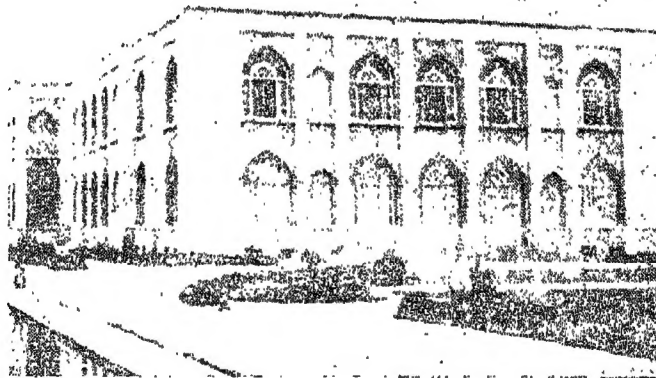

فهرست
کتابخانه آستان قدس
رضوی
جلد چهارم

نمای خارجی کتابخانه آستان قدس

مشهد چاپخانه طوس

۱۳۲۵ هـ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

« اللهم صل على علي بن موسى الرضا الذي ارتضيته »
 « ورضيت به من شئت من خلقك اللهم وكما جعلته »
 « حجة على خلقك وقائماً بامرک وناصرّاً لدينک »
 « وشاهداً على عبادک وكما نصّح لهم فی السر »
 « والمالئة ودعا الى سبيلک بالحكمة والموعظة »
 « الحسنة فصل عليه افضل ما صليت على احد من »
 « اوليائك وخيرتك من خلقك انك جواد كريم »

بیاری خداوند متعال و افاضات حضرت ثامن الحجج الاطهار

علیه الصلوة والسلام و غایات ولی عصر عجل الله تعالی فرجه بفرمان مبارک اعلی حضرت هما یون

شاهنشاه تولیت جليلة عظمای آستانه قدس رضوی محمد رضا شاه پهلوی

خدا الله ملکه در دوره نیابت تولیت عظمای جناب آقای غلامحسین اشرفی

جلد چهارم فهرست کتابخانه آستان قدس رضوی که حاوی ۱۹۰۳ جلد کتاب

(۱۰۴۷ جلد خطی - ۸۵۷ جلد چاپی) در ابواب حکمت و کلام و فلسفه و منطق

و تفسیر و بازده گراور است بحلیه طبع در آمد و مورد استفاده ارباب دانش گذاشته شد

تاریخ کتابخانه :

تنها کتابخانه که از کتابخانه های نامی بزرگ ایران در ادوار اسلامی باقی مانده این کتابخانه است . این کتابخانه در آغاز از نقطه نظر مذهبی و از شؤون و تعلقات روضه منوره هشتمین پیشوای مذهب شیعه امامیه متدرجاً موجود گشته . در اثر حوادث و انقلابات خونینی که مکرراً درین شهرستان بوقوع پیوسته دست پنما و تمدی برین کتابخانه رفته باین جهت تاریخ تأسیس و کیفیت دائر بودن آنرا در ادوار مختلفه نمیتوان بتحقیق معین داشت . آنچه از قرائن و شواهد و نصوصی که در وقفنامه های مرقوم در پشت برخی از مصاحف شریفه و کتبی که از دیرین زمان باقی مانده (و تا کنون بدست آمده) برمی آید اینست که علی الرسم مذهبی (از وقف نمودن قرآن در معابد و مساجد و اماکن متبرکه) قرآن هائی بر روضه مطهره وقف شده . قدیمی ترین نسخ موجود از آنها جزوانی است که واقف آن ابوالبرکات علی بن حسین و تاریخ وقف آن ۳۲۱ قمری هجری است . و نیز قرآنی است که در اوایل قرن پنجم در دوره دیالمه وقف شده . واقف آن شهرستی بنت الامیر ابی العباس خسرو فیروزین رکن الدوله است . در مرور زمان عدد معتابای قرآن بر روضه منوره وقف شده و شهرستان مشهد هم مرکزیت مذهبی و علمی پیدا کرده اندک اندک کتب مذهبی از قبیل تفسیر و حدیث نیز بر روضه منوره وقف می شده . تا در اواخر قرن هشتم و اواسط قرن نهم که دوره سلطنت شاهرخ کورکانی است این پادشاه داد گسترده دانش دوست علاقه مخصوصی بمشهد داشت و درین دوره مرکزیت مشهد و کوچ کردن مردم از نواحی و اطراف واقامت در آن اهمیت مخصوصی بخود گرفته بود . بعدی که حاکم وقت (خواجہ سید میرزا) هراسان و هوش می شود و مسئله مهاجرت بمشهد را بدربار گزارش می دهد و درین موضوع کسب تکلیف می کند که شرحش از مبحث ما بیرون است . باری درین دوره مساجد و مدارس و معاهد و محافل مشهد تأسیس و دائر و رونق می گیرد . ملکه وقت مسجد جامع تاریخی گوهرشادرا بناء می کند . بندهی است که در همه دوره کتابخانه روضه مبارکه نیز اهمیت بخود گرفته . در وقفنامه مراوم در پشت کتاب روض الجنان (۱) این عبارت مذکور است : « از کمال ارادت و حسن عقیدت خاطر مبارک برونق جمیع امور آنجا متعلق شده و در روضه مطهره جوامع کلام الله و مصاحف بسیار بود اما تفسیری که همه طوائف از آنجا استفاده معانی قرآنی « این فقره عبارت وقفنامه بخوبی ظاهر است که

(۱) شماره ۱۲۲ تفسیر شطی . وفقی اعتماد الدوله جلال الدین شیخ ابوسمید الارسلان در تاریخ

در نیمه سده نهم هجری روضه رضوی دارای قرآن های زیاد بوده و کتابهایی داشته ایکن بجهت آنکه کتب مذهبی و طائفی و تعلق بفرقه مخصوصی داشته واقف مذکور برین می شود که کتابخانه را جنبه عمومی و مورد استفاده تمام فرق اسلامی قرار دهد. در وقفنامه کتاب غایه الوصول (۱) جمله: «خزانه الکتب» ذکر شده. این جمله بطور واضح مینماید که آستان قدس در آغاز قرن دهم دارای کتابخانه مهم و دائری بوده. در اواخر سده دهم کتابخانه آستان قدس کتب زیادی داشته و لحاظی نفایس گرانها و بتمام معنی کتابخانه معتبری بوده. خراسان از اواخر سده ۱۰ تا اوایل سده ۱۱ هجری دچار انقلابات خونین و مبتلا بمائله اوزبکیه بوده. این قوم مهاجم متعدی چندین دهه سال خراسان را در قتل و غارت گذاشته که تفصیل آن از موضوع مقاله بیرون است. آنچه را که مورخ آن عصر (در کتاب عالم آرای عباسی در وقایع سال ۹۹۸) در باب کتابخانه ذکر نموده نقل می گردد: «و کتابخانه سرکار فیض آثار که در نمادی ایام از اقصی بلاد اسلام جمع شده بود از مصاحف بخطوط شریف حضرات ائمه معصومین و استادان ماتقدم مثل یاقوت مستعصمی و استادان سنی و دیگر کتب علمی و فارسی که از حیز احصاء بیرون بود بدست ازبکان بی تمیز نادان در آمده آن در گرانمایه را چون مخزف ریزه بی بها بیکی دیگر می فروخته این نص تاریخی ثابت می دارد که روضه مطهره از دیر زمانی دارای کتابخانه و در سال ۹۹۸ از کتابخانه های معظم و معتبر بوده و بدیهی است که پیدایش همچو کتابخانه در محیطی که مسیر حوادث و انقلاب بوده در دوره که مدنیت جهان روابط ملل و وسائط نقلیه و صنعت چاپ را بدید نیاورده بود و تعصبات مذهبی در کمال قوت بوده و فرقه امامیه در پرده اختفاء و شعار تقیه می بود باید قرنهای گذشته باشد تا يك چنین خزانه عامه و گنجینه گرانهای از کتاب در اول قرن دهم بوجود آمده باشد. باری پس ازین تاراج و بنمای تاریخی و آمدن شاه عباس کبیر بخراسان و رفع غائله اوزبکیه بهمت آن شاهنشاه بزرگ باقیمانده از کتب و بدست آمده از مصاحف و کتابهایی که رفته بود و هم آنچه را که آن شاهنشاه و شیخ بهاء الدین محمد عاملی از قرآنهای ممتاز و کتب نفیس و منحصر بفردی که بر آن وقف داشتند صورت کتابخانه را محفوظ داشت و بعضی از کتب تاراجی آن که در هندوستان فروخته شده بود بکتابخانه آستان قدس عودت داده شد چنانکه دستخط قاضی نورالله شوشتری (۲) در پشت کتاب مختصر مجمع البیان (شماره ۱۹۸ تفسیر خطی) برین مدعا گواه است: «از جمله کتب کتابخانه

(۱) شماره ۳۶ اصول خطی. وقفی سید محمد حسن رضوی از معارف مشهور و مجاز از این ایچیم پور احسانی بوده

تاریخ وقف ۱۶ صفر ۹۲۵ است

(۲) ترجمه احوال و عکس دستخطش در این مجلد آورده شده

سرکار فیض آثار مشهد مقدس معلی است که طائفة اوزبکیه از آنجا بفرارث برده بودند و بواسطه و وسایط بهند آورده بفقیر حقیر تراب اقدام اهل الله نورالله بن شریف الحسینی المرعشی الشوشتری احسن الله الیهما فروخته و فقیر قربۀ الی الله تم آنرا با چند جلد کتاب دیگر که از وقف سرکار آنحضرت بدست آمده بود بان مشهد مقدس فرستاد « پس از ختم غائله اوزبک و برقراری امنیت عمران و آبادی استان خراسان (که دارای جنبۀ عالی کشاورزی و نقطۀ مهم سوق الجیشی است) و جنبۀ اهتمام شاهنشاهان صفوی قرار گرفت و میدانیم که سلاطین صفویه انارالله براهینهم از سلالۀ خاندان عصمت و حامی مذهب امامیه و مروج شعائر دینی و حافظ آثار مقدسۀ مذهبی و عاشق آبادانی می بودند و درین دوره است که تعاضد نیروی لشکری و قوۀ روحانی حیات سیاسی ایران را نگهدار و نمایان می داشتند و دوش بدوش بودن رشادت سپاهی با عاطفۀ روحانی بابت استقلال خارجی و اصلاحات داخلی بوده . درین دوره دربار شاهنشاهی ایران پناهگاه شیعۀ اثنی عشری ملجاء و ملاذ اعلام امامیه بهر زبان و ملیتی که می بودند می بود . بدیهی است در چنین دورۀ شهرستان مشهد که تربیت مطهر امام هشتم است و روضه و بارگاه فیض الانوار آن بزرگوار سلام الله علیه را در آغوش خود گرفته مورد توجه واقع میشود . شاهنشاهان صفوی از اموال اختصاصی املاکی بر روضۀ مطهره وقف داشتند و تولیت روضۀ مطهره (که در سابق حجیات و نقابت آن بمعهده یکی از سادات جلیل و اشراف معلی بود) ازین دورۀ از شئون سلطنتی و افتخار خاصۀ سلاطین ایران محسوب شد و برای رونق و تنظیم امور آستان مقدس از رجال عالی مرتبه نایب تولیت (با اصطلاح آن روز متوالی باشی) نصب و تعیین می داشتند (۱) و از دربار شاهنشاهی برای آستان مقدس و رعایت بهداری مشهد بزرگ عالی مقامی روانه می گردد

(۱) اشخاصی که در دورۀ صفویه بمقام عالی نیابت تولیت عظمی و خدمات دیگری در آستان قدس مفتخر

گشته اند در تاریخ عالم آرای عباسی مذکور است . اول کسیکه بدین مقام از طرف شاه طهماسب اول تعیین شده امیر ابوالولی بن میر شاه محمود انجوی شیرازی بوده . عالم آرای عباسی ترجمه اشرا چنین آورده : « میر ابو الولی سید فاضل فقیه متعصب در تشیع بود و در فضایل و کمالات از برادرش در پیش و استحضارش در مسائل فقهی میان فقهاء از دیگران بیش بود و در اول حال بقولایت آستانۀ متبرکه که سدره مرتبۀ رضویه مامور گشته مدتی بخدمت روضه متبرکه قیام داشت و از آن مهم بجهت نزاعی که میانۀ او و شاه ولی سلطان ذوالقدر حاکم مشهد مقدس واقع شده بود از تولیت سرکار فیض آثار معزول شده باردوی معلی آمد و بشراکت برادر متولی اوقاف غازی شد و در اواخر ایام شاه جنت مکان تولیت سرکار آستانه مقدسه صفویه بمیر ابوالولی تفویض یافته برادرش من جبت الانفراد متولی غزان گشت » و نیز آورده که از اول جلوس شاه عباس صفوی تا مدت بیست سال بالاستقلال عهده دار مقام صدارت عظمی بوده . اعیان الشیعه (ج ۸ ص ۲۷۲) ترجمۀ مشارالیه را نقل کرده و آورده است که از پدر و هم از سید امیر صفی الدین محمد بن جمال الدین استرلابادی روایت و نقل حدیث می کرده و از مشایخ سید حسین بن سید حیدر بن قمر حسینی کرکی معلی است .

(۱) مدارس تأسیس شده طبقات امرآء و خوانین و غیرهما نیز به پیروی از روش پادشاهان و بمنظور جاوید داشتن نام نیک و نیل باجر اخروی رقبات املاک برروضه منوره وقف نمودند بالجمله در سایه امنیت و عدالت خراسان آباد و مشهد معمور و از مراکز علمی می گردید (۲) کتابخانه نیز درین عصر مورد توجه دربار شاهنشاهی بوده و چنانچه خواهیم گفت تنظیم امور کتابخانه را بمهده یگی از علماء می سپارند و بفرمان شاهانه بوظیفه کتابداری (خازن الکتاب) منصوب می گردیده شیخ حر عاملی در کتاب امل الامل (تاریخ ختم تألیف از غره جمادی الثانی ۱۰۹۷ هـ بوده) و نیز در ریاض العلماء و حیاض الفضلاء (۳) نام این کتابخانه و برخی از کتب نفیس آنرا ذکر نموده اند بالجمله از مجموع نصوص و شواهد و قرائن تاریخی دانسته می شود که این کتابخانه تا آخر دوره صفوی از کتابخانه های معتبر و مورد استفاده و توجه عمومی بوده در دوره افشاریه اوضاع و احوال سیاسی تغییر می کند ایرانی درین دوره در بک حالت (حاضر باش) جنگی بوده روزگاری در دفع فتنه و غائله قوم مهاجم افغانه و تثبیت دولت جوان مقتدر مرکزی

(۱) تاریخ عالم آرای عباسی در ترجمه حکیم عماد الدین آورده: «در علم و حکمت میان همگان طلاق و در دانشوری و حداقت مشهور آفاق بود رسالات مرقوب و نسخه های غریب از او در علم طب و ترتیب معاین و معالجه امراض مزمنه و مواد حاره خصوصا جرب صغیر و کبیر که بین الجبهه و به آتشک مشهور است معتد علیه اطباء است» تا آنجا که گوید: «چون شاه جنت مکان در رواج و رونق آستانه مقدسه حضرت امام الجن والانس باقصی الفایده توجه مرمی داشته از هر طبقه آنچه بهتر بود بخدمات آن سرکار تعیین می فرمودند و نیز بطبابت سرکار فیض آثار مامور گشته مدتها در مشهد مقدس معالی به العیة مرض مشغولی داشت»

(۲) برای نشان دادن نحوه از اهتمام بآستان مقدس و مرکزیت مشهد در آن عصری که اول نضج دولت صفوی است (در زمان سلطنت شاه طهماسب اول) سطور ذیل از تاریخ عالم آرای عباسی نقل می شود: «میرکمال الدین محمد استرابادی و میر ابوالقاسم اصفهانی متولیان سرکار فیض آثار رضیه رضویه که تا حین حیات شاه جنت مکان هر دو بامر تولیت واجبی و سنتی آن سرکار فیض آثار مشغول بودند میرکمال الدین از سادات عظام استراباد و میر ابوالقاسم از سادات خلیفه اصفهان بود بسادات مازندران اشتباه داشت و در اواخر زمان حضرت شاه جم جاه بخدمات سرکار فیض آثار منصوب گشته میرکمال الدین بتولیت سنتی و میر ابوالقاسم بتولیت واجبی قیام داشتند فرض از عبارت سنتی آنست که سپور غلات و آنچه سرکار خاصه شریفه بجهت مصارف آن سرکار از مصالح شیلان و وظایف خدام و مدرسان و ارباب وظایف و ادارات سادات و علماء و فضلا و ادبای استحقاق داده می شد چون اختیار صرف حضرت شاقان جنت آشیان داشتند آنرا سنتی می نامند و حاصل اوقاف و نذورات که مصرف معین دارد بموجب شروط واقفین عمل می باید کرد آنرا واجبی می شمارند»

(۳) تألیف میرزا عبدالله تبریزی معروف باقندی از شاگردان مرحوم مجلسی و کتابدار او بود

در ۱۱۳۰ وفات کرده

روزگاری نیز در کار جهانگشائی و مدتها گرفتار حکومت ملوک الطوائف بود. حمایت مذهبی (که در دولت سابق مورد اهتمام و اساس کار بود) از میان رفت. کلبه مسوقوفات (که درآمد آن در آن روزگار از درآمد مالیات کشور بیشتر بوده) ضبط گشت و جز سیاست شمشیر و صرف قوای حیاتی و منابع ثروتی در راه مصالح جنگی چیز دیگری در نظر شاهنشاه قهرمان نادرشاه افشار جلوه نداشت. (۱) اهتمامی که در دوره سابق بشؤون روشه منوره و معاهد و معاهد و مراکز علمی داده می شد از میان میبرد. (۲) و حیات فرهنگی ایران در حالت وقفه و انحطاط بوده. با این وصف در تمام دوره افشاریه کتابخانه پا برجا بوده و چنانکه بیاید مورد توجه شاهنشاه افشار مذکور واقع شده و کتابهایی بر آن وقف فرموده. در طومار عادلشاه (۳) اسامی اشخاصی از کارکنان کتابخانه با ذکر کار و حقوق آنها ثبت است و این میرساند که این کتابخانه با باقیمانده از تشکیلات وسیع سابق آن در سال ۱۱۶۰ مفتوح و مورد توجه بوده. در دوره افشاریه که خط مشی سیاسی عوض میشود و روشی شبیه دوره صفوی اتخاذ می گردد مجدداً مرکزیت علمی و مذهبی مشهود مورد توجه و اهتمام واقع می شود. مخصوصاً پس از چند سال از سلطنت مرحوم ناصرالدین شاه که در اثر فرسودگی سالها جنگ و کشمکش داخلی و خارجی در راحت قهری پیدا شده بود و مردم سرگرم تعمیر و ترمیم و تزیین بودند درین دوره بشؤون آستان قدس اهتمام بسزا داده شد و بماتند پیش اقتضای اداره امور آن از امتیازات خاصه شاهنشاهان

(۱) ناگفته نماند که افشاریه هموماً پیرو مذهب امامیه بودند و شاهنشاه مقتدر افشار نیز بروشی

دیگر خواهان حمایت مذهب جعفری بود. گواه آن همان عهدنامه دوستی است که در سال ۱۱۴۹ بین دولت عثمانی طرح نمود.

(۲) - تولیت امور آستان قدس در دوره افشاری نیز از علو سلطانی بوده و اول کسی که فرمان

نادرشاه امر تولیت آستان قدس بدو تفویض شده ظاهراً میرسید محمد بن میرزا داود دختر زاده شاه سلیمان صفوی و داماد شاه سلطان حسین صفوی و ملقب بشاه سلیمان ثانی است که ترجمه اش در مجمل التواریخ تالیف گلستانه مذکور است.

(۳) پس از قتل نادرشاه در یکشنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۱۶۰ علیقلیخان فرزند برادر نادر

شاه در بیست و هفتم همان ماه در مشهد بنیخت شاهی جلوس کرد و خود را علیشاه و عادلشاه نامید. «تولیت پادشاه در آغاز پادشاهی نظم و رونق آستان قدس را وجه همت شاهانه قرارداد. مقداری از سرقبات املاک که وقفنامه آنها در دست بود از تصرف دیوان اخراج نمود و یکصد زوج از املاک هر قریب ملک خود نیز بر روضه مطهره وقف داشت و در اختیار منولی روضه مطهره میرزا محمد ابراهیم نامی که خود او را معین نموده بود گذاشت و برای آستان قدس سازمانی تعیین نمود و آئین نامه برای تعیین کار و حقوق کارکنان تدوین داشت. این آئین نامه موسوم است بطومار عادلشاهی.

تاریخ تهریر آن رمضان ۱۱۶۰ و در کتابخانه ضبط است.

وقت می بود (۱) درین دوره نیز کتابخانه مورد توجه و استفاده بوده و سازمان آن کامل میشود و بتناسب اوضاع و احوال سیاسی و علمی آن روز کار اصلاحاتی در آن بعمل آمد . ایران دردورره معاصر که مآلود نهضت و زمامداری شاهنشاه فقید سعید رضا شاه پهلوی است وارد مرحله نویی می گردد که بالاخص در پرتو فکر بلند و اراده قوی و اوامر آن شاهنشاه اصلاح و تجدید و ترقی بسبب جهان متعین اجراء و نمودار می گردد آبادی شهر تاریخی مشهد و جلال و شکوه روضه منوره و این معبد بزرگ جهانی وجهه همت مخصوص آن شاهنشاه واقع گردید و حقاً چنان نمود که خود فرموده بود : « من همت را تقدیم آستان قدس کردم » و درین زمان که افسر و دیپلم خسروی و تخت و تاج شاهنشاهی ایران بوجود مقدس خدایگان معظم کشور اعلیحضرت همایون شاهنشاه محمد رضا شاه پهلوی مزین است طبق نیت مقدسه و اوامر مبارک بماتند پیش رشته تکمیل و ترقی با مزایای بیشتر مناسب با پیشرفت جهان نیز ادامه دارد . درین دوره چنانکه بیاید نسبت بکتابخانه و شئون آن اهتمام بسزائی مبذول گشت و بالاجمال درین دوره کتابخانه شهرت جهانی پیدا کرد و در شماره کتابخانه های عمومی معتبر خاور میانه درآمد . خلاصه آنکه از عصر شاه عباس بزرگ بجهت مز کزیت مذهبی و علمی که مشهد درتوالی ازمنه داشته کتابخانه آستان قدس پا برجا مانده و دائر بوده و در تمام انقلابات پس ازصفویه لطمه اساسی بان وارد نشده و همواره مورد علاقه و توجه اولیاء امور و طبقات دیگر بوده و هست . بداعی ایمانی پیدایش یافته و هم بتوجه قلوب پایدار و در مسیر تکامل است و تنها کتابخانه ایست در ایران که تحقیقاً شش قرن بر آن گذشته است .

جایگاه کتابخانه :

از جایگاه کتابخانه در اعصار منواله و ادوار مختلفه اطلاعی در دست نیست . آنچه را که مسلم است در حدود سال ۱۱۵۰ هجری قمری محل کتابخانه و قرآنخانه واقع در گوشه جنوب

(۱) = اول شخصی که درین دوره بمقام نیابت تولیت عظمی منصوب و روانه مشهد گشته مرحوم حاج میرزا موسی خان نرژند مرحوم قائم مقام بزرگ میرزا عیسی است آن مرحوم از اواخر عهد قاجاریه (ظاهراً از سال ۱۲۴۲) تا سال ۱۲۶۱ عهده دار مقام مذکور بود و خدمات مهمی در تعمیر و ترمیم روضه مطهره و احیاء رقبات موقوفه آستان قدس و تنظیم و تعدیل مصارف آن نمود و از مال شخصی خود نیز ملکی بر روضه منوره وقف داشت . مشارالیه در شب چهارشنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۲۶۱ فوت کرد و در رواق پشت سر روضه مطهره دفن گشت .

ایوان طلای صحن کهنه بوده (۱) در حدود سالهای ۱۲۸۹-۱۲۹۰ باهتمام نایب تولیت عظمای وقت مرحوم حاج سیف الدوله (۲) کتابخانه بطبقه فوقانی کشیک خانه (۳) منتقل میشود و بدستور آن مرحوم برای کتابها قفسه از چوب کاج (که مصون از آسیب موریانه است) از قصبه قدمگاه آورده و بساخته و بشیشه اندازی میشود لیک موفق بانجام آن نمیکردند در دوره نیابت تولیت مرحوم مؤمن الملک میرزا سعیدخان انصاری (۴) نواتس و باقیمانده کارتکسها و تسخیم میشود و کتابها از قرآنها جدا و بمحل جدید نقل گشته و محل سابق مخزن قرآنها و قرائتخانه نامیده میشود و شصت و اند سال کتابخانه بدین محل میبود و بالعظیمه در تمام سالها طبق روح علمی و حیات فرهنگی اوقات کتابهای آن افزایش یافته بود در عصر جدید که رشته اصلاحات در کلیه شئون حیاتی عملی گشت نظم امور آستان قدس بکفایت مرحوم مصباح السلطنه محمد ولیخان اسدی (۵) سپرده شد و اولین خدمت آن مرحوم در آستان قدس توجه بکتابخانه و ترتیب سازمان آن بود و چند حجره از حجرات فوقانی صحن را بانهی مبز و صندلی برای قرائتخانه تخصیص داد و قرائتخانه را از مخزن کتاب جدا نمود و مخزن کتاب را توسعه داد و هم در زمان آن مرحوم فهرست کتابخانه طبع و توزیع شد و بر شهرت آن افزود و شهرت واسعه کتابخانه و تمهیم فرهنگ و توجه عمومی مردم و اهتمام اولیای امور بر تعداد کتب و موقعیت این کتابخانه قدیمی افزود و دیگر محل مذکور باغرفه ها و حجره هایی که ضمیمه آن شده بود مناسب کتابخانه امروزی و موافق با ترقیات عصر نبود و در سال ۱۳۱۵ خورشیدی در دوره نیابت تولیت عظمای جناب آقای فتح الله باکروان (۶) حسب الامر شاهنشاه فقید معظم ساختن جایگاه تازه و

(۱) محل مذکور دوطبقه و مشتمل بر چهار اتاق بوده و مظفرالدوله ابراهیم خان خدمه در زمان

نیابت تولیت عضد الملک درب آن را قفله کرده و تاکنون باقی است.

(۲) سلطان محمد میرزا سی و هشتمین فرزند فتحعلیشاه قاجار از سال ۱۲۸۸ تا ۱۲۹۰ نایب تولیت عظمی بوده و محل مذکور واقع است در جنب شرقی حرم مطهر و جنوب آن شبستان (معروف بشبستان گرم) مسجد گوهرشاد و محل معروف بمدرسه علینقی میرزا در مشرق آن واقع است که در آغاز بساحت ده ذرع و نیم طول و شش ذرع و نیم عرض بوده و متدرجا بر آن غرفه هایی افزوده شد.

(۳) متوفای ۱۳۰۱ مدفون در دارالسعادة رواق روضه مطهره از ۱۲۹۰ تا ۱۲۹۷ نایب تولیت عظمی بوده.

(۴) مقتول در شب ۲۹ آذر ۱۳۱۴ مدفون در رواق روضه مطهره موسوم بتوسید خانه از مردم قاین و در بدایت کار در دستگاه مرحوم (شوکت الملک) ابراهیم عام امیر قاین میبود و بهوش و دوایت ذاتی و هم مساعدت آن مرحوم بمقامات عالی رتبه گشت نماینده مجلس شورای ملی گردید و از اول ۱۳۰۵ تا ۳ آذر ۱۳۱۴ نایب تولیت عظمی بود و از مردان همراز دوست و اصلاح طلب جدی بشمار واز تمام تمینات دنیوی تنها ماشق نام نیک بود.

(۵) از ۳ آذر ۱۳۱۴ تا ۱۲ دی ۱۳۲۰ عهد دار مقام عالی مذکور بود.

مناسبی برای کتابخانه و موزه آستان قدس منظور و عملی گشت . مساحت پنجهزار و هفتصد متر مربع از اماکن وقفی آستان قدس وابسته را که آستان قدس خریداری نمود و هم مدرسه مندرسن متصل بصحن نو معروف به (مدرسه پائین یا) (۱) برای جایگاه کتابخانه و موزه تعیین شد . در ۱۳۱۶ آذرماه ۱۳۱۶ - مطابق غره شوال ۱۳۵۶ سنک اساسی آن گذاشته (۲) و شروع بساختن شد و مساحت ۱۴۰۰ متر مربع دیگر از زمین های وقفی آستان قدس نیز منظور است که در موقع مقتضی بر این محل ضمیمه شود . کتابخانه از تاریخ مذکور تا شهریور ماه ۱۳۴۰ در دست ساختمان میبود لیکن قسمت عمده آن باقی مانده بود تا با اهتمام جناب آقای عالی منصور (منصور الحاکم) (۳) ساختمان کتابخانه پایان یافت و قسمت مهم از لوازم آن (از قفسه و صندلی و میز قرائت) ساخته شد و در ۱۳۲۳ کتابخانه به جایگاه نوین نقل گشت و مصاحف شریفه از محل اسبق نقل و در جایگاه سابق کتابخانه گذاشته شد . جایگاه کنونی کتابخانه که از بناهای عالی و زیبای کشور است واقع در جنوب صحن نو و مشرق جامع گوهرشاد است . درب ورودی عمومی آن از فلک جنوبی و مقابل خیابان تهران است . مجموع مساحت محوطه کتابخانه و موزه ۵۷۰۰ متر مربع است و آنچه زیر بنا است بشرح ذیل است :

۴۵۲ متر مربع تالار تشریفات آستان قدس - ۱۳۸ متر مربع مقبره شیخ بهائی علیه الرحمه (۴)

(۱) مرحوم اعتماد السلطنه در مطلع الشمس (ج ۲ ص ۲۷ و ص ۲۵۷) آورده است که مدرسه مذکور بنام مدرسه سعدیه نیز معروف است و داستانی در باب بنای مدرسه از بانی آن که سعدالدین نام داشته نقل کرده و ماده تاریخ بنای مدرسه (که در کرباس مدرسه در کتیبه بخط نستعلیق است از محمد رضا امای بتاریخ ۱۰۸۷ نوشته شده بود) این است : > آمد از قبی این ندا عالم بود آباد میجویم فضلا (۲) این سنک در زیر پی درب ورودی کتابخانه و موزه گذاشته شده و عبارتی که در آن بخط نستعلیق برجسته طلائی نقر و کنده شده این است : > این ساختمان موزه و کتابخانه آستان قدس در آبان ماه سال هزار و سیصد و شانزده خورشیدی بفرمان آباد کننده کشور ایران و بر باد دهنده بنیاد تباهی ایران شاهنشاه بزرگ رضا شاه پهلوی که روزگار فرمان روایش دراز باد آغاز گردید . نیابت تولیت عظمای آستان قدس و استاندار خراسان فتح الله یاکروان >

(۳) از ۱۲ دی ماه ۱۳۲۰ تا ۷ آذر ماه ۱۳۲۴ مفتخر بمقام نیابت تولیت عظمی بود (۴) بقعه شیخ بهائی علیه الرحمه که سابقا میان راهرو صحن نو و مسجد جامع گوهرشاد واقع شده بود مدرس و بنای آن هنگام ساختمان و اتصال کتابخانه بصحن نو خراب شده بود از نو بنیاد گشت و بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی محمد رضا شاه پهلوی و بمساعی جمیل جناب آقای علی منصور بطرز ممتاز و زیبایی ترین گشت . بقعه کنونی واقع در ضلع شمالی کتابخانه است . مرقه شیخ (که سابقا در گوشه بقعه واقع شده بود) در میان بقعه واقع گشته و قفسه آئینه که حاوی دستخط و هم تعدادی از مؤلفات چاپی شیخ است در کنار بقعه گذاشته شده .

(بقیه در زیر صفحه بعد)

۱۰۳۴ متر مربع محل کتابخانه و موزه و بقیه از مساحت مذکور صحن و چمن است. نقشه اساسی کتابخانه و موزه را آقای گدار فرانسوی رئیس اداره باستانشناسی وزارت فرهنگ ایران ترسیم داشته ولی نقشه منضومات ساختمان که عبارت از مقبره شیخ بهائی و تالار تشریفات باشد توسط آقای مهندس بیوک قهرمانی عملی شده. عمارت کتابخانه و موزه سه طبقه (که يك طبقه تحتانی یا زیر زمین) و بارنقاع ۱۴ متر است. پی ریزی آن بابتون ساده و دیوارهای آن با آجر و پوشش میان طبقه ها و هم پوشش عمارات بابتون مساح انجام شده است. نمای خارجی عمارت از سنگهای سماق تربت حیدریه و سنگهای ابری و سفید نقشه دار حلبج (از محال مشهد است) و کف قسمتی از اطاقها از مرمر لیموئی تربت حیدریه و سنگهای سماق است. مخزن کتابخانه در طبقه فوقانی سمت مشرق عمارت و دو طبقه و بمساحت ۱۴۲/۸۰ متر مربع است. قرائتخانه و جایگاه مطالعه (که گنجایش شصت و چهار نفر را دارد) طبقه تحتانی زیر عمارت مخزن و بمساحت ۱۴۲ متر است. غرفه نقایس کتابخانه در طبقه فوقانی سمت مغرب روی بقعه شیخ بهائی است و هشت اطاق و تالار دیگر هم مشتمل بر دفتر و اطاق کارمندان و محل تذهیب و صحافخانه و انبار کتابخانه است. برای آب مشروب کتابخانه و موزه در سال ۱۳۲۳ سمت مشرق کتابخانه چاه تحت الارضی به عمق چهل متر بدستکاری مهندسین شوروی کنده شد که بوسیله آن آب کشیده و وارد اوله طبقه فوقانی عمارت و اماکن دیگر جاری و تقسیم میشود.

واقفین عمده :

در صدر مقال گفته شد که کارنامه پیدایش این کتابخانه و پایداری آن در توالی اصدار داعی معنوی و سائق ایمانی افرادی است که بطیب طینت و خلوص عقیدت بقدر قدرت و استطاعت در سرزمین زندگانی درخت نیکوکاری و یادگار نیکخواهی را می نشانند و بجا میگذارند و از نظر خدا پرستی و فرهنگ دوستی برای استفاده عمومی درین نقطه مقدس مذهبی کتب وقف داشته اند که نام یکا يك آنان و تاریخ وقف در این دفتر همایون ثبت است لیکن اشخاصی که در تناسب احوال و ازمان تعداد با اهمیت کتاب وقف نموده اند و خدمت قابل بکتابخانه کرده اند ایناند :

۱ - خواجه شیر احمد (بن عمیدالملک بن شیر احمد) قونی از مردمان اواخر سده

سقف بقعه آئینه کاری مقرنس است کتیبه سنگی زیر آئینه (بخط ثلث بر جسته از سید حسین نقاش باشی) ترجمه شیخ است . کف بقعه و ازاره از سنگ مرمر محصور معدن تربت حیدریه فرش و پوشیده شده . طبقه فوقانی بقعه در اختیار کتابخانه و غرفه نقایس کتابخانه است . بقعه دارای دو درب است درب غصوصی آن در صحن کتابخانه و درب عمومی آن که منبت است در صحن نو باز می شود .

دهم هجری قمری است . ترجمه اش بنظر نرسید . تاریخ وقف نیز نوشته نشده

۲ - شاه-نشاہ صفوی بزرگ شاه عباس که در جمع آوری کتب کتابخانه و دائر نمودن آن پس از تاراج وحشیانه اوزبکیه رهین توجهات عالیہ آن شاهنشاه است و چنانکه گفته شد شخصاً نیز بعضی از مصاحف فوق العاده ممتاز و کتب گرانها در تاریخ ۱۰۱۷ بکتابخانه نیاز نمود

۳ - سید محمد زمان حسینی اعرجی سمنانی . ظاهراً از اغاماء جامع عصر خود بوده

تاریخ وقف: سال ۱۰۲۳ است .

۴ - شیخ بهائی علیه الرحمہ کتب نفیسی در تاریخ ۱۰۳۰ وقف نمود .

۵ - حکیم الملک امیر جبرئیل حسینی از پزشکان و مقیم حیدرآباد دکن بوده . تاریخ وقف: سال ۱۰۳۷ است .

۶ - ابن خاتون شیخ اسد الله بن شیخ محمد مؤمن . ترجمه اش بنظر نرسید . کتابچه فرائد القلائد (۱۱۹ نحو و صرف خطی) که برای شیخ محمد ابن خاتون عاملی در ۱۰۴۰ نوشته شده از جمله کتب وقفی . مشار الیه است از این قرینه گمان میرود که از خاندان معروف ابن خاتون عاملی باشد . بالجمله تاریخ وقف کتب ابن خاتون سال ۱۰۶۷ است .

۷ - شاهنشاه افشار نادرشاه تاریخ وقف سال ۱۱۳۵ است .

۸ - آقا زین العابدین خادم شریف آصفهانی . ترجمه اش دیده نشده . تاریخ وقف دوم رجب ۱۱۶۶ است

۹ - حاجیه تاج ماه بیگم متوفای ۱۲۸۲ مدفون در رواق پشت سر حرم مطهر . مشار الیه دختر مرحوم قائم مقام میرزا عیسی قزاقانی و از مجلات عصر خود و صاحب خیرات و صدقات و موقوفات است . تاریخ وقف کتابها شعبان ۱۲۶۲ است .

۱۰ - عضد الملک میرزا محمد حسین (بن فضل الله الحسینی) قزوینی . از رجال عالی رتبه و کاردان و عمران دوست عصر خود بوده . دونوبت (از سال ۱۴۷۲ تا سال ۱۴۷۷ و از سال ۱۴۸۲ تا سال ۱۴۸۵) عهده دار مقام نیابت تولیت عظمی گشت . آن مرحوم در جمع و خرج و رفق و وفق امور آستان قدس و احیاء و انقاذ قسمت مهمی از رقبات موقوفه (که دوره افشاریه بود) غصب شده بود و احداث ابنیه و ترمیم املاک و تعمیر و تزیین روضه منوره خدمات تاریخی مهمی نموده رقباتی از املاک خاصه خود را نیز وقف بر آستان قدس داشت . تاریخ وقف کتب : رجب ۱۴۷۶ است .

۱۱ - حاج سید محمد (بن محمد تقی بن محمد بن ابوالحسن بن عبدالله بن نورالدین بن سید نعمت الله جزائری محدث معروف) شوشتری متوفای ۱۲ رجب ۱۳۰۹ در آغاز جوانی از شوشتر مهاجرت بنجف کرده پس از پانزده سال تحصیل بمنظور تبلیغ و ترویج اصول و شهادت (یا)

دینی و مذهبی به بندر بمبئی مبعوث گشت و تا آخر عمر پیشوای امامیه آن بندر مهم می بود و
 عمری را بنقوا و وعظ و تعلیم و ترویج احکام شرع گذرانید. تاریخ وقف کتب: رمضان ۱۳۰۹ است
 ۱۲ حاجیه اشرف السلطنه متوفاه ۱۳۳۲ مدفون در رواق روضه مطهره موسوم بدارالحفاظ
 دختر شاهزاده امامقلی میرزا عماد الدوله و همسر مرحوم محمد حسن خان اعتماد السلطنه و از
 فضیلات عصر خود بوده . تاریخ وقف ۳ شعبان ۱۳۴۳ است

۱۳ - میرزا مرتضی قلیخان طباطبائی نائبی متوفای ۱۳۱۴ مدفون در مقبره اختصاصی
 واقع در صحن قدیم روضه مطهره رضوی جنب شرقی ایوان عباسی . فرزند مرحوم میرزا محمد
 حسن خان مستوفی (متوفای ۱۳۰۵) و نوۀ دختری احمدشاه الدوله خاننار میرزا بن نایب
 السلطنه عباس میرزا است . علوم رائج عصر را بحد وافی تحصیل کرده . شرافت خا نوادگی
 و فضائل انسابی و ذاتی را جامع و از اشراف عصر بود . مکرراً به مقام نیابت تولیت عظمی
 و کفالت استانداری خراسان منصوب گشت . اولین مرتبه که عهده دار مقام نیابت تولیت عظمی
 گردید ذیحجه ۱۳۲۹ بوده . تاریخ وقف کتب شوال ۱۳۴۰ است

۱۴ - عماد المحققین حاج شیخ محمد مهدی (بن یحیی انرازی قزوینی) فهرستی تهرانی
 متوفای ۳ ابانماه ۱۳۱۵ مدفون در صحن نو (مقابل ایوان طلا) روضه رضوی . مؤلف رساله
 (امان الحیث من لهو الحديث) فضلی متنبع و کتاب دوست و از طبقه محدثین و ذا کربین بود
 و سالها نیز افتخار کارمندی این کتابخانه را می داشت . عمری را بعقاف و مناعت گذراند . از
 زخارف دنیوی که در طول عمر و قناعت بزندگی پارسائی تهیه نموده بود منزلی متوسط و
 کتابخانه بود . کتابخانه را در حال حیات بتاریخ تیرماه ۱۳۱۰ وقف بر کتابخانه داشت .

۱۵ - میرزا رضا خان قاضی نور مولود در ۱۲۹۰ قمری در قریه حصار (واقع میان بروجرد
 و اصفهان) متوفای چهارشنبه ۱۸ رمضان ۱۳۵۰ مدفون در مقبره برادرش . برادر اعیانی (۱)
 و کوچک مرحوم میرزا مرتضی قلیخان طباطبائی نائبی است . پس از فوت پدر در سایه برادر
 تربیت یافت . علوم متنوعه قسیمه را در اصفهان نزد اساتید عصر تحصیل و تکمیل نموده در
 آغاز مشروطیت در زمره آزادیخواهان و عضو شاخص انجمن ایالتی اصفهان بود . در اواسط
 مجلس اول تهران آمد و روزنامه نیانرا اداره و نشر داد (۲) و ضمناً باموختن زبانهای فرانسه
 و انگلیسی و علوم جدید اشتغال می داشت . در مجلس دوم نماینده یزد بود . پس از آن در وزارت
 های دادگستری و معارف و غیرهما غالباً مقام کفالت و معاونت را عهده دار و آخرین شغلش دادستانی

(۱) کلمه اعیانی در اصطلاح ادبای پارسی قرن ۱۳ هجری قمری موضوع است از برای برادران

و خواهرانی که از یک پدر و مادر باشند .

(۲) از روزنامه های تند رو آن عصر بود و با تعطیل مجلس اول از میان رفت .

دیوان کشور با آخرین پایه قضائی بوده. بالجمله از رجال عالی رتبه قضائی و از اساتید ادب معاصر و سالها رئیس انجمن ادبی مرکزی بوده. در همه مراحل از خود ستائی و خود نمائی روگردان و در تمام اسوال باجودت و قریحه و استقامت سلیقه که داشت با فاد و استفاده و مطالعه و تتبع نیز مشغول بود و بهمین جهت از تمام حطام دنیوی و تربینات ظاهری صرف نظر کرده بود و تنها عشق مغربی و جمع کتب داشت و کتابخانه مهم نفیسی تهیه کرده بود و در نظر داشت. آنرا کامله و با تمام لوازم دیگر کتابخانه عمومی تأسیس نماید لیکن اجل مهلتش نداده دختر آن مرحوم را با ثمن منحصراً بفرد بود باقتضای حسن نیت و هم بتشویق مرحوم میرزا مرتضی قلیخان که وصی بود برای رعایت منظور پدر و نیل به ثبوت کتابخانه را در یازدهم مرداد ماه ۱۳۱۱ بنام پدر وقف برین کتابخانه داشت.

۱۶ - قائم مقام التولیه حاج میرزا محمد علی بن سید محمد متولد ۱۲۷۳ هجری قمری متوفای دوم مرداد ماه ۱۳۱۷ مدفون در رواق روضه مطهره معروف بدار الضیافه. بزرگ خاندان شریع سادات رضوی و از اجله اشراف عصر و در هر کار خیر عام المنفعه پیشوا و پیش قدم بود. قضاء ساج گویا بود. در شوال ۱۳۴۱ مقتخر بمقام نیابت تولیت عظمی گشت. از مائر جمیلش تعمیر دار الضیافه از مال شخصی و وقف رقباتی بر آستان قدس و مسجد جامع گوهرشاد و تعمیر بقعه منوره حضرت موسی المبرقع (جد اعلا سادات رضوی مشهد) واحداث صحن برای آن می باشد. تاریخ وقف کتب: بهمن ماه ۱۳۱۶ است.

۱۷ - وزارت فرهنگ ایران از هنگام گفالت جناب آقای علی اصغر حکمت.

۱۸ - آستان قدس. از دیر زمانی آستان قدس کتاب برای کتابخانه تهیه می نموده لیکن آغاز

تحقیقی آن معلوم نیست.

از سازمان کتابخانه در دوره پیش از صفوی اطلاعی در دست نیست. در دوره صفویه که حیات و رونق مجدد آن از آنان و مورد عنایت شاهنشاهان آن زمان بوده و متصدی امور کتابخانه بفرمان شاهانه تعیین می گشته باشواید اوضاع آن عصر که در طی این مقال مذکور گشته یقیناً اکتفاء بهمان کتب تقدیمی نمیشده و اگر برای کتابخانه کتاب خرید نمیشده دست کم در کتابخانه نساخان و وراقان و مصححانی بوده اند که نسخ کتب را از خارج بدست می آوردند و برای کتابخانه نسخه برمی داشتند و نسخ کتابخانه را مقابله و تصحیح می نمودند و بدین ترتیب کتاب برای کتابخانه تهیه می کردند که متأسفانه خصوصیات و جزئیات آن روشن نیست. در دوره اشاویه شخصی بنام ملا محمد رضی در کتابخانه وظیفه مصححی را داشته. ارباب

آذهان مستقیمه از وجود: «مصحح» اشعار بتلازم با: «نسخ» را درمی یابند. در دوره قاجاریه که امور آستان قدس مرتب می گردد همواره اشخاصی بوظیفه نسخی در کتابخانه بوده اند و آثارشان در کتابخانه موجود و تا امروز هم یکی از کارمندان کتابخانه موظف بمصحح و نویسه برداری است و از هنگام پیدایش چاپ در ایران آستان قدس کتاب برای کتابخانه خریده و بنام نایب تولیت های وقت (غیر از اشخاص سابق الذکر) وقف گشته و ازین قبیل است کتب وقفی رکن الدوا (۱) و مجد الملک (۲) بالجمله آستان قدس بتناسب اوضاع مالی و احوال زمانی برای اعتبار کتابخانه و خدمت بفرهنگ از عوائد موقوفات مطلقه کتاب برای کتابخانه خریده خصوصاً درین دوره جدید و مخصوصاً در سال ۱۳۴۳ خورشیدی که باهتمام و فرهنگ دوستی نایب تولیت عظامی وقت جناب آقای علی منصور تعداد معتابهی کتاب خریده شد که در تمام ادوار بی سابقه بود.

۱۹- مرحوم حاج مهدی قلیخان قرائی از خوانین تربت حیدریه در دوره ناصری است. مشارالیه رفقای از املاک بر آستان قدس وقف داشته و یکی از مصارف آن صحافی کتب کتابخانه است.

کتابداران کتابخانه:

از متصدیان کتابخانه (خازن الکتب) و طرز سازمان آن در تمامی ادوار اطلاعاتی درست نیست. آنچه که منصوص است بنقل از کتاب ریاض العلماء و حیاض الفضلاء در دوره صفویه فرمان شاهانه امیر دوست محمد حسینی استرآبادی متصدی امور کتابخانه می گردود و اعتقاد و ذراری او تاعصر صاحب ریاض العلماء (حدود ۱۱۳۰) عهده دار مقام مذکور بوده اند. ترجمه مفصل مشارالیه بنظر نرسید و این قدر مسلم است که از طبقه علماء و محدثین و مؤلف کتب فارسی عمل السنه و پدر امیر محمد مؤمن شهید درمکه بسال ۱۰۸۸ است ۱۳ یثرو باید مناصر باشاه صفی باشد. در دوره افشاریه چنانکه در طومار عادلشاهی ثبت است این اشخاص عهده دار وظائف کتابخانه بوده اند: «میرزا ابوالقاسم کتابدار» میرزا اسماعیل و ملا اسدالله کلید دار. ملا محمد رضی مصحح. ملا حسین صحاف. در دوره قاجاریه در حدود سال ۱۲۸۰

(۱) محمد تقی میرزا بن محمد شاه متوفای شوال ۱۳۱۸ مدفون در رواق روضه مطهره موسوم

بهدارالحفاظ مکرراً باستانداری خراسان و نیابت تولیت عظمی منصوب گشته اولین دفعه در سال ۱۲۹۲

بوده (۲) حاج میرزا محمد خان از ۱۲۸۵ تا ۱۲۸۷ نایب تولیت عظمی بوده

(۳) داماد ملا محمد امین استرآبادی محدث معروف و از مشایخ علامه مجلسی و مجاور مکه بوده.

هجری قمری حاج اوکتنای قاآن میرزا (۱) بفرمان مرحوم ناصرالدین شاه بمقام ریاست کتابخانه نائل می‌گردد. پس از فوت آن مرحوم از سال ۱۳۰۸ تا ۱۳۳۲ مرحوم سراج السلطان (۲) بدر محرر این سطور ریاست کتابخانه منصوب می‌گردد. از سال ۱۳۳۲ تا کنون که سی و پنج سال است مسود این اوراق افتخار خدمتگذاری را دارد. کتابخانه از آن تاریخ به بعد بتناسب هر عصری دارای سازمان بوده و کارکنانی بوظیفه فراشی و نقاشی و تذهیب و صحافی و نسخی و کتابداری و غیرهما داشته و سازمان امروز آن نیز بر اصول تازه دائر است.

فهرست کتابخانه :

اولین کتابخانه که در ایران موفق بنشر فهرست و فضیلت سبق در این کار را حائز گشته این کتابخانه است. آنچه که مسلم است از اواخر سده سیزده هجری قمری فهرستهای باسلوبهای مختلف تدوین شده. اولین فهرستی که نشر یافت همانست که در دوره نیابت تولیت عظمی مرحوم میرزا سعیدخان انصاری تدوین و ذیل جلد دوم مطلع الشمس چاپ شد. دومین فهرستی که نشر یافت همان سه جلد تألیفی مسود این اوراق است که بدستور نایب تولیت عظمی وقت مرحوم محمد ولیخان اسدی در ۱۳۰۵ خورشیدی نشر یافت و در آن هنگام تألیفی درین موضوع و بان اسلوب در ایران و هم در بعضی از کشورهای اسلامی دیگر بی پیشینه بود چه آنکه از فهرستهای کتابخانه های قدیم بماتند کتابخانه صاحب بن عباد (دارالکتب ری) اطلاعی در دست نیست. (۳) تفنن های دانایان باختصر در تألیف فهرست (از تجزیه کتب بحیث زبان یا ترتیب کتب هر

(۱) متوفای ربیع الثانی ۱۳۰۸ مدفون در رواق پشت سر روضه منوره رضوی موسوم بمسجد ریاض. فرزند شجاع السلطنه حسنعلی میرزا و ممدوح حکیم قاآنی است. حکیم مذکور بپاس مرحمت های شجاع السلطنه تخلص شمیش که : « حبیب » بود تبدیل و بنام اوکتنای قاآن میرزا : « ناآنی » تخلص فرمود. مشارالیه در شعر دارای قریحه بوده و دیوان مختصری از او باقی است. پس از گرفتاری پدر مدتها پنهان و آواره بود. پس از آنکه مورد عفو واقع گشت مقام و منصب مذکور بر او ارزانی گشت.

(۲) عبد الرضا میرزا بن اوکتنای قاآن میرزا متوفای ۱۳۴۰ مدفون در بقعه حضرت اما مزاده عبدالعظیم حقیق مقبره ناصرالدین شاه.

(۳) معجم الادباء (ج ۲ ص ۳۱۵) در توصیف کتابخانه مذکور آورده : « قال ابوالحسن البیهقی وانا اقول بیت الکتاب الذی بالری علی ذلک دلیل بعد ما احرقه السلطان محمود بن سبکتگین فانی طاعت هذه البیت فوجدت فهرست تلك الكتب عشر مجلدات »

علمی بحسب توالی ازمنه و اعصار) نیز مناسب با این قبیل کتابخانه ها نیست . کتابهایی که در قدیم تألیف شده بهمانند فهرست ابن ندیم بغدادی و فهرست شیخ طوسی و فهرست منتجب الدین قمی و عالم العلماء ابن شهر آشوب نیز اشیه بکتاب رجالی است . بقیده و اطلاع محرر این سطور مقدم ترین کتابی که در موضوع شناساندن کتاب تألیف شده اول کتاب نفیس سید السعود تألیف سید اجل رضی الدین علی بن طاوس حلّی علیه الرحمة است که در نیمه دوم قرن هفتم تألیف شده است و گمان میرود اسلوب فهرست کتابخانه های مال متمدنه متخذ از آن باشد . (۱) دوم کتاب کشف الظنون عن اسامی الکتب و الفنون تألیف حاجی خلیفه مصطفی کاتب چاپی است که در سده یازده هجری قمری تألیف شده و تنها این دو کتاب نگارنده را سر لوحه فکر بود و از مطالعه آنها اصولی اتخاذ داشت مقصود از فهرست را این دانست : « شناساندن کتاب و نسخه بطور آسان » و اصول متخذة مشار الیه که در اسلوب تألیف آن بکار رفت بتفصیل ذیل است :

۱- تبویب علمی کتب و مصدر و مذیل داشتن بدو شماره شماره بالا شماره علمی و شماره پائین شماره عمومی کتب کتابخانه و کتابهایی که در حاشیه کتابی دیگر چاپ شده بدون شماره عنوان میگردد .

۲- تداخل کتب علوم متقارب الموضوع (بهمانند صرف و نحو) که از هر یک آنها بتعداد مناسب کتاب نباشد .

۳- ترتیب کتب هر علمی بترتیب الفبائی بر عایت سه حرف اول آن .

۴- الحاق و ذکر کتب چاپی هر علمی پس از ختم کتب خطی آن علم .

۵- توصیف و تحدید کتاب از ذکر مقصود و ابواب کتاب (در کتب خطی بقدر وافی و در چاپی بطور اختصار) و ترجمه مؤلف آن بقدر مقتضی با ذکر مدارک و هم اشاره بکتاب شروح و حواشی آن که در کتابخانه موجود است .

۶- توصیف نسخه در کتب خطی بضبط جملات اول و آخر نسخه و ذکر مشخصات خط و تذهیب و نقش و نام کاتب و واقف و تاریخ کتابت و وقف و در کتب چاپی بیان نوع و

(۱) سید السعود دومین فهرستی است که ابن طاوس برای کتابخانه خود تألیف فرموده و علاوه بر توصیف کتب

کتابخانه حاوی افاداتی نیز هست . فهرست اولی که تألیف فرموده موسوم است بکتاب الابانه فی معرفة اسماء کتب الخزائنه و در توصیف آن چنین آورده : « ما کان ذلک یکفی فی معرفة اسرار الکتب و جواهرها فجمعنا هذا تماما و مرآه بری منها عین ناظر کثیرا من تلك الفوائد » کتاب الابانه دیده شده

محل و تاریخ چاپ و وقف و نام واقف .

۷- کتابهایی که از حیث تبویب علمی مورد اختلاف انظار است به مانند تریج ابلاغه (اخبار یا ادبیات) و آیات الاحکام (فقه یا تفسیر) بحسب نظر و اختیار شخصی در بابی قرار داده می شود و برای رعایت و جمع انظار تنها اسم آن در باب دیگر ذکر و احواله بباب مختار می گردد .

۸- کتابهایی که دارای اسم خاص و بعنوان دیگر مشهورند به مانند :
(روضة البهیة - شرح لمعه - بهجة المرضیة - سیوطی - شواکل الحور - شرح هیاکل النور)
حسب اختیار باسمی ضبط و بنام دیگر نیز آورده و احواله باسم مختار می شود
۹- کتابها و رساله هایی که اسماء موضوعه ندارند به جنبه موضوع ضبط میشود
(به مانند حاشیه بر شرح جدید تجرید - رساله در معاد)

۱۰- ترجمه مؤلفینی که در یک باب دارای تألیفاتی با اسماء مختلفه باشند یا در ابواب مختلفه کتاب داشته باشند تنها در ضمن يك کتاب ذکر می شود و در كتب و ابواب و مجلدات دیگر اکتفاء بذکر اسم آنها و اشاره بمحل ذکر ترجمه می گردد مگر آنکه در محل مذکور اشتباهی یا اطلاع بیشتری در ترجمه بدست آمده باشد .

۱۱- تذیل هر جلدی از مجلدات فهرست بدو فهرست الفبائی: اول فهرست اسامی کتب
معنونه در آن جلد با تعین صفحه دوم فهرست اسامی مؤلفین نیز با تعین صفحه . مؤلفینی که بعنوانی غیر از اسم (از کنیه و لقب و غیرهما) معروفند بعنوان معروف ضبط می گردد مثل محمد بن حسن بن محمد اصفهانی صاحب کشف اللام . معروف بفاضل هندی . احمد بن عبد الحلیم معروف بابن تیمیه . مؤلفینی که بدو عنوان مشهورند مثل حسین بن عبدالله بلخی معروف بابن سینا و شیخ الرئيس هر دو عنوان ضبط میگردد ليك در يك عنوان ذکر شماره صفحه می شود و در عنوان دیگر بجای ذکر شماره میان دو ابرو عنوانی که مذیل بشماره صفحه است ذکر می گردد .

این بود اصول موضوعه که در تألیف فهرست بکار برده شد . درین چند چهارم نیز مقصود و روش همان و چنان است که در ۲۵ سال پیش در مجلدات اوایه منظور و اعمال گشت حال درین جلد اصول یازده گانه مذکور چقدر رعایت شده و وظیفه که در مقابل علم و علما داشته

انجام و فراغت ذمه حاصل شده یا نشده مطلبی است که فی المجاله برمسود اوراق پوشیده است
 تليک این قدر واضح است که بعلمت قلت بضاعت دلمی و ادبی جهد العقلی بجای آورده •
 در بیست و پنج سال بیش که مجلدات سه کانه با نوافسی که داشت نشر یافت مراجع دینی و اقطاب علمی
 و دانشمندان باختر و خاورشناسان همه بحسن نیت نگارنده را قرین لطف و افضال داشتند •
 یکی بر رسم تشویق تحسین گفت و آفرین فرمود و دیگری بنقد محققانه منت تعلیم نهاد •
 جزاهم الله عن العلم و اهله خیر الجزاء •

بتاریخ چهار شنبه ۲۱ اسفند ماه ۱۳۲۵ مطابق ۱۸ ربیع الثاني ۱۳۶۶

(رئیس کتابخانه آستان قدس رضوی)

« او کتانی »

مشهد چاپخانه طوس

« روئین تن »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۲۹۳

آئینه حکمت

فارسی .. مؤلف مولانا حسن بن عبدالرزاق لاهیجانی . مؤلف از علماء اواخر سده ۱۱ هجری قمری و مدفون در قبرستان قم است سال وفاتش بمنقول از ریاض العلماء سال ۱۱۲۱ است ، انتساب این رساله بمولانا در کتب تراجم موجوده دیده نشد و این نسخه از اول آن افتاده است . ولی بقرار منقول : قزوینی در تنهیم اهل الامل این رساله را از جمله مؤلفات مولانا شمرده است . رساله در دیباچه چنین توصیف شده : « و چون باعث بر تالیف این رساله نمودن حقیقت حکمت بود تسمیه آن بائینه حکمت مناسب نمود و این حقیر درین رساله مدعی هیچ یک از طرفین نیستم بلکه مجملی از آنچه از جانب هر کدام صورت گفتن داشته باشد بر سبیل روایت حکایت کنم » . رساله پس از دیباچه ای که قدری از اول آن افتاده ضمن سه باب صورت گرفته : ۱ - در ذکر آنچه ایشان در تعریف حکمت و بیان فضیلت آن گویند ۲ - در ذکر مسائل چند که بر سر آن ها اینهمه تراع کنند و حل اشکال آنها بموافقت برهان و حدیث و قرآن ۳ - در ذکر بعضی اخبار که از اهل بیت اخیار صلوات الله علیهم اجمعین روایت شده و ذکر بعضی اقوال و احوال جمعی از علماء که صریح یا مشعر است بر فضل و مدح حکمت و حکماء - آغاز موجود « کار را تنگ نموده بلکه دین را بر شما آسان نموده » انجام (چه هر کس تامل و تعمق درین علم شریف کند تواند دانست که اصول مطالب آن مستفاد از انبیاء علیهم السلام است و حکم مجزم باین معنی کند بجهتینی که هیچ شک و ریب در آن نداشته باشد این بود مقصود از این رساله)

خط نسخه ۱۵ سطری فصول بقرمزی نوشته شده . دارای ۴۴۰ برگ . اندازه ۱۹

در ۱۲ وقفی فهرستی تیر ۱۳۱۰ (۳۵۱)

۲۹۳

ابصار المستبصرین

فارسی - نگارش عبدالوهاب بن عبدالرحمن بن محمد حسین بن نظیر علی بن مرتضی قلی شیرازی ساکن دیل از مجال هند تحریر مناظره ایست در مسئله امامت که با مولانا عبدالعلی شیرازی در ۱۰۴۲ در شهر دیل نموده و مولانا وترا ملزم و مفتح داشته و در نتیجه نگارنده از مذهب حنفی عدول بتشیع نموده است .

آغاز (الحمد لله الذی تم حجته علی الثقلین بیته النبی المنصور) انجام (بلکه بیشتر در شك افتادند آنگاه مخدوم الانامی دامن افشاند برخواست « کذا »)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

خط نسخ ۲۰ سطری دارای ۳۷ برگ - وقفی تاج ماه یگم سال ۱۲۶۲ اندازه ۲۶ در ۱۶ « ۳۶۱ »

۳۹۴ ابصار المستبحرین

فارسی - مکرر پیش آغاز الحمد لله الذي اتم حجه على الثقلين « انجم » عن ذلك به از تفکر استحسان مقام نمود والحمد لله رب العالمين « خط نسخ و نستعلیق ۱۶ سطری دارای ۲۲ برگ - وقفی فهرستی اندازه ۲۰ در ۱۴ « ۵۳۵ »

۲۹۵ اثبات صانع

عربی - مؤلف نظربسطور در پشت نسخه ملا میرزای شیروانی (مذکور در شماره ۱۲ منطلق) نسخه دیباچه را فاقد است و تسبیحش بدین نام « نه بنام اثبات واجب » برای آست که مؤلف بعنوان اثبات صانع وارد مطالب شده است رساله در موضوع خودش نسبتاً مفصل است و بنقل اقوال و تحقیق و تتبع پرداخته و ضمن ۷ اشراق صورت گرفته: ۱ - فی اثبات الصانع و فی الهمان ۲ - فی التفحص عن كيفية حدوث الحادث عنه تعالى و فيه لمحة و اشراقات ۳ - فی كشف اسرار الشبهة عن ثبوت القدرة الله تعالى ۴ - فی اثبات علمه ۵ - فی ارادته تعالى و فيه مقدمة و اوامع ۶ - فی حیوته تعالى و صوره و بصره ۷ - فی کلامه تعالى .

آغاز موجود « مقصود الكتاب ما يحتوي عليه شوا ق الاول فی اثبات الصانع و فيه لمحة انبیا » والجواب ان الکلام ازلی لکن تعلقاته بالاشخاص والازمان حادثه « تاریخ نوشتن شبان ۱۰۱۹ این تاریخ اشتباه از کاتب است و باید ۱۱۱۰ باشد - خط نستعلیق ۱۵ سطری - ابواب و عناوین بشعرف نوشته شد - دارای ۷۸ برگ - وقفی فهرستی اندازه ۱۸ در ۱۲ « ۵۳۶ »

۲۹۶ اثبات واجب

فارسی - منسوب بخواجه نصیر الدین طوسی و چیزی است در اثبات ذات واجب بطریق استدلال فرقی متکلمین و حکماء و ریاضین کاتب در صدر نسخه اتساب رساله را بخواجه علی المسموع یاد نموده و الذریعه هم بنقل از کشف الحجب این رساله را در شماره مؤلفات خواجه دانسته آغاز « بدان ای کذا لله تعالى الى العراط المستقیم » انجام « از فرایند این بهره مند گردند تم بالعینه و الجواب » خط نستعلیق « به بند ترجیع الاموال شما ۱۴۴۴ تقییر ص ۱۹ » در دو صفحه آخر نسخه دو مقاله ایست در معاد (۶۰، ۴)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

اثبات واجب

۲۹۷

عربی - نگارش نجم الدین علی بن عمر بن علی کانی قزوینی در گذشته ۹۷۵ این نسخه حاوی مناوضات و شامل مناظرات قلمی بین کاتبی و خواجه نصیر الدین طوسی است که در ابراف رساله اثبات واجب کاتبی صورت گرفته .

شرح کتاب و نسخه این است : ۱ - رساله کاتبی در اثبات وجود واجب ۲ - اشکالات بخواجه بر آن رساله ۳ - رد کاتبی اشکالات خواجه را ۴ - ابطال خواجه رد کاتبی را ۵ - نامه کاتبی بخواجه در اعتداف بکم مایگی و کوتاه پابگی خود و شکر گذاری از افضال در این افادات ۶ - پاسخ خواجه بنامه کانی . این نسخه باره از پاسخ خواجه را ناقص دارد .

آغاز پس از دیباچه « اعلم ان الاوائل قالوا فی اثبات هذا المطلوب العظيم لاشك فی وجود موجود » انجام موجود « ذاكر لانعامه قاله تعالى بجزیه خیر الجزاء » خط به خط ۲۰ سعاری - عنوان نسخه بشعجرف نوشته شده دارای ۴۹ برگ - وقفی فهرستی انداز ۱۹ در ۱۲ (۲۹۸)

اثبات واجب

۲۹۸

عربی - مکرر شماره ۲۰ حکمت مؤلف ابوالمعالی امیر صدر الدین محمد دمشکی متولد سه شنبه ۸۲۸ هجری قمری در جمعه ۱۲ رمضان ۹۰۳ هجری قمری در مدرسه منصوریه شیراز « مجالس المؤمنین » فنون ادبی را نزد پسر عمه خود میر حبیب الله و دیگران خوانده و شرحیات را نزد پدرش غیاث الدین و پسر عم خود میر نظام الدین احمد آموخته و علوم عقلی را از سید فاضل مسام فارسی و جمعی دیگر اقتباس و تکمیل نموده و از اجله اعلام دوره خود بشمار است این رساله که بنام ابوالمظفر احمد بهادر « مقبول در ۹۰۳ » نوشته شده در اثبات وجود صفات واجب است که پس از دیباچه ضمن ۱۲ فصل و خاتمه صورت گرفته : فصل ۱ - فی اثبات تعالی ۲ - فی توحید ۳ - فی ان واجب الوجود لا یقبل القسمة الی الاجزاء اصلا ۴ - فی ان واجب الوجود هل یعوزان یکون له صفة زائده علیه ام لا ۵ - فی علمه تعالی ۶ - فی قدرته تعالی ۷ - فی ارادته ۸ - فی عیانه ۹ - فی سمعه و بصره ۱۰ - فی کلامه ۱۱ - فی القضاة والقدر ۱۲ - فی سائر صفاته منها الحکمة خاتمه فی تقسیم صفاته این نسخه تا قدری از فصل چهارم را داراست آغاز « لا اله الا هو له الاسماء الحسنی منه الابتداء » انجام موجود (تا مکان الاول لازم) یکور الشئ الواحد من جمیع الوجوه قائلا « شرح بران

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

کتاب را بشماره ۹۳۹ به بنیید خط نسخ ۲۳ سطری فصول و عناوین بشنجرف نوشته شده صفحات مجداول بزر و تحریر - دارای ۹ برگ واقف ثانینی مرداد ۱۳۱۱ اندازه ۴۳ در (۲۶) ۲۹۷

۲۹۹ اثبات واجب

عربی - مکرر پیش آغاز « الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنی » انجام « و ما یكون فی نفس الامر من غیر تعقل نقص هو الواحد » خط نسخ ۳۲ سطری - دارای ۱۲ برگ وقفی ثانینی - اندازه ۱۸ در ۱۱ (۱۸۷۷)

۳۰۰ اثبات واجب

عربی مکرر شماره ۷ مؤلف شمس الدین محمد بن احمد خفزی شاگرد صدر الدین محمد دشتکی مؤلف از اعلام آغاز دوره صفویه است که در کاشان میزیسته و اختیار شیخ نموده و گویند با بی - از ان در علم فقه و نداشتن کتاب مبسوطی در آنعام بقوت عقل سلیم استنباط احکام از دلیل عقل مینمود و مرجع مردم کاشان در مسائل مذهبی بود و آنانرا احکام مذهب جعفری میاموخت و محقق گرگی مؤلف را در کاشان دیده و او را در صحت مستنبطات فقهیه اش تحسین نموده - تاریخ وفات مؤلف بتحقیق معلوم نیست سال ۹۵۷ که در الذریعه ذکر شده در مدارک موجوده بنظر نرسید . فاضل چلبی در شرح کتاب تکمله او نوشته که در محرم ۹۳۲ از آفرغت یافته . فارسنامه جلد ۲ مؤلف را متوفای ۹۳۰ و اندی دانسته شاید روایت اخیر مقرون بصحت باشد چه آنکه همان کتاب ورود محقق گرگی را به تبریز بر شاه طهماسب در ۹۳۸ دانسته و اگر رفته را بکاشان بمقتضای قاعده پس از ورود به تبریز بدانیم باید مؤلف در همان وقت زنده باشد . در جلد اول فهرست برای خفزی سه رساله اثبات واجب ذکر نموده شده و هم سال وفاتش در ۹۵۰ مشخص گشته و هر دو اشتباه بوده است که ناشی از خلط نمودن ترجمه خفزی و سلطان الحکماء نظام الدین احمد شده است . « ترجمه هر دو در روضات الجنات پی در پی است » رساله ضمن مقدمه و ۳ مقصد صورت گرفته مقدمه فی ذکر اصول يحتاج الیه اثبات المطالب المقصد الاول فی اثبات الواجب بالذات ۲ - فی اثبات لتوحید و دلالت الی تقریر عندی قطعیها ۳ - فی علمه تعالی آغاز پس از تسمیه و تحمید و نام مؤلف « فهذه رساله فی اثبات واجب الوجود بالذات و صفاته بالدلائل القطعیة الی تقریر عندی قطعیها » انجسام « و لما کان مبحث العلم و توابه ببحر اعینا لاساحل له افتخر علی ما ذکر والحمد لله علی افضاله » سپس مقاله ایست

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

در تفسیر آیه مبارکه نور منسوب به الامیرزا جان باغنوی تاریخ تحریر نسخه معجم ۱۲۲۲ | خط نستعلیق شکسته ۲۰ سطری ۰ فصول بقرمزی نوشته شده « به بینید رساله حدوث عالم شماره ۶۳۰ حکمت ص ۳۱ » (۵۹۵۰)

۳.۱ اثبات واجب

عربی - (مؤلف شمس الدین محمد خفری) رساله ایست در اثبات وجود و توحید و علم حق تعالی که به ابوالفتح سلغر شاه بن توران شاه بن محمد شاه بن تهمتن بهادر خان اهداء نموده و این غیر از اثبات واجب معروف مؤلف میباشد و رساله در دیباچه چنین توصیف شده « هذه رسالة قد اوردت فيها تحقيق احق ما يبلغ نحوه اعناق الرغبات وهي امهات مسائل الكلام من الالهيات الى معرفة المبدء الاول بجميع الموجودات وبيان نعوت كماله وصفاته جلالة واقامة حجج القطعة على احاطة علمه تعالى بجميع الممكنات من الكليات والجزئيات والمعقولات والمحسوسات ووضح بالبراهين الساطعة ان الفلاسفة قد زات اقدامهم في هذا المقام » - رساله در دو مقصد انجامیده ۱ - فی ذکر دلائل وجود الله تعالی - توحید و الاشارة الى مراتبه ۲ - فی احاطة علم الله تعالی علی الموجود و بیان عنایتة علیها وجوده آغاز (تبارک الله و سبحانه ما اعظم شأنه و اجل سلطانه) . انجام - (و علی کلامه العشق اختم الرساله سائلا من الله تعالی ان يجعلني من العارفين لکماله و العاشقين لجسماله ثم الحمد علی نواله و الصلوة علی محمد و آله) پس از این ضمن ۳ صفحه رساله ایست در دلالت الفاظ از باب راضی که از آخر افتاده دارد - خط نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری - عناوین بشعر فرف نوشته شده - کاغذ نسخه آبی رنگ - دارای ۱۳ برگ و فنی فهرستی - اندازه ۱۶ در ۱۰ (۵۹۲)

۳.۲ اثبات واجب

فارسی - مؤلف بنا به دستور در دیباچه محمد بن اسماعیل قاینی مدعو به مسیح است گمان میرود همان محمد مسیح بن اسماعیل فدشکوئی فسائی باشد که در شعر فارسی متمایز به معنی و در عربی به مسیح بوده و مقام شیخ الاسلامی فارس را داشته و در سن نزدیک به ۹۰ در ۱۱۴۷ در گذشته است و شیخ علی حزین اوزا اساتید خود شمرده و از اعظم و اجل تلامذه استاد الکمل آقا حسین خوانساری دانسته در این رساله هم استاد را بافضل المتأخرین نام برده - الذریعه (ج ۱ ص ۱۰۹) مؤلف این کتاب را بطور قطع محمد مسیح فسائی دانسته . گمان میرود کلامه « قاینی » در این نسخه تصحیف و غلط کلامه

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

« فسانى » باشد که از کاتب نسخه سرزده است . رساله ایست جامع و مبسوط در اثبات وجود و توحید که پس از دنیا چه ضمن فاتحه و دومقصد و خاتمه ای صورت گرفته فاتحه در تمهید مقدماتی که مبنی علیه مقاصد است ضمن ۴ فصل . مقصد اول در اثبات وجود واجب . مقصد دوم در اثبات توحید واجب . خاتمه در ذکر اخلاصی که شهادت بر مدعاست . آغاز (یا من منه المبدء والیه المنتهى یا من له الاسماء الحسنی دلالت علی طریق اثباتك) انجام (لمن لا یكوان له هكذا حال العقلا فیما یسقون الله تعالى) چهار صفحه اول به خط نستعلیق و بقیه به خط نسخ ۱۶ سطری . دارای ۵۴ برگ . وقفی نائینی اندازه ۱۸ در ۱۴ (۲۹۹)

۲۰۴ اثبات واجب

عربی نگارش مولانا حیدر علی بن شیخ جمال الدین - ترجمه سگارزده بدست زیاده مقاله ایست در اثبات ذات واجب الوجود آغاز پس از تسمیه و تحمید و نام مؤلف « هذه نبذة ساریة منی ارتجالا بحسب بعض الاخوان مع تحت البال و تفرق المجلال فی اثبات واجب الوجود جات عظمت و هو طور جدید » انجام « فاعترف الزندیق بذلك و حسن اعتقاده و ذلك من قوله تعالى و اذا اوسکم الضرقی البحر الایة » سپس ضمن ۱۵ صفحه مختصر بدست در تفسیر سوره مبارکه توحید و بعضی از آیات و فواید متفرقه - خط نسخ ۳۱ سطری . دارای ۱۰ برگ وقفی نائینی - اندازه ۱۷ در ۱۱ « ۵۴۲ »

اثبات واجب

بشماره - ۵۶۷ مراجعه شود

اثبات واجب

منتخب العقول شمار « ۱۰۴۰ » مراجعه شود

اثبات واجب

بشماره (۱۰۵۶) مراجعه شود

۲۰۵ اثبات واجب قدیم

عربی - مکرر شماره ۱ مؤلف جلال الدین محمد بن سعد الدین اسعد صدیقی دوانی متخلص بقافی متولد ۸۳۰ در آندشته ۹۰۷ یا ۸ آرامگاهش در دیه دوان از منافات کازرون نسبش بنخلفه اول ابوبکر صدیق منتهی میشود پس از تحصیل مبادی نزد پدرش بشیراز رفت و نزد اساتید عصر چون محی الدین انصاری و خواجه حسن شاه و غیرهما تلمذ و تکمیل نمود شهرت علمی را دارا شد و از احلام و اساتید نامی روزگار خود بشمار رشت و مکانی

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

بنابر نزد امراء اق قونیلو داشت و بمنصب قضاء فارس نائل گشت و چندی هم بمصدرات یوسف بن میرزا جهانشاه مشغول بوده . رساله در بیان اثبات وجود واجب الوجود است و در آن برشته بحث و تدقیق پرداخته (و بمباحث توحید و صفات پرداخته) و آن را بنام یکی از سلاطین نوشته در نسخ موجود نامی از کسی برده نشده است . مؤلف در رساله اثبات واجب جدید این رساله را یاد آور شده و تسمیص نموده که تالیفش در عنفوان شباب بوده - تنصیب مذکور بر آن میدارد که سال ۸۹۸ را آنکه زمان تالیف این رساله در مجالس المؤمنین یاد شده سهو از کاتب بدانیم - رساله ضمن دو مقصد صورت گرفته مقصد اول در اثبات وجود واجب است بمسلك متكلمين مقصد دوم بمسلك الهیون است نسخه مصحح و مقابله شده با نسخه اصل است آغاز « سبحانك سبحانك ما اعظم شانك و اظهر برهانك » انجام « و لهذه المباحث مزيد تفصيل ربما يثر عليه في تعليقاتنا » حواشی و شروح بر رساله را بشماره های ۴۶۵ - ۴۵۸ - ۴۵۴ بشماره نویسنده حافظ غیاث الدین - تاریخ تحریر جمادی الثانی ۹۴۶ در کاشان نوشته شده ، خط نسخ ۲۱ سطری - دارای ۱۶ برگ - وقفی ثانیی اندازه ۱۹ در ۱۲ « ۲۹۴ »

۳۰۵ اثبات واجب قدیم

مکرر پیش - آغاز (سبحانك سبحانك ما اعظم شانك و اظهر برهانك) انجام (ولهذه المباحث مزيد تفصيل ربما يثر عليه في تعليقاتنا) تاریخ تحریر نسخه ۷ ذی قعدة ۱۰۹۹ خط نسخ شکسته - دارای ۱۴ برگ - وقفی سید محمد تقی سال ۱۱۰۱ اندازه ۲۰ در ۱۵ « ۲۹۵ »

۴۰۶ اثبات واجب قدیم

مکرر پیش - آغاز « سبحانك ما اعظم شانك و اظهر برهانك » انجام « و لهذه المباحث مزيد تفصيل انما يثر عليه في تعليقاتنا » خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۱۷ برگ وقفی فهرستی اندازه ۱۸ در ۱۱ « ۲۹۶ »

۳۰۷ اثبات واجب جدید

عربی . مؤلف جلال الدین محمد دوانی . رساله موجزی است جامع در اثبات وجود و توحید و صفات الله و دوم رساله ایست که درین موضوع نگاشته و شاید آخرین اثر خامه علا می باشد که در بیان عمر در خطه لار تالیف نموده و مورد نظر و توجه اعظم متاخرین واقع گشته . رساله ضمن ۱۴ فصل صورت گرفته : الفصل الاول فی اثبات واجب الوجود ۲- فی ان وجوده و لا ید « کذا » علیه بل هو عين وجوده ۱- اختصار ۳- فی توحیده

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۴ فی ان واجب الوجود لا یقبل القسمة الى الا جزاء ۵ فی ان صفاته تعالی عین ذاته
۶ فی علمه تعالی ۷ فی قدرته تعالی ۸ فی ارادته تعالی ۹ فی حیاته تعالی ۱۰ فی
سمعه وبصره ۱۱ فی کلامه تعالی ۱۲ فی القناء والقدر ۱۳ فی حکمته تعالی ۱۴ فی
وجوده تعالی « شرح آنرا بشماره ۷۶۳ بنگرید » - آغاز « وتوکل علی العلیم القدیم و
منه استعان فی التمیم وله الحمد » انجام « وقد سبق تآمن العالم عین الذات فقد رجع
الامر کله الی الله تعالی » خط نسخ : هر صفحه دارای سه خانه و حاشیه است که در متن
و حاشیه نوشته شده صفحات مجدول بزر و تحریر - فصول و عناوین بقره زنی نوشته شده
وقفی نائینی در مرداد ۱۳۱۱ دارای ۶ برگ اندازه ۴۳ در ۲۹ « ۲۹۲ »

۳۰۸ اثبات واجب جدید

عربی - مکرر پیش آغاز (و منه الا عانة فی التمیم وله الحمد) انجام (واله و صحبه
معادن الجبور) نویسنده نسخه عبدالنبی بن محمد تقی قزوینی که در سال ۱۵۷۰ در
تبریز نوشته خط نسخ و نستعلیق مختلف السطر - دارای ۲۸ برگ تقدیمی فهرستی -
اندازه ۱۸ در ۱۱ « ۵۴۱ »

۳۰۹ اثبات واجب جدید

عربی - مکرر پیش آغاز (له الحمد علی کرمه التمیم ومنه القدیم والصلوة والسلام علی
نبیه الکریم) انجام (والعالم عین الذات فقد رجع الامر کله الی الله الا الی الله تصیر الامور)
خط نستعلیق شکسته ۲۱ سطری - سال تحریر ۱۱۶۰ دارای ۱۵ برگ - وقفی سید محمد تقی
سال ۱۱۱۱ اندازه ۲۰ در ۱۳ « ۲۹۳ »

۳۱۰ اتولوجیا

نربی - مانند شماره ۱۴ مهندس ارسطو طالیس بن نيقوماخس معروف به نام اول متولد
در سناجیر در ۳۸۱۲ در گذشته در خلکیس ۴۲۲ قبل از میلاد - شاگرد افلاطون و پیشوای
حکماء مشائون - کتاب در فن حکمت الهی و ربویات است ، در مقدمه کتاب مذکور
است که تفسیر این کتاب از فرفور بوس صورتی است که آبر عبدال مسیح بن عبدالله بن ناعمه
حمصی نقل بهربی داده و یعقوب بن اسحق کندی برای احمد بن معصم بالله اصلاح نموده
در آثار مترجم و مفسر کتابی بدین نام دیده نشد . ابن ندیم « در آخر ترجمه ارسطو »
تفسیر کتاب اتولوجیا را از کندی یاد نموده بی آنکه از مترجم آن نامی برده « ۱ » -
نسخه در سال ۱۸۸۳ م در برلن و در سال ۱۲۱۵ ق - ه در حاشیه کتاب قبسات در تهران

حکمه - کلام - فلسفه

کتب خطی

بچاپ رسیده . آغاز «المیمر الاول من کتاب ارسطوطالیس الفیلسوف المسمی بالیونانیة اثولوجیا» انجام «لایالها شیئی من الحواس البتہ» کاتب ابو المفاخر الحسینی الخادم - تاریخ تحریر ۱۱۱۵ خط نسخ ۸ سطری - وقفی نائینی دارای ۷۳ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ «۳۰۰» (۱) - و برخی نسبت کتاب را با ارسطو منکرند و می‌پندارند که از انوارات باوطن است .

اثولوجیا

۳۱۱

مکرر شماره پیش - این نسخه ناقص است و تا قدری از میمر هشتم را دارا است . آغاز «المیمر الاول من کتاب ارسطوطالیس الفیلسوف المسمی بالیونانیة اثولوجیا» انجام «والمرکب لا بدرك الاشياء البسیطة کنه ادراکها» خط نستعلیق مختلف السطر دارای ۳۸ برگ - وقفی نادرشاه سال وقف ۱۱۴۵ اندازه ۲۹ در ۲۰ «۳۰۱»

اجوبة المسائل

۳۱۲

عربی - معجب خواجه نصیرالدین طوسی «ترجمه اش بیاید» رساله پاسخ است از پرسش‌های صدرالدین محمد قونوی «اصل پرسش‌ها را بشماره ۹۰۱۶ به بینید» آثار الشیعه این رساله را موسوم به «مفاوضات» دانسته . شایسته آن است که رساله شماره ۲۹۷ بدین نام موسوم باشد . آغاز «اتانی کتاب ما اراه مشابها - بغیر کتاب الله من مائر الکتب» انجام «یدیم ظله علی طالبی الکمال و یسبح علیه فیضه الذی لا ینزال انه لطیف معجب» خط نستعلیق ۱۸ سطری - عناوین بشعر فرف نوشته شده دارای ۱۳ برگ - و موربانه خورده اندازه ۲۴ در ۱۶ (۶۶۵)

اجوبة المسائل

۳۱۳

عربی - معجب علامه شیرازی قطب‌الدین محمود بن ضباء الدین مسعود بن مصباح‌الدین کازرونی شافعی در گذشته بسن نزدیک ۹۰ در سال ۷۱۰ آرامگاهش تبریز در جوار قبر بیضاوی «فارسنامه جلد ۳ ص ۱۴۰» از خاندان پزشکی و خود پزشک بیمارستان مظفریه شیراز بوده . نزد پدر و عموی کمال‌الدین ابوالخیر بن مصباح کازرونی و شمس‌الدین محمد گیشی و شرف‌الدین زکی بوشکانی و خواجه نصیرالدین طوسی شاگردی نموده است - رساله پاسخ و حل چهار پرسش و شبهه فلسفی است «تجسد اعمال - روح لطیفه انسانی - تصورات و تخیلیات روح - انجام روح حیوان»

آغاز پس از نام و خطبه مؤلف (فانی القی الی کتاب کریم من لدن حکیم علیم و شتعلای علی مسائل لیس المسئول عنها باعلم من السائل) انجام «فالعجز عن درک الادراک ادراک و

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

هذا آخر الجواب والله اعلم بالصواب» کاتب عبدالاول بن محمود بن محمود عباسی - تاریخ نوشتن

۲۸ رمضان ۹۰۸ بعد از این شش برک از مبحث امامت شرح تجرید قوشچی است .

خط نستعلیق ۲۱ سطری - دارای ۱۴ برک وقفی نائینی - اندازه ۴۰ در ۱۳ (۵۸۸)

اجوبة المسائل

۳۱۴

عربی - معجیب صدر المتالین شیرازی « ترجمه اش بیاید » این رساله که در حاشیه کتاب مبداء و معاد در تهران چاپ رسیده پاسخ به پنج پرسش شمس الدین محمد کیلانی معروف به شمس است در مسائل و اختلافات حکمی از تصور حرکت در کم و منطبع بودن نفس نباتی و وجود ذهنی بعضی از اعراض و استناد ادراکات جزئی در حیوانات و حدود نفس به حدود بدن - نسخه نوشته شده از نسخه اصلی است .

آغاز « وردالی کتاب من اعز الاخوان والا فاضل الاقران »

انجام « و تمام القول فیها يحتاج الی حجة طویله » سال تحریر ۱۲۹۲ خط شکسته

نستعلیق ۱۱ سطری دارای ۲۴ برک - وقفی فهرستی اندازه ۲۲ در ۱۵ « ۳۰۴ »

اجوبة المسائل

۳۱۵

عربی - معجیب شیخ احمد احمائی « ترجمه اش بیاید » و جیزه ایست در پاسخ سه مسئله غامض فلسفی زیر که از وی پرسش شده و در پنجم ربیع الاول ۱۲۳۲ از نگارش آن فراغت یافته : ۱ - کیفیت صدور موجودات از مبداء اول ۲ - کیفیت علم حق تعالی به جزئیات ۳ - کیفیت مراجع پنجم ص ۴

آغاز نسخه پس از اظهارات سائل و دیباچه معجیب « اعلم ان صدور الموجودات انما کان

من فعل الله تعالی لانه عزوجل » انجام (و حسب الجاهدين والمشککین النار « کذا »)

خط نستعلیق ۱۲ سطری - دارای ۱۸ برک - اندازه ۱۶ در ۱۱ وقفی نائینی « ۴۰۷ »

اجوبة المسائل

۳۱۶

عربی - معجیب سید کاظم بن قاسم رشتی در گذشته ۱۲۵۹ ق - در کربلا پیشوای

طریقه شیخیه پس از استادش شیخ احمد احسائی - دیباچه نسخه افتاده و به همین جهت معلوم نشد کدام یک از اجوبة المسائل او است . این نسخه شامل پاسخ مطالب مربوط به نبوت و ولایت خاصه و تخیل مسترشد صورت مرشد را و تفسیر آیات راجعه بنفی عالم غیب از پنجم ص ۴ و انبات علیه و فعلیه معصومین علیهم السلام از کتاب و سنت است .

آغاز « قال سبحانه الله تعالی کریم بدل المتی القاطع المملوع »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

انجام (ادبیس وراثه کلام ولس وراء عبادان قرية) کاتب محمد صادق بن ملا عبدالمؤمن نوری - تاریخ کتابت ربیع الثانی ۱۲۶۹ -

خط نسخ ۲۱ سطری - دارای ۲۰ برگ - وقفی فهرستی اندازه ۲۱ در ۱۴ (۳۰۲)

۳۱۷ اجوبة المسائل

مکرر پیش - این نسخه صدرأ و ذیلا افتاده دارد و از جهت اختواء بر مطالب مخالف است با شماره پیش و پس از پاسخ از نبوت و ولایت ساسه پاسخ پرسش حکمت غیبت ولی عصر عجل الله فرجه و شرح حدیث « تعاق القلب بالوجود شرك و بالمفقود كفر » و فرق بین دنیای مذموم و محمود میباشد

آغاز موجود (کیف يدل العقل القاطع) انجام موجود (ولا يتعاق قلب بشيئ من ذلك) خط نستعلیق و شکسته ۲۰ و ۲۱ سطری دارای ۱۹ برگ - وقفی فهرستی اندازه ۱۵ در ۱۰ « ۳۰۳ »

۳۱۸ اجوبة المسائل

عربی - معجیب حاج ملاهادی سبزواری (ترجمه اش بیاید) ۹ پرسشی است از اسماعیل عارف تخلص در مسائل و مطالب عرفانی و فلسفی و عقاید از کیفیت وجود ولی عصر و توضیح حدیثی راجع بعصر ظهور و مسئله انکسار و اشتقاق ماه و دور فلک و قدم انواع و دلیل بر وجود عالم مثال و فرق بین نفوس انسان و فلک که در رجب ۱۲۷ معجیب از نگارش پاسخها فراموش یافته است

آغاز (الحمد لله الذي هدانا لهذا) انجام « و هو الفلك فمن رفعه يازم وضعه » خط نسخ ۱۱ سطری دارای ۴۴ برگ - وقفی شیخ علی سبزواری مرداد ۱۳۱۱ اندازه ۱۸ در ۱۱ « ۵۹۰ »

۳۱۹ اجوبة المسائل

عربی - معجیب حاج ملاهادی سبزواری پاسخ ۹ پرسشی است از احمد بن محمد جعفر یزدی در مباحث وجود

آغاز « الحمد لله الودود فياض الوجود » انجام (و وصوله الى الدابة الحقيقية ثمرة الحرمة الجبرية وفي ذلك فليستافس المتنافسون »

خط نسخ ۱۵ سطری - دارای ۱۶ برگ - وقفی شیخ علی سبزواری سال ۱۳۰۱ - اندازه ۱۸ در ۱۰ (۴۱۱)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۳۲۰ اجوبة المسائل البجنوردية

عربی - مجیب حاج ملاهادی سبزواری پاسخ بر سشی است از محمد اسماعیل بجنوردی راجع بنکات عرفانی پاره از اخبار و آیات و ادعیه و مسائل فلسفی و عرفانی که در چهارشنبه چهارم ذیقعده ۱۲۷۴ در سبزواری نگارش آن فراغت یافته است .
آغاز « الحمد لله الودود فیاض الوجود ففتح ابواب الخیرات »
انجام « واستمسک بالله الودود الرحیم »

خط نسخ ۵ - سطری - دارای ۵۹ برگ - وقفی شیخ علی سبزواری در مرداد ۱۳۱۱ - اندازه ۱۸ در ۱۱ ، « ۳۰۵ »

۳۲۱ اجوبة المسائل البجنوردية

عربی - پرسنده و پاسخ دهنده مانند شماره پیش بر سشی و پاسخی است از مسائل شق القمر و رجعت و حشر جسمانی و مکان بهشت و دوزخ و عالم مثال و گردش افلاک .
آغاز (الحمد لله الودود واجب الوجود الذی لا یخلقه الدهور)
انجام (ولیس لهما الا الیس والقوة والنقیصه فی ذاتها بذاتها)
خط نسخ ۱۵ سطری - دارای ۱۸ برگ - وقفی شیخ علی سبزواری مرداد ۱۳۱۱
اندازه ۱۸ در ۱۱ (۵۶۴)

۳۲۲ اجوبة المسائل الخلیفیه

عربی - مجیب حاج ملاهادی سبزواری . پاسخ به ۳ پرسشی است از سید سمیع خلیفای راجع بشرح و ابراز نکته عرفانی: (قیمه کل امرء ما یحسنه) نه از کلمات قصار علوی است و توضیح پارامی از فقرات خطبه علوی ۴ در خلقت آسمان و زمین و دو فقره عبارت از رساله حدوث عالم و مشاعر در معنی ایام ربوبی و اجلائیة انبیه وجود نسخه گویا ناقص است .

آغاز « الحمد لله المتعالی المنعوت بالنعته الجمالی »

انجام (ولذا کان موضوع الالهی الوجود الحقیقی المطلق)

خط نسخ ۱۵ سطری - دارای ۲۸ برگ - واقف مانند شماره پیش اندازه ۱۸

در ۱۱ (۳۰۶)

احقاق الحق

۳۲۳

عربی - مؤلف قاضی نورالله بن سید شریف الدین حسینی مرعشی شوشتری متخلص

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

بنوری متولد ۹۵۶ هجری قمری در اکبرآباد هند .

از پیشوایان جایل شیعه در آغاز سده یازده و دارای تالیفاتی است در فنون مختلفه در زمان اکبر شاه بهند رفت شهریار وقت مقدس را گرامی داشت و منصب قاضی القضاة را بدو تفویض نمود مشروط باین که طبق مذاهب اربعه اهل سنت فصل خصومت کند مترجم گویا اول مبلغ و مروج و داعی بتشیع بوده است در کشور هند و همین جهت موجب معایشت نزد جهانگیر شاه گردید و اسباب شهادتش فراهم گشت و در زیر تازیانه درگذشت . این کتاب رد ابطال الباطل فضل بن روز بهان اصفهانی است که در رد کشف الحق و نهج الصدق علامه سلمی نگاشته .

ترسیم کتاب بدین نمط است که نخست گفته علامه را بعنوان « قال المصنف » و گفته فضل بن روز بهان را بعنوان « قال الناصب » ذکر نموده . سپس برد ایرادات فضل بن روز بهان و تایید مصنف پرداخته . مؤلف مدت تالیف این کتاب را چنین آورده :
« و قد اتفق نظم هذه اللؤلؤ التي و شحت بها غواني المعاني سبعة اشهر من غير الليالي » تاریخ فراغت از تالیف آخر ربیع الاخر ۱۰۱۴ در شهرستان اگره نسخه بچاپ هم رسیده است
آغاز (الحمد لله الذي جعل مقام شيعه الحق عليا)

انجام (وكان حقا علينا نصر المؤمنين والله الناصر للمعین)

خط نسخ ۳۳ سطری - ابواب و عناوین در متن و حاشیه بقرمز نوشته شده

دارای ۴۵۱ برگ - اندازه ۳۱ در ۱۷ وقفی نائینی « ۳۰۸ »

۳۲۴ اخوان الصفاء فی تلخیص الهیات الشفاء

عربی - مؤلف (نظر بانچه در پشت نسخه نوشته شده) بهاء الدین محمد بن تاج الدین حسن بن محمد اصفهانی معروف بفاضل هندی متولد ۱۰۶۴ در گذشته ۲۵ رمضان ۱۱۳۷ در اصفهان که از اعلام ممتاز آخر عصر صفوی است . کتاب تلخیص جلد ۲ (الهیات) شفاء بوعلی سینا است . نسخه موجود فاقد دیباچه و از آخر هم ناقص و تا اوائل فصل پنجم از مقاله هشتم را بیش دارا نیست . فاضل خوانساری و تنکابنی تلخیص شفاء را در شماره مؤلفات فاضل هندی ثبت کرده اند و نیز یاد نموده اند که بانجام و تمیم آن موفق نگشته . تبویب کتاب بدین نمط است : در آغاز کتاب فهرست مقالات و فصول آنها آورده شده سپس هر مقاله را طبق فصولش بتلخیص و بیان مراد پرداخته .

آغاز « الجملة الثالثة في الفلسفة الاولى و فيها عشر مقالات المقالة الاولى و فيها ثمانية

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

فصول « انجام » (هف بل کل اتین لایختفان)
خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۷۱ برگ اندازه ۱۸ در ۱۲ خریداری آستان قدس
در ۱۳۱۸ شمسی (۲۰۹)

ارجوزه

۳۲۵

عربی - سراینده حاج میرزا محمد کریمخان ن ظهیرالدوله ادرابیم خان بن
مهدی قلیخان بن محمد حسینخان قاجار - متولد از دختر میرزا رحیم مستوفی تنابیس در
شب پنجشنبه ۱۸ محرم ۱۲۴۵ در کرمان در گذشته دوشنبه ۲۲ شعبان ۱۲۸۸ در دیه
تهرود آرامگاهش کمر بلا در رواق روضه مطهره حسینی ۴ شاگرد سید کاظم رشتی و
پیشوای طریقه شیخیه است - « تذکرة الاولیاء تالیف میرزا نعمت الله شمس رضوی »
کتاب منظومه ایست فلسفی عرفانی نسخه موجود تا فصل پنجم از باب پنجم از رکن اول
« در الهیات از بیان اثبات وجود و توحید و صفات حق تا بحث علم » را دارا است .
آغاز « الحمد لله العظیم المال - ذی المجد والاکرام والجلال »

انجام « فلام یغادر من صغیرة ولا کبیره الاوفیه نضالا » کتاب محمد رضا طباطبائی
در تاریخ شعبان ۱۲۰۵ خط شکسته نستعلیق ۱۱ سطری دارای ۲۱ برگ - وقفی نهینی
اندازه ۱۸ در ۱۱ « ۳۱۳ »

ارجوزه

۳۲۶

عربی - سراینده مولانا علیرضا شریف از افاضل نیمه دوم سده ۱۳ ه - ق گویا
از مردمان کرمان باشد منظومه ایست بیحر رجز قریب هزار بیت در بیان مشاعر و حواس
ظاهریه و باطنیه انسان که در شب چهارشنبه دوم صفر ۱۲۷۷ از آن فراغت یافته
آغاز (حمدالمن غاب عن المشاعر - باسرها من باطن و ظاهر)

انجام (كذلك الصلوة فی الاحوال - علی النبی المعطفی والال) تاریخ کتابت ۲۳
جمادی الاول ۱۳۰۶ خط نستعلیق ۱۱ سطری دارای ۷۳ برگ وقفی نساینی اندازه
۱۷ در ۱۱ « ۳۱۲ »

اساس الوجدانية ومبني الفردانية

۳۲۷

عربی - مؤلف شرف الدین داود بن محمود بن محمد رومی قیصری در گذشته ۷۵۱
آرامگاهش در شهر ازبیک درب جامع چا ازلی غازی شیرالدین پاشا از اعلام و مشایخ
سلسله صوفیه قونیه است آودخان غازی پس از فتح ازبیک در آشهر مدرسه بساخت و مؤلف را

قراة في هذا الكتاب من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد

صورت دستخط علامه حلي (ترجمه اش را در صفحه ۱۵ به بيند) اين اجازه را
 در پشت صفحه اول كتاب نهج المسترشدين شماره ۱۰۶۵ حكمت خطي نوشته :
 « قراء على هذا الكتاب الشيخ الاجل الاوحد الكبير العالم الفاضل المحقق المدقق
 ملك العلماء بلغة الفضلاء رئيس الاصحاب . الفقيه شمس الدين محمد بن ابي طالب بن الحاج
 محمد بن الحسن الاوى ادام الله افضاله من اوله الى آخره قراة مهذبة يشهد بقضاه وقد
 اجزت له رواية هذا الكتاب عنى وغيره من مصنفاتى وكتب العبد الفقير الى الله تعالى حسن
 بن يوسف بن المطهر مصنف الكتاب فى الحضرة الشريفة الحائرية صلوات الله على مشرفها فى
 مستهل شهر رجب من سنة خمس وسبع مائة حامدا مصليا »

قراة في هذا الكتاب من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد
 المستخرج من كتاب التوحيد

صورت دستخط فخر المحققين فرزند علامه حلي (ترجمه اشرا در صفحه ۱۳ به بيند)
 اين سطور را در صفحه آخر كتاب نهج المسترشدين شماره ۱۰۶۵ حكمت خطي نوشته :
 « انما ايدى الله تعالى قراة بحثا وفهما و ضبطا واستمراحا وفقه الله لم اذنيه وكتب محمد
 بن المطهر الحلي خمس وسبع مائة والحمد لله وحده وصلى الله على نبينا محمد وآله الطاهرين »

निम्नलिखित - प्रश्न - उत्तर

کتب خطی

به. و می آن بیکم داشت « عثمانی مؤلفی ج ۱ » رساله در بیان وحدت حق تعالی است که در ۴ اصل انجامیده ۱ - فی بیان مهیة الوحدة والكثرة ۲ - فی اقسام الوحدة ۳ - فی وحدة الحق سبحانه و تعالی ۴ - فی ان الواحدات الکوئیة والکثرات کلها راجعة الی الوحدة الحقانیة الذاتیه

آئز (الیحدیة الاحدی بالذات الواحدی بالصفات)

اجتہاد « ۱۰ الاحاطہ العامیۃ لا تنافی الاحاطہ الخاصیۃ انتی ظہرت و اظہرت کل شیئی
واللہ اعلمی ما نقول و کمال »

خط استعایق و شکسته ۲۰ سطری - عناوین بشمارف - دارای ۶ برگ - وفق
تقریبی موسوی - سال وقف ۱۱۱۹ اندازه ۱۹ در ۱۰ « به بینید رساله وجودیه شماره ۱۹ ۷
شکست ص ۳۳ » (۶۳۰۰)

٢٢٨ انتقضاء النظر في البحث عن القضاء والقدر

عربی - مکرر شماره ۱۴ حکمت مؤلف جمال الدین ابونصور حسن بن سدید الدین یوسف بن علی بن مطهر معروف بعلامه حلی متولد در رمضان ۶۴۸ در گذشته در محرم ۷۲۹ آرامگاهش نجف در ایوان طائفی صحن روضه علوی از اعظم اعلام و اجلاء پیشوایان امامیه و دارای مؤلفاتی بسیار در علوم عقلی و نقلی است - مشاهیر از مشایخ و استیدش در نقلیات دائش محقق حلی و شیخ مبثم بحرانی و جمال الدین و رضی الدین بنی طوس و پدرش و جمال الدین حسین بن ابان نحوی و عزالدین فاروقی و تقی الدین عبداللّه بن جعفر بن علی صباغ کوفی میباشند و در عقاید کاتبی قزوینی و خواجه نصیرالدین طوسی و برهان الدین نسفی هستند - مؤلف مورد عطف پادشاه شیعه مغولی شاه خدا بنده بود و اینرساله را که بمسئلات شهریار نامبرده نگاشته جامعی است و جیز در تحقیق مسئله جبر و اختیار که اختلافی بین عدلیه و اشاعره است - رساله بدین نمط ترسیم شده که پس از تحریر محل نزاع ۱۷ برهان عقلی و ۱۸ دلیل از آیات بر اثبات مذهب عدلیه نگاشته سپس ادانه جبر یون را ذکر و رد نموده - یکی از علماء اهل سنت هند رساله ای بر رد این رساله نبشته و قاضی نور الله شوشتری کتاب النور فی مسئله القضاء و القدر را در دفع مشکلات و رد آن و نایید اینرساله نگاشته است .

منه من انزاد من قبل الخوض في الادلة في محل النزاع ذهب جهنم بن

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

انجام (والفرق بین الصورتین ثابت) کاتب شاه محمد بن زین العابدین تاریخ کتابت
جمادی الثانی ۱۰۴۲ هـ خط شکسته نستعلیق ۲۲ سطری دارای ۸ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۴
وقتی فهرستی < ۳۱۴ >

اسرار الانوار الالهیه

۳۳۹

عربی مؤلف حجة الاسلام ابو حامد زین الدین محمد بن محمد بن محمد بن احمد غزالی طوسی
شافعی متولد ۳۵۰ یا ۳۵۱ هـ در گذشته دوشنبه ۱۳ جمادی الثانی ۵۰۵ در طابران - شاگرد
احمد رادکانی و امام الحرمین ابوالمعالی جوینی است اقتباس در تصوف بشیخ ابوعلی فارمدی
است و خود از اعلام روزگار بشماراست - بعد از تکمیل علوم رسمی بدرخواست خواجه
نظام الملک اسنادی مدرسه نظامیه بغداد را قبول نمود و پس از چندی بسیر و سیاحت و مسافرت
و هم اقامت در سوریا و فلسطین و مصر پرداخت سپس بازگشت به نیشابور نمود و باصهار زیاد
عده دار تدریس مدرسه نظامیه آنجا گشت پس از مدتی هم آنرا ترک گفت و بطابران
رفت و تأسیس خانقاه و مدرسه نمود و پایان عمر را در آنجا بعبادت و تدریس و وعظ و ارشاد
گذرانید - رساله ایست عرفانی در تحقیق معنای نور و بیان جهت اطلاق آن بر حضرت حق تعالی و
بیان رموز و دقائق و تاویل آیه مبارکه نور و احادیث مشتمله بر این کلام که ضمن سه
فصل صورت گرفته: ۱- فی بیان ان النور الحق هو الله تعالی وان اسم النور لقبه مجاز و محض
۲- فی بیان مثال المشکوة و المصباح و الزجاجة و الشجرة و الزيت و النار - فی معنی قوله ص ۳
ان الله تعالی سبعین الف حجاب من نور و ظلمة - نویسنده نسخه را بنام مشکوة الانوار
یاد کرده - کشف الظنون در تشخیص رساله دچار اشتباه و تشویش شده در جلد ۱ این
رساله را با ذکر عدد فصول و جماعه آغاز آن را بنام (اسرار الانوار الالهیه بالایات المتواتره)
یاد کرده - در جلد ۳ عیناً همین رساله را با ذکر عدد فصول و هم مقصود رساله و
هم جماعه آغاز آنرا بنام (مشکوة الانوار) ضبط نموده بلافاصله این رساله را با ذکر
مشخصات آن که مطابق بامشخصات رساله ابق الذکر است بنام مشکوة الانوار و مضافه الاسرار
ذکر نموده و آنرا به بعض اهل تصوف نسبت داده سپس اظهار نظر کرده و مؤلف
آنرا غزالی دانسته و نسبت رساله موسوم بمشکوة الاسرار را بغزالی بمطابق گرفته
لیکن بمحقق مسمای هر سه اسم یکی است و نام اول که اختیار مآخذ بمشکوة موضوع عشر است
و تخالف زیادی و کمی نام دوم و سوم هم شاید بجهت تخالف نسخه ها و از کاتب باشد -
آغاز (الحمد لله فایض الانوار و فاتح الابصار) - انجام (استشفاف انوار الالهیه من

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

وراء الحجب البشريه عسير غير يسير (٠ خط نسخ ٢٠ سطری - دارای ٣٢ برگ
وقفی نادرشاه - سال وقف ١١٣٥ - اندازه ٢٠ در ١٢ (٨٩٦)

٣٣٠ اسرار الانوار الالهيه

عربی مکرر شماره پیش - آغاز (الحمد لله فايض الانوار) انجام (والاستشفاف
لانوار الالهيه من وراء الحجب البشريه عسير غير يسير) کاتب عبد الحکيم بن حافظ يوسف
خط نستعلیق ٢٣ سطری - وقفی خواجه شیر احمد - دارای ١٦ برگ اندازه ٢٣ در
١٣ (١٤٣٩)

٣٣١ اسرار الانوار الالهيه

عربی - مکرر پیش نسخه از نسخه مغلوپی رونویس شده کاتب زين الدين علي .
آغاز « الحمد لله فايض الانوار و فأنح الابصار » انجام (واستشفاف الالهيه من وراء الحجب
البشرية غير يسير » پس از این ٦ برگ است که شامل لغز معروف شیخ بهائی در نحو
و منفرقات دیگر میباشد .

خط نسخ ٣٠ سطری - دارای ١٢ برگ - وقفی نائینی اندازه ١٧ در ١١ « به بینید
اثبات واجب شماره ٣٠٣ حکمت ص ٣٤ » « ٥٩١١ »

٣٣٢ اسرار الانوار الالهيه

عربی - مکرر پیش آغاز « الحمد لله فايض الانوار »
انجام « و استشفاف انوار ها من راء الحجب البشريه عسير غير يسير » « رساله در بیان
شرح حجب که قبل از این نسخه و در یکجلد و خط یک کاتب است تاریخ تحریر آن
١٠٥٩ میباشد و این نسخه هم ظاهراً در همان تاریخ نوشته شده است »
خط نسخ ٢١ سطری - عناوین بشنجرف نوشته - دارای ١٦ برگ - وقفی
نائینی - اندازه ٢٧ در ٢٠ « به بینید رساله در بیان شرح حجب شماره ٢٦١ حکمت
ص ٣٩ » (٥٩٢٦)

٣٣٣ اسرار الصنایع

فارسی - مؤلف قاضی محمد سعید بن محمد مفید « محمد باقر » قمی ملقب بحکیم
کوچک از اعلام اواخر سده ١١ معاصر شاه ایمان صفوی تلمیذ ملا رجبعالی تبریزی
« متخلص بواحد در گذشته ١٠٦٥ یا ١٠٨٠ » فیض کاشانی . ترجمه مؤلف مبسوطاً بنظر

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

نرسید. قدر متیقن در سال ۱۰۹۹ هـ که تاریخ فراغت او است از تالیف شرح حدیث بساطه زنده بوده و بنا بر آنچه آقای علی بامداد در مقدمه شرح اربعین مؤلف آورده که مؤلف شرح حدیث غمامه را در سن ۵۱ سالگی بسال ۱۰۹۶ تالیف کرده سال توابع مؤلف در ۱۰۴۸ خواهد بود. آذر یگدلی در باره مؤلف همین قدر نوشته که از پزشکان شاه عباس دوم بوده که در پایان از ملازمت اخراج و متوطن در قم شده و در همان شهر در گذشته. نصرآبادی که آغاز تالیف تذکره اش در سال ۱۰۸۳ بوده مؤلف را مجللا یاد کرده و او را مغضوب شاه سلیمان دانسته که فی التاریخ در قم میزیسته - سید خوانساری مؤلف را قاضی قم دانسته وفاتش را مردداً بین آخر سده ۱۱ و اول ۱۲ یاد کرده - طرائق الحقائق وفات مؤلف را حدود ۱۱۰۰ دانسته. مؤلف رساله را در دیباجه چنین تعریف و توصیف نموده است :

« که این فصلی چند است در بیان کیفیت حدوث حروف مقطعه و کلام و کشاد و پیدا شدن صناعات خمس قیاسیه معروفه و تفاوت مقادیر آنها بحسب درجات و درکات شرافت و خساست و تقدم و تاخر هر يك در وجود خارجی و ثراقت و مرتبت و کثیبت درخشیدن گوهر جهاتاب نبوت و رسالت و شرح حال صنعت کرم و فقه و کیفیت خدمت آنها مرامات را و بیان صنایع و وقایع متعلقه باین مقام و فی الحقیقه این رساله ترجمه ایست از مقالات شافیه قدماء حکماء و نتیجه ایست از مقدمات کلیه ایشان قدس الله تعالی ارواحهم و حقیر را دخلی بیش از ترتیب تالیفی و تنظیم و تسبیح کتابی نیست مگر شرمه قلبی » رساله ضمن يك مقدمه و ۱۹ فصل صورت گرفته و عناوین آنها عربی است :

مقدمه در بیان شرح صناعات خمسة منطقیه فصل ۱ - فی بیان وجود الحروف المعجمة والاصوات و فی بیان السبب الاول لاختلاف الالسنه ۲ - فی بیان سبب وقوع التרכیبت والتالیقات اللفظیه فی حروف المعجمة و کیفیت مهیة الالفاظ و تداولها بین الالام ۳ - فی بیان آخر مراتب الکلمات و المحایرات و ابتداء شروعهها فی الاستمارات والصناعات ۴ - فی بیان حدوث صناعة الخطابة و صناعة الشعر و ما يتعلق بهما ۵ - فی بیان حدوث صناعة الکتابه و سبب حدوثها و ضروره وجودها ۶ - فی بیان حدوث صناعة اهل اللغة و ما يتعلق بهذا الموضوع ۷ - فی بیان حدوث صناعة الجدل و صناعة السوفسطیقا ۸ - فی بیان ظهور انواع صنعت البرهان من مشارق العرفان ۹ - فی بیان سطوع انوار النبوة من آفاق انفس العباد و ظهور آثار الهدایه من مظاهر الرشاد ۱۰ - فی بیان وجوب تقدم الحکمة بحسب الزمان علی النبوة ۱۱ - فی بیان احمیه وجود الانبیاء علیهم السلام و سلطان الاعتقاد و بیان احتیاج کل واحد

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

منهما الى الآخر في تحصيل النظام بين امور الجمهور ١٢ - في كيفية تعليم الانبياء عليهم السلام و ارشادهم للجمهور ١٣ - في الاقتصاء عن الحكاية الغريبة الموعود ذكرها التي قلها افلاطون الالهى في كتابه المعروف بالنواميس ١٤ - في بيان حدوث صناعة الكلام وصناعة الفقه و تحقيق حالهما و منزلتهما ١٥ - في بيان الفرق بين صناعة الفقه و صناعته الكلام و بيان طرق ذب المتكلمين عن المال ١٦ - في بيان تقدم الصناعات المذكورة و تاخرها بحسب الشرافة والمرتبة والزمان ١٧ - في تحقيق معنى الخاص و بيان ان الصناعات المذكورة ايها مستحقة لهذا الاسم بحسب نفس الامر ١٨ - في بيان بعض معاني الخفية المتعلقة بالحكمة والملة ١٩ - في بيان الفروق التي وقعت بين النواميس الالهية بمعنى الشريعة النبوية و السياسات العرفية السلطانية و امتياز كل واحد منهما عن الآخر -

آغاز (اللهم انطقني بمحاسن الكلمة والكلام) انجام « چه همگی از برای دیگران می باشند یعنی گریدکان (کذا) نه از برای ایشان کما لایخفی) نسخه در زمان مؤلف نوشته شده - نویسنده محمد ابراهیم بن محمد رضی - تاریخ نوشتن ۱۰۸۰ خط نستعلیق شکسته - دارای ۶۵ برگ - وفقی نادر شاه سال ۱۱۴۵ اندازه ۱۹ در ۱۱ « ۳۱۶ »

اسفار

۳۳۴

عربی - مکرر شماره ۲۶ مصنف صدر الدین محمد بن ابراهیم قوامی شیرازی معروف باخوند ملا صدرا و صدرالمناهبین - در گذشته در سفر حج در بصره ۱۰۵۰ بروایت روضات الجنات و ۱۰۵۹ بروایت منتظم ناصری - شاگرد شیخ بهائی در منقول و پرورش یافته دست میر معروف بداماد در عقلیات است. مترجم یگانه استاد بارعیدت در حکمت الهی که مطالب مشاء و اشراق و استفاده آنها را از مآثورات اهل بیت عصمت علیهم السلام محررا نگاشته - این کتاب که مفصل ترین کتب او و موسوم به الحکمة المتعالیه فی الاسفار العقلیه است حاوی باحث دوره حکمت است و ضمن چهار جلد پنجاب رسیده است - این نسخه در اصفهان در رجب ۱۲۰۶ باهتمام علی پناه معروف بحسین زنوزی و محمد معروف بحسین متخلص بفانی فرزند سید عبدالرسول زنوزی با نسخ متعدد مقابله و تصحیح شده است . آغاز (الحمد لله فاعل کل محسوس و معقول) انجام « فی طرفه عین هان علیه الصديق » کتاب علی پناه معروف بحسین زنوزی در ۱۲۰۶ - اشیه و تعلیقات بر این کتاب را بشماره های ۴۱۹ - ۴۹۲ خطی و ضمیمه ۵۰۳ چاپی بشگرد خط نستعلیق شکسته ۳۴ سطری ابواب و فصول در متن و حاشیه بقرمزی نوشته شده . دارای ۵۰۴ برگ - اندازه ۳۱ در ۱۹

خریداری آستان قدس در ۱۳۱۰ شمسی « ۳۱۷ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

اسفار ۱ج

۳۳۵

مکرر پیش - آغاز « الحمد لله فاعل کل محسوس و معقول » انجام « و هو الاستدلال بالاشکال علی الاحوال » کاتب: فضل الله بن محمد علی حسینی - تاریخ کتابت شوال ۱۲۳۷ خط شکسته نستعلیق ۲۱ سطری - صفحه اول دارای سرلوح مذهب و بین مطور دو صفحه اول طلائع اندازی - فصول و ابواب در متن بقرمزی نوشته شده - بر گما مجدول بتحریر و طلا - دارای ۲۱۶ برگ اندازه ۲۵ در ۱۶ وقفی نائینی . « ۳۱۹ »

اسفار ۲ج

۳۳۶

مکرر پیش - آغاز « ان الترتیب الطبیعی و ان استدعی ان یقدم مباحث الجواهر » انجام (و ما قال بناء علی ذاته فی خلقه ایاہ فتبارک الله احسن الخالقین) کاتب حسن خوانساری سال تحریر ربیع الاول ۱۲۲۴ خط نسخ ۴۵ سطری - دارای ۲۸ برگ اندازه ۲۱ در ۱۴ وقفی نائینی . (۳۲۰)

اسفار ۳ج

۳۳۷

مکرر پیش آغاز (الحمد لله الذی انار بوجوب وجوده وجود الکائنات) انجام « بل هو کل الاشیاء و لیس هو الاشیاء » خط نستعلیق ۲۲ سطری - دارای ۱۱۹ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۵ وقفی نائینی « ۳۲۱ »

اسفار ۴ج

۳۳۸

مکرر پیش - آغاز (الفن الثانی الفن الاول فی علم النفس من مبدء تكونها) انجام (فی طرفه عین هان علیه التصدیق) کاتب حسینعلی بن ملا غلامحسین - تاریخ تحریر جمادی الاول ۱۲۵۲ خط نسخ مختلف السطر - دارای ۱۱۴ برگ - اندازه ۳۲ در ۲۱ وقفی نائینی . (۳۲۲)

اسفار ۵ج

۳۳۹

مکرر پیش - آغاز « الحمد لله فاعل کل محسوس و معقول » انجام (بل هو کل الاشیاء و لیس هو الاشیاء) کاتب نور محمد بن علی محمد نوری مازندرانی سال ۱۲۶۲ در دیه شیر کلاه از محال مازندرانی خط نستعلیق شکسته ۲۱ و ۲۷ سطری - دارای ۳۱۳ برگ اندازه ۳۱ در ۲۱ وقفی نائینی . « ۳۱۸ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

اسکندریه

۳۴۰

فارسی - مکرر شماره ۱۲۹ مؤلف میر سید شریف علی بن محمد بن علی حسینی گورگانی متولد ۷۴۰ در گرگان متوفای ۶ ربیع الثانی ۸۱۶ (یا ۸۱۸ بروایت منتظم ناصری) در شیراز . از اعلام و اساتید دوره گورکانیست . رساله مختصری است در پاسخ پرسش های اسکندر بن عمر شیخ بن امیر تیمور گورکانی در غوامض مسائل اعتقادی و فلسفی . کتاب در مقدمه نسخه که شماره ۳۴۴ است آورده که سائل مذکور در سال ۸۱۵ از اصفهان این سؤالات را برای مؤلف فرستاده است بنا برین شاید این رساله آخرین تالیف مؤلف مذکور باشد . رساله مرتب بر ده فصل است : ۱ - در تمهید معذرت جهت قصور ادراک ۲ - در بیان مقصود از آفرینش ۳ - در بیان آفریده اول ۴ - در بیان ترکیب روح با جسد و مفارقت آنها از هم ۵ - در بیان ثواب و عقاب ۶ - در بیان حقیقت فرشته ۷ - در بیان حقیقت شیطان ۸ - در بیان صراط و مشال و میزان ۹ - در باب معراج پیمبر ص ۴ ۱۰ - در وصیت مشایخ - شماره ۱۱۹ اشتباهاً بنام رساله در اصول دین ضبط شده . در صدر آن بخط قرمز مسطور است که رساله بجهت سلطان ابوسعید طغرل تصنیف شده اینهم اشتباه است .

آغاز (حمد یحیی مر حضرت باری را که عین بصیرت انسان را جهت دریافتن حقایق و دقائق منور و روشن گردانید) انجام « و اشارات ایشان بتوحید از آنجا ناشی کرد » تاریخ تحریر ۹۶۸ خط نستعلیق ۱۹ سطری دارای ۱۱ برگ - وقفی خواجه شیر احمد اندازه ۱۹ در ۱۳ « ۳۲۳ »

اسکندریه

۳۴۱

فارسی مکرر پیش - آغاز (بر مقتضای فرمان بندگی حضرت سلطان) انجام « و اشارات بتوحید از آنجا ناشی گردد » خط نسخ ۱۲ سطری - ابواب بشعرف نوشته شده - برگها موربانه خورده - وقفی ابن خاتون سال وقف ۱۰۶۷ دارای ۲۰ برگ اندازه ۱۷ در ۱۲ « ۶۳۵ »

اسکندریه

۳۴۲

فارسی - مکرر پیش - آغاز (این اجوبه ایست که استاد البشر والعقل الحادیهش) انجام « و اشارات ایشان بتوحید از آنجا ناشی گردد والله الموفق للصواب » خط نسخ مختلف السطر - سال تحریر نسخه ۱۳۷۹ دارای ۱۹ برگ وقفی نائینی - اندازه ۲۱

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

در ۱۲ (۶۲۶)

اسکندریه

۳۴۳

فارسی - مکرر پیش . آغاز پس از دیباچه (مقدمه در تمهید معذرت جهت قصور)
انجام « اثبات وحدانیت بوده باشد ازو عفو کرده باشند » خط نستعلیق که بطور
چاپها نوشته شده - فصول و عناوین بشنجراف - دارای ۵ برگ - اندازه ۴۶ در ۱۷
« به بینید رساله در حدوث و قدم شماره - ۶۳۴ ص ۴ » (۶۳۸۳)

اسکندریه

۳۴۴

فارسی - مکرر پیش : آغاز « الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین »
انجام « در مثل این حالت مصاحب نباشد والله أعلم بالصواب » خط نسخ ۲۶ سطری
دارای ۷ برگ (به بینید مرآت المحققین ۹۸۸ حکمت ص ۱۵) « ۶۰۰۰ »

اسکندریه

۳۴۵

فارسی - مکرر پیش : آغاز « الحمد لله رب العالمین » انجام و اشاره ایشان
در توحید از آنجا ناشی گردد « بعد از این مقاله ایست در روح - خط نستعلیق (به بینید رساله
انجام نامه ۷۴۸ حکمت ص ۲۸) « ۹۷۶ »

اشراف هیا کل النور لکشف ظلمات شواکل الغرور

بشاره ۸۷۰ مراجعه شود

اشرافات الرضویة

۳۴۶

عربی - مؤلف سید محمد بن محمود حسینی تهرانی لوائسانی معروف بهصار
متخلص به آشفته متولد ۱۲۹۳ یا ۵ در تهران در گذشته ۹ محرم ۱۳۵۶ در مشهد کتابی
است منظوم و منشور در تصحیح اشعار و توضیح مراد قسمت الهیات منغلوطه سبزواری که در شبان
۳۳۵ از این تألیف فراغت یافته نسخه بخط دستی مؤلف است که پاکنویس نشده.

آغاز - (یامن به النکلان واعتمادی) (صل علی المولی النبی الهادی)

انجام - (اختتم بالحمد والصلوة) (اقول ذا بضاعة مزجاة)

خط نسخ ۲۰ سطری و مختلف - دارای ۱۰۸ برگ - تقدیمی خوده مؤلف سال ۱۳۱۵
اندازه ۱۷ در ۱۱ (۳۲۴)

۲۳۴۷ الاشراق فی مطلع الاحقاق

عربی - مؤلف محمد رضا - ترجمه مؤلف بنظر رسید، بمستفاد از کتاب زمان مؤلف در سده ۱۲ و پس از درگذشتن دوره نادری است. مؤلف درمطاوی این کتاب خود را در علوم حکمت و اصول فقه صاحب تألیف یاد کرده و تفصیل برخی از مطالب این کتاب را بتالیفات دیگرش حواله داده لیکن اسامی مؤلفانش را ذکر ننموده، تنها در صفحه ۳ یکی از تألیفاتش را بعنوان تمایقه بر شفاء یاد نموده و درمطاوی کتاب خود را مکرراً از اهل اشراق و دارای خلسات یاد کرده و مطالب کتاب را از اشراقات خود دانسته و در مواردی از کتاب نیز از جایش بعنوان جد عارف و صاحب تألیفات تعبیر نموده. - راله در بیان اصول پنجگانه مذهبی است و مؤلف در آرترائی بتسنن و رعایت تقیه نموده. - مطالب کتاب تحت عنوان (اشراق) است و پس از دیباچه ضمن سی و اند اشراق صورت گرفته. اشراق نخست « الوجود له معنیان العام وهو عرض یعبّر عنه لمفهوم الحصول وهو مشترك فی کل ما وقع فی صقع الامکان و ربما توهم شمول صقع الوجوب و حقیقه الاشراق تسخفه » اشراق پایان « فی نصوص قد سخر فی علی کثیر من العقول سررها الی یومنا مرویه فی کتب الشیعه و الاشاعره »

آغاز - پس از تسمیه و تحمید « ان علم الکلام فرض علی المسلمین الدین وهو السبیل الی حق الیقین » - انجام « اللهم اکشف الغطاء عن سر هذه النصوص » خط نسخ ۱۰ سطری - دارای ۱۶۱ برك - اندازه ۶ در ۱۰ وقفی نائینی « ۴۲۵ »

۳۴۸ اشراق النیرین

فارسی - مؤلف محمد دهمدار (ترجمه اش بیاید) مختصریست در عرفان و تصوف و سلوک که در عنوان یک اشراق و دو نیر صورت گرفته - نسخه افتاده دارد - اشراق در تصحیح کیفیت ادراک - نیر ۱ در اظهار شمه ای از تطابق نسخه انسانی با نسخه وجود - نیر ۲ در اشعار منقول ثانی *

آغاز (انحمد لله رب العالمین حمداً یشقی لعظمته و عز جلاله) - انجام (و بهمنی از قوای و مشاعر این حال دارند که در هنگام) خط نستعلیق ۱۶ سطری - دارای ۱۸ برك وقفی فهرستی اندازه ۲۱ در ۱۶ « به بنید رساله در توحید شماره ۶۲۰ حکمت ص ۱۳۶ » « ۶۳۹۶ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اصول دین

۳۴۹

عربی - مؤلف ابوطالب فخر الدین محمد فرزند علامه حلی. متولد دوشنبه ۲۰ جمادی الاول ۶۸۲ متوفی جمعه پنجم جمادی الثانی ۷۷۱ از نوادر روزگار است که در حدائق سن مقام شامخ علمی را دارا گشت. مختصری است در اصول پنجگانه مذهب که ضمن ۱۵ اصل صورت گرفته. در تذکره های موجود نامی از این تألیف بنظر نرسید فاضل تنکابنی در شماره مؤلفات مؤلف دو کتاب بنام کتاب المـترشدین و هـدایـة الطالبین یاد نموده گمان میرود آن دو تألیف یکی است و همین رساله باشد و این عبارت دیباچه این کتاب مشارالیه را باشتباه انداخته : «انی املیت هذه الرساله لارشاد المسترشدين وهدایة الطالبین»

آغاز - پس از تسمیه و تحمید « اما بعد فبقول محمد بن الحسن بن المطهرانی املیت » - انجام « وعن قول معصوم الی قول مجتهد فایها المؤمنون تمسکوا به و اعتمدوا علیه والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته » خط نسخ ۲۰ سطری اوراق رطوبت رسیده دارای ۲۰ برگ - وقفی نادرشاه - اندازه ۴۸ در ۱۵ « ۲۴۷ »

اصول دین

۳۵۰

عربی - مکرر پیش - آغاز « الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی » انجام - « وعن قول معصوم الی قول مجتهد » خط نسخ ۱۳ سطری - ابواب و عناوین بشنجراف نوشته شده . دارای ۱۵ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۳ « ۵۴۶ »

اصول دین

۳۵۱

فارسی - مکرر شماره ۳۹ - مؤلف مولانا احمد بن محمد معروف بمقدس اردبیلی کتاب در چهار باب صورت گرفته و باب امامت را مفصل نوشته ۱ - در اثبات واجب و صفات ثبوتیه و سلویه حق تعالی در سه فصل ۲ - در بیان نبوت ۳ - در بیان امامت ۴ - در بیان معاد .

آغاز « بدان هداك الله كه چون آدمی قابل علم و تکلیف « کذا » مکلف است به اصول دین و فروع آن بعقل و نقل » - انجام « چه جای آنکه اجماعی باشد که ضروری نشده باشد مثل حرمت جماع در حیض » - تاریخ نوشتن ۳ محرم ۱۰۰۷ - نویسنده ناصرالحق الرضوی - خط نستعلیق ۱۵ سطری - ابواب و فصول بشنجراف نوشته شده دارای ۶۳ برگ - وقفی خواجه شیر احمد اندازه ۱۹ در ۹ « ۵۴۷ »

اصول دین

بشماره ۹۹۵ مسائل مراجعه شود

اصول عقاید

۳۵۲

فارسی - مؤلف امام فخرالدین رازی مختصری است در اصول عقاید اهل سنت که در دیباچه چنین توصیف و تحدید شده: «مختصری سازد مشتمل بر اصول ادله در مسائلی که دانستن آن از فروض اعیانست» تا آنجا که گوید «مرتب بر دو جمله جمله نخستین در ذکر ادله اصول دین و دوم در شرح بعضی از مقالات اهل علم الخ» شکلی در نسبت رساله بامام نیست و تردید در نام نسخه است و اختیار نام اصول دین و تعیین این نام برای این رساله باحاط موضوع و تناسب آن با مطالب رساله است و فیات الاعیان گوید که مؤلف در کتابش موسوم به تحصیل الحق نسبت استادانش را در اصول و فروع مذهب ذکر نموده درین نسخه هم مطابق با آنچه دروفیات نقل شده است در دیباچه نگاشته: «و پیش از انک درین مقصود خوش کنیم نسبت استاذان خود در علم اصول و فروع بگوئیم که من در علم اصول دین شاگرد بذر خود امام سعید الخ ولی دانسته نشده که تحصیل الحق بچه زبانی نوشته شده تا حدس و گمان رود که این کتاب همان تحصیل الحق است یا کتاب دیگری است از امام رساله در ۸ باب انجامیده: ۱- در احکام نظر ضمن ۳ فصل ۲- در شناختن باری تعالی ضمن ۱۰ فصل ۳- در صفات باری تعالی ضمن ۱۲ فصل ۴- در افعال ضمن ۶ فصل ۵- در نبوت محمد مصطفی ص ۴ ضمن ۵ فصل ۶- در احوال اخرت ضمن ۶ فصل ۷- در امامت ضمن ۴ فصل ۸- در اصول فقه ضمن ۶ فصل.

آغاز «هر ثنایی که عقول و افهام و خواطر و اوهام بمبادی و غایات و اوائل و نهایت ان توانند رسید» انجام «اینست جمله مسئله ها کی خواستم شرح داذن» پس از این ۴ صفحه از اول گلستان سعدی است وحدت خط نسخه با نسخه ضمیمه (ترجمه پنج پرسش پاسخ) که بشماره ۳۹۸ است و در محرم ۷۰۰ نوشته شده میرساند که این نسخه هم در همان تاریخ و بخط همان کاتب است. خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۱۷ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۰ « ۵۴۵ »

اضحویة

۳۵۳

عربی - مصنف شیخ الرئيس ابن سینا ، این رساله بروایت نامه دانشوران از جمله

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

مصنفات شیخ امت در اصفهان. کمان میزود (رسالة الاضحیه) که فاضل چلبی برای شیخ یاد کرده همین رساله باشد. وجه تسمیه رساله را بعضی گفته‌اند که بمناسبت تالیف آن در روز عید اضحی است - بروایت ابن ابی اصیبه این رساله را شیخ برای امیر ابوبکر محمد بن عبید تصنیف کرده در دیباچه نسخه‌های موجود در کتابخانه از شخصی که گویا رساله بنام او تصنیف شده تعبیر بشیخ الامین شده. رساله در مبحث معاد است ضمن دیباچه و ۷ فصل صورت گرفته. دیباچه حاوی ثناء بر مصنفه و شکوه مصنف است از ناملائمات روزگار. ترتیب فصول چنین است:

فصل ۱ - فی ماهیه المعاد ۲ - فی اختلاف الاراء ۳ - فی مناقصه الاراء الباطنه فیہ
۴ - فی الشئی الذی هو الانیة الثابتة فی الانسان ۵ - فی ان هذا الشئی غیر قابل الفساد وانه جوهر سرمدی ۶ - فی وجوب المعاد ۷ - فی تعرف احوال طبقات الناس بعد الموت -
آغاز «افاض الله تعالى على روح الشيخ في الدارين انوار الحكمه» انجام «وذلك مما لا وجه له الا ان يرى رمزا كسائر الرموز»

خط نستعلیق شکسته ۱۷ سطری «به بیتید تحریر صورت نفیسه شماره ۳۸۷ حکمت از ص ۷ تا ۴۷» وقفی نائینی. «۵۸۷۳»

اضحویه

۳۵۴

عربی - مکرر شماره پیش. کاتب اشتباهاً ابن رساله را بنام کتاب المعاد ضبط کرده است. آغاز «فاض الله على روح الشيخ الامین فی الدارين» انجام «له الا ان يرى رمزا كسائر الرموز»

خط نسخ ۱۹ سطری - عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای ۲۱ برگ - وقفی فهرستی - اندازه ۲۲ در ۱۷ «به بیتید رساله در نفس شماره ۷۰۶ حکمت ص ۹۳» (۵۹۵۳)

اعتقادات

۳۵۵

فارسی - مؤلف شیخ بهائی. مترجم ملا ادهم خلخالی، (ترجمه شان بیاید) رساله وجیزه است در بیان معتقادات شیعه دوازده امامی از اصول و فروع که بمنظور تمیز این فرقه از فرق دیگر شیعه تالیف شده است. رساله مرتب بر ده فصل است و مترجم رساله را بسائیل نماز مذیل نموده.

آغاز (شیخ مرحوم می گوید که الحمد لله على آلائه) انجام (وهمین بسا الحمد)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

(کذا) تنها باید گذارد) پس از این نیز مقاله ایست در موضوع معتقدات فرقه امامیه که بدین جمله آغاز گشته : (بدان که واجب عینی است بر هر بالغ و عاقل بنده و آزاد زن و مرد دانستن اصول دین) و بدین جمله پایان یافته است : (و تصدیق اینها واجب (کذا) والله اعلم بالصواب) خط نستعلیق (به پیشد لوازم الدین شماره ۹۶۸ حکمت ص ۷) « ۵۹۹۷ »

اعتقادات

۳۵۶

عربی و فارسی - ترجمه رساله اعتقادیه شیخ بهائی است که شرح آن در شماره پیش گذشت ولی مترجم شناخته نشد . مترجم رساله را مطالب بمطالب ترجمه نموده است بدین ترتیب که اصل رساله را فصل بفصل ذکر نموده و پس از ذکر هر فصلی ترجمه آنرا آورده که فاصله میان فصول رساله ترجمه همان فصول است .

آغاز رساله « الحمد لله على آلائه » آغاز ترجمه « ترجمه یعنی حمد و ثناء و ستایش مر خدا را بر نعمت های او » انجام رساله « واقفروا بذلك علينا » انجام ترجمه « وافرری (کذا) کرده اند آنها را بر ما » وحدت خط این نسخه با نسخه (شرایع الاسلام) که شماره ۶۳۸۶ عمومی است میسرماند که کاتب هر دو نسخه کطکرتطین « ۱ » حسینی و تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۱۴۲ است .

خط نسخ ۹ سطری ، عناوین بشنجراف ، دارای ۳۴ برگ ، اندازه ۱۹ در ۱۳ ،

وقتی نویسی . « ۶۱۹ »

اعتقادات

۳۵۷

عربی - مکرر شماره - ۳۶ مؤلف ملا محمد باقر مجلسی دوم - مختصری است در اعتقادات شیعه و رد صوفیه - نسخه بچاپ هم رسیده است .

آغاز « الحمد لله الذي سهل لنا سلوك شرايع الدين » انجام « و انا اعرف بطريقته و عندي خطوطه في ذلك » تاریخ کتابت ربیع الثانی ۱۱۹۲ در آخر نسخه وصیتی است از مجلسی راجع باعتقادات سقه - خط نسخ که بطور چلیبا نوشته شده است - رنگ

« ۱ » فاضل معاصر آقای حاج شیخ محمود واعظ حلبی مقصود ازین لفظ را چنین

تعیین نموده اند که کلمه « محمد حسین » بقاعده قلم « کم صلا » (که از قلم اسرار و در علوم غریبه بکار میروند) کطکرتطین نوشته می شود . بنا بر این کاتب نسخه محمد حسین حسینی است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

متن کاغذ گلی کم رنگ و حاشیه نباتی - بر کها مجدول بزر و لاجورد و تحریر وزر و
شجرف بدو جدول - دارای ۹ برگ - وقفی نائینی - اندازه ۲۱ در ۱۳ (۵۴۸)

اعتقادات

بیاب اخبار مراجعه شود

اکسیر العارفين

۳۵۸

عربی - مؤلف آخوند ملا صدرای شیرازی ، رساله ایست فلسفی در چهار مبحث
از مطالب مربوطه به علم النفس و مرتب است بر چهار باب :
۱ - فی کیمیه العلوم و قسمتها ۲ - فی محل المعرفة والحكمة و هی الهیة الانسانیة -
۳ - فی معرفة البدايات ۴ - فی معرفة النهايات - این رساله با چند رساله دیگر مؤلف
در تهران در سال ۱۳۰۲ بچاپ رسیده

آغاز (سبحانک اللهم یا مبدع العقول والنفس باضوائها و انوارها) انجام (و آخر
دعویهم ان الحمد لله رب العالمین) نویسنده علی اکبر بن محمد کریم طیب سالینی - تاریخ
نوشتن شعبان ۱۲۶۴ در اصفهان در مدرسه میرزا حسین خط شکسته و نستعلیق ۱۶ سطری ،
دارای ۲۲ برگ وقفی فهرستی اندازه ۲۱ در ۱۳ (۲۲۷)

اکسیر العارفين

۳۵۹

عربی - مکرر شماره پیش . آغاز (سبحانک اللهم یا مبدع العقول والنفس باضوائها
و انوارها) انجام (و آخر دعویهم ان الحمد لله رب العالمین)

تاریخ نوشتن ۱۳۱۳ ق خط نستعلیق ۱۰ سطری - فصول و عناوین بقره نری نوشته
شده . دارای ۹۹ برگ - وقفی نائینی - اندازه ۱۶ در ۱۰ (۳۳۸)

الزام النواصب

۳۶۰

عربی - رساله ایست در موضوع امامت و احتجاجات بر اهل سنت که باقواعد العقاید
خواجه نصیر الدین طوسی در تهران در ۱۳۰۳ هجری قمری بچاپ رسیده و مؤلف آن مورد
نظر است - امل الامل (در فایده اول از فواید دوازده گانه خاتمه) این کتاب را از کتب
مجهوله المؤلف شمرده - الذریعه الی تصانیف الشیعه (بنقل از کتاب کشف الحجب) آورده
که بعضی این رساله را باین طاوس نسبت داده اند . و نیز روایت کرده که شیخ سلیمان
بن عبدالله ماحوزی در تذکره اش انتساب رساله را بشیخ مفلح بن حسن صیبری

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تصریح نموده . در تذکره های موجود اسباب این رساله بهیچ يك از آن دوشخص نام برده شده بنظر نرسید . در آخر این نسخه کاتب رساله را بنام رساله فرقه ناجیه ضبط کرده است و در پشت این نسخه و هم نسخه دیگر بخط مغایر مؤلف بنام شیخ ابراهیم قطیفی رقم شده است . چیزی که دور میدارد که رساله همان کتاب تعیین فرقه ناجیه شیخ ابراهیم بن سلیمان قطیفی باشد (که در ۹۳۴ میزیسته) همان است که سید خوانساری تألیف شیخ قطیفی را داشته و در وصف او گوید: که تعیین فرقه ناجیه را از اخبار معصومین علیهم السلام نموده است . لیک در این رساله تعیین فرقه ناجیه باخبار اهل سنت و جماعت استدلال شده است . آغاز پس از تسبیح و تحمید (وبعد فانه يجب علی کل بالغ عاقل أن ينظر لنفسه) انجام (فویل للذین کفروا من النار وغضب) کاتب سیف بن احمد لیثی حلی - تاریخ نوشتن ۱۶ جمادی الاول ۹۷۷ در قزوین . نسخه مصحح و با نسخه های شیخ محمد حبائی و محمد بن شمس الدین قطیفی مقابله شده است . خط نسخ شکسته . مختلف السطر - دارای ۲۳ برش - اندازه ۱۹ در ۱۴ و قفی ابن خاتون . سال ۱۰۶۷ (۳۳۹)

الفه الفرقه

۳۶۱

عربی - مؤلف ، حسن بن عبد الرزاق لاهیجی « مذکور » رساله مرتب است بر دیباچه و ۱۲ فصل و خاتمه . مؤلف مقصود از تألیف این رساله را در دیباچه چنین بیان نموده : « وقد ذكرت بفضل الله تعالى في مؤلفاتي عقائدي على حسب ماداني اليه قواعد الايمان واقامني عليه قوانين البرهان في بسط من البيان وتفصيل و اوضحت من مضائقها المخرج والى رحبها السبيل ولكنني التقت في صغيفتي هذه من ذلك عدة مسائل شاع ذكرها في السنتهم بسوء وتغل على قلوبهم وتؤ مجرداً اثرها من الدليل أم مكتفياً من كثيره بقابل معبراً عنه باختصر عبارة او شبراً اليه اوجز اشارة » ترتيب و عناوين فصول بشرح زیر است : فصل ۱- في توحيد ذاته تعالى والعفت ۲- في كيفية علمه بالجزئيات ۳- في تمام التوحيد وهو عينية الوجود للذات ۴- في قدرته واختياره ۵- في غاية افعاله ۶- في الحدوث والقدم ۷- في اول ما خلق من العالم ۸- في البداء ۹- في خلافة الله تعالى وما يتعلق بها ۱۰- في وجوب البرائة من اعداء الله تعالى واعداء خلفائه صلواة الله عليهم ۱۱- في افعال العباد ۱۲- في القول في المباد خاتمة در بیان خلاصه مطالب فصول کتاب است که بعنوان (تلخیص و ختم) بیان داشته .

آغاز (الحمد لله الذي اغنانا بحكمته السكامة من كل حكمة) - انجام (ای الفریقین

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

احق بالامن ان کنتم تعلمون ربنا افصح بیننا و بین قومنا بالحق و است خیر الفاتحین (پس از این ضمن ۵ صفحه قطعه از رساله درمباحث نفس از مؤلف ضمیمه است که بدین جمله آغاز میگردد : (الحمد لله الذی برحمته یتجلی ظلمة کل باطل) این شماره ضمیمه شماره ۲۹۲ «آئینه حکمت است» (۶۳۲۱)

الف الانسانیة

۳۶۲

فارسی - مؤلف خواجه محمد دهمدار شیرازی متخلص بفانی فرزند ابومحمد محمود دهمدار که عیانی تخلص میکرد . مؤلف در رساله کواکب الثواقب خود را به : (محمد بن محمود بن محمد) یاد کرده ریاض الدارفین از سال تولد و وفات او چیزی ننوشته - منتظم ناصری سال وفات را ۱۰۱۶ نوشته - تذکره صبح کاشن مؤلف را اشتباهاً بنام احمد ضبط کرده و آورده است که استاد مؤلف در علوم رسمی شاه فتح الله شیرازی و شیخ طریقتش شیخ حسن نجفی بوده که در احمد نگر هند بدو معتقد گشته . مؤلف در آغاز ورود بهند بدکن رفته و نزد عادلشاه دارای منازات گشته . سپس از وی با احمد بگر رفته و در دربار نظام شاهیان چندی وارد خدمات دیوانی شده سپس رسته ترك و عجز پند پیش گرفته و در شهر سورت بازوا میزیسته . و در سن ۶۹ در سال ۱۰۱۶ در گذشته - آثار عجم بدره مؤلف را بطور اجمال یاد نموده و نقل قول به بودنش از مردمان خفرونموده است . رساله یگرفته نگارشی است عرفانی در بیان مقام انسانی . در دیاجه مقصود از رساله را چنین بیان نموده : « فقره چند بطریق اختصار تام از پیش رو حقیقت انسانی در طی تحریر گشت که باعث هیجان شوق اهل ذوق شود . چون اصل «حقیقت انسانی حقیقت محمد است» «ص» این رساله را که موسوم است بالقب الانسانیة مصدر ساخت بجهة مناسبت بتأویل دوسوره از کلام الله که فی الحقیقه یکسوره است مخصوصه در بیان شأن محمد «ص» بروئیره آنه و ذج و اشعار نه بسط در گفتار چه مقصود منحصر بود در تیعین و تبرک » - دوسوره مذکور سوره های مبارکه النحی و الم نشرح است که همزوجاً بدانها استشهاد نموده .

آغاز (حمد و سپاس و ستایش بقیاس حضرت خداوند را بدست اجل و علا که از نقطه حب ذاتی جوهر انسانرا بیافرید) . انجام - (آشکارا ساختن توفی از مقدورست و عین قدرت او) - خط نستعلیق و شکسته ۱۶ سطری - دارای ۱۸ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۷ - وقفی فهرستی (۳۶۱)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۳۶۳ الفین الفارق بین الصدق والمین

عربی - مکرر شماره ۲۸ ؛ مؤلف علامه حلی. این کتاب از مستبررات کتبی است که در مسئله امامت نوشته شده و شامل ۱۰۰۰ دلیل عقلی و نقلی بر اثبات خلافت بلا فصل حضرت امیر المؤمنین ۴ و ۱۰۰۰ دلیل بر ابطال شبهات مخالفین است - لیکن نسخ متداوله بیش از ۱۰۲۰ و اندی را ندارد. مؤلف این کتاب را بدرخواست فرزندش فخرالمحققین تألیف کرده - کتاب بچاپ هم رسیده .

آغاز (الحمد لله مظهر الحق بنصب الادلة الواضحة والبراهین) انجام (فلا شیئی من الامام بنبر مصوم) خط نستعلیق ۲۳ سطری - عناوین بقره زری نوشته - دارای ۱۴۷ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۴ - وقفی آقا زین العابدین سال ۱۱۶۶ (۳۴۰)

۳۶۴ الانسان الکامل فی معرفة الاوائل والواخر

عربی - مؤلف عبدالکریم بن ابراهیم گیلانی از اقطاب سلسله قادریه - کشف الظنون تاریخ تولد مؤلف را در ۶۷ ضبط کرده و تاریخ وفاتش را تعیین نکرده . تذکره الاعلام او تاریخ تولد مؤلف چیزی نگفته لیکن تاریخ وفاتش را در ۸۲۶ هـ - ق تعیین نموده و هم او را سبط عبدالقادر گیلانی (۴۹۱ - ۵۶۱) معروف دانسته . این نسبت مؤلف بعبدالقادر با تاریخ ولادت مؤلف که در کشف الظنون ذکر شده درست نمی آید .

کتاب دو، دایست در معرفه الله بمشرب تصوف که ضمن ۶۳ باب صورت گرفته و بچاپ هم رسیده است .

آغاز (الحمد لمن قام بحمد اسم الله) انجام (لانه له کان البدو فی الوجود فلا بد ان یكون له المقام علیه فضل « کذا » الصلوة والسلام)

خط نسخ ۱۹ سطری - ابواب بقره زری نوشته شده . دارای ۱۴۹ برگ اندازه ۲۶ در ۱۷ - وقفی قائم مقام بهمن ۱۳۱۶ (۳۴۲)

۳۶۵ انشاء الدوائر

عربی - مؤلف محی الدین محمد معروف بابن عربی ؛ « ترجمه اش بیاید » رساله ایست عرفانی که برای عبدالله پدر حبشی در بیان مرتبه وجود انسان تألیف کرده . چنانچه در فصل اول گوید : (لما کان الغرض فی هذا الکتاب ان نبین ان مرتبة الانسان فی الوجود و منزلته فی حضرة الجود و بروزه فی عینه بعینه و هل متصفا بحال قبل کونه » رساله پس از دیباچه ضمن ۲ فصل و ۳ باب صورت گرفته : فصل ۱ - در بیان اقسام

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

معدومات ۲ - در بیان اقسام موجودات باب ۱ در بیان جدول هیولائی ۲ - در بیان جدول
حضرة الهی از جهة اسماء حسنی ۳ - سبب ایجاد عالم .

آغاز (الحمد لله الذی خلق الانسان على صورته) انجام « فتحقق هذا الفصل العجیب
فانه نافع فی الباب »

خط نسخ ۱۷ سطری - دارای ۱۸ برك - اندازه ۲۱ در ۱۴ وقفی فهرستی -

« ۳۴۳ »

انشاء الدوائر

۳۶۶

عربی - مکرر شماره پیش ، آغاز « الحمد لله الذی خلق الانسان » انجام « فتحقق
هذا الفصل العجیب فانه نافع فی الباب »

خط نستعلیق ۱۵ سطری . ابواب و عناوین بقرمزی نوشته شده دارای ۲۴ برك

اندازه ۱۸ در ۱۲ وقفی تاج ماه یکم سال ۱۲۶۲ « ۴۲۴ »

۳۶۷ الانصاف فی الانتصاف لاهل الحق من اهل الاسراف

عربی - بجهت افتاده کی اول و آخر نسخه مؤلف کذب شناخته نشد - این کتاب رد بر مناج
السنة ابن تیمیه است که بر رد مناج الکرامة علامه حلی نگاشته - عناوین مطالب از اشکال و رد
غلباً بطور « قوله - فلنا » است - کتاب مرتب بر یکمقدمه و یکبحث و ۱۷ مقام و خاتمه است:
المقدمة یستعمل علی وصية لكل ذی رویه ، والبحث یستدل علی قسمین احدهما اذ کفر به اعتقاد
الامامية الذی ذکره ابن مطهر و وسعه بانه مناج الکرامة والقسم الاخر اذ کر به اعتقاد
السنة و المقامات من هیاتة عشر مقاما فی المواضع التي علیها و اجیب عنها و المقام انسابع عشر
فی ذکر خلاف الامه فی المسائل العقییه والخاتمه یستعمل علی حکم و قواعد - نسخه بخط
قدیمی است .

آغاز موجود (لعقلیه والنقلیه « در صحافی رفته » لم يستدل علی بطلان اکثر اقوال
الامامیه الا معارصه قول من خرج » انجام موجود (حتی قرنهم بالعقاب المجید الذی لا یاتیه
الباطل من بین یدیه ولا من خلقه) خط نسخ مختلف السطر - اقوال بشنجرف دارای
۱۹۱ برك بوسیله آفای تقی آفای مدرس نسایم کتابخانه گردیده در شهریور ۱۳۱۷ -
اندازه ۲۵ در ۱۶ « ۶۴۴ »

الانوار والاسرار

بشماره ۹۰۰ مراجعه شود .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۳۶۸ انوار الجلالیه للفصول النصیریة

عربی - متن از خواجه نصیر الدین طوسی - « ترجمه اش بیاید » مترجم رکن-الدین محمد بن علی فارسی گرجانی استرآبادی از افاضل نیمه دوم سده ۷ (روضات الجنات ص ۲۶۵ و ۶۰۹) شارح، مقداد بن عبدالله بن محمد بن حسین بن محمد سیوری حلی اسدی از اعلام نیمه اول سده ۹ که در ۸۲۲ مزیسته و روایت میکند از شهید اول، الذریعه تاریخ وفات شارح را در ۲۶ جمادی الثانی ۸۲۶ ضبط کرده است.

کتاب شرحیه بطور قال اقول که شارح بنام ابیر جلال الدین ابی المعالی علی بن شرف الدین حسینی آوی تالیف نموده و بنا بر آنچه که در آخر نسخه مسطور است شارح در ۸ رمضان ۸۰۸ ازین شرح فراغت یافته است. نسخه در سی سال و اندی پس از عصر شارح نوشته شده.

آغاز (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَاجِبُ الوجود و مَبْدَأُ و غَايَةُ وجود کُلِّ موجود)
انجام (و مَنْ لَمْ يَقَمْ بِذَلِكَ شَقِيَ شَقَاءَ مَيِّتٍ و خَسِرَ خُسْرَانًا مَبِيتًا) « کذا » نویسنده علی بن خلیل بن موسی بیرونی برقی - تاریخ نوشتن جمعه اول محرم ۸۵۷ خط نسخ مختلف السطر .
دارای ۷۷ برك . اندازه ۱۸ در ۱۳ - وقفی ثانی « ۳۴۷ »

۳۶۹ انوار الجلالیه للفصول النصیریة

مکرر شماره پیش - این نسخه تا قدری از مبحث عدل را دارا است .
آغاز (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَاجِبُ الوجود) انجام (و لَا يَقَعُ فِيهِ اِشْتِبَاهٌ و لَا شَكٌّ و الْحَكَمُ هُنَا) خط نستعلیق شکسته ۱۸ سطری دارای ۲۹ برك - اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی نادر
شاه ۱۱۴۵ - « ۳۴۶ »

۳۷۰ انوار الجلالیه للفصول النصیریة

مکرر شماره پیش ، آغاز (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَاجِبُ الوجود) انجام (و خَسِرَ خُسْرَانًا مَبِيتًا) خط نستعلیق ۱۶ سطری - دارای ۹۳ برك، اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی فهرستی « ۳۴۸ »

[حرف - ب]

۳۷۱ باب حاد یعشر

عربی - مکرر شماره ۴۸ ، مؤلف علامه حلی - مؤلف پس از اینکه کتاب مصباح

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

المتجهّد شیخ طوسی را ملخص و مرتب بر ده باب نمود و بنام منهاج الصالح فی مختصر الصباح موسوم داشت بدرخواست وزیر خواجه عزالدین محمد قوهدی یکباب بر ده باب انکتاب افزود این باب یازدهم شامل عقاید امامیه و از مختصرات کتب کلامیه است که جداگانه تدوین و چاپ شده و دارای شروحی است ترجمه و شروح این کتاب را بشماره های ۱۷۸ و ۱۸۰ و ۱۰۲۲ و ۹۶۸ و ۱۰۴۹ به بینید .

آغاز (الباب الحاد یمشر فیها یمجب علی عامة المکلفین من معرفة اصول الدین)
انجام (و تجویر التاثر ولا من الضرر) کاتب حسین بن فخرالدین سهام - تاریخ کتابت شوال ۸۸۰ - خط نسخ مختلف السطر - دارای ۴۳ برگ - فصول و عناوین بقرمزی نوشته شده - اندازه ۱۹ در ۱۴ - واقف شناخته نشد « ۳۴۶ »

باب حاد یمشر

۳۷۲

مکرر شماره پیش - نسخه محشی به حواشی توضیحی است - کاتب محمد صالح بن محمد مؤمن نونی - تاریخ کتابت ربیع الاول ۱۰۳۹ - خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۱۲ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ - وقفی فهرستی - « ۳۴۷ »

باب حاد یمشر

۳۷۳

مکرر شماره پیش - تاریخ کتابت ۱۰۵۲ هـ - ق خط نسخ ۱۱ سطری - دارای ۸ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۳ - وقفی نادر شاه در سال ۱۱۴۵ « ۳۴۸ »

باب حاد یمشر

۳۷۴

مکرر شماره پیش - کاتب فرج الله بن عبدالله بن ربیع نیسی - تاریخ کتابت ۱۰۹۷ - خط نسخ ۵ سطری - فصول و عناوین را بقرمزی نوشته - دارای ۲۵ برگ وقفی فهرستی اندازه ۲۱ در ۱۳ « ۳۴۹ »

باب حاد یمشر

۳۷۵

عربی - مکرر شماره پیش - خط نسخ ۲۳ سطری - برکها مجدول بطلا و شنجرف - دارای ۳ برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ - وقفی نائینی « ۳۵۰ »

باب حاد یمشر

۳۷۶

مکرر شماره پیش - خط نسخ ۶ سطری - فصول بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۰ برگ - اندازه ۴۱ در ۱۵ واقف شناخته نشد اوراق موربانه خورده « ۳۵۱ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۳۷۷ باکورة السليمانية في كشف اسرار ديانة النصيرية

عربی - مؤلف سلیمان اذنی مسیحی متولد ۱۲۵۰ ق - ه در شهرستان انطاکیه .
تاریخ وفات و شرح احوالش بنظر نرسید . رساله در بیان آداب و عقاید دیانت فرقه
نصیریّه است - نسخه در بیروت به چاپ رسیده .

آغاز (الحمد لله الذی اخرجنا من الظلمة الى النور) انجام (و ما یكون هذا الاستماع
الا حفظ وصایاه بدون امتزاج ولا نقصان) تاریخ کتابت رجب ۱۲۹۷ - خط نسخ ۲۰
سطری - دارای ۶۱ برگ - ابواب و عناوین بشنجراف نوشته شده - اندازه ۱۷ در ۱۱
وقفی قائم مقام بهمن ۱۳۱۶ « ۴۵۸ »

بحر الافکار

۳۷۸

عربی - شرحی است بر حاشیه خیالی بر عقاید نسفی شارح در مقاطع کلام جملة:
« هو الاول » را ایراد نموده است - این شرح در کشف الظنون بدین نام از حسن بن
حسین بن محمد یاد شده و گوید که شارح مدرس یکی از مدارس مصر بوده و این شرح را
برای آیاس پاشا نوشته است - گمان میرود که این آیاس پاشاهمانی باشد که صدراعظم
سلطان سلیمان و در گذشته در ۹۴۶ باشد نه آیاس پاشای متوفای در ۹۶۶ برادر سنن پاشای
صدراعظم . از تیر و شرح از مردمان سده ۱۰ خواهد بود چند برگی از اول این نسخه افتاده
(قاموس الاعلام جلد ۱ ص ۵۰۴) (کشف الظنون جلد ۱ ص ۱۸۵ و جلد ۲ ص ۱۲۰)
آغاز موجود (لا یخالف قانون الشرع و ما ذلک الاعلام الکلام) انجام (ترجیح
احد الطرفين فان الفصل بیدالله یؤتی من یشاء والله ذو الفضل العظیم) خط نستعلیق ۱۸ سطری .
عناوین بشنجراف نوشته شده . دارای ۲۴۹ برگ - وقفی عضد الملک - سال وقف ۱۲۷۶
اندازه ۲۲ در ۱۴ « ۷۲۱ »

۳۷۹ بحر البحر اهر خاقانی فی نص اثمة اثنی عشر

فارسی - مؤلف حاج سید محمد باقر شیرازی متوفای ۱۲۳۰ ه - ق مدفون
در حافظیه شیراز فرزند سید محمد حکیم پاشای متوفای ۱۲۱۵ ه - ق از دودمان سادات
ملا باشیه شیراز است « فارسنامه جلد ۴ » - کتابی است در امامت که بنام فتحعلی شاه
قاجار نوشته شده و پس از دیباچه ضمن یکمقدمه و ۴ باب صورت گرفته : مقدمه در بیان
معنی امامت - باب ۱ - در بیان اختلافات و شرایط و اموری که در امامت است . ۲ -
در بیان اصول اجابة حضرت خیر البریه است بر امامت و مخالفت علی «ع» ۳ - در بیان

شکله ۲ - کلام - فلسفه

کتاب خطی

نصوص حقیقه است بر امامت و خلافت علی بن ابی طالب «ع» - در بیان احوال ظاهری و کمالات باطنی بدنی و نفسی حضرت امیر المؤمنین «ع» - در بیان نفی امامت و خلافت و عدم قابلیت و اهلیت غیر علی «ص» است - ۶ - در اثبات امامت سایر ائمه علیه السلام و انحصار در دوازده امام .

آغاز « بهترین لؤلؤئی که غواص عاقله را از بحر اندیشه بدست طاب درآید » انجام « دیده رمد مهاجرت کشیده مؤمنان روشن و متور گردد » - خط نستعلیق ۱۵ سطری صفحه اول دارای سراج مذهب و بین بطور و حاشیه دو صفحه اول طلا اندازی شده - عناوین و ابواب بشیخرف نوشته شده برگها مجذول بتحریر و طلا و لاجورد بدوجدول دارای ۱۸۰ برگ اندازه ۲۸ در ۱۷ وقفی نائینی « ۳۵۹ »

۳۸۰. بدستان انقلوب

فارسی - کمان میرود تألیف ملا جلال دوانی باشد - مختصری است که مؤلف در دیباچه آنرا بدو قسم تبویب نموده - قسم اول راجع به عالم اجسام که نخست در این قسم پس از ذکر پاره از قواعد منطقی پرداخته است به عناصر و اثریات . قسم دوم مربوط به عالم ارواح در خود شناسی و خدا شناسی است - کشف الظنون کتابی بدین نام بمحقق دوانی نسبت داده بدون آنکه تعرض به موضوعیت کتاب - پیش از این هم یکی از آثار سهروردی مقبول را بدین نام یاد کرده است .

آغاز (سپاس آبخدا را که بی واسطه ما بخود) - انجام (پیش اصحاب دل شقاوت بس عظیم است والسلام والا کرام) خط نسخ ۴۳ سطری (به پیند حجم گیتی نما ۴۴۱ حکمت ص ۳۷) (۵۸۸۳)

۳۸۱. بدستان المعرفه

عربی منسوب بابو مغیث حسین بن منصور سلاج - اصلاً از اهل بیضاء شیراز است لیک در شهرستان واسط و بغداد نشو و نما کرده . صحبت شیخ ابوالقاسم جنید را در یافته است . موقعیتش در انظار اختلافی است . برخی او را صوفی زاهد و بعضی او را ملحد میدانند نسبت تشیع بوی نیز داده شده باری بتحریر حامد بن عباس وزیر المقتدر عباسی در اواخر ذی قعدة ۳۰۹ به بدترین صورتی کشته و سوخته شد .

آغاز (قال العالم السيد الغریب ابو عماره الحسین بن منصور السلاج قدس الله سره المعروف فی ضمن المکتبه الخفیة) - انجام « لا یعرف القدمی المعجرات القانی »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تاریخ کتابت محرم ۵۸۱ - خط نسخ ۲۸ سطری - دارای دو برگ - اندازه ۱۷ در ۲
وقتی ابن خاتون سال وقف ۱۰۶۷ « به یزید رساله طواسین الازل ۶۶۳ حکمت ص ۱۰ »
(۶۳۸۵)

(حرف پ)

پاسخ نامه

۳۸۲

فارسی - مؤلف سید محمد عصار . رساله در بیان ۲۱ مسئله از مسائل دینی و اعتقادی
است که در پاسخ پرسش از آنها تألیف نموده . نسخه بخط دستی مؤلف و مسوده است
که در شب ۷ ربیع الثانی ۱۲۳۳ از آنفراغت یافته . نسخه مقدر است بر رساله که در
جواب مسائل نکاشته . آغاز مراسله - (فدایت شوم رقیمه گریمه و رساله جمیله)
آغاز کتاب « الحمد لله الذی اظهر الکائنات بفیضان جوده » . انجام « یارب
دعای خسته دلان مستجاب کن » خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر - دارای ۱۶۳
برگ وقتی خود مؤلف - اندازه ۲۳ در ۱۸ « ۳۶۴ »

پنجة آفتاب عالمتاب

۳۸۳

فارسی - مؤلف عماد بن عبد الله . ترجمه اش بنظر رسید . لیک مؤلف در
صفحاتی که ملحق بر رساله نموده بر میرزا بدیع محمد رضوی متولی روضه مطهره رضوی
نأ گفته و این رساله را باو هدیه نموده . وهم آورده که در شب نوروز سال ۱۰۹۰
بوسیله او داخل ضریح مطهر شده است . رساله در بیان پنج مسئله عقلی : « دانستن که
اشیاء وحدوث عالم و جبر و اختیار و حسن و قبح اشیاء و وحدت وجود » و مسئله فقهیه
نماز جمعه در عصر غیبت و خاتمه در بیان اسرار آفرینش است ، تمام عبارت و جملات کتاب
به روی وفایه حرف (الف) اشاء شده است .

آغاز (لوح عطایای علی عظیم - فیض هدایای علیم و حکیم الحمد لله الواهب
للعطایا الملمیم العظیم) - انجام (نوعی باشد مستلزم اجماع جمیع علماء) - نسخه گویا
بخط مؤلف باشد - تاریخ کتابت رمضان ۱۰۸۸ - پس از این ضمن ۲۴ صفحه مطالبی
است راجع به عقاید و غیره از مؤلف که آنرا ملحق بر رساله نموده است . خط نسخ ۱۵
سطری - برگها مجذول بلاجورد و تحریر و طالعناوین در متن و حاشیه بشجرف نوشته
شده - دارای دو سرلوح مذهب است - دارای ۷۱ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۲ - وقتی

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

ادرشاه . سال وقف ۱۱۴۵ (۵۱۴)

(حرف - ت)

۳۸۴

تجريد

عربی - مؤلف امير غياث الدين منصور بن صدر الدين محمد شيرازی دشتکی متوفای ۹۴۸ در شبراز، فضایل و کمالات را از پدر بزرگوارش آموخته و چندی مقام صدارت شاه طهماسب صفوی را دارا بوده . اسم کتاب در نسخه تفصیل نشده و تعیین آن از راه تطابق هویت این کتاب است با آنچه که در مجالس المؤمنین در توصیف کتاب تجرید یاد شده : « دیگر کتاب تجرید در حکمت که جمیع مسائل حکمت طبیعی و آلهی را بعبارت موجز و بلیغ مجرد از دلائل ذکر فرموده » کتاب بر دو قسم مرتب شده قسم اول طبیعیات است که ضمن ۸ فن تمام شده : فن ۱ - فی سمع الکیان ۲ - فی السماء و العالم ۳ - فی الکون و الفساد ۴ - فی آثار الملوئیه ۵ - فی المعادن ۶ - فی النبات ۷ - فی الحيوان ۸ - فی النفس .

قسم دوم در الهیات که در ۴ فن صورت گرفته :

۱ - فی الفلسفة الاولى ۲ - فی واجب الوجود وصفاته ۳ - فی الجواهر الروحانية ۴ - فی العناية و کیفیة دخول السرفی القضاء الالهی و معنى القضاء و التقدر - نسخه از مسوده مغاوطی رونویس شده است .

آغاز (اللهم يا نور الارض و السماء و يا عالم السر و الاخفى است اعلم بحوائج السائلین) انجام (فاجتهد فى تدوير ساير الاوارق فكون نوراً على نور يهدي الله لنوره من يشاء و يضرب الله للناس الامثال)

خط نسخ ۱۸ و ۱۷ سطری - دارای ۲۰ برگ - وقفی آقای زین العابدین اندازه

۲۰ در ۱۲ « ۳۶۵ »

۳۸۵

تجريد

مکثور پیش . آغاز (يا نور الارض و السماء و يا عالم السر و اخفى) انجام (ليكون نوراً على نور يهدي الله لنوره من يشاء و يضرب الامثال للناس) خط نستعلیق ۱۵ سطری - سال تحرير نسخه ۹۹۷ هـ ق دارای ۲۱ برگ (به بنید تفسیر آیه بنی آدم شماره ۱۴۷۱

عمومی تفسیر ص ۲۲) « ۶۰۱۹ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۳۸۶

تجربیدالعیقاید

عربی - مصنف خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن چهرودی الاصل طوسی - متولد در شب ۱۱ جمادی الاول ۵۹۷ در طوس متوفای ۱۸ ذیحجه ۶۷۲ در بغداد آرا مگاهش در شهرستان کاظمین در رواق روضه حضرت امام موسی کاظم ۴، نقلیات را از پدرش و ابو السعادات فرا گرفت و عقاید را از فریدالدین داماد نیشابوری بیاموخت. مرگش در کزیت شاهخی کسه در دربار فاتح مغولی هلاکو خان داشت. بی نیاز از شرح است.

این رساله از موجزات جامعی است که در فن خود ممتاز و دارای شروح و حواشی بسیاری است و ضمن شروح و هم جداگانه به چاپ رسیده - به بینید شروح این رساله را بشماره های ۱۶۶ = ۲۰۱ = ۲۲۰ - ۷۷۲ = ۷۷۸ = ۸۸۰ - ۱۰۶۱ = آغاز (اما بعد حمد واجب الوجود علی نعمائه) انجام (ثم انه فرض کفایة لافرض عین) کاتب محمد مقیم - خط نستعلیق مختلف السطر - اوراق مجدول بششجرف دارای ۳۱ برگ * اندازه ۲۹ در ۴۰ - وقفی نادرشاه « ۳۹۴ »

۳۸۷

تجویزی در انفساخ صور

عربی - مقاله ایست در « انفساخ صور و وجوده در نفوس شریه پس از مرگ » که محرران شناخته نشد - آغاز پس از تسمیه و تعمیمه (قد اتفق النظر فیما امر به سیدنا الاستاد والرئیس الاجل ادام الله علوه و هو انفساخ الصور) انجام (هذا ما حضرتی ادام الله علوه سیدنا الاستاد و متعنا بطول بقائه و من تفضله علی عبده ان یتسلط عنده فی هذه الاسترسال و یسد خلله و یصلح فاسده) سپس قریب سه صفحه خطبه ایست منصوب بشیخ الرئیس * خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۴ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۳ - وقفی نائینی - « ۳۸۹ »

تحصیل الحق

به بینید اصول عقاید شماره ۳۵۲ را *

۳۸۸

تحفة الخواص

فارسی - یگرشته عبارتی است عرفانی در مسئله ولایت و نگارنده اش شناخته نشد. گمان میرود از مردمان نیمه دوم سده ۱۳ هجری قمری باشد - در متن رساله نامی برای آن تعیین نشده و نام مذکور را کاتب در صدر نسخه نوشته -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (الحمد لله الذي انشأنا حقایق الدین) انجام (گویم اندر مجمع روحانیان و تمت کلمة ربك صدقاً و عدلاً لا یمیل لکلماته)

خط نستعلیق ۱۱ سطری - عناوین بقرمزی نوشته شده - دارای ۳۷ برگ اندازه ۱۷ در ۱۱ . وقفی نائینی « ۵۶۹۶ »

تحفة الذهب

۳۸۹

فارسی - بکمرشته نگارشی است عرفانی از نعیمی ناهی که مقیم در گلبایگان بوده و برای شاهزاده اسماعیل میرزا نگاشته . نسخه بخط دستانی نگارنده است تاریخ تحریر آن جمعه ۱۵ شوال ۱۲۹۷ است .

آغاز (اللهم صل علی محمد ناصب لواء الحمد و صاحب المقام المجهود و علی آله الطاهرين الفائزين ببذل المجهود) انجام (ناگاه حالک راهی بیام جهان نماند شد) خط نسخ و نستعلیق مختلف السطر که در بعضی از صفحات بطور جلیبا نوشته شده و مجدول بمرکب - دارای ۱۰ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۸ وقفی اثینی « ۳۶۷ »

تحفة شاهی

۳۹۰

فارسی - مؤلف قاضی زاده علاء الدین عبد الخالق کرهرودی از افاضل نیمه اول سده ۱۱ و شاگرد شیخ بهائی است . روایت سید خوانساری ، مؤلف را دو تالیف است باین نام که یکی مفصل تر از دیگری است و این همان نسخه مفصلتر است که حاوی مناظرات مؤلف با قاضی زاده خوارزمی در موضوع امامت است که در مجلس شاه عباس صفوی صورت گرفته و بامر شاهنشاه امبروردشده تحریر یافته و ضمن مقدمه و تاعده و خاتمه مختصر و مرتب گشته است .:

مقدمه در بیان معنی و مقصود از لفظ امام و بیان احتیاج بوجود وی . مقدمه - و آن مشتمل است بر مناهج متعدده . خاتمه در رجعت و مطالب مربوطه به امامت است . آغاز (کس نامه انوار جلی نویسد) - انجام (مرقوم رقم حسن اعتقاد گشته در رشته خلوص نیت و صفای طوبیت منتظم باد) کتاب علامه محمد جعفرین زین العابدین . تاریخ کتابت ۱۵ جمادی الاول ۱۲۳۳

خط نسخ ۲۰ سطری - ابواب و عناوین را بقرمزی نوشته - دارای ۱۷۲ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۶ - وقفی تاج ماه بیگم ۱۲۹۲ (۳۶۸)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

تحفه شاهي

۳۹۱

فارسی - مؤلف شاید قاضی عبد الخالق کرهرودی باشد . کتابی است در بیان حقیقت مرتضوی و مقام علوی و شرح سفر حجاز و عتبات و حاوی دو مجلس گفتگو و مناظره ایست در مسئله امامت که در بغداد برای مؤلف رخ داده است . کتاب به خط عرفانی و شکلات منشایه صورت گرفته و بشاه عباس صفوی اهداء شده . در کتاب نام مؤلف و اسم کتاب مذکور نیست و تسمیه آن بدین نام و انتساب بقاضی کرهرودی بطور احتمال است فقط در صدر نسخه بخط مفایر با خط نسخه نوشته شده : « رساله قاضی زاده » از این جمله و قرینه عصر گمان برده شد که همان تحفه شاهي مختصری باشد که باید خونساری برای کرهرودی یاد کرده است .

آغاز (کنه خردم در خور اثبات تونیست) - انجام (فهم انزل الفیث و بهم انیب و اعاقب) خط نستعلیق مختلف السطر - مجدول پشجرف - دارای ۶۴ برگ - اندازه ۲۹ در ۲۱ و قفسی نادر شاه ۱۱۳۵ (۳۶۹)

تحفة الفحول فی شرح الفصول

۳۹۲

عربی - شرحی است . مزجی و مفصل بر فصول خواجه نصیر الدین طوسی (۱) در نسخه نامی از شارح نیست شارح در آخر کتاب آورده که تاریخ فراغت ازین شرح در ۹۵۳ ق . ه در کلکنده از مهال دکن بوده . گمان میرود شارح محمد بن احمد خواجگی شیخ شیداز باشد . نسخه قدری از دیباچه اش افتاده .

آغاز موجود (والبرها و کاتب الرساله بل الكتاب الموسوم بالفصول فی علم الاصول) انجام (و عاشرها الرضا و هو الخروج عن رضا الی رضی الله تم بالتسلیم الیه بالکایه و الرضا بالقضایات لایصح الا علی احاد من الکمل) - کاتب مظفر علی . تاریخ کتابت رجب ۹۵۴ - خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۲۷۹ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۵ - و قفسی ابن خاتون سال ۱۰۶۷ (۳۷۰)

تحفة النجفیه

۳۹۳

عربی - نگارش میوزا محمد باقر بن محمد جعفر طباطبائی همدانی - متوفای

(۱) - فصول خواجه نصیر الدین فارسی است و چنانکه گذشت فاضل گرگانی آنرا

تعبیر نموده متن این کتاب ترجمه فصول است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۱۳۱۹ هـ ق از بیروان شیخ احمد احسائی است - مختصری است در تحقیق اقسام نسبت که در ۷ جمادی الاول ۱۲۸۷ در نجف از آن فراغت یافته است -
آغاز بس از دیباچه (بوساطه ال رسول علیهم السلام ارنسبة جمیع ماسوی الله سبحانه)
انجام (و قد مر شرح جمیع ذلك و ذلك فذلکة الكل) کاتب فضل الله بن محمد ابراهیم
همدانی - تاریخ کتابت ۱۹ ذیحجه ۱۲۸۹ - خط نستعلیق ۱۲ سطری - دارای
۱۶ برگ - کاغذ نسخه آبی ، وقفی نائینی (به ینید رساله تحقیق نفس و رحمانی شماره ۶۶۲
حکمت ص ۱۷ « ۵۹۵۸ »

تحقیق الانسان

۳۹۴

عربی - مؤلف نظر پنجه که در صدر نسخه نوشته شده شیخ الرئيس است - این رساله غیر
از رساله (قوی الانسیایه و ادراکاتها) است رساله در یک مقدمه و سه بحث و خاتمه صورت
گرفته : المقدمة فیما یطاق علیه لفظ الانسان من المعینین ، بحث اول فیما اشتهر بین القوم
من تعریف الانسان الخ ۲ - فیما ظننت أنه صواب ان ینذکر فی تعریفه . ۳ - فی ان
الانسان باحد معنیه مرکب فی الخارج و بسیط فی العقل الخ . خاتمه ففی تحقیق ان الانسان
باحد معنیه هل عینه بالمعنی الاخر ذاتا و وجودا .

آغاز (اما بعد فهذه رسالة فی تحقیق معنی الانسان و تبیین تعریفه و تعیین اجزائه
بما لا یمزید علیه) انجام (و ان سرور النفس فی التعطیل علی ان الوقت یقتضی التمجیل)
خط نسخ گه در سه ستون بطور جلیبا نوشته شده بین سطوره جدول بطلان و تحریر ،
ابواب و عناوین بشیخرف نوشته شده - دارای دو برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی
(به ینید رساله در ارزاقی شماره ۵۹۱ حکمت ص ۲) « ۵۹۳۰ »

تحقیق التفرید لارباب التوحید

۳۹۵

عربی - مؤلف کمال الدین حسین بن محمد لاری از شاگردان علامه دوانی است -
نام و نسب مؤلف در صفحه ۱۶ این نسخه چنین ذکر شده : « کمال الدین بن محمد بن
فخر بن علی لاری » تاریخ تولد و وفات مؤلف بنظر نرسید . لیک در تاریخ جمادی الثانی
۹۲۸ میریسته - « کشف الظنون ج ۲ - روضات الجنات » رساله مختصریست در اثبات وحدت
وجود که بنام امیر عبدالباقی صدر اعظم شاه اسمعیل صفوی تألیف نموده و در سال ۹۱۳
در شهرستان لار از آن فراغت یافته است .

آغاز « رب زدنی علما الحمد لله الاول الاخر الباطن الظاهر والاعاوان والسلام علی سیدنا

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اشرف المعالی و اکمل المظاهر و علی اله و احبائه و اتباعه «
انجام « من و تورفته و خدا مانده قلت ما قلت و استغفر الله » کتاب محمد تقی بن اشرف
حسینی مازندرانی . تاریخ کتابت صفر ۱۰۲۲ خط نسخ و تملیق ۱۶ سطری - دارای
۱۶ برگ ، اندازه ۱۹ در ۱۰ و قفی ملا موسی - « ۵۸۵۷ »

تحقیق التقرید

۳۹۶

عربی - مکرر شماره پیش : آغاز (رب زدنی علما الحمد لله الاول) انجام (قلت ما
قلت و استغفر الله) در اول نسخه ۳ برگ مطالب متفرقه از شرح هدایه ملا صدرا است . خط
نسخ ۲۰ سطری - دارای ۷ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۰ و قفی ثانیه ، « ۶۴۳۰ »

۳۹۷ تحقیق المبین فی شرح نهج المسترشدين

عربی - شارح نجم الدین خضر بن شمس الدین محمد بن علی رازی حبارودی نجفی
از اعلام نیمه ۱ سده ۹ هـ - ق - شرحی است مزجی بر نهج المسترشدين علامه حلی .
شارح در دیباچه آورده که پس از مفارقت مجلس حضرت استاد امام الله ظلالة و حرکت
از شبراز و زیارت نجف باین شرح پرداختم و تاریخ فراغت ازین شرح را بطوریکه
در آخر کتاب ذکر نموده نزدیک صبح یکشنبه سیم ذی قعدة ۹۲۸ در مدرسه ربیبه واقع
در حله سقیه است - تاریخ مزبور تحقیقاً اشتباه از کتاب نسخه است و صحیح همان
است (که در روضات الجنات بطور تقریب ذکر شده) ۸۲۸ باشد - چه آنکه شارح از تلامذه
شمس الدین محمد بن میرسید شریف است که در ۸۳۸ فوت کرده و عبارت مذکور
در دیباچه صریح است که شارح در حیات استادش شروع بتالیف این شرح کرده بنابراین
اگر تاریخ انعام آن در ۹۲۸ باشد چنین میشود که مدت تالیف این شرح ۹۰ سال باشد
آغاز (نحمدك اللهم « کذا » یرافع العلوم باحسن الکلام)

انجام (و دفع الله عن ساکینها جمیع النوائب والاذاء بحق محمد المصطفی و عترته الاوصیاء
من سنة ثمان و عشرين تسعماء « کذا » هجرية) تاریخ کتابت سه شنبه ۱۸ جمادی الاول
۱۰۴۵ - خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۱۸۰ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۳ . و قفی آقا
زین العابدین در سال ۱۱۶۶ « ۳۷۲ »

تحفة المراد

شرح نکات عرفانی تصدیقه میرفندرسکی است . مراجعه شود یاب ادبیات

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۳۹۸ ترجمه پنج پرسش و پاسخ

فارسی رساله حاوی پنج پرسشی است که در راه میان مکه و مدینه از تاج الدین استوی شده و او پاسخ داده - در نسخه نام صریحی از مترجم نیست فقط در دیباچه خود را از یریدان عبدالسلام کاموسی معرفی نموده و هم به ترجمه کتب عوارف المعارف سرودی شناسانیده کشف الظنون مترجمین فارسی آن کتاب را یکی بنام ظهیرالدین عبدالرحمن بن علی شیرازی و دیگری را باسم شیخ عزالدین محمود بن علی کاشانی نظنری یاد کرده . و در آخر نسخه هم مسطور است :

(تمام شد این رساله علی بن عبدالعزیز احمد بن محمد حاجی کاموسی فی تاریخ محرم سنه سبعه مائه) پنج پرسش این است :

پرسش اول از تعریف و ماهیت نفس است ۲ - از تعریف دل و حقیقت اوست
۳ - حد سر چیست ۴ - فرق نفس و روح و دل ۵ - رتبت سر و روح
آغاز (پس از تسبیح و تحمید) بدانک این ضعیف لایف اسبغ بنده خدا و محب رسول و اهل بیت رسول (انجام) از بهر تصور ادراک آفرینکان و نیز از بهر استبقاء ایمان اهل زمان والحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۱۹ و ۲۰ سطری (به پیمند اصول عقاید ۳۵۲ حکمت ص ۱۰۰) « ۵۹۱۶ »

۳۹۹ ترجمه جوك با شست

فارسی - مؤلف پندت کشمیری موسوم به ابهندن - مترجم بانی پنی از مردمان اوائل سده ۱۰ - این کتاب از کتب معتبره حکما براهمه و شامل فلسفه و تصوف و اصول عقاید و اخلاق کیش برهمی است که بهره دۀ نورالدین محمد جهانگیر بادشاه (نوفای ۱۰۳۷ هـ - ق) هنگام ولیعهدیش (که موسوم بساطان سلیم بوده) از سانسکریت پارسی نقل شده . مترجم گوید :

« مضمون و ماحصل آنرا از زبان بهان مشروح حاجی بوری و چکات مریدانی قرا گرفته بی شایه تکلف و تصرف ترجمه بفارسی ساده نموده »
مؤلف در دیباچه پس از تقدیس بر هم هویت و تاریخ بدایش کتاب را نگاشته که نصوص برخی از عبارات و خلاصه پاره ای را می نگاریم :

« بنا بر آن مظهری جامع صفات جمال و جلال خود ذاتی مستجمع نعوت کمال خداوندی مفرد از رحم کوسلیان زن را چه جبرته که عقیقه و پارسا بود ظاهر گردد و آنمظهر

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

کامل با وجود کمال و عام و دانش خود مریدی و شاگردی بشسته رکبیسراختیار نمود
از آب حیات سخنان ارشاد و تلقین و ابدیس گیان او که در ضمن حکایات شیرین و
افسانه های رنگین صورت یافته بهره گرفته « تا آنجا که گوید : « و بعد از خرامیدن
خود بانعالم بقاء سخنان بشسته را که مانند آب حیات جانبخش باشد برای اهل عالم
یادگار گذاشت » (و پس از گذشتن چندین دور های قلکی و صد ها سال بالمیک رکبیس
معروف که استاد و مرشد روشن دل عصر خود بوده بدرخواست شاگردش موسوم به
بهرک سخنان بشسته را ضمن ۳۲۰۰۰ شلوک شرح و بر شاگردش املاء نموده و شاگرد
آنها نسخه و تالیف نموده مؤلف آن ۳۲۰۰۰ شلوک را تلخیص و ضمن ۶۰۰۰ شلوک نموده
و این مختصر جامع را در شش باب مندرج نموده :

باب ۱ - در بیان احوال رامچند که او را چون جذبه عالم غیب گر بیان
جان بگرفت از مشغولی اسباب دنیوی دل گرفته شد که سلطنت این جهانی و حفظهای نفسانی
بر او تلخ گردید و آنها بزبان سانسکریت پرک پر کرن گویند - در بیان معجزه پر کرن
« قناء از صفات بشریت و باقی بقاء حق شدن » ۳ - آیت پر کرن « یگانگی ذات حق
شرح و منشاء کثرات و بودن تعینات لایتناهی ظهور یکنور است » ۴ - استبروت « استهته »
پر کرن (ترتیب پیدایش و نظام و کیفیت بقاء این عالم در مدت عمر خود) ۵ - ایشم
پر کرن « جمیع حواس و خواطر و توجه بحق » ۶ - بزبان پر کرن « در بیان تصوف »
طرائق الحقائق از جمله مؤلفات میرزا ابوالقاسم فندرسکی یکی حاشیه بر این کتاب را شمرده -
نسخه موجوده پاره ای از صفحات آن دارای حواشی است بامضاء (ابوالقاسم) و « حس » و
تذیل است بفهره نك لغات کتاب .

آهاز « شکر و سیاس یقیاس سزاوار حضرت دادار آفریدگار بی مثل و مانند
و بی همتاست » انجام « بهرک نام شرح گفت از احوال رامچند که بشسته ابدیس گیان
نموده تمام شد « تاریخ کتابت ۱۲۲۴ خط نستعلیق ۲۰ سطری . جدول بلاجوردوشن جرف
بدو جدول - دارای ۳۹۱ پرک - اندازه ۲۱ در ۱۵ وقتی نائینی « ۳۷۴ »

ترجمه جوک باشدست

۴۰۰

فارسی مکرر پیش - این نسخه مصدر است به چهار بیت شعر در توصیف کتاب
که بهیر فندرسکی نسبت داده شده - بیت اولش این است :
« هجو آست این سخن بجهان - پاک و دانش قزای چون قران » فَرهنگ لغاتنی

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

در صدر نسخه تدوین شده است .

آغاز (شکر و سپاس بقیاس سزاوار حضرت دادار آفریدگار) انجام (بهرک نیام
مشرح گفت از احوال را معجزه که . بنشته ایدیس کیان نمود نموده تمام شد
تاریخ کتابت ۲۳ صفر ۱۲۴۲ - خط نستعلیق ۱۹ سطری دارای ۳۳۷ برگ - اندازه
۳۰ در ۲۰ - وقفی نائینی . « ۳۷۳ »

۴.۱ ترجمه رساله مناظره

فارسی - مؤلف مناظر این ایام جمهور احسانی - مترجم جلال الدین محمد بن محمد
کاشانی است که در ۱۹ شعبان ۱۰۰۱ در هند ازین ترجمه قراغت یافته .
آغاز « ثنا و محمد تسکة زبان بیان بحکم انت کما اثبت علی نقیبات بهیچر و قصود
مصرف باشد » انجام (و بعد از آن حقیقت احوال او معلوم شد)
کاتب شاه محمد همدانی - تاریخ کتابت رجب ۱۰۴۲ - خط نستعلیق ۲۲ سطری
دارای ۱۹ برگ اندازه ۲۰ در ۱۴ - وقفی بهرینی « ۳۷۵ »

۴.۲ ترجمه رساله نفس

فارسی - مصنف ارمطاطالیس . مترجم بفارسی افضل الدین محمد کاشانی (ترجمه اش
بیاید) فضلاء یونان بشرح و تفسیر این سه مقاله پرداخته اند . ابن ندیم آورده که ابن
سه مقاله را حنین بن اسحق عبادی بسریانی نقل داده و اسحق بن حنین این سه مقاله را که
بشرح تاسطیوس بود ترجمه عبری نموده و ظاهرا دیگری هم این رساله را عبری ترجمه کرده
باشد . دانسته نشد که این رساله از کدام ترجمه نقل بفارسی شده است . نسخه در تهران
بخطاپ رسیده .

آغاز (بنام ایزد بخشاینده بخشایش گره گسی آنچه دانی یونان) . انجام (و برینجه نهایی
قوی گفته اند و روشن نموده است) خط نسخ ۱۷ سطری . مجذول بزر و تحریر و لاجورد ،
دارای ۳۲ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۲ واقف معلوم نشد (۳۷۹)

۴.۳ ترجمه رساله نفس

فارسی - مکرر پیش - آغاز (بنام ایزد بخشاینده بخشایش همگی)
انجام (و بر این جنبه های قوی و روشن نموده) - تاریخ کتابت ۱۲۷۵ ق -
خط نستعلیق ۱۸ سطری عناوین بشجرف نوشته شده - دارای ۲۶ برگ - اندازه
۲۹ در ۱۸ وقفی نائینی (به بیوند ره انجام نامه شماره ۷۴۹ حکمت ص ۲۳) (۵۹۲۸)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۴.۴

ترجمه شواهد الربوبیه

فارسی - مؤلف آخوند ملا صدرا - مترجم - ابو القاسم احمد یزدی .
کتاب بخواہش شاہزادہ محمد ولی میرزا پسر قتلشاه ترجمہ شدہ . مترجم در یکشنبہ
دہم جمادی الاول ۱۲۴۵ از ترجمہ کتاب فراغت یافتہ . نسخہ دیباچہ را ندارد . گمان
میرود نسخہ بخط مترجم باشد .

آغاز (مشہد اول در آنچه احتیاج بہ آن میباشد در علم علوم) - انجام (چہ ملک
مشقی میباشد ازالوگہ معنی رسالت است) .

خط نستعلیق ۱۶ سطری - عناوین بقرمز نوشتہ شدہ . دارای ۲۱۲ برگ اندازہ
۲۲ در ۱۶ وقفی قائم مقام بہن ۱۳۱۶ (۳۷۷)

۴.۵

ترجمه العقاید

فارسی - مؤلف ملا محمد بن فیض کاشانی (ترجمہ اش بیاید) - منصف ریست در اصول
عقاید کہ برہشتہ « در » مرتب گشتہ .

آغاز (حمد بیحد و ثنای بیحد خداوند) - انجام (ما را ساقی رباید از دست
رزقنا اللہ ذلک بمنہ) - خط نستعلیق کہ در متن و حاشیہ بطور چلیپا نوشتہ شدہ .

مجدول بظلا و تہریر (بہ بنید رسالہ در بیان مخارج وصفات حروف شمارہ ۳۰۸۱ پیچویدہ
ص ۷) (۶۰۵۰)

۴.۶

ترجمه مدارج الکمال

فارسی - اثر خاتمہ حکیم افضل الدین محمد کاشانی معروف بہ بابا افضل ازدانشندان سدہ
ہفتم - آرامکاش درمرق از توابع کاشان - ترجمہ مؤلف بطور روشن و محرر در
مدارک موجودہ بنظر نرسید - منتظام ناصری سال وفاتش را در ۶۶۷ ق - ہ نوشتہ و
سال ۶۶۶ و ۷۰۷ ہم گفتہ شدہ - جنبہ امتیازی مؤلف توانائی او است در نگارش
پارسی - ارباب تذکرہ ہا این کتاب را بنام مدارج الکمال ذکر نمودہ اند - و کشف
الظنون (مدارج الکمال الی معارج الوصال) ثبت کردہ بدون مرض از عربی یا فارسی
بودن کتاب و مشخصات دیگر او - در این نسخہ کہ اجمع نسخ است و ہم نسخہ دیگر
مؤلف را تمیز است کہ نظم این کتاب در نخست بلات عربی بودہ و بخواہش برخی از
یاران ترجمہ نمودہ - نسخہ عربی آن بنظر نرسیدہ ، کتاب در عام النفس و مباحث مربوطہ
بان میباشد کہ پس از دیباچہ ضمن ہیئت « در سخن » صورت گرفته : کاشانی در

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اول که گوهر مردم و آنچه اوراست درو یافته شود - ۲ - آنچه جدا شد مردم از جز مردم - ۳ - در ذکر مراتب خاصیت مردم میان دوطرف نقصان و کمال ، ۴ - در ذکر اسباب یاری دهنده خاصیت مردم را در رسیدن بکمال ، ۵ - در آفات و اسباب که نفس را از کمال و غایت خویش باز برند و بکساد - ۶ - در نشانه های کمال خاصیت مردم - ۷ - در ذکر طریق حاصل کردن اسباب یاری کننده بیداران و هشیاران را بهم و درایت و بصیرت و هدایت در ترقی و زیادت - ۸ - در پیدا کردن فایده و منفعت دانش -

آغاز (بنام خدائیکه جز او خدائی نیست آغاز هر چیز و او بی آغاز) - انجام (و چون مدد فضل و توفیق الهی پیاپی رسد محمد با محمدان قرین شود و هم اسماء با سموات هم نشین گردد ان الله لرؤف رحیم و الحمد لله على ما هدانا) خط نستعلیق و شکسته ۱۷ سطری دارای ۳۲ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفسه نایبی (۸۸۴)

۴۰۷ ترجمه مدارج الکمال

فارسی - مکرر پیش - این نسخه با نسخه پیش مخالف عبارتی دارد .

آغاز نسخه (الحمد لله رب العالمین) آغاز مطلب (خداوند بفرزونی جود و فروغ وجودت) انجام (و شکیبای برآمزش بلا نعم المولی و نعم الیقین لاله الا هو الیه المصیر) خط نستعلیق و شکسته که بطور چاپی در متن و حاشیه نوشته شده - مجدول بظلال و تحریر - دارای ۶ برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ و قفسه نایبی « ۴۷۹ »

۴۰۸ ترجمه مدارج الکمال

مکرر پیش - آغاز (خداوند بفرزونی خود و فروغ وجودت که جان بوی جویا و خرد بوی گویا شد) انجام (از نوازش چنین عطا و شکیبای رآزمایش بلا نعم المولی و نعم النصیر لاله الا هو والیه المصیر) خط نستعلیق که بطور چاپی در هر صفحه در سه ستون نوشته شده - مجدول بظلال و تحریر (به بینید رساله در عشق شماره ۶۱۴ عمومی ادبیات ص ۱۰) « ۵۹۴۳ »

۴۰۹ ترجمه مدارج الکمال

مکرر پیش - نویسنده دیباچه را نوشته - آغاز « آغاز سخن بدانید ای برادران و یقین شوید » انجام (و هم اسماء با سموات این هم نشین گردد ان الله بهم لرؤف رحیم و له الحمد على ما هدانا انه ولینا و مولانا)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

خط شکسته نستعلیق ۳۴ سطری - بطور جدا نوشته شده . سال تحریر نسخه
۱۳۱۹ - دارای ۲۰ برگ - اندازه ۲۹ در ۱۷ - وقفی نائینی « ۸۸۲ »

۴۱۰ ترجمه مدارج الکمال

فارسی - مکرر پیش . از اول این نسخه بقدر صفحه افتاده است
اول موجود (و پنهانی و درونی که فروزش درونی نیست)
انجام (و ان الله بهم لرؤف رحیم) خط نسخ ۱۷ سطری - مجدول بطلا و تحریر و
لاجورد - دارای ۵۱ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۲ . « ۸۸۳ »

تشییید القواعد فی شرح تجرید العقاید

به پیمده شماره - ۱۶۶ و حاشیه بر این کتاب را بشماره ۵۱۲ بتکرید

۴۱۱ تعریف علم کلام

عربی - مؤلف ملاجلال دوانی ، تعلیق است بر تعریف علم کلام که در کتاب مواقف
مذکور است . درین تعلیق متهدی دفع اعتراضات علی عران طوسی بر شارح انکتاب
« میرسید شریف » شده است . مؤلف رساله را بنام میرمحب الله پسرزاده امیر الدین نعمه الله
تألیف نموده و بهند فرستاده است . « ۱ »

آغاز (یا من وقف فی حواشی مواقف جلاله عقول الاجلة الاعلام)
انجام (فان الامی متهیؤ للکتابه لکنه لیس قادرا علیها) نسخه مقابله شده است . خط نستعلیق
مختلف السطر . دارای ۱۸ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۲ . وقفی نائینی « ۳۸۲ »

۴۱۲ تعریف علم کلام

عربی - مکرر پیش - آغاز (یا من وقف فی حواشی مواقف جلاله)
انجام (فان الامی متهیؤ للکتابه لکنه لیس قادرا علیها) خط نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری
دارای ۸ برگ وقفی تقی موسوی - سال وقف ۱۱۱۹ - اندازه ۱۹ در ۱۰ (به پیمده
رساله وجودیه ۷۱۹ حکمت ص ۹۷) « ۶۴۰۴ »

۴۱۳ تعریف علم کلام

عربی - مکرر پیش . آغاز (یا من وقف فی حواشی مواقف جلاله)
انجام (لیس قادرا علیها تم الرسالة) خط نستعلیق ۲۱ سطری - مجدول بلاجورد - (به پیمده

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

حاشیه بر محاکمات ۵۳۵ حکمت ص ۲۰۸ (۵۸۸۹)

تعلیقات

۴۱۴

عربی - نظر بانچه کاتب در صدر نسخه نوشته اثر خامه معلم دوم ابو نصر محمد بن طرخان بن اوزلغ فارابی متوفای در سن زیاده بر ۸۰ در سال ۳۳۹ ؛ آرامگاهش بیرون باب الصغیر دمشق . در ترجمه اش آورده اند که فرزند سپاهی بوده و از ترکستان پنداد رفت . و در علوم مختلف مکمل گشت سپس بشام رفت . مقدمه اش سیف الدواه حمدانی گرامی داشته ، در سایه شهریار حمدانی روزگاری را بزند و پارسائی میگذرانید و با روزی چهار درهم مستمری از شهریار مذکور قناعت مینمود و بعزت و انزوا میزیست . کناره سبزه و آب ماوی میداشت و بافادات درسی و املاء و نگارش افکارش می پرداخت . افادات قلمیش را در رقه ها ثبت مینمود و در جزوه ها کمتر کتابت مینمود ؛ همین جهت آثار خامه اش بیشتر بطور مقاله و فصول و تعلیقات است . از استیادش پیش از ابوبکر سراج و در نحو و تنبی بن یونس و یوحنا بن خیالان (خیالان) در منطق اطلاعی نیست - این رساله که از جمله تعلیقات او است جملاتی است مجزا و مستقل در مباحث حکمت ، گویا همانکتابی باشد که ابن ابی اصیبعه بعنوان (تعلیق فی الحکمة) یاد کرده است .

آغاز (منها هذه الموجودات كلها صادرة عن ذاته و هي مقتضى فهمي غير منافية له) انجام (و قد يتفق ان يكون دونه و كذلك في الهندسة كالنقطة اذا اخذنا ها و نقول انه شئ لاجزاء له والله اعلم بحقيقه الحال) در پایان نسخه مقاله ایست در بیان محرك اول منسوب بابو سبمان منطقی محمد بن طاهر بن بهرام سجستانی « منجری » از حکماء سده ۴ ق - ه آغاز (في المحرك الاول ان اولی البحوث عن المحرك الاول ما يرتبط الكمال في النظر الطبيعي فيه بالنظر الى فيما بعد الطبيعة)

انجام (ولم يكن المحرك الاول الذي هو الشائق في المحيط) ، خط نستعلیق شکسته ۴۸ سطری که تقریباً بدون نقطه است و نویسنده نقطه گذاری ننموده و در هر سطری بیش از چند نقطه نگذاشته است ؛ عناوین بشیخرف - دارای ۴ برك - اندازه ۲۷ در ۲۰ وقفی ثانی ؛ « ۳۸۳ »

تعلیقات

۴۱۵

عربی - جملات و مطالبی است در مباحث منطق و حکمت طبیعی و الهی که

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

در زیر عنوان « تعلیق » ذکر شده . این نسخه ملک شاهزاده عزالدوله بوده مشارالیه بخط خودش در تاریخ ۱۴۸۳ نوشته که مؤلف کتاب شیخ الرئیس است . گمان میرود این کتاب همانی باشد که در کتب متأخرین از آن نقل شده و ابن ابی اصیبه آنرا بعنوان (کتاب تعالیق علی عنه تلمیذه ابو منصور بن زیلا) یاد کرده است

آغاز پس از تسمیه و تحمید (تعلیق موضوع المنطق هو المعقولات الثانیة المستندة الی المعقولات الاول من حیث یتوصل بها من معلوم الی مجهول)

انجام « و لیس مؤثر الداعی بالحقیقه من الاول بل هو بالحقیقه المؤثر لا الداعی »

صدر نسخه ضمن ۲۸ صفحه افادات و عباراتی است ؛ خط نستعلیق و شکسته که بطور کلی نوشته - عناوین در متن و حاشیه بشنجر - دارای ۱۰۱ برگ - اندازه ۲۷ در ۱۲ - وقفی نائینی . « ۳۸۵ »

تعلیقات

۴۱۶

مانند پیش - این نسخه با نسخه شماره پیش اختلاف ترتیب و عبارت دارد و باره از صفحات آن دارای تعلیقاتی است با مضامین « م ح ق » گویا میرداماد باشد . کاتب احمد بن زین العابدین علوی عاملی خاله زاده و هم شاگرد میر داماد است و ترجمه اش درامل آمل و روضات الجنات مذکور است . تاریخ کتابت ۵ رجب ۱۰۰۵

آغاز پس از تسمیه و تحمید (آ ان العالم انما یسیر مضافا الی الشیء المعلوم برینه یحصل فی ذاته) انجام « و هذا هو المملکة المستفاده من واهب الصور و تخرج به عقولنا من القوه الی الفعل » خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر - دارای ۱۷۸ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی فهرستی . « ۳۸۴ »

تعلیقات

۴۱۷

فارسی - مسائل چندی است حکمی از قسمت امور عامه که بعنوان « تعلیق » ذکر شده و غالباً مطالب مربوط بیکدیگر است . در نسخه نامی از مؤلف نیست . در پشت نسخه بخط مغایر با خط نسخه نوشته شده : « تعلیقات ملا رجبعلی » گمان میرود همان ملا رجبعلی تبریزی باشد که در شعر « واحد » تخلص میکرده و طرف انس شاه عباس صفوی دوم بوده - وفاتش بروایت روضة الصفا سال ۱۰۶۵ و بروایت تذکره دانشمندان آذربایجان ۱۰۸۰ است .

آغاز - (تعلیق در تفسیر قول حکیم که الممكن فی حد ذاته لیس وعن علته ایس

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

یعنی ممکن از آنجست که ممکن است چیز وجود نیست) - انجام (و از توجه عقل بظاهر به بیرون آمدن شعاع تعبیر فرموده است دانسته شد کیفیت علم عقل بموجودات و احساس عقل موجودات را) - خط نسخ و نستعلیق ۲۰ سطری - دارای ۲۲ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۳ و قفسی فهرستی (۳۸۱)

۴۱۸ تعلیقات بر شرح فصوص

عربی افغانی است بر شرح فصوص قیصری از حکیم معروف میرزای جلوه (ابوالحسن بن محمد طباطبائی زواره نائینی متولد ذی قعدة ۱۲۳۸ در احمد آباد گجرات متوفای شب جمعه ششم ذی قعدة ۱۳۰۴ در تهران مدفون در قبة سنان ابن بابویه) که ظاهراً تقریر او و تحریر تلمیذش حاج سید عباس بن علی اورسجی شاهرودی « متوفای شوال ۱۳۴۱ در سن ۷۰ و آندی در مشهد » باشد .

آغاز « قوله فی الوجود وانه هو الحق مراده من هذا الوجود هو الوجود الذی هو مقابل المفهوم ای حقیقه الوجود الاتی بها یطرد العدم » - انجام « و بما یمکن معرفته من المجوع و ما یعتبر علی ما ساشیر الیه فیما بعد اشأ الله » کتاب حاج سید عباس شاهرودی - خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۴۵ برگ اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفسی فهرستی « ۳۸۷ »

۴۱۹ تعلیقه بر اسفار

عربی - مؤلف - آقا علی بن عبدالله زنوزی متوفای ۱۳۰۷ مدفون در حضرت امامزاده عبدالعظیم ، استاد جامع معقول و منقول عصر خویش بوده و بمدرسی مدرسه سپهسالار قدیم در تهران اشتغال داشته - تعلیقه افاده ایست در شرح و توضیح عبارت اسفار در بیان برهان صدیقین که در موقوف اول از فن اول جلد سوم اسفار محیر است .

آغاز (قوله قد و تقریره اعلم یا اخ الحقیقه ایدک الله بنور منه ان الیهیات بحسب انفسها مع عزل النظر عن وجوداتها لا یمکن اعتبار الصاق) - انجام « و قوله فی دعاء الصباح یامن دل علی ذاته بذاته اشارة الی القسمین فافهم ذلك کله وفقک الله الموصول الی سبیل مدارقه » کتاب عباس بن علی « ساج سید عباس شاهرودی مذکور » تاریخ کتابت ۲۶ جمادی الاول ۱۳۰۷ خط نسخ ۱۵ - سطری دارای ۱۲ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفسی فهرستی « ۳۸۸ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تعلیقه بر اسفار

۴۲۰

عربی - مکرر پیش - خط شکسته نستعلیق ۱۲ سطری که در خود کتابخانه نوشته شده آغاز و انجام برابر شماره پیش است . اندازه ۱۸ در ۱۱ « ۳۹۱ »

تعلیقه بر درة الفاخره

۴۲۱

عربی - اثر خامة میرزا ابوالحسن جلوه ؛ آغاز (قال الملا جامی فی الرسالة الوجودیه لاشک ان مبدء الموجودات موجود) انجام (والوجود بشرط لا بمعنی انه لا يقوم بالمهیه کما فی وجود الممكنات)

کاتب حاج سید عباس شاهرودی - تاریخ کتابت رجب ۱۳۰۶ در تهران پس ازین ضمن سه صفحه عبارتی است در بیان ترکیب حقیقی و انضمامی - خط نستعلیق ۱۵ سطری . دارای ۱۰ برگ اندازه ۱۸ در ۱۱ ؛ وقفی فهرستی ؛ « ۶۴۹ »

تلخیص الشافی ج ۲ و ۱

۴۲۲

عربی - مؤلف شیخ طوسی (ترجمه اش در شماره یک اخبار ذکر شد) تلخیص و اضافاتی است بر شافی شریف مرتضی که در ماه رجب ۴۳۲ از آن فراغت یافته . مجلسی دوم اصل کتاب شافی و هم تلخیص آن را تصحیح کرده تاریخ فراغت از تصحیح (بنا بر مصاد دستخط مجلسی که در ذیل ج ۱ نوشته شده) آخر رجب ۱۰۹۷ است ، آغاز (الحمد لمستحق الحمد و موجه)

انجام (و نسأل الله تعالی ان يجعل ذلک خالصا لوجهه مقربا من منواه و مبدءا من عقابه بمنه انشا الله) نسخه بجای هم رسیده ، خط نسخ و نستعلیق مختلف السطر - قسمت کمی از جزوات بخط قدیم و بقیه بخط تازه است - دارای ۵ ۲۵ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۶ خریداری آستان قدس در ۱۳۱۸ شمسی . « ۳۹۰ »

تنبیه النائمین

۴۲۳

فارسی - جمع و نشر بکنفر بابی ازلی است که نام او بدست نیامد . کتاب پس از دیباچه ناشر حاوی لوح و مکتوبی از عباس افندی در دعوت عمه اش به بهائیت و پاسخ عمه اش از آملوح میباشد . گمان میرود که این کتاب همان کتابی است که نزد این فرقه معروف است به کتاب عمه . آغاز (حمد و ستایش هرا از اربابش اغراق و معالی از الایش اغلاق) انجام

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

«ابدالآباد این اسم بنام شما یادگار خواهد ماند» خط نسخ ۱۷ سطری - عناوین و باره ای اشعار بجوهر قرمز نوشته شده دارای ۱۰۳ برك - اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفسی نائینی . « ۳۹۲ »

۴۲۴ تنزیه الانبیاء والائمة

عربی - مؤلف . شریف مرتضی ابوالقاسم علی بن حسین مشهور بهام الهدی ملقب بذوالمجدین و نمائنی آرامگاهش پس از دفن در خانه اش نقل داده شد بکربلا. ترجمه ش در شماره ۱۷۱ خطی گذشت . کتاب در اثبات عصمت و تنزیه پیمبران و پیشوایان دوازده گانه شیعه است از هر گونه نامناسبیکه برخی از فرق اهل سنت بانان روا می دارند نسخه بچاپ رسیده .

آغاز پس از تسبیح و تحمید «سالت احسن الله توفیقك املاء الکلام فی تنزیه الانبیاء والائمة علیهم الصلوة والسلام» انجام «ولعلنا نستقصی الکلام فیہ فی مسائل و نائنی علی ما لعله لم نوردہ فی کتاب الامامة فی موضع نفردله ان اخر الله تعالی فی الاجل و یتمثل بالتأید والمعنونہ» تاریخ کتاب محرم ۷۸۷ خط نسخ ۳۷ سطری عناوین بشیخرف نوشته شده - دارای ۲۷ برك - اندازه ۳۵ در ۲۵ و قفسی نائینی . « ۳۹۳ »

۴۲۵ تنزیه الانبیاء والائمة

عربی - مکرر شماره پیش - آغاز پس از تسبیح و تحمید «سالت احسن الله تعالی توفیقك» انجام «ان اخر الله تعالی فی المدة و تفضل بالتأید والمعنونہ» کاتب : حسین - تاریخ کتابت ۱۰۷۴ خط نسخ ۲۴ سطری دارای ۷۵ برك - اندازه ۲۰ در ۱۵ و قفسی نائینی . « ۳۹۵ »

۴۲۶ تنزیه الانبیاء والائمة

عربی مکرر پیش . آغاز (سالت احسن الله توفیقك) انجام (فی موضع نفردله ان اخر الله تعالی فی المدة و تفضل بالتأید والمعنونہ)

کاتب . مومن - تاریخ کتابت ۱۰۹۱ در مدرسه سمیعیه مشهد - خط نسخ ۱۷ سطری - ابواب و عناوین بقرمز نوشته شده - دارای ۱۲۵ برك اندازه ۲۰ در ۱۴ و قفسی محکم شفیح بسال ۱۱۵۲ « ۳۹۶ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تنزیه الانبیاء والائمة

۴۲۷

عربی مکرر پیش. آغاز پس از تسمیه و تحمید (ساءلت احسن الله توفیقك املاء الکلام)
انجام - (ان اخرا الله نعم فی الاجل و بفضل بالتأیید والمعونه) خط نسخ ۲۷ سطری -
مسائل و عناوین بشیخرف نوشته شده - دارای ۱۹۸ برگ - اندازه ۳۰ در ۲۰ نسخه قدیمی
است . وقفی قائم مقام بهمن ۱۳۱۶ . (۳۹۳)

تنزیه الانبیاء

۴۲۸

عربی - مؤلف سید عبد الوهاب بن علی حسینی از افاضل اواخر سده ۹ و اوایل
سده ۱۰ مؤلف این کتاب را زبده و خلاصه و تسمیم و توضیح تنزیه الانبیاء شریف مرتضی
قرار داده ولی مبحث تنزیه الاثمه را ننکاشته و آنرا بنام سلطان بدیع الزمان میرزا موشح
نموده . سید خوانساری این کتاب را دیده و مخطوئا مؤلفش را امیر عبد الوهاب حسینی
استرآبادی شارح فصول نصیری و پدر امیر نظام الدین عبد العزیز دانسته - مؤلف متصدی
قضاء گرگان بوده و از مشایخ مفسر زواری است . (روضات الجنات ص ۳۵۱)
آغاز (الحمد لله الذی خلق الانسان علمه لیان و اوجد لهم ما یصرهم من بدیع الزمان
وعجیب الشأن) - انجام (وما خالفه فاضربوا به عرض الحائط) - تاریخ کتابت ۹۴۴
خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۵۲ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۵ وقفی خواجہ شیر احمد
(۵۷۲)

۴۲۹ تنقیح الادلة والعلى فی ترجمة کتاب الملل والنحل

فارسی - مترجم افضل بن صدر ترکه اصفهانی (۱) مترجم باشاره والی عراق وقت
کتاب ملل و نحل شهرستانی را ترجمه نموده و هم برفع شکوک و شبهات و مقالات ملل
(که در اصل کتاب ذکر گشته ورد نشده) پرداخته و سپس کتاب را بساطان شاهرخ
کورکانی اهدا نموده .

آغاز (اللهم صل علی ناسخ الملل و ماسخ النحل و هادی السبل و افضل الرسل و مهدی
السبل محمد و محمد و سپاس که گزارارم از بهجت اصطفاش شکفید) - انجام (کرم
فرمای ازین بسیارم افتد) کاتب ابو الفتح بن أبو المکارم حجاری . تاریخ کتابت ۲۶

(۱) . گمان میرود مترجم همان خواجہ افضل ترکه است که منتظم نامری او را مقتول

در سال ۸۵۰ نوشته

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

صفر ۹۵۲ خط نستعلیق ۱۶ سطری . ابواب و عناوین بشنجر ف نوشته شده . دارای ۳۴۵ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۸ وقفی قائم مقام (۳۹۷)

۴۳. التوضیح الانور بالحجج الواردة لدفع شبهه الاعور

عربی - مؤلف نجم الدین خضر جبرودی - این کتاب هم مانند انوار البدریه « ۲۳ حکمت خطی » در ابطال کتاب یوسف بن مخزوم واسطی ناصبی اعور است که در رد امامیه نوشته - ترجمه ابن مخزوم و هم نام کتابش بدست نیامد الذریعه ابن مخزوم واسطی را بزیاده کلمه « مقصودی » از مردمان حدود ۷۰۰ دانسته. این کتاب را از انوار البدریه ممتازتر دانسته اند . ترسیم کتاب بدین نمط است : (قل الاعور - قلت) و تاریخ اتمام تألیف بتصریح مؤلف در ظهر یکشنبه ۲۶ صفر ۸۴۰ در حرم امیر المؤمنین علی علیه السلام بوده است . نسخه دیباچه اش افتاده و در آخر دارای دو تقریر یکی بتاریخ ساخت ربع الاول ۸۵۶ از حسین بن خیر بن محمد حسین (بواسطه سائیدگی بعضی از کلمات سامی بدین و انتساب نویسنده ناشناس ماند) است .

و دیگری از محمد بن مؤذن عاملی است « ترجمه اش در امل الامل مسطور است » و نسخه هم مصحح بتصحیح او است .

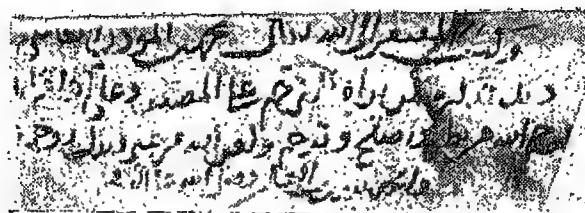
آغاز موجود « رجاء لوجود رساله مشحومه بانواع الشبه والرد علی طریقه الابرار انجام - « فان اکثرهم کما تری یریدون اطفاء نور الحق بحسبهم و هو اهم » .

خط نسخ ۴۵ سطری - دارای ۲۱۱ برگ اندازه ۲۶ در ۱۶ وقفی حاج محمد طهر - سال وقف ۱۱۲۹ (۳۹۸)

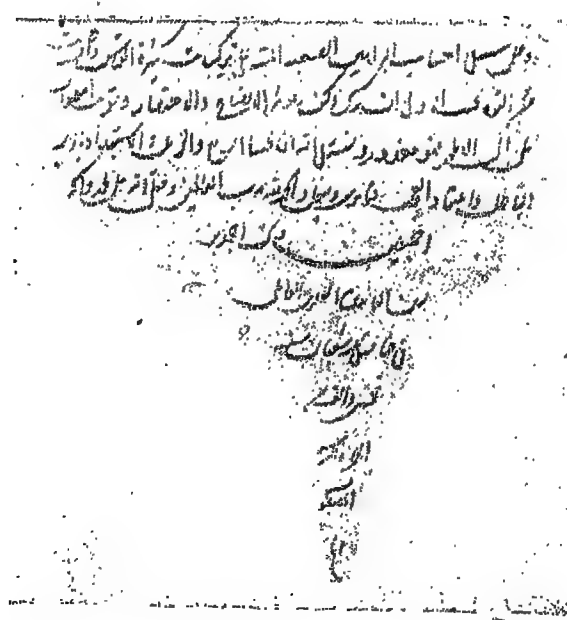
۴۳۱ توضیحات

فارسی - مؤلف حسام الدین یحیی لاهیجی - کتاب در صدر نسخه کلمه (کار کیا) را بر اسم مؤلف افزوده است . شاید مؤلف همان یحیی لاهیجی باشد که شیخ بهائی در صفر ۱۰۲۵ باو اجازه روایت داده است (۱) رساله مختصری است در جملة از اصول عقاید و برخی از فروع بی ذکر برهان و اکتفاء بنقل عقیده ارباب استدلال و سلوک نموده - رساله حاوی یکه قدمه و ۲۵ توضیح و ۱۱ اضافه و یک تبصره و ۴ نکته و ۲ حقیقت و یک تأکید و ۳ حکمت و ۴ برهان است . تاریخ تألیف ذیحجه ۱۰۵۲ است .

(۱) احوال و اشعار شیخ بهائی ص ۹۰

صورت دستخط محمد بن مؤذن عاملی (ترجمه اش را در امل الآمل به بینید)
 این بطور تتمه تقریظی است که در آخر کتاب شماره ۳۳ حکمت خطی نوشته: « و کتب
 العفتقر الی الله تعالی محمد بن المؤذن العاملی ذلك تذکرة لمن یراه للترحم علی المصنف
 وعلی اذا قراء یرحم الله من نظر واصلح وترحم ولعن الله من غیر وبدل ووجه ... (زیر
 صحافی رفته) والحمد لله رب العالمین وصلى الله علی ا (بقیه زیر صحافی رفته)

صورت دستخط سید احمد بن زین العابدین عاملی (مؤلف کتاب کشف الحقائق
 شماره ۲۲۲ حکمت خطی و کتاب بیان الحق شماره ۳۹ فقه خطی) که از کتاب ۳۱۶
 حکمت خطی برداشته شده .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز - « افسر سخن تنای صانع صنعت نمائست که مصنوعات را بقلم بدایع رقم در صفحه امکان نگاشته » - انجام - « و اکثر مفسرین بر آنند که بعضی را ملک الموت قبض روح مینماید و بعضی را اعوان و انصار او » خط نسخ ۴۰ سطری دارای ۱۱ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۳ و قفسی تاج ماه بیگم سال ۱۲۶۲ « ۳۹۹ »

تهافت الفلاسفه

۱۲۳۲

عربی - مؤلف علاء الدین علی طوسی متوفای ۸۸۷ یا ۸۶۰ در سمرقند (۱) از افانل آنصر بشمار و مقرب نزد سلطان محمد فتح عثمانی بوده - این کتاب و هم کتاب تهافت الفلاسفه بر سوسی که بشماره ذیل است بامر سلطان مذکور در محاکمه امام غزالی نسبت به تهافت القاضی سقه اش تالیف شده است. مؤلف این کتاب را در شش ماه و خواجه زاده بر سوسی کتابش را در مدت چهار ماه تالیف نمود. کتاب بر سوسی مورد توجه انظار گشت و تفضیل بر این کتاب داده شد. و محقق دوانی نیز آنرا بستود و فرمود اگر من هم بدین تالیف می پرداختم بیش از این چیزی نمی نگاشتم. و سلطان هم مؤلف کتاب دوم را بریاده ۱۰۰۰۰ درهم جایزه که به هر یک داده بود باستر خوبی مزیت داد و این جهت رنجش مؤلف این کتاب را فراهم آورد و از دربار سلطان رخت بپوشید - مؤلف این کتاب را به (ذخر) نامیده کتاب مرتب است بر دیباچه و مقدمه و ۲۰ مبحث - مبحث ۱ - حدوث العالم ۲ - ابدیه العالم ۳ - فی بیان ان قولنا الله تعالى فاعل العالم و صانعه هل هو بطریق الحقیقه ام لا ۴ - اثبات الصانع للعالم ۵ - توحید الاله جل و علاء ۶ - اتصاف الله تم بالصفات ۷ - انه تم هل يجوز ان یسکون له ترکیب من اجزاء عقلیه اولاً ۸ - انه تعالى هل له اُهیة غیر الوجود ام لا ۹ - ان الله تعالى لیس بجسم ۱۰ - الکلام فی حقیقه العالم ۱۱ - انه تم عالم بغیره من الاشیاء ۱۲ - بیان انه تعالى تمام ذاته ۱۳ - انه تعالى لیس عالماً بالجزئیات المتغیره ۱۴ - انه هل للفلک نفس ناطقة معرکة له بالارادة اولاً ۱۵ - بیان الفرض الاقصى من حرکة الفلک ۱۶ - بیان عام نفوس السموات ۱۷ - بیان از ترتب الموجودات بعضها علی بعض هل هو لعلاقة عقلیه و علمه حقیقه بینها ام لا ۱۸ - بیان ان النفس الانسانیة هل هی مجردة ام لا ۱۹ - بیان ان النفس الانسانیة قدیمة او حادثه ۲۰ - بیان ان حشر الاجساد ورد الارواح الی الابدان هل هو ممکن و واقع ام لا - آغاز - (سبّحانک اللهم یا منفرداً بالازلیة و القدم) - انجام - « و انظاره لیست مما یونق به فی الاحاطه بدون تأیید صاحب الوحی المؤید باعلام الله تم » تاریخ کتابت ربیع الاول

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۸۹۷ در شهرستان هرات - خط نستعلیق و مختلف ۱۸ و ۱۹ سطری دارای ۱۱۴ برگ -
اندازه ۱۷ در ۱۲ و قفی نائینی (۳۰۰)

تهافت الفلاسفه

۴۳۳

عربی - مکرر شماره ۶۳ مؤلف خواجه زاده مصباح الدین مصطفی بن یوسف برسوی
متوفی ۸۹۳ شاگرد خضر بک سیوری حصارى (متوفای ۸۶۳ است) . سبب تألیف و بیان
موقعیت این کتاب در شماره فوق ذکر شد . کتاب در ۲۲ فصل صورت گرفته - این نسخه
دیباچه تاجند سطرى از فصل اول آن افتاده است - کتاب در حاشیه تهافت الفلاسفه غزالی
در مصر چاپ شده .

آغاز موجود « المناهیة الی یجب ویلیق ان یقع کل وجود منها » - انجام « وهب
لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب » - کاتب حسن بن احمد گیلانی - تاریخ کتابت ۹۴۵
خط نسخ ۱۷ سطری - دارای ۲۴۰ برگ - اندازه ۱۷ در ۹ و قفی نائینی « ۴۰۱ »

[حرف - ج]

جام جهان نما

۴۳۴

فارسی - مؤلف شیخ مقرئ محمد شیرین - نفحات الانس گوید مؤلف مرید
شیخ اسماعیل سیسی بوده و در بعضی از سیاحت در دیار مغرب بدست یکی از مشایخ
که نسبتش باین عربی میرسیده خرقه پوشیده و در ۸۰۹ هسن ۶۰ سالگی فوت کرده
است . ریض الزرقین (بنقل از کشکول بهائی) بجای کلمه سیسی (سمنانی) ضبط
کرده و شیخ سمنانی را مرید نورالدین عبدالرحمن اسفرائینی دانسته و روایت بودن
مولد مؤلف در نائین و قبرش در اصطهبانات را قول مقرون بصواب دانسته است .

تذکره دانشمندان آذربایجان مؤلف را بنام محمد بن عزالدین بن عادل بن یوسف
منولد در دیه امنداز بلوکات رودقات تبریز متوفای در ۸۰۸ یاد کرده و قبرش را در
گورستان محله سرخاب تبریز دانسته . رساله ایست عرفانی جامع کلیات علم توحید و مراتب
وجودی و مشتمل است بر دو دایره ۱ - در احدیت و واحدیت و وحدت و اعتبار وجود
و عام و نور و شهود و تجلی ۲ - در ظاهر وجود و در ظاهر علم و برزخیت ثانیه
و تعیین و تجلی ثانی -

آغاز (حمد بیحد و شکر بیحد سزای ذاتی که وحدتش را منما احدیت و مرآت

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

ازلیت و ابدیت گشت)

انجام (و سخن درین دائره و اسرار آن غایت و نهایت ندارد بر همین اختصار کردم که وقت عزیز است و کار مهمتر از این در پیش است والله يقول الحق وهو يهدي السبيل) حاشیه بر این کتاب را بشماره ۴۹۳ و ۵۵۸ به یئبد خط نستعلیق که بطور جلیبا عناوین و دوائر بقرمزی نوشته، دارای ۵ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۷ و ققی نائینی . « ۳۲۹ »

جام جهان نما

۴۳۵

فارسی مکرر پیش - آغاز (حمد یحید و شکری عد) انجام (و سخن درین دایره و اسرار آن نهایت ندارد والله يقول الحق وهو يهدي السبيل)

خط نستعلیق ۱۲ سطری - دارای ۱۴ برگ . گمان میرود که نسخه در سده

دوم نوشته شده باشد - اندازه ۱۷ در ۱۱ و ققی نائینی ، « ۴۰۳ »

جام جهان نما

۴۳۶

مکرر پیش - آغاز (ولا حول ولا قوة الا بالله حمد یحید و شکر یحید سزای ذاتی) انجام (و بهمین اختصار کنم که وقت عزیز است و کاری بهتر از این در پیش دارم)

خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده . دارای سه برگ (به یئبد

جام گیتی نما ۴۴۱ حکمت ص ۲۳) « ۵۸۸۰ »

جامع الاسرار و منبع الانوار

۴۳۷

عربی - مؤلف مولانا حیدربن علی عینالی (عبیدی) حسینی آملی حلی بغدادی المنشأ از مردمان نیمه یکم سده ۸ و معاصر با فخر المحققین حلی و نصیر الدین کاشانی حلی است ؛ کتاب مشتمل است بر اسرار توحید و نبوت و ولایت بر مملک اشراق و تصوف بعباراتی روشن و موافق مذهب امامیه . و مرتب است بر دیباچه و مقدمه و ۳ اصل و هر اصلی حاوی ۴ قاعده است :

مقدمه مشتمله علی کتمان الاسرار .

الاصل الاول من الاصول فهو مشتمل علی بحث التوحید و اقسامه ۲ - مشتمل علی الاستشهاد بکلام الله تعالی و کلام انبیاء و اولیاء علیهم السلام و کلام المشایخ فی حقیقه التوحید و اثباته ۳ - مشتمل علی اسرار الشرائع الالهیه و اسرار ارباب الشریعه و الطریقه و الحقیقه من الانبیاء و الاولیاء علیهم السلام المتعلق ببحث التوحید -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (الحمد لله الذی کشف عن جماله المطلق حجاب الجلال المسمى بالکنزة)

انجام (رکایه ارسلت دینی و ایمانی)

کاتب ملا علی - تاریخ کتابت: ۱۸ محرم ۱۰۷۷ خط نستعلیق مختلف السطر -

دارای ۲۳۵ برگ - اندازه ۲۴ در ۱۲ . وقفی ثانی « ۴۱۴ »

۴۳۸ جامع الاسرار و منبع الانوار

عربی - مکرر پیش . آغاز (الحمد لله الذی کشف عن جماله المطلق حجاب

الجلال) انجام (رکایه ارسلت دینی و ایمانی) خط نسخ ۱۷ سطری - ابواب و عناوین

بشعر و نثر نوشته شده . دارای ۳۱۰ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ وقفی ثانی « ۴۰۷ »

۴۳۹ جامع الاصول فی شرح الفصول

عربی - شارح نجم الدین خضر خبارودی . شرح مزجی بمسوطی است به تعریب

فصول فواجیه طوسی که در محرم سال ۸۳۴ در نجف از آن فراغت یافته است .

آغاز « احمد الله على اصول نعمه و فصولها السابقة » انجام « و ان لم يعرف غرض

الخالق اوضاعه بالتفريط والجهل شقى ثقا غفلما و خسر خسرانا مينا »

کاتب محمد بن موسی بن عمران بن معالی ال غریق الحریری (کذا) تاریخ کتابت

۱۹ ربیع الثانی ۸۵۶ نسخه مصحح است و عبارت زیر در آخر نسخه مسطور است :

« کتبت یدی والخط شهیدی انی ساکبه یوما وارجل (بقیه در صحافی رفته) یا ساکن

الدار لانتسی الرحیل غدا فکل ساکن دارسوف یرجل » بقیه در صحافی رفته « برسم العبد

المفتقر الى الله المعتمد بالولی مفخر الحاج والحر بن زین الدین علی عامی »

خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۱۳۴ برگ ، اندازه ۱۸ در ۱۴ - وقفی ثانی « ۴۰۸ »

۴۴۰ جامع الفوائد فی شرح خطبة العقاید

عربی - مؤلف فخر المحققین محمد حلی - رساله شرحی است در توضیح باره

از نکات مطویه در خطبه قواعد الاحکام بدر بزرگوارش که مربوط بعقاید است .

آغاز (فقد سألنی اجل الضلّان و افضل الاخوان) انجام (اوصفا و قد جعل لها

الفصول) خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - مجدول بطا و

تحریر و ششجرف - دارای ۴۷۳۴ عمومی قفصه (۷) « ۴۰۳۷ »

۴۴۱ جام سمیعی نما

فارسی - مؤلف قاضی میر حسین بن معین الدین سمینی مبدی متوفی ۱۰۵۰ « ۶ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

از افضل شاگردان علامه دوانی است . مؤلف بخواهش استادش از سلطان یعقوب بایندی بمقام قضاوت یزد و تسدی موقوفات آنجا نائل گشت - رساله خلاصه گفتار و آراء و عقاید حکماً است در الهیات و طبیعات بدون بیان ادله که پس از دیباچه ضمن فاتحه و سی مقصد و خاتمه صورت گرفته است .

آغاز « سپاس حکیمیه را که افکار حکما و انظار علما در معرفت کنه او متعجیر و پریشانند » انجام « و بعد از استحکام عقاید و بنیه در کلام متقدمین و صوفیه و حکما نظر کتبه و از هر جا استفاده کند تا آن عقاید بهزید استحکام و رسوخ موصوف گردد و بدرجه یقین رسد انشاءالله تعالی » پس از این در سه صفحه افاداتی است متوع از میر صدر الدین محمد فرزند کوچک غیاث الدین منصور دشتکی - کتاب در صدر نسخه نوشته که مشارالیه این افادات را بخواهش نظام الدین گیلانی نگاشته است .

خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - مجذول بطلو و تحریر ، ابواب و فصول مشنجرف و دوائر بطلو - دارای ۳ برك اندازه ۲ در ۲۶ - وقفی نالینی - « ۴۰۴ »

جام گیتی نما

۴۴۲

مکرر پیش - این نسخه دوائر فلکی و برخی از مقاصد را ندارد و در ترتیب مقاصد هم با نسخه پیش مختلف است .

آغاز « سپاس حکیمیه را که افکار حکما و انظار علما در معرفت کنه او متعجیر و پریشانند » انجام « تا با عقاید بهزید استحکام و رسوخ موصوف گردد و بدرجه یقین رسد انشاءالله تعالی وحده العزیز »

خط نستعلیق ۱۶ سطری - دارای ۱۵ برك - اندازه ۱۹ در ۱۰ واقف شناخته نشد ، « ۴۰۵ »

جاودان نامه

۴۴۳

فارسی - مؤلف افضل الدین محمد کاشانی محتملریست موجز و شیوا در مبداء و معاد و سلوك گه کمتر بدشگر دلیل بوداخته ؛ رساله پس از دیباچه در چهار باب صورت گرفته و هر بابی دارای فصولی است . نسخه به چاپ رسیده است .

آغاز پس از تسبیح و تحمید (امام بهدینك این مایه ایست از ما بنزد بر اذرائی گهی ایشان را انسانیت رنجیه دارد)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

انجام (تمام شد) جاودان نامه پیروزی و فرخی و سپاس نگارنده تن و دارنده جان را بحکمت بلند و قدرت بیچون و چند (تاریخ کتابت صفر ۷۰۰ خط نسخه ۱۹ سطر - ابواب و فصول بشجرف نوشته شده . دارای ۴۴ برگ - انداز ۲۰ در ۱۰ واقف شناخته نشد « ۳۰۹ »

جاودان نامه

۴۴۴

فارسی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله رب العالمین الصلوة والسلام) انجام (و برادران و پیروان او حسنی الله و نعم الوکیل) سال تحریر نسخه ۱۲۷۵ - خط نستعلیق ۱۸ سطر - دارای ۲۵ برگ - اندازه ۲۹ در ۱۸ . وقفی ثانی « ۵۶۴۵ »

جاودان نامه

۴۴۵

فارسی - مکرر پیش - آغاز پس از تسمیه و تحمید (بدانکه این نامه است از مازی برادرانی که در ایشان) انجام (تمام شد) جاودان نامه پیروزی و فرخی و سپاس نگارنده و دارنده جانرا بحکمت بلند و قدرت بیچون و چند (خط نستعلیق ۱۷ سطر - ابواب و فصول بشجرف نوشته دایزای ۲۶ برگ) بهینید ره انجام نامه ۷۴۰ حکمت ص ۲۲) « ۵۹۸۴ »

جواب شبهات

۴۴۶

فارسی - مؤلف میرزا محمد باقر همدانی - رساله در توضیح و بیان مراد سه خطاب از اقوال شیخ احمد اسماعیلی است که از مؤلف سؤال شده :
۱ - اکر بسیط الحقیقه کل الاشیاء نباشد خلاف توحید است ؟ - ترادف اسماء الله تعالی ۳ - نحوه ربط خلق بمخالق چون قیام است بقائم - تاریخ فراغت از تألیف ۱۲ ذی قعدة ۱۲۸۶ .

آغاز پس از تسمیه و تحمید (که بعضی از اعظام قصبه نراق چند شبهه) انجام (که نو برو و قیام را بصراحت « کذا » کن والسلام علی) کاتب ابن حاجی محمد ابراهیم خطشگسته نستعلیق ۱۳ و ۱۴ سطر دارای ۷ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ - وقفی ثانی « ۴۱۲ »

جواب مسائل

۴۴۷

عربی - مؤلف شناخته نشد . از مندرجات رساله استفاده میشود که مؤلف این رساله و مجیب این مسائل از افاضل امامیه در نیمة دوم سده ۷ است . رساله پاسخ است از این مسائل کلامیه : « کیفیت حصول

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

الطف بامامة و تعلق علم بمعنومات وتميز آنها وشبهة در حجم وحيز وسبب وعلة ومؤثر ومقتضى ومعجزه وفرق بين فعل و صنع « که مورد بحث ميان اميرحسام الدين ابوالحسن بن رجا وسيد رضى الدين بن عرقه واقع شده . مؤلف در ديباچه جريان بحث را که سبب تليف اين رساله است چنين ذکر کرده : « ابتدا مسائله بان قال انه كان جزى بينه وبين السيد رضى بن الدين عرقه ابقاء الله بحث فى الامامة و كيفية حصول اللطف بها وانه الحرج عند البحث واما وصل الى حمص ذكر ماجرى واني كتبت اليه كتابا يتضمن الاتصار السيد رضى الدين فيما ذكره وانه رد جوابه و ذکر فيه صورة البحث على حالته ووقعت واقعه حلب وحاسته التنازع بينهم الله البلاد ومنع ذلك من المعاودة فى ذلك ولم يرد عليه جواب شافى و هو يقول الان ان لطف الامامة »

آغاز - (الحمد لله على آلائه وصلواته على سيدنا محمد النبى وعلى الطاهرين من آله وسلم تسليما ۱۰ بعد فائى ووقت على ماسطره الشيخ الفقيه العالم الزاهد العابد الاميرحسام الدين ابوالحسن بن رجا حرسه الله وايدى من المسائل واجبت عنها بحسب الوقت) انجام (قوله والحجة ان كان كون افعالنا محتاجة الينا الى آخره فيوضحه قلنا « كذا » كون افعالنا محتاجة الينا حفظ نسخ ۲۰ سطرى . داراى ۲۴ برك . نسخه رطوبت رسیده . اندازه ۲۸ در ۱۶ - وقفى نائينى (۱۳۰۶)

۴۴۸ جواهر الاسرار و زواهر الانوار

فارسی - مؤلف کمال الدين حسين بن حسن کاشانى معروف بخوارزمي کشته شده به تيغ اوزبك در ۸۳۶ يا ۸۳۹ يا ۸۴۰ (۱) مدفون در خوارزم باين بای قبر مرشدش خواجه ابوالوفا خوارزمي از معارف عرفاء ومقام ارجمندى نزد ميرزا شاهرخ داشته مؤلف را برمنوى دو شرح است . در ديباچه اين کتاب مذکور است که شرح اول موسوم بکنوز الحقايق ورموز الدقائق است وبأز بالتعاس جمعى اين شرح موسوم بجواهر الاسرار را تأليف کرده . کشف الظنون تنها شرح اول را ذکر نموده وجملة اول اين شرح دوم را براى آن شرح ضبط کرده است . اين شرح پس از ديباچه مفصل مصدر است بدین ۱۰ مقاله: ۱- فى ذکر بعض مشايخ هذه الطريقة وايراد ما نطقوا به من الحقيقة ۲- فى الفاظ تدور بين هذه الطائفة (اصطلاحات صوفيه) ۳- فى تباین مشارب ارباب الحال ۴- فى الحضرة الذاتيه وبعض المراتب الکماليه ۵- فى الاسماء والصفات وفى ما بينهما من

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تفاوت درجات ۶۰ فی العوالم و الحضرات المسرات المعجالی والمعالج والمقصات ۷ - فی کشف سر البدو والایجاد ۸ - فی التنبیه علی حقیقه الروح الاعظم واسماء فی العالم الانسانی باعتبار مرتبه من المراتب وملا حظه معنی من المعانی ۹ - فی عود الروح الیه واضمحلال جمیع المظاهر لیه ۱۰ - فی حقیقه المحبة وإقسامها وظهور نتائجها لاقوامها - نسخه از اوامطواواخر افتاده دارد و تا آخر دفتر سوم را دارا است -

آغاز (حمد بیحد و غایت و ثنای بیدونهای حضرت پادشاهی را که در سرادق اتم نزلی بفردانیت معروف است) - انجام موجود (و در مخاطبه آن دلنوازی) خط نسخ ۲۶ و ۲۷ سطری فصول و ابواب بشیخرف نوشته شده دارای ۲۹۵ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۸ - وقفی نایینی (۱۴۱۷)

۴۴۹ جواهر الاسرار

فارسی - مکرر بیش - این نسخه تنها همانمقدمات و مقالات ده گانه را دارا است آغاز (حمد بیحد و غایت) انجام موجود (می بینم از آنکه این افسانه بیدید و هو حسبی و نعم الوکیل) تاریخ کتابت ۲۷ شعبان ۱۰۳۹ در شهرستان دولت آباد در زمان برهان نظام شاه - خط نسخ ۱۳ سطری - عناوین بشیخرف نوشته شده - دارای ۱۸۰ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۱ وقفی ابن خاتون سال وقف ۱۰۶۲ - برگهای کتاب موربانه خوابیده ۴۱۶۵

۴۵۰ چهار فصل

فارسی - مؤلف سید هاشم بن مرتضی بن عبدالوهاب بن مؤمن حسینی لامیجانی - این کتاب رد کتاب ذریعة الوری تألیف میرزا باقر همدانی است در مسئله وحدت اطلاق در عصر غیبت که گفتار برخی از پیروان شیخ احمادیست تاریخ فراغت از تألیف ۲۹ رجب ۱۲۹۸ است -

آغاز پس از تسبیح و تحمید (و بعد بدانکه شك نیست که خداوند عالم جل شانه از حکمت) انجام (و فاتاهم الله انی یؤمنکون) خط شکسته و نستعلیق ۱۲ سطری - دارای ۵۳ برگ اندازه ۱۸ در ۱۱ وقفی نایینی « ۱۴۱۷ »

[حرف - ح]

حاشیه

۴۵۱

عربی - حاشیه و تعلیقات و توضیحاتی است بر کتابی که آنها از جمله کتب شروح و حواشی در حکمت و کلام است - اول و آخر نسخه افتاده و بقیه بین جهت

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

مؤلف این کتاب شناخته نشد .

آغاز موجود (البدیهة من وجوب کون الكل اولى فى التحقق) - انجام موجود (وقيل ليس معنى وجود المهيمنة مجردة بحسب نفس) خط نسخ ۲۳ . سطرى دارای ۱۵۷ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۳ . وقفى حاج قائم مقام (۵۶۴۹)

۴۵۲ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربى . مکرر شماره ۲ - محشى محمد حنفى تبریزی - مرآت الادوار ترجمه محشى را ذکر نموده و محل فوتش را در بخارا نوشته ليك اصليت و سال وفاتش را معين نکرده . کشف الظنون (ج ۱ ص ۶۹) مؤلف را متوفای حدود ۹۰۰ دانسته است . ولى در آخر این کتاب در نسخه که شماره ۴۵۳ است محشى تاریخ فراغت از این حاشیه را در چهارشنبه ۹ شعبان سال ۹۷۶ صریحاً ذکر نموده .

آغاز (الحمد لمن تقدس جنبه من ان يكون شریعة لكل وارد) - انجام (كما انه ليس بتمام عقلا لا بالدلیل ولا بالبدیهة) - تاریخ کتابت ۹۸۹ خط نستعلیق مختلف السطر دارای ۲۴ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۲ . وقفى فهرستى (۴۲۲)

۴۵۳ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربى . مکرر پیش آغاز - (الحمد لمن تقدس جنبه) انجام (لا بالدلیل ولا بالبدیهة) سال تحریر نسخه ۱۱۰۶ - خط نستعلیق شکسته ۲۱ سطرى - دارای ۱۹ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۳ . وقفى سید محمد تقى ۱۱۱۹ (۴۲۴)

۴۵۴ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربى - مکرر پیش - آغاز (الحمد لمن تقدس جنبه) آخر آن افتادگی دارد آخر موجود (قوله وقوله لان الزیادة ربما تكون) خط نسخ ۱۹ سطرى - مجدول بشنجراف دارای ۲۲ برگ انداء ۲۳ در ۱۶ . وقفى نائینی (۴۱۹)

۴۵۵ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربى - مکرر پیش - نویسنده دیباچه را نوشته و از اول مطالب شروع کرده - آغاز - (والاخر ليس كذلك منهم) انجام (لا بالدلیل ولا بالبدیهة) - خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۳۳ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ . وقفى نائینی « ۴۲۰ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۴۵۶ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربی - مکرر پیش - آغاز - « الحمد لمن تقدس جنبه » انجام « من حیث انها کثیره ممکنه بخلاف الواجبات) نسخه افتاده دارد - خط نستعلیق ۲۱ سطری، دارای ۲۱ برگ اندازه ۱۸ در ۱۲ وقفی نائینی « ۴۱۸ »

۴۵۷ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لمن تقدس جنبه) - انجام « لا بدلیل ولا باریه » کاتب حسن بن حسین نجفی - اوراقی از اواسط نسخه افتاده است - خط نسخ و مستعرب مختلف السطر - دارای ۲۹ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ وقفی فهرستی « ۴۲۱ »

۴۵۸ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربی - محشی حبیب الله معروف بملا میرزا جان بغنوی شیرازی متوفی ۹۹۴ یا ۹۹۵ شاگرد خواجه جمال الدین محمود شیرازی است (۱) تاریخ فراغت از تالیف چنانکه در نسخه شماره ۴۵۹ مذکور است (نیمه ذیحجه ۹۸۳ است . نسخه از آخر افتاده دارد . آغاز (جل جلالک اللهم یا واجب الوجود)

انجام موجود (منه الا الیه اوالی ما صدر عنه کیف یمکن ان یق) خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۲۵ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ - وقفی فهرستی - (۲۲۵)

۴۵۹ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربی مکرر پیش - این نسخه دباچه را ندارد - آغاز موجود : منهم من زعم ان جمیع براین هذا المطالب متوقف علی ابطال الدور وائس) انجام (و ان یکون موجودافیه بصورته المطابقه لیه فی السببه کالمیه المعاومه) تاریخ کتابت ۲۵ شوال ۱۱۰۶ خط نستعلیق ۲۱ سطری - دارای ۳۲ برگ - (به بنید حاشیه بر رساله اثبات واجب شماره ۴۵۳ حکمت ص ۳۹) « ۵۸۷۱ »

۴۶۰ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربی - مکرر شماره ۱۲۰ محشی نظر بانچه که در پشت نسخه شماره ۱۲۰ نوشته شده قاضی عبدالخاق کرهرودی است .

آغاز (قوله اذ کل ممکن فله علیه قبل اعلم ان المقدمه المذكوره) انجام ا بل

(۱) فارس نامه ج ۲ کشف الظنوت ج ۱

حکمت - کلام - فلسفه کتاب خطی

عدم اتسای یقعه فافهم (خط نستعلیق ۱۶ سطری ؛ اقوال بشنجر ف نوشته شده - دارای ۵۶ برگ - وقعی ابن خاتون در سال ۱۰۶۷ - اندازه ۲۰ در ۱۲ « ۴۳۲ »

۴۶۱ حاشیه بر اثبات واجب قدیم

عربی ؛ مکرر پیش - این نسخه با نسخه پیش اختلاف دارد و کاتب بقدر دو صفحه را نوشته است .

آغاز (قوله اذ کل ممکن فله غله) انجام (اختلاف قنامل یفهم قنامل) کاتب ابن زین الدین علی د محمد شریف . سال تحریر ۹۹۳ . خط نستعلیق و شکسته ۱۹ سطری ؛ اقوال بشنجر ف نوشته شده . دارای ۲۳ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۰ وقعی ملا موسی « ۴۳۳ »

۴۶۲ حاشیه بر اسفار

عربی - محشی حاج ملا هادی بن مهدی سبزوار متخلص باسرار متولد ۱۲۱۲ متوفای دهه آخر ذیحجه ۱۲۸۹ در سبزوار . منقول را ترد حاجی گرباسی و شیخ محمد تقی صاحب هدایة المسترشدين نقل نموده و معقول را در خدمت آخوند ملا اسماعیل و ملا علی نوری فرا گرفت . پس از تکمیل و مسافرت مقیم در سبزوار گشت و تا پایان عمر بافادت و افاضت مشغول بود ؛ این تعلیق در حاشیه اسفار بچاپ رسیده . آغاز (نحمدک یا من لا اله الا هو) انجام (و انها لیست فیه وهذامح فحش) کاتب میرزا فتح الله ؛ تاریخ کتابت ۱۲۷۹ .

خط نستعلیق ۱۵ سطری دارای ۳۶۶ برگ - اندازه ۲۴ در ۱۷ وقعی قلم تمام « ۴۲۶ »

۴۶۳ حاشیه بر تجرید و شرح جدید

عربی - مکرر ۷۴ شرح و توضیحی است بر تجرید و شرح جدید آن و در آن از حاشیه قدیم دوانی نیز نقل شده است . ما نیز میان متن و شرح و حاشیه (قال المصنف - قال الشارح - قوله) میباشد . نسخه تمام دیباچه را ندارد و تنها خطابه را دارد و از آخر نیز ناقص است . در پشت نسخه شماره ۷۴ بخط مغایر مرقوم است : « حاشیه شاه فتح الله » شاید محشی همان حکیم شاه فتح الله شیرازی متوفای ۹۹۷ در هندوستان باشد « ۱ »

آغاز (الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی نبینا محمد و آله اجمعین قال المصنف قدس سره الا طهر اما بعد حمد واجب الوجود علی نعمائه فیه ایماء الی کما

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

عنايته بالاختصار) انجام موجود (لانه يستلزم تجويز الاختصاص بالخصوصية الاولى وذلك الا)

خط نستعلیق ۱۲ سطری - اقوال را بشن جرف نوشته ؛ دارای ۲۱۵ برگ . اندازه

۱۶ در ۱۰ ؛ وقفی فهرستی ؛ « ۴۳۶ »

۴۳۴ حاشیه بر جام جهان نما

فارسی - نظر بانچه که در صدر نسخه نوشته شده محشی شیخ عثمان مغربی

است - حاشیه ایست بر جام جهان نمای مغربی - نسخه را نویسنده تمام نوشته است .

محشی متن را بهلامت (م) و حاشیه را بهلامت (ح) متمایز داشته .

آغاز نسخه متن است (حمد ییحد و شکر ییعد سزای ذاتی) آغاز حاشیه (ح)

یعنی وحدت که اصل قبلیات جمیع اشیاء است احدیت و واحدیت از او ناشی است) انجام

موجود « همچون کفارات که من وجه عباد است و من وجه عقوبت و همچنین اذواق »

خط نستعلیق ۱۲ سطری - دارای ۳۶ برگ . اندازه ۲۲ در ۱۷ وقفی نهایی « ۴۰۴ »

۴۶۵ حاشیه بر حاشیه اثبات واجب قدیم

عربی - محشی خیرالدین بن عبدالرزاق بن مکی بن عبدالرزاق بن ضیاء الدین

بن محمد بن مکی شهید اول (۱) از اعلام نیمه اول سده ۱۱ است و مقیم در شیراز

بوده ، شیخ بهائی بفضلش معتقد بوده باندازه که کتاب جبل المتین را پس از تالیف

برای نقادی نزد وی فرستاده است . این رساله که در ۱۷ محرم ۱۰۱۱ از آن

فراغت یافته حاشیه ایست توضیحی بر حاشیه حنفی سابق الذکر - نسخه گویا بخط محشی

باشد آغاز « قوله ما سیرد علینا لیس الا فی ابطال النس ولو کان جاریا فی ابطال الدور

ایضا لکان له وجه فی الجملة یعنی ان المص لم يتعرض فیما یبانی الالبیان بطلان النس)

انجام (و قد مر جواب المص عن الایراد المذكور بمفیه) خط نسخ مختلف السطر

دارای ۵۲ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی نهایی « ۴۳۴ »

۴۶۶ حاشیه بر حاشیه اثبات واجب قدیم

عربی - محشی دوم میرزا محمد بن حسن معروف به ملا میرزای شیر وانی . افاداتی

است بر حاشیه حنفی بر اثبات واجب قدیم و گاهی هم بشرح اصل رساله پرداخته است

عناوین به « قال المعنف و قال الشارح است)

آغاز (... المص اعلم ان البراهین المؤدیة الى هذا المط آه اشار الى ان المطبرهنی)

انجام (ولا یقدح فی منع المص ولا یلزم منه استدراك فیه) کاتب محمد نبی بن ولی الله موسوی

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تاریخ کتابت شعبان ۱۱۰۸ و در جمادی الاول ۱۱۰۹ م. قبله شده خط نسخ ۲۰ سطری دارای ۹۸ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۲ « ۴۳۳ »

۴۶۷ حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید

عربی - حاشیه ایست بر حاشیه خفزی بر شرح جدید تجرید ، این نسخه خطبه و دیباچه را ندارد و از مبحث علم حق تعالی شروع شده - محشی شناخته شد لیکن در پشت صفحه اول نوشته شده : « هذه تعلیقه شریفه علی الحاشیه الشریفه للعلامة الجلیل مولانا شمس الدین محمد الخفزی قدس سره الفها الاستاد الفاضل والحررالکامل قدوه الحكماء وزبدته العلماء و وارث علوم جنده سید المرسلین میرک موسی الموسوی دام طله العالی » و در آخر نسخه نوشته شده : « قدمت هذه التعلیقه علی الحاشیه المسویه الی المحقق الفاضل و المدقق الکامل الشمس الدین محمد الخفزی بر دالله مضجعه فی اواخر شهر ذی الحجه سنه ۱۰۵۷ قد وقع الفراغ من تسوید هذه الحاشیه فی يوم الاربعاء من اواسط شهرست و سبعین من هجرة النبویه ص » این دو تاریخ یکی تاریخ تالیف این حاشیه و دیگری تاریخ فراغت کتاب است از کتابت نسخه . ظاهراً تاریخ اول « ۱۰۵۷ » تاریخ فراغت تالیف باشد و تاریخ دوم که تاریخ تحریر است کلمه « الف » از آن افتاده و صحیح آن « ست » و سبعین بعد الالف « باشد .

آغاز (قوله) کلام وجود لذاته فهو مدرک لذاته اه لما عرفت ان الوجود هو الظهور انجام (لا یتناه علیه کثیر من الاصول الفلسفه علی کثیر من البراهین) خط نستعلیق ۱۹ سطری اقوال بشنجرف نوشته شده ؛ دارای ۷۱ برگ ؛ اندازه ۱۷ در ۱۰ . بوسیله آقای تقی آقای مدرس تسلیم کتابخانه گردید در شهریور ۱۳۱۷ « ۵۶۴۶ »

۴۶۸ حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید

عربی - محشی ملا عبدالرزاق لاهیجی « ترجمه اش بیاید » حاشیه ایست بر حاشیه خفزی - آغاز « الحمد لمصانع السموات العالی و خالق الارضین السفلی » انجام « هو نبوت الادراک المسمى بالاحساس بلا آله » کتاب نور محمد بن علی محمد ؛ تاریخ کتابت صفر ۱۲۵۱ - خط نستعلیق مختلف السطر اقوال بشنجرف نوشته شده - دارای ۶۵ برگ اندازه ۱۵ در ۱۰ وقفی فهرستی « ۴۳۹ »

۴۶۹ حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لمصانع السموات العالی) انجام (هو نبوت الادراک

حکمت - کلام - فاسفه

کتب خطی

المسمى بالاحساس بلا آله (خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۶۱ برگ - اقوال بشنجرف نوشته شده اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی ثانی « ۴۵۰ »

۴۷۰ حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید

عربی - مکرر پیش : نویسنده نسخه را تا آخر نوشته است - آغاز « الحمد لله ما نزل السموات العلی » آخر موجود « ههنا ما قام بالموصوف حقیقه »

خط نستعلیق ۱۹ سطری . دارای ۴۲ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۶ وقفی همشیره خان در ۱۲۶۲ « ۴۶۹ »

۴۷۱ حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید

عربی . مکرر شماره ۱۲۳ حواشی و افاداتی است بر حاشیه خفزی بر شرح تجرید قوشچی این نسخه ناقصی از مبحث عام حقیقه را دارد . در کتاب نامی از معشی نیست . قرآن موجود در کتاب میرساند که معشی از مردمان نیمه دوم سده ۱۱ است . روایات الهیات در شماره مؤلفات آقا جمال الدین خوانساری تالیفی بنام حاشیه بر حاشیه خفزی ضبط کرده و نجوم السماء برای رشی اندین بن آقا حسین خوانساری تالیفی بنام (حاشیه بر حاشیه خفزیه بر الهیات شرح تجرید) ذکر کرده . قصص العلماء از مؤلفات آقا جمال خوانساری تالیفه بر حاشیه خفزی بر الهیات شرح تجرید را یاد کرده . پس از بررسی و تطبیق این حاشیه با متن کتابیکه بشماره ۴۷۰ است و در آن از ماتن بجملة « انار الله جهاله » تعبیر شده و تشخیص عصر معشی و گفتار ارباب تراجم پیدا شده میشود که معشی این نسخه آقا حیدر الدین خوانساری است .

آغاز - پس از تسبیح و تحمید (قوله اعتبر فیه حدوث الحاق آم هذا اشارت الی طریق جماعه من المتكلمين الذين قالوا علة الحاحه الى المتأخر انما هي الحدوث) انجم « ای العالم النفسانی هو مرادهم فیرد اشكال علیهم ففهم تمت » کتاب ابو طالب بن محمد ابراهیم همدانی - تاریخ کتابت ۱۲۰۶ در اصفهان خط نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شده - کاغذ کتاب آبی رنگ دارای ۶۱ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۶ وقفی فهرستی « ۴۳ »

۴۷۲ حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید

عربی . معشی ملا میرزای شیروانی - حواشی و افاداتی است بر حاشیه خفزی بر شرح قوشچی - این نسخه تامل علم را دارا است .

آغاز « قوله لاشك فی وجود موجود آمل علیه هذا تردید قبیح اذ الموجود الغير المشكوك

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

فیه ممکن بلاشبہ « انجام » و کذاک ماسیجی من حضور الاشیاء باعیاناً « نسخه مقابله شده است - کاتب محمد نبی بن ولی الله موسوی . تاریخ کتابت ۲۰ ذی قعدة ۱۱۰۷ خط نسخ ۲۰ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شده دارای ۶۴ برگ اندازه ۱۹ در ۱۳ و قفی فهرستی » ۴۲۹ «

۴۷۳ حاشیه بر حاشیة شرح جدید تجرید

عربی - مکرر شماره ۸۴ - محشی محمد قاسم بن محمد صالح اصفهانی حاشیه ایست بر حاشیة خفزی بر الهیات شرح تجرید قوشچی و نسخه یث از چند صفحه از اول کتاب را دارا نیست آغاز « الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی نبینا محمد سید الانبیاء والمرسلین و اله الهداة » انجام موجود « لا متاع ان یکون کل من الشیئین مقدما بالمرتبتین او بهر اثن » خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۷ برگ اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفی فهرستی . « ۴۳۶ »

۴۷۴ حاشیه بر حاشیة شرح جدید تجرید

عربی - محشی سید محمد بن فتح الله موسوی است و این حاشیه را بنام شاهزاده محمد ولیمیرزا پسر فتحعلی شاه تألیف کرده . محشی در دیاچه آورده : « هذه تعلیقات منی علی الحواشی الشریفة الخفزیة » و در مطاوی شرح و توضیح متن ازمان بجملة « انار الله جماله » تعبیر می کند . لیک متن کتاب حاشیه خفزی نیست بلکه حاشیه بر حاشیة خفزی است که بشماره ۴۷۱ گذشت از قراین موجوده در متن این کتاب و هم تعبیر محشی ازمان بجملة : « انار الله جماله » حدس قوی رفت که متن این نسخه حاشیه آقا جمال است بر حاشیة خفزی نسخه موجود نا تمام است و تا قدری از مبحث قدرت حقی تعالی را دارد .

آغاز (سبحانک یا من دل بذاته علی ذاته و تنزه عن مجانسة مخلوقات یا من نصب رایات آیات قدرته علی هیاکل الممكنات) انجام موجود (ثم ان هذا انما هو علی ما فی رسالة العلم و اما علی فی المتن فاختر المذهب الثانی فافهم) خط نسخ ۱۵ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شده کاغذ کتاب آبی رنگ دارای ۱۶۵ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۱ و قفی فهرستی « ۴۳۸ »

۴۷۵ حاشیه بر حاشیة عقاید نسفی

عربی - مکرر شماره ۸۷ محشی گمال الدین اسمعیل قزوینی معروف بقره کمال ترجمه مفصل محشی بنظر نرسید کشف الظنون « ج ۳ ص ۵۶۲ » برای محشی تعلیقه بر شرح « مواقف شریفی » یاد کرده و گفته آنرا در روزگار سلطان بایزید در یکی از مدارس الثمان تألیف کرده و ماده تاریخ تألیفش « تکملات ادب ۸۹۹ » است از نیرو محشی از فضلاء

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

ترکیه در بابان سده ۹ خواهد بود . کتاب تعلیقاتی است بر حاشیه خیالی بر شرح عقاید نسفی - اول و آخر این نسخه افتاده است .

آغاز موجود « هکذا کل امر ذیل لم یبد مستعانا بالحمد فهو اجزم » انجام موجود « واما کون عبادة العالم اقوی وجودا من عبادات البشر فهم فی الانبیاء فان عبادات » - خط نستعلیق ۲۱ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شده - اوراق مجدول بشنجرف ولاجورد - دارای ۱۳۳ برگ اندازه ۲۴ در ۱۵ وقفی آقای شجعی فروردین ۱۳۱۵ « ۴۵۳ »

۴۷۶ حاشیه بر حاشیه عقاید نسفی

عربی - محشی قول احمد ، (۱) حشیه است بر حاشیه احمد بن موسی خیالی بر شرح عقاید نسفی آغاز « سبحانک اللهم و بحمدك على آلائك »

انجام « وفي هذا الحديث دلالة على تفضيل البشر على الملائكة » کاتب محمد بن ولی تاریخ کتابت ۱۰۸۸ . خط نستعلیق و شکسته ۱۸ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شده دارای ۵۸ برگ - وقفی حاج علیخان ۱۲۹۹ - اندازه ۲۱ در ۱۵ « ۴۵۴ »

۴۷۷ حاشیه بر حاشیه قدیمه

عربی حاشیه است بر حاشیه قدیمه ملا جلال دوانی بر شرح جدید تجرید نسخه دیباچه را ندارد نظر بآنچه که در پشت نسخه بخط مغایر با خط نسخه نوشته شده محشی ملا عبدالله یزدی است . ترجمه اش این است : عبدالله بن شهاب ابن حسین یزدی شهابی ، شاگرد جمال الدین محمود نیریزی است و در سال ۹۸۱ فوت شده است . محشی را دو حاشیه بر حاشیه قدیم دوانی بر شرح جدید تجرید است « ۲ » این نسخه از اول مبحث ماهیات نافذری از مبحث وحدت و کثرت را دارا است .

آغاز پس از تسمیه « .. فان المعقول الحاضر بذاته قد یکون جزئیا الخ اقول کانه من یری ان طبایع الموجوده » انجام « وبالجماع الجسم الواحد لا یصیر کثیرا مع بقا هویته » خط نستعلیق و شکسته ۱۹ سطری . دارای ۲۹ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۰ وقفی ملا موسی کیلانی « ۴۵۴ »

۴۷۸ حاشیه بر حاشیه قدیمه

عربی - این نسخه نیز فاقد دیباچه است . بنا بر آنچه در پشت نسخه نوشته شده مؤلف این حاشیه نیز ملا عبدالله یزدی است . این نسخه حاوی مبحث جواهر است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (قوله ای لا بذلك الحال اراد قدس سره ان الماتوم ان اجری علی ظاهره اعنی الاستثناء) انجام (ان هذا الجسم نظر الی ذاته يجوز فيه تحقق تلك الابعاد فتدبر و تبصر) نویسنده محمد موسی گیلانی - بعد از آن دو صفحه در معرفت ابعاد و اجرام ضمیمه است - خط نستعلیق ۱۹ سطری . اقوال بشنجراف نوشته - دارای ۲۲ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ واقف شناخته نشد « ۴۴۳ »

۴۷۹ حاشیه بر حاشیه قدیم شرح جدید تجرید

عربی - محشی آقا حسین خوانساری - حاشیه است بر کتابی که شماره ۴۰۳ ضبط گشته و حاشیه باغوی را هم نقل نموده و بتوضیح شرح جدید نیز پرداخته عناوین مطالب « قوله فی الحاشیه - قال لمحقق قال الش » است و مضامین الجذات برای محشی دو حاشیه بر حاشیه قدیم دوانی یاد کرده و گوید یکبار تمام نکرد - این حاشیه تا آخره قصد یکم را دارا است ؛ تاریخ فراغت از تالیف بنا بسواد دستخط محشی که در صفحه آخر نسخه است پنجشنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۹۴ است.

آغاز پس از تسمیه و تحمید (قوله لا یبعد ان بق فی ترک الموصوف ایساء لعلیف الی آخر الحاشیه یمکن توجیه هذه الحاشیه بوجود اذیمکن ان یکون المراد) انجام (بان یق البرودة مقارنته لما والسقمونیا الذی هو اسهل الصفر فینسب علمها الیه بالعرض) .

تاریخ نوشتن جمادی الاول ۱۱۲۵ ، خط نستعلیق ۲۸ سطری ، اقوال بشنجراف نوشته شده . دارای ۳۰۴ برگ ، اندازه ۲۷ در ۱۴ و نفی ثانی (۴۵)

۴۸۰ حاشیه بر حکمت صادقیه

عربی - در کتاب نام محشی برده شده است لبك ازین کتاب و رساله معاد که شماره ۶۹۶ است و هم رساله معرفت النفس که ضمیمه او است و هر سه مسوده و یک خط است دانسته می شود که مؤلف آنها یکی است و این تالیفات را نیز دارد : ۱ - مثنوی فارسی (۱) ۲ - تاملات العشره (۲) ۳ - رساله الحدود ۴ - رساله فی تمهیم حدوث

-
- (۱) این دو بیت را از آن مثنوی درین کتاب آورده « نفس کل عزم سفر آغاز کرد رخس فلک سهر (کذا) ساز کرد . کر بطلب فطره زدی قهقری . وانشدی مستند ثم استوی (۲) الذریعه ج ۳ ص ۳۰۱ اشتباهات کتاب تا ملات العشر وهم این حاشیه را تالیف ملا محمد صالح بن محمد سعید خلخالی دانسته و آورده است که مؤلف این حاشیه شاکر دمان است و این حاشیه تقریر استنادش است . برای وضوح اشتباه بنگرید بجملة آغاز این کتاب و هم بکتاب حکمت صادقیه -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

الدهر والحرکه والزمان ۵ - رسالة في المعاد ۶ - شرح رسالة تفاحیه ۷ - رسالة عجیبة فی بیان اللہ الطبیعی فی الکرة المتحرکه البلوریة (۱) ۸ - حاشیه موسوم بمرآة النفس ۹ - حاشیه موسوم بمرآة العقل از رسالة معاد مذکور استفاده می شود که مؤلف آن نظر علی زنکنه است و کتاب حکمت صادقیه که بشماره ۵۵۲ است در بعضی از صفحات آن عبارات و حواشی از ابن کتب نقل و نوشته شده و بامضاء (نظر) می باشد و آن عبارات و حواشی از حیث خط با خط این کتاب نیز مشابهت دارد . ابن قرابن و شواهد میرساند که نام محشی نظر علی زنکنه است . ترجمه محشی بنظر نرسید .

آغاز (بسم الله والحمد لله كما هو اهله والصلوة على محمد ص نبيه و اهله اما بعد فلما كانت الرسالة التي امر بجمعها و ترتيبها الفاضل المتاله القديس مولانا محمد صادق الارجستاني تلميذه الفاضل التحرير مولانا حمزه قدس الله سرهما في معرفة النفس و قوتها)

انجام (و ذلك ما فصل له شأنه على عبد الاختام بالخير) خط نستعلیق مختلف السطر که قسمتی از صفحات را بطور چلیبا نوشته . اقوال و فصول بشنجرف نوشته شده : دارای ۱۹ برك اندازه ۲۱ در ۱۲ و قفی فهرستی « ۴۵۶ »

حاشیه بر خلاصه

۴۸۱

عربی - محشی شاخته نشد . از اینکه نقل اقوال علامه حلی نموده دانسته می شود که از مردمان سده ۷ بعد است -

آغاز (قوله بسم الله الخ ابتداء المصم بالبسملة في اول كتابه لوجوه) انجام (كذلك المؤمنين هنالك تكليفهم مثل تكليف الملائكة) خط نسخ ۲۱ سطری - اقوال بطلا و شنجرف نوشته شده . دارای ۳۸ برك - اندازه ۲۱ در ۱۱ . و قفی «ادر شام سال ۱۱۴۵ . « ۴۹۷ »

حاشیه بر زوراء

۴۸۲

عربی - محشی ملا جلال دوانی . حاشیه ایست توضیحی بر رساله زورانش که اصل وهم حاشیه را در نجف بنخواستش شرف الدین حسن قتال نگاشته .

آغاز (اما بعد الحمد لولیه والصلوة على نبيه فاني لما فرغت من تهذيب الرسالة الموسومة

(۱) پس از کلمه « بلوریة » این جملات مذکور است : « التي صنفها المرحوم محمد آقا جدید الاسلام من حکماء الفرائسه بعیت يخرج منه الشمالات و قد فصلنا فيه حقيقة الضوء و زيفنا المذهب المشهور فيه »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

بالزوراء (انجام) والصلوة والسلام على القديسين خصوصا على سيدنا سيد الكل في الكل و
على آله و صحبه اجمعين والحمد لله رب العالمين)

خط نسخ ۲۱ سطری - دارای ۱۵ برگ ، اوراق موریانه خورده - اندازه ۲۲ در

۱۲ وقفی نائینی « ۴۱۰ »

۴۸۳ حاشیه بر زوراء

عربی - مکرر شماره پیش - آغاز (اما بعد الحمد لولیه والصلوة) انجام (سیدنا
محمد و آله و اصحابه و تابعیه و احبابه) کاتب محمد پسر غیاث الدین - سال تحریر
جمادی الثانی ۹۹۴ . خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر - اقوال بشیخرف نوشته شده .
دارای ۹ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۱ وقفی نائینی « ۷۱۵ »

۴۸۴ حاشیه بر زوراء

عربی - مکرر پیش ، آغاز (اما بعد الحمد لولیه) انجام (والصلوة على سيدنا
محمد وآله و صحبه و تابعه و احبابه تمت الحواشی)
خط نستعلیق ۲۱ سطری مجدول بلاجورد ؛ دارای ۱۱ برگ ؛ « به بینید حاشیه
بر محاکمات ۵۳۵ حکمت ص ۳۳۴ » « ۵۸۹۴ »

۴۸۵ حاشیه بر زوراء

عربی - مکرر پیش ؛ آغاز « اما بعد الحمد لولیه » انجام « والسلام على محمد
و آله واصحابه و تابعه والحمد لله »
خط نستعلیق مختلف السطر که بعضی از صفحات بطور چلیبا نوشته شده ؛ دارای ۸
برگ « به بینید رساله در اثبات نبوت ۵۹۰ حکمت ص ۳۷ » « ۵۹۶۱ »

۴۸۶ حاشیه بر زوراء

عربی - مکرر پیش . آغاز « اما بعد الحمد لولیه » انجام « والسلام على
سيدنا محمد و آله »
خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - مجدول بطلاو تحریر -
دارای ۴ برگ « به بینید اثبات واجب ۲۹۸ حکمت ص ۱۱ » « ۵۸۶۹ »

۴۸۷ حاشیه بر زوراء

عربی - محشی غیاث الدین منصور دشتکی - نظر محشی تنها در رد است ؛

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (حمد المن ایدنا بمحمد سیدنا سید اعلام الاسلام سند اهل الکلام فی الکلام)
انجام « ولو ساغ ما توهمه لساغ ابطال وجود الجسم بما اوهمه »

خط نسخه ۱۳ سطری - دارای ۱۴ برک . اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفسی ۱۲۷ « ۴۶۷ »

۴۸۸ حاشیه بر شرح اشارات

عربی - محشی ملا عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجانی قمی متخلص بنیاض متوفای
۱۰۵۱ شاگرد ملا صدرا و هم داماد اوست . افاداتی است بر شرح خواجه نصیرالدین
طوسی ؛ این نسخه تا قدری از مبحث تناهی ابعاد را دارا است . دانسته نشد که مأثور
خاتمه محشی چه قدر بوده .

آغاز « یا من کلت فی زمرۃ العقول عن وصف جلاله السنة الاشارات » انجام « فلا یلزم
المحال الذی یلزم علی تقدیر اقتضاء الجسمیة بالواسطه » در آخر نسخه ضمن ۳ صفحه
رساله ایست در نفس منسوب بارسطو . کاتب علی اکبر بن محمد کریم طیب . تاریخ کتابت ۱۲
ربیع الثانی ۱۲۵۶ در مدرسه میرزا حسین واقع در اصفهان .

خط نستعلیق و شکسته ۱۶ سطری - افوال بشنجر ف نوشته شده دارای ۵۶ برک
اندازه ۲۱ در ۱۳ و قفسی فهرستی « ۴۵۹ »

۴۸۹ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی - محشی میر صدرالدین دشتکی محشی را در این حاشیه نظر بتعرض ورد
حاشیه قدیم ملا جلال دوانی است و این غیر از حاشیه ایست که بشماره ۱۰۱ است - حاشیه
بشماره مذکور بنا بر توصیف و ضبط کشف الطون حاشیه دوم محشی است ؛
این نسخه فاقد دیباچه است و تا مبحث « میل » را دارد ؛

آغاز (و علی آله و اصحابه الذین الخ قل الشارح فیما کتب علی الحاشیه قبل ام برد)
انجام (غیر بین ولا مبین) کاتب محمد بن حسین - تاریخ کتابت ۱۰ شوال ۹۸۸ -
خط نستعلیق ۲۱ سطری . دارای ۲۵۶ برک . اندازه ۲۴ در ۱۲ و قفسی ۱۲۷ « ۴۷۳ »

۴۹۰ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی - مکرر شماره ۶۹ محشی محمد خفزی . افاداتی است بر قیمت آیات
شرح تجرید قوشچی که بنام شرح جدید نامیده شده است .

آغاز پس از دیباچه (قوله استدل علی وجود الواجب تم) آه اختار الحق قدس سره فی اثبات
الواجب تم منهج الحکماء الالهیین) انجام (کان واجب الوجود بذاته واجب الوجود لغيره) کاتب

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

نور محمد بن علی محمد - تاریخ کتابت ربیع الآخر ۱۲۵۵
خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۴۸ برگ - اندازه ۱۵ در ۱۰ وقفی
فهرستی - « ۴۲۸ »

۴۹۱ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - آغاز پس از دیباچه (قوله استدلال علی وجود الواجب الخ)
انجام - (واجب الوجود بذاته واجب الوجود) سال تحریر ۹۸۷
در آخر ۶ صفحه رساله ایست در وجود از عبد الرحمن جامی - اول آن (الوجود
ای بانضمامه الی الماهیات) انجام (و گونه قائماً بالمجموع فلا یجدی نقماً) کتاب ملک
حسین بن ملک علی تبریزی .
سال تحریر ۹۹۲ - خط نسخ ۲۲ و ۲۳ سطری دارای ۴۲ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۲
وقفی نائینی (۴۵۸)

۴۹۲ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - نسخه ناقص و تا مسئله سرمدیت حق تعالی را دارا است و دارای
حواشی است - آغاز پس از دیباچه (قوله استدلال علی وجود الواجب تعالی آه اختار المص
قدس سره فی اثبات الواجب منتهج الحكماء)
انجام - (لان اثباتها واثبات عدم زیادتها مستلزمان لاثبات البقاء وعدم زیادته) کتاب محمد
بن محمد حسین همدانی تاریخ کتابت ۱۵ جمادی الثانی ۱۱۱۰
خط نسخ ۹۰ سطری - صفحه اول دارای یک سراج مرجع زمینه طلا اوراق مجید و
بطلا و تهریر و لاجورد دارای ۱۱۷ برگ اندازه ۲۱ در ۱۱ وقفی نائینی « ۴۲۷ »

۴۹۳ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی - معشی میرزا خردین سماکی (ترجمه اش بیاید) تعلیقانی است بر مبحث
ماهیه و علت و معلول از شرح جدید تجرید نسخه موجود از آخر افتاده دارد و تاقدری از
مبحث جمل « مسئله تقدم اجزاء ماهیه » را دارا است .
آغاز « اما بعد حمد ولی الانعام والصلوة والسلام علی سید الانام و آله العظام » انجام
موجود « وله من حیث هو ذلك لنوع خواص و الاشیء الذی » کذا خط نستعلیق ۲۹
سطری - دارای ۲۹ برگ اندازه ۱۸ در ۱۲ واقف شناخته نشد « ۴۶۳ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۴۹۴ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی مکرر شماره ۱۱۱ - محشی میرفخر الدین سماکی . حاشیه ایست تنها بر مقصد سوم (الهیات) آن شرح است . و آنرا بنام شاه طهماسب صفوی تألیف نموده و در ۹۴۱ از تألیف آن فراغت یافته است .

آغاز « الحمد لله الغفور الرحيم والصلاة والسلام على حبيبه المنعوط بالخلق العظيم » انجام - « ولما كان المقصد الاقصى اثبات الواجب تعالى لايمد ان يقال في تاريخ التأليف اثبات الله الدال عليه ونسأل الله التوفيق في تحرير المقاصد الباقية » کاتب سرماساه بن ماساه (کذا) تاریخ کتابت ۳ ربیع الثانی ۹۱۶ خط نسخ ۲۳ سطری - اقوال بشنحرف نوشته شده . دارای ۸۸ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۲ واقف شناخته نشد « ۵۹۰۵ »

۴۹۵ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی - مکرر پیش - آغاز « الحمد لله الغفور الرحيم » کاتب از آخر نسخه چند صفحه را نوشته است . آخر موجود « باعتبار الموضوع وليس كذلك بزعمه کما سید گره » خط نستعلیق ۲۱ سطری دارای ۸۲ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۲ واقف شناخته نشد « ۴۶۳ »

۴۹۶ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - کاتب دیباچه را نوشته و آخر نسخه نیز افتاده دارد . آغاز « قل المصنف طالب نراء المقصد الثالث في اثبات المانع » - آخر موجود - « اقول لو كان للواجب تعالى مثل » خط نستعلیق ۱۵ سطری - اقوال بشنحرف نوشته شده دارای ۶۹ برگ اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی سید علیخان بسال ۱۲۷۳ - « ۴۶۲ »

۴۹۷ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - این نسخه صدرأ و ذیلا افتاده دارد و از اواخر مبحث نفی محل تا چند صفحه به آخر مانده را دارا است .

آغاز موجود « نهاية لزم قسم العالم اذ فرده من الحوادث قديم ح » - انجام موجود « بعد تمام الحديث کما في الشرح فلا حاجة الى ما ذكرنا من التوجيه » خط نستعلیق ۱۲ سطری دارای ۲۴ برگ اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی سید محمد تقی (۴۶۱)

۴۹۸ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی - محشی ملا عبدالرزاق لاهیجی این نسخه از اول مبحث جواهر و اعراض

تکتم - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تأقدري از مسئله تجرد نفس را دارد . آغاز « یامن تقدس ذاته عن مشابهة الجوهر والعرض » انجام (وقائماً بالموضوع فی الوجود الاصلی فمما لا مجال ان يرتاب فی استحالته) تاریخ کتابت ربیع الاول ۱۱۹۹ خط نستعلیق و شکسته ۱۹ و ۱۸ سطری اقوال بشنجرف نوشته شده دارای ۷۹ برگ اندازه ۱۲ در ۲۰ وقفی فائینی (۴۶۰)

۴۹۹ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی - محشی ملا میرزای شیروانی . افاداتی است بر شرح قوشچی از مبحث صدق حقه تعالی تأمسله حسن و قبح را دارد . دانسته نشد که تراوش خامه محشی بچقدر بوده . عناوین مطالب به (قوله یا قال الشارح - اقول) است .

آغاز (قال المص س سره انتفاء القبح يدل علی صدقه اقول یمکن ان یکون مراده ان انتفاء القبح عن افعاله تعالی يدل علی صدقه فی کل موضع بحکم العقل بقبح الکذب) انجام - (وقد سبق فی اوائل هذا المبحث نیز مما يدل علی بطلان القول بان المالک لا یقبح منه شیء من الانصرافات فی ملکه) کاتب محمد نبی بن ولی الله - تاریخ کتابت ۱۲ صفر ۱۱۰۸ نسخه رونویس شده از نسخه اصلی است و در ربیع الثانی ۱۱۰۹ بانسخه اصل مقابله شده است خط نسخ ۲۰ سطری اقوال بشنجرف نوشته شده دارای ۱۰۴ برگ اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی فهرستی (۴۳۰)

۵۰۰ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی . مکرر پیش - آغاز (المص قس و انتفاء القبح يدل علی صدقه) آخر نسخه افتاده - آخر موجود (فاعله علی انه یمکن ان یکون الغرض) خط نسخ ۱۷ سطری دارای ۷۲ برگ اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی سیدعلیخان ۱۲۷۳ (۴۷۰)

۵۰۱ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی - از نامبرد شدن برخی از اعلام در کتاب استفاده می شود که محشی از اعلام امامیه نیمه دوم سده ۹ بعد است و استادش را بنام افضل فائینی یاد کرده . محشی را در این حاشیه بیشتر نظر در کلام یکی از افاضل است که از آن به : « قال الفاضل - ادرحه الله » تعبیر میکند .

نسخه دیباچه ندارد . موجودی ازین حاشیه از مقصد سوم « الهیات » تاقسمتی از فصل سوم آن مقصد « فی افعال الله » است و مینماید که پیش از این از خامه محشی تراوش نکرده . آغاز « قال السم المقصد الثالث الخ لماکان علم الکلام هو العلم بامور یقتدر معه

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

على إثبات العقاید الدینیہ بإيراد الحجج و دفع الشبه كما عرفوه به والمتصود بالذات فيه معرفة العقاید الدینیہ المعبر عنه بالإيمان « انجام » و بالجمله الکسب الذی قالوا به غیر معقول « خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۳۲ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۵ وفقی مرتضی قلیخان سال ۱۳۴۰ » ۴۴۷

۵۰۲ حاشیه بر شرح جدید تجرید

عربی - صفحات اول نسخه افتاده است بهمین جهت محشی شناخته نشد ؛ لیکن اینقدر معلوم است که محشی شاگرد غیاث الدین محمد بحر آبائیست . محشی متعرض حاشیه ملا جلال دوانی شده . نسخه موجود از اوائل مسأله (وجوب وجود معلول بوجود علت تامه) تا اوائل مسأله (صدور کثیر از واحد) را دارد . گویا مأثور خامه محشی بیش از این نباشد .

آغاز موجود (فی الحاسیه الجلالیه اقول جمل الشارح قوله ولا يجب علقا « انجام مع انه اعتبر الصدور عن مجموع ح وفي الصورة الاخره تم کلامه (کذا) خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۳۰ برگ : اندازه ۱۹ در ۱۲ وفقی ثانی (۴۷۵)

۵۰۳ حاشیه قدیم بر شرح جدید تجرید

عربی - مکرر شماره ۱۱۲ محشی ملا جلال دوانی - ابن-حاشیه اوله محشی است که سلطان ابوالفتح خلیل بیگ بن ابوالنصر حسن بیگ بهادر خان اهداء نموده . و در جلد اول فهرست اشتهاً حاشیه دوم معرفی شده است - این نسخه تا حاشیه بر اوائل مبحث مزاج (اواخر فصل دوم از مبحث جوامع را) دارا است در حاشیه صفحه ۱۹۱ این نسخه مرقوم است : « من ههنا الى آخر الكتاب ليس في اكثر الحواشي القديمه و تسعى بالملاحظات اللاریه » بنابراین تراوش خامه محشی تا اوائل مبحث فلسکیات بوده و ملاحظات باید از کمال الدین حسین لاری شاگرد محشی باشد - نسخه دارای دیباچه و حواشی محشی و هم از آقا جمال خوانساری را دارا است .

آغاز (یا من وفقاً لتجرید الکلام فی تقریر عقاید الاسلام) انجام مأثور خامه محشی (الا انهما يدفعان الغلط عن المصنف) انجام نسخه (واطال الکلام فيه على ماعودابه) کتب محمد رضا بن محمد معصوم حسینی رضوی - تاریخ کتابت ۱۲ رخصان ۱۱۹۵ در اصفهان . خط نسخ ۱۶ سطری - اوراق مجداول بطلا و تحریر دارای ۴۰۵ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ وفقی ثانی (۴۶۷)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۵۰۴ حاشیه قدیم بر شرح جدید تجرید

عربی - مکرر پیش - از اول این نسخه يك صفحه افتاده و از آخر نیز ناقص است . اول موجود « ليس في كلام الشارح اشعار » سطر آخر موجود « قوله فلا يصح الحكم عليه » دو برگ آخر رطوبت رسیده و سیاه شده است - خط نسخ مختلف السطر - دارای ۶۴ برگ - اقوال بشنجراف نوشته شده - اندازه ۱۸ در ۱۱ وقفی نائینی « ۴۶۶ »

۵۰۵ حاشیه قدیم بر شرح جدید تجرید

عربی - مکرر پیش . این نسخه از اواسط و آخر افتاده دارد ، آغاز (يا من وقفنا لتجريد الكلام » آخر آن (الى ههنا بيان احكام الملأه الفاعليه) خط نستعلیق ۲۲ سطری - اوراق مجدول - دارای ۸۱ برگ اندازه ۱۸ در ۹۳ وقفی نائینی « ۴۶۵ »

۵۰۶ حاشیه بر شرح جدید و بر حاشیه قدیم تجرید

عربی - مکرر شماره ۹۱ ؛ محتوی حبیب الله شیرازی معروف بملا میرزا جان باغنوی . تعلیقات و توضیحات و ایراداتی است بر شرح جدید تجرید و حاشیه اول ملا جلال دوانی . ما بین میان عبارات شرح و حاشیه « قال الشارح - قوله » میباشد . آغاز (المصم ره عما بعد حمد و اهاب الوجود علی . نعمائه لایمعدان تقی فی ترك المؤلف هنا ايماء لطيف الى ما سييجئ) انجام (ان يكون الحركة في الاول اشد من الحركة في الثاني » کاتب اسمعیل بن محمد شیرازی ؛ تاریخ کتابت ۱۰۳۳ خط نستعلیق ۱۸ سطری . دارای ۲۶۰ برگ اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی قائم مقام « ۴۶۸ »

۵۰۷ حاشیه بر شرح جدید و بر حاشیه قدیم تجرید

عربی - مکرر پیش . آغاز « قل المصنف اما بعد حمد واجب الوجود » انجام ان يكون الحركة في الاول اشد من الحركة في الثاني » کاتب محمد شفیع فیروزآبادی . خط نستعلیق مختلف السطر - چهار صفحه اول بخط تازه نوشته شده . دارای ۱۷۹ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۰ وقفی نائینی « ۴۶۷ »

۵۰۸ حاشیه بر شرح جدید و بر حاشیه قدیم تجرید

عربی - مکرر پیش ؛ اول و آخر نسخه افتاده است اول موجود (المقيد الذي اخذ معه فئامل و كن على

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

بصيرة (آخر موجود (فی اللوازم يستلزم تنافی المازومات اذا كان)
خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۲۸۳ برك . اندازه ۲۱ در ۱۳ واقف شناخته
نشد ، « ۴۶۸ »

۵۰۹ حاشیه بر شرح جدید و بر حاشیه قدیم تجرید

عربی - مکرر پیش ، آغاز « قال المصنف رحمه الله أما بعد حمد واجب الوجود »
انجام « ان يكون الحركة في الاول اشد من الحركة في الثاني »
خط شکسته و نستعلیق ۲۴ سطری - دارای ۱۵۴ برك . اوراق کتاب موربانه
خورده - اندازه ۲۴ در ۱۲ وقفی نائینی (۴۶۹)

۵۱۰ حاشیه بر شرح جدید و بر حاشیه قدیم تجرید

عربی - مکرر پیش ؛ از اول این نسخه تقریباً ۱۷ صفحه و از آخر آن نیز
افتاده .. آغاز موجود (لیکن ممکن ان يقال نفی الاستاد الترادف ههنا كانه مبنی علی
اطلاقات القوم الخ) آخر موجود « وصار حاصل كلامه ان الوحدة الشخصية و ان لم يكن
عين الجزئية كامر لكنها لازمه (

خط نستعلیق شکسته مختلف السطر دارای ۲۴۹ برك - اندازه ۱۹ در ۱۰ وقفی حاج
علیراد سال ۱۲۹۹ (۴۶۹)

۵۱۱ حاشیه بر شرح قدیم تجرید

عربی - مکرر شماره ۶۶ ، محشی میر سید شریف علی کرکانی -
آغاز (قوله اما بعد حمد واجب الوجود علی نعمائه الخ خص بالذكر من صفاته
إلهی ما هو اخص به تم) انجام (فيكون هناك متأثرة اخرى و هكذا فيلزم التمس)
تاریخ کتابت ۹۰۳ .

خط نستعلیق شکسته ۲۱ سطری - دارای ۲۸۸ برك . اوراق مجدول بشنجرف
و موربانه بخورده - اندازه ۱۷ در ۱۲ وقفی نائینی (۴۷۱)

۵۱۲ حاشیه بر شرح قدیم تجرید

عربی - مکرر پیش . این نسخه از آخر افتاده دارد و قسمت کمی از کتاب است
آغاز (اما بعد حمد واجب الوجود علی نعمائه) آخر موجود (فاذا انتفت الی
مصولها عرفت بمجرد)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

خط نستعلیق ۲۱ سطری اقوال بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۷ برگ ؛ اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی منتخب الدین (۴۷۲)

۵۱۳ حاشیه بر شرح جدید تجرید و حاشیه خفری

عربی - مکرر شماره ۱۰۷ . محشی شمس الدین محمد آیلانی معروف بشمس (یا ملا شمس) افاداتی است بر شرح تجرید قوشچی و هم بر حاشیه خفری بر آن شرح - نسخه ناقص است .

آغاز « الحمد لله ذی المجد والبهاء » انجام موجود (مع قطع النظر عن جمیع ماعدایها)
یکون ملا بسته لهذا الواحد)

خط نستعلیق ۱۹ سطری - صفحه اول دارای یک سرلوح مذهب . اوراق مجدول بطلا و تحریر - اقوال بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۸۹ برگ . اندازه ۲۲ در ۱۱ وقفی نائینی « ۴۴۲ »

۵۱۴ حاشیه بر شرح جدید تجرید و حاشیه قدیم

عربی - محشی شناخته نشد و مینماید از مردمان سده ۱۰ بعد است - مابزین عناوین شرح و حاشیه قدیم (قاله - قوله) است . نسخه مقابله شده و اولش افتاده است . آغاز موجود (المنطق من المیه من حیث هی فی الجملة) انجام (و هو ما یعقل بالقیاس الی غیره)

خط نستعلیق ۱۳ سطری ؛ دارای ۲۵۹ برگ - اندازه ۲۴ در ۱۲ ؛ وقفی نائینی . « ۴۷۴ »

۵۱۵ حاشیه بر شرح جدید تجرید و حاشیه قدیم

عربی - اول و آخر نسخه افتاده و بهمین جهت محشی شناخته نشد - آغاز موجود (بکیفیه نفسانیه بهذا الوجه بل تقول) انجام موجود (اخص مطلقا من - مفهوم المقابل مع انه اخذفی)

خط نستعلیق ۲۱ سطری - دارای ۶۲ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی فهرستی « ۴۴۵ »

۵۱۶ حاشیه بر شرح حکمت العین

عربی - کاتب دیباچه محشی را ننوشته - بقرائن مستفاد از بعضی حواشی نسخه و هم توصیف فاضل چلبی محشی ملا میرزا جان باغنوی است - حاشیه بطور

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

(قال - اقوال) بر شرح ميرك بخارائی است نسخه موجود از آخر افتاده دارد و تاقدری از مبحث دوم از مقاله اولی (جعل در بسایط) را دارا است - نسخه محشی است بحواشی که غالب آن بامضاء (ع - ق) است آغاز « قل الش الحکمة استکمال اه الاستکمال مصدر والمصادر قد يطلق ويراد بها معانيها النسبية) انجام موجود (لانه اذالم يكن البسيط وجعو لا في نفس الامر ذاتا ولا وجوداً) خط نستعلیق شکسته ۱۵ سطری - اوراق مجدول بشنجراف - صفحه اول دارای سر لوح کوچک رنگ آمیزی شده -

اقوال بشنجراف نوشته شده - دارای ۱۰۹ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۵ و قفی نایبی « ۴۵۰ »

۵۱۷ حاشیه بر شرح حکمت العین

عربی مکرر پیش - این نسخه حاشیه بر مقاله اولی را دارا است - دریاچه محشی وحاشیه بردیاچه شرح را فقد است - آغاز موجود « قال الشارح ای الشامة الممجرد والمادی ومقابلاتها اقوال یحتمل » انجام موجود « فیلزم ان لا یقدر العقل علی تعقلها ههنا » خط نستعلیق شکسته ۲۹ سطری - اقوال بشنجراف نوشته شده دارای ۷۱ برگ اندازه ۲۶ در ۱۳ بوسیله محمد حسنخان دربان ۱۳۱۰ تسلیم کتابخانه شده است « ۴۵۱ »

۵۱۸ حاشیه بر شرح عقاید عضدی

عربی - تعلیقاتی است بر شرح ملا جلال دوانی بر عقاید عضدی - این نسخه دریاچه را ندارد - نظر بانچه در پشت نسخه نوشته شده مؤلف این حاشیه خلخالی است و باید همان حسن حسینی خلخالی متوفای ۱۰۱۳ باشد که در کشف الظنون نام برده شده است - در آخر نسخه محشی نگاشته است « هذا اول ماصنفه علی آخر ماصنفه العلامة الدوانی »

آغاز - « قوله وهو انسان بمه الله الضمیر راجع النبی المطاق المذکور ضمناً » انجام - « ثم لا یخفی ان استدلال انما یصلح بدعوی ثلث کلمات کل نفس وکل معصیه وکل وقت » - کاتب حسن بن ابوبکر بن عبدالله نامراد تاریخ کتابت ذی قعدة ۱۰۱۵ در مدرسه حسینی - خط نسخ ۳۲ سطری اقوال بشنجراف نوشته شده - دارای ۴۷ برگ اوراق نسخه رطوبت رسیده اندازه ۲۳ در ۱۶ و قفی نایبی « ۴۷۲ »

۵۱۹ حاشیه بر شرح عقاید نسفی

عربی - مکرر شماره ۸۱ محشی احمد بن موسی ایزدقی معروف بخیاالی - متوفای ۸۷۵ - (۱) کتاب حاشیه بر شرح تفتازانی است - محشی در آخر رمضان ۸۹۲ از این کتاب

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

فراغت یافته و بوزیر محمود پاشا اهدا کرده است. کتاب چاپ هم شده - این نسخه صدرأ و ذیلا افتاده دارد - شرح این حاشیه و هم حواشی بر آنرا بشمارهای ۳۷۸ و ۳۷۵ و ۳۷۶ و ۵۲۰ حکمت خطی و هم در ضمیمه شمار ۳۶۶ حکمت چاپی به بینید .

آغاز موجود « قل الشارح التحریر عامله الله تعالى بلطفه الخطیر بعد ما یتیم بالتسمیه الحمد لله » انجام موجود « التائب من الذنب کمن لا ذنب له » خط نستعلیق ۱۷ سطری اقوال بشنجرف نوشته شده - دارای ۵۷ برگ اندازه ۲۰ در ۱۱ و فقی فهرستی « ۴۷۶ »

۵۲۰ حاشیه بر شرح عقاید نسفی

عربی - حاشیه بر شرح تفتازانی است - محشی شناخته نشد .

آغاز « لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظيم سبحانه لاعلم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحمد لله المتوحدای الاحد » انجام « قوله و الملائكة مؤمنون عالمون للصالحات فاین الاستواء » خط نسخ ۱۷ سطری . اقوال بشنجرف نوشته شده دارای ۷۹ برگ اندازه ۲۰ در ۱۲ واقف شناخته نشد « ۴۷۸ »

۵۲۱ حاشیه بر شرح مواقف

عربی مکرر شماره ۷۱ محشی کمال الدین مسعود شیروانی متوفای ۹۰۵ مدفون در مزار پیر سیصد ساله هرات . از دانشوران عصر خود بشمار و تدریس مدرسه مهد علیا گوهر شاد آغا و مدرسه اخلاصیه و مدرسه غیاثیه هرات را « که تدریسش با علمای خراسان اختصاص داشته » عهده دار بوده . حاشیه بر شرح مواقف میرسید شریف است . اول و آخر این نسخه افتاده موجودی از موقف دوم امور « امور عامه » ناقدری از مقصد هفتم از مرصد چهارم (وحدت و کثرت) است

آغاز موجود (عند القائل الخ یرید ان الحکماء حاکمون بان واجب الوجود عبارة عن الوجود البحت) - انجام موجود (واعلم ان المقصود من کلام الشاه و هذا اعم من قوله اذ یمایر فیها ایس اعتراضا علی المصنف کما یتوهم ادما) « کذا » خط نستعلیق ۲۱ . سطری دارای ۱۶۲ برگ اوراق نسخه موریانه خورده . اندازه ۲۳ در ۱۰ و فقی ابن خاتون بسال ۱۰۶۷ (۱۴۷۹)

۵۲۲ حاشیه بر شرح مواقف

عربی مکرر پیش - این نسخه از اول موقف دوم تا اوائل مقصد پنجم (در تمایز اعدام) از مرصد اول را دارا است .

خدمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (عند القائل یرید ان الحکماء حاکمون بان واجب الوجود) انجام (الشرط لعدم المشروط منافسه يدفع) خط نستعلیق ۲۱ سطری دارای ۴۸ برك اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی نائینی « ۴۸۰ »

۵۲۳ حاشیه بر شرح مواقف

عربی - حاشیه ایست بر شرح مواقف شریفی ؛ این نسخه دیباچه را ندارد و از آخر هم مینماید ناقص است . موجودی آن تا قدری از مقصد ششم در «ایحاث وحدت» است - نام مؤلف این حاشیه در پشت نسخه علی الطوسی نوشته شده شاید همان علاء الدین علی سابق الذکر باشد . کشف الظنون در تعریف این حاشیه گوید :

« مختصری است شامل ابیات کثیره » آغاز موجود (و گرم بنی آدم نوع الانسان کتب الشارح علی الحاشیه فیه) آخر موجود (لا یخفی علی احد ان یقدم عدم الحادث علی وجوده غیر نفس وجوده و عدمه)

خط نستعلیق ۲۱ سطری - نسخه رطوبت رسیده . دارای ۵۱ برك ؛ اندازه ۱۸ در ۱۲ . وقفی شیخ محمد باقر سال ۱۱۷۶ « ۵۶۷ »

۵۲۴ حاشیه بر شرح هداية الحکمة

عربی - مکرر ۱۱۹ حاشیه ایست (بقوله - اقول) بر شرح هداية شمس الدین محمد بن مبارکشاه بخاری . کاتب دیباچه را ننوشته . در پشت صفحه اول بخط مغایر با خط نسخه مؤلف این حاشیه ، میر سید شریف گرگانی نوشته شده ؛ این نسخه تا اواخر فن اول از قسم سوم (مبحث کیف) را دارد .

آغاز موجود « قوله الحکمة صناعة نظریه الصناعة ماکة یقدر بها الانسان علی استعمال موضوعات ما فی تحصیل غرض من الاغراض استعماله بالاختیار من غیر روية) انجام (والعارض الممین هو التعمین فیلزم کون التعمین عارضا)

خط نسخ مختلف السطر - اقوال بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۴ برك . اندازه ۱۸ در ۱۳ . نسخه رطوبت رسیده است - وقفی ملا موسی « ۴۸۵ »

۵۲۵ حاشیه بر شرح هداية الحکمة

عربی - محشی مصاح الدین محمد لاری انصاری - متوفای ۹۸۴ یا ۹۸۰ یا ۹۷۷ (۱) شاگرد غیاث الدین منصور است پس از تکمیل سفری بهند و ترکیه نموده سپس به بغداد آمد . افاده ایست بر شرح میدی و بتوضیح متن هم پرداخته و تا مبحث زمان را دارا

(۱) کشف الظنون - فارسنامه - منتظم ناصری

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

است ؛ آغاز « الحمد لله الذی تخلص بهدایة حکمة حواشی قلوبنا عن غواشی الریوب والاهام) انجام (لان کره الارض لیس لها من الجهات) کاتب عبدالله بن فقیه حسن . تاریخ کتابت ۱۰۰۷ در مدرسه اخلاصیه در شهر بدلیس ، خط شکسته ، مختلف السطر . اقوال بشنجرف نوشته شده ؛ دارای ۲۷ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۸ وقفی فهرستی « ۴۸۹ »

۵۲۶ حاشیه بر شرح هدایة الحکمة

عربی - مکرر شماره ۱۰۶ . محشی میر فخرالدین محمد بن حسین حسینی سماکی . استرآبادی شاگرد غیاث الدین منصور دشتکی . روضة الصفا ترجمه محشی و هم خواهرزاده اش را نوشته و تاریخ و فترا یاد نکرده . منظم . ناصری محشی رادر شماره شاهین و اعلام متوفای ۹۷۰ و هم ۹۸۴ ذکر کرده بی آنکه اشاره باختلاف اقوال کند ؛ کتاب افاداتی است بر شرح فاضل میبدی و تا قسمت فلکیات را دارد . محشی این حاشیه را موشح بنام ابوالغازی نظام شاه هندی نموده .

آغاز « الحمد لله العلیم الحکیم و الصلوة علی نبیه المموت بالخاق العظیم » انجام « واسطه فی صدور التحریکات الغیر المتناهیه عن النفس المنطبعه » کاتب عبدالحسین بن ابراهیم حسینی . تاریخ کتابت ۲۲ رمضان ۹۸۴ - خط نسخ ۱۷ سطری دارای ۱۹۲ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۰ وقفی میرزا محمد عسکری بسال ۱۳۱۳ « ۴۸۳ »

۵۲۷ حاشیه بر شرح هدایة الحکمة

عربی مکرر پیش از اول نسخه بقدر یکصفحه افتاده است . اول موجود (و بیان موضوعه الذی هو الموجودات) انجام « واسطه فی صدور التحریکات الغیر المتناهیه عن النفس المنطبعه » خط نستعلیق شکسته ۲۵ سطری . دارای ۱۰۲ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۰ وقفی فهرستی (۴۱۲)

۵۲۸ حاشیه بر شرح هدایة الحکمة

عربی مکرر پیش - کاتب نسخها تمام نکرده - آغاز (الحمد لله العلیم الحکیم) آخر موجود (فاذن هو عن طبعه مستندا) خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۶۸ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۲ وقفی ثانینی (۴۸۴)

۵۲۹ حاشیه بر شفاء

عربی - محشی استاد الكل ذوالجمالین آقا حسین بن جمال الدین محمد خوارزمساری . متوفای ۱۰۹۸ - ۱۰۹۹ مدفون در تخت فولاد اصفهان - نزد خلیفه سلطان تلمذ نموده

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

و جامع معقول و منقول بوده و استاد جمعی از اعلام است. ریاست علمی و دنیوی را دارا گشته و مورد توجه شاه سلیمان صفوی بوده است. افاداتی است بر جلد دوم شفاء که بعضی از آن با اصل کتاب بچاپ رسیده - نسخه مصحح و مقابله شده است .

آغاز -- (الحمد لله الذی نزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنین) انجام -
« ان الایجاد الذی یکون بعد الدم اولی بان یکون ایجادا وهو ایضاً کما تری »
تاریخ کتابت ۲۶ ذیحجه ۱۱۰۵ خط نستعلیق ۲۲ سطری - دارای ۲۸۴ برك . اندازه ۲۳ در ۱۲ و قفی نائینی « ۴۸۶ »

۵۳۰ حاشیه بر شفاء

عربی مکرر پیش . این نسخه از دیباچه و هم از آخر ناقص است و موجودی آنرا
اوائل مقاله ششم « در اقسام سال » است .
آغاز « فی ابتداء طلب موضوع الفلسفة الاولى » انجام « لایست هذا المصطط بدون
التمسك » خط نسخ و نستعلیق مختلف السطر - دارای ۱۸۵ برك - اندازه ۲۱ در ۱۶ و قفی نائینی « ۳۱۵ »

۵۳۱ حاشیه بر شواهد الربوبیه

عربی - محشی حاجی ملا عادی سبزواری - این حاشیه با اصل کتاب بچاپ رسیده
آغاز (الحمد لله الذی اعیان الممكنات مشاهد تجلیات ذاته) انجام (و تتم الحکمة
واکمل الکلمه بحق محمد وآله العصمه سلام الله علیهم اجمعین) کاتب فتح الله خط نستعلیق
۱۵ سطری - دارای ۲۱۷ برك اندازه ۴۳ در ۱۷ و قفی قائم مقام « ۴۸۷ »

۵۳۲ حاشیه بر شواهد الربوبیه

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی اعیان علم الامکان انجام (و تتم
الحکمة و کل الکلیه بحق محمد وآله) خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۲۰۳ برك -
اندازه ۲۲ در ۱۴ و قفی نائینی « ۴۸۸ »

۵۳۳ حاشیه بر شواهد الربوبیه

عربی مکرر پیش - کاتب دیباچه را نوشته - آغاز (قوله لان غیره به یکون
محققاً) انجام (فی آخر شرح حکمة الاشراق تمت الحاشیه) کاتب ابراهیم طهرانی
شاگرد محشی است و از نسخه اصل نوشته است . تاریخ تحریر ۱۲۲۱ خط نسخ ۲۱ سطری

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

اقوال بشنجرف نوشته - دارای ۱۱۷ برگ. اندازه ۲۲ در ۱۶. وقفی فهرستی (۴۸۹)

حاشیه بر فتوحات المملکيه

به بیشید ردود و نقود شماره ۵۷۶

۵۳۴ حاشیه بر مبدء و معاد

عربی - محشی حاج ملا هادی - یزوری . این حاشیه با اصل کتاب بچاپ رسیده .
اول و آخر این نسخه افتاده است .

آغاز موجود « قوله فی السلسله النزولیه اولها عقل الكل » انجام موجود « کسئخیه الشئ والقیئ » خط شکسته نستعلیق ۱۵ سطری - احوال بشنجرف نوشته شده . دارای ۴۳ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۷. وقفی حاج قائم مقام « ۴۹۱ »

۵۳۵ حاشیه بر محاکمات

عربی - اول نسخه افتاده . محشی باغالب احتمال پنداشته میشود که ملا جلال دوانی باشد .
حاشیه بر اوائل محاکمات است .

آغاز موجود « صحه لامد خل له فی التعریف » انجام « ونسبه الی تصریح الشارح بناء علی ما ذکر من فایده » خط نستعلیق ۲۱ سطری - دارای ۶ برگ ؛ اوراق مجدول بالاچورد
اندازه ۲۱ در ۱۲ . « ۴۹۵ »

۵۳۶ حاشیه بر محاکمات

عربی - نظر بانچه که در پشت نسخه نوشته شده محشی ملا میرزا جان باغنوی
است . نسخه موجود قسمت منطق را ندارد .

آغاز موجود « قال المح بل یکفی فی اثباته اما مجرد ملاحظه تصوراته او النظر السابق اقول لایذهب علی من یتبع فصول الکتاب ان کثیرا من الاحکام » انجام « وهو حال موت صاحب الجهل المركب » تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۱۰۷ - خط نستعلیق ۲۳ سطری
اقوال بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۸۷ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۶. وقفی محمد شریف

« ۵۶۳۸ »

۵۳۷ حاشیه بر محاکمات

عربی - مکرر پیش . این نسخه فقط قسمت طبیعیات است و از اول و آخر نیز افتاده
دارد ؛ اول موجود « قال المحاکم قد عرفت فیما سبق ان الاشاره » آخر موجود « الفرق
بین ما نحن فیه و بین الاعتراض »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۴۸ برگ ، اندازه ۲۱ در ۱۶ وقفی فهرستی «۴۹۴»

۵۳۸ حاشیه بر محاکمات

عربی - مکرر پیش . این نسخه از قسمت آیات تا آخر کتابست .
آغاز (... المعاکم فیکون هذا النمط) انجام (و توضیح المرموزات ما فیض
فیها من التدقیق والحمد لله) خط نستعلیق و شکسته ۲۷ سطری - دارای ۱۵۱ برگ .
اندازه ۲۶ در ۱۴ بوسطه محمد حسینخان تسلیم کتابخانه شده در سال ۱۳۱۰ خورشیدی
« ۴۹۳ »

۵۳۹ حاشیه بر محاکمات

عربی - مکرر پیش - آغاز (قال المح بل یکفی فی اثباته) انجام (ما افیض
فیها من التدقیق والحمد لله)
خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۲۷۹ برگ ؛ اندازه ۱۹ در ۱۰ وقفی
فهرستی « ۴۹۲ »

۵۴۰ حاشیه بر محاکمات

عربی - محشی حاج ملا محمدباقر بن محمد مؤمن سبزواری در گذشته ۱۰۹۰ مدفون
در مشهد در مدرسه میرزا جعفر واقع در صحن عتیق . شاگرد شیخ بهائی و میرقدرسکی
و مجلسی اول است ؛ در عهد شاه عباس صفوی دوم مقام امام جمعه و جماعت و شیخ
الاسلامی اصفهان را دارا بوده - در مدارک موجوده نامی از این حاشیه برده نشده بتصریح
محشی در آخر نسخه در ۱۲ ذیعه ۱۰۷۵ از تألیف این حاشیه فراغت یافته حاشیه تنها
بر قسمت طبیعیات است و ظاهراً یش از این از خامه محشی تراوش نکرده -

آغاز پس از تسمیه و تحمید (اما بعد قوله لکنه قابل لانقسامات غیر متناهیة قال المح
اعلم ان معنی قول الجمهور الحکماء الجسم محتمل لانقسامات غیر متناهیة لیس انه) انجام
(اذ لابد من استناد الارادة المستمرة المتصلة بالآخرة الى امر قارالذات لاستحالة التسلسل)
کاتب علی اصغر بن حاج محمد حسین سبزواری - تاریخ کتابت ربیع الاول ۱۱۳۷ . خط
نسخ ۱۷ سطری ؛ دارای ۲۸۴ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی فهرستی « ۴۹۶ »

۵۴۱ حاشیه بر مفاتیح الغیب

عربی - تعلیقاتی است بر کتاب مذکور که برخی از آن تعلیقات بامضاء (نوری) .
و بعضی دیگر بامضاء (حی) است . گمان می رود که صاحبان امضاء آخوند ملا علی نوری
و حاجی سبزواری باشند . جامع این تعلیقات شناخته نشد -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (قوله بلسان الرمز بل بلسان عربی مبین حسم ان الجامع) انجام (و یصیب علیه الماء حتی یزول عنه اثره مجمع) کاتب فرج الله ساوچیلای - تاریخ کتابت ذیحجه ۱۲۹۶ . خط شکسته نستعلیق ۱۷ سطری . دارای ۱۶۳ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۵ و قفی نائینی « ۵۱۱ »

۵۴۲ حاشیه بر مواقف

عربی - محشی عطاء الله بن محمود حسینی - ترجمه محشی بنظر فرسید - کشف الظنون این شرح را ضبط نکرده است . این نسخه ناقص است - موجودی از آن قسمت آلیات است -

آغاز پس از دیباچه مختصر (قال الموقف اللفظ انه اسم مکان وح یحتمل) آخر موجود (و کون هذا خلاف ظاهر الایة) خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۶ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۳ . و قفی ملا موسی « ۴۳۱ »

۵۴۳ حجة الاسلام

فارسی - مکرر شماره ۷۶ ، مؤلف حکیم نوری علی بن جمشید مازندرانی اصفهانی متوفای رجب ۱۲۴۶ مدفون در نجف . شاگرد آقا محمد بیدآبادی و میرزا ابوالقاسم مدرس اصفهانی است . این کتاب موسوم باسم مذکور و ملقب است به برهان الحلة . تاریخ فراغت از تألیف ۱۲۳۲ است ؛ نسخه را آخوند ملا اسماعیل اصفهانی در تاریخ ۱۲۳۵ مقابله و تصحیح نموده .

آغاز (الحمد لله الاول بلا اول کان قبله) انجام (وصلى الله على الحضرة المختمة والورثة الآلایة والسلام على تابع الهدی) کاتب محمد سعید حسینی تنکابنی . خط نستعلیق ۱۹ سطری - ابواب و عناوین بقرمزی نوشته ؛ دارای ۶۶ برگ - اندازه ۲۸ در ۱۹ - و قفی عضدالمالك - سال ۱۲۷۶ « ۴۹۸ »

حجة البالغہ

به بنید میزان التعمیز شماره ۱۰۴۸

۵۴۴ حجة الدامغة

فارسی - مؤلف سید هاشم لاهیجانی سه کتابی است در اثبات وجود ولی عصر و رد شبهات بایه که پس از دیباچه در سه مقصد و خاتمه مرتب گشته : مقصد اول در ابطال امر بایه ۲ - در امر اقام غایب از صفات و علامات و غیث و ظهور و غیرها ۳ - در ولادت با سعادت حضرت ؛ خاتمه در رفع استبعاد ضعیفاء و بی بصیرتان در امر غیث

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تاریخ فراغت از تألیف نیمه شعبان ۱۳۱۰ است .

آغاز پس از خطبه (و بعد چنین گوید یکی از خدام آستان عالم ربانی و حکیم
سمدانی) انجام (والحمد لله اولوا آخرها و ظاهرا و باطنا) کاتب محمد بن محمد بدقر
جندقی - رمضان ۱۳۱۰ . خط نسخ مختلف السطر - دارای ۱۴۹ برگ . اندازه ۱۸ در
۱۶ و قفی نائینی « ۴۹۹ »

حجة الکلام

۵۴۵

عربی - مؤلف غیاث الدین منصور دشتکی ؛ انتصاب رساله بمؤلف بدون تردید
است لیکن نام رساله واضح نیست صدرنسخه رساله معاد نوشته شده است . مؤلف در دیباچه رساله را
چنین توصیف میکند : « هذا هو الحجة التاسعة من حجة الاسلام لايضاح مع حجة الاسلام الزام الاختصاص
ووافحام معاند عقاید الاسلام مما لفته » تا آنجا که گفته « و ترتب مقالات هذه على مقالات » مجالس المؤمنین
کتابی بنام حجة الکلام از تألیفات مؤلف شمرده و گوید : « قسم بمبحث معاد آن بنظر فقیر رسیده
و در آنجا متصدی رد اقوال حجة الاسلام غزالی شده و تشیع بسیار بر او کرده
و آن مبحث قریب سه هزار بیت است » این تألیف چه بنام حجة الکلام یا حجة الاسلام
باشد بنظر میرسد که این نسخه قطعه مربوطه بمبحث معاد جسمانی از همان کتاب است .
رساله پس از دیباچه ضمن سه مقاله صورت گرفته : ۱ اعلام ان الایمان والاعتقاد بحشر -
الاجساد من ضروریات الدین الخ ۲ فی رد انکار المنکرین فی الجاهلیة الاولى ۳ فی
رد شبه المنکرین فی الجاهلیة الثانية .

آغاز (اعود اليك و اعود منك بعد حمد الله الاله والصلوة على انبيائه سيما سيدنا
محمد و آله و اوليائه) انجام موجود (ولم لا يكون الام حاصل مما اكسبه و اكتسبه عادة
و طبعا والحمد لله اولوا آخرها) خط نستعلیق ۱۹ سطری - عناوین بشعر فیه نوشته شده ؛
دارای ۱۰ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۱ و قفی نائینی « ۵۰۰ »

حجج الرضویه

۵۴۶

فارسی مؤلف سید محمد عصار - تعلیق و مستدرک و تتمیمی است بر کتاب هدیه المهدویه (۱)
تاریخ فراغت از تألیف ۲۱ محرم ۱۳۴۱ است . نسخه بخط دستی مؤلف است .
آغاز پس از دیباچه « فاضل بهائی یعنی مصل بهائی در صفحه ششم در سطر ۲۷ میگوید »
انجام - (و باین سبب شربت ریخت نوشیده ام و بیش رغبت و مال تلید رسیده ام » -

(۱) کتاب هدیه المهدویه را بشماره ۶۶۵ حکمت چاپی ببینید .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر - دارای ۱۳۱ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ - وقفی
- خود مؤلف (۵۰۱)

۵۴۷ حقیقة الجعفریه

عربی - مؤلف عبد الملک مرجانی طالقانی از شاگردان صاحب قصص العلماء . مختصری
است در ابطال جبر و تفویض که ضمن ۱۰۰ حدیقه و خاتمه صورت گرفته و در رجب
۱۲۹۴ از آن فراغت یافته است .
آغاز الحمد لله ونشهد ان لا اله الا الله وانه مالک المالك « انجام » فارجم اباحیفة
وومضی البهلول وتر که « - خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۳۰ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۱
وقفی فهرستی (۵۰۲)

حقیقة الشیعه

به یمنید شماره ۱۰۳ عمومی اخبار خطی

۵۴۸ حسنیه

فارسی - مناظره ایست مذهبی که بصورت داستان و مقاوله گنیزی موسوم بحسنیه و
ابراهیم بن سیار معروف بنظام تألیف و تحریر شده - این نسخه افتاده دارد . در روضات
الجنات نسبت رساله فارسی بدین نام و درین موضوع بشیخ ابوالفتح رازی نقل شده است لیک
علاوه برتخالف سبک عبارت این رساله با سبک عبارت شیخ ابوالفتح از نسخه که بشماره ۵۴۹
است معلوم میگردد که این رساله بزبان عربی تألیف شده . این رساله ذیل کتاب حلیة المتقین
مجلسی چاپ شده . در دیباچه چاپی نام مترجم ابراهیم استرآبادی ذکر شده و مترجم آورده
است که در تاریخ ۴۵۸ که از زیارت مکه و مدینه مراجعت میکرده دردهشوق این رساله حسنیه را
نزد سیدی که بشیعه و تورع مشهور بوده یافته و نسخه برداشته و بخواش عزیز آرا بفارسی
ترجمه نموده . آغاز موجود (ای ابراهیم مناظره دراز کشید می ترسم که موجب ملال
خایه شود) انجام موجود - « اول درین آیه که گذشته در غار » تاریخ کتابت ۱۰۸۹
خط نسخ ۱۲ سطری - دارای ۲۸ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۴ - واقف شناخته نشد (۵۶۵)

۵۴۹ حسنیه

فارسی - مکرر شماره پیش - اول این نسخه افتاده است .
آغاز موجود « امام جمع خلائق از جن وانس بی حکم الهی » - انجام (و باقی سادات
اهل بیت و باقی ائمه ۴ رسانیدند » - تاریخ کتابت صفر ۱۱۴۳ - خط نسخ ۲۳

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

صفحه قطعه از ترجمه رساله یوحنا است . خط نستعلیق ۱۵ سطری - دارای ۵۶ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۲ و قفسی فهرستی « ۶۵۲ »

۵۵۰ حق الیقین فی اصول الدین

عربی - مؤلف محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی نجفی قزوینی متوفای ۱۰۹۸ مدفون در قم در بقعه شیخان - قلمی اخباری مشرب و متعصب بر صوفیه و فلاسفه است . و از مشایخ مجلسی دوم بشمار است - رساله مختصری است در عقاید . نسخه ناقص است موجودی از آن تا قدری از فصل سیم از باب اول است -

آغاز - پس از دیباچه (اما المقدمة فی بیان طریق تنقیة القلوب و معالجتها بذکر الموت لیزول عنها الصمم) - انجام موجود (منهم خلفاء بنی العباس و اشهر انهم) - خط نستعلیق ۱۹ سطری - ابواب و فصول بشیخرف نوشته شده دارای ۱۰ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفسی فهرستی (۵۰۴)

۵۵۱ حق الیقین فی معرفة رب العالمین

فارسی - مؤلف سید الدین شیخ محمود بن عبد الکریم بن یحیی شبستری متوفای ۷۱۸ یا ۷۱۹ یا ۷۲۰ یا ۷۲۵ در سن ۳۳ سالگی مدفون در شبستر (۱) - رساله ایست در مبدء و معاد که ضمن ۸ باب صورت گرفته و در ایران به چاپ رسیده (شرح این کتاب را بشماره ۸۳۰) به بینید .

آغاز « ای پیدائز از هر پیدا » انجام « و نقطه عین وحدت منه بدا و الیه يعود » سپس مقاله ایست فارسی در مقولات عشر که در ۹ فصل انجامیده و در صدر نسخه چنین مسطور است « من تصانیف محقق طوسی » - و مینماید که قطعه از کتابی است در منطق که کاتب آنرا افراد در کتابت نموده . خط نستعلیق که در متن و حاشیه بطور چلیبا نوشته و مجدول بطلا و تحریر - ابواب و عناوین بشیخرف نوشته شده - دارای ۷ برگ اندازه - ۴۳ در ۲۶ و قفسی ثانی « به بینید شماره ۵۸۵ حکمت ص ۱۴ » - (۶۳۸۹)

۵۵۲ حکمت صادقیه

عربی . مکرر شماره ۲۱۸ - تقریر درس و افادات ملا محمد صادق اردستانی (۲)

(۱) - دانشمندان آذر بایجان . ریاض العارفین

(۱) - متوفای ۱۱۳۴ - مدفون در ریخت فولاد اصفهان - نجوم العلماء

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

در مبحث نفس است که شاگردش ملا حمزة گیلانی (۱) - برشته تحریر آورده و محمد علی بن محمد رضا نامی از مردمان همان دوره دیباجه و فهرست برای آن نگاشته و هم بدین نام موسومش نموده - این همان رساله ایست که بشماره مذکور بنام معروف (قوی النفس) ضبط شده و بجهت نداشتن آن نسخه دیباجه الحاقی مذکور را بهمان عنوان و اسم معروف (قوی النفس) ضبط گشت . کتاب ضمن ۲۸ فصل صورت گرفته . « حاشیه بر این کتاب را به بشماره ۴۸۰ ببینید » . آغاز نسخه - (یامن خصت ألوحدة ائیه بذاته) آغاز کتاب - (فصل فی تحقیق القوی المنسوبة الى النفس النبایة فنقول اولاً ان القوة من حیث هی قوه بالذات لیست إلا علی امرها) - انجام « و هذا الدلیل مبنی علی اصولنا لایفهمه الا العاقلون » کتاب محمد هادی بن احمد طالقانی - تاریخ کتابت ۱۱۷۵ - خط نسخ ۲۲ سطری - ابواب و فصول بشنجرف نوشته شده - دارای ۷۹ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۲ و قفی فهرستی « ۵۰۵ »

حکمة العارفين

۵۵۳

عربی مؤلف محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی نجفی قمی - کتب دور در آراء فلاسفه و عقاید عرفا است که ضمن مقدمه ۱۹ فصل و خانمه صورت گرفته . آغاز « الحمد لله الذی جعلنا بمعرفته و معرفة دینه علماء فقهاء و بمعرفة نبيه وآل نبيه حکماء و عرفاء » انجام « و نبذة من فضائل خاتم الاولیاء و قطب الاقطاب و غوث الاعظم اشکر الله علی ما هدیکم الیه من محبة الاولیاء الصادقین المظهرین المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین و متابعتهم و اقتفاء آثارهم » - کتاب محمد علی - تاریخ کتابت شوال ۱۲۰۱ - خط نسخ ۱۷ سطری . ابواب و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۴۹ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۵ و قفی قائم مقام « ۵۰۷ »

حکمة العارفين

۵۵۴

عربی مکرر پیش از اول نسخه یک صفحه افتاده است . اول موجود « الكتاب فی بیان غراتهم و زلاتهم فی المسائل المتعلقة بالدين » کتاب آخر نسخه را نیز بقدر چند صفحه توشه و سفید گذارده است - آخر موجود « والی عقولهم و عقول مریدهم و مصدقهم » خط نسخ ۲۲ سطری - دارای ۱۱۹ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۷ - و قفی ثانینی « ۵۰۶ »

حکمت عرشیه

۵۵۵

عربی - مؤلف ملا صدرا - مختصری است در مبدء و معاد که پس از دیباجه ضمن دو

(۱) متوفای در اواخر ایام محاصره اصفهان (سال ۱۱۳۴) در غائله افتاده (تذکره حنین)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اشراق و خاتمه صورت گرفته و کتاب دارای شرح و بیچاپ هم رسیده است.
آغاز - « الحمد لله الذی جعلنا ممن شرح صدره الاسلام » انجام « و نور قلوبنا
بانوار الحکمة والیقین » - تاریخ تحریر ۱۲۴۱ پس از آن ضمن ۷ صفحه رساله ایست در
سلوک و مواعظ - خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر - دارای ۳۹ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۵ -
وقفی نایبی ۵۰۹

حکمت عرشیه

۵۵۶

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی جعلنا ممن شرح صدره الاسلام)
انجام (و نور قلوبنا بانوار الحکمة والیقین » کاتب علی اکبر بن محمد کریم طبیب سالیانی -
تاریخ کتابت ذیحجه ۱۲۶۳ در اصفهان در مدرسه میرزا حسین -
خط نستعلیق و شکسته - ۱۶ سطری ابواب و عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای
۳۵ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۳ وقفی فهرستی « ۵۰۸ »

حکمت علائی

۵۵۷

فارسی - مکرر شماره ۹۸ مصنف شیخ الرئیس بوعلی سینا - مختصری است حاوی
علوم عقلی و ریاضی و بدانش نامه نیز موسوم است . کتاب از تصنیفات شیخ است در
اصفهان که بنام علاء الدوله کاکویه نگاشته و دارای لغات و مصطلحات علمی پارسی است
کتاب بیچاپ رسیده نسخه موجود تنها حاوی منطق و حکمت الهی و طبیعی است .
آغاز (سپاس مر خداوند افریدگار بخشاینده خرد را) انجام (تا اینجا پس بود
سخن گفتن اندر علم طبیعی) خط نستعلیق و شکسته ۱۵ سطری - دارای ۱۰۵ برگ -
اندازه ۲۲ در ۱۵ وقفی فهرستی « ۵۱۰ »

حل جام جهان نما

۵۵۸

فارسی - هجشی شناخته نشد - حاشیه ایست برجام جهان نما که در محرم ۸۵۰
شروع در آن نموده و اهداء به بایر خان کرده است .
آغاز (بسم النقطة الکاملة بها دایرة الوجود فمنه بداوالبه يعود امواج بحار سپاس)
انجام (ولیکن سبب تاخیر کایت این دائره جامعه و جزئیت دایر تین مذکور تین است)
خط نستعلیق ۱۹ سطری - عناوین بشنجراف نوشته شده . دارای ۹ برگ . اندازه ۱۸
در ۱۳ . خریداری آتانه قدس در اسفند ۱۳۱۸ « به بیند کتاب دقائق شماره ۹۳۰
حکمت ص ۹۸ » « ۶۴۱ »

حل مشکلات الاشارات

شرح اشارات شماوه ۷۶۵ را به بیند

۵۵۹ حیوة النفس فی حظيرة القدس

عربی - مؤلف شیخ احمد بن زین الدین ابراهیم بن صقر مطبری احسائی در گذشته ۱۲۴۳ مدفون در بقیع مدینه - از سید بحر العلوم و صاحب ریاض و اعلام آندوره اجازه یافته است . کتاب مختصریست در اصول پنجگانه مذهبی و مطالب مربوط بمقاید که ضمن مقدمه و پنج باب و خاتمه صورت گرفته . اصل و هم ترجمه فارسی آن بچاپ رسیده .

آغاز پس از دیباچه (اما المقدمة اعلم ان الله سبحانه لم يخلق العباد عبدا لانه حكيم) انجام (والواجب على العباد شكر نعمائه و حمده على كرم عدله و آلائه والرضاء في كل حال بقضائه وقدره) تاریخ کتابت ۱۲۸۱ . خط نسخ ۱۲ سطری کاغذ الوان : ابواب و فصول بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۷ برك . اندازه ۱۳ در ۸ . وقفی آقای شجعی سال ۱۳۱۵ خورشیدی « ۵۶۵۱ »

۵۶۰ حیوة النفس فی حظيرة القدس

عربی مکرر پیش - آغاز پس از دیباچه (اما المقدمة اعلم ان الله سبحانه) انجام (والواجب على العباد شكر نعمائه) - خط نسخ ۲۰ سطری - ابواب و فصول بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۴ برك . اندازه ۲۱ در ۱۵ وقفی نائینی (۵۱۲)

۵۶۱ حیوة النفس فی حظيرة القدس

عربی مکرر پیش - این نسخه بادنسخه پیش تخالف دارد - آغاز پس از دیباچه (المقدمة اعلم ان الله سبحانه) - انجام (فاجتنبوه لماكم تهدون) پس از این رساله درحقیقت عقل و نفس و روح و هشت رساله و مقاله در پاسخ پرسش ها و توضیح مسائل مختلفه از مؤلف ضمیمه است - خط نسخ و نستعلیق مختلف السطر - دارای ۴۳ برك - اندازه ۲۶ در ۱۸ وقفی نائینی (۳۲۸)

(حرف - خ)

خلاصه

۵۶۲

عربی - رساله از متون کلامیه وبمسالك امامیه است . مؤلف آن شناخته نشد -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

در آخر نسخه مسطور است: « تمت هذه الاجزاء الموسومة بالخلاصة في معرفة الله وصفاته النبويه والسايية » - رساله ضمن ۸ باب صورت گرفته: ۱- في التوحيد در ۴ فصل ۲- في العدل در ۶ فصل ۳- في النبوة در ۵ فصل ۴- في الامامة در ۴ فصل ۵- في الوعد و الوعيد ۶- في الآلام والاعراض ۷- في الاجال والارزاق والاسعار در ۳ فصل ۸- في احوال المكافين بعد الموت در ۴ فصل .

آغاز - پس از تسميه و تحميد (اعلم ان هذا الكتاب يشتمل على مسائل يتعلق بعلم الاصول) انجام (فلو كانوا مكلفين لم يكن خالصا من المشقة وذلك محال فثبت انهم غير المكلفين بل منهم مكرمين) - كاتب حسين بن عز الدين سهام (حاشيه بر ابن را بشماره ۴۸۱ به بنيد) خط نسخ ۱۵ و ۱۳ سطری - ابواب و فصول بشنجراف نوشته شده دارای ۱۷ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۳ واقف شناخته نشد « ۵۱۳ »

(حرف - د)

دانش نامه

به بنيد حکمت علائی شماره - ۵۵۷

دانشنامه جهان

۵۶۳

فارسی - مؤلف غياث الدين على بن على اميران حسيني « يا حسنى » اصفهانی - دوره مختصر است در حکمت طبيعي از بيان پديد آمدن عقل و نفس و افلاک و عناصر بسيطر و مرگبه - کتاب مرتب برده فصل و مذييل است بخاتمه در تشریح اين کتاب در هند چاپ شده - مؤلف در سال ۸۷۹ در بدخشان از تأليف اين کتاب فراغت يافته - بنا بر آنچه در ديباچه اين نسخه مذکور است مؤلف اين کتاب را سلطان محمود بهادر خان اهدا نموده در نسخه چاپي بجای نام مذکور ابوالفتح سلطان محمد ذکر شده و در نسخه خطی که بشماره ۵۶۴ است نامی از کسی برده نشده است .

آغاز - (سزاوار ستايش و سپاس مبدعى است که باقتضای ذاتی که در لسان صاحب نواميس الهی بامر کن معبر گشته) - انجام (از عروق صغاری که تا بنند از غصون رحم) خط نستعلیق ۱۵ سطری - فصول و ابواب و دوائر بشنجراف نوشته شده - نصف برگ اول نسخه افتاده و صحافی شده است - دارای ۱۳۸ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۲ - وقفی نایبی « ۵۶۵ »

دانش نامه جهان

۵۶۴

فارسی مکرر پیش - چند صفحه از آخر کتاب افتاده است . آغاز « سزاوار ستايش

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

وسپاس مبدعی است « آخر موجود - « او از باد پر میشود و شراین او از روح »
خط نستعلیق ۱۵ سطری دارای ۱۱۶ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۵ - نسخه رطوبت رسیده
و بعضی از برگها سیاه شده است وقفی نائینی « ۵۱۶ »

۵۶۵ دانش نامه شاهي

فارسی - مؤلف محمد امین بن محمد شریف استرآبادی متوفای ۱۰۳۱ علی الاصح
(یا ۱۰۲۶) درمکه نزد میرزا محمد صاحب رجال و شاه تقی الدین محمد نسایه تلمذ
کرده و از صاحب مدارک و صاحب معالم اجازت در روایت داشته . با اجتهاد در احکام
مخالف و اخباری متعصبی بوده . آورده اند که مؤلف اول کسی است که مجتهدین را
نکوهش نموده و در ناسزاگوئی را بر روی آنان بگشود - مؤلف مقیم در حجاز و مجاور
حرمین بوده - و این کتاب را بنام قطب شاه هندی تألیف کرده و آنرا چنین توصیف و تحدید
نموده : « خاطر فاتر گذشت که آنمودگی از غوامض مسائل حکمیه و کلامیه و
منطقیه و اصولیه و عربیه جمع کند » تا آنجا که گوید « چون این رساله در طریقه خاصه
به منزله کتاب اربعین فخر رازیست در طریقه عامه مرتب بر چهل فایده شد » - آغاز -
(الحمد لله الذی عرفنا لنفسه بعنوان انه خالق السموات والارضین و ما فیهن) - انجام
(بتوفیق طاعت داش زنده دار - اللهم خلد ملکه و سلطان و ادم علی العالمین بره و احسانه
واجعله من انصار امام الزمان ناموس العصر والامان علیه و علی آبائه الطاهرین افضل الصلوة و
السلام من الملك العالم) - کاتب محمد صالح بن علی نقی بن محمد نقی بن ثانی -
تاریخ کتابت ۱۰۹۱ - خط نستعلیق ۲۱ سطری عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۱۹
برگ - اندازه ۲۶ در ۱۹ وقفی تاج ماه بیگم ۱۲۶۲ (۵۱۷)

۵۶۶ درة الفاخر

عربی - مکرر شماره ۱۷ - مؤلف نور الدین عبد الرحمن بن نظام الدین احمد
بن شمس الدین محمد دشتی اصفهانی معروف و متخلص به جامی - متولد ۲۳ شعبان ۸۱۷
در قصبه خرج در جام متوفای « ۱۸۱۳ » هجرم ۸۹۸ مدفون در عیدگاه هرات - علوم
ادب را در مدرسه نظامیه هرات و ریاضی را در سمرقند آموخته - در قون و مختلفه مکمل و
در اندک زمانی بی نیاز از تعلم شد و نزد سلطان حسین میرزای بایقرا و وزیر نازش نوائی
مقامی ارجمندی داشت و مقفی و تصدی قضاء جام گشت در بایان - طالب مقامات عرفانی شد
و در سلسله نقشبندیه وارد گشت و مرید خواجه عید الله احرار بوده - مؤلف لقب اصایش

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

عماد الدین و تذللش در آغاز دشتی بوده است . رساله در تحقیق و بیان اراء و عقاید صوفیه و حکماء و کلامیون است در اثبات وجود و اسماء و صفات واجب و کیفیت صدور کثرت از مبداء عزوجل - (تعلیقه بر این رساله را بشماره ۴۴۱ به بینید)

آغاز - « الحمد لله الذی تجلی بذاته قسین فی باطن علمه مجالی ذاته وصفاته » انجام - « فیمکن ان یکون الصادر اولا بالوجود العینی اکثر من واحد کما ذهب الیه الصوفیة الموحدة » - کتب عرب بخاری . تاریخ کتابت ذیحجه ۹۹۱ . رساله دارای حاشیه ایست از عبد الغفور لاری که ۵ صفحه اول آن در آخر نسخه ضمیمه است - خط نستعلیق ۲۱ سطری - ابواب و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۶ برگ و موریانه خورده - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفسه نائینی « ۵۶۵ »

۵۶۷ درة الفاخر

عربی - مکرر پیش ؛ آغاز (الحمد لله الذی تجلی بذاته) انجام (حصول الشرايط و ارتفاع الموانع)

خط نستعلیق ۱۷ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۹ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۰ واقف شناخته نشد . « ۵۱۸ »

۵۶۸ درة الفاخر

عربی - مکرر پیش ؛ آغاز « الحمد لله الذی تجلی بذاته » انجام « فلا بدان یکون علی تلك النسبة فیمکن ان یکون الصادر »

خط نستعلیق ۱۱ سطری - دارای ۴۲ برگ ، اندازه ۱۸ در ۱۳ واقف شناخته نشد ؛ « ۵۱۹ »

۵۶۹ درة الفاخر

عربی - مکرر پیش . آغاز « الحمد لله الذی تجلی بذاته » انجام « لا غیر فحصل المراد و ذلك ما اوردنا بیانہ »

خط نستعلیق ۲۰ سطری - کاغذ نسخه آبی رنگ ؛ دارای ۱۴ برگ اندازه ۱۶ در ۱۰ « به بینید رساله در حدوث عالم ۶۳ حکمت ص ۱۰ » « ۵۹۴۹ »

۵۷۰ درة الفاخر

عربی - مکرر پیش . آغاز « الحمد لله الذی تجلی بذاته » انجام « المؤمن المہین العزیز الجبار المتکبر »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۷ برك « به یئید رساله وجودیه ۷۱۸ حکمت

ص ۴ « ۵۹۵۷ »

در یئیدم

۵۷۱

فارسی - مؤلف محمد دهمدار ، رساله ایست در بیان نسبت انسان به عالم و خویششن
شناسی آغاز « حمد و سپاس از ای آلات من « کذا » مرافید کاربرد که که شان الوهیتش
مقوم وجود موجودات « انجام » و بتوفیق خدای تعالی از نعم الهی محظوظ باشد و از
شر نفس و شیطین الانس والجن محفوظ والاء يقول الحق و هو یهدی السبیل «
خط نستعلیق ۱۶ سطری - دارای ۱۶ برك . اندازه ۲۱ در ۱۶ وقفی فهرستی
(به یئید رساله در توحید ۶۲۰ حکمت ص ۱۶۴ « ۶۳۹۷ »

دوازده مقاله

۵۷۲

عربی - مؤلف محمود بن نعمت الله بخاری - ترجمه اش دیده نشد . از کتاب
استفاده میشود که از مردمان نیمه اول سده ۹ یمد است رساله در نقض و ابرام و شرح
و توضیح دوازده قاعده عقلی از قواعد منطقی و فلسفی است -
آغاز (الحمد لله الم محمود علی کل نعله والصلوة والسلام علی میدنا محمد و آله
فهذه اثنی عشر مقالة ذکر فيها ما يتعلق علی الفوائد المشهورة فیما بین الطالب المستمعة فیما
لا یدعی الا الصدق و الصواب) انجام (یقبله الطابع السليم حتی یقید التعمیم) کتاب محمود بن
محمد بن زین العابدین . تاریخ کتابت ۱۳ ذیحجه ۹۷۵ ، خط نستعلیق ۴۵ سطری - دارای
۹ برك و موریانه خورده ؛ اندازه ۲۰ در ۱۲ - وقفی فاضلخان « ۵۶۵۲ »

دو فائده

۵۷۳

عربی - فائده ۱ در سبب تعلق نفس بدن است و از عبارت کاتب در صدر نسخه
بر میاید که از آثار خامه بابا افضل الدین کاشی است .
آغاز (اتفقوا علی ان سبب تعلق النفس بالبدن هو اعتدال المزاج) انجام (لم یکن
محل تعلق النفس کالقطعة هذا ما حضرنا فی الحال واللہ اعلم بالصواب و الیه المرجع
والمآب و السلام علی اهل السلام) فائده ۲ - فی سبب الخوف من الموت منسوب
یبابا افضل است . آغاز (لما کن اعظم ما یلحق الانسان من المخاوف هو الخوف
من الموت) انجام (الا بمشاکته لتلك النفس و علی هذا ایضا تم الکلام) خط این نسخه

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

با نسخه که بشماره ۸۰۷ است یکی است و باید در ۱۲۷۳ نوشته شده باشد و خط شکسته
نسبت به ۱۴ سطر دارد . دارای ۸ برگ . اندازه ۱۷ در ۱۱ و قفسی فهرستی (به پند
شرح رساله الطیر شماره ۸۰۷ حکمت ص ۱۶۳ » « ۶۳۲۱ »

(حرف - ذ)

ذخیر

به پند تهاذت النلاسفه شماره ۴۳۲

ذوقیه

۵۷۴

فارسی - مؤلف محمد دهمدار . معترض است که در دیباچه چنین توصیف شده :
« این چند کلامه است برسم انموذج از ذوقیات عقلی و معقولات ذوقی بطریقی که
مطابق مشرب صافی صوفیه و متکلمین نیز باشد و مبین قصد ایشان از آن مضامین نامعترض
بر جهل خود اعتراف نماید »

رساله در عناوین بنیان و چهار رکن و پایان انجامیده :

بنیان در ذوقیات عقلی در ۱۰ ذوق . رکن ۱ در بیان مراد از رویه مشهود و
مشاهده ؛ ۲ در بیان شخص انسانی - ۳ در اشارت بمعنی وحدت وجود - ۴ - در بیان
مقصود و شرح بودن وجود بهائت کلی طبیعی . پایان در مجملی از قول اهل دانش
آغاز (انك الحمد و انت اهل له حمدا بما و حمد المحامدين من الازل الى الابد)
انجام (و مهر گسترش منور و محفوظ بحق البی و اله) خط نستعلیق ۱۶ سطر -
دارای ۹ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۶ ؛ و قفسی فهرستی (به پند رساله در توحید ۶۲۰
حکمت ص ۵۶) « ۶۳۹۲ »

[حرف - ر]

رجوم الشیاطین

۵۷۵

عربی - مؤلف حاج محمد کریمخان . رساله در اصول دین و اخلاق و مضامین
مربوط به عقاید است که ضمن دو اشراق صورت گرفته : اشراق اول در عنوان آسمان
و اشراق دوم در ۷ زمین انجامیده و در جمادی الدنی ۱۲۶۸ از آن فراغت یافته -
نسخه در تبریز بچاپ رسیده .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

آغاز پس از تسبیح و تحمید و نام مؤلف (ان هذه رسالة كريمة وکلمات عظیمه) انجام (و فی ذلك فلیتذوق المتذوقون) کتب محمد رضا طباطبائی - تاریخ کتبات ۱۳۰۵، خط نستعلیق ۱۴ سطری - دارای ۸۶ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ - وقفی نائینی. « ۵۲۳ »

۵۷۶ ردود و نقود

(ج - ۱)

عربی - محشی ابراهیم بن عرب آل عرفات قدیمی قطیفی خطی - ترجمه محشی در جایی دیده نشد و از کتاب شرح کفایة الفقه که شماره ۶۲۰۲ خطی این کتابخانه و بخط محشی است دانسته میشود که محشی از مردمان نیمه اول سده ۱۳ بوده و در صفر ۱۲۳۷ میزیسته و شاگرد میرزا محمد مهدی حسینی شارح کفایة الفقه سبزواری است. کتاب حاشیه بر فتوحات المکیه است نسخه بخط محشی است و در پشت نسخه نوشته این حاشیه مختصر است از حاشیه مطولی که بر فتوحات تألیف نموده.

آغاز « قوله عن عدم وعدمه کانه اراد بالعدم الاول عدم المخلوق الامکانی الذی لم یخرج بعد من الامکان الی الاکوان » انجام « ر اینا ان تذکر المذاهب الستة ابتداء المجلد الذینیه » خط نسخ ۲۱ سطری - فصول بشعر فیه نوشته شده - کاغذ نسخه آبی رنگ دارای ۱۱۳ برگ؛ اندازه ۲۲ در ۱۶ - وقفی عضدالملک سال ۱۲۷۶ « ۵۲۵ »

۵۷۷ رسائل

پارسی و عربی - نگارش سید نورالدین شاه نعمت الله ولی بن عبدالله متولد پنجشنبه ۲۲ رجب ۳۱ - ۷۳ در کوهبنان کرمان در گذشته پنجشنبه ۲۲ رجب ۸۲۷ یا ۸۳۴ مدفون در قصبه ماهان کرمان - از طرف پسر سلاله سادات حسینی است که در حلب میزیسته اند پدرش از آن شهر بکبج و مکران مهاجرت نموده و از طرف مادر بخوانین شبانکاره فارس می پیوندد (۱) علوم رسمی را از رکن الدین شیرازی و شمس الدین محمد بن بهاء الدین مکی و سید جلال الدین خوارزمی و عضد الدین ایجی فرا گرفت سپس رشته ترک و تجرید پیش گرفت و در انجام در سایه تربیت شیخ عبدالله یافعی بمقام معنوی نازل گشت و پس از مسافرت چندین ساله در گروه بنان کرمان رخت انداخت و بارشاد و افادات پرداخت و بزرگان از هر طبقه حضرتش را مکرم میداشتند و فرقه

« ۱ » ریاض العارفین نسبت مادریش را نوشته و او را متولد در کهنان از مجال

هرات دانسته

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

عرفاء نعمت‌اللهی بایشان منسوبند - شماره رسائل و منشآت اختلافی است -
ریاض العارفین شماره آنرا به ۳۰۰ نقل کرده تذکره که در صدر این نسخه
است ۳۴۰ نقل نموده و گوید که مختار مولانا ۱۱۴ بوده - نسخه موجود حاوی ۹۱
رساله است - ۱۴ رساله از رسائل مولانا در ۱۳۱۱ خورشیدی در تهران به چاپ رسیده -
نسخه مصدر است بتذکره ضمن ۳۳ صفحه در احوال مولانا که بفرموده امیر نظام‌الدین
عبدالباقی «عبدالرزا بن عبدالکریم بن عبدالرزا کرمانی در شوال ۹۱۱ سیره مولانا
را که سدیدالدین نصرالله در شیراز در تریخ ۹۰۶ جمع آوری کرده بود محرر و
مکمل نموده است .

آغاز نسخه « تحمید بیحد و عدو تمجید بیحد و عدد » آغاز رسائل (رساله تفسیر
آیات القرآن » پس از تسمیه و تحمید « سورة البقره قوا تبارک و تعالی ان الله اصطفی ادم
و نوحا ان الله اصطفی ادم ۴۵ بعلم الصفات و کشف جمال الذات) انجام « در حقیقت شاهد
وصالش همواست » کاتب عباس بن محمد شیرازی همدانی - تاریخ کتابت سلخ رمضان
۱۲۹۳ . خط نسخ ۲۹ سطری - ابواب و عناوین و نام رسائل بشنجرف نوشته شده - دارای
۲۵۶ برگ - اندازه ۳۱ در ۱۹ . وقفی نائینی . (۵۳۰)

رسائل

۵۷۸

فارسی - مکرر پیش - این مجلد حاوی ۳۷ رساله است که چند رساله آن مکرر
چند رساله مندرج در جلد سابق است .

آغاز - پس از یکصفحه از فهرست رسائل (رساله منبع الانوار و جمیع الاسرار
بسم الله الرحمن الرحیم قل بلسانه من کلامه هو الله احد) انجام (گردانی اول و آخر تمام
ظاهر و باطن تو باشی والسلام) - نسخه مصحح و قدیمی است - خط نستعلیق و مختلف السطر
دارای ۱۷۱ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۲ وقفی نائینی « ۵۳۱ »

رسائل

۵۷۹

فارسی - مکرر پیش - این نسخه مشتمل بر یازده رساله است . اول آن رساله
معرفت نامه و رساله آخر - رساله مهدیه است .

آغاز « قال الله تعالی آياتنا فی الافاق و فی انفسهم الخ » انجام « بر مادر رحمت گشاید »
خط نستعلیق ۱۷ سطری - فصول و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۷۷ برگ - اندازه

« ۱ » نواده شاه نعمت‌الله است که در رجب ۹۲۰ در رتبه چالدران کشته شده .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اندازه ۲۱ در ۱۳ خریداری آ-تاققدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۵۴۳ »

۵۸. رسائل اخوان الصفاء و خلان الوفاء

عربی-مجموعه ایست حاوی ۵ رساله در علوم آلهی و طبیعی و ریاضی و آداب و مانند دا ئره

المعارفی است فلسفی که به نامه ساده تألیف و بچهار بخش تقسیم شده :

بخش ۱- ریاضه تعلیمی شامل ۱۳ رساله ۲- جسمانیه طبیعی شامل ۱۷ رساله ۳- نفسانیه عقایه شامل ۱۰ رساله ۴- ناموسیه آلهیه شامل ۱۱ رساله - برغم کاوش و تتبعات افاضل از خاوریان و باختریان شخصیت و اغراض نگارندگان رسائل مبرهن و آشکار نگشته و نام پیش از پنج نفر از آنها دانسته نشده (۱) و از آنها هم ترجمه در دست نیست و همین ابهام مورد اختلاف حدس و نظر شده . شاید برخی گمان کنند که پنهان بودن این انجمن فلسفی از بیم تکفیر بوده و دیگر را اندیشه بر این باشد که این کانون در پشت پرده تعلیمات فلسفی داعیه انقلاب سیاسی در نظر داشته اند و به همین جهت بعضی مؤلفین رسائل را از فرق اسماعلیه دانسته اند - اینقدر مسلم است که جمعیتی در بصره از نیمه اول سده ۴م تألیف این مجموعه پرداخته اند و از فرق شیعه بوده اند و یک شبه شان هم در بغداد بوده است . کتاب با لغت اردو و فارسی ترجمه شده - اصل و هم خلاصه آن در اروپا و هند و مصر به چاپ رسیده .

آغاز- (الحمد لله الذی لا یحسن الاشیاء الا ان یکون بها احمد) - انجام (و بلغنا الی غایه مشیته فینا من الکمال الذی قصدنا فله الحمد منا ومن جمیع اخواننا الکرام دائماً ابدأ بلا زوال ولا انقطاع کما هو اهل و مستحقه) نسخه در ۱۲۴۱ مقابله شده است . کتاب از حجت خط و تذهیب نفیس است . خط این کتاب و رساله که شماره ۶۰۵ است (رساله در بیان اسباب رعد) یکی است - نام کاتب و تاریخ نوشتن در آن رساله چنین مسطور است : احمد بن محمد علی اصفهانی - تاریخ کتابت ۱۲۳۸ - خط نسخ ۲۷ سطری - و مجدول بتحریر و لاجورد و طلا و شنجرف بدو جدول برک اول و دوم که فهرست نسخه است با مرکب و شنجرف نوشته شده - حاشیه آن کل بونه و طلا اندازی گردیده - برک چهارم که اول نسخه است دارای یک سر لوح مذهب و مرصع نفیس و زیبا میباشد - بین سطور این برک و برک مقابل آن طلا اندازی شده و حاشیه این دو صفحه نیز تذهیب و ترصیع گردیده - مجموعه این نسخه دارای ۵۵ سر لوح مذهب میباشد که نام رساله در زمینه طلا با شنجرف نوشته شده . ابواب و عناوین و فصول در متن و حاشیه با لاجورد و شنجرف نوشته شده - دارای ۷۴۷ برک

(۱) ابوسلیمان محمد بن بشر بستی معروف به قدسی و ابوالحسن علی بن هارون زنجانی و ابو احمد

مهرجانی و عوفی و زید بن رفاعه -

حکمت - کلام - فلسفہ

کتاب خطی

اندازه ۳۰ در ۱۸ وقفی نائینی (۵۲۶)

۵۸۱ رسائل اخوان الصفاء

عربی . مکرر پیش - این نسخہ دارای دیباچہ است در ۷ صفحہ - آغاز دیباچہ (ثبت رسائل اخوان الصفا والاصدقاء الکرام) .

آغاز نسخہ (الحمد لله الذی لا یحسن الاشیاء) - انجام (و الحمد لله اولاً و آخراً و نسله لساناً ذا کراً و قلباً شاکراً الخ) کاتب عبداللہ بحرانی - تاریخ کتابت ۱۰۹۷ - خط نسخ ۲۹ سطری فصول و عناوین بشنجرف نوشته شدہ - اوراق موربانہ خوردہ - دارای ۴۳۱ برگ - اندازه ۲۷ در ۱۹ وقفی نائینی (۵۲۷)

۵۸۲ رسائل اخوان الصفاء

عربی - مکرر پیش - این مجلد رسالہ ۱۳ از بخش یکم و ۲ از بخش ۳ کتاب را ندارد - آغاز (ثبت رسائل اخوان الصفا والاصدقاء الکرام)

آغاز نسخہ (الحمد لله الذی لا یحسن الاشیاء) - انجام (و یدفعک الله تعالی منازل الاخیار المصطفین الابرار) - خط نسخ ۳۶ سطری - مجلدول بلاجورد و تحریر و طلاء فصول و عناوین بشنجرف نوشته شدہ . کاتب رجیبی بن عبداللہ اصفہانی کہ برای شاہزادہ امام قلی میرزا در تاریخ ۱۲۶۵ نوشته است - دارای ۴۴۹ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۵ وقفی نائینی « ۵۲۸ »

۵۸۳ رسائل اخوان الصفاء

عربی مکرر پیش - این شمارہ شامل ۸ رسالہ از بخش دوم است (از رسالہ ۸ تا ۱۷) و شمارہ ہفتم آن بانسخہ چاپی مخالف است .

آغاز (اعلم ایہا الاخ البار الرحیم الکریم ایدک الله ایانا بروح منه أن علم الناس) انجام (ثم اوردنا ایضاً ما عرفنا من الاخبار ومن جهة السمع) - خط نسخ ۱۹ سطری - فصول و عناوین بشنجرف نوشته شدہ - دارای ۱۱۱ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۳ وقفی فہرستی (۵۲۹)

۵۸۴ رسائل ومقالات

عربی - مجموعہ است حاوی ۹ رسالہ و مقالہ بشرح زیر کہ بیشتر از آثار کاتب صریحاً نسبت بابونصر فارابی دادہ : ۱- رسالہ عقلیہ - اسماء العقل یقال علی انحاء کثیرہ الخ - ۲- فی اغراض الحکیم فی کل مقالہ فی کتابہ الموسوم بالحروف و هو تحقیق غرض ارسطو طالیس فی کتاب ما بعد الایلیہ قال

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

قصدا الخ «جای شده» ۳. عبون المسائل «جای شده» ۴. فی کتاب مبادی آراء اهل المدينة الفاضله «جای شده» ۵. نکت ابی نصر فیما یصح و فیما لا یصح من احکام النجوم (جای شده) ۶ - رساله ایست که بدون نام و انتساب بدین جمله آغاز گشته: «الاشیاء الانسانیة التي اذا حصلت فی الامم و فی اهل المدن حصلت لهم بالسعادة الدنيا فی الحیوة الاولى و السعادة القصوى فی الحیوة الاخرة اربعة اجناس الفضائل النظرية و الفضائل الفکریة الخ (۱) - ۷ مسائل متفرقة سئل عنها الحکیم الفیلسوف الشیخ ابونصر (جای شده) ۸ - بیان مفارقات (المفارقات علی اربع مراتب مختلفه) نام مؤلف درین نسخه نوشته شده لیکن در نسخه که بشماره ۹۱۰ است بشیخ الرئیس نسبت داده شده و در نسخه که بشماره ۹۱۲ است بابونصر منسوب است. ۹ - رساله ایست که نامی از آن و مؤلفش نوشته نشده.

آغاز (اما ان السعادة هي غاية ما يشوقها كل انسان وان كل من ينحو بسمیه نحوها فانما ينحو علی انها کمال ما) - انجام (فیجب ان یتدی فیہ و تجمل مائتا بهذا الكتاب) خط نستعلیق و شکسته ۲۳ سطری - دارای ۵۶ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۵ و قی ثانی (۵۳۲)

رساله آغاز و انجام ۵۸۵

فارسی - مؤلف خواجه نصیرالدین طوسی - یست فصل است مربوط بمباحث معاد نسخه در طهران در ۱۳۱۴ بچاپ رسیده -
آغاز (ربنا لاترغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا) انجام (و اصلاح سهو هائی که قابل اصلاح باشد بجای آورند) خط نستعلیق که در سه ستون در متن و حاشیه نوشته بین ستونها جدول بطلا و تحریر فصول و عناوین بشیخرف نوشته شده - دارای ۴ برگ - اندازه ۳۴ در ۲۶. و قی ثانی « ۵۴۹ »

رساله در ابطال زمان موهوم ۵۸۶

عربی - مؤلف مولانا اسمعیل بن محمد حسین بن محمد رضابن علاء الدین محمد مازندرانی معروف بخواجهائی در گذشته یازدهم شعبان ۱۱۷۳ یا ۱۱۷۷ در اصفهان آرامگاهش تخت فولاد «۲» از اعلام و اساتید عصر خود بشمار است و شاهنشاه افشار حضرتشرا مکرم میداشت - مولانا را درین رساله نظر برد اشکالات آقا جمال خوانساری بر ادله میر داماد است در موضوع ابطال زمان موهوم.

(۱) شاید رساله ششم همان رساله باشد که در عبون الانبیا برای فارابی بنام «رسالة فی النبیة

علی اسباب السعادة» ضبط شده ۲۵۰ «روضات الجنات ۳۱ نجوم السماء ص ۲۶۹

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (وبعد الحمد المتقرد بالقدم والازلیه) انجام (بل من الماحدین المنکرین کما
خل قبله کثیر واضلوا) خط نسخ ۲۱ سطری - دارای ۱۶ برك ، اندازه ۲۱ در ۱۷
وقفی قائم مقام « به بینید رساله در بداء ۶۰۳ حکمت ص ۷ » « ۵۹۲۳ »

۵۸۷ رساله در ابطال زمان موهوم

عربی - مؤلف از علماء امامیه اواخر سده ۱۲ یعد است - این رساله در انتصار
از آقا جمال خوانساری است در اشکالاتیکه بر ادله میرداماد در مسئله ابطال زمان موهوم
نموده و رد بر خواجویست دور نیست که نام رساله (مرآة الازمان) باشد
آغاز (تبارک الذی کان ولم یکن معه شئی ثم شاء فانشأ الاشیاء) انجام (وهذا
انما یم بحسب الزمان الموهوم او بحسب الزمان التقدیری فافهم) خط نستعلیق و شکسته ۱۹ سطری -
دارای ۳۱ برك . اندازه ۱۵ در ۱۰ . وقفی نائینی « ۸۸۵ »

۵۸۸ رساله در اتصاف ماهیت بوجود

عربی - مؤلف ملا صدرا . رساله در تهران در ۱۳۰۲ چاپ شده ؛
آغاز (الحمد لواهب الحیوة والعقل والصلوة علی النبی والاهل) انجام (لانفسها
الا بمجرد الاعتبار) کاتب احمد بن محمد حسینی . تاریخ کتابت ۱۲۱۶ . خط نستعلیق
و شکسته ۱۷ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۴ برك - اندازه ۲۰ در
۱۵ . وقفی نائینی (به بینید اسرار آیات ۶۱۳۴ عمومی تفسیر) « ۶۴۰۸ »

۵۸۹ رساله در اثبات حدوث عالم

عربی - مؤلف شیخ حسین بن ابراهیم تنکابنی از حکماً نیمه دوم سده ۱۱ و از
شاگردان ملا صدرا است ؛ مدتی در مکه مقیم بوده مخالفین از راه تعصب بشدت زدنش
و بر اثر آن بیمار و از مکه خارج شد و در بین الحرمین در گذشت و در ربه تزد
قبر ابوذر غفاری آرمید « ۱ » این رساله در حاشیه مشاعر در تهران ۱۳۱۵ بچاپ رسید
آغاز « الحمد لله المتقرد بوجوب الوجود عن کل عین » انجام لایکون الاجساما تم
عن ذلك علوا کبیرا « خط نسخ ۲۱ سطری - دارای ۳ برك . اندازه ۲۱ در ۱۷ .
وقفی قائم مقام « به بینید رساله در بداء شماره - ۶۰۳ حکمت ص ۲۴ » « ۵۹۲۵ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۵۹۰ رساله در اثبات نبوت

عربی - یکی از رسائیکه در موضوع نبوت نسبت بشیخ الرئيس داده شده همین رساله است و در صدر آن این عبارت نوشته شده: «رسالة فی اثبات النبوة و تاویل مرا... هم «گذا» و امثالهم الشیخ الرئيس».

آغاز (اصلحك الله ان اجمعه جعل ما خاطبت به فی ازالة الشكوك » انجام » و الثمانية المؤدية الى الجنة سميت ابوابا لهذه ابانة جميع المسائل على الایجاز) تاریخ کتابت ۱۰۹۷ نسخه پس از رساله مذکور حاوی مقالات و عبارات ذیل است : مقاله بنام رساله (فی ازالة الشكوك فی الموت) در چهار صفحه ۲. مقاله بنام (رسالة العروس) در نصف صفحه که نسبت داده شده است بشیخ الرئيس ۳ پاسخ خواجه نصیرالدین از پرسش محقق اول از گفته شیخ الرئيس : « ان الحرارة تفعل فی الرطب یاضا » ضمن ۱۱ صفحه ۴ لغزی از شیخ بهائی و پدرش و نامه از ملا صدرا بمیرداماد و پاره مطالب متفرقه دیگر . خط نستعلیق و شکسته معتدلت السطر و بطور چلیپا نوشته شده است . دارای ۱۲ برگ : اندازه ۲۲ در ۱۲ : وقفی نائینی « ۵۳۷ »

رساله احديه

به بینید رساله عینیة الوجود شماره - ۶۸۳

۵۹۱ رساله ارزاق

عربی - مصنف نظر بانچه که در صدر نسخه نوشته شده شیخ الرئيس است . و حیزه ایست در بیان حکمت اختلاف تقدیر مردم در رزق و تفاوت آنها در روزی . آغاز (الحمد لله و نعوذ بالله من علم یسلطنا الی الجهل بمدله) انجام (وفی کل ذلك من المنافع بالطول القول فی استخراجہ حتی لا یوجد فی العالم شیء باطل) خط نسخ که در سه ستون بطور چلیپا نوشته شده - بین سطور مجدول بطلا و تحریر دارای یک صفحه و نصف صفحه است - اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی « ۵۴۴ »

۵۹۲ رساله اصطلاحات

عربی - مؤلف محیی الدین معروف بابن عربی - مختصری است در شرح اصطلاحات صوفیه که در صفر ۶۱۵ در شهرستان ملطیه تالیف کرده است . « ۱ » آغاز پس از نام مؤلف « الوقت عبارة عما انت علیه فی زمان الحال من غیر نظر الی الماضی والمستقبل » انجام « السر السر ما افرد به الحق عن العبد انتهى الجزء والجهاسه

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

العلم « کذا » خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۴ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۳ .
خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ - « بهینید کتاب دقائق شماره ۸۶۰ حکمت
ص ۱۲۰ » « ۶۴۱۶ »

۵۹۳ رساله اصول عقاید

عربی - مختصری است در اصول عقاید شیعہ که در پنج باب و هر بابی ضمن
مسائل عنوان و صورت گرفته - نسخه فاقد دیباچه است - بهمین جهت مؤلف آن شناخته
نشد - آغاز « الباب الاول فی التوحید مسئله واجب الوجود موجود » انجام « و هی -
منفیة عن غیرهم »

خط نستعلیق که در سه ستون در متن و حاشیه بطور چلیبا نوشته - مسائل و عناوین
بشجرف نوشته شده و مجدول بطلا و تحریر - دارای دو برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ .
وقتی نائینی « بهینید رساله در امامت ۵۹۱ حکمت ص ۴ » « ۵۹۱۷ »

۵۹۴ رساله اصول و فروع

فارسی - مؤلف نورعلی شاه محمد علی بن میرزا عبدالحمید بن محمد علی رقی طبسی اصفهانی متوفای
۱۲۱۴ - در شهرستان موصل مدقون در جوار حضرت یونس پنهان ۳۰ - از مریدان سید معصوم عیاشادکنی
و از قطاب سلسله عرفاء نعمه اللهی بشمار است « ۱ » رساله مختصر جامعی است در اصول
و فروع دین و مذهب و اصول مختصر سارک و تجرد - مؤلف تقصیل سیر و حضور بخداست
شیخ و رسیدن بمقاماتش را که در ضمن داستانی بیان کرده درین رساله آورده است
نسخه بچاپ هم رسیده است .

آغاز پس از تسمیه و تحمید (بدانکه بر هر مکلفی واجب است که سیاح نظر را
در دریای بی انتهای فکرت غوطه ور سازد) انجام (جدا کرد زهم ناحق و باطل)
کتاب محمد موسوی - خط نستعلیق ۱۵ سطری - عناوین و ابواب بالاجورد و بشجرف
نوشته شده - دارای ۱۵ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۳ وقتی نائینی « ۶۲۵ »

۵۹۵ رساله در اقسام علوم و حکمت

عربی - منسوب بشیخ الرئیس - مختصری است در بیان تقسیمات حکمت و اقسام
علوم عقلیه -

آغاز (الحمد لله ما هم الصواب و منور الالباب و واهب العقل و المتکلف بالمدل و صلوته

« ۱ » طرائق العقایق

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

علی انبیائه المصطفین من خلقه و بعد فقد التمسیت منی (انجام) فان الصناعة نفسها یوجیه فانها یرید منهم (خط نسخ ۲۰ سطری - عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای ۶ برگ - اندازه ۱۶ در ۱۰ وقفی فهرستی « ۵۵۰ »

۵۹۶ رساله در اقسام علوم و حکمت

عربی - مکرر پیش . آغاز (الحمد لله ماہم الصواب و منور الالباب) انجام (ان الصناعة نفسها یوجیه و انها یرید منهم فلنتختم)

خط نسخ ۳۳ سطری - دارای ۳ برگ . اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی نائینی « به بینید اثبات واجب ۳۰۳ حکمت ص ۶۳ » « ۵۹۱۳ »

۵۹۷ رساله در امامت

عربی - مصنف خواجه نصیرالدین طوسی و جیزه است در امامت که بخواہش علی بن امامور یا نام آورد تألیف فرموده رساله مرتب بر ۲ فصل است :

فصل ۱ ینبغی ان یعلم ان لكل مسئلة موضعا معلوما من العلم الخ ۲ ثم اعلم ان الکلام فی الامامة مبنی علی خمس مسائل الخ (آغاز) الحمد لله واسع الرحمة و سابغ النعمة و صلی الله علی محمد شافع الامة و کاشف الغمة و آله اولی العصمة و ذوی الحکمة) انجام هو الخوف الغالب و عدم التمكن والظهور يجب عند زوال السبب (نسخه مذیل است بمقالة از خواجه در عقاید مجالس المؤمنین این مقاله راجع کرده است - کاتب شاه محمد بن زین العابدین - تاریخ کتاب جمادی الثانی ۱۰۴۲ : خط نستعلیق ۲۲ سطری - دارای ۷ برگ - اندام ۲۴ در ۱۴ . وقفی فهرستی « ۵۵۲ »

۵۹۸ رساله در امامت

عربی - مکرر پیش - آغاز پس از تسمیه « هذه رسالة فی الامام تصنیف مولی السعید » انجام « والظهور يجب عند زوال السبب واذو قینا بما وعدنا » - خط نستعلیق که در سه ستون در متن و در حاشیه بطور جلیبا نوشته - بین ستونها جدول بطلا و تحریر - دارای دو برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ . وقفی نائینی « ۵۵۱ »

۵۹۹ رساله در امامت

عربی - مؤلف حیدر علی بن شیخ جمال الدین - مقاله است در اثبات عصمت ائمه علیهم السلام . آغاز پس از تسمیه و تحمید و نام مؤلف (یا اخوان الدین و السالکین فی مناهج الیقین ان الذی حبانی الله تعالی به من معرفته اصول الدین سیما بحث الامامة الذی هی عقیده کمل العالم حقیقین) - انجام « کلاما یکشف عن ذلك النصوص المتواترة الواردة عنهم صلوات

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

الله علیه اجمعین « پس ازین ضمن ۹ صفحه فوائدی است متفرقه که احتمال میرود از مؤلف باشد - خط نسخ ۳۱ سطری - دارای ۸ برگ - اندازه ۷ در ۱۱ وقفی نائینی به بینید اثبات واجب ۳۰۳ حکمت ص ۱۹ « ۵۹۱۰ »

۶۰۰ رساله در بداء

فارسی مؤلف ملا میرزای شیروانی . آغاز پس از تسمیه و تحمید و نام مؤلف - « که در آثار و اخبار اهل بیت عصمت علیه الصلوة والسلام مذکور شده که بداء « انجام و با آنچه مذکور شد منتفی گردد » خط نستعلیق که بطور چاپا نوشته شده - دارای ۵ برگ - اندازه ۲۷ در ۱۴ وقفی نائینی « به بینید رساله در تحقیق تخلف از جیش اسامه ۶۱۴ حکمت ص ۷۲ « ۵۹۲۷ »

۶۰۱ رساله در بداء

فارسی مانند پیش آغاز پس از تسمیه و تحمید « که در آثار و اخبار اهل بیت « انجام « با آنچه مذکور شد منتفی گردد » - بعد از این بلا فصله سه مقاله است از همین مؤلف : ۱ در توضیح کلام علامه در قواعد الاحکام راجع بترک طهارتین در دو روز ۲ در رفع شبهه ابن کمونه ۳ در اثبات امامت حضرت علی علیه السلام خط نستعلیق ۲۰ و ۲۱ سطری - دارای ۱۲ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ وقفی فهرستی « به بینید رساله در تحقیق تخلف از جیش اسامه ۶۱۵ حکمت ص ۵۷ « ۶۳۸۲ »

۶۰۲ رساله در بداء

فارسی - مؤلف ملا محمد باقر مجلسی - آغاز پس از تسمیه و تحمید « چون در در مسئله بداء نزاع عظیم در میان علمای خاصه و عامه بهمرسیده « انجام « و شرح و حقیقه کامله فی الجمله بسطی داده شد « نسخه بچاپ نیز رسیده است - خط نستعلیق ۱۵ سطری عناوین بشیخرف نوشته شده - برگها موربانه خورده و دارای ۹ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ - وقفی حاج سید محمد شوشتری سال ۱۳۰۹ « ۵۵۵ »

۶۰۳ رساله در بداء

عربی - مؤلف مولانا خلیل بن محمد اشرف قاضی اصفهانی در گذشته در قزوین ۱۱۳۶ ترجمه مؤلف بروایت الذریعه (جلد ۱ ص ۸۵ و جلد ۲ ص ۵۴) در تمهیم امل الامل قزوینی مذکور است و چون آن کتاب در دسترس نگارنده نبود ترجمه مؤلف

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطای

باختصار مذکور اکتفاء گشت . رساله در شرح حدیث عمران صابی است که مذیل بمسئله بداء گشته . و چون موضوع بداء درخور تحقیق و اهمیت بوده بمآند رساله جداگانه نوشته است . آغاز (لما وفقنی الله تم الشرح) کذا (رایت ان ایین بعون الله ومشیته تحقیق القول فی البداء لما فیہ من الدقة والخفاء شدة الاحتیاج) انجام (راجع الی التعلیل فی صفة الفعل لا فی صفة الذات تم عن ذلک علوا کثیرا) خط نسخ ۲۱ سطر - دارای ۴ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۷ وقفی قائم مقام (۵۵۶)

۶.۴ رساله در بطلان تناهی ابعاد

عربی - مؤلف میرزا ابوالقاسم بن میرزا عبدالنبی حسینی شریفی شیرازی معروف بمیرزا بابا متخلص برز در گذشته ۱۲۸۶ مدفون در صحن نو مشهد رضوی (۱) از ازقطاب عرفاء ذهبیه است - رساله در ابطال تناهی ابعاد بمسائل عرفا است که درپرسش فرزندش مجدد الاشراف تألیف نموده و مذیل است به تعلیقات و اضافات و تتمیماتی ارفرزند مؤلف . نسخه بچاپ هم رسیده است .

آغاز (یامن هوسیدی ومولائی وسندی ومقتدائی) انجام (وهن جهله فقد جهل الله الی آخرها) کاتب عشقی ذهبی - تاریخ کتابت ۱۳۱۰ ق خط نسخ ۱۷ سطر - دارای ۶۰ برگ - انداز ۲۲ در ۱۶ وقفی نائینی - (۶۶۱)

۶.۵ رساله در بیان اسباب رعد و برق

عربی - منسوب بشیخ الریس ابوعلی سینا - آغاز (تقول ان الاعداد یکون من اسباب سیمة الاول منها انها اذا تصادمت غماطان) انجام (وعلی هذه الجملة تتولد الصاعقة) کاتب احمد بن محمد علی اسفیدواجانی گرونی اصفهانی - تاریخ کتابت شعبان ۱۴۳۸ و در ۱۲۴۱ مقابله شده است . خط نسخ ۲۷ سطر - مجدول بتحریر و لاجورد و طلا و شنجرف بدو جدول برگ اول دارای سرلوح مذهب که در وسط آن نام کتاب بلاجورد در زمینه طلا نوشته شده حاشیه این برگ و برگ مقابل کل بوته و طلا اندازی - دارای سه صفحه - اندازه ۳۰ در ۱۸ وقفی نائینی - (به بیند رسائل اخوان الصفا ۵۸۰ حکمت ص ۱۵۷۰) - « ۵۹۰۸ »

۶.۶ رساله در بیان حقیقت سیمرغ و کوه قاف

فارسی مؤلف (بقرائن مستفاده از نسخه) مجدد الاشراف جلال الدین محمد بن

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

ابو القاسم بن عبد الله بن حسیبی شریفی نیریزی متولد ۱۲۴۹ (یا ۱۲۳۹) متوفای ۲۶ صفر (یا ربیع الثانی) ۱۳۳۱ مدفون در شیراز در غرفه ایوان روضه حضرت شاه چراغ ۴ (۱) مؤلف از اقطاب عرفاء ذہبی است از طرف پدر بمیرسید شریف و از جهت مادر بقطب الدین نیریزی می پیوندد - رساله یگرفته نگارشی است عرفانی در شرح سؤال میرزا محمد جعفر پزشک کاشانی از حقیقت سیمرغ و کوه قاف و مناسبت بین این دو مطالبی دیگر از دستور آداب سلوک و غیره که پس از دیباچه در دو مقدمه و دو مقاله و خاتمه و حتم الخاتمه صورت گرفته و پنداشته میشود که نسخه را کاتب تمام نکرده است .

آغاز (الحمد لله الذی لا اله الا هو حمد لا تدرکه العقول ولا اوهام الفحول من العلماء والحکماء الراستخین فی الفروع والاصول) انجام موجود (نیست غیر از معنی الفقر فقیر) هشت برك اول نسخه بخط نسخ ۱۷ سطر و ۱۵ برك بقیه شکسته نستعلیق و مختلف السطر - دارای ۴۳ برك - اندازه ۲۲ در ۱۶ و قفی نائینی (۵۸۶)

۶.۷ رساله در بیان سنه سمرمدی و ایام ربوبی

عربی - مؤلف بمسطور در صدر نسخه کمال الدین عبد الرزاق بن احمد کاشی متوفای ۷۳۰ یا ۷۳۵ مدفون در مصر در خیابان تحت الربع - مرید نور الدین عبد الصمد نطنزی بوده و با علاء الدوله سمنانی مکاتبه و تخالف نظر در مسئله وحدت وجود داشته . (۲) آغاز پس از تسمیه و تحمید (وبعد فان السنه الالهیه من حیث امتدادها اعنی مدت بقائها) انجام (وکان عن کل مرتبه صاعدا و الله الباقي بعد فناء الخلق) کاتب حاج سید عباس شاهرودی - تاریخ کتابت ذیحجه ۱۳۰۶ در تهران . خط نستعلیق ۱۵ سطر - دارای ۵ برك - اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفی فهرستی (۵۶۲)

۶.۸ رساله در بیان سنه سمرمدی و ایام ربوبی

عربی مکرر پیش - آغاز (فان حقیقه الذات الالهیه من حیث هی هی امتدادها) انجام « والله الباقي بعد فناء الخلق » - کاتب علی اکبر طیب - در سال ۱۲۹۳ در رشت نوشته است - خط شکسته و نستعلیق ۱۹ سطر - دارای دو برك - اندازه ۲۲ در ۱۷ - و قفی فهرستی (بهینید رساله در نفی جبر و تفویض ۷۰۹ حکمت ص ۳۲) « ۵۹۶۹ »

(۱) طرائق الحقائق ج ۳ - کفایت المؤمنین

(۲) کشف الظنون ج ۲ ص ۱۹۱ روضات الجنات

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۶۰۹ رساله در بیان ماهیت روح و حیات و نفس و عقل

عربی - رساله در صدر نسخه بدین نام مشخص گشته و کاتب نگاشته است « لا اعرِف مؤلفها » از نسخه استفاده میشود که مؤلف از افاضل امامیه سده ۷ بعد است رساله در ۲ فصل صورت گرفته فصل اول دارای ۱۰ بحث است: بحث ۱ فی اطلاق لفظ الروح ۲ - فی بیان الروح المتعلق بالبدن ۳ - فی ان الروح جسم ۴ فی ان الروح هل هو واحد ام متعدد ۵ فی بیان محل الروح و خروج ۶ فی قدم الروح وحدونه ۷ فی بقاء الروح و فائه بعد مفارقة البدن ۸ فی ان الارواح هل هي متحدة فی المیهة او مختلفة ۹ فی مبدء الروح و معاده ۱۰ فی ان الروح غیر الجسد فصل دوم در شش بحث صورت گرفته و کاتب بحث سوم را نوشته است: ۱ فی اصل الرؤیا و کیفیت و اقسامه ۲ فی بیان النفس و القلب والفرق بینهما و بین الروح ۴ فی بیان الموت و قاض الارواح و کیفیتها ۵ فی بیان القتل والقاتل و ذکر الاجل ۶ فی ان الانسان المتخاطب بالشرایع المكلف المناب المعاقب من هو آغاز پس از خطبه (اما بعد فهذه رسالة مشتملة على فواید جلیله من بیان ماهیة الروح والحیة والنفس والعقل و اقسامها و توابعها و هی مرتبة على فصلین و ستة عشر بحثا) انجام (و هذه التخلية بحسب التصفیة بقدر التزكية والاوزاع المحمدية ص والاحکام الشرعية هی معیار هذه العدالة و قانونها .)

خط نسخ ۲۳ سطری - فصول و عناوین بشنجراف نوشته برکها و جدول بشنجراف و طلا و تحریر بچهار جدول - دارای ۵ برگ - اندازه ۱۴۳ در ۲۶ و قفای ثانی (بهینید رساله طرق در اخلاق شماره ۳۵۳۶ - ۳۵۰۶ موی ص ۳ « ۶۰۶۹ »

۶۱۰ رساله در بیان مفارقات

عربی - در صدر این نسخه بخط مقایر با نسخه تالیف رساله نسبت بشیخ الرقیس داده شده و در برخی از نسخ بابو نصر فارابی منسوب است - آغاز (فصل فی اثبات المفارقات المفارقات اربع مراتب مختلفة الحقایق) انجام (فی التوائی تقیض من الرصد وبالاحس) خط نسخ ۲۸ سطری - عناوین بشنجراف نوشته شده . نسخه کهنه و قدیمی است و مینماید که در سده هفتم نوشته شده باشد - دارای ۳ برگ - اندازه ۱۷ در ۷ . و قفای ابن خاتون سال وقف ۱۰۶۷ « ۵۳۶ »

۱۱ رساله در بیان مفارقات

عربی - مکرر پیش - آغاز (المفارقات على اربع مراتب) انجام (وهو المستعان

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

و علیه التکلیل)

تاریخ کتبات رمضان ۱۱۰۶ . خط نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری - دارای ۱۰ برگ
اندازه ۱۹ در ۱۰ وقفی تقی موسوی (به بیند رساله وجودیه ۷۱۹ حکمت
ص ۷۸) « ۶۴۰۳ »

۶۱۲ رساله در بیان مفارقات

عربی - مکرر پیش . در صدر این نسخه نسبت داده شده بمعلم دوم فارابی .
آغاز (المفارقات اربع مراتب مختلفة الحقائق) انجام (فی الثوانی تقيض من الرصد و
بالحسن) پس ازین ضمن ۶ صفحه تقریبا عهدنامه منسوب بشیخ الریس و هم فائده در تقسیم
حکمت منسوب بخواجه نصیر و خبرمروی از کمال در نفس ضمیمه است . خط نستعلیق
۱۶ و ۱۷ سطری - دارای ۶ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی ثانی « به بیند تحریر
در صور نفسیه ۳۸۷ حکمت ص ۵۹ » « ۵۸۷۵ »

۶۱۳ رساله در بیان مفارقات

عربی - مکرر پیش - آغاز (قال المفارقات اربع مراتب) انجام (و کثیر من
الواسط فی الثوانی تقيض من الرصد بالحسن)

خط نستعلیق ۲۸ سطری - ابواب بشیخرف نوشته شده ، دارای یکبرگ اندازه ۲۹
در ۲۰ وقفی ثانی « به بیند رساله در مبادی موجودات ۶۹۳ حکمت ص ۲۴ » « ۵۹۶۶ »

۶۱۴ رساله در تحقیق تخلف از جیش اسامه

عربی - مؤلف ملا میرزای شیروانی - رساله ایست شامل احتجاجات در باب امامت .
آغاز « الحمد لله اولاً بادیا وثانياً ثانياً والصلوة علی خير من شرب صوب النعمان
محمد المبعوث من اشرف جرائيم الانام و آله سادات الانام » انجام « والانكار لامامة اسامة
والجحد للنبوة متعللاً بالمذكورات من معدن واحد وتضرع علی اصل واحد وتشابهت الاحوال
واستقربت بالافرق) خط نستعلیق که بطور چلیبا نوشته . دارای ۳۱ برگ - اندازه ۲۲
در ۱۲ وقفی ثانی « ۵۵۹ »

۶۱۵ رساله در تحقیق تخلف از جیش اسامه

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لله اولاً بادیا وثانياً ثانياً » انجام « وتشابهت
الاحوال واستقربت بالافرق » - خط نستعلیق ۲۱ و ۲۰ سطری - دارای ۲۸ برگ - اندازه
۱۸ در ۱۲ وقفی فهرستی « ۲۰۴۳ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

رساله در تحقیق جعل

۶۱۶

فارسی و عربی - مقاله ایست فارسی در موضوع «جعل» اثر خاتمه مولانا محمد صادق اردستانی که در ۳ صفحه صورت گرفته . پس از آن ترجمه عربی آن از مولانا محمد مهدی بن هدایت الله بن محمد طاهر موسوی است که در ۳ صفحه انجامیده است . جد مترجم شاگرد اردستانی بوده . نسخه در زمان مترجم از خط ملا مقیم مازندرانی شاگرد مترجم رونویس شده است .

آغاز رساله اصل (نسبت معمول بجاعل ممکن نیست که بنحو فردیت باشد)

انجام « و این دومعنی باهم جمعست و منافاتی بایکدیگر ندارد »

آغاز ترجمه « لایمکن ان یکون الم معمول فردا للجاعل » انجام « لان فاعل بذاته و غیره فاعل لا بذاته » . کاتب حسن بن علی مازندرانی - تاریخ کتابت رمضان ۱۲۰۶ سپس ضمن ۶ صفحه رساله نقیسی است در بیان معنی ادعیه و اخباریکه دلالت دارد بر استغفار و توبه و انابه معصومین ع - مؤلف آن شناخته نشد شاید از مؤلف مذکور باشد . نسخه را کاتب تمام نکرده - خط نستعلیق ۱۹ سطری و بعضی از صفحات بطور چاپی نوشته شده - کاغذ کتاب آبی رنگ است ، دارای ۷ برگ ، اندازه ۲۰ در ۱۴ و قفی عضدالملک سال ۱۲۷۶ « ۵۶۰ »

رساله در تحقیق عالم مثال

۶۱۷

عربی - نظر به آنچه که در پشت نسخه نوشته شده - مؤلف حاج ملا هادی سبزواری است . مختصری است در پاسخ پرسش از نشانه مثالی .

آغاز پس از تسبیح و تحمید « فقد بلغنی من بعضی اولادی المعنویه المشتق اسمیه من الحروف العلوویه » انجام « ان یجمع العالم فی واحد » خط نسخ ۱۶ سطری دارای ۱۵ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفی شیخ علی درمرداد ۱۳۱۱ « ۵۶۳ »

رساله در تصحیح کلام امیر صدرالدین

۶۱۸

عربی - مکرر شماره ۱۳۳ مؤلف غیاث الدین منصور دشتکی - نام اصلی رساله دانسته نشد و این نام مذکور نامی است اتخاذی از موضوع رساله و طبق عبارتی است که در پشت آن نسخه نوشته شده . مؤلف در دیباچه موضوع این رساله و مقصود از این تالیف را چنین آورده : « ان ابی و سیدی ابی الالباء و سید اعظم الحکماء و العلماء قد علق علی الشرح التجزیه للشرح الجدید تعلیقات فیها له تعلیقات و تدقیقات و کان المولی النیل المجادل الجلیل

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

مظهر سوء المقال مظهر اسم الجلال مکتبا علیها، مصرا علی الاخذ منها وردھا منتحلا فیها تارة واخری معترضا لها او معترضا علیها وکان من ششنته الاستار و الاخفاء خوفا من مباحثات « کذا » رای الافهام منها مرة بعد اخرى ولشدة جهده فی التغشیه والاخفاء لم یبرز منها الاقلیلا وکلما برز منها شیئا تعرضنا لرفعها ودفنها ولهذا جاء تعلیقاتنا متفرقة الاجزاء ثم بعد برهة برز مما ابرز فی النفس والهیولی طرفا فیها امور شنیعة وتعریضات قبیحة فرأینا افصاح حاله وافصاح شیئی مما علی مقاله فلنححر أولا دعاوی الاستیاد ثم نشغل بررد الرد والایراد) - رساله رد است بر اشکالاتی که ملا جلال دوانی بر مبحث هیولی و نفس از حاشیه میر صدر الدین دشتکی « پدر مؤلف این رساله » ایراد نموده . در مجالس المؤمنین در شماره تألیفات مؤلف آورده : « کتب محاکمات میان تحریرین عالمین میر صدر الدین محمد وملا جلال الدین محمد دوانی در حواشی ایشان بر شرح تجرید » کشف القنون « ج ۱ ص ۹۵۲ » در شرح حاشیه دوم میر صدر آورده : « واورد فیها نبذا من توفیقات ولده منصور سیما فی مقصد الجواهر » شاید کتاب محاکمات و کتاب توفیقات نام یک کتاب باشد لیک دانسته نشد که این رساله همان محاکمات و توفیقات است یا رساله و تألیف جداگانه است . آغاز « یا غیاث الوری صیرنا منصور اعلی العداء » انجام « وهذا ما وجدنا بعد هذا صاحب الفواشی کلام ولعله انقطع وتم بالتمام فلیعرض عنه » خط نسخ ۱۹ سطر ای دارای ۲۲ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۳ واقف شناخته نشد « ۴۴ »

۶۱۹ رساله در تصوف

عربی - منسوب بشیخ اشراق شهاب الدین سهروردی مقول (ترجمه اش بیاید) در پشت نسخه نوشته شده « رساله فی التصوف للشیخ المحقق شهاب الملة والدین المقتول » در پایان نسخه مرقوم است « تمت کلمه التصوف » - ریاض العزفین یکی از رسائل شیخ را بنام « کلیه در تصوف » یاد کرده رساله در ۲۴ فصل صورت گرفته - در دیباچه چنین توصیف شده : « فی تحریر کلمات موهیة الی الحقایق شارحة لمقامات الصوفیه و معانی مصطلحاتهم وما استروحوا الیه من المعارف و علم القلب والروحانیات وما فوقها وما دونها و ثبت ما یفقر الی البراهین علی سرد مضبوط »

آغاز (المحمود الله و محمد رسول الله اللهم لك العیادة) انجام (و آخر ما اوصیک به تقوی الله عز وجل فان العاقبة للمتقین سبحانه لا علم لنا الا ما علمتنا انک انت العلیم الحکیم) تاریخ کتابت ۱۰۵۲ خط نستعلیق و شکسته ۱۶ و ۱۷ سطر ای. فصول بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۶ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفی نائینی « ۵۷۰ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۶۲۰

رساله در توحید

فارسی - مؤلف محمد دهمدار - مختصریست عرفانی که عناوین مطالب آن بشرح ذیل است : مقدمه در بیان شرف و فضیلت انسان - فصل ۱ در بیان توحید بطریق اهل استدلال ۲ - در بعضی اشارات به بیان اهل ذوق و تصوف وصل در اشارات بوحث وجود و کثرت اطوار او در نمود .

آغاز (حمد و سپاس بقیاس مر خداوندی را که مشکوۀ دل چراغ و لکن بسمی قلب عبس المؤمن برافروخت) انجام (که با حق تا ابد باقی بماند والله یقول الحق و هو یهدی السبیل) - خط نستعلیق ۱۵ و ۱۶ سطری - دارای ۱۰ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۶ وقفی فهرستی (۸۷۵)

۶۳۱

رساله در توحید

فارسی - مؤلف محمد دهمدار - مختصریست عرفانی در بیان بعضی از مطالب مربوط بتوحید که پس از ذکر چند مبادی این دو مطلب را ذکر کرده : « المطلب الاول منکر شیئی مقربان شیئی است و نافی مثبت الخ - المطلب الثانی وجود که مفهومی است واحد عام و شامل وجودات خاصه الخ »

آغاز (جل ربی لا اله الا هو اله الحمد فی الاولى والاخره) انجام « و انذات واحد است و هیچ دوی بوجهی از وجهین در او نیست » خط نستعلیق ۱۶ سطری دارای ۵ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۶ وقفی فهرستی (به پیشید رساله در توحید شماره ۶۲۰ حکمت ص ۷۲ » ۶۳۹۳

۶۲۲ رساله در توحید و اصطلاحات صوفیه

فارسی - مؤلف شناخته نشد . نام مذکور برای رساله در صدر نسخه نوشته شده . رساله حاوی ۹ فصل است و فصول آن غالباً بجملة « بدان ای عزیز » آغاز میگردد - عناوین و ترتیب فصول بشرح زیر است : ۱ در بیان عالم لاهوت - ۲ در جبروت ۳ ملکوت ۴ ناسوت ۵ در داستان عاشق و معشوق و عشق ۶ - (در نشو و نما) - بدانکه چون نطفه بر رحم مادری افتد مدبر میشود الخ ۷ - در معرفت نفس - ۸ - در معرفت روح ۹ - در معرفت سر .

آغاز « رب افض بفضلك العظیم بدان ای عزیز که عالم لاهوت را احدیت گویند » انجام « دو دست را برافشان بزار شو زمستی » خط نستعلیق ۱۷ سطری - فصول و

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

وعناوين بشنجراف نوشته شده - دارای ۱۷ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۳ وقفی ملا

موسی « ۵۷۵ »

رساله تهليليه

۶۲۳

فارسی - مؤلف ملا جلال دوانی - صدر نسخه « رساله در توحید » نوشته شده رساله در شرح کلمه توحید « لا اله الا الله » است که در عنوان دوم مقام مرتب گشته : مقام اول در مباحث رسمی در دو موقف انجامیده : موقف اول در مباحث لغوی دوم در مباحث عقلیه مقام دوم در کشف بعضی حقایق شهودی در دو موقف صورت گرفته - موقف اول در حقایق شهودی - ۲- در لطائف متعلقه بالفاظ - مؤلف این رساله را بحیب الدین محب الله اهداء نموده .

آغاز (آفتاب جمال قدم از آن متعالی است که خفش ظلمت سرای وحدت به نظر کلیل فکرت نظر مطالعه سبجات انوار آن تواند نمود) انجام « و کما بدانا نمود منه ابتدا وایله نمود والحمد لله الملك المعبود » - خط نستعلیق که در سه ستون بطور چاپاوشته عناوین بشنجراف نوشته شده دارای سه برگ - اندازه ۳۳ در ۲۶ وقفی نائینی « به بینید ره انجام نامه ۷۳۸ حکمت ص ۴۸ » « ۴۷۸ »

رساله تهليليه

۶۲۴

فارسی مکرر پیش - آغاز « آفتاب جمال قدم از آن متعالیست » انجام « منه ابتدا وایله نمود کل شیئی والله اعلم بالصواب » بلا فاصله سه صفحه حاوی فوائد منفرقه ضمیمه است . برگها موربانه خورده - خط نستعلیق ۲۱ سطری - مجدول بلاجورده دارای ۱۸ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۴ « به بینید حاشیه بر مجامعات ۵۳۵ حکمت ص ۱۳ » « ۵۸۸۶ »

رساله در جبر و اختیار

۶۲۵

فارسی - مؤلف مرحوم ملا فتح الله شوشتری متخلص بوفائی متوفی ۱۳۰۴ هـ - ق (۱) در نجف - مؤلف رساله را بخواش سید صالح نام اردبیلی تألیف کرده . آغاز « السلام عليك ايها السيد الصالح المطيع » انجام « از روی کلمات و اخبار اهلیت معصومین سلام الله عليهم اجمعین علی حسب المقدور بحمد الله رب العالمین سمعت تحریر یافت » - تاریخ کتابت ذیحجه ۱۲۹۴ - مقاله در فعل الله در ۳ صفحه منسوب بشریف گرکانی در آخر نسخه ضمیمه است - خط نسخ ۱۴ سطری - دارای ۲۰ برگ - اندازه ۱۶ در ۸ وقفی سید محمد شوشتری - « ۵۷۶ »

(۱) - الذریعه (ج ۴ ص ۴۵۲)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۶۲۶ رساله در جبر و قدر

عربی - مؤلف خواجه نصیرالدین طوسی - این رساله وهم فارسی آن بخواجه نسبت داده شده و تمیز بین اصل و ترجمه رساله داده نشده - کاتب رساله را اشتباها بنام رساله خلق اعمال ضبط کرده - رساله در ۱۰ فصل صورت گرفته : فصل ۱- فی حکایت المذاهب - ۲- فی ذکر الوجوب والامکان والامتناع - ۳- فی ذکر الاسباب و العلل ومعنی الجبر و الاختیار - ۴- فی ذکر ان السبب ما لم یصر موجبا لم یصدر عنه المسبب - ۵- فی کیفیه استناد الاتفاقیات الی العلل - ۶- فی ان وجوب الفعل لاینا فی الاختیار - ۷- فی فرق بین النوی والافعال الانسانیه - ۸- فی القدره والاراده - ۹- فی ما هو حاصل هذ المباحث - ۱۰- فی ان اطلاق اختیار بهذا المعنی هل یصح علی الباری تم ام لا

آغاز پس از دیباچه (وبعد لما حس فی ظن الاخوان ان لی فی مباحث العقایه عینا درا که) انجام « اذا بلغ الکلام الی الله تم فامسکوا » خط نستعلیق که در سه ستون در متن وحاشیه بطور جلیبا نوشته و بین ستونها وحاشیه مجدول بطلا و تحریر - فصول و عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای ۴ برگ وقفی نائینی (به بیند رساله در امامت ۵۹۸ حکمت ص ۷ - « ۵۹۱۸ »

۶۲۷ رساله در جبر و قدر

فارسی - مؤلف خواجه نصیرالدین طوسی - مطالب و تبویب این رساله فارسی عین مضمون و ترتیب رساله عربی سابق الذکر است و هر دو رساله نیز بخواجه منسوب است - تردیدی نیست که خواجه را تألیفی بدین نام هست - لیک دانسته نشد که مأثور خامه خواجه بچه زبانی است و تعریب یا ترجمه فارسی آن از چه شخصی بوده است .

آغاز « الحمد لله رب العالمین و مسبب الاسباب و مفتاح الابواب و ملهمه الصواب » انجام (اذا بلغ الکلام الی الله فامسکوا) نسخه بچاپ رسیده - تاریخ کتابت ۱۰۸۷ خط نستعلیق مختلف السطر - دارای ۱۶ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ - پس از این در ۳۶ صفحه اخباری است در قضا و قدر و مشیت و امثال آن از کافی و غیره - وقفی نائینی (۵۷۷)

۶۲۸ رساله در جبر و قدر

فارسی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله رب الارباب و مسبب الاسباب) انجام - (اذا بلغ الکلام الی الله فامسکو) خط نستعلیق که در سه ستون در متن و حاشیه نوشته شده - بین ستونها مجدول بطلا و تحریر - فصول بشنجر ف نوشته شده - دارای ۳ برگ - اندازه

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۶۳۸۳ در ۲۶ قفلی ثانی (به بینید رساله آغاز و انجام ۵۸۵ حکمت ص ۶) « ۶۳۸۷ »

۶۳۹ رساله در جبر و قدر

فارسی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله رب العالمین و مسبب الاسباب) انجام (اذا بلغ الکلام الى الله فامسکوا) خط نستعلیق ۲۲ سطری - فصول و عناوین بشجرف نوشته شده . دارای ۱۰ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۴ قفلی فهرستی به (بینید اوصاف الاشراف ۳۵۱۰ عمومی اخلاق ص ۵۱) « ۶۰۶۶ »

۶۴۰ رساله در حدوث عالم

عربی - مؤلف میر محمد باقر بن میر شمس الدین محمد حسینی معروف بمیر داماد - متوفای ۴۱ یا ۱۰۴۰ مؤلف سبط شیخ علی بن عبدالعالی کرکی است . دانشمندی است جامع که رسوم فلسفه و حکمت را احیاء نموده و در علوم نقلی استاد بوده و از مشایخ حدیث بشمار است . تاریخ تألیف این رساله سال ۱۰۳۳ است . آغاز « الحمد لله ربی حمد افوق حمد الحامدین » انجام - « و ذالك فضل الله بؤتیه من يشاء والله ذو الفضل العظيم » صدر نسخه ضمن دو صفحه و نیم مقاله ایست منسوب بملا میرزا جان در تحقیق معنی حمد و شکر . خط نستعلیق ۲۰ سطری . دارای ۵ برگ . اندازه ۱۶ در ۱۰ قفلی فهرستی « ۶۴۰ »

۶۴۱ رساله در حدوث عالم

عربی - مؤلف آخوند ملا صدرا - این رساله بسال ۱۳۰۲ در تهران چاپ شده است . آغاز « یا مبدع المجائب و صانع الغرائب » انجام « و ما یجحد بایاتنا الا الکافرون » تاریخ کتابت رمضان ۱۲۹۲ خط شکسته و نستعلیق ۱۱ سطری کاغذ خنثی رنگ - دارای ۹۵ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۵ قفلی فهرستی « ۵۷۸ »

۶۴۲ رساله در حدوث عالم

عربی - مکرر پیش - آغاز « سبحانک اللهم من قدیم قد تفرد بالقدم » انجام « ان فی هذا لبلاغاً للوم عابدين » خط نسخ ۱۸ و ۱۹ سطری - دارای ۶۲ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۲ قفلی ثانی « ۵۷۹ »

۶۴۳ رساله در حدوث عالم

عربی - مؤلف فیض کاشانی - آغاز « حمدا لمن کان لم یزل بلا زمان و لا مکان »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اجام (فقد کمل لب القول فی معنی الحدوث والقدم) کاتب علی اکبر بن محمد کریم
طیب سالیانی - تاریخ کتابت محرم ۱۲۶۶ درقمشه - خط شکسته ونستعلیق ۱۶ سطری
دارای ۸ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۳ وقفی فهرستی « به پیشد حکمت عرشیه ۵۵۶ حکمت
ص ۷۱ » « ۵۹۰۰ »

۶۳۴ رساله در حدوث و قدم اجسام

فارسی - نظر به آنچه درصدر و ذیل نسخه نوشته شده مؤلف خواجه جمال الدین
محمود نیریزی شیرازی است . مؤلف شاگرد ملا جلال دوانی و صدر دشتکی است و
درسال ۹۸۸ در شهرستان لار میزیسته (۱)
آغاز « بدانکه این کلماتی چند است در تفصیل اقوالی که جمهور عقلا را از
متکلمین و حکماء در قدم و حدوث اجسام متنازع فیه است » انجام (آن نکته که اصل
بود تا گفته بماند) خط نستعلیق که بطور چلیپا نوشته شده - دارای ۲ برگ ، اندازه
۲۶ در ۱۷ و اقف شناخته نشد « ۵۸۰ » :

۶۳۵ رساله در حدوث و قدم و علم و قدرت واجب

عربی - سه رساله ایست مختصر از میر داماد:
آغاز رساله اول (الحمد لله ربی حمداً فوق حمد الحامدین) آغاز رساله دوم -
(بعد الحمد لمفیض العلم و واهب العقل) آغاز رساله سوم (سئل بیت المقدس الشریف
عن حقیقة القدرة والارادة الداعی وتحقیق المذهب علی سبیل الاجمال)
صدر نسخه مقاله ایست از مؤلف در شرح حدیث نبوی : (مثل علی بن ابی طالب فی هذه
الامة مثل قل هو الله احد فی القرآن) و در آخر نسخه فتوای مؤلف در مسئله نماز جمعه در
عصر غیبت و وجیزه شیخ بهائی در درایه ضمیمه است . خط نستعلیق که بطور چلیپا
در هر صفحه در سه خانه و در حاشیه نوشته شده . بین خانه ها مجداول بطلا و تحریر -
ابواب و عناوین را بشنجراف نوشته . دارای سه برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی ثانیه (۵۶۱)

۶۳۶ رساله حدیث

عربی - مصنف شیخ الرئيس - رساله در تعریف برخی از موضوعاتی است که در
حکمت از آنها نام برده میشود . این رساله در ۱۴۹۸ ق - در قسطنطنیه چاپ شده -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز پس از تسمیه و تعجید (بعد فان اصدقائی سالونی ان املی علیهم حدودا شیاء
یطالبوننی بتجیدها) انجام (وهو الواحد الاحد الحق جل وعز و علا) خط نسخ ۲۱
سطری - دارای ۸ برك - اندازه ۲۷ در ۲۰ وقفی نائینی (۵۸۱)

۶۳۷ رساله حدود

عربی - مکرر پیش - آغاز (فان اصدقائی سالونی) انجام - (تعالی عما يقول
الظالمون علوا کبیرا) خط نسخ ۱۰ سطری - فصول بشجرف نوشته شده - دارای
۲۳ برك - اندازه ۲۳ در ۱۵ وقفی حاج قائم مقام (به پیشید تفسیرمه و ذین ۱۴۸۲ عمومی تفسیر
ص ۸۸) (۶۰۲۶)

۶۳۸ رساله حدود

عربی مکرر پیش - آغاز (فان اصدقائی سالونی) انجام (وهو الواحد الحق تعالی
عما يقول الظالمون) مقاله ضمن ۳ صفحه در اوصاف نفسانی منسوب به سرور دی مقبول -
ضمیمه است - خط نستعلیق ۱۶ سطری - دارای ۱۷ برك اندازه ۲۰ در ۱۱ وقفی هلاموسی
(۵۸۲)

۶۳۹ رساله حدود

عربی مکرر پیش - آغاز « وبعد فان اصدقائی سالونی » آخر نسخه اقتاده آخر
موجود « یقبل الکمال باجتماعه الی غیره » خط نسخ - ۲۸ سطری عناوین بشجرف
نوشته شده دارای ۵ برك - اندازه ۱۷ در ۷ وقفی ابن خاتون - سال وقف ۱۰۶۷ « ۵۸۳ »

۶۴۰ رساله حدود

عربی مکرر پیش - آغاز (فان اصدقائی سالونی) انجام « وهو الواحد الحق تعالی عما يقولون
الظالمون علوا کبیرا » خط نسخ ۱۹ سطری - عناوین بشجرف نوشته شده دارای ۱۱ برك - اندازه
۲۲ در ۱۷ وقفی فهرستی « به پیشید رساله در نفس ناطقه انسان ۷۰۶ حکمت ص ۷۳ » « ۵۹۵۲ »

۶۴۱ رساله حدود

عربی مکرر پیش - این نسخه از آخر ناقص است و کاتب تمام نکرده
آغاز « فان اصدقائی سالونی » انجام « ويقال موضوع لکل محل مقوم » خط نسخ
۳۳ سطری دارای ۳ برك - اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی نائینی « به پیشید اثبات واجب ص ۳۰۳
ص ۶۹ » ۵۹۱۴

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۶۴۲ رساله حدود و فروق

عربی - مؤلف ابوالحسن سعید «۱» بن هبة الدين حسين متولد ۴۳ جمادى الثانی ۴۳۶ متوفای شب یکشنبه ۶ ربيع الاول ۴۹۵ - از پزشکان بیمارستان عضدی در بغداد بوده «۲» رساله مجموعه ایست فلسفی در تحدید و تعریف موضوعاتی منطقی و فلسفی و پزشکی - آغاز - پس از تسبیح و تحمید و نام مؤلف « ما هو الحد والحد قول وجیز غایة الایجاز ذال علی طبعه الشئ المحدود » انجام « فهذا کاف فیما رمناه ومصغ فیما قصدناه ولواهب العقل ومانح الفضل الحمد وهو حسينا ونعم الوکیل » وحدت خط نسخه بانسخه ۵۷۰ « رساله در تصوف » میرساند که تاریخ نوشتن این نسخه هم ۱۰۵۲ است. خط نستعلیق و شکسته ۱۷ سطری - عناوین در حاشیه بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۷ برگ اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی نائینی « ۵۸۴ »

۶۴۳ رساله در حقیقت و کیفیت سلسله موجودات و تسلسل اسباب و مسببات

فارسی: رساله مختصری است بطور پاسخ و پرسش کاتب در صدر آن نوشته: « از تصانیف شیخ الرئيس ابوعلی » آغاز « وله الحمد دائماً وكفى جوده و صلوته علی رساله و انبیائه علیهم السلام خصوصاً محمد المصطفی صلی الله علیه و آله وسلم با کرم دوستی که دوستی وی خدا را بود نه ریا » انجام « و شرح این هر دو طریق عمرها باید و وقتها مساعد اما بر سبیل اجمال اینقدر گفته شد والله اعلم بحقایق الاشياء » خط نستعلیق که در متن و حاشیه بطور چلیپا نوشته شده - فصول و عناوین بشنجرف - و مجدول بطلا و تحریر دارای ۳ برگ. اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی « به بینید رساله آغاز و انجام ۵۸۵ حکمت ص ۲۷ « ۶۳۹۰ »

۶۴۴ رساله در حکمت

فارسی - رساله ایست در برخی از مباحث حکمی که دیباچه ندارد و پس از تسبیح و تحمید و نام مؤلف آن دانسته نشد - جای عناوین مباحث سفید است - ترتیب مباحث بشرح زیر است: (۰۰۰ هیچ مبنی و حقیقتی اعم از اینکه مهیت جنسی باشد یا نوعی فاعل شئییت وجود خود نمیتواند بود ۰۰۰ چون ثابت شد که جاعل طبیعت ممکن موجود الخ ۰۰۰ در تحقیق اینکه ذات و ذاتی اشیا مقول نمیتواند شد بر اشیا نبشکیك ۰۰۰ چون دانسته شد که معدوم معلوم نمیشود مطلقاً الخ ۰۰۰ بدان بد رستی و تحقیق که چون عقل اقدم و اشرف موجودات است الخ

(۱) در نسخه نام مؤلف سعد نوشته شده ۲ - چون الانبیاء ج ۱

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز پس از تسمیه (هیچ مهیتی و حقیقتی اعم از اینکه مهیت جنسی باشد) انجام
« کیفیت علم عقل بموجودات و احساس عقل بموجودات تحت الرسالة » خط نستعلیق و شکسته
۳۰ سطری - دارای ۱۴ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۲ و قتی عهد الملک - سال وقف ۱۲۶۱
(۸۰۲)

۶۴۵ رساله در حواس خمس

فارسی - مؤلف شناخته نشد . رساله ایست در شرح حواس پنجگانه ظاهری و باطنی
بایان و تاویلات عرفانی و مینماید که کاتب نسخه را ناقص گذا رده .
آغاز (باسم سبحانه الذی الذی هو الصلوة علی من استحقها) انجام « و آنرا خیال منقول
خوانند و تجسد ارواح و تروح اجساد) خط شکسته نستعلیق ۱۲ سطری دارای ۱۰ برگ
اندازه ۲۱ در ۱۷ و قتی نائینی « ۵۹۱ »

۶۴۶ رساله حی بن یقظان

عربی - مؤلف ابوبکر « یا ابوجعفر » محمد بن عبد الملک بن طفیل - متولد
قرب سال ۴۹۴ در قانس « از محال غرناطه » متوفای ۵۸۱ در مراکش شاگرد ابن باجه
است . از حکماً و پزشکان عصر خود بوده و امراء و حویدین مکرهش می داشتند . مؤلف را
مسالك چنین بوده که مطالب فلسفی را با حقایق شرعی توفیق دهد . (۱) رساله پس از ذکر
مقدمه در اجلیت حکمت اشراقی داستانی است فلسفی در بیان امکان ترقی و تکامل
انسان بتفکر و مشاهده در عالم خلق و دریافتن برخی از اسرار نهفته در طبیعت که بصورت
داستان سیر طبیعی کودک بی مربی در آورده - رساله چاپ و ترجمه بلاتینی و انگلیسی نیز
شده است .

آغاز پس از دیباچه « ایها الکریم الصفی الحمیم منحتک الله تم البقاء الابدی » انجام
« والسلام علیک ایها الاخ البار الرحیم ایدک الله تعالی اسمافه ورحمة الله وبرکاته » خط نسخه
بانسخه ۵۹۰۸ یکی است و کاتب آن نسخه احمد بن محمد علی اسفید واجانی کرونی
اصفهان است و از این رو این نسخه هم در ۱۲۳۸ باید نوشته شده باشد . خط نسخ ۲۷ سطری
و مجدول بتحریر و لاجورد و طاء و شنجرف و تحریر بدو جدول . برگ اول دارای سرلوح مذهب
که نام کتاب را باشنجرف و لاجورد در زمینه طلا در وسط سرلوح نوشته است -

(۱) - تاریخ آداب اللغة العربیه ج ۳ - اکفاء القواع

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

فصول وعناوین در متن وحاشیه بشنجراف نوشته شده دارای ۱۸ برگ - اندازه ۳۰ در ۱۸
وقفی نائینی « به بینید رسائل اخوان الصفا ۵۸۰ حکمت ص ۴۳۸ » « ۵۹۰۶ »

رسالة خلق اعمال ۶۴۷

عربی - دورساله ایست بی دربی در مسئله خلق اعمال که اول آن اثر خامه میرداماد
دوم از ملاجلال دوانی است که به خواهش سعید الدین استرآبادی تالیف نموده.

آغاز رساله ۱ پس از تسمیه و تحمید (فلقد سألني إفاض الله عليك سبحانه فيوضات
عالم القدس) انجام (گون میبهرم و از من بت و زار میباند) - آغاز رساله دوم -
پس از تسمیه و تحمید (فقد سألني الاخ في الدين المولى الفاضل) انجام (ویکفی فی تحقیق
هذه المرتبة الكلمة الماثورة عن امير المؤمنين وبعسوب الموحدين ۴ فی جواب کمیل بن
زیاد وصاحب سره وقابل جوده وبره فلينظر المستبصر فيه ينظر دقيق ويتفكر فيه يفكر
عميق يتجلى عليه انوار التحقيق والله ولي التوفيق) خط نستعلیق وشکسته مختلف السطر -
دارای ۳ برگ اندازه ۱۶ در ۱۰ وقفی فهرستی (به بینید رساله در اقسام علوم و حکمت
۵۹۵ حکمت ص ۱۳ » ۶۰۰۸ »

رسالة خلق اعمال وعقلیه ۶۴۸

عربی - دو رساله فلسفی است - رساله اول اثر خامه میرداماد است رساله دوم
منسوب بابی نصر نازابی است.

آغاز رساله اول پس از تسمیه و تحمید « سألتني إفاض الله عليك » انجام « وحق
السط فيه على ذمة ما ليسرنا الله له » - آغاز رساله دوم « العقل يقال على ستة أنحاء
انجام (وفيما هو اكبر من هذا المدة دار في هذه الاسنا (کذا) و خارج عن غرضنا ههنا) تاریخ کتابت ۱۱۰۷
خط نسخ ۱۰ سطری - دارای ۱۹ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۵ وقفی قائم مقام (به بینید
رساله در معرفت آفتاب از کره ۵۵۴۲ عمومی ریاضی ص ۱۴ » ۶۱۱۱ »

رسالة خاوات ۶۴۹

عربی - مؤلف یوسف بن محمد جان قراباغی محمد شاهی - کشف الظنون -
(جلد ۱ ص ۱۱۸) تاریخ فوت مؤلف را در ۱۰۳۰ واندی نوشته - تذکره دانشمندان
آذربایجان « ص ۴۱۴ » مؤلف را معروف بکوسج و متوفای در ۱۰۵۳ دانسته است.
رساله در اثبات وجود وتوحید وعلم واجب وبرخی از مسائل حکمی است . رؤوس مطالب
بمنوان « خلوة » بیان شده است . رساله ضمن ۶ خاوت صورت گرفته است .
آغاز « كيف نحمدك يا من هو الحمد والحمد والمحمود » انجام (وانكان متناها

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

عدد ۱ ایضا محال بالدلیل او بالاحتمال قائل) کتاب محمد مؤمن - خط نستعلیق و شکسته
۱۶ سطری - دارای ۳۱ برگ - عناوین بشیخرف نوشته شده - اندازه ۱۸ در ۱۲ - وقی
شیخ محمد باقر شکر در تاریخ شهریور ۱۳۱۷ بوسیله آقای تقی آقا مدرس رضوی تسلیم
کتابخانه گردیده (۵۶۵۳)

رسالة الدائرة

به بنید رساله عینه الوجود شماره ۶۸۳

۶۵. رساله در رد فرقه وهابی

عربی - مؤلف حاج سید محمد عصار - نسخه بخط دستی مؤلف است و در ۱۲ ذیحجه
۱۳۴۳ از تألیف آن فراغت یافته .

آغاز (رب اشرح لی صدری و یسر لی امری) انجام (و دفع هذه الکریهه العلیه
المتضمنه للعواقب الوحیمة لازم علی قاطبة الانام) خط نستعلیق مختلف السطر - دارای
۳۰ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۷ وقی مؤلف در ۱۳۱۵ خورشیدی (۵۹۳)

۶۵۱ رساله در رد فرقه وهابی

عربی مکرر پیش - آغاز (رب اشرح لی صدری) آخر نسخه را کاتب نوشته است .
آخر موجود (ظاهراً لا باطناً و یقصد اثبات) خط نسخ ۲۴ سطری - دارای ۲۴ برگ
اندازه ۲۱ در ۱۷ وقی مؤلف در ۱۳۱۵ (۵۹۴)

۶۵۲ رساله در رد قادیانی

فارسی - مؤلف حاج سید محمد عصار - وجیزه است در رد مذهب احمد قادیانی
و بمنزله متمم کتاب مواهب الرضویه مؤلف میباشد نسخه بخط دستی مؤلف است که در تاریخ ۱۳۴۲
از تألیف آن فراغت یافته .

آغاز (و نیز ای فرزند ارجمند عزیز و نور دیده رمد کشید بانهیزم)
انجام - (قابل تعرض و جواب نبود) خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر - دارای ۸ برگ
اندازه ۱۷ در ۱۱ وقی مؤلف در مرداد ۱۳۱۵ (۵۹۰)

۶۵۳ رساله در سر قدر

عربی - مصنف شیخ الرئيس - رساله پاسخ پرسش شیخ ابوسعید ابوالخیر است .
از موضوع قدر رساله در ضمن مجموعه الرسائل شماره ۵۶۱ حکمت چاپی چاپ شده -
آغاز (سئل الرئيس بعض الناس عن معنى قول الصوفیه من عرف سر القدر فقد احسد)
انجام (و یختل نظام العالم بسبب المحتل عن القیدین واللّه اعلم بالسرائر) تاریخ کتابت

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

رجب ۱۳۱۰ - خط نسخ ۱۵ سطری دارای دو برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفی فهرستی
« به بنید تعاقبه بر اسفار ۴۱۹ حکمت ص ۲۵ » « ۵۸۷۲ »

رساله در سر قدر ۶۵۴

عربی مکرر پیش - آغاز (کتب الشیخ سلطان العارفين خاتم المشايخ « انجام -
(نهذا ما حشرنا على هذا السؤال والله اعلم بالصواب) خط نستعلیق ۱۵ سطری (به بنید
رساله در تحقیق سنه سرمدیه ۶۰۷ حکمت ص ۹ « ۵۹۲۹ »

رساله در سر بیان نور و جی و حق در موجودات ۶۵۵

عربی - بنابر آنچه کاتب در صدر نسخه نوشته مؤلف فیض کاشانی است لیک در مجموعه
که بنام رسائل ملا صدرا در تهران چاپ شده از مؤلفات ملا صدرا و بنام رساله سر بیان
الوجود ضبط گشته .

آغاز (احمدك يامن تجليت بذاتك في كل شيئي) انجام (واما معيته واحاطته العالمة
الحكمية فهو اظهر من ان يخفى فاعرف) پس از این ضمن ۶ صفحه دومقاله است :
مقاله اول عربی راجع بمبحث علم حق تعالی است جمله آغاز آن اینست : (من تالیفات
جواب بعض الافاضل فقال ان كان الله سبحانه عالماً بالموجودات في الازل قبل وجودها بالفعل
كما هي في نفس الامر) - مقاله دوم راجع بمسئلة حرکت و نحوه وصول فیض است از مبداء
جمله آغاز آن (وله ايضا بدان ای جوینده تحقیق و پیونده وسط طریق ایدك الله بروح منه
که مجموع عالم جسمانی) ظاهراً این دو مقاله اثر خامه مؤلف رساله است . خط نسخ
۱۹ سطری . عناوین بشنجر ف نوشته شده . دارای ۱۲ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۳ و قفی
نایبی « ۵۹۹ »

رساله سعدیه ۶۵۶

عربی - مؤلف علامه حلی دوره جامع مختصر است در عقاید و آداب مذهبی شبه
که برای سعد الدین آوی وزیر مغولی تألیف نموده . نسخه در ۱۳۱۵ ق در تهران چاپ شده .
آغاز (الحمد لله المفضل بجعل الانبياء واسط بينه وبين عباده) انجام . (فان
الاخبار في ذلك اكثر من ان تحصى) - تاریخ کتابت ۱۰۳۲ خط نستعلیق ۲۰ سطری -
فصول و عناوین بشنجر ف . دارای ۳۳ برگ . اندازه ۲۵ در ۱۴ و قفی فهرستی « ۶۰۰ »

رساله سعدیه ۶۵۷

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله المتفضل بجعل الانبياء) انجام (وصلة الرحم

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

باربعة وعشرين تمت (کاتب مسیحا بن سلطان محمد . تاریخ کذابت معجم ۱۰۸۵ خط
نسخ ۱۸ سطری - دارای ۳۲ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۳ و قفی آقا زین العابدین سال ۱۱۶۶
« ۶۰۲ »

رسالة سعدیه

۶۵۸

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذي المتفضل بجمال الانبياء) -
انجام (وصلة الرحم باربعة وعشرين) اول نسخه ۸ ورقی است شامل بعضی از اخبار و
احادیث . خط نسخه ۱۹ سطری - فصول و عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای ۳۵ برگ .
اندازه ۲۵ در ۱۸ . بوسیله آقای تقی مدرس رضوی تسلیم کتابخانه شده در شهریور ۱۳۱۷
(۵۶۵۵)

رسالة سعدیه

۶۵۹

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لله المتفضل بجمال الانبياء » انجام « وصلة
الرحم باربعة وعشرين » خط نسخه ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - فصول و
عناوین بشنجراف بر کها مجدول بطلا و تحریر و شنجراف بدو جدول - دارای ۱۰ برگ -
اندازه ۳۳ در ۲۶ و قفی نائینی (۶۰۱)

رسالة سوانح العشاق

۶۶۰

فارسی - مؤلف مجدد الدین ابوالقحاح احمد بن محمد بن محمد بن احمد طوسی غزالی .
مذوفای ۵۲۷ مدفون در قزوین . فقیهی بوده که رشته و عظمی را پیشه نمود و پس از برادرش
در مدرسه نظامیه به تدریس پرداخت و مرید ابوبکر نساج گشت (۱) مؤلف در دیباچه رساله را
چنین تعریف و توصیف میدارد : « این حروف مشتمل است بر فصولی که بمقالتی عشق
تعلق دارد » عبارت زیر بین دیباچه و فصول رساله نوشته شده : « فصول نسبت به الشیخ
الامام حجة الاسلام احمد بن محمد غزالی فی العاشق والممشوق والعشق وما يتعلق من الملامة و
الواصل والفراق فی مراغة فی رمضان سنة ثمان وخمس مائه وبعثها فی النبریز) بالجملة پس
از تطبیق عباراتی از این رساله با آنچه در طرائق الحقائق از رساله سوانح نقل شده دانسته شد
که این رساله همان رساله سوانح العشاق است که در غایبه محبت بعین القمضات همدانی تألیف
نموده . رساله مرتب بر ۶۷ فصل است :

آغاز - فصل اول آن این است : « قال الله تعالى يحبهم ويحبونه - رباعی . با عشق

روان شد از عدم مرگب ما »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (این حروف مشتمل است بر فصولی گه بمقالتی عشق تعلق دارد اگرچه حدیث عشق در حروف نیاید و در کلمه نگنجد زیرا که آن معانی ابکار است « کذا » که دست حیطه حروف بردامن خدران ابکار نرسیده) انجام (در وصل تو هجر تو عیان می بینم) کتاب محمود رومی - تاریخ کتابت ۸۸۲ خط نستعلیق ۱۲ سطری - فصول و عناوین بشیخرف نوشته شده - دارای ۳۶ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی نائینی « ۶۱۵ »

۶۶۱ رساله شرح الحجب والاستار فی مقامات اهل الانوار والاسرار

عربی - نقلر به آنچه که در پشت نسخه نوشته شده مؤلف شیخ شطاح است. ترجمه اش این است : ابو محمد روز بهان بن ابی نصر بقلی نسائی (یا فسائی) شیرازی متوفی نیمه محرم ۶۰۶ یا ۶۱۹ مدفون در خانقاهش که بین مشرق و جنوب شیراز واقع بوده (۱) مرید سراج الدین محمود بن خلیفه بن عبدالسلام بن احمد بن سالد - کتاب فصولی است عرفانی از مکاشفات شیخ دریان حجابهای که برای عرفا است تا وصول بحق - نام این کتاب در کتب تراجم های موجوده دیده نشد و ظاهراً این کتاب هم غیر از کتاب الانوار فی کشف الاسرار است .

آغاز (الحمد لله الذی تقدس بجلاله عن نسبت العبدان وتزده بجماله عن الاحتجاب بالزمان والمكان) انجام (و امان کل خائف و ماوی کل عارف و الحمد لله رب العالمین) تاریخ کتابت ۱۰۵۹ خط نسخ ۲۱ سطری - فصول بشیخرف نوشته شده - دارای ۱۹ برگ - اندازه ۲۷ در ۲۰ وقفی نائینی « ۵۵۸ »

۶۶۲ رساله در شرح نفس رحمانی

عربی - مؤلف میرزا باقر همدانی (۲)

(۱) نفحات الانس - منتظم ناصری .

(۲) - ترجمه مؤلف درس ۴۱ بروایت مرحوم حاج عماد فهرستی که معاصر بامؤلف بوده گذشت . ترجمه مفصل مؤلف در کتاب تاریخ عبرة اهل اعتبار (ضمیمه کتاب چهار فصل کرمانی چاپ شده) مذکور است . ترجمه مذکور در سال ۱۳۱۸ هـ - ق در زمان حیات مؤلف نوشته شد . برای تصحیح و استدراک و تهیم ترجمه مؤلف خلاصه آن نقل می شود : حاج میرزا محمدباقر بن محمدجعفر بن محمد صادق بن عبد القیوم بن اشرف بن محمد ابراهیم بن محقق سبزواری ملا محمدباقر معروف (صاحب ذخیره الهماد و غیره) متولد در ۱۰ ربیع الاول ۱۲۳۹ در قرية قمی از بحال اصفهان . مقدمات را نزد پدرش آموخت و برای تحصیل مهاجرت باصفهان نمود و در مدرسه نیم آورد ساکن شد . سپس بکرمان رفت و در مدرسه ابراهیمیه منزل نمود و نزد حاج محمد کریمخان تلمذ نموده و از طرف مشار الیه به پیشوائی فرقه شیخیه در همدان منصوب می گردد . دو ساله نزاع شیخیه و بالاسریها در همدان در سال ۱۳۱۵ از آن شهرستان خارج و مقیم در نائین گردید .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز پس از دیباچه (اما ما امرتی به من بیان مراد الشیخ) انجام (وهی کافیه
املل جنباك) تاریخ تألیف ۶ جمادی الاول ۱۲۸۷ است . پس از این مقاله مختصر است
از مؤلف در توضیح عبارتی از فصول شیخ احسانی : «اول الوجودات هو العری من التمیيزات
الخ » - آغاز (لما وصلت الى بلد الکاظمین) انجام (ولس لی مجال ازید من هذه
الحال) تاریخ تألیف ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۸۷ است پس ازین قطعه عبارتی است راجع بحقیقت
ملائکه . کاتب فضل الله بن محمد ابراهیم همدانی . تاریخ کتابت ۲۹ جمادی الثانی ۱۲۸۷
خط شکسته نستعلیق ۱۲ و ۱۴ سطری . داری ۸ برك . اندازه ۱۸ در ۱۱ وقفی نائینی

« ۵۶۶ »

رساله طوا سین

۶۶۳

عربی - منسوب بحسین حلاج و جیزه است مرموز در اسرار عرفانی - مطالب در
زیر عنوان « طس » ذکر شده . ریاض العارفین این رساله را بنام طاسین الازل ضبط کرده است
آغاز (طس طس السراج سراج من نور الغیب بدو اعداد) انجام (فبقی التوحید وما
وراء کله احوادث) تاریخ کتابت در نسخه پستان المعرفة شماره ۳۸۱ (که بلا فصله
بعد ازین نسخه نوشته شده معجم ۵۸۱ است) صفحه اول نسخه رو نویس شده
و بخط مغایر با خط نسخه است . خط نسخ ۲۸ سطری دارای دوائر و خننه ها و رموزی است
که با شنجرف رسم شده است - دارای ۱۰ برك اندازه ۱۷ در ۷ وقفی این خنن سال
وقف ۱۰۶۷ « ۶۱۰ »

رساله الطیر

۶۶۴

عربی - داستان مختصر عرفانی است . کاتب در صدر نسخه نوشته : « رساله الطیر
لشیخ شهاب الحق والحقیقه والدين المقتول قدس سره » ظاهر اقصود شیخ اشراق ابوالفتح
یحیی سهروردی باشد .

آغاز (اجتمعت اصناف الطیور علی اختلاف الوانها وانواعها) انجام (وطوی لك
الطریق انه بذالك حقیق) پس از آن ضمن ۳ صفحه مقاله در اقوال راجع بنفس اختصار
از گفتار ارسطو ضمیمه است - خط نستعلیق و شکسته ۱۶ سطری دارای ۴ برك . اندازه
۱۹ در ۱۲ وقفی نائینی « ۶۱۱ »

رساله الطیر

۶۶۵

فارسی مؤلف شناخته نشد - داستان کوچک عرفانی است غیر از رساله الطیر شیخ

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

الرئيس و ابو حامد غزالی است.

آغاز (حمد باد ملكى را گه ملك هر دو جهان در تصرف اوست) انجام (به نزد ما ازین معنی تراشد) تاریخ کتابت ۱۳ جمادى الاول ۹۲۷۳ خط شکسته نستعلیق ۱۳ سطری .
دارای ۷ برگ - کاغذ نسخه آبی رنگ - اندازه ۱۷ در ۱۱ و قفى فهرستى (به یمنید شرح رساله الطیر شماره ۸۰۷ حکمت ص ۵۷) « ۶۱۱۷ » .

رسالة العروس

۶۶۶

عربى - مصنف شيخ الرئيس مقاله ايست دريان ترتيب و صدور كنرات از واجب و انتهاء ممكنات بواجب .

آغاز (اما بعد حمد الله فان كل شئى فى عالم الكون والفساد) انجام (منزلة النفس القدسية النبويه والله العالم الصواب) پس ازین دعائى است از شيخ موسوم بدعاء قدیس در ترك شرابخوار كى خود انشاء فرموده - نسخه قديمى است - خط نسخ ۱۹ سطرى - دارای ۳ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۸ و قفى عضد المالك سال وقف ۱۲۷۶ « ۶۴۲۹ »

رسالة العروس

۶۶۷

عربى مكرر پيش - آغاز (عونك بالطيف كل شئى فى عالم الكون والفساد معالم يكن فكان) انجام (من له النفس القدسية النبويه ولواهب العقل حمد الايتاهى والصاوة والسلام على سيد الانبياء والمرسلين وآله الطاهرين) پس از این نامه پرمشى است از شيخ الرئيس در مسئله قضاء و پاسخ شيخ است از آن وهم پرسش صدر الدين قونوى از سعد الدين حموى است از مسئله كيفيت صدور عالم - خط نستعلیق ۱۶ سطرى دارای ۵ برگ اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفى ثانى (به يميند فصوص الحکم ۹۱۴ حکمت ص ۱۸) « ۶۰۱۰ »

رسالة در عشق

۶۶۸

عربى - مصنف شيخ الرئيس . اين رساله را بخواهش فقيه ابو عبدالله محمد بن عبدالله بن احمد معصومى نگاشته - رساله در ۷ فصل انجاميده ۱- فى ذكر سرىان العشق فى كل واحد من الهويات المدبره ۲- فى وجود العشق فى بسائط الغير الحية ۳- فى وجود العشق فى صورة النباتية ۴- فى ذكر العشق النفس الحيوانيه ۵- فى ذكر عشق الظرفاء والقيان ۶- فى ذكر عشق النفوس الالهيه ۷- فى خاتمة الفصول

آغاز (سالت اسمك الله يا ابا عبدالله الفقيه ان اجمع لك) انجام (وآله الطاهرين موصيه الكرام المتجيبين بارب اتمم بالخير) نسخه قديمى است - خط نسخ ۱۹ سطرى

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

فصول بشنجراف دارای ۱۱ برگ « اندازه ۲۶ در ۱۸ وقفی عبدالملک - سال وقف ۱۲۷۶ »
« ۶۴۲۸ »

رساله در عشق ۶۶۹

عربی مکرر پیش - آغاز « سئلت اسعدك الله يا ابا عبد الله الفقيه » انجام « به من الملوک
الفانیه قداری علی مبالغه » کاتب محمد کاظم - تاریخ کتابت رجب ۱۱۰۷ خط نسخ ۱۷
سطری اندازه ۲۳ در ۱۵ وقفی قائم مقام « ۶۶۱ »

رساله در عشق ۶۷۰

عربی مکرر پیش - آغاز (سالت اسعدك الله يا ابا عبد الله الفقيه) انجام (را ذ
قد بلغت هذا المبلغ فانه ختم الرسالة) خط نستعلیق وشکسته ۱۶ سطری - فصول و عناوین
بشنجراف نوشته شده . دارای ۱۱ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی نائینی « به بینید رساله الطیر
(۶۶۴ حکمت ص ۲۰) « ۵۹۴۰ »

رساله در عشق ۶۷۱

عربی - مؤلف آن شناخته نشد .

آغاز (ایها الطالب الحقیق والرفیق الشفیق ایدك الله بنورہ الاطهر) انجام (اذ هو
الموجود المحض وله البقاء الاكمل والسرمد الاتم) پس از این ضمن یک صفحه مقاله است
در احوال مردم هنگام حشر که بدین جمله آغاز گشته : « الحمد لله المتوحد فی ذاته
المنفرد فی دیمومته صفاته » خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - برگها
مجدول بشنجراف و طلا و تحریر بچهار جدول - دارای دو برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی .
« به بینید رساله طرق در اخلاق ۳۵۳۶ عمومی ص ۱۲ » « ۶۰۷۰ »

رساله عشقیه ۶۷۲

عربی - مؤلف میرزا محمد حسین بن میرزا محمد کاظم بمی کرمانی ملقب برواق
علیشاه متوفای ۱۲۳۰ یا ۱۲۲۵ مدفون در تکیه مشتاقیه واقع در خارج شهر کرمان .
از مریدان نورعلیشاه است (۱) کتاب پاسخ چند پرسش عرفانی است . مؤلف این رساله را
ب حاج میرزا آقاسی صدر اعظم ایران اهدا نموده است . کاتب در آخر نسخه نوشته :
« تمت هذه الرسالة الموسومة بکیمياء السعادة المعروفة بالعشقیه »

آغاز - پس از تسمیه و تحمید و نام مؤلف (انه سئلنی بعض اخلائی الشفیق و

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

واجبائی فی الطريق سلمه الله تعالى عن مسائل (انجام) بسته شد دیگر نمی آید برون) -
تاریخ کتابت ربیع الثانی ۱۲۷۰ خط شکسته و نستعلیق ۱۴ سطری - دارای ۸۲ برگ -
اندازه ۲۱ در ۱۲ وقفی نائینی «۶۱۷»

۶۷۳ رساله در عصمت و رجعت

عربی - مؤلف شیخ احمد احسائی مختصریست در بیان معنی عصمت و اثبات آن
برای اهل بیت عصمت ۴ و رجعت که بدرخواست شاهزاده محمد علی میرزا تألیف نموده
مسئله عصمت ضمن یکمقدمه و ۱۳ فصل و خاتمه صورت گرفته و مسئله رجعت در یکمقدمه و
۱۵ فصل و خاتمه انجامیده .

آغاز (الحمد لله جزیل النعم) انجام (ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم) -
خط نسخ ۲۰ سطری - فصول بشنجراف نوشته شده . دارای ۱۰۱ برگ اندازه ۲۱ در ۱۵
وقفی نائینی « به ینید حیوة النفس ۵۶۰ حکمت ص ۲۵ (۵۹۰۲)

۶۷۴ رساله عقاید

فارسی - مؤلف حاج محمد جعفر بن حاج صفرخان بن حاج عبد الله خان بن حاج
محمد جعفرخان کبودر آهنگی بیوک آبادی همدانی از ایل قراکوزلو ملقب به مجذوب
علیشاه متوفای پنجشنبه ۲۲ ذیقعده ۹ یا ۱۲۳۸ در تبریز مدفون در مزار حضرت سید حمزه ۴
(۱) از اقطاب سلسله عرفاء نعمت الهی است - مشاهیر اساتیدش در علوم رسمی میرزای قمی
وزراقی اول و ملا محراب کیلانی است - شیخ طریقتش حسینعلی شاه است - رساله دریان
شرح عقاید مؤلف و رفع افتراءهایی که باو نسبت داده شده و توضیح اصول مذهب تصوف
و اندیشه و گفتار آنها است . کاتب نسخه را تمام گذاشته -

آغاز پس از تسبیح و نام مؤلف (که چون مدتهای بود مدید و عهدهای بسیار بهید
که جمعی این ضیف را منسوب میساخته اند بتصوف ردیه) انجام موجود (ولیکن
اصول و قواعد کلیه که از عمومات کتاب و سنت معلوم شود باعدم معارض نص) خط نستعلیق
۱۶ سطری - دارای ۵۶ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۳ وقفی نائینی «۶۱۸»

۶۷۵ رساله عقلیه

عربی - منسوب بای ناصر فارابی است - وجیزه است در بیان اعتبارات و اطلاعات
و مراد از عقل نزد جمهور مردم و در اصطلاح منطقیین و متکلمین و حکماء طبیعی و آلهی
و علماء اخلاق .
آغاز (اسم العقل يقال علی اشياء کثیره الاول الشیئی الذی يقول الجمهور فی الانسان انه عاقل

(۱) = بستان السیاحه ص ۳۱۶ طرایق العقایق ج ۳

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

انجام (فلا یقبله الماده الا منقسما و هذا نیثی قد بینہ . ارسطاطالیس فی کتابه فی النفس ایضاً) وحدت خط نسخه بانسخه شماره ۶۳۳ میرساند که این نسخه هم در نیمه ۲ سده ۱۱ نوشته شده . خط نستعلیق ۲۸ سطری - دارای دو برگ اندازه ۳۶ در ۲۰ .
وقفی نائینی « به بینید رساله در مبادی موجودات ۶۹۳ حکمت ص ۲۱ » « ۵۹۶۵ »

رساله عقلیه

۶۷۶

فارسی از مؤلف نام صریحی در نسخه نیست ولی از نام برخی اعلام که در باب دوم رساله ذکر شده استفاده میشود - مؤلف از علماء اواخر نیمه اول سده ۸ به بعد است .
و در پشت نسخه بخط مغایر بانسخه نوشته شده: « رساله السبب علی فی العقل » همان میرود همان امیر سید علی همدانی عارف معروف باشد - رساله مرتب بر ۳ باب است : باب ۱ در فضیلت عقل و آنچه درین باب وارد است از آیات و اخبار و آثار صحابه ۲ - در ذکر اسماء عقل از اقوال متکلمین و حکماء اهل کشف ۳ - در تفاوت درجات خلق در اکتساب انوار عقلی -

آغاز (حمد و ثنای نامتناهی آنفطر حکیم را که اشعه انوار مصباح عقول را)
جناح هم سائران منازل غیب و شهادت گردانید) انجام (و اذا تم التحریک والنسکین فلیس الخلق والامر) وحدت خط این رساله باخط رساله که شماره ۶۹۸ که ضمیمه باین رساله است میرساند که تاریخ کتابت ۸۶۵ است . خط نستعلیق ۱۵ سطری ، ابواب و عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای ۱۰ برگ اندازه ۱۸ در ۱۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۰۷ »

رساله عقول

۶۷۷

عربی - مؤلف شناخته نشد - وجیزه است که پس از تنزیه حق از کثرات و شرح اسم باری تعالی در اثبات بودن عقل مبدء اول و بیان اطلاعات سه کاتب آن نزد فلاسفه است رساله در ذیل نسخه بنام مذکور ضبط شده است .

آغاز (زعموا ان الله تعالی لاحدله ولارسم له لان لاجنس له ولا فصل له) انجام (و یصح ذلك بطریق البرهان وما ذکرناه شرح الاسم) پس از این ضمن ۸ صفحه ۱۰ پرسش و پاسخی است در مطالب فلسفی - که پس از تسویه بدین پرسش آغاز گشته: « العلة الاولى لما فوق .
العلل النفسها ام لغيرها » خط نستعلیق و شکسته ۱۷ سطری دارای ۷ برگ - اندازه ۱۹

در ۱۲ وقفی نائینی به بینید رساله در نفس ۷۰۵ حکمت ص ۸۳ « ۶۰۱۶ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

رساله در علم امام

۶۷۸

مؤلف شناخته نشد و مینماید که از مردمان سده ۱۱ یمد است.

آغاز پس از خطبه (وبعد سئل من لایسئنی الا اجابة مشولة واسماؤه بمأمله عن ان الامام ۴) انجام (اوبقل ثبوت الوجوب فلیتفطن بذلك والله المشکور) کاتب محمد حسین کلایکانی - تاریخ کتابت ۱۳۰۴ ق خط نستعلیق ۱۸ سطری دارای ۶ برگ اندازه ۲۲ در ۱۸ وقفی نائینی « ۵۷۱ » -

رساله در علم باری تعالی

۶۷۹

عربی - مؤلف علی نقی بن احمد بن زین الدین - رساله در توضیح و شرح مراد و دفع توهم و افتراء از پدرش در نحوه علم باری تعالی است که در زمان حیات پدرش تألیف کرده. آغاز (الحمد لله رب العالمین والصلوة علی الهادی الی النجی القویم) انجام (فیرهن علی مطلبه بحسب فهمه بغیر ما ارادوه وقصدوه) ضمن ۹۰ صفحه دو پرش سید حسین بن سید عبدالقاهر بحرانی است از مؤلف راجع بدستان موسی و خضر و رجعت . خط نسخ مختلف السطر - دارای ۳۴ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۵ وقفی مرتضی قلی خان سال ۱۳۳۰ « ۶۲۰ »

رساله در علم واجب تعالی

۶۸۰

عربی - نسخه دیباچه ندارد بهمین جهت مؤلف شناخته نشد . گمان برده شده است مؤلف ملا شمس محمد کلای است . نسخه از نسخه تصحیح شده مؤلف رونویس شده است . آغاز پس از تسمیه « اعلم ان العالم بالغیر قسمان احدهما العالم الذی یکون علمه زاید علی ذاته » انجام « والثانی من الثبوتیه الکمالیه الثابتة فی مرتبة ذاته بذاته مع قطع النظر عن کل ماعدا ذاته » خط نستعلیق ۲۲ سطری - دارای ۱۱ برگ اندازه ۲۶ در ۱۶ وقفی مرتضی قلیخان - سال وقف ۱۳۴۰ « ۶۲۱ »

رساله در علم واجب تعالی

۶۸۱

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله خالق الكل وهادی السبل والصلوة والسلام علی افضل الرسل واكمل الكل فی الكل و آله المصومین من الخطاء والزلال) انجام « والثانی من الصفات الثبوتیه الکمالیه الثابتة فی مرتبة ذاته بذاته مع قطع النظر عن کل ما عدا ذاته » تاریخ کتابت ذیقعدة ۱۰۹۵ پس از این در ۴ صفحه رساله خالق اعمال میرداماد و عبارتی از شجرة الالهیه میرزا رفیعا ضمیمه است . خط نستعلیق و شکسته ۱۹ سطری - دارای

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۱۶ برک - اندازه ۱۹ در ۱۰ وقفی تقی موسوی - سال وقف ۱۱۱۹ «به بینید رساله وجودیه
۷۱۹ حکمت ص ۲۳ « ۶۳۹۹ »

۶۸۲ رساله در علم واجب تعم

فارسی - رساله در دیاجه چنین تجدید و توصیف شده « این رساله ایست از بهار انوار خود محرر کرده ام در آنکه علم حق تعالی شامل جزئیات و کلیات است و بیان آنکه هیچ حادثه زمانی از ادراک او خارج نیست و نخست دعوی خود را به برهان محقق کنم و بعد از آن خلاصه دلیل خصم را یاد کنم و موضوع سهو را بیان « بالجماع رساله در رد مشائیون است که علم حق تعالی را شامل جزئیات نمیدانند . مؤلف مدعای خود را بدو طریق اثبات کرده نخست از راه علم بذات دوم از راه علم علت بمعلول . در نسخه نامی از رساله و مؤلف آن نیست . در صدر نسخه مرقوم است : « من فوائد الجلیه ایضا » این رساله ضمن مجموعه از تألیفات بابا افضل کاشانی تدوین شده و در مقابل و ما بعد این رساله رسائل بابا افضل نوشته شده. از شباهت روش تحریر رساله و قرینه بودن آن میان رسائل بابا افضل کاشانی و وحدت خط پنداشته میشود که این رساله هم از آثار بابا افضل است .

آغاز « الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین » انجام « و رساله را بنام حق جل و علا و سپاس او ختم کردیم و صلواته علی محمد و آله اجمعین و السلام علی اهل السلام » پیش از این ضمن ۴ صفحه افتاده ایست در تنهایی اجسام و تنسوب به بابا افضل کاشانی - وحدت خط نسخه با نسخه ۸۰۷ میرساند که این نسخه هم در ۱۲۷۳ نوشته شده است - خط شکسته نستعلیق ۱۴ سطری - دارای ۱۰ برک - اندازه ۱۷ در ۱۱. وقفی فهرستی « به بینید شرح رساله الطیر شماره ۸۰۷ حکمت ص ۱۱۵ « ۶۳۱۹ »

۶۸۳ رساله عینیة الوجود

عربی - مؤلف اوحد الدین عبدالله بن ضیاء الدین مسعود بلانی متوفی ۱۰ محرم ۶ یا ۶۸۳ مدفون در خانقاهش واقع در دیه بلان از مضافات کازرون (۱) مواب از فرزندان زادگان ابوعلی دقاق است و نسب روحانیش بابوالجانب سهروردی منتهی میگردد. در کتب تراجم موجوده نسبت چنین رساله بدین نام بمؤلف دیده نشده و در متن نسخه هم نامی از رساله و مؤلف آن نیست تنها در صدر نسخه بخط مغایر با نسخه مرقوم است: « رساله موسومة بعینیة الوجود از عارف موحد میر عبدالله بلانی » و در پشت نسخه بخطی دیگر نوشته شده

(۱) نفحات الانس = ریاض العارفين = آثار عجم = فارستامه ج ۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

است : « هذه رسالة موسومة برسالة الدائرة من تصنيفات قدوة الموحدين وزبدة المعارفين السيد السند سيد عبد الله البلياني قدس الله روحه » كشف الظنون این رساله را بنام رساله الاحدييه ضبط کرده است - رساله يگرشته نكارشی است عرفانی در معرفه الله ووحدة وجوده .

آغاز (الحمد لله الذي لم يكن قبل وحدانيته قبل الا والقبل هو ولم يكن بعد فردانيته بعد الا بالبعد هو وكان ولا بعد معه) انجام (وفقنا الله لما يحب ويرضى من القول والفعل والعلم والعمل والنور والهدى وانه على كل شيء قدير وبالإجابة جدير وصلى الله على محمد وآله اجمعين الطيبين الطاهرين وسلم تسليما كثيرا) پس از این ضمن ۳ صفحه عبارتی است که در صدر آن دائرة درسير وجود ترسيم شده آغز عبارت زیر دائرة « جميع الكشافات في هذه مضمون وجميع الدائرة في ابتداء الدائرة مضمون » انجام آن « واما من له نظره فاذ لا تفاوت بينهما بل الجميع سواء عنده والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب » گمان مبرود که این قطعه عبارت از متممات پیش باشد - خط نسخ ۱۶ سطری بر گه امجدول بلاجورد و تحریر نسخه رطوبت رسیده دارای ۱۳ برك - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفای ثانی « ۶۲۴ »

رسالة قضاء و قدر

۶۸۴

عربی - مصنف شیخ رئیس این رساله راهنمای مسافرت از همدان باصفهان در راه بطور داستان تصنیف کرده .

آغاز (حاطکم الله جماعة الاخوان من الاسواء واسبع جدایم الالاء) انجام (وما اصدق ما قيل اعملا فكل ميسر لما خاق له فهذا ما جرى وانا شاهد والله على ما يقال وكيل)

خط نسخ ۱۴ سطری - دارای ۱۴ برك - اندازه ۲۱۵ در ۱۵ و قفای حاج قائم مقام « به بینید مقالات ۱۰۲۵ حکمت ص ۴۳ » (۶۰۱۴)

رسالة قضاء و قدر

۶۸۵

عربی - مؤلف عبدالرزاق کاشانی (۱) رساله ضمن ۱۰ فصل انجامیده : فصل ۱ -

فی القضاء والقدر والفرق بينهما ۲ - فی بیان محل القضاء ۳ - فی بیان محل القدر ۴ -

فی تفصیل ما ذکر اجمالا ۵ - فی ایراد امثال مناسب لهذا المعنى ۶ - فی بیان الافعال الاختيارية ۷ - فی تفصیل ما اجمال فی ۸ بیان فائدة التكليف بالطاعات ۹ - فی بیان الاستعدادات وتنوعها ۱۰ - فی السعادة والشقاوة .

آغاز (الحمد لله الذي احاط علمه بالاشياء جملة وتفصيلا) انجام (انه هو حسبنا ونعم الوكيل) كاتب قوام الدين محمد رضوى از نسخه بخط مؤلف نوشته است . خط نستعلیق و شکسته که بطور چلیبا نوشته - فصول و عناوین بشنجر ف دارای ۶ برك - اندازه ۱۹ در ۱۴ و قفای ثانی (به بینید شرح رساله اثبات واجب ۷۶۳ حکمت ص ۱۱۵ ۵۹۸۶ »

(۱) كشف الظنون ج ۱

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

رساله قضاء و قدر

۶۸۶

عربی - چهار کلمه (در قضاء و قدر) از کتاب کلمات مکتونه فیض کاشانی است که مرحوم سید جمال الدین اصفهانی (۱) بگفته استادش شیخ علی افراد بکتابت نموده. آغاز (انا خلقنا کل شیئی بقدر) انجام (وامثال ذلك من ارکان البودیه) نویسنده جمال الدین بن عیسی موسوی - تاریخ کتابت ربیع الاول ۱۳۰۰ خط نسخ ۱۷ سطری دارای ۹ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۷ و قی نائینی (۶۲۷)

رساله قضاء و قدر

۶۸۷

عربی - مؤلف میرزا محمد رضوی مشهدی - خلاصه ترجمه مؤلف بنقل از کتاب «شجره طیبه» (۲) اینست: میرزا محمد بن میرزا حبیب الله از سلاله سادات جلیل رضوی مشهد است (۳) در او آئل سن بقیات رفته و نزد صاحب ریاض تلمذ نموده. رموز استنباط را درک کرد و مقام عالی اجتهاد را نائل گشت. از صاحب ریاض و شیخ عیسی زاهد و سید محمد قیصر مجاز گردید. مؤلف باسید مجاهد شریک دوس و بحث بوده و مناظرات علمی کتبی باهم داشتند. بالجملة مؤلف در عصر خود در مشهد ریاست عامه و مرجعیت تامه داشته. در یکی از شبستانهای مسجد گوهرشاد امامت می نمود و بمدرسی آستان قدس اشتغال داشت و پس از هفتاد و چهار سال زندگی در ماه رجب ۱۲۹۶ در گذشت و در مسجد ریاض جنب حرم مبارک دفن گردیده. رساله مرتب بر سه مسئله است: ۱- اختلاف الامامیه فی الافعال الاختیاریه للعباد بل لساير الاحیاء اعنی الافعال منسوبة الیهم الخ ۲- ذهب الاشاعرة الى اتفاق ارادته بجمیع الکائنات الخ ۳- فی تحقیق القضاء و القدر و لاشک فی غموض هذه المسئلة الخ.

آغاز (اعلم ان مسئله القضاء والقدر لما کان من غوامض العلوم التي تجبرت فیها الاوهام) انجام (وجواب امثاله فلا نطول الکلام بذكر الجميع) کاتب فرزند مؤلف میرزا ابوالحسن است که از فضلاء عصر خود بوده - تاریخ کتابت رجب ۱۲۹۸ خط شکسته و نستعلیق ۲۳ سطری - دارای ۲۱ برگ اندازه ۲۲ در ۱۵ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ «۵۵۷»

-
- (۱) واعظ و سفیران نامی دو آغاز دوره مشروطیت مقتول در رجب ۱۳۲۶ مدفون در بروجرد
(۲) تالیف مرحوم سید محمدباقر مدرس رضوی است و نسخه منحصر بفرد آت نزد فرزندش فاضل معاصر آقای تقی مدرس رضوی است و مشار الیه بنقل این خلاصه نگارنده را قرین انضال داشته
(۳) مؤلف مدتی در سبزوار نزد دائی خود میرزا ابوالقاسم سبزواری می زیسته و بهمین جهت مطالب الشس مؤلف را سبزواری و از اهل قریه پاشتین نوشته است.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

رساله قضاء و قدر ۶۸۸

عربی - مکرر پیش آغاز (اعلم ان مسئله القضاء والقدر) انجام (الاجوبة السابقة جوابه و جواب امثاله تمت الكتاب) خط شکسته نستعلیق مختلف السطره نصف کاغذ نسخه آبی و نصف نباتی رنگ. تاریخ گنابت ۱۲۶۳ دارای ۵۸ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۷ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ «۶۲۹»

رساله قضاء و قدر ۶۸۹

عربی - مختصر است در مسئله جبر و اختیار - مؤلف آن شناخته نشده. آغاز (سبحان من تزه عن الفحشاء و لا یجری فی ملکه الا ما یشاء) انجام (وای الله الا ان یشم نوره ولو کره المشرکون) خط نستعلیق که بطور چلیپا نوشته شده - دارای ۳۸ برگ. وقفی نایبی (به بنید رساله المزاج ۶۹۵ حکمت ص ۱۹) «۵۷۴»

رساله در کلام و رؤیت ۶۹۰

عربی - مؤلف محیی الدین محمد بن تاج الدین مشهور باین خطیب رومی متوفای ۹۰۱ (۱) رساله ایست در مبحث تکلم و رؤیت حق تعالی و آنرا بنام سلطان بایزید خان موشح نموده. رساله ضمن دو مطلب صورت گرفته: مطلب اول در کلام در سه مبحث انجامیده: ۱ - فی اثبات کونه متکلم و تعیین الکلام النفسی الخ - ۲ فی کلام المخالفین النافین للکلام النفسی ۳ - فی امتناع الکذب علیه تم مطلب دوم در رؤیت است و در سه مقام صورت گرفته: ۱ - فی صحتها ۲ فی وقوع الرؤیه و ما یعلق به من ادله ۳ - فی شبه المنکرین آغاز (الحمد لله الذی جل جلاله عن ان یکون شریعة لکل وارد) انجام (والحمد لله المفضل ذی الانعام والصلوة علی سیدنا محمد خیر الانام و علی آله المبعجلین و اصحابه الغرا المبعجلین) خط نستعلیق ۲۳ سطری - ابواب و عناوین بشیخرف نوشته شده. دارای ۴۸ برگ اندازه ۱۸ در ۱۳ وقفی نایبی «۶۲۸»

رساله در کیفیت صدور موجودات از مبدء ۶۹۱

عربی - مؤلف خواجه نصیر الدین طوسی (۲) آغاز پس از تسمیه و تحمید و نام مؤلف (سألنی قاضی القضاة بهرات و ذلك فی شهر سنة ست و ستین و ستمائة من القول بالحکماء فی کیفیة صدور موجودات) انجام (وان

(۱) کشف الظنون ج ۱

(۲) = آثار الشیعة الامامیه ج ۴

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

توقف فی شیئی من ذلك الموضع لاوضح ما عندی فیہ انشا الله تعالى وهو ولی التوفیق و
ماهم الصواب (خط نسخ ۲۰ سطری - دارای ۵ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۱ و قفسی نادر شاه
سال وقف ۱۱۴۵ « ۶۰۸ »

۶۹۲ رساله در مبادی تکرین اشیاء

فارسی - مختصری است در طبیعات مؤلف آن شناخته نشد و می نماید که از مردمان سده ۱۳
ه - ق است رساله بانجام نرسیده .
آغاز (ابتدای پیدایش اجسام پس از استکشافات علمی بسیار) - انجام موجود
« . ومعنی عاد کالمرجون القديم » خط شکسته نستعلیق ۱۸ سطری - دارای ۵ برگ -
اندازه ۲۳ در ۱۸ و قفسی نائینی « ۶۳۲ »

۶۹۳ رساله مبادی الموجودات

عربی - مصنف ابونصر فارابی - عیون الانباء این رساله را از جمله آثار و مدون
شمرده و گوید معروف بدین نام و موسوم بـ « سیاست المدینه » است .
آغاز « قال المبادی الی بها قوام الاجسام والاعراض الی لها سنة اصناف لها ستمراتب »
انجام « وان كان ما ظن ظان انه ادرك شيئا فهو في ذلك » تاریخ کتابت صف ۱۰۶۰
خط نستعلیق ۲۸ سطری . دارای ۱۱ برگ . اندازه ۲۶ در ۲۰ و قفسی نائینی « ۶۳۳ »

۶۹۴ رساله در مبدء زمان ماضی

عربی - در صدر نسخه مرقوم است : « رسالة الشيخ الرئيس ابي علي الحسين بن
عبدالله بن سينا فيما تقرر عنده من الحكومة في حجاج المبتدئين الماضی مبدأ زمانیا . در
پشت نسخه بخط مغایر مسطور است : « رسالة الشيخ ابي علي ابن سينا في ان الزمان لا
اول له » رساله در ۱۱ فصل صورت گرفته : ۱ - فصل ۱ - فی تعریف اصناف المقدمات من جهة
موادها - ۲ - فی تعریف حال القضية الی موضوعها غیر موجود و ان الایجاب و سبب کین
یکون فیها - ۳ - فی تعریف صور قیاسات هی اولی بقیاسات بان یحل الیها القیاسات الی نحن
فی تعریف احکامها - ۴ - فی اخراج القیاسات الی نحن فی تعریف احکامها من القوة الی الفعل
وردها الی القرائن الی قدما ذکرها . - ۵ - فی تعریف حال المقدمة المشتركة فی قیاساتهم
وهی انه انکان الماضی لا اول له فان اشخاص الامور الماضیه الخارجة الی الوجود بغير نهاية
- ۶ - فی تعریف حال مقدمة اخرى وهی ان اشخاص الامور قد خرجت الی الفعل وما لا
نهاية له لا یرجع الی الفعل - ۷ - فی تعریف حال مقدمة اخرى وهی ان کل ما قد خرج الی
واحد منه الی الفعل فقد خرج کله الی الفعل . - ۸ - فی تعریف حال مقدمة اخرى وهی ان بعض

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطبی

الحمد التي يعرض للاشخاص الماضي ازيد من بعض وضعف بعض وان ما لانهاية له لازيادة عليه ولاضعف له . ٩- في تعريف حال مقدمة اخرى وهى ان الماضى ان كان لا اول له فقد قطع ما لانهاية فكيف حال هذا لقطع . ١٠- في تعريف مقدمة اخرى وهى ان الماضى ان كان كذلك احتاج كل شخص في وجوده ان يتوقف اوجود ما لا نهاية له وكيف حال هذا لتوقف . ١١- في الانتاج بقياسات جدلية مؤلفة من مقدمات يسلمها الخصوم انه يلزم وجود ما اريد بالحجج التي لهم ! بطلاله . نسخه از آخر چند سطرى كم بود دارد .

آغاز (قال هذه الرسالة عملها فيما تقرر عندي من الحكومة في حجج المثبتين للماضى . مبدا زمانيا وبيان تحليلها الى القياسات بصورها وبماده مقدماتها معا) انجام (الذى خلق فيه هذا العالم فيلزم ان يكون) نسخه قديمى است - وحدت خط اين نسخه بانسخه شماره ٦٩٣ ميرساند اين نسخه نيز در ٥٨١ نوشته شده است - پس از اين ضمن يك صفحه قطعه عبارتى است گويي مناجات شيخ باشد كه كاتب بنام خطبه ياد كرده . سپس ضمن ٢ صفحه نامه شيخ ابوسعيد ابو الخير است بشيخ الرئيس وجواب شيخ الرئيس است از آن . كاتب نامه جوابيه شيخ را مقدم بر نامه ابوسعيد نوشته است (١)

خط نسخ ٢٨ سطرى - فصول وعناوين بشنجرف نوشته شده . داراي ١٩ برگ - اندازه ١٧ در ٧ و قفى ابن خاتون (٥٩٧)

رسالة المزاج

٦٩٥

عربى - مؤلف ملا صدرا . مختصرىست در تحقيق ماهيت مزاج كه از مباحث علم النفس است - آغاز (الحمد لواهب الحيوه والعدل والصلوة على النبى والاهل) انجام (فليرجع اليه من وفق له الحق الا الى الله تصير الامور) خط نستعليق كه بطور جليبا نوشته شده - فصول بشنجرف . داراي ١٠ برگ . اندازه ٢٢ در ١٢ و قفى ثابتنى « ٦٣٤ »

رسالة در معاد

٦٩٦

عربى مؤلف ملا نظر على زنكنه - مختصرى است برهانى در اثبات معاد جسمانى با رعايت تطبيق وتوفيق به آيات واخبار .

آغاز (الحمد لله الذى يبدؤ الخلق ثم يعيده واليه النشور) انجام (فوجب الاعتقاد على جميع تلك المراتب) پس از اين ضمن ٨ صفحه رساله ايست از مؤلف در مبحث نفس كه خلاصه كتاب موسوم بتاملات العشرة مؤلف است كه ناتمام گذاشته است - نسخه

(١) نامه دانشوران ج ١ اين دو نامه را درج وهم ترجمه نموده آورده است : « چنانچه نقل است يك دو سال قبل از وفات شيخ الرئيس اين نامه گرامى را نوشته نزد ابو على ارسال داشت »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

بخط دسوی مؤلف است . خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر - عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای ۱۲ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۲ و قی فهرستی « ۶۳۷ »

رساله در معاد ۶۹۷

عربی - مؤلف میرزا باقر همدانی . مطالب رساله از مبحث معاد جسمانی - آغاز گشته تاریخ فراغت تألیف ۲۱ جمادی الاولی ۱۲۷۶ است .
آغاز - پس از تسمیه و تحمید « لما كان الامر للمعاد من المسائل التي ضلت الاحلام »
انجام « هذا آخر ما اردت ابراده في هذه المسئلة كابة » - کتاب فضل الله بن محمد ابراهیم .
تاریخ کتابت ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۸۸ خط شکسته نستعلیق ۱۳ سطری - دارای ۲۹ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ و قی ثانینی « ۶۳۶ »

رساله منامیه ۶۹۸

فارسی - در دیباچه نام مؤلف و نام رساله ذکر نشده - در پایان نسخه کتاب نوشته: « تمت المنامیه » در صدر نسخه بخط مغایر نوشته شده: « رساله السید الهمدانی فی بیان حقیقه المثال و الخیال المطلق » بدو نوشته میشود که مؤلف میر سید علی همدانی معروف باشد . رساله در دیباچه چنین توصیف شده: « در بیان حقیقت مثال و خیال مطلق و کیفیت مراتب منامات و رؤیا و درجات خلق در ادراک علوم و معانی از عوالم علوی الخ »

آغاز پس از تسمیه و تحمید (این عجاله ایست بموجب التماس عزیزی) انجام « انه قریب معجب » تاریخ کتابت ۸۶۵ خط نستعلیق ۱۵ سطری ابواب و عناوین بشنجراف -
دارای ۷ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (به بیند رساله عقابیه ۶۷۶ حکمت ص ۵۲۱ « ۶۳۸۴ »

رساله در موضوع علم ۶۹۹

عربی - مؤلف شناخته نشد . رساله ایست در تحقیق و تشخیص موضوع علم و مباحث متعلقه به آن از ذکر موضوعات بعضی از علوم و تقسیم حکمت و غیره .
آغاز پس از خطبه (وبعد فهذه رسالة فی موضوع العلم و احواله و اقسامه و ما یمتنع ذلک امتثالا لالتماس بعض اعزة السادات من الافاضل الاذکیاء وفقه الله لما یجبه و یرضه مع الاعتراف و نستعین من العظیم الکریم فی کل الامور مسئله اعلم ان موضوع العلم ما قصد منه بیان اعراضه الذاتیه ای اثباتها له بالدلیل او بالتنبیه من حیث هی عوارضه) انجام (و المرجو لعفو عن القصور و التقصیر و صلاح الخلل و الذلل انه ولی ذلک) خط نسخ ۱۸ و ۲۰ سطری عناوین و مسائل بشنجراف نوشته شده - دارای ۱۴ برگ - اندازه ۱۶ در ۱۰ و قی فهرستی (به بیند رساله در اقسام علوم و حکمت ۵۹۵ حکمت ص ۱۹ « ۶۰۰۹ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

رساله در نبوت

۷۰۰

فارسی - در صدر نسخه نسبت داده شده است بشیخ الرئيس .

آغاز (سپاس خداوند آسمان وزمین و ستایش دهنده جان و دین را و درود مر پیغمبر کزین را محمد مصطفی سالوات سلامه علیه وآله) انجام (و آن را غذای روح خود سازد) خط نستعلیق ۲۵ سطری - فصول و عناوین بشنجراف و برگها مجدول بطلا و تحریر - دارای دو برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ و قفی نائینی « ۶۳۹ »

رساله در نبوت و ولایت

۷۰۱

فارسی - مؤلف شناخته نشد. مختصری است که پس از دیباچه در عنوان ۱۰ تنبیه در تحقیق مبحث وجود بمسلك اهل کشف و شهود و خاتمه در بیان نبوت و ولایت ترتیب یافته .
آغاز (بعد از ادعای سپاس واجب الوجود) انجام (و این در مراتب نبوة منحصر است در شخص محمد علیه السلام) خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - برگها مجدول بطلا و تحریر - ابواب و عناوین بشنجراف نوشته شده دارای دو برگ - اندازه ۴۲ در ۲۶ و قفی نائینی « به بینید جام گیتی نما ۱۶۴۱ حکمت ص ۲۱ » « ۵۵۷۹ »

رساله نصیریّه

۷۰۲

عربی - مقاله ایست مختصر از خواجه نصیرالدین طوسی در اثبات جوهر مفارق موسوم بمقل کل (شرح بر رساله را بشماره های ۸۱۵ - ۸۱۰ به بینید)
آغاز « البرهان علی وجود الجوهر المجرد المسمی بمقل الكل » انجام (المشتمل علی کل رطب و یابس) خط نستعلیق و شکسته ۱۶ سطری - دارای دو برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفی نائینی « به بینید رساله الطیر ۶۶۳ حکمت ص ۸ » « ۵۹۳۸ »

رساله در نفس ناطقه انسان

۷۰۳

عربی - مصنف شیخ الرئيس . رساله در این نسخه بنام (کتاب حال المعاد) و در نسخه شماره ۷۰۶ بعنوان « هذا کتاب مشتمل علی احوال النفس لاشیخ الرئيس » و در کشف الظنون باسم « رساله فی المعاد » ضبط شده است . رساله در دیباچه چنین توصیف شده: « فهذه رسالة عملتها باسم بعض التخاص من الاخوان مشتملة علی مخ ما تودی الیه البراهین من حال النفس الناطقة الانسانية ولباب ما وقف علیه البحث الشافی من امر بقائها وان انتقض المزاج وفسد البدن والاطلاع علی النشأة الثانية و الحال المودیة الیها فی العاقبة باوجز قول و اشد اختصار » - رساله پس از دیباچه و فهرست فصول ضمن ۱۶ فصل صورت گرفته: ۱- فی تعریف حد النفس ۲- فی تعریف قوی النفسانية

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۳- فی اختلاف افعیل القوى المدرکه ۴ فی الدلالة علی کل ما کان من القوى مدرک للصور
وهی جزئیة فلیس یمکن ان یدرکها الا بالالة ۵- فی ان ادراکها للصور وهی کایه لا یمکن
بالالة ۶- فی ان النفس کیف ومتی تستعین بالبدن وکیف تستغنی عنه ۷- فی صحة استفادتها
عن البدن ۸- فی ان حدوثها مع حدوث البدن ۹- فی بقائها ۱۰- فی ابطال التناسخ
۱۱- فی ان جمیع قواها لنفس واحد ۱۲- فی خروج العقل النظری الی الفطری ۱۳ فی اثبات الثبوت
۱۴- فی الرتبة القصوى التي قد تبلغها النفس الانسانية فی الدنیا ۱۵- فی مسا داتها وشقاوتها
بعد الفراق ۱۶- فی محل هذه الرسالة.

آغاز (الحمد لله اهل کل حمد ورغبه ان یمکن الیه) انجام (و خصوصاً علی صاحب
شریعتنا محمد وآله المتقین وهو حسنا ونعم الوکیل) ترجمه ابن رساله را بشماره ۷۰۷ به بینده
نسخه قدیمی است - خط نسخ ۱۹ سطر ۱۹ عنوان و فصول بشهرجرف نوشته شده . دارای ۳۷ برگ
اندازه ۲۶ در ۱۸ و قفسی عضد المالت - سال وقف ۱۲۷۶ «۶۳۲۷»

۷.۴ رساله در نفس ناطقه انسان

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله اهل کل حمد ان یمکن الاله) انجام
المعزونة فی زوايا الكتب الفنون بالنصريح بها الی آخر ما قال من هذه الکلمات) وحدت
خط ابن رساله با کتابی که بشماره ۴۱۶ است میرساند که نویسنده ابن رساله هم سید
احمد بن زین العابدین عاملی است و در اوائل سده ۱۱ نوشته شده است - خط نستعلیق ۱۸
و ۱۹ سطر - دارای ۳۲ برگ اندازه ۱۹ در ۱۳ و قفسی قهرستانی «۵۶۷»

۷.۵ رساله در نفس ناطقه انسان

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله اهل کل حمد) انجام (او یضه فی غیبه وضعه
وجعلت الله خصمه غنی وهو المسئول للتوفیق ان ینعم والحق ان یهدی الیه وله الحمد علی
کل حال وصلوته علی المصطفی من عباده وخصوصاً نبینا محمد وآله المتقین بهم اجمعین)
پس از این در یک صفحه مقاله ایست در تزکیه نفس - سپس ضمن ۳ صفحه تقریباً مقاله ایست
منسوب بشیخ الرئيس در تعلیل و شرح سه مسئله : « انا من ای موضع جئنا الی هذا العالم
لا ی سبب جئنا الی هذا العالم - وان ما یمکن حالنا بعد مفارقتنا الدنیا عند حصولنا فی البرزخ »
این مقاله در ضمن مجموعه الرسائل « ۵۶۱ حکمت چابی » بنام رساله المبدء و المعاد
چاپ شده - و نیز ضمن ۳ صفحه عبارتیست در بیان کیفیت صدور و ترتیب موجودات و
باز هم در ۵ صفحه عبارتی است منسوب بشیخ در نفس و عقل و معاد خط نستعلیق و شکسته ۹۷
سطریه دارای ۳۸ برگ اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفسی ثانی « ۹۶۲ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۷.۶ رساله در نفس ناطقه انسان

عربی - مکرریش - آغاز (الحمد لله امل کل حمدان بکونله) انجام (الحق ان یمدی الیه وله الحمد) خط نسخ ۱۹ سطری - فصول و عناوین بشعرف نوشته شده دارای ۳۱ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۷ وقفی فهرستی « ۶۳۱ »

۷.۷ رساله در نفس ناطقه انسان

فارسی - نظر به آنچه که کاتب در پشت نسخه نوشته مترجم شیخ الرئیس است . مترجم بفرمان پادشاه وقت (ظاهراً علاء الدوله کاکویه باشد) رساله را که شماره ۷۰۳ گذشت ترجمه نموده - این رساله در تهران در سال ۱۳۱۵ خورشیدی بنام رساله روانشناسی بچاپ رسیده .

آغاز (چنین گویند مصنف این رساله کئی فرمان پادشاه وقت زاده الله علا و نفاذ در حق این ضعیف جنانت کی این رساله از زبان تازی بزبان پارسی نقل کنذ و من بحکم فرمان اقدام کردم) انجام (و بس این رساله را بکسانی دهند کئی معاند باشند یا شری) نسخه قدیمی و معتبر است . کاتب احمد بن محمد حاجی کاموسی . تاریخ کتابت غره رمضان ۷۰۰ در قریه جاورسانی (کذا) خط نسخ ۱۹ سطری . فصول و عناوین بشعرف نوشته شده . دارای ۲۵ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۰ « ۵۸۶ »

۷.۸ رساله در نفس ناطقه

فارسی - یگرفته نگارشی است در تحقیق نفس ناطقه که مؤلف آن شناخته نشد . و می نماید از مردمان سده ۱۱ ق ه - بعد است . تبویب و تحدید و عناوین موضوعات رساله چنین است : ۱- در حقیقت نفس انسانی بمستفاد از روایات ۲- درباره از اقوال در حقیقت و کیفیت روح ۳- در اقسام و انواع روح که بحسب استمداد در نفوس موجود است ۴ در دوام نفس ناطقه بمستفاد از اخبار و اقوال مختلفه ۵ در بیان پاره ای از کلمات در تجرد روح و خلقت آن قبل از جسد ۶ خلاصه معانی نفس و روح و ناب و عقل و اختلاف آنها ۷ درباره مطالب برای مزید بهیرت ۸ در فرق بین وحی و الهام و تحدیث ۹ در فرق بین نبی و رسول و محدث .

آغاز (در بیان معنی نفس ناطقه و مدارجی که حکمای متالین برای آن فائل هستند اگر بخواهیم در معنی و مراتب نفس که نفوس و عقول بشریه را از ادراک معرفت آن عاجز و قصور کامل حاصل است به بیانات و عقاید طوائف اعم) انجام (که فرزند چنان مادر و پدرند

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تا بجه پایه است (خط شکسته نستعلیق مختلف السطر - دارای ۶۴ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۵ -
وقتی نائینی « ۶۴۳ »

۲۰۹ رساله در نفی جبر و تقویض

عربی - نسخه حاوی دو رساله است در موضوع مذکور - رساله اول از فیض کاشانی
و رساله دوم تألیف میرداماد است.

آغاز رساله ۱ - (قد ثبت ان الله عز وجل قادر علی جمیع المکنات) انجام رساله ۲
(فهذا شطر من جزیل القول وحق البسط فیه علی ذمة مایسر ناله معظم فضله و کبر طوله
و کتب مسؤلا فی شهر ذیحجه الحرام) کاتب علی اکبر بن محمد کریم طیب سالیانی تاریخ کتابت
ربیع الثانی ۱۲۶۳ در مدرسه مستوفی رشت - خط شکسته و نستعلیق ۱۹ سطری غزوین بشنجرف
نوشته شده دارای ۳ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۷ وقتی فهرستی « ۶۴۴ »

۲۱۰ رساله وجدانیات و ذوقیات

فارسی - مؤلف محمد دهمدار - رساله است در مطالب و کلمات متفرقه عرفانی که در دیباچه
آن را چنین توصیف نموده : « و تخطیط نامه بهره تبت (کذا) اختصار بر برخی از وجدانیات
و ذوقیات قوم واجب دید »

آغاز (حمد و سپاس مر خداوندی را که نهال وجود عالم بمیوه وجود انسانی آراست)
انجام (بل هم فی لبس من خلق جدید) خط نستعلیق ۱۶ سطری - دارای ۵ برگ -
اندازه ۲۱ در ۱۶ وقتی فهرستی (به ینید رساله در توحید ۶۲۰ حکمت ص ۱۹۵) « ۶۳۹۸ »

۲۱۱ رساله در وجود واجب تعالی

عربی - مؤلف شناخته نشد - رساله در بیان توضیح عقیده حکماء ورد اعتراض متکلمین
است بر آنها در مسئله عینی وجود باذات حق تعالی .

آغاز پس از تسمیه و تحمید (فهذه رساله اوردت فیها تحقیق وجود المبدء الاول والذی
حدانی الیه ان قدماء المتکلمین فهموا من قول الحكماء) انجام (ووافق لما رمز فی اساطیر
الاولین فافهم ترشد) تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۰۶۹ خط نسخ ۲۱ سطری دارای ۳ برگ
اندازه ۴۰ در ۳۰ وقتی نادرشاه - سال وقف ۱۱۴۵ « ۶۴۶ »

۲۱۲ رساله وجودیه

عربی - منسوب به میر خیام نیشابوری از دانشمندان اوایل سده ۹ که در دربار
سلجوقی دارای مکاتی بسزای بوده - آرامگاهش نزدیک دیه شاد یاخ از نواحی نیشابور معروف است

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

زندگانی حکیم مشروحا معلوم نیست. اشکال نسبت تلمذش نزد شیخ الرئیس نیز مانند داستان هم پیمان شدنش است با حسن صباح و نظام الملک که خالی از اشکال نیست. مورخ تنوی تاریخ فوت مؤلف را در ۵۰۹ دانسته و نقل کرده که برخی ویرا از مردمان دیه شمشاد از محال بلخ و متولد در دیه بسنک از توابع استرآباد دانسته اند که اغلب در نیشابور میزیسته - باختریان سال وفات را در ۵۱۷ معتقدند. «مجمع الفصحا و تذکره صبح کاشن ۵۱۸ را سال وفات دانسته اند - در صدر نسخه این عبارت مرقوم است: «رسالة فی الوجود عن الشیخ الامام عمر بن ابراهیم الخیام» درنمۀ صوان الحکمه رسالۀ بدین نام برای خیام یادشده - رسالۀ موجود در بیان اعتباریت وجود است.

آغاز (سبحان الذی جل جلاله و تقدست اسمائه اعطی کل شیئی خلقه نم هدی واحصی کل شیئی عددا والصلوة علی نبیه المصطفی محمد وآله الطاهیرین الاوصاف للموصوفات علی ضربین). انجام (یحصل من ضرورة التضاد علی ما قد عرفت تفصیله تعالی الله عما یقول السخا لمون المحدثون علوا کبیرا ولا حول ولا قوة الا به وحسبى ونعم المبین والحمد لله الذی هو المبدأ الاول وصلى الله علی سیدنا محمد وآله الطیبین الطاهیرین) خط نستعلیق ۱۶ سطری دارای ۵ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفای نائینی «به بنید فصوص الحکم ۹۱۴ حکمت ص ۴۸» ۶۰۱۱.

رساله وجودیه

۷۱۳

فارسی - مؤلف میر سید شریف علی کرگانی. رساله در بیان تقسیم و تفاوت مراتب موجودات در موجودیت و وحدت وجود است. نام رساله مختلف ضبط شده است. صدر این نسخه نوشته شده: «رساله در بیان مراتب موجودات» در آخر نسخه شماره ۷۱۴ مرقوم است: «تم الرسالة الشریفه فی طریق وحدة الوجود» و در صدر نسخه شماره ۷۱۵ نوشته شده: «رساله وجودیه» رساله ضمن مجموعه موسوم بکلمات المحققین (شماره ۵۰۰ حکمت چاپی) بنام رساله فی حقیقه الوجود چاپ شده

آغاز موجود (بدان وفقك الله تعالی وایانا که اصحاب بحث و نظر از برای بیان مراتب موجودات در موجودیت تمثلی کرده اند) انجام (بس بیژاری ایشان از خدا نباشد و کفر هیچ يك لازم نباشد) وحدت خط این نسخه با نسخه ۶۱۵ میرساند کتاب محمود رومی است و در سده نهم نوشته شده. خط نستعلیق ۱۲ سطری - دارای ۱۰ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۱ و قفای نائینی (به بنید جام جهان نما ۴۳ حکمت ص ۲۲) «۵۸۷۶»

رساله وجودیه

۷۱۴

فارسی - مکرر بیتن - آغاز (بدان وفقك الله وایانا که اصحاب) انجام «و کفر

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

هیچ کدام لازم نیاید الحمد لله رب العالمین تم الرسالة الشریفة فی طریق وحدت الوجود (خط نستعلیق که بطورجلیا نوشته شده - دارای دو برگ - اندازه ۲۴ در ۱۴ و قفسی خواجه شیر احمد « به بنید مقصد اقصی ۶۲۳۲ عمومی ادعیه ص ۱۰۵ » « ۶۴۰۹ »

رسالة وجودیه

۷۱۵

فارسی مکرر پیش - آغاز « بدان وفق الله تعالی وایاتا انجام » و کفر هیچیک لازم نیاید والله اعلم « خط نستعلیق که در دستون بطورجلیا نوشته و بین ستونها جدول بطلا و تحریر است - عناوین بشنجرف نوشته - دارای سه صفحه - اندازه ۲۶ در ۳۳ و قفسی فائینی « به بنید ره انجام نامه ۷۳۸ حکمت ص ۲۷ » « ۵۹۷۵ »

رسالة وجودیه

۷۱۶

عربی - مؤلف عبد الرحمن جامی . ارباب تراجم رساله بدین نام در آثار جمعی ذکر کرده اند لیکن نسخه موجوده دیباچه ندارد و تشخیص آن از نوشته کتابان نسخ است - آغاز (الوجودای ما بانضمامه الی الیهیات یترتب علیها آثارها المختصة) انجام - (وگونه قائما بالمجموع فلا تجدی نفعا) خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۴ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۰ و قفسی ملاموسی « ۵۸۶۰ »

رسالة وجودیه

۷۱۷

عربی مکرر پیش - آغاز (الوجود ای ما بانضمامه) انجام (وگونه قائما بالمجموع فلا یجدی نفعا) خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۵ برگ - اندازه ۱۱ در ۲۰ - و قفسی ملا موسی به بنید رساله حدود ۶۳۱ حکمت ص ۳۷ (۵۹۳۷)

رسالة وجودیه

۷۱۸

عربی - مکرر پیش - آغاز (الوجود ای ما بانضمامه) انجام (وگونه با المجموع فلا تجدی نفعا) کاتب علی اکبر طیب که در تاریخ ۱۲۶۲ در مدرسه مستوفی رشت نوشته است - خط شکسته و نستعلیق ۱۹ سطری - دارای دو برگ اندازه ۲۲ در ۱۷ و قفسی فهرستی (۶۴۷)

رسالة وجودیه

۷۱۹

عربی - مؤلف محمد معروف بهلا شمس کیلانی . آغاز (الحمد لله الذی جعلنا بتدحیح اعتقادنا فی اصول الدیانات وفروعها من اهل الشفاء والنجاه) انجام (لکن فی ترکها التأسیس وهز) تاریخ کتاب ربیع الاول ۱۰۹۵

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

خط نستعلیق و شکسته ۱۹ سطری - دارای ۱۲ برگ اندازه ۱۹ در ۱۰ و قفی قی موسوی
سال وقف ۱۱۱۹ (۸۷۱)

رساله وجودیه

۷۲۰

فارسی - نام رساله و مؤلف آن در نسخه یاد نشده تنها بخط مغایر باخط نسخه در
صفحه اول نوشته شده: «رساله ملا رجایی در اشتراك لفظی» گمان برود همان ملا رجایی
تبریزی مذکور باشد. رساله ضمن یک مقدمه و پنج مطلب و یک خاتمه مرتب گشته:
مقدمه در بیان معنی وجود و معنی اشتراك لفظی و معنوی در این مقام الخ - مطلب اول
در اثبات واجب الوجود بالمذلل ۲ - در اثبات احدیت ۳ - در واحدیت ۴ در بیان آنکه
صفت عین نمیتواند بود ۵ - در بیان آنکه اشتراك لفظ وجود و موجود میان واجب تعالی
و ممکنات اشتراك لفظی است نه معنوی - خاتمه در بیان احادیثی که شاهدند بر این دو مطلب آخره
آغاز - پس از تسمیه و تحمید (قال الله تبارك و تعالی ان الله لا یغفر ان یشرك به) انجام
(و بمعنی وجوب واجب چنانکه در ممکنات است) خط نستعلیق و شکسته که بطور جلیان نوشته
و مجدول بشنجر ف - دارای ۵ برگ - اندازه ۲۹ در ۲۰ و قفی نادر شاه سال وقف ۱۱۴۵

« ۶۳۱ »

رساله وجودیه

۷۲۱

فارسی - مختصریست در بیان وحدت وجود و نحوه وجود واجب و ممکن بنا بر نقل مرحوم
حاج عماد فهرستی این رساله تقریر مرحوم میرزا ابوالحسن چاره و تحریر شاگردش مرحوم
حاج سید عباس شاهرودی است.

آغاز (قال المؤید الدین فی الفص الادمی المرتبه منحصرة بین الحق الواجب والخلق
الممكن) انجام (فالغایة هو الامر المخلوق بسببه ما تقدم من اسباب ظهوره وهو الانسان
الكامل) کاتب حاج سید عباس شاهرودی تاریخ کتبات شعبان ۱۳۰۸ در مدرسه دار الشفاء
تهران. خط نسخ ۱۵ سطری - دارای ۱۲ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ و قفی فهرستی « ۶۴۸ »

رساله وجودیه

۷۲۲

فارسی - مؤلف شناخته نشد نسخه فاقد دیباچه و از آخر هم افتاده دارد. جای عناوین
مطالب سفید است. رساله مختصری است در بیان وحدت و تطورات وجود
آغاز موجود (هر چیز در خارج هست و از لوازم هستی و بست که آثار مختصر بر وی
مرتب گردد) انجام موجود (انما یأیون الله یدالله فوق ایدیهم وحدیت هذه) -
خط نستعلیق ۱۹ سطری دارای ۹ برگ. اندازه ۳۱ در ۱۱ و قفی فهرستی « به یقین شرح
در اجابت ۸۰۶ حکمت ص ۵۲ د ۵۹۰۵ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

رساله وحدت ناطق ۷۲۳

عربی - مؤلف حاج محمد خان بن حاج محمد کریم خان کرمانی . رساله پاسخ پرسش شیخ حسین مزیدی است در بیان معنی لزوم وحدت ناطق و لزوم رکن در عصر غیبت که مدعای فرقه شیخیه است

آغاز (الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى) انجام (وقد ذكرت ما بقا ان مقتضى الحكمة ذلك ويكفى هذا قدر من البيان انشاء الله الحمد لله اولاً و آخراً) تاریخ کتاب رجب ۱۲۹۹ خط نسخ مختلف السطر - فصول و عناوین بشنجر ف نوشته شده دارای ۶۰ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۶ و قفای نایبی « ۵۶۵۷ »

رساله در وحدت وجود ۷۲۴

عربی - مؤلف شیخ حسین تشکابنی

آغاز (الحمد لله الذى هو نور السموات والعقول والنفوس) انجام (وهو هائم فى تيه الحياة ولم يكن من الموحدين بالحقيقة والله اعلم بحقائق الامور وهو فى السرور والمنقذ من اسر بلاد الغرور) تاریخ کتابت ۱۲۰۵ صدر نسخه ضمن ۲ صفحه عبارتی از شیخ بهائی در حل کلام بیضاوی است و در آخر نسخه ضمن ۶ صفحه مطالب متفرقه ضمیمه است خط شکسته و نستعلیق مختلف السطر - عناوین و شنجر ف نوشته شده دارای ۷ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۴ و اقف شناخته نشد « ۶۱۲۸ »

رساله در وحدت وجود ۷۲۵

عربی - مکرر پیش آغاز (الحمد لله الذى هو نور السموات والارض) انجام (فهو هائم فى تيه الحيرة ولم « كذا » من الموحدين بالحقيقة) پس از آن یک صفحه عبارتی است در تحقیق مثل افلاطونی خط نستعلیق که بطور چلیبا درش ستون در هر صفحه در متن و حاشیه نوشته شده بین ستونها مجداول بطلا و تحریر و بشنجر ف بچهار جدول دارای سه برگ - اندازه ۴۳ در ۲۶ و قفای نایبی « به بینید ۳۶۳۶ رساله طرق در اخلاق ص ۱۵ (۶۰۷۱)

رساله در وحدت وجود ۷۲۶

فارسی - مؤلف عبدالملی بن نظام الدین محمد انصاری از اهل سنت و جماعت و گمان میرود هندی و از مردمان سده ۱۳ ه ق باشد رساله ایست در وحدت وجود که بخواهش انور الدین خان بهادر تألیف نموده . در آخر نسخه مرقوم است : « تمام شد رساله مالک العلماء » آغاز (سبحان الله الذى يتنزه عن كل نقص وتقييد) انجام (واجعل اخلاقه المقطاة

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

معدلة بالمكارم المنورة (تاریخ کتابت ۱۱ ربیع الاول ۱۲۳۱ خط نستعلیق ۱۵ و ۱۶ سطری - دارای ۲۳ برگ اندازه ۲۴ در ۱۵ وقفی نائینی «۶۵۰»

۷۲۷ رساله در وحدت وجود واجب

عربی - مؤلف فیض کاشانی . مختصری است در استدلال بوجود انسان بروحده وجود واجب کاتب رساله را ناتمام گذاشته .

آغاز (انه لا شك ان الله سبحانه خالق الانسان ليكون خليفة له) انجام - (زکی لمعرفة الحقایق فلا زالت الاشخاص) خط نسخ ۱۹ سطری - عناوین بشنجر ف. برگهای نسخه رطوبت رسیده - دارای ۴ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۳ وقفی نائینی (به بنید رساله درسریان نورحق ۶۵۵ حکمت ص ۲۸) (۵۹۶۴)

۷۲۸ رساله وعائیه

عربی - مؤلف شیخ احمد احسائی . رساله پاسخ پرسش سید ابو القاسم لاهیجانی است از بیان اصطلاح ومعنی اوعیه وعوالم ابد و دهر و سرمد وازل و زمان . آغاز پس از دیباچه (قال ایدم الله تعالى شيخنا اريد من جنابكم) انجام (وفيه وجوه لافائدة في ذكرها اولاً يحسن ذكر بعضها) پس از این ضمن ۲۷ صفحه پاسخ مؤلف است از پرسشهای مختلف ملاحسین کرمانی خط نسخ ۲۰ سطری - اقوال بشنجر نوشته شده . دارای ۲۵ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۴ وقفی نائینی (۵۶۵۸)

۷۲۹ رساله هفت اشکال

عربی - رساله ابطال ورد هفت جواب کمال الدین حسین اردبیلی است از هفت اشکالی که سید ابوالمعمانی (یا ابوالمالی) وارد نموده برمسالك چهارم اثبات صانع که در کتاب مواقف آورده شده است . این نسخه فاقد دیباچه است بهمین جهت مؤلف آن بتحقیق شناخته نشد . مؤلف پس از نقل عبارت شرح مواقف در بیان مسالك چهارم که مورد رد و ایراد است آورده : « انتهى مقالته بعبارة واورد عليه المدقق العالي المعتملى السيد لايد ابوالمعمانى ایرادت دقیقه بدیمة عدها لايزيد عن تسعة قد تصدى لدفع كلها ورفع جلها الفاضل البهى والكامل المولى كمال الدين حسين الاردبيلي و نحن نورد هما بعبارتها مع ما سنع لنا اثناء التحرير من غير اجالة النظر والتفكير الخ » این نسخه حاوی هفت اشکال است که گمان میرود این همان رساله باشد که کشف الظنون (ج ۲ ص ۵۶۳) برای مصلح الدین معطفی کستلی (متوفای ۹۰۱) یاد کرده و آنرا چنین توصیف نموده : « ورسالة في سبعة اشکالات

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

عالی شرح المواقف کتبها اجوبة عنها « عناوين دخول وخروج درمطالب به قول الامدق المورد وقال الفاضل المجيب واقول) میباشد

آغاز (قال صاحب مواقف الکلام المسلك الرابع وهو موافقنا لاستخراجہ) انجام (نذ
لاشئى تجب وجوده وتمنع عدمه على هذا الفرض والله موفق للصواب) خط نستعلیق ۱۸
سطری - اقوال بشنجراف نوشته شده دارای ۱۷ برگ - اندازه ۱۶ در ۱۱ واقف شناخته نشد
(۵۷۳)

رسالة یوحنا

۷۳.

عربی - احتجاجاتی است در امامت که بصورت داستان منظره است از یوحنا نام ذمی
بامذاهب چهارگانه اهل سنت در اثبات خلافت بلا فصل حضرت امیر المؤمنین علیه السلام -
زمینه مطالب و روش تألیف این رساله مانند الزام النواصب است زیاده که بخش عمده عبارات
این رساله مطابقت با آن کتاب دارد و مینماید که همان رساله است با آنکه زیاده. شیخ بجرانی
در کشکولش موسوم به « انیس المسافر وجلیس الحاضر ص ۳۰۳ » این رساله را بنام
کتاب یوحنا درج نموده . روضات الجنات نسبت رساله یوحنا را بابو الفتوح رازی نقل کرده
و آورده است که بزبان فارسی تألیف شده است . این نسخه برای حسینعلی خان امیر نظام نوشته شده
و کاتب در آخر نسخه نوشته : « رساله شریفه از تصنیفات قدوة العلماء و افضل تصانیف فخر
المحققین سید المتألمین عارف معارف ربانی حضرت شیخ بهاء الدین آملی نورانی مرقد »
ترجمه این شخص دیده نشد .

آغاز (الحمد لله الذی انقذنی من المال الباطل) انجام (کما اخبر به النبی المختار
وویل للذین کفروا من النار) (۱) نسخه رونویس شده از نسخه مقبوضی است . کاتب
عبد الکرم مستوفی - تاریخ کتابت شعبان ۱۳۱۱ ق - خط نستعلیق ۱۴ سطری - عناوین
بشنجراف نوشته شده - دارای ۷۰ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۱ و قفای نینبی « ۵۳۳ »

رسالة یوحنا

۷۳۱

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی انقذنی من المال الباطل) انجام -
(فمن نظر فیها بعین الانصاف ارشاد الى الصواب) - ۵ تاریخ کتابت ۱۲۵۰ خط شکسته
نستعلیق ۱۴ سطری که در متن وحاشیه نوشته شده - بر کهای کتاب رطوبت رسیده و مقداری
از آن سیاه شده است . دارای ۱۶ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۵ و قفای نینبی (به بینید قصیده
العروس ۴۸۹۷ عمومی ادبیات ص ۱۰) (۶۰۹۵)

(۱) کتاب حسنی که بشماره ۵۴۹ است در صدر آن قطعه از ترجمه رساله یوحنا است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۷۳۲ رشف الالفاظ و کشف الالفاظ

فارسی - مؤلف حسین بن احمد تبریزی - در تذکره دانشمندان آذربایجان (ص ۱۱۶) چنین مسطور است : « حسین بن احمد بن محمد تبریزی از رجال نامی قرن ۸ هجری است » ایک نامی ازین تألیف نبرده . رساله در بیان مراد برخی از استعارات و مجازات و رهوز مصطلحه نزد عرفا و صوفیه است و مرتب است بر سه فصل : فصل ۱ - در اسامی معشوق و آنچه متعلق باوست الخ ۲ - در اسامی میان عاشق و معشوق دائر و مشترک است . ۳ - در کلمات چند که مخصوص به عاشق و احوال او است .

آغاز (حمد و سپاس خداوندی را که درر معانی را در تحت تصور بیان میکند) انجام (و ملاقات عاشق و معشوق را نیز گویند)

وحدت خط نسخه با نسخه ۶۱۵ (رساله سوانح) میرساند که نسخه بخط محمود رومی و در سده ۹ نوشته شده است خط نستعلیق - ۱۴ سطری فصول بشنجر ف نوشته دارای ۱۶ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۱ و قفسه نایبی « ۶۵۳ »

۷۳۳ رقایق الحقایق

فارسی - مؤلف محمد دهمدار - رساله ایست در مبحث وحدت وجود که در عناوین یک فتح و هفت رقیقه و خاتمه صورت گرفته است .

آغاز (تبارک اسمک اللهم یا من کل يوم هو فی شان و جل ذکرک یا من لا یشفله شأن عن شأن سپاس مرآن خداوندی را که ظمور کرد) انجام (از چشمه ترقی و تقاعد درجات منزلین (کذا) شاداب دارد بحق الحق و امله) تاریخ کتابت ذی قعدة ۱۳۰۰ در تهران - خط نستعلیق ۱۶ سطری دارای ۲۱ برگ . خطوط اغلب صفحات سیاه و ریخته شده - اندازه ۲۱ در ۱۷ و قفسه فهرستی (به بیند الف الانسانیه ۳۶۲ حکمت ص ۳۴) « ۶۰۰۵ »

۷۳۴ روحیه

فارسی مکرر شماره ۱۰۹ منطق (۱) منسوب بامام فخر رازی - درین نسخه نامی از رساله و مؤلف آن نیست . در صدر نسخه ۱۰۹ پس از خطبه کتاب نوشته شده : داین رساله ایست که مولا و شیخ الاسلام انظلم علامه العلماء فی العالم الامام الهام و البحر القمقام فخر الدین محمد الرازی روح الله روحه و رضی عنه پیادشاه آن زمان نوشته در جواب تعزیت نامه که ملک در وفات پسر امام نوشته بود « رساله مشتمل است بر ده فصل : ۱ - در

(۱) شماره ۱۰۹ ضمن مجموعه از رسائل است که آن مجموعه در جلد اول فهرست بهمناسبتی در باب منطق قرار داده شد .

کتاب خطی

مثال روح انسان ۲ - درفناي جثه ۳ - در اثبات حقيقت روح انساني ۴ - در حقيقت
مرک و احوال آن ۵ - در حقيقت درد فراق ۶ - در نصيحت و تنبيه ۷ - در مراتب روح انسان
۸ - در حکمتهاي مرک ۹ - در حقيقت زيارت و تجلی ارواح ۱۰ - در حکايت خوش و ختم کتاب
آغاز (حمد و سپاس فراوان بعدد ستاره آسمان و ربك بيان) انجام (آنجا بهتر
بود از اینجا) پیش از این جاودان نامه بابا افضل کاشانی است - خط نستعلیق که در سه
ستون بطور چلیبا نوشته - بین ستونها مجداول بطلا و تحریر فصول و عناوین بشجرف نوشته شده
دارای ۲ برگه اندازه ۴۳ در ۲۶ و قفی نایبی « به بینید ره انجام نامه ۷۳۸ حکمت ص ۱۹ »
(۹۷۲)

روحیه

۷۳۵

فارسی - مقاله ایست در موضوع بقاء روح بعد از مفارقت از جسد . مقاله ضمن
حفت بحث صورت گرفته و در آن با استدلال نیرداخته است . کاتب در صدر نسخه نوشته :
رسالة وجیزه در تحقیق معنی روح انسانی از میر غیاث الدین منصوره
آغاز (حمد و سپاس و شکر یقیاس خداوندی را که تکوین کائنات و تصویر موجودات
از فیض جود اوست) انجام (و دلیلی دیگر بر فناء او حمل بر وجهی کردن میان این دو
دلیل تعارض نباشد) پس ازین قطعه عبارتی است از شرح اربعین ملا حسین واعظ - خط
نستعلیق که در سه ستون متن و حاشیه نوشته بین ستونها مجداول بطلا و تحریر - عناوین
و ابواب بشجرف نوشته شده - دارای دو برگه اندازه ۴۲ در ۲۶ و قفی نایبی « به بینید
ترجمة الصلوة ۱۴۶۲ عمومی تفسیر ص ۹ » (۹۰۲۱)

روض الجنان

۷۳۶

عربی - مکرر شماره ۱۳۰ - مؤلف ابوالحسن بن احمد شریف ابیوردی کاشانی
متوفای در یکشنبه ۲۶ رمضان ۹۶۶ (۱) مجالس المؤمنین ضمن ترجمه غیاث الدین منصور
مؤلف را یاد کرده و گوید که وی وملا میرزا جان شیرازی مصنفات نفیس غیر متداول
غیاث الدین را بدست می آوردند و از آن مطالب میدزدیدند و برای بی غلط کردن میگفتند
که از مصنفات غیاث الدین بجز نامی نیست و بعضی کتب که در مصنفات خود یاد کرده وجود
خارجی نیافته و اگر احیاناً یکی از آن کتب دست رسی می شد و سرقت آشکار میشد دعوی توارد
میکردند در پشت نسخه نوشته شده : « وله کتاب آخر فی فن الالهی موسوم بالاعمال و کان ماضی المالا

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

میرزا جان وکان بینهما مشاجرات» کتاب در مباحث حکمت طبیعی است که پس از دیباچه در ۵ حدیقه انجامیده: حدیقه ۱- فی مباحث العامة ضمن ۱۵ روضه ۲- فی الزمان والان ضمن ۷ لایحه ۳- فی الفلکیات فیما يتعلق بالاجرام العلویه والجسم المحيط بها فی الاجسام و اظهار کیفیتہ وضع المالم الجسمانی ضمن ۷ روضه ۴- فی تفصیل شیئی مما يتعلق بالاجسام المنصوده فی حشو الافلاک ضمن ۱۰ روضه ۵- فی کشف احوال ذوات الانفس من الاجسام النباتیه والحيوانیه ضمن یکمقدمه و ۷ روضه.

آغاز (طوبی لحدیقه کلام تنظر ریح افانہ بازهار محامد الملک الملام) انجام - (و آله المظہرین اولی الخطر مابقی للسماء و الغبراء عین وائر) کتب محمد صادق ترشیزی در تاریخ شعبان ۱۰۴۳ در اردوی (شاهجهان) در نواحی متبره از محال اکرم هند - خط نستعلیق ۱۷ سطری - فصول و عناوین بشنجر ف نوشته بر گهامجدول لاجورد و تحریر و بطلا صفحه اول دارای یک سر لوح مذهب زمینه لاجوردی - دارای ۲۱۹ برگ - اندازه ۲۳ - در ۱۴ و قفی نائینی «۶۵۵»

روض الجنان

۷۳۷

عربی مکرر پیش - آغاز (طوبی لحدیقه کلام) انجام (عنها و فی الکمل تامل) - تاریخ کتابت ۱۰۳۰ خط نستعلیق مختلف السطر - فصول و عناوین بشنجر ف نوشته شده دارای ۱۳۸ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفی نادر شاه «۶۵۴»

ره انجام نامه

۷۳۸

فارسی - مؤلف بابا افضل کاشانی - رساله در دیباچه چنین توصیف شده: « که از خواندن و فهم معانیش آ که شوند از سه چیز از وجود خود و صفات وجود خود و آ که شوند از آ که و علم که چیست و آ که شوند از فائده و منفعت آ که و علم » - رساله مرتب بر سه گفتار است: ۱- در آ که دادن از وجود و صفات وجود خود ۲- در آ که دادن از آ که و علم که چیست ۳- اندر آ که دادن از فائده و منفعت آ که و علم. آغاز (بعد الحمد اهل الحمد و ولیه و منتهای و بدنه) انجام (و بشکر توفیق دانستن و از دانسته آ که دادن مشغولی باد ارا)

خط نستعلیق که در سه ستون بطور چلیبا نوشته و بین ستونها مجدول بطلا و تحریر - ابواب و عناوین بشنجر ف - دارای ۳ برگ اندازه ۴۳ در ۲۶ و قفی نائینی «۶۵۶»

ره انجام نامه

۷۳۹

فارسی مکرر پیش - (آغاز لله الحمد اهل الحمد و ولیه) انجام (و بشکر توفیق دانستن

کتاب خطی

واز دانسته آگهی دادن مشغولی باد مارا) تاریخ تحریر ۱۲۷۵ در حاشیه نسخه نامه نوشته عهد مآده جمله آغاز آن این است : « رب العزة تعالی جده و تقدست اسمائه آگاه است از مکنون دل و ضمیر روان خادم که در باره احوال و افعال و اقوال مجالس السموی شمس الدین ضیاء الاسلامی » شاید اثر خاتمه بابا افضل باشد خط نستعلیق ۱۸ سطری - ابواب و عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۱۱ برگ اندازه ۱۸ در ۲۹ و قفای نائینی « ۶۵۷ »

۷۳۰ ره انجام نامه

فارسی مکرر پیش - آغاز (بعد الحمد اهل الحمد و ولایه) انجام (و بشکر توفیق دانستن و از دانسته آگهی دادن مشغولی باد مارا) خط نستعلیق ۱۷ سطری - ابواب و عناوین بشنجرف - دارای ۱۱ برگ اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفای نائینی « ۶۵۸ »

۷۴۱ ره انجام نامه

فارسی مکرر پیش - آغاز (لله الحمد اهل الحمد و ولایه) انجام (و از دانسته آگهی دادن مشغولی باد مارا) خط نسخ ۱۷ سطری مجذول بلاچورد و تحریر و طابا دارای ۱۹ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۲ « به پیشید ترجمه مدارج الکمال ۴۱۰ حکمت ص ۶۶ » « ۵۹۹۹ »

[حرف ز]

۷۴۲ زاد المسافرین

فارسی - مؤلف ابو معین ناصر بن خسرو بن حارث قبادبانی بلخی مروزی مآقب و مختلص بحجت مدفون در دره یمکان از توابع بدخشان از دانشمندان سده ۵ هـ - ق است روایات در سال تولد و وفات مؤلف مختلف است . روایت تولدش در ۳۹۴ مؤید بشوهدی است و راجیح دانسته شده و فوتش در ۴۸۱ نزدیک بصحت است لیک روایت ۴۷۱ ترجیح داده شده . علوی بودنش مورد انکار است - مؤلف از فرقه شیعه سبعیه اسمعیله بوده و از طرف هشتمین خلیفه فاطمی المتصر بالله ابو نعیم محمد بن علی (که از ۴۷۷ تا ۴۸۷ خلافت کرده) بحجت خراسان برگزیده شد و از طرف فقهاء علمه تکفیر و محکوم بمرگ گشت و ناچار فرار بدمه یمکان نموده و تا آخر عمر در آنجا میزیست - این کتب که بتصریح مؤلف در ۴۵۳ تألیف شده دوره مختصر جامع فلسفی و حاکی از عقاید مذهبی اسمعیله است که در ۲۷ قول و هر قول در فضولی ترتیب یافته و به ترتیب داشتن و از ه ای علمی فارسی ممتاز است کتاب بیچاپ هم رسیده است.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (سپاس مر خدائی را که آفرید کار جواهر پنهان و پیدا است) انجام -
و برهیز کردن از عذاب سرمدی (خط نستعلیق ۱۹ و ۲۰ سطر - فصول و عناوین بشنجرف
نوشته شده مجداول بلاجورد و طلا و تحریر و شنجرف - دارای ۱۳۶ برگ - اندازه ۳۰
در ۲۰ و قفی نائینی « ۶۵۹ »

زواهر الحکم

۷۴۳

عربی - مؤلف حسن بن عبدالرزاق فیاض لاهیجانی (۱) کتاب یکدوره حکمت
و اصول عقائد است که در یک مقدمه و سه باب و هربابی دارای مطالب و هر مطلب ضمن فصولی
انجامیده است : المقدمة فی تعریف الحکمة و ذکر موضوعها و نیز من تقسیمها و الاشارة الى
نذر من جلالة قدرها ففيها ثلثة مقاصد - الباب الاول فی تقاسیم الوجود و ذکر اقسام
الاولیه للموجود وهو یشتمل علی خمسة مطالب (در ۱۵ فصل) ۲ فی الطبیبیات و هو یشتمل
علی تسعة مطالب (در ۳۰ فصل) ۳ فی الالهیات و هو اجل الفنون و اشرف العلوم و هو الذی
قيل انه افضل علم ما فضل معلوم (کذا) و یشتمل علی مقاصد سته مطالب « در ۴۵ فصل »
آغاز (الحمد لله الذی انزل من السماء وجوبه (کذا) وجوده ماء فیض فضل وجوده
غسلک یتایع مسالك الاحسان فی ارض مهیات الامکان) انجام (و ورد فی الاخبار عن اهل
البيت الاخبار صلوات الله علیهم اختلاف فی احوال هو لاء لیس هنا مقام ذکرها و لعلها
جسیما تؤل الى هذا هذا آخر ما اردنا ابراده فی هذه الرساله و الحمد لله اولاً و آخری)
تاریخ کتابت صفر ۱۲۰۶ خط نستعلیق ۲۱ سطر و ابواب و فصول بشنجرف نوشته شده -
دارای ۷۱ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفی فهرستی « ۶۶۱ »

زوراء

۷۴۴

عربی مکرر شماره ۱۴۰ مؤلف ملاجلال دوانی . مختصریست موجز در الهیات که در
آن جمع بین حکمت بحثی و ذوقی نموده . تألیف این رساله در نجف بسال ۸۷۲ بوده
نسخه دارای شروح و حواشی است (به بنید شماره ۱۹۳ - ۳۸۲ - ۲۹۷ - ۸۱۶)
آغاز « الحمد لذاته لولیه بذاته » انجام (والصلوة والسلام علی المقدمین خصوصاً
سیدنا سید الکمل و علی آله واصحابه اجمعین) کاتب نورالدین محمد شریف آبادی تاریخ
کتابت نیمه جمادی الثاني ۹۹۴ خط نستعلیق و مختلف السطر - عناوین بشنجرف نوشته شده
برگهای کتاب رطوبت رسیده دارای ۶ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۱ و اقف شناخته نشد « ۵۹۸ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

زوراء ۷۴۵

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لذاته بذاته اولیه » انجام « خصوصاً سیدنا سید الکمل فی الکمل و آله و صحبه » خط شکسته نستعلیق مختلف السطر - دارای ۶ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ واقف شناخته نشد « ۹۶۲ »

زوراء ۷۴۶

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لذاته بذاته اولیه » انجام « بل لا یکنای یوجد الا فی الاقل » خط نستعلیق ۲۰ سطری - عناوین بشنجر ف نوشته شده کاغذ نسخه آبی رنگ - دارای ۴ برگ - اندازه ۱۶ در ۱۰ وقفی فهرستی « ۹۶۳ »

زوراء ۷۴۷

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لذاته اولیه بذاته » انجام « خصوصاً علی سیدنا سید الکمل فی الکمل و آله و صحبه » خط نستعلیق ۲۳ سطری - دارای ۴ برگ - اندازه ۳۲ در ۱۲ وقفی نائینی - « به بینید رساله در اثبات نبوت ۵۹۰ حکمت ص ۲۴ » « ۵۹۵۹ »

زوراء ۷۴۸

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لذاته اولیه بذاته » انجام « خصوصاً سیدنا سید الکمل فی الکمل و آله و صحبه » خط نستعلیق ۲۰ سطری - دارای ۶ برگ اندازه ۲۱ در ۱۲ و مجدول بلاجورد - نسخه موریانه خورده است « به بینید حشیه بر محاکمات شماره ۵۳۵ حکمت ص ۲۲۵ » « ۴۸۹۳ »

زوراء ۷۴۹

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لذاته اولیه بذاته » انجام « خصوصاً سیدنا سید الکمل فی الکمل و آله و صحبه » خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - عناوین بشنجر ف دارای ۲ برگ - و مجدول بطلا و تحریر بسه جدول اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی (به بینید اثبات واجب ۲۹۸ حکمت ص ۷) (۵۸۹۸)

زوراء ۷۵۰

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لذاته اولیه بذاته) انجام (دعواتک و الصلوة علی القدسین خصوصاً سید الکمل فی الکمل و اصحابه) خط نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری - دارای ۶ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۰ وقفی تقی موسوی سال وقف ۱۱۱۹ « به بینید رساله وجودیه ۷۱۹ - حکمت ص ۶۳ » « ۶۴۰۱ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

(حرف نس)

سؤالات

۷۵۱

عربی - سه سؤالی است راجع بکلمه مبارکه توحید - سائل مسائل محیی الدین نامی است و می نماید سائل از مردمان سده هشت یبعد است در دیباچه نامی از مؤلف و معجب مسائل ذکر نشده لیکن در آخر نسخه مرقوم است: « تمت الرسالة المنسوبة الى المولى السيد الفاضل الفضل الله الاسترآبادی »

آغاز (الحمد لله الواحد العزى بالتحميد والصلوة على النبى الداعى الى التوحيد و على آله واصحابه الذين خصوا بالترفيد) انجام (وفاده ظاهر للمعامل) پس از این در سه صفحه قطعه عبارتی است از کتابی در کلام - خط شکسته و نستعلیق ۹۹ سطری - عناوین بشجرف. دارای ۴ برگ. اندازه ۲۱ در ۱۲ « ۶۷۷ »

سدره المنتهى

۷۵۳

فارسی - مؤلف سید محمد عبد الحسیب بن احمد علوی حسینی عاملی (۱) کتاب شامل دوره معارف و اعتقادات حقه است که در آن رویه استدلال و ذوق عرفان با ذکر نکات مستفاده از مأثورات شرعی جمع و رعایت شده است. مؤلف کتاب را بساطان عبدالله قطب شاه اهدا نموده و در چهارشنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۶۴ از تألیف آن فراغت یافته. کتاب در ده ارشاد و مطالب هر ارشادی در عنوان چند (سدره) صورت گرفته: ۱- در اثبات واجب بطریق و طور مسلك آن ۲- در حمد الهی و ثناء قیوم ایزدی از وجه شوره سبع الثانی ۳- در تمهید قواعد عبادت ابدی و تبلیغ مراسم هدایت سرمدی مرفوع موافق غیبی و لطایف سده منیه لاریبی ۴- در مراتب قضاء و قدر و ما يتعلق بهما ۵- در اثبات وجوب وجود نبی در نظام عالم جملی و مرتبه اش ۶- در شبهاتی که مخالفین دین مبین و جاده پیمائان متنازل و تنحی جوین مسلك قیوم نموده اند ۷- در اثبات امامت یحسوب الدین امیر المؤمنین علی بن ابی طالب ۸- در تحریر و تقریر شبهاتی که از مخالفین دین مبین و جاده مستبین سمت ورود یافته در عصمت و تنزه ائمه طاهرین صلوات الله علیهم اجمعین و اجوبة فائمه قائمه مزیحه آنشبهات ۹- در اصول اعتقادی بر مبنای شرعی و نهج یقین ۱۰- در بیان مبداء و معاد.

(۱) الذریعه ج ۳ ص ۱۵۰ و ص ۱۵۱ آورده که مؤلف فرزند سید احمد بن زین العابدین عاملی شاگرد میرداماد است.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (الحمد لله الواحد القديم المنان الكريم الاحد القوم الديان الحكيم الذي انزل كتابه المبين نور اساطع بالحجة والبرهان) انجام (واين ترنم تفسير قول حق ربوبي تعالى شانه گردیده هو الاول والاخر) خط نسخ ۲۱ سطری . عناوين بشیخرف نوشته شده دارای ۳۰۹ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۳ - وقفی نائینی « ۶۶۷ »

۷۵۳ سرمایه ایمان

فارسی - مکرر شماره ۱۴۴ - مؤلف عبدالرزاق قیض لاهیجانی . دوره مخفص استدلالی اصول عقائد ومسائل دینی ضروریه شیعیه است . مؤلف درین کتاب ملزم بوده که ادله قائمه بر مطالب را بهیئت شکل اول باقیاس استثنائی بیاورد و بدین نحوه ثبوت مدعی کند . کتاب مرتب بر یک مقدمه و پنج باب است و چاپ هم شده است .

آغاز پس از خطبه و نام مؤلف (که یکی از اجزای اخلاقی عظام و اعظم احبب کرام) انجام « و تجویز و انتفاء مفسده هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة والحمد لله اولاً و آخراً » کاتب ولی بن نور محمد نوری کاشی - تاریخ کتابت ۱۲۵۶ خط مستعراق مختلف السطر - فصول و عناوين بشیخرف نوشته شده دارای ۱۱۱ برگ - اندازه ۱۵ در ۱۰ - وقفی نائینی « ۶۶۸ »

۷۵۴ سعادت نامه

فارسی - مؤلف سلطان محمد بن حیدر محمد گیلانی مایق بساطتعالی شاد متولد ۲۸ جمادی الثانی ۱۲۵۱ در دیه بیدخت مقتول در ۲۶ ربیع الاول ۱۳۲۷ قبرش در بیدخت کتاباد معروف است . مؤلف از شاگردان حاجی سبزواری و مرید سعادت عالی شده بصفتی و از مشایخ طریقه عرفاء نعمت الاهی است . رساله است عرفانی و اخلاقی در بیان علم و لواحق آن که در یک مقدمه و دوازده فصل و خاتمه صورت گرفته و در سال ۱۳۰۸ در تهران چاپ شده ۱ آغاز « حمد و سپاس بیرون از حد و قیاس بیچند و چونی را سزااست که مدحت توحیدش را حد و غایت نارواست » انجام « امید که آخر بدیده انصاف نظر فرماید و حبیب لاج و تصب را از روی دیده بردارد و الحمد لله اولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله الطاهرين و عترته المعصومین » کاتب علی انجانی نعمت الاهی - تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۲۹۵ - پس از این ضمن ۳ صفحه قصیده ایست از بهمن علی در وصف کتب و نیز قصیده ایست در دو صفحه از کاتب در مدح حضرت امیر المؤمنین ۱۴ خط نسخ ۱۹ سطری - فصول و عناوين بشیخرف کاغذ نسخه آبی رنگ - دارای ۷۷ برگ اندازه ۲۲ در ۱۳ - وقفی نائینی « ۶۶۹ »

۷۵۵ سفینه نجات

فارسی - مؤلف حاج علی رضا بن کمال الدین حسین اردکانی شیرازی متخلص به

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

تجلی در گذشته ۱۰۸۵ در شیراز (۱) مؤلف کد خدا زاده و از شاگردان آقا حسین خوانساری و از مقربان درگاه شاه سلیمان صفوی بوده و به مدرسی مدرسه والده در اصفهان منصوب بوده. کتاب ساده و نفیسی است در موضوع امامت و مختصری هم از مبدء و معاد و نبوت را نوشته و هنگام عودت از هندوستان بایران تألیف نموده است. کتاب مرتب بر سه مقام و خاتمه است: مقام ۱- در معرفه الله مشتمل بر ۲ اساس. اساس اول در تقریر دلیل بر نبوت واجب الوجود. اساس دوم در صفات واجب الوجود ضمن چهار نهج ۲- در نبوت مشتمل بر فائحه و چهار رکن ۳- در امامت مشتمل بر دوازده اصل. خاتمه در بیان مجمعی از معاد. آغاز (الحمد لله فاطر السموات والارض وجاعل الملائكة والروح الواحد الاحد الذی لیس كمثله شیئی) انجام (از تغییر و تبدیل و اعدام و ایجاد و ابقاء و افناء و غیر آنها چرا مستبعد باشد انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون فسیحان الذی بیده ملکوت کل شیئی و الیه ترجعون الحمد لله والصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین) کتاب محمد طاهر بن محمد علی زمینداوری - تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۲۴۰ در هرات خط نستعلیق ۱۸ سطری - فصول و عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای ۱۶۴ بركه اندازم ۲۱ در ۱۵ و قفسی شیخ حسن سال وقف ۱۲۴۴ « ۵۶۵۹ »

سالم السموات

۷۵۶

فارسی - مؤلف ابوالقاسم بن ابی حامد بن شیخ نصر البیان کازرونی است که در ۱۰۱۴ میزیسته. کتاب از مجامعی فلسفی و ادبی است و غرض از تألیف را چنین بیان نموده: « و گرچه مقصود اصلی درین اوراق ایراد عقاید دین و تقایس علم الیقین بود چون رغبت اصحاب بمطالعه منشآت و اشعار مشاهده مینمود از آن لالی کرانمایه حکمت و جواهر گمیاپ معرفت را بنوادر اشعار و بدایع گفتار مقرون داشت ». کتاب در هفت مرقوم انجامیده و هر مرقومی دارای خطبه جداگانه است: مرقوم ۱- در معرفت مولی و شناخت حق سبحانه و تعالی مشتمل بر دوازده کلمه است ۲- در نبوت رسول علیه السلام و فضائل قرآن و امامت ائمه و دلایل آن ۳- در ولایت و کرامت و مکاشفات و علوم غریبه و خارق عادات ۴- در ذکر جمعی از حکمای جهان و جماعه از سخنهای ایشان ۵- در اصناف شعرای معجز آئین و نموداری از شعرهای کزین ۶- در مخاطبه نفس اصم با انواع مواضع و حکم ۷- در حقیقت موت و معاد انسان و خاتمه حال جهان. نسخه تنها مرقوم اول و چهارم را دارا است. آغاز (ای غنچه گشاده در تنای تودهن) انجام (لاجرم در عرصه این مصاف

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

وساحت این مطاف زبان قلم در کلام نافع سخن در نیام است هذا واستغفر الله العظیم وهو انتواب وهو الکرم وفوق کل ذی علم علیم (خطنستایق ۱۶ سطرری دارای ۷۵ برک - برک اول بخط نازم نوشته شده - اندازه ۲۰ در ۱۱ وقتی ابن خاتون سال وقت ۱۰۶۷ ۶۷۰۵ »

سنة الهداية لهداية السنة ۷۵۷

فارسی - مکرر شماره ۱۴۸ - مؤلف آقا محمد علی بن آقا بقدر وحید بهبهانی متولد در ۱۱۴۴ در کربلاء متوفای ۱۲۱۶ در کرمانشاه قبرش در بیرون شهر سمت غربی معروفست . مؤلف در خدمت پدرش مکمل کشت و از اعزام موجه عصر خود بشمار بود . رساله مختصریست در امامت که بخواهدش یکی از اهل سنت و جماعت تألیف گردیده و در مقدمه و سه فصل و خاتمه ترتیب یافته . نسخه ناقص و تا اواخر فصل اول را دارد . آغاز (احمد علی نواله مصلیا علی احمد وصحبه و آله) انجام موجود (کجای از اخبار نبویه و تحقیقات لاریبه در بهمنی از ریاضات) خطنستایق ۱۰ سطرری که در متن و حاشیه نوشته - ابواب و عناوین بشنجراف دارای ۲۳ برک . اندازه ۲۱ در ۱۳ وقتی ثانینی « ۶۷۱ »

السهم المارقة من اغراض الزنادقة ۷۵۸

عربی - مکرر شماره ۱۵۰ - مؤلف شیخ علی بن شیخ محمد بن شیخ حسن بن شیخ زین الدین شهید ثانی جیمی عاملی متولد در ۱۰۱۳ یا ۱۰۱۴ در جیل عامل متوفای ۱۱۰۳ در اصفهان (۱) رساله در رد منصفه است که در دوازده فصل و خاتمه ترتیب یافته و در بهمن جمادی الاول ۱۰۷۰ تألیف آن پایان رسیده . کتاب فصل ششم را گویا متداخل با فصل پنجم نوشته است این نسخه که در نهایت اعتبار است با نسخه شماره ۱۵۰ تخالف زیاد دارد عناوین و جمل آغاز فصول چنین است : ۱- والحديث المشار اليه ما روى عن مولانا الصادق جعفر بن محمد ۴ قال قال رسول الله ص اقرأ القرآن بلحن العرب الخ ۲- واعلم ان تحريم الغناء مما لا خلاف فيه بين الامامية وهو ثابت الخ ۳- واعلم ان هذا الاسم وهو اسم التصوف كان مستعملا في فرقة الحكماء الخ ۴- ثم وصل الامر الى ان صار التصوف غير مشروط بالعلم الخ ۵- واني لا اعجب ممن يدعون هذه المراتبة الخ ۷- واعلم انه لما سرت سيرة الصوفية الى الامامية كان في اول الامر الخ ۸- ثم تلاش الامر ووصل الى ارتكاب ما سلكوه الخ ۹- وكان هذه الزمان الذي ذكره سيد الاولين والاخرين ص في وصايا الخ ۱۰- ونورد نبدم من احتجاجات مولانا الصادق ۴ على الصوفية الخ ۱۱- روى عن مولانا الرضا ع قال الخ -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۱۲ زوی عن سیدنا ومولانا ابی محمد المسکری م بعد ذکر الخ - خاتمه تشتمل علی نصیحتین الاولی للمتعوفه والثانیة للمشرعه -

آغاز (الحمد لله مبین الحق واهله ومبین الباطل فرعه واصله) انجام (يظهر له ان الباعث علی کتابها لنصرة الدين واهله لاغير ذلك والله الهادی الى سواء السبیل وهو حسینا ونعم الوکیل) کاتب محمد شریف ارغیانی - تاریخ کتابت ۱۰ ربیع الثانی ۹۱۲۵ پس ازین در ۱۴ صفحه رساله مختصریست در همین موضوع که گویا از کاتب باشد. خط نسخ مختلف السطر دارای ۴۰ بركه اندازم ۱۹ در ۱۱ واقف شناخته نشد «۶۷۲»

سیاسات المدنیه

به بینید رساله در مبادی موجودات شماره ۶۹۳

۷۵۹ سیف المؤمنین فی قتال المشركين ج ۱

فارسی - مؤلف علیقلی جدید الاسلام از بادریان متبحر مسیحی. ترجمه مشروح مؤلف بنظر نرسیده. در دیباچه شاه سلطان حسین صفوی را ثناء گفته و آورده است: «عالیجناب معلی انتساب الناطق بالحق والقیل بالصواب مکمل فضایل المتقدمین ومحصل علوم الاولین و آخرین افضل العلماء المتبحرین عمدة الاقران وامثال مولانا بهاء الدین محمد مشهور بفاضل (۱) ادام الله فضله وفضیه بر اراده این فقیر در باب مقابله توریه عربی و کتب انبیای سابق با اصل ایتنی و ترجمه نمودن ان عربی بفارسی آگاه گشته بنا بر شوقی که ایشانرا در ترویج دین مبین هست چون که استحسنان این اراده فقیر را بسمع ساکنان پایه سرور خلافت مصیر رسانیده بود بهمین قدر از بواعث اکتفا کرده باعتبار ترغیب و تصدیق عالیحضرت فضايلعالم سابق الالقاب عزم جزم این فقیر تحقق پذیرفت» این جلد ترجمه و تفسیر و تنقید سفر اول تورات نموده (سفر تکوین) و بیان تحریف و تخالف ترجمه های عربی و لاتینی و عبری آن است و مژید نموده بترجمه فارسی چهل سوره از تورات ترجمه شده ب عربی (ترجمه عربی ۴۰ سوره را به حضرت امیر المؤمنین ع نسبت داده است) وهم ترجمه ۱۲ فصل از کتاب حکمت حضرت سلیمان م که دلالت دارد بر امامت حضرت امیر المؤمنین م و حقانیت مذهب شیعه .

آغاز (الحمد لله رب العالمین والحمد لله الذی کما هو اهله ومستحقه والحمد لله الذی اهدانا الصراط المستقیم الذی غیر السخت) کذا (والغضب علی الضالین المضالین) انجام (امیدوار از درگاه الهی هستم که در روز یوم لا ینفع مال ولا بنون این کتاب ذخیره باشد

(۱) ظاهراً فاضل هندی معروف باشد که ترجمه اش گذشت .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

که بوسیله آن در خدمت حضرات ائمه المصومین (خطنسخ ۲۲ سطر - فصول و ابواب
بشنجرف نوشته شده . دارای ۴۲۶ برگه . صفحه اول و آخر کتاب بخط تازه نوشته شده -
اندازه ۳۶ در ۴۲ و قی رجبعلی سال وقف مرداد ۱۳۱۶ « ۶۷۳ »

[حرف ش]

شافی فی الامامه

۷۶۰

عربی مکرر شماره ۱۷۱ - مؤلف شریف مرتضی . تاریخ فراغت از تألیف رجب
۴۳۳ است . کتاب بچاپ رسیده - مختصر این کتاب بشماره ۴۲۲ گذشت .
آغاز (الحمد لله والسلام علی عبادہ الذین اصطفی) انجام (وان یجعل اقوالنا و
اعمالنا مقربا من ثوابه من عقابه) (کذا) انه سمیع الدعاء قریب مجیب (تاریخ کتابت جمادی
الاول ۱۰۹۸ خطنسخ ۲۳ سطر - برگه اول بخط تازه نوشته شده . دارای ۲۶۵ برگه - اندازه
۲۶ در ۱۹ خریداری آستان قدس در سال ۱۳۱۱ خورشیدی « ۶۷۴ »

شافی فی الامامه

۷۶۱

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله وسلام علی عبادہ اصطفی) انجام (من عقابه
انه سمیع الدعاء قریب مجیب) کاتب محمد بن حاجی سعید . تاریخ تحریر ۱۱۱۰ خط
نستعلیق ۲۴ سطر و ورق اول بخط تازه نوشته شده . دارای ۳۰۰ برگه - اندازه ۴۴ در
۱۸ و قی ثانی « ۶۷۵ »

شافی فی الامامه

۷۶۲

عربی مکرر پیش - این نسخه ناقص است و قطعه از اول کتاب را دارد .
آغاز (الحمد لله وسلام علی عبادہ الذین اصطفی محمد و آله الطاهرين الابرار)
انجام موجود (وذلك لا یتدرک الا بالنص علیه لانه لا یعلم) پس ازین ضمن ۸ برگه قطعه ایست
از شرح و ترجمه نهج البلاغه و عبارتی است در چهار برگه از مباحث علم نجوم . خط نسخ ۲۱
سطر - دوازده برگه آخر به خط نستعلیق و ۱۸ سطر - دارای ۸۳ برگه - اندازه ۴۵
در ۱۹ و قی ثانی « ۶۷۶ »

شرح اثبات واجب جدید

۷۶۳

عربی مکرر شماره ۴ شارح جمال الدین محمود نیریزی شیرازی .
آغاز (نحمدک علی الالهک یا واجب الوجود و نشکرك علی نعماتک یا مفیض الخیر

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

(والجود) انجام (وهداية رسولنا لمبعوث الى الانس والجان عليه وآله وصحبه الصلوة والسلام والتحية والاكرام) كتاب فتح الله بن شكر الله بن لطف الله كاشاني صاحب تفسير منهج الصادقين . تاريخ كتابت ۳ شعبان ۹۴۹ خط نستعلیق ۲۱ سطری دارای ۵۸ برگ - اندازم ۱۹ در ۱۲ و قفای نائینی « ۶۷۹ »

۷۶۴ شرح اساس الكیاسه

عربی - شارح بمسطور در پشت نسخه برهان الدین نسفی - ترجمه مفصل شارح بنظر نرسید - اینقدر معلوم است که از ابتدای علامه حلی است و دارای تالیفاتی است که در مطاوی کشف الظنون نام برده شده است . تاریخ آداب اللغة العربیه (جلد ۳ ص ۲۵۱) سال وفاتش را در ۶۸۷ یاد کرده ایک در ذکر آثارش نامی از این شرح نبوده است . در کشف الظنون هم این متن و شرح یاد نشده - کشف الظنون ج ۲ ص ۵۰۳ در شرح کتاب المقدمة البرهانیه آورده : « لبرهان الدین الى الفضائل محمد بن محمد نسفی المتوفى سنة ۶۸۴ » و در شرح مفاتیح الغیب (جلد ۲ ص ۴۷۷) مؤلف را متوفای ۶۸۷ نوشته - و در (جلد ۱ ص ۵۱۰) شرح رساله قدسیه تاریخ فوت مؤلف را در ۶۸۸ - ضبط کرده و در شرح رساله فی الدور و التسلسل سال فوت را در ۹۸۸ تعیین نموده - تاریخ اخیر تحقیقا اشتباه است - مؤلف متن (اساس الکیاسه) حقیقا شناخته نشد لیکن در دیباچه اول کتاب آورده : « فان النسخة المسماة باساس الکیاسه مفتقرة الى ابیاض ماهی متضمنة لها من القواعد الحکمیة والمعاهد الحکمیة » و در دیباچه بخش ریاضیات نیز آورده : « لما اختصرت من الرياضیات رسالة فی غاية الاختصار واقصرت علی ماهو من القواعد فی الاعتبار هجس فی خاطری ان اکتب فیها الایضاح حاشیة لیكون فائده اتم » این دو فقره عبارت اشعار دارد که متن هم اثر خاتمه شارح است . تبویب کتاب بدین نمط است بخش اول در منطق پس از دیباچه و تقسیم علم در سه قسمت ترتیب داده شده و هر قسمتی در انواع و هر نوعی حاوی فصولی است . قسم اول فی المفردات در ۲ نوع - ۲ فی المركبات در ۴ نوع - ۳ فی القیاسات در ۴ نوع - بخش دوم در طبیعیات در ۵ قسمت - ۱ فی الاجسام در ۳ نوع ۲ فی لواحق الاجسام در ۴ نوع - ۳ فی الامور الطبیعیة و غیر الاجسام - (این بخش ناقص است و موجودی از آن عنوان ۳ نوع است) - ۴ فی المركبات در ۳ نوع - ۵ فی النفس در ۵ نوع - بخش ۳ الهیات است که در سه قسمت صورت گرفته : ۱ فی امور العامة در ۴ نوع - ۲ فیما هو من الالهیات الخاصة در ۴ نوع - ۳ فی الانتفاع بالعلوم در ۳ نوع - بخش ۴ ریاضیات در ۳ قسمت

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۱- ارنطاطیقی در ۳ نوع ۲- فی الهندسیات در ۳ نوع ۳- فیما یكون من الحسابات والهندسیات (موجودی از آن تاقدیری از نوع دوم است) عناوین مایز متن و شرح کلمات (متن و فصل و شرح و حاشیه) است آغاز (وبالله العون والمصمة والتوفیق الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین والصلوة والسلام علی رسولہ محمد وآلہ اجمعین اما بعد فاین النسخة المسماة بـ اساس الکیاسة) انجام موجود (فصل واما المربع فانه اذا كان متساوی الاضلاع كان مربع الضلع تکسیره و اذا لم یکن كان مسطح احد الطولین فی احد العرضین) این نسخه بر شارح خوانده شده و از چندین قسمت افتاده دارد بنا بر آنچه در پایان بخش الهیات نوشته شده کاتب محمد بن علی بدخشانی کاشغری است - تاریخ کتابت روز عاشورا ۶۷۸ در بغداد - خط نسخ شکسته مختلف السطر فصول و عناوین بقلم درشت نوشته شده دارای ۱۶۷ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۲ و قفلی نائینی « ۶۸۲ »

شرح اشارات

۷۶۵

عربی مکرر شماره ۲۲ - شارح خواجه نصیر الدین طوسی این شرح که موسوم است بحل مشکلات الاشارات در توضیح متن ورد اعتراضات امام فخر رازی است - تاریخ فراغت از تألیف آن صفر ۶۴۴ است (حواشی بر این شرح را بشماره های ۴۸۸ - ۵۳۵ - ۵۴۶ - ۵۴۰ - ۹۸۳ به بینید)

آغاز (الحمد لله الذی وفقنا لافتتاح المقال بتحمیده) انجام (والله ولی السداد والرشاد منه المبداء والیه المماد) کاتب نور الله بن امیرخان بن زین العابدین - تاریخ کتابت ۱۵ ذیحجه ۱۰۴۴ خط نسخ ۲۳ سطری - اقوال و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۳۰۲ برگ - نسخه رطوبت رسیده و موریانه خورده - اندازه ۴۶ در ۲۰ و قفلی قائم مقام « ۶۸۳ »

شرح اشارات

۷۶۶

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی وفقنا لافتتاح المقال) انجام « والله ولی السداد والرشاد منه المبداء والیه المماد » کاتب معین الدین - خط نستعلیق ۲۹ سطری اقوال و عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۳۰۳ برگ - اندازه ۷۵ در ۱۴ و قفلی نائینی « ۶۸۵ »

شرح اشارات

۷۶۷

عربی مکرر پیش - این نسخه تا اواسط وسط نهم را دارد - آغاز « الحمد لله الذی وفقنا لافتتاح المقال بتحمیده » انجام موجوده کلامتلاء والاستفراغ المفرطین وغیرهما

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

شاغلة عن الادراك - خط نسخ ۲۷ و ۲۸ سطری - اقوال و عناوین بشنجرف نوشته شده -

دارای ۲۹۵ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۳ و قفی نائینی « ۶۸۴ »

۷۶۸ شرح اشارات

عربی مکرر پیش - این نسخه قسمت منطق را ندارد - آغاز موجود « قال الشيخ هذه اشارات الى اصول و تنبيهات على جمل » انجام « و منه المبدأ والمعاد » کاتب محمد حسین بن بهادر گیلانی در دارالسلطنه حیدرآباد - تاریخ کتابت رمضان ۱۰۶۱ خط نستعلیق ۱۹ سطری - برگ اول دارای یک سر لوح مذهب بین ستور و حاشیه برگ اول و دوم کل بوته بطلا دارای ۲۸۲ برگ و مجدول به تحریر و شنجرف و طلا - اندازه ۲۴ در ۱۵ و قفی نائینی « ۶۸۷ »

۷۶۹ شرح اشارات

عربی مکرر پیش - این نسخه نیز قسمت منطق را ندارد - آغاز « قال الشيخ هذه اشارات الى اصول » انجام « منه المبدأ والیه المعاد » خط نسخ ۲۱ سطری - برگ اول دارای یک سر لوح مرصع زمینه طلا اقوال و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۶۵ برگ و مجدول به تحریر و طلا و بدو جدول - اندازه ۲۴ در ۱۳ و قفی نائینی « ۶۸۶ »

۷۷۰ شرح اشارات

عربی مکرر پیش - این نسخه سه نمط اول را ندارد -
آغاز موجود « النمط الرابع في الوجود وعلة اقوال الوجود ههنا هو الوجود المطلق »
انجام « منه المبدأ والمعاد » کاتب محمد تقی تنکابنی - تاریخ کتابت ۱۱۰۵ خط نستعلیق ۱۷ سطری - اقوال و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۹۷ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۴
بوسیله منتجب الدین در ۱۳۰۹ خورشیدی تقدیم بکتابخانه شده است « ۶۸۸ »

۷۷۱ شرح اشارات

عربی مکرر شماره ۲۱ - شارح امام فخر رازی - نسخه موجود از اواخر نمط دوم تا آخر نمط دهم را دارا است -
آغاز (المسئلة الثالثة في بيان جواز الكون والفساد على العناصر الاربعة تنبيه قدير)
الاناء بالجمد) انجام موجود (فاعلم ان من الناس من أنكر التأثيرات النفسانية اصلا وقصر الامر على التأثيرات الجسمانية) پس ازین ضمن ۹ صفحه قطعه ایست از کتابی در منطق خط نسخ ۱۹ سطری مسائل و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۹۶ برگ نسخه قدیمی است - اندازه ۱۹ در ۱۵ و قفی نائینی « ۶۸۹ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

شرح تجرید الاعتقاد

۷۷۲

عربی - شرحی است بقال - اقول. کتاب در صدر نسخه نوشته است؛ شرح احمد کشف الظنون جلد ۱ ص ۲۴۹ و جلد ۲ ص ۴۹۱ شرحی بر تجرید بنام الحفید و المزیّد از ابو عمر و احمد بن محمد مصری «یا طبری» یاد نموده بی آنکه اندک مشخصی از آن ذکر کرده باشد شاید این همان شرح باشد - اول و آخر نسخه افتاده و موجودی از فصل دوم از مقصد دوم (بحث اجسام) تا اواخر شرح مقصد سوم در الهیات است. آغاز موجود (طبیعی و هو الذی لا یتبدل مثل فوق و سفلی و مذهب و غیره و هو بخلافه کالیمین) - انجام موجود (والمباح ان کان ما اتی به العبد بنصب و تعبد) خط نسخ ۲۷ سطری که بطور جلیا نوشته شده. اقوال بشیخ جرف و نسخه رطوبت رسیده. دارای ۸۷ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۱ و قفایابی «۹۱۵»

شرح التعرف لمذهب التصوف

۷۷۳

عربی شرحی است بعنوان (قوله) بر متن موسوم به التعرف لمذهب التصوف تألیفی ابوبکر محمد بن ابراهیم بخارائی گلا باذی متوفای ۳۸۰ متن مذکور شاید قدیمی ترین کتبی باشد که در این موضوع تألیف شده و در اهمیتش گفته شده: «اولا التعرف لما عرف التصوف» و دارای شروحی است. نسخه دیباچه شارح را ندارد بلکه از نزدیکی معاین این شرح با توصیفی که برای یکی از شروح در کشف الظنون (جلد ۱ ص ۲۹۳) ذکر شده گمان میرود که شارح علاء الدین ابوالحسن عالی بن اسمعیل تبریزی شافعی قضی القضاة شام متولد در ۶۶۸ متوفای در ذیقعدة ۷۲۹ مدفون در قسبون شام باشد (۱)

آغاز متن (الحمد لله المحتجب بکبریائه عن درك العیون) انجام متن (فانه لا یسمع الا عند وجد) آغاز شرح (الحمد هو التناء بالمان علی ذی علم بما فیه من القضی) انجام شرح (وبالمفهوم یدل علی عدم نزول الرحمة فی سماع لم یکن عن وجد و فیه ذکرنا کفایة لمن تدبر والحق حقیق بنحقیقه) کتاب حسین شایرانی - تاریخ کتابت ۲۰ شعبان ۹۰۳ در باب الابواب - خط نمتهای مختلف السطر - اقوال بشیخ جرف نوشته شده - دارای ۱۲۹ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۵ و قفایابی کمال استرآبادی «۶۹۹»

شرح تلویحات

۷۷۴

عربی - شارح نظر بآنچه در پشت نسخه نوشته شده عز الدوله بن سعد بن منصور

(۱) دانشمندان آذربایجان ص ۲۷۶

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

بن سعد بن حسن بن هبة الله ابن کمونه . شارح یهودی نژاد و مقیم در بغداد بوده . خطبه تالیفاتش میرساند که بر آئین تشیع میزیسته . و چون بعثت تألیف کتاب الابحاث عن الملل الثلاث (که در آن بحث در نبوت پرداخته) در سال ۶۸۳ مردم بغداد بر او شوریدند و قصد کشتنش را نمودند خود را از انظار پنهان داشت و پس از خوابیدن شورش در میان صندوقی پنهان و روانه شهرستان حله شد در همانجا درگذشت (۱) کشف الظنون « ج ۱ ص ۱۰۳ » وفاتش را در سال ۶۷۶ نوشته . الذریعه ج ۲ در صفحه ۹۷ تاریخ وفات را در ۶۹۰ ضبط کرده و در صفحه ۲۸۶ سال ۶۸۳ ذکر نموده . کتاب شرحی است بطور قال و اقول بر تلویحات تألیف شیخ اشراق شهاب الدین یحیی سهروردی مقبول . لیک کشف الظنون (ج ۱ ص ۳۲۹) آورده است که طرز این شرح بطور مزج است . تاریخ فراغت از شرح بنا به آنچه که در آخر این نسخه نوشته شده اوائل سال ۶۶۷ است .

آغاز (قال الشيخ الفاضل المحقق المتقن للهداية متع المشتغلون (کذا) بطول حیاته بعد حمد الله على الاله المتواتره) انجام (فارتفعوا عن حضيض التقاوة والبلوى فانصلوا بمحل السعادة القصوى برحمتك يا ارحم الراحمين ويا اكرم الاكرمين وصلواته على نبي الرحمة سيدنا محمد وآله اجمعين) نسخه قدیمی و مصحح و حاوی بخشهای منطق و طبیعیات و الهیات است . در آخر قسمت طبیعیات این عبارت نوشته شده و می نماید که ماقبل آن سائیده و محو شده است : « فی اوائل محرم سنه خمس سبع مائه بمدينه در حرر حرس الله ساحتها عن الافات و كتب عبد الرحمن بن محمود القرمي » خط نسخ ۲۵ سطری دارای ۳۳۶ برك . اندازه ۲۶ در ۱۹ نسخه رطوبت رسیده است و قفلی فهرستی « ۷۰۳ »

شرح تلویحات

۷۷۵

عربی مکرریش - این نسخه بخش منطق را ندارد .

آغاز (قال المصنف رحمه نسعين بالله واهب العقل عز سلطانه في تحرير الفن الثاني) انجام (بمحل السعادة القصوى برحمتك يا ارحم الراحمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين) کاتب وجیه الدین بن اسمعیل بن عباس معلم مکی . تاریخ کتابت چهارشنبه ۸ ذی قعدة ۱۰۳۱ خط نسخ ۲۱ سطری - احوال بشن جرف نوشته شده . دارای ۳۲۴ برك - اندازه ۳۰ در ۲۰ - و قفلی ثانوی « ۷۰۰ »

شرح تلویحات

۷۷۶

عربی مکرریش - این نسخه تنها بخش طبیعیات را دارد - جای عناوین قال و اقول

سفید است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

آغاز (قال المصنف رحمه الله نستعين بالله واهب العقل عز سلطانته) انجام (ومنتى
الارغبات والله المعين وهو نعم المولى ونعم النصير) تاریخ کتابت ۱۲۹۲ پس ازین در ۴ صفحه
عبارتی است در تعریف کلی که کاتب آنرا از افادات میرزا ابوالحسن ضبط کرده .
شاید همان میرزا ابوالحسن جلوه باشد . سپس ضمن ۲۷ صفحه بخشی از حاشیه حاج ملاهادی
سبزواری است بر شواهد الربوبیه خط نستعلیق ۱۲ سطری - دارای ۲۰۸ برگ - اندازه
۲۲ در ۱۷ وقفی قائم مقام « ۷۰۲ »

۷۷۷ شرح تلویحات

عربی مکرریش - این نسخه حاوی طبیعیات و الهیات است . اول و آخر آن نیز
افتاده است - موجودی از طبیعیات از اواخر مرشد دوم (درسیات اجسام) تا اواخر الهیات
است - آغاز موجود (علیها لکان یرتفع القمم یرتفع تلك الاجراء) انجام موجود (وربما
یفلح فی الحال یراک الطعام وقدره الشاول « کذا ») خط نستعلیق ۲۵ سطری - اقوال بشنجرف
نوشته شده - دارای ۱۴۴ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی نائینی (۷۰۱)

۷۷۸ شرح جدید الاعتقاد

عربی مکرر شماره ۱۵۷ - شارح علاء الدین علی قوشچی - این شرح به چاپ رسیده
و دارای حواشی زیادی است « به بینید شماره های ۳۶۷ و ۴۶۸ و ۴۷۱ و ۴۷۲ و ۴۷۳ و
۴۷۹ و ۴۹۱ و ۴۹۳ و ۴۹۴ و ۴۹۸ و ۴۹۹ و ۵۰۱ و ۵۰۶ و ۵۱۳ و ۵۱۴ را
آغاز (خیر الکلام حمد الملك العالم) انجام (وجمله ذخرا لنا يوم الدين انه خير
موفق ومعین) خط نسخ ۱۷ سطری - عناوین بشنجرف نوشته دارای ۵۹۰ برگ - و جدول
بتهریر و ملا اندازه ۲۵ در ۱۳ وقفی نائینی « ۶۹۲ »

۷۷۹ شرح جدید تجرید

عربی مکرریش - این نسخه دیباچه شارح را ندارد .
آغاز (اما بعد حمد واجب الوجود) انجام (انه خير موفق ومعین) خط نسخ و نستعلیق
مختلف السطر دارای ۲۹۹ برگ - اندازه ۱۶ در ۱۳ وقفی میرزا عینقی سال وقف ۱۲۳۲
« ۶۹۳ »

۷۸۰ شرح جدید تجرید

عربی مکرریش این نسخه نیز دیباچه شارح را ندارد .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (اما بعد حمد واجب الوجود علی نعمائه) انجام (وجمعه ذخرا لنا يوم الدين)
خط نستعلیق ۲۳ سطری عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۳۳۲ برگ - دو برگ آخر کتاب بخط
تازه نوشته شده - اندازه ۲۰ در ۱۲ وقفی نائینی « ۶۹۵ »

۷۸۱ شرح جدید تجرید

عربی مکرر شماره پیش - این نسخه پاره از اوائل دیباچه شارح و تمام دیباچه متن را
فاقد است - آغاز (خیر الکلام حمد الملك الملام) انجام (انه خیر موفق و معین)
کتاب اویس - خط نستعلیق ۲۳ سطری - برگها مجدول بشنجرف عناوین و اقوال بطلا نوشته
شده - از برگ دوم تا هشتم بخط تازه نوشته شده است - کتاب موربانه خورده و قدیمی است +
دارای ۳۳۵ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ وقفی نائینی « ۶۹۴ »

۷۸۲ شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - این نسخه چندین برگ از میان و از آخر افتاده دارد .
آغاز (خیر الکلام حمد الملك الملام) انجام موجود (فانه اذا اخل فی اخراجها
فالذنب باق) خط نستعلیق ۲۰ سطری - دارای ۴۰۴ برگ - کتاب رطوبت رسیده است -
اندازه ۲۵ در ۱۴ - وقفی شیخ حسن هروی - سال وقف ۱۳۱۵ خورشیدی « ۶۹۰ »

۷۸۳ شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - نسخه تنها مقصد دوم « جواهر و اعراض » را دارد .
آغاز (المقصد الثاني فی الجواهر والاعراض و فيه فصول) انجام (والفظ ان
يفعل وان يفعل مخصوص بذلك) خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۳۰۲ برگ - اندازه ۲۶ در
۱۳ کتاب رطوبت رسیده - وقفی وزیر و وظائف - سال وقف ۱۳۰۹ خورشیدی « ۶۹۱ »

۷۸۴ شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - این نسخه از مقصد دوم بعد را حاوی است .
آغاز (المقصد الثاني فی الجواهر والاعراض و فيه فصول) انجام (انه خیر موفق
و معین) کتاب منصور بن نورالدین هدایت کربجانی - تاریخ کتابت رجب ۱۰۵۸ خط نسخ
۲۳ سطری - بعضی از برگهای اواخر مختلف السطره دارای ۲۱۱ برگ - اندازه ۲۵ در
۱۳ وقفی حاج قائم مقام « ۶۹۸ »

۷۸۵ شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - این نسخه نیز از مقصد دوم بعد را دارد .
آغاز (فی الجواهر والاعراض و فيه فصول) انجام (انه خیر موفق و معین) خط نستعلیق

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۲۴ سطری و عناوین در حاشیه بشنجر ف نوشته شده ۱۳ برگ اول نسخه بخط تازه و نستعلیق بسیار بدی نوشته است. دارای ۱۷۶ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۲ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۳۴۰)

۷۸۶ شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - این نسخه تنها مقصد اول را دارد و چند صفحه هم از اول آن افتاده است . آغاز موجود (التصدیق به لافعله بل یستلزم به) انجام موجود (مع انه عالمه معدة) خط نسخ ۲۲ سطری - دارای ۱۴۲ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۹ (۳۲۹)

۷۸۷ شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - این نسخه نیز حاوی مقصد اول است و دیباچه شارح را هم ندارد . آغاز موجود (اما بعد حمد واجب الوجود) انجام (مع انه عالمه معدة ذاتیه) حصول البرودة (خط نستعلیق و شکسته ۲۵ سطری - دارای ۴۴ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۳ (۶۹۷)

۷۸۸ شرح جدید تجرید

عربی مکرر پیش - این نسخه از مقصد سیم تا اوائل مقصد چهارم را دارد - آغاز (المقصد الثالث فی اثبات الصانع) آخر نسخه افتاده انجام موجود (الکفار و خصم بکونهم) خط نستعلیق ۱۷ سطری . دارای ۴۸ برگ . کتاب موربانه خورده . اندازه ۱۷ در ۹۳ واقف شناخته شد « ۶۹۶ »

۷۸۹ شرح حکمت الاشراق

عربی مکرر شماره ۱۷۰ - شارح محمود بن مسعود بن صاحب کازرونی شیرازی . شرحی است مزجی بر متن وجیز حکمت الاشراق تألیف شیخ اشراق شهاب الدین یحیی سهروردی مقتول . این متن موجود در بیان باب حکمت ذوقی و خلاصه آراء و اندیشه های اشراقیون است و حاوی بر دو بخش است : ۱- در ضوابط فکرو روش اندیشیدن ضمن سه مقاله - (این بخش راجع به منطق و امور عامه است) ۲ - در انوار الهیه ضمن پنج مقاله (در مسائل ربوبی است) به تفسیر مصنف در دیباچه و انجام این متن را پس از کتاب تلویحات تألیف کرده و مدت تألیف آن چند ماهی بوده تاریخ فراغت از آن بر روایت کشف الظنون جمادی الاول ۵۸۲ است - شارح این شرح را بطی بن محمد دسجردانی اهدا نموده .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز « وفق اللهم لا کماله بمحمد وکرام آله الاشراف سبيلک اللهم » انجام (.والله
ولی السداد والرشاد منه المبدأ والمعاد « کذا ») تاریخ کتابت ۲ ذیقعده ۱۱۰۹ خط نسخ
۲۲ سطری - فصول و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۷۲ برگ. اندازه ۱۹ در ۱۳ -
وقفی نائینی « ۷۰۵ »

۷۹۰ شرح حکمت العین

عربی مکرر شماره ۱۶۹ - شارح شمس الدین محمد بن مبارک شاه بخارایی .
ترجمه اش بنظر نرسیده . کتاب شرحی است مزجی بر حکمت العین تألیف نجم الدین غنی
بن عمر شافعی قزوینی معروف بکاتبی متوفای ۶۷۵ شاگرد خواجه نصیرالدین طوسی و
استاد علامه حلی است . این کتاب در حکمت الهی و طبیعی است . بخش الهیات در شش مقاله^۸
و طبیعیات در پنج مقاله انجامیده . مؤلف بخش منطق را افراد در تموین و پیش ازین کتاب
تألیف نموده و آن را بکتاب العین رسوم داشته است (حاشیه بر این شرح را بشماره ۵۱۶
و ۸۹۰ به بینید)

آغاز (اما بعد حمد الله فاطر ذوات العقول النورية) انجام (ولواهب العقل الحمد
بلا نهاية) خط نستعلیق ۱۷ سطری - عناوین و دوائر بشنجرف نوشته شده - دارای ۳۵۱
برگ. اندازه ۱۸ در ۱۲ وقفی فهرستی « ۷۹۱ »

۷۹۱ شرح حکمت العین

عربی مکرر پیش - این نسخه ناقص است . موجودی تا بخشی از شرح (قوة هاضمه)
است . آغاز (حمد الله فاطر ذوات العقول النورية) انجام موجود « والسوداء والبلغم و
الیه اشار بقوله » خط نسخ ۲۱ سطری . برگ اول و برگ ۹ تا ۱۴ بخط تازه نوشته شده و
بدون جدول است - متن باشنجرف و شرح بامر کتب نوشته است دارای ۲۲۳ برگ و جدول
بتحریر و طلا اندازه ۲۶ در ۱۵ وقفی حاج نظم دفتر سال وائف مهر ۱۳۰۷ « ۷۹۰ »

۷۹۲ شرح حکمت العین

عربی مکرر پیش - این نسخه تاقدیری از نوع چهارم از انواع کیف را دارد - و
در صفحات آن حواشی از میر سید شریف و غیره نوشته شده است - آغاز (اما بعد حمد
الله) انجام (او تساوی التقيصين اعنى روالی ح ۲ به علی مایظهر) خط نستعلیق ۲۱
سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۱۳ برگ و جدول بشنجرف و فوق المعاده
موربانه خورده است - اندازه ۲۶ در ۱۴ وائف شناخته نشد « ۷۰۹ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

شرح حکمت العین

۷۹۳

عربی مکرر پیش - این نسخه تاقدیری از بحث دوم از مقالة سوم را دارد - برخی از صفحات آن دارای حواشی است -

آغاز (اما بعد حمد الله فاطر ذوات المقول النورية) انجام (من حيث هو اتصال)
کاتب ملا اسمعیل بن ملا محمد صالح . تاریخ کتابت جمادی الاول ۱۰۹۳ خط نسخ ۱۷ سطری
دارای ۱۲۷ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۱ وقفی نائینی « ۷۰۸ »

شرح حکمت العین

۷۹۴

عربی مکرر پیش - این نسخه از وسط و آخر افتاده دارد و دارای برخی از حواشی
میر سید شریف است - آغاز (اما بعد حمد الله فاطر ذوات المقول) انجام موجود « یحتمل
ان مصدر عنه احدهما بواسطة كالصورة » خط نستعلیق ۱۷ سطری . دارای ۸۸ برگ . اندازه
۱۹ در ۱۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۷۱۶ »

شرح حکمت العین

۷۹۵

عربی مکرر پیش - این نسخه تا اواخر بحث دوم از مقالة اول اثبات « مبحث
ماهیت » را دارا است و دارای حواشی است با مضامین « عبد الغفار کیلانی و جم و س و ح و ص
و م ن » و غیره . پس از این ضمن ۱۵ صفحه عبارات متفرقه از کتب مختلفه است .
آغاز (اما بعد حمد الله فاطر ذوات المقول) انجام موجود (مستند الی مشرك
فیكون مستندا الی مختص) خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۴۵ برگ . اندازه ۲۱ در
۱۴ وقفی نائینی (۷۰۷)

شرح حکمت العین

۷۹۶

عربی مکرر پیش - این نسخه بخش طبیعیات را تا اوائل مبحث امتزاج عناصر درآورده
آغاز موجود « القسم الثاني فی العلم الطبيعي وفيه مقالات » انجام موجود (حصص فی المتوسط
فاذن التماس) خط نسخ ۲۱ سطری . عناوین بشیخرف نوشته . دارای ۸۹ برگ . و مجدول
بلا-جورد و تحریر و طلا . اندازه ۱۹ در ۱۱ وقفی نائینی (۷۰۶)

شرح خطبة زور آء

۷۹۷

عربی - شارح ملا جلال دوانی . تعلیقه است بر خطبة رساله زورانش که سبب تألیف آن
در دیباچه اشاره شده و در مجالس المؤمنین تفصیلش چنین یاد شده : « دیگر حاشیه صغیر
که آنرا جهة طعن ملا قطب الدین معیوی انصاری بر عباراتی که در خطبة زوراء واقع است

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

نوشته اند (عبارت مطعون جمله : « علی مرتبة الجامعه لجميع صفاته » میا شد - آغاز (سنات ایدک الله تم بروح منه وحسن التوفیق ورفاؤ من حضيض التقالید) انجام (وسلم تسلیما کثیرا مبارکاً فیہ) خط استعاب ۲۱ سطر ۵ دارای ۵ برک. مجدول بلاجورد و موریانه خورده - اندازه ۲۱ در ۱۲ (بهینید حاشیه محاکمات شماره ۵۳۵ حکمت ص ۳۵۶) (۵۹۵)

۷۹۸ شرح خطبة زور آء

عربی مکرر پیش - آغاز « سات ایدک الله بروح منه » انجام « الفترین بسماعة الشائین و سیادة المنزلین » تاریخ تحریر ۱۰۹۱ خط استعاب و شکسته ۲۳ سطر - دارای ۴ برک - اندازه ۲۲ در ۱۲ وقفی نائینی « بهینید رساله اثبات نبوت شماره ۵۹۰ حکمت ص ۳۹ » « ۵۹۶ »

۷۹۹ شرح دیباجة طوالع الانوار

عربی - شارح ملا جلال دوانی - مقاله است در توضیح دیباجة کتاب طوالع الانوار قاضی بیضاوی - در پایان نسخه شماره ۸۰۰ مذکور است که تاریخ ختم تألیف دوشنبه سیم ربیع الثانی ۸۵۳ در شیراز در کوی بغدادی در حالت بیماری بدر مفاصل بوده است. آغاز پس از نام شارح (قال المعص روح الله روحه الحمد لمن وجب وجوده و بقائه عدل عن التصريح بالاسم الى الموصون) انجام « بها الاوطار ولله الحمد علی ان هذا ناک (گذا) والشکر علی اولاتنا » خط استعاب ۱۹ سطر ۱۶ آخر نسخ و ۱۶ سطر - دارای ۱۰ برک - اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی نائینی « بهینید تعریف عالم کلام شماره ۱۱ حکمت ص ۷۰ » (۵۸۷۰)

۸۰۰ شرح دیباجة طوالع الانوار

عربی مکرر پیش آغاز (قل المعنف روح (گذا) روحه الحمد) انجام (وانما هو شان خالق القوى والقدر وصلى الله على خير خلقه محمد وآله وصحبه الطيبين الطاهرين اجمعين وسلم تسليما كثيرا) خط استعاب ۲۱ سطر - دارای ۱۱ برک و مجدول بلاجورد و موریانه خورده - اندازه ۲۱ در ۱۲ (بهینید حاشیه محاکمات شماره ۵۳۵ حکمت ص ۲۴۵) (۵۸۹۰)

۸۰۱ شرح رباعیات

فارسی - شارح عبد الرحمن جامی. شرحی است بر ۴۳ رباعی که دره سناه وجود سروده است و آن رباعیات را چنین توصیف نموده : « رباعی چند در اثبات وحدت وجود و بیان

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تزلزلش بخراب شهود باتنه بر کفیت دریافتن آن علی سبیل الکشف والعرفان و رسیدن
آن بطریق الذوق والوجدان

آغاز (حمدا لاله هو بالحمد حقیق - در بحر نوالش همه ذرات غریق) انجام (هم فاتحه
هم خاتمه اش جمله توائی فافتح بالخیر رب و ختم بالخیر) کتاب میرسرور علی . تاریخ کتاب
۲۰ صفر ۱۲۳۰ خط نستعلیق ۱۱ سطری . عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۵۱ برگ - اندازه
۲۴ در ۱۵ و قی نائینی (۷۱۲)

۸.۲ شرح رباعیات

فارسی مکرر پیش - آغاز (حمدا لاله هو بالحمد حقیق) انجام (ففتح بالخیر رب
و ختم بالخیر) خط نستعلیق ۱۶ و ۱۷ سطری - دارای ۲۹ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۱ -
وقفی فهرستی (۵۲۲)

۸.۳ شرح رباعیات

فارسی مکرر پیش - آغاز (حمدا لاله هو بالحمد حقیق) از آخر نسخه يك برگ
افزاده - انجام موجود (کاردونان جله و بی شرمی است رباعیه فی الخاتمه) خط نستعلیق
۱۵ سطری - دارای ۴۹ برگ - و مجدول بنحیر و لاجورد و طلا بدو جدول نسخه
رطوبت رسیده - عناوین بشنجرف نوشته شده . اندازه ۱۸ در ۱۱ و قی نائینی (۷۱۳)

۸.۴ شرح رساله توحید

عربی - شارح شیخ علینقی بن احمد بن زین الدین هجری فرزند شیخ احمد احسانی
معروف است (۱) شرحی است بر رساله توحید تألیف عبد الکرم بن ابراهیم کیلانی (۲)
ختم تألیف این شرح جمعه سلخ جمادی الثانی ۱۲۲۴ در شهرستان یزد بوده .
آغاز پس از خطبه و نام شارح (لما وقع بصری الفاتر ونظری القاصر علی رساله لمض
اهل التصوف ممن يدعی المعرفة والوصول) انجام (مبنی علی قدم العالم فی العالم الالهی
فراجع ماسبق وایک والمعجزة والخطا وثبتنا الله وایک من الخطاء والزال) خط نسخ ۹۵
سطری - دارای ۷۱ برگ . اندازه ۲۲ در ۱۶ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۷۰۴)

۸.۵ شرح رساله زیتون کبیر

عربی - شارح ابونصر فارابی . منجوب القلوب (ج ۱) ترجمه مؤلف رساله متن

(۱) روضات الجنات ص ۲۶ فرزندان شیخ احسانی را بنام شیخ محمد و شیخ علی ضبط نموده

(۲) ترجمه مانتن منظر نرسید از شرح استفاده میشود که مانتن و شارح معاصر بوده اند .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

را چنین آورده : « الحکیم زیتون الاکبر تلمیذ ارسطو طاليس کان کامل الادب شدید المصیبة عظیم الانفة لاهل حاصته » (۱) و نیز آورده است که این رساله را حکیم المقت افریقائی تألیف نموده و فارابی آنرا شرح نموده است . (۲) ملاحظه در رساله حدوث و قدم از مائت بنوان زیتون اکبر بن فارسی و شهرستانی در کتاب مال و نحل بنام زیتون « گذا » نقل رأی نموده اند . رساله در مقدمه چنین توصیف شده : (قال الحکیم الفیلسوف المعلم الثانی ابونصر الفارابی رایت لزیتون الکبیر تلمیذ ارسطاطاليس الشیخ الیونانی رسائل قد شرحها النصاری شروحاً ترکوا بعضها و زادوا فشرحت انا کما وجب علی الشرح) نص فاول هذه الرسالة قال زیتون الاول فی الدلالة علی وجود المبدء الاول (رؤس مسائل این است : ۱- فی الدلالة علی وجود المبدء الاول ۲- فی الکلام علی صفاته تعالی ۳- فی نسبة الاشیاء الیه تعالی ۴- الکلام فی النبوه ۵- فی الشرع ۶- فی المعاد .

آغاز « رب اعن فی جمیع الاحوال والاقوال و تم امورنا و اصلحها فی الحال والاستقبال) انجام » فاذا فارقه نفسه بقیة فی حسرة و بلاء نموذ بالله » و حدت خط نسخہ با نسخہ ۷۱۹ میرساند که این نسخہ نیز در ۱۰۹۵ نوشته شده است . خط نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری دارای ۴ برك - اندازه ۱۹ در ۱۰ « به بینید رساله وجودیه ۷۱۹ حکمت ص ۷۲ » (۶۳۰۲)

۸.۶ شرح رساله زیتون کبیر

عربی مکرر پیش - آغاز (قال المعلم الثانی ابونصر فارابی) انجام « فی حسرة و بلاء نموذ بالله » خط شکسته و نستعلیق ۱۶ سطری دارای ۴ برك - اندازه ۲۱ در ۱۵ و قفی تأییدی « ۷۲۳ »

۸.۷ شرح رساله الطیر

فارسی - ترجمه و شرح رساله الطیر شیخ الرئیس است - شارح و مترجم شناخته نشد

(۱) حبیب السیر ترجمه مائت را چنین ذکر نموده : (زیتون بن طالو طاغوراس از جمله حکمای یونان بکثرت محبت و حمایت اصدقاء و اقرباء ممتاز و مستثنی بود و در این امر به مرتبه تعصب داشت که چون جمعی از دوستان و مصاحبان او با پادشاه زمان عصیان ورزیدند و ملوک قصد گرفتن ایشان فرمود و زیتون اصحاب را بمال و سلاح مدد کرد پادشاه ازین معنی وقوف یافته زیتون را گرفت و فرمان داد تا از او اسامی و عدد مخالفان را بشکنتجه اقرار کند زیتون چنانکه در حیل المتین صبر و شکریایی زده اصلاً آنچه مقصد ایشان بود بر زبان نیاورد و چون تمذیب محصلان از حد اعتدال در گذشت جهت یاس ایشان زبان خود را بیدید و بیرون انداخت . آخر الامر در اثنای شکنتجه بعالم آخرت شتافت . مدت عمر شریفش ۷۲ سال بود (۲) در محبوب القلوب قسمی از اواخر این رساله نقل و درج شده است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

رسالة الطير داستان کوچک عربی است در عرفان و تهذیب و تکمیل نفس که آغازش این است:
« هل لاحد من اخواني في ان يجب لي من سمعه قدر ما القى اليه من اشجاني عساه يحتمل عني »
آغاز نسخه (کثرت التماس دوستان از من مراد لیر گردانید بر شرح کردن رسالت
طیر از امای مالک الحکماء والفضلاء العرفا شیخ الرئیس ابوعلی سینا) انجام (گفت من
رسولی بفرستم تا این بند از شما بردارد و شما از او شوید) تاریخ کتابت ۱۲
جمادی الاول ۱۲۷۴ خط شکسته و نستعلیق ۱۴ سطری . عنوان بنسجرف نوشته شده .
دارای ۴۹ برگ . کاغذ نسخه آبی - اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی فهرستی (۶۲۴۴)

شرح رسالة علم

۸۰۸

عربی - شارح خواجه نصیرالدین طوسی . شرحی است بطور قال - اقول بر متن
وجیز رسالة علم. رسالة فنن را این میثم بحرینی برای شارح فرستاده و بخواهش او شرح
نموده « ۲۵ » بنا بر آنچه در نامه این میثم بشارح مندرج و هم در صدر رسالة متن مذکور
است مؤلف رسالة متن جمال الدین ابوجعفر احمد بن « مسعدة البخرانی » علی بن سعید بن
مسعدة « بخرانی سترای » است . ایک در لؤلؤة البحرین « ص ۲۲۰ و ص ۲۳۲ » رسالة متن را
او تألیفات شیخ جمال الدین علی بن سلیمان بخرانی سترای شمرده است .

آغاز « اتانی کتاب فی البلاغة منه الی غاية لیست تقارب بالوصف » انجام (و انما
اوردت هذه المسائل اقتناء لکلام اهل البحث عن هذه المسائل) وحدت خط نسخه بانسخه
شماره ۲۶۹ (رسالة وجودیه) میرساند که نسخه در اواخر سده ۱۱ نوشته شده صدرنسخه
پیش از این رساله ضمن دو صفحه مقاله ایست مربوط بقاعدة « الواحد لا یصدر عنه الا الواحد »
از میرزا ابراهیم همدانی . آغاز مقاله پس از نام مؤلف این است : (نقل ان بهمنیار لما طالب
البرهان عن الشیخ علی ان الواحد الحقیقی لا یصدر عنه الا الواحد کتب الشیخ له » - خط
نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری دارای ۱۶ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۰ وقفی تقی موسوی سال
وقف ۱۱۹۹ « به بینید رساله وجودیه ۷۱۹ حکمت ص ۱۷۸ » (۶۳۰۷)

شرح رسالة نصیریہ

۸۰۹

عربی - شارح ملاجلال دوانی آغاز (بعد حمد الله . بدع الحقایق » انجام « و هو
المستفان و علیه التکلان » خط نستعلیق ۲۳ سطری - دارای ۵ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۰
وقفی فهرستی (۶۸۱)

(۱) اصل الامل در ترجمه این میثم و هم در ترجمه خواجه نصیرالدین طوسی ذکر نموده
که متن رسالة علم تألیف این میثم است . و این اشتباه است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

شرح رساله نصیریہ

۸۱۰

عربی مکرر پیش - آغاز (بعد حمد مبدع الحقایق والصلوة والسلام علی رسولہ مظهر الدقایق وعلی آلہ واصحابہ من کل بارع) انجام (فلا یكون لمثل المعقولات ایضا بالفعل هذا ما سنع له من الاحکام علی هذا الرساله اثناء الملاحظه من دون مفرغ تام ولی فی تحقیق نفس الامر کلاما ما یبید الفقرا نرجو من عنایة الله وحسن توفیقه تیسیر تحقیقه و تنقیحه انه خیر من اعان وهو المستعان وعلیه التکلان) سال تحریر ۹۲۵ در هرات نوشته شده - خط نستعلیق ۱۸ و ۱۹ سطری - اندازه ۱۸ در ۱۳ دارای ۶ برک - وقفی آقا زین العابدین سال وقف ۱۱۶۶ « به ینید شرح رساله نصیریہ ۸۱۵ حکمت ص ۳۱ » (۵۹۹۲)

شرح رساله نصیریہ

۸۱۱

عربی مکرر پیش - آغاز (بعد حمد مبدع الحقایق) انجام (انه هو المستعان و علیه التکلان والحمد لله رب العالمین) پس از این ضمن سه صفحه رساله خلق اعمال شارح است خط نستعلیق شکسته ۳۲ سطری - دارای ۵ برک . اندازه ۱۸ در ۱۱ وقفی نائینی (به ینید اثبات واجب ۲۹۲ حکمت ص ۵۵) « ۶۴۱۱ »

شرح رساله نصیریہ

۸۱۲

عربی مکرر پیش - آغاز « بعد حمد الله مبدع الحقایق » انجام « وهو المستعان و علیه التکلان » خط نستعلیق ۲۹ سطری - دارای ۵ برک - مجدول بلاجورد و برکها موربانه خورده . اندازه ۲۱ در ۱۲ « به ینید حاشیه بر محتاجات شماره ۵۳۵ حکمت ص ۳۱۶ » « ۵۸۹۲ »

شرح رساله نصیریہ

۸۱۳

عربی مکرر پیش - آغاز (بعد حمد الله مبدع الحقایق) انجام « انه خیر من اعان و علیه التکلان) خط نسخ ۱۰ سطری دارای ۱۰ برک : اندازه ۲۳ در ۱۵ « به ینید تفسیر معوذتین شماره ۱۴۸۷ عمومی تفسیر ص ۳۳ » (۶۰۲۴)

شرح رساله نصیریہ

۸۱۴

عربی مکرر پیش - آغاز (بعد حمد الله مبدع الحقایق) انجام « من اعان واستعان و علیه التکلان تمت) خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - دارای دو برک . و مجدول بتحریر و طلا اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی (به ینید تعبیر خواب شماره ۳۸۱ عمومی علوم غریبه ص ۴۳ » (۵۸۶۳)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

شرح رساله نصیریہ

۸۱۵

عربی - نام شارح در پشت صفحه چنین نوشته شده : حضرت استادنا و مخدومنا مولانا محمد امین الحنفی مد الله تعالی ظلاله العالی الی یوم الدین « گویا همان محمد حنفی تبریزی مذکور باشد . تاریخ اتمام تألیف این شرح در پنجشنبه ۷ ربیع الاول ۹۲۲ در هرات بوده - آغاز (قال الحکیم الطوسی شکر الله علیه اعلم انا لانک فی کون الاحکام البقیه) انجام (فلیک الاختیار ثم الاختیار و یتختم علی هذا القدر من الکلام ثلثا ینجر الی الاملال فی تحقیق هذا المرام والله المستعان و علیه التکلیف) نسخه در تاریخ مذکور نوشته و مقابله شده است . خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۱۶ برگ . نسخه رطوبت رسیده . است اندازه ۱۸ در ۱۳ . وقفی آقا زین العابدین . سال وقف ۱۱۶۶ « ۷۵۶ »

شرح زور آه

۸۱۶

عربی - اول نسخه افتاده بهمین جهت شارح شناخته نشد مضامین کتاب اشیار دارد کما شارح از اهل سنت و جماعت است - عبارت زیر تاریخ فراغ از شرح است (و کان تمامه فی آخر ربیعی سنه اربع و ثمانین و ثمانمائیه « نسخه دارای حواشی است که برخی از آنها باهشاء ملا احمد بن سلیمان است .

آغاز موجود (یتصور من قدیم لقدیم او هی مجتمع التماقی الابعاد) انجام (سبحان ربك رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۲۹ سطری دارای ۳۷ برگ و موریانه خورده - اندازه ۲۳ در ۱۳ وقفی ثانی (۷۱۳)

شرح طوابع الانوار

۸۱۷

عربی - شارح قاضی برهان عید الله بن محمد بدلی شریف فرغانی معروف بعبری قاضی تبریز متوفای ۷۴۳ طوابع الانوار از متون جامع و جز کلامی تألیف قاضی عبدالله بیضاوی معروف است . این شرح بعنوان (اقول) می باشد . بروایت کشف الظنون شارح این شرح را برای شهاب الدین مبارکشاه تألیف نموده -

آغاز « الحمد لله حمدا یتقاصر عن ادراك غایه عقول العقلاء » انجام « و محاملها و نواواینها

مذکور فی کتاب نهاية المقول من اراد الاطلاع علیها فلیطالعها) کاتب سعد الله بن شمس الدین محمد کاشانی در ۸۳۹ در سمرقند در مدرسه سلطان الخ بیگ گورگانی نوشته ۱۷ برگ اول نسخه بخط نستعلیق و ۱۶ سطری - بقیه کتاب بخط نسخ شکسته ۲۱ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۳۰ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۳ وقفی شیخ محمد باقر سال وقف ۱۱۷۶ - (۵۶۶۱)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

شرح عرشیه

۸۱۸

عربی - شارح ملا محمد اسمعیل بن سمیع اصفهانی از حکمای نیمه اول سده ۱۳ هـ - قی شرحی است مزجی بر رساله عرشیه تألیف ملا صدرا. منظور شارح از این شرح رد است بر شرح عرشیه شیخ احمد احسانی و در زمان حیات شارح احسانی تألیف نموده. بخشی از این کتاب در سال ۱۳۱۵ در حاشیه کتاب مشاعر و بخش دیگرش در ۱۳۱۹ ق - هـ ذیل اسرار الایات در تهران چاپ شده. نسخه موجود از آخروهم از واسطه افتاده و نا نویسنه دارد. آغاز (الحمد لله الذی خلقنا بقدرته ثم هدانا لی سبیل معرفته) انجام موجود (ایندرج فیه الواحد الذی الحقیقی لانقسامه) خط شکسته نستعلیق و نسخ مختلف السطر دارای ۷۶ برگ اندازه ۲۲ در ۱۸ و قفای نایبی (۷۱۷)

شرح عقائد عضدی

۸۱۹

عربی مکرر ۱۷۶ - شارح ملا جلال دوانی - رساله عقاید تألیف قاضی عضدالدین عبدالرحمن بن احمد ایجی از متون موجزه کلامیه است. بروایتی این رساله آخرین اثر خامه قاضی است که ۱۲ روز پس از تألیف آن فوت کرده. تألیف این شرح در چهارشنبه ۱۸ ربیع الاول ۹۰۵ در شهر جیرون (جزیره هرمز) اختتام یافته. آغاز (یا من وفقنا لتحقيق عقاید الاسلامیه وعصمنا عن التقليد فی الاصول والفروع الکلامیه) انجام (المبعوث من خیر القبائل والبطون صلوٰة دائمة ما ینال العلوم والظنون) کتاب مصباح الله مصطفى رومی - خط نستعلیق ۲۱ سطری دارای ۵۲ برگ. اندازه ۲۱ در ۱۳ واقف شناخته نشد (۷۰۸)

شرح عقائد عضدی

۸۲۰

عربی مکرر پیش - آغاز (یا من وفقنا لتحقيق العقاید الاسلامیه) انجام (المبعوث من خیر القبائل والبطون) کتاب معین الدین اصفهانی در شهرستان کاشان در سال ۹۴۸ نوشته. نسخه بانسخه اصل مقابله شده است. خط نستعلیق ۲۲ سطری دارای ۳۰ برگ. اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفای نایبی به بیید شرح رساله اثبات واجب شماره ۷۶۳ حکمت ص ۱۲۵ (۵۹۸۷)

شرح عقائد عضدی

۸۲۱

عربی مکرر پیش - این نسخه دیباچه را ندارد. آغاز (قال المصنف روح الله روحه) انجام (المبعوث من خیر القبائل والبطون صلوٰة دائمة ما ینال العلوم والظنون) این نسخه نیز بانسخه اصل مقابله شده است -

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

سال تحریر ۹۶۱ خط نستعلیق ۱۹ و ۲۰ سطری - دارای ۵۶ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲
وقفی نائینی (۷۱۹)

۸۲۲ شرح عقائد نسفی

عربی مکرر ۱۹۱ - شارح سعد الدین مسعود بن عمر بن عبدالله شافعی معروف
بعلامه نقنازانی متراد ۷۱۲ یا ۷۲۲ در دیه رجال متوفای ۲۲ محرم ۷۹۲ یا ۷۹۱ در
سمرقند مدفون دوسرخس - ناگرد قطب الدین رازی و عضد الدین ایبکی است (۱) شرحی
است مزجی بر رساله موجز عقائد تألیفی ابو حفص عمر بن محمد نسفی سمرقندی متوفای
۵۳۷ هـ حتم تألیف این شرح سببان ۷۶۸ است . نسخه پنجپ هم رسیده است . (حواشی
برین شرح را بشمارهای ۸۷ و ۸۸ و ۱۴۷۶ و ۵۱۹ و ۵۲۰ و ۹۱۱ و ۲۵۶ حکمت جایی بهینید)
آغاز (الحمد لله المتوحد بجلال ذاته و کمال صفاته) انجام (فلا دلالة على ! فصاحة
الملائكة في الشرف والرتبة وهذا المقصود) کتاب عبد السمیع بن ملا عبدالمطیف - تاریخ کتبات
۱۰۵۴ خط نستعلیق ۷ سطری - برگ اول بخط تازه نوشته شده - دارای ۹۷ برگ - اندازه
۲۰ در ۱۰ وقفی فهرستی (۷۲۰)

۸۲۳ شرح عیون الحکمه

عربی - شارح امام فخر رازی که بدرخواست شاگردش حکیم محمد بن رشوان
بن منوچهر ملک شروان تألیف نموده . عیون الحکمه از موجزات آثار شیخ الرئیس است .
و بنا بر آنچه که در کشف الظنون ذکر شده حاوی علوم منطق و حکمت طبیعی و الهی است -
عیون الانباء این کتاب را چنین توصیف نموده : « کتاب عیون الحکمه بجمع المامون الثلاثه »
و در نامه دانشوران چنین تعریف و تجدید شده : « کتاب عیون الحکمه در ۱۰ مجلد و در آن
کتاب از حکمت طبیعی و الهی و ریاضی گفتگو کند » و این کتاب را از جمله مؤلفات شیخ
در اصفهان دانسته است . گمان میرود جمله ۱۰ مجلد مذکور در آن کتاب اشتباه از کتب
است . نسخه شماره ۱۷۷ تنها قسمت منطق است . اول این نسخه نقاد موجودی از اوایل مبحث
(فصل) تا آخر الهیات است -

آغاز موجود (الام واما الفصل الخاص فذلك هو المجموع الا لازم من العرضات) -
انجام (وان لا یجعلنی من الهالکین یا اکریم الا کریمین و یا ارحم الراحمین) خط نسخ ۳۳
سطری - فصول و عناوین بشجره نوشته شده . کاشد کتاب آبی و زرد رنگ و رطوبت رسیده
و موریا نه خودده . دارای ۱۹۵ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۳ وقفی قائم مقام - « ۷۲۲ »

(۱) روضات الجنات

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

شرح غرر الفرائد

« شرح منظومه شماره - ۸۴۸ رابه پیبند »

۸۲۴ شرح فصوص الحکم

عربی - شارح داود قیسری - شارح را بر فصوص الحکم دوشرح است. بلکه همین شرح است که بمطالع فصوص الکام فی شرح فصوص الحکم نامیده (۱) و در تهران بنام شرح فصوص داود قیسری چاپ شده. شارح این شرح را «مثنوی بنام امیر تقی الدین محمد نموده . « تعلیقات برین شرح را به شماره ۴۹۸ و هم ۴۳۲ بجای به پیبند »

آغاز (الحمد لله الذی عین الاغیان بفضله الاقدس) انجام (والشکر لولی الحقایق و التحقيق والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله وصحبه اجمعین و سلام قلینما کثیرا کثیرا) نام کاتب و تاریخ کتاب در حاشیه باین همین برك نوشته شده و اکثر آنرا مورياته خورده است . موجودی از آن این است : « در تم هذا الكتاب يوم الاحد . من رمضان المبارك سنة الف و خمس (یا خمسين) بهاء الدین عبدالرحمن صدیقی . « لاهور . جلال الدین محمد . » خط نسخ ۳۱ سطرى - برك اول دارای سراج زمینه طلا عتاین . واقوال بشنجر ف. نوشته شده - دارای ۳۳۸ برك . رنگ کاغذ آبی و مجدول به تحریر و طلا و لاجورد . بسجدول - . مورياته خورده گئی زیاد دارد - اندازه ۲۶ در ۱۶ و قفى نائینی . « ۷۲۴ »

۸۲۵ شرح فصوص الحکم

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لله الذی عین الاغیان » انجام « وهو الموفق الى الرشاد ومنه المبدء الیه . والمعاد » خط نسخ ۲۳ سطرى - اقوال بشنجر ف. نوشته شده - دارای ۲۴۳ برك . اندازه ۲۷ در ۱۷ و قفى نائینی « ۷۲۵ »

۸۲۶ شرح فصوص الحکم

عربی مکرر پیش - کاتب از اوائل دیماجه تا اول شرح را نوشته . آغاز « قال الشيخ الامام العالم الراشخ الفرد المحقق . محی الدین » انجام « نواله الموفق الى الرشاد منه المبدء والمعاد » تاریخ کتاب ۱۲۶۹ خط نسخ ۳۰ سطرى - عتاین . واقوال بشنجر ف. نوشته . دارای ۱۸۸ برك . اندازه ۳۰ در ۲۰ و قفى قائم مقام . « ۷۲۶ »

۸۲۷ شرح فصوص الحکم

عربی مکرر پیش - این نسخه تا اوائل شرح فصوص یازدهم را دارد .

(۱) عثمانی و قفلى ج ۱ کتب الطائون ج ۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز « الحمد لله الذی عین الایمان » انجام موجود « وهی تؤید اثانی من الایات ایات
الارکائب » خط نستعلیق ۲۴ سطری - احوال بشجرف نوشته شده دارای ۹۸ برگ - اندازه
۲۲ در ۱۸ وقفی نائینی « ۷۲۷ »

۸۲۸ شرح فصوص الحکم

عربی - شارح عبد الزقاق کاشانی - تاریخ فراغت از شرح در نسخه شماره ۸۳۰
و ۸۲۹ چنین نوشته شده : « ضحوة يوم السبت الثاني عشر من جمادى الاول سنة ثلثین و سبع مائة
فی الخانقاه المبارک من ابواب البر المینیة بالربع الرشیدی انارالله برهان بانها »
آغاز « الحمد لله الاحد بذاته و کبریائه انجام » ولانکنا الی انفسنا طرفه فبلغ
کل مرام » تاریخ کتابت ۹۰۸ خط نسخ ۲۵ سطری . متن با شجرف و شرح با مرکب
نوشته شده دارای ۱۳۹ برگ . اندازه ۱۷ در ۱۳ وقفی فاضلخان « ۷۲۸ »

۸۲۹ شرح فصوص الحکم

عربی مکرر پیش - این نسخه قسمتی از دیباجه شارح را ندارد .
آغاز موجود موجود « الوجود وجود قبل الوجود و ذالک محال » انجام « فبلغ کل مرام »
تاریخ کتابت ۱۵ ذی قعدة ۷۳۹ خط نسخ ۱۵ سطری دارای ۲۶۸ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۴
خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۷۳۹ »

۸۳۰ شرح فصوص الحکم

عربی مکرر پیش - این نسخه دیباجه و مقدمه شارح را ندارد -
آغاز موجود (الحمد لله تعالی علی ما انعم علیه من معرفة الحکم) انجام (و خصصهم فی
طرق الاشیاد کذا) الیه با شرف الوسائل والقرائن والحمد لله رب العالمین) خط نسخ
۱۹ سطری عناوین بشجرف نوشته شده . دارای ۲۹۷ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ وقفی قائم مقام
(۷۲۹)

۸۳۱ شرح فصوص الحکم

عربی - شارح عبدالرحمن جامی - تاریخ اتمام شرح جمادی الاول ۸۹۶ است -
آغاز (الحمد لله الذی ذین خواتم قابوب اولی الهمم بقصص نصو الحکم) انجام (وهو
یهدی السبیل الیه و ینصب الدلیل علیه » کاتب محمد هاشم بن سید محمود تاریخ کتابت ۲۵
ربیع الاول ۱۱۰۰ خط نسخ ۲۳ سطری دارای ۲۴۱ برگ . اندازه ۲۵ در ۱۲ وقفی نائینی
« ۷۳۲ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۸۳۲ شرح فصوص الحکم کاشی - جامی

عربی - مکرر شماره ۸۲۸ و ۸۳۱ شارحان عبدالرزاق کاشانی و عبدالرحمن جامی -
این دو شرح جداگانه را کاتب در حاشیه صفحات شرح فصوص الحکم شماره ۸۲۴ جمع در
تدوین نموده.

آغاز شرح کاشی از حاشیه صفحه ۵۷ و شرح جامی از حاشیه صفحه ۶۶ است. کاتب
این دو شرح را در حاشیه بدین ترتیب تدوین نموده که از حاشیه صفحه ۵۷ تا حاشیه صفحه ۶۵
مرتباً شرح کاشی را نوشته و از حاشیه صفحه ۶۶ پیوسته حاشیه هر صفحه را نصف شرح کاشی (نصف
دیگر) بشرح جامی اختصاص داده است و علامت تمیز بین دو شرح رقم (کا - کاشی ر - ر) است
(ج) است که بمرکب قرمز نوشته شده است.
آغاز شرح کاشی (الحمد لله الاحد بذاته) (انجام) (من ابواب المسقه بالربع برحمتك
یا ارحم الراحمین)

آغاز شرح جامی (الحمد لله الذی زین خواتم قلوب) (انجام موجود) (المعتقدات ای
الاب... صور... خاصه) کاتب و تاریخ تحریر همان است که در شماره ۸۲۴ ذکر شده خط نسخ
عناوین و اقوال بشنجرف - بر کها موربانه خورده و مجدول به تحریر و طلا و لاجورد - اندازه
۲۶ در ۱۶ و قلمی نایبی «به بینید شرح فصوص الحکم شماره ۸۲۴ ص ۵۷» (۵۹۹۰)

۸۳۳ شرح فصوص الحکمه

عربی - نام شارح در دیباچه هیچ يك از نسخ خطی و چاپی ذکر نشده کاتب در صدر این
نسخه نوشته: «شرح فصوص مولانا جلال الدین رحمة الله علیه» اگر مقصود از مولانا
جلال الدین همان ملا جلال دوانی معروف باشد در کتب تراجم چنین تألیفی برای او یاد نشده
(۱) کشف الظنون شرحی از امیر اسمعیل نامی برای فصوص الحکمه یاد نموده ایک اندک
مشخصی برای شرح و شارح ذکر نکرده از تذکره دانشمندان آذربایجان ص ۳۹ استفاده
میشود که این شرح از امیر سید اسمعیل حسینی شام غازانی تبریزی است. مشار الیه در
هرات نزد علاء الدین علی قوشچی و شیخ حسین منطقی و در شیراز نزد ملا جلال دوانی تحصیل
و تلمذ کرده و در ۱۸ محرم ۹۱۹ بسن ۶۹ سالگی فوت نموده و در گورستان گنجیل در
طرف شارنخ قریه خسروشه «از محال تبریز» دفن گشته.

(۱) تذکره دانشمندان آذربایجان ص ۳۹ از امیر جلال الدین استرابادی متوفای ۹۳۱ شاکرد ملا جلال

دوانی را نام برده است لیک این شرح را از او ندانسته.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

شارح این شرح را بنام ابوالفضل بن سلطان بن مقرب بهادر خان شرح نموده .
آغاز (الحمد لله الذی انشاء هویات الماهیات بالقضاء السابق علی القدر) انجام -
(و غیرته الذین الوالیدی والالباب) کتاب محمد باقر لاهجانی . تاریخ کتابت شوال ۱۰۷۷
خط نستعلیق ۲۳ سطری . عناوین بیشتر فواید نوشته شده - دارای ۶۸ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۰
برقی فرستی (۷۳۱)

۸۳۴ شرح فصوص الحکمه

عربی مکرریش . آغاز (الحمد لله الذی انشاء انجام) (و صحابه اولی الایدی الالباب)
کتاب محمد گیلانی . سابق تصحیح ۱۱۰۹ خط نستعلیق ۲۱ سطری دارای ۵۸ برگ - اندازه
۱۶ در ۱۰ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۸۳۸)

۸۳۵ شرح فصوص الحکمه

فارسی - شارح ابوجعفر محمد تقی بن عبد الوهاب بن حسین بن سعد الله بن حسین
استرآبادی . صاحب امل الامل شارح را از معاصرین خود شمرده و گوید متکلم جلیل ماهر و شاعر
بوده و در سال ۱۰۵۸ فوت کرده . نجوم السماء (ص ۱۴۲) آورده است که شارح از فضل
عالیه قدر و متکلمین با اقتدار بوده و در مشهد الرضوی سکونت داشته . قول بنولد شارح در
سال ۱۰۳۷ و فوتش را در ۱۱۱۰ نیک نقل کرده . بک این عبارت کتاب با آغاز تاریخ تحریر
نسخه مکذوب نقل مذکور در نجوم السماء است : « هذ آخر ما وجد بخط الشارح الفضل المدقق
بالتحصیل مولانا محمد تقی افغانی رحمه الله علیه بر کانه الفارسی » شارح در رمضان ۱۰۵۶ شروع
بتألیف این شرح نموده و بانجام آن موفق نگشته . این نسخه تا شرح نص چهل و هشتم را دارد و متن
نص چهل و هشتم را هم نوشته ظاهرآ بشرح آن توفیق نیافته - شارح شرح را به پنج گفتار
مصدر نموده : ۱ - در وجود فلسفه و بیان موضوع فلسفه اولی و کیفیت تنزل او بطولم جزئی
۲ - در جدائی فلسفه از کلام و نحو بحث هر یک ، ۳ - در بیان مسئله اثبات واجب و نفی ویرهان لم
۴ - در بیان وجود شیئی ۵ - در بیان ماهیت و ذاتی و عرضی و جنس و فصل و هویت .

آغاز پس از خطبه و نام مؤلف « که بعضی از دوستان و تالکین درین روزگار که شهر
رمضان المبارک سنه ست و خشتین بعد الف است ازین بی بضاعت التماس نمودند که کتابی بسیار
از اثبات واجب الوجود » انجام شرح « پس شروع گردد در بیان حسی مشرک و گفت »
انجام نسخه « فی تاریخ من وجهین اما از چهل » کتاب محمد هادی بن محمد علی محمد (گندام)
امین شریف استرآبادی تاریخ کتابت جماد ۱۰۶۷ شهر جمادی الثانی ۱۰۴۴ نسخه رونویس شده

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

ادب از نسخه که برخی از آن بخط شارح بوده است. خط نسخ ۲۵ سطر - یرک اول دارای
سرفلوح - عناوین در متن و حاشیه بشعجرف نوشته دارای ۱۱۵ یرک - منجدول بشعجیر و طلاء
اندازه ۲۴ در ۱۶ و قلمی نائینی «۷۴۳» -

۸۳۶ شرح فصوص الحکمه

عربی - شرحی است بطور قوله واقول - نسخه صدرآ و ذیلا افتاده دارد بهمین جهت
شارح شناخته نشد. از مضامین شرح و نقل قول از ملا صدرا و تعبیر از او بعنوان «حبر المحقق»
استاد الكل فی الكل «میرساند که شارح از علماء امامیه نیمه دوم سده ۱۱ پیوسته است
نسخه موجود از اوائل شرح فص اول تا قسمتی از شرح فص آخر را دارد
آغاز موجود (جزا منها والا لیکن میه الانسان عین هویت) انجام موجود (فلازم
علیها بقدر الوسع والطاقه علی ماکان مکلفا علیه)

خط نسخ ترکستانی ۱۲ و ۱۴ سطر - دارای ۳۲۹ یرک - اندازه ۱۶ در ۹ و قلمی نائینی

(۷۳۰)

۸۳۷ شرح فصول

عربی مکرر شماره ۱۹۷ شارح سید عبد الوهاب بن علی حسینی کرکایی (۱) شرحی است
مزجی بر تخریب فصول خواجه نصیرالدین طوسی -

آغاز (نحمدک اللهم علی ما وفقنا لادراک فصول الکلام و علمنا سلوک مسالك الیهان)
انجام (مصلین علی نبیه صلی الله علیه و آله خاتم النبیین و آله المعصومین و السلام علیهم اجمعین)
خط نسخ مختلف السطر - ابواب و عناوین بشعجرف نوشته شده دارای ۶۹ یرک - اندازه ۲۱
در ۱۳ و قلمی فهرستی (۷۳۴)

۸۳۸ شرح فوآئد

عربی - شارح شیخ احمد احسانی متن کتاب رساله عرفانی موسوم بفوائد است که آن
نیز تألیف شارح است رساله فوائده در ابتدا حاوی ۱۲ فائده «در مطالب مربوطه بمعرفه الله»
بوده و پس از شرح ۷ فائده بدان افزوده - شارح این شرح را بخواهش هم سفر مکه اش
مثلا مشهد بن حسینعلی تألیف نموده تاریخ اتمام شرح شب ۹ شوال ۱۲۳۳ است. کتاب بجای
رسیده -

آغاز پس از تسبیح و تحمید و نام مؤلف (ان جناب الموفق المسدد والا کریم الممجد)
انجام (استمداده من جهتها منعم ابتدا) تاریخ کتابت رمضان ۱۲۶۰ خط نسخ بلیق ۲۱ سطر

(۱) روایات الجنات - ص ۳۵۱

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

برك اول دارای سرلوح كوچك اقوال بشنجراف نوشته شده - دارای ۱۷۰ برك - و مجدول
تحریر و لاجورد و طلا بدو جدول - اندازه ۲۱ در ۱۳ - وقتی نائینی (۷۳۷)

شرح فو آند

۸۳۹

عربی مکرریش - این نسخه تاشرخ فائده مقدم را دارد -
آغاز (ان جناب الموفق المسدد) انجام (راشداً فی الحق والهدی) تاریخ تحریر
۱۲۵۸ خط نستعلیق ۱۵ سطری - اقوال بشنجراف نوشته شده دارای ۲۰۵ برك - اندازه
۲۲ در ۱۵ - وقتی نائینی (۷۳۵)

شرح فو آند

۸۴۰

عربی مکرریش - این نسخه تا آخر شرح فائده دوازدهم را دارد -
آغاز (ان جناب المسدد) انجام (عن تناول الافهام فرددت لك وكررت
تاریخ تحریر ۱۲۳۹ خط نسخ ۲۰ سطری - اقوال بشنجراف نوشته شده - دارای ۶۰ برك -
اندازه ۲۱ در ۱۵ - وقتی نائینی (۷۳۶)

شرح فو آند

۸۴۱

عربی مکرریش - این نسخه نیز تا آخر شرح فائده دوازدهم را دارد -
آغاز (ان جناب الموفق المسدد) انجام « عن تناول الافهام فرددت لك وكررت
عليك » کاتب حسن - در خرم آباد تاریخ کتبت حیادی الاول ۱۲۴۲ خشت گشته و نستعلیق
۲۰ سطری - اقوال بشنجراف دارای ۱۲۰ برك - اندازه ۲۱ در ۱۵ - خریداری آستان قدس در
اسفند ۱۳۱۹ (۷۴۰)

شرح کاشف الاسرار

۸۴۲

عربی - مان و شارح محمد حسن بن زین العابدین سبزواری - متن کتاب ارجوزه است
از شارح که خود بشرح آن پرداخته است - ارجوزه مرتب بر سه فن و خاتمه است : ۱ - در
امور عامه در ۷ مقاله و خاتمه ۲ - در جواهر و اعراض در ۲ مقاله ۳ - در مبدء و معاد در ۴
مقاله - خاتمه در نبوت - تاریخ اختتام نظم ارجوزه متن سال ۱۲۹۲ است و تاریخ فراغت از
شرح ربیع الاول ۱۲۹۴ است - طرز شرح مزجی است شروع قبل از متن مصدر است بعنوان کاشف
آغاز (یا حسن الوجه والاسم والصفه لنا عرفنا لك حق المعرفة - ای الله تم وجود
غیر مناهی) انجام (و احمد الله على انعماله - منابها على النبي وآله) کتب میرود که
نسخه بخط شارح باشد - خط نستعلیق و نسخ معتدب السطر - دارای ۱۰۴ برك - اندازه ۱۸
در ۱۱ - وقتی فهرستی (۸۲۵)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

شرح کلمات بابا طاهر

۸۴۳

عربی - شرحی است مزجی بر جملات و کلمات قصار ماثور و مروی از بابا طاهر عریان همدانی (۱) در معارف و توحید و تهذیب نفس که آنرا شارح مرتب و مبوب در ۲۳ باب نموده . (۲) نظر به آنچه کاتب در صدر نسخه نوشته شارح عین القضاة ابو المعالی (ابوالفضائل) عبدالله بن محمد بن علی بن حسن بن علی میانجی همدانی است که تربیت یافته شیخ احمد غزالی است و بهمت دعوی خدائی بسعی وزیر قوام الدین ابوالقاسم بن حسن در کزنی در سال ۵۲۵ یا ۵۳۳ در مدرسه اش پوست گنده بویج او را تویجیه و در نوریای نفت آلوده پیچیده و سوخته شده آغاز (الحمد لله الواحد الاحد الصمد الذی لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد المقدس ذاته) انجام (وطن ان فیما وصیت عرض القابل مضت و فیما اتمیت الی مخی هذه الطاعة نسبت) کاتب علی بن محمد صالح خوانساری - تاریخ کتابت ۱۲۶۵ خط نسخ ۲۰ سطری - اقوال و عناوین در متن و حاشیه بشجرف نوشته شده - دارای ۵۶ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفای فهرستی (۷۴۲)

شرح گلشن راز

۸۴۴

فارسی - شرحی است متوسط و نه بنی جامع - در نسخه نام شارح مذکور نیست - لیک اینقدر معلوم است که شارح از مریدان سید نور بخش و از مردمان نیمه دوم سده ۹ است . آغاز نسخه (بنام آنکه جان را فکرت آموخت) آغاز شرح (مراتب ثلاث که سرتبه انسانی است باز همان نفس باز مرتبه انسان بسیر رجوعی که تمکین سیارات باز پس یعنی قیود کثرت را گذاشته بسیط اغیر باول رسیده مطلق گشت) انجام شرح (چون هیچ نماند از ما آمد بر ما بنشست) انجام نسخه (الهی عاقبت محمود گردان) کاتب شکرالله بن فتح الله ایلعوزی - تاریخ کتابت ۲۰ صفر ۱۰۵۲ خط نستعلیق ۱۵ سطری - برگ اول دارای یک سر لوح حاشیه و بین سطور این برگ و برگ دوم کل بوته و طلا اندازی - متن بشجرف و شرح بر کتب نوشته شده - دارای ۱۶۵ برگ - و مجدول بلاجورد و تحریر و طلا اندازه ۲۴ در ۱۳ و قفای نایمی « ۷۴۳ »

شرح مشنوی

۸۴۵

فارسی - ترجمه عبارات و آیات عربی و شرح آیات منتخبه فارسی از مشنوی مولوی است - نسخه از اول و میانه و آخر افتاده دارد و برخی از صفحاتش سفید است . بهمین

() متوفای ۴۱۰ یا اواخر نیمه اول سده ۵ هـ ق

(۲) متن کتاب در سال ۱۳۰۶ غور شیرازی ضمیمه رباعیات بابا طاهر دوتهران چاپ شده

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

جهت مترجم و شارح شناخته‌شده . گمان می‌رود کتاب همان شرح علاء الدین بن یحیی واعظ شیرازی موسوم به ازهار مثنوی و انوار مثنوی باشد.

آغاز موجود (آنها که غلبه کنند بر تو حق سبحانه تو را غالب گردانده نشان ران) . انجام موجود (که ما هرايه او را نگاهداریم از هر چه می‌ترسی تو بر او - اینجا در حکایت مذکور) خط نستعلیق ۱۷ سطری عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۹۰ برگ و موریانه خورده - اندازه ۱۷ در ۹ و قلی قائم مقام (۷۴۴)

شرح مثنوی

جواهر الاسرار شماره ۴۴۴ را به بینید

شرح مشاعر

۸۴۶

عربی - شارح محمد جعفر بن محمد صادق لاهیجانی - ترجمه شارح بنظر نرسید . آغاز (الحمد لله الذی تجلّ الذاته بذاته الظاهر صفاته و انضمت العفوت فحدث فیه) آنچه (ووقف تمام الدایره و ان كان فوق كل ذی علم علیم وهو العزیز الحکیم) کاتب محمد رضا تبریزی - تاریخ کتابت رمضان ۱۲۵۵ در اسفهان خط نستعلیق و شکسته ۱۹ سطر عناوین در متن و حاشیه بشنجرف نوشته شده دارای ۷۳ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۳ و قلی ثانی « ۷۴۵ »

شرح مقامات العارفين

۸۴۷

عربی - قطعه شرح اشارات خواجه نصیر طوسی « شرح نهضت نام » است . آغاز (لما اشار فی النعما المتقدم الى ابتهاج الموجودات) انجام (مع فانك لمی جوهر مناسب له بحسب النطره) خط نستعلیق که در هر برگ در سه ستون در متن و حاشیه بطور چلیپا نوشته بین ستونها مجداول به تحریر و طرا است - اقوال و عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۸ برگ . اندازه ۲۶ در ۱۳ و قلی ثانی « ۲۴۷ »

شرح منظومه

۸۴۸

عربی - شارح حاجی ملاهادی سبزواری . شرحی است مزجی بر ارجوزه اش موسوم بفرر الفرائد در حکمت الهی و طبیعی . تاریخ شروع به نظم ارجوزه در ۱۲۴۰ بوده و تألیف این شرح در آدینه ۲۳ رمضان ۱۲۶۱ ختم یافته کاتب مکرراً در ایران چاپ شده - نسخه دیباچه شارح را ندارد .

آغاز موجود (یا واهب القل لك المحاسن - انی جنابك لتنبی المقصد الیه افاده ما ینبئ) انجام (و جعل غفیه امورنا خیرا یمحمد و آله الطاهرين و صلی الله علیهم اجمعین)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

شرح و تعلیقه بر این کتاب را بشماره های ۳۴۶ و ۸۵۰ خطی و ۴۶۳ و ۲۵۷ چاپی به پیشت.
تاریخ کتابت ۲۹ شوال ۱۲۷۹ خطی - تطبیق ۱۵ سطر - دارای ۱۶۷ برگ. اندازه ۲۳ در ۱۳ و قفسه نائینی (۷۵۰)

شرح منظومه

۸۴۹

عربی - مکرر پیش - آغاز (یا واهب العقل لك المحامد) انجام (وجعل عاقبة
امورنا خیرا بمحمد وآله الطاهرين) کاتب محمد علی تاریخ کتابت ماه صفر ۱۲۹۴ در مدرسه
قصه خبوشان - خط شکسته و نستعلیق ۱۹ سطر - عناوین در متن و حاشیه بشنجر ف نوشته
شده - دارای ۱۲۵ برگ - اندازه ۲۷ در ۱۶ و قفسه نائینی « ۷۴۹ »

شرح منظومه

۸۵۰

عربی - شارح سید محمد عمار - شرح و توضیح منظومه و شرح منظومه سبزواری است. این
شرح در سال ۱۳۴۹ در دست تألیف بوده نسخه موجود بخط شارح است و تاقدری از مبحث (جهت)
را دارد ظاهراً پیش ازین از خانم شارح تراوش نکرده است.
آغاز (احمد رباً لا اله غیره) انجام موجود (ذاتی لها لا عرضی مثل حراره) خط
نستعلیق مختلف السطر دارای ۲۱۱ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفسه شارح « ۷۵۱ »

شرح منظومه

۸۵۱

عربی مکرر پیش - این نسخه قطعه ایست از آتش رخ و دارای ۷۱ برگ است. تنها یک طرف
برگ را کاتب نوشته و طرف دیگر را سفید گذاشته است و مینماید که برای چاپ تحریر شده
نسخه بنظر شارح رسیده و در اغلب برگهای آن بجوهر قرمز عبارات و حواشی تعلیق نموده .
آغاز موجود (رفع اشکالی فاقول تعریفهم الماهیه بانها من حیث هی) انجام (لکان
مستلزما لاجواز التکرار فی حقّه وهو محال) خط نسخ ۱۷ سطر دارای ۱۶ برگ مجدول به مرکب
و بقیه بدون جدول است. اندازه ۲۸ در ۱۸ و قفسه شارح در ۱۳۵۶ « ۵۶۶۰ »

شرح مواقف

۸۵۲

عربی مکرر شماره ۱۵۵ - شارح میر سید شریف - شرحی است مزجی بر (مواقف)
تألیفی قاضی عضد الدین ابیحی که از متون موجز کلامی است . تألیف این شرح در ۸۰۷ در
سمرقند خانم یافته و شارح آنرا بنام سلطان غیاث الدین پیر محمد اسکندر موشح نموده است
حواشی بر این شرح را بشماره های ۵۲۱ و ۵۲۳ و ۲۵۸ چاپی و دو حاشیه بر آرا من شماره
۳۸۴ تا ۳۸۷ چاپی به پیشت «

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

آغاز (سبحان من تقدست سبحات جماله عن سبة الحوادث والزوال) انجام (وصالی اله
علی سیدنا الانام وصحبه الختام وسم تسلیما کثیرا) خط نسخ ۲۳ سطری - فصول و مقاصد
بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۲۷ برگ - و مجدول بالا جو رد و شنجرف - اندازه ۲۵ در ۱۶
وقفی نائینی « ۷۵۳ »

شرح مواقف

۸۵۳

عربی - مکرر شماره ۱۵۱ - شرحی است بطور (قوله - اقول) بر مواقف قاضی
عبداللہ بن ایچی، در نسخه نامی از شارح نیست - در پشت نسخه مذکور نوشته شده : « شرح
مواقف امولانا شمس الدین » در پشت این نسخه بخط امیر باختر نسخه نوشته شده : « شرح
مواقف ابهری » کشف الظنون از شارحین مواقف شمس الدین محمد بن یوسف گرهانی
وهم سیف الدین ابهری را یاد کرده لیک اندک مشتی از این دو شرح بیاورده. شارح در
دیباچه از صاحب متن تعبیر استاد نموده . تألیف این شرح در روز دوشنبه نیمه ربیع الاول
۷۶۷ خاتمه یافته - از دعای کاتب در آخر نسخه استفاده میشود که شارح در تاریخ کتابت این
نسخه زنده بوده - نسخه رونویس شده است از نسخه که از نظر شارح گذشته است .

آغاز (سبحانک اللهم ونحمدک یارب العزة والملاء انت کما اتیت علی ناسک لا
احصى علیک شیئا من التناء) انجام (وبه فو عن ظفان القام والظالم ولما اتحدوا البشر من السهو
والزلل وان یعاملنا بفضله ورحمته انه هو الغفور الرحیم) کاتب ابو محمد عیب بن محمد بن
علی بن ابی بکر شافعی تاریخ کتابت - ۱۰ صفر ۷۷۶ خط نسخ ۳۵ سطری - اقوال بشنجرف
نوشته شده . دارای ۲۶۳ برگ - نسخه موربانه خورده و رضویت رسیده - اندازه ۲۷ در ۱۸
وقفی قاضیخان « ۷۵۲ »

شرح نجات العباد

۸۵۴

عربی - مؤلف متن و شرح شناخته نشد . کذب شرحی است مزجی بر متن موجز
کلامی بمسلک امامیه . مضامین کتاب اشعار دارد که شارح از مردمان سده ۱۰ بوده است .
رساله ضمن ۶ فصل صورت گرفته و مصدر است بحديث ، نور : (ستفرق امتی علی ثلث وسبعین
فرقه) فصل ۱ اثبات وتوحید واجب - ۲ در صفات ثبوتیه ۳ - در اثباتات (صفات سلبیه)
۴ - در نبوت ۵ در امامت ۶ - در معاد جسمانی - نسخه دیباچه شرحرا ندارد .

آغاز متن (الحمد لله الذی رفع السموات بغیر عمد والقی فی الارض رواسی از تعبد
بلا مدد والهاوة علی حبیبه سید المرسلین محمد و علی غترته الا کرهین صاوة لانهجی ولا تعبد)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز نسخه (الحمد هو الثناء القول على الجميل الاختيارى على جهة التعظيم والتبجيل) -
انجام (فاوغاب على ظنه حصول ضرر عليه او على احد من اخوانه المؤمنين سقطا) کتاب
محمد بن علی مرتضی حسینی استرآبادی - تاریخ کتابت ۲۴ جمادی الثانی ۹۷۷ در مدرسه
رمساریه قزوین. خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۶۲ برگ. اندازه ۲۱ در ۱۶. وقفی فهرستی

« ۷۵۴ »

۸۵۵ شرح هداية الحكمه

عربی مکرر شماره ۱۸۷ شرحی است بطور قال - اقول بر مبحث طبیعیات والهیات - نظر
به آنچه در پشت نسخه مذکور نوشته شده وهم از احاطه برخی از مطالب این کتاب بشرح حکمت
العين دانسته میشود که شارح فاضل جنگی شمس الدین محمد بن مبارک گشتاب بخارائی است .
گشفت الظنون این شرح را یاد کرده لیکن جمله آغاز شرح حکمت العین شارح را برای
این شرح اشتباه ضبط نموده . در پشت نسخه شماره ۸۵۷ مرقوم است: « شرح هداية جلالیه »
اگر مقصود ملاجلال دوانی باشد چنین کتابی در مؤلفات او ذکر نشده - نسخه دارای برخی
حواشی از محب الدین وهم توضیحات دیگری است . نسخه خطبه را ندارد -

آغاز (وبعد فقد سألني بعض احبابي ان اكتب اقسامی الطبیعی والالهی من کتاب الهدایة)
انجام (وتطویل ممل فی شرح هذا المختصر والحمد لله على التمام وللرسل افضل السلام)
کاتب اسفندیار. تاریخ کتابت ۸۵۰ (حاشیه بر این کتاب را بشماره ۵۲۴ به بینید) خط نستعلیق
۱۷ سطری - اقول بشیخرف نوشته شده دارای ۵۴ برگ. اندازه ۲۱ در ۱۳ خریداری آستان
قدس اسفند ۱۳۱۸ « ۷۴۱ »

۸۵۶ شرح هداية الحكمه

عربی مکرر پیش - این نسخه صفحه اول را ندارد .
آغاز موجود (مع تقديم الطبیعی على الالهی لان الطبیعیات اقدم الاشیاء بالقیاس) -
انجام (وتطویل ممل فی شرح هذا المختصر) کتاب یعقوب بن عوص - سال تحریر جمادی
الاول ۸۸۸ خط نستعلیق ۱۹ سطری - احوال بشیخرف نوشته شده . دارای ۴۳ برگ. اندازه
۱۸ در ۱۳ وقفی فهرستی « ۷۶۲ »

۸۵۷ شرح هداية الحكمه

عربی مکرر پیش - آغاز (وبعد فقد سألني بعض احبابي) انجام (وتطویل ممل
فی شرح هذا المختصر) خط نستعلیق ۱۷ سطری. کاتب غاوین قال واقول را نوشته و سفید

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

گذاشته است - نسخه رطوبت رسیده - دارای ۷۶ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۰ - واقف شناخته شد

« ۵۸۹ »

۸۵۸ شرح هداية الحکمه

عربی مکرر شماره ۱۸۸ - شرحی است بطور قال - اقول بر قسمت طبیعت و الهیات نظر به آنچه در کشف الظنون ج ۲ ص ۶۴۶ آمده شارح مولانا احمد زاده بن محمود هروی خزباتی است . کشف الظنون ج ۲ ص ۱۲۲ از شارحین عقاید نسفی ملازاده هروی خیر - ذیاتی را یاد کرده که در ۸۸۶ از شرح عقاید فراغت یافته گمان میرود که موسوم باین دو اسم یکشخص و این تخالف از ناسخ باشد .

آغاز (باسمک اللهم یا اهل الحمد والتناء و یا ذانمضه و الکبراء یمنشی الاحسام) - انجام (انه البر الرحیم والجواد الکریم و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین) خط نستعلیق ۱۵ سطری - اقوال و فصول بشیخرف حشیة بعضی از برگها دواثری است که که باشیخرف رسم شده نه برگ اول نسخه با خط تازه نوشته شده دارای ۱۰۸ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۳ و قفای فهرستی « ۷۶۴ »

۸۵۹ شرح هداية الحکمه

عربی مکرر شماره ۱۸۹ شارح حسین میبدی - تاریخ تألیف سال ۸۸۰ است . آغاز (الهدایة امر من لدیه) انجام (و توفیق الوصول الیه من الله الاکبر) - ابوالفضل بن مهدی بن حاجی - تاریخ کتابت رجب ۱۰۲۴ هجری - حواشی بر این شرح را بندهاره ای ۸۹ و ۹۳ و ۵۲۵ و ۵۲۶ به بیید « خط نستعلیق ۱۴ سطری - فصول بشیخرف نوشته شده دارای ۱۴۹ برگ - اندازه ۱۷ در ۸ و قفای ثانی « ۱۶۱ »

۸۶۰ شرح هداية الحکمه

عربی مکرر پیش - آغاز (الهدایة امر من لدیه) انجام (و توفیق الوصول الیه من الله الاکبر) تاریخ تحریر ۱۰۸۶ خط نسخ ۱۷ سطری - فصول بشیخرف نوشته شده دارای ۱۲۸ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۳ و قفای صدر الدین ظهیر الاسلام زاده در ۱۳۰۸ « ۷۵۸ »

۸۶۱ شرح هداية الحکمه

عربی مکرر پیش - آغاز (الهدایة امر من لدیه) انجام (و توفیق الوصول الیه من الله الاکبر) تاریخ تحریر ۱۲۶۴ خط نستعلیق ۱۷ سطری برگ اول و ۱۵ برگ آخر بخط تازه

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

نوشته شده - دارای ۸۷ برگه. اندازه ۲۲ در ۱۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸

« ۷۴۸ »

۸۶۲ شرح هداية الحكمه

عربی مکررپیش - آغاز (الهدایة امر من لیدیه) انجام (وتوفیق الوصول الیه من الله الاکبر) کاتب محمد اسطهباناتی. سال تحریر ۱۲۷۲ خط نسخ ۱۵ سطری - فصول و عناوین در متن و حاشیه بشنجراف نوشته شده. دارای ۱۱۲ برگه. اندازه ۲۳ در ۱۳ وقفی فهرستی (۷۵۹)

۸۶۳ شرح هداية الحكمه

عربی مکررپیش - آغاز (الهدایة امر من لیدیه) از آخر نسخه چند برگی افتاده. انجام موجود (عن ظهور خواصها فیکون) خط نستعلیق ۱۹ سطری - فصول و عناوین در متن و حاشیه بشنجراف نوشته شده - دارای ۹۵ برگه. اندازه ۱۸ در ۱۰ وقفی ثانینی (۷۶۰)

۸۶۴ شرح هداية الحكمه

عربی - نسخه دیباچه ندارد. نظر بانچه در پشت برگ اول نوشته شده شارح ملا غیاث بحرآبادی است. ترجمه اش بنظر نرسید تنها در حاشیه صفحه ۱۲ حاشیه بر شرح جدید تجرید (که بشماره ۵۰۲ ضبط است) غیاث الدین محمد بحرآبادی نامی نوشته شده و مؤلف آن کتاب از او تعبیر باستاند نموده است. نسخه حاوی بخش طبیعیات و آلهیات است. آغاز (القسم الثانی فی الطبیعیات ای فی احوال الاجسام الطبیعیة اوفی المسائل الطبیعیة وهذا هو المناسب لما سیاتی من قوله القسم الثالث فی الالهیات) انجام (وهی النفوس التي عرفت بالاكتساب النظري ان كان لها كمالات تاما ولم يكنسبه) کاتب نظر محمد بن شیرعلی بخارانی در مدرسه غازیان بخارا خط نستعلیق شکسته ۲۳ سطری - عناوین را نویسنده نوشته. دارای

۲۶ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی فهرستی « ۷۶۳ »

۸۶۵ شرح هداية الحكمه

عربی. شارح ملا صدرا - آغاز (الحمد لله مخترع العقل الفعال) انجام (عند دون عقد والله اعلم بالصواب الملهم لاولی الالباب) کاتب یسر میرزا عبداللہ شریفی شیرازی تاریخ کتابت محرم ۱۲۳۴ در شیراز در مدرسه میرزا علی اکبر خط شکسته نستعلیق ۱۹ سطری - برگ اول دارای سرلوح اقوال و عناوین در متن و حاشیه بشنجراف نوشته شده - دارای ۲۵۸ برگه. و مجدول بشنجراف و تحریر و طالع بدو جدول - اندازه ۲۳ در ۱۳ وقفی ثانینی « ۷۵۷ »

۸۶۶ شرح هياكل النور

عربی - مکرر شماره ۱۹۸ شارح ملاجلال دوانی - شرحی است مزجی بر هیاکل

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

النور شیخ اشراق و موسوم است به شواکل الحور فی شرح هیاکل النور . شارح در آخر کتاب تاریخ فراغت از این شرح را چنین ذکر نموده : « تجز تحریره بيمين مؤلفه بعد البشاء الاخرة من ليلة الخميس الحاد عشر من شهر شوال ختم بالخیر والاقبال لسنة الثین و سیمین و ثمانمائة الهجرية بدار الموحدين فی تبریز فی الزاوية المباركة المظفرية شکر الله سعی باینها السلطان السعيد الغازي ابي المظفر جهان شاه و رفع درجته فی علین و کان نهضته الى جانب ديار بكر فی اوائل هذه السنة و وقع هجوم الاعداء علیه و اغتيله فی الثالث عشر من ربيع الاول لسنة المذكورة » شارح این شرح را بسلطان محمود ملقب بخواجه جهان ابداء نموده و در حاشیه این نسخه سلطان ابوسعید گورکان نیز نسخه بدل نوشته شده است . مجالس المؤمنین آورده : « دیگر شرح هیاکل که آنرا یکبار بدم بعضی از مانوک هند بسلط التجار اشتهار داشت معنون ساخت و مرتبه دیگر افتتاح آن بنام یکی از سلاطین ایران نمود » آغاز (یامن نصب رایات آیات قدرته علی گواهل هیاکنی الممکنات) انجام (و السلام علی القدسین خصوصا علی سیدنا سید الکمل فی الکمل و آله و صحبه اجمعین علیهم السلام) (یوم الدین) کاتب محمد صفی نوسرکانی - تاریخ کتابت مجرم ۱۱۱۷ صدر نسخه ضمن یکصفحه و نیم عبارتی است از غیث الدین منصور دشتکی در وفق اعداد حروف اسمی و القاب مبارکه دوازده امام علیهم السلام - خط نستعلیق ۱۹ و ۲۰ سطری - اقوال و عناوین در متن و حاشیه بشنجرف نوشته شده - نسخه رطوبت رسیده - دارای ۹۵ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۰ و قفی فهرستی « ۷۶۶ »

۸۶۷ شرح هیاکل النور

عربی . مکرر پیش - آغاز (یامن نصب رایات آیات قدرته) انجام (و السلام علی القدسین خصوصا علی سیدنا سید الکمل فی الکمل و آله و صحبه) خط نستعلیق ۱۹ سطری - دارای ۸۵ برگ و موربانه خورده . اندازه ۱۹ در ۹ و قفی ثانینی « ۷۶۵ »

۸۶۸ شرح هیاکل النور

عربی مکرر پیش - آغاز (یامن نصب رایات آیات قدرته) انجام (و السلام علی القدسین خصوصا علی سیدنا سید الکمل فی الکمل و آله اجمعین) خط نسخ ۱۹ سطری - عناوین در متن و حاشیه بشنجرف نوشته شده دارای ۹۲ برگ و موربانه خورده اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفی ثانینی « ۷۶۷ »

۸۶۹ شرح هیاکل النور

عربی مکرر پیش - کاتب بخشی از دیباچه را ننوشته -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (غب انظمامها اخفاء تباشیر انوار دواته) انجام (والسلام علی قدسین خصوصاً علی سیدنا سید الکمل فی الکمل وآله وصحبه اجمعین) خط نستعلیق ۴۱ سطری دارای ۷۳ برک. مجداول بلاجورد و نسخه دوربانه خورده . اندازه ۲۱ در ۱۲ . به بنید حاشیه محاکمات شماره ۵۳۵ حکمت ص ۵۷ « ۵۱۸۸ »

۸۷. شرح هیاکل النور

عربی - شارح غیاث الدین منصور دشتکی . شرحی است مزجی و تمام نظر شارح در رد شرح ملاجلال دوانی است .

آغاز (افتتح فافول یاغیاث المستغنیین نهجا باشراف هیاکل النور عن ظلمات شواکل الغرور) انجام (سیما نبیما الذی نجانا بانوار الهدایة عن ظلمات الضلالة و آله الکرام الابرار وصحبه المقام الاخیار ما تعاقب اللیل والنهار) کاتب فتح الله بن شکرالله بن لطیف الله کاشانی (صاحب تفسیر منہج الصادقین) تاریخ کتابت ۱۶ ذی قعدة ۹۴۹ خط نستعلیق ۲۰ سطری دارای ۱۰۴ برک. اندازه ۱۹ در ۱۴ و قفای نائینی « ۷۶۸ »

۸۷۱ شطحیات

عربی مکرر شماره ۱۵۶ - مؤلف شیخ شطاح . کتاب توضیح و شرح گفتار رموز عرفاء است . در دیباچه مقصود ازین تألیف را چنین ذکر نموده : « و منتهی مقصودی فی تصنیف هذا الكتاب تفسیر شطحیات الحلاج و بیان افعاله و اقواله فحبه هیجنى الى ان افسر مقالة فی الشطیح و اشارته فی الانانیة » تا آنجا که گفته : « ثم للحقت باقواله شطحیات بعض المشایخ حیالهم لیكون کتابا کافیا للمقتسبین انوار براهین رموزهم و افعالی فی الوجود و القابات » آغاز (الحمد لله الذی نقس بسبجات جمال جبروته عن دمن الحسدان) انجام - (والحمد لله کما یشئ لکرم وجهه و صلواته علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین) تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۰۶۴ خط نسخ ۲۳ سطری - دارای ۱۴۱ برک. اندازه ۲۲ در ۱۲ و قفای نائینی « ۷۶۹ »

۸۷۲ شفاء ج ۱

عربی مکرر شماره ۱۷۲ - مصنف شرف الملک شیخ الرئيس ابوعلی حسین بن عبد الله بن حسن بن علی بن سینا باغی - متولد از مادری ستاره نام در دیه افشنه (از جهال بخارا) در ۳۳ صفر ۳۷۳ (یا ۳۶۳) . وفای روز آدینه یکم رمضان ۴۴۸ یا ۴۴۷ « آراء کاهش در همدان مشهور است . عام فقه را از اسمعیل زاهد آه وخت و در آن کامل شد و نزد ابو عبد الله نائلی منطق و قدری از ریاضی دید و در خدمت ابو منصور حسن بن نوح قمی تحصیل علم طب نمود

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

و با قوت هوش و ذکاوت غریزی و قدرت ذاتی و کوشش و پشت کار در مطالعه بسن ۱۸ سالگی فارغ التحصیل و استاد نامی روزگار گردید و بزیاده برافاده و افاضه علمی وزارت شمس الدوله دیلمی و هم علاء الدوله کاکویه را عهده دار گشت. این کتاب دائرة المعارف فلسفه مشائی و مفصل ترین آثار علمی شیخ است و حاوی علوم منطق و حکمت طبیعی و الهی و ریاضیات است در همدان شروع به تصنیف آن نموده و گفته اند که در ۱۸ مجلد صورت گرفته در ۲۰ روز الهیات و طبیعیات آنرا (بجز کتاب حیوان و نبات) پایان رساند. منطقیات و ریاضیات آن چاپ نشده. موجودی از طبیعیات آن در ۸ فن است. الهیات آن در فن سیزدهم است و هرفن دارای مقالات و هر مقاله دارای فصول است و در تهران در دو جلد چاپ شده. این نسخه شامل قسمت طبیعیات است (ترجمه فن اول کتاب را بشماره ۲۳۰ جایی به بینید)

آغاز (واذ قد فرغنا بتیسیر الله و عونہ مما وجب فی کتابنا هذا وهو تعلیم الطالب من صناعة المنطق) انجام (فاما حدیث الاسنان و منافعها فقد علمت فی موضع آخر) کتاب محمد رضا - تاریخ کتابت جمادی الاول ۱۰۵۳ خط نستعلیق ۱۹ سطری - فصول و عناوین در متن و حاشیه بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۹۹ برگ و شش سر لوح مذهب و مجدول بالا جورد و تحریر و ملاحه اندازه ۲۵ در ۱۷ وقفی نائینی (۷۷۲)

شفاء ج ۱

۸۷۳

عربی مکرر پیش - این نسخه از فن دوم طبیعیات تا آخر مقاله هشتم از فن هشتم را دارد آغاز (الفن الثانی من الطبیعیات وهو مقالة واحدة فی السماء والعالم فعل فی قوی الاجسام) انجام (کالجمامة والمصافیر وذوات النحل فلا يعمل شیئا من ذالك) خط نسخ ۲۱ سطری فصول و عناوین بشنجرف نوشته شده. دارای ۳۱۸ برگ - اندازه ۳۰ در ۲۵ وقفی نائینی « ۷۷۰ »

شفاء ج ۱

۸۷۴

عربی مکرر پیش - این نسخه از آغاز تا باره از فصل ششم از مقالة سیم از فن ششم را دارد - آغاز (واذ قد فرغنا بتیسیر الله تعالی و عونہ مما وجب) انجام موجود (وکان من شان بعضها کما فرضنا ان یقبل الاثر) خط نستعلیق ۲۹ سطری - فصول و عناوین بشنجرف نوشته شده. دارای ۱۷۹ برگ. اندازه ۲۵ در ۱۸ وقفی نائینی (۷۷۱)

شفاء ج ۱

۸۷۵

عربی مکرر پیش - این نسخه از آغاز تا پایان فن پنجم را دارد آغاز (فی السماع الطبیعی وهو اربع مقالات واذ قد فرغنا) انجام یکون ذخیره

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

الی وقت طلب الاخر بالروية والفکر (خطنستعلیق ۱۷ سطری . کاتب جای فصول و عناوین
بر سفید گذاشته و توشنه است . دارای ۳۲۷ برگ - اندازه ۱۲ در ۲۰ و قفلی نائینی (۷۷۳)

شفاء ج ۲

۸۷۶

عربی مکرریش - صفحات این نسخه دارای حواشی مختلفه است از ملا صدرا و غیره .
آغاز (الحمد لله رب العالمین و الصلوٰۃ والسلام علی محمد وآله اجمعین الفن الثالث
عشر) انجام (وخليفة الله فيه) تلخیص و حاشیه برین جلدرا بشماره ۳۲۶ و ۵۲۹ خطی
و بضمیمه شماره ۳۹۳ چاپی به بینید . کاتب فضل الله بن حسن نائینی . تاریخ کتابت ربیع
الاول ۱۰۸۲ در پشت برگ اول مقاله ایست از ملا صدرا در بیان: ابعیت اختصاص منطقه بموضع
معین از فلک . و نیز از حاشیه صفحه ۱۶۳ تا حاشیه صفحه ۱۶۸ رساله ایست در معاد جسمانی
از ملا صدرا و آخر نسخه ضمن ۱۱ صفحه شرح کتاب شفاء و هم رساله در سیره و ترجمه
شیخ رئیس بقلم ابو عبدالله جوز جانی ضمیمه است - خطنستخ ۲۵ سطری - فصول و عناوین
بشجرف نوشته شده . دارای ۹۷ برگ . و مجدول بلاجورد و تحریر و طلا . اندازه ۳۵ در ۲۰
وقفی نائینی (۵۶۶۲)

شفاء ج ۲

۸۷۷

عربی مکرریش - آغاز (الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالیهات عشر مقالات)
انجام (وهو سلطان عالم الارضین وخليفة الله فيها) تاریخ کتابت محرم ۱۰۷۵ خطنستعلیق
۱۹ سطری - برگ اول دارای يك سرلوح مذهب . فصول و عناوین بشجرف نوشته شده -
دارای ۲۰۸ برگ - و مجدول بحر و بر و طلا - اندازه ۱۹ در ۱۰ و قفلی نائینی « ۷۷۵ »

شفاء ج ۲

۸۷۸

عربی مکرریش آغاز (الحمد لله رب العالمین و صلوٰته علی محمد وآله اکرمین اجمعین)
انجام (وهو سلطان لعالم الارض وخليفة الله فيها) خطنستعلیق ۱۵ سطری - فصول و عناوین
بشجرف نوشته شده . دارای ۴۱۲ برگ . و مجدول بلاجورد و تحریر و طلا - اندازه ۱۷
در ۱۲ و قفلی نائینی (۷۷۴)

شمس الهدایه و قالع الضلاله

۸۷۹

فارسی - مؤلف شمس الدین حسینی موسوی رضوی فرزند سید عبد الرحیم مفتی
هرات . ترجمه مؤلف در آخر کتاب « حاشیه بر شرح رشیدیّه » شماره ۲۰۶ منطق مذکور
و مختصر آن این است : شمس الدین بن عبد الرحیم بن ولی محمد بن الله داد بن علی شیر

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

بن ابوب حبیبی قندهاری هروی حنفی - از مردمان نیمه اول سده ۱۳ ه - ق است که پس از پدر مستند قضاء هرات را اشغال نمود . کتاب درمضان و احتیاجات ورد بر شیعه است که بنام فرزندش قاضی فیض الله تألیف کرده . کتب مرتب بر یک مقدمه و چهار فصل و خانمه است : مقدمه در ذکر فرق اهل تشیع - فصل اول در عقائد طایفه امامیه و فرقه اثنی عشریه ۲- در رؤیت حق تم ۳- در بیان اثبات خرافت عمر ۴- در ذکر بعضی از مضاعف و مسائل مردوده - خانمه در ایراد مسائل باطله - تاریخ تألیف سال ۱۲۱۹ است . جای عناوین فصول سفید است .

آغاز (حمد بیحد مرخاقتی را سزا است که از پشت افلاک تا روی خائ جزوی از افطار مملکت اوست) انجام (زیاده اگر گس است همین قدر پس است و عایه التوکل و الاعتماد فی المعاش و المعاد) خط نستعلیق و شکسته ۲۱ سطری . دارای ۷۷ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۵ و قی نائینی ۷۷۶ »

۸۸۰ شوارق الالهام فی شرح تجرید الکلام ج ۱

عربی مکرر شماره ۱۶۷ شارح عبد الرزاق لاهجانی . بروایت دوشاد الجنت ابن کتاب یکی از دو شرح شارح است بر تجرید . این نسخه تا آخر مقصد اول را دارد .

آغاز (ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق و انت خیر القاتلین) انجام (بحصول البرودة و علة مبدء ذاتیه له ابنا) کاتب علی قمی - تاریخ کتابت ۱۲۶۵ خط نسخ ۲۳ سطری - عناوین بشعر ف نوشته شده . دارای ۱۲۷ برگ - اندازه ۲۸ در ۱۸ و قی نائینی (۷۷۷)

۸۸۱ شوارق الالهام فی شرح تجرید الکلام ج ۲

عربی . این نسخه تنها شرح مقصد دوم را دارد و بقیه را کاتب نوشته . آغاز (المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسہ اربعة منها فی الجواهر) انجام (وقال لافرق بین قولنا لیغیر و یتحرك) تاریخ کتابت ذی قعدة ۱۱۲۴ خط نستعلیق ۱۷ سطری . دارای ۲۲۹ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۵ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۲۳۱)

شواکل الحور فی شرح هیا کل النور

شماره ۸۶۶ را به بینید .

۸۸۲ شواهد الربوبیه فی مناهج السلوکیه

عربی مکرر شماره ۱۷۴ مؤلف ملا صدرا . دوره جمع و خلاصه حکمت منعالیه است . که مرتب است بر ۵ مشهد . (ترجمه و حاشیه آرا بشماره های ۴۰۴ و ۵۳۱ به بینید) - نسخه بچاپ رسیده است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

آغاز (الحمد لله الذی تجلی لقاوب العارفين باسرار المبدء والمعاد) انجام (فانه مشتق من الاوکه وهي الرسالة) کاتب عبد علی خراسانی قاینی سربشکی. تاریخ کتابت ۱۲۲۷ خط نسخ ۲۱ سطر - اشراق و عناوین بشنجرف نوشته شده. دارای ۱۱۱ برگ. اندازه ۲۰ در ۱۱. وقفی تاج ماه بیکم سال وقف ۱۲۶۲ « ۷۸۱ »

۸۸۳ شواهد الربوبیه

عربی مانند پیش - آغاز (الحمد لله الذی تجلی) انجام « فانه مشتق من الاوکه وهي الرسالة » تاریخ تحریر ۱۲۵۰ خط نسخ ۱۸ سطر - اشراق و عناوین بشنجرف. دارای ۱۴۴ برگ. کاغذ نسخه حنائی رنگ. اندازه ۲۱ در ۱۴ وقفی نائینی « ۷۷۹ »

۸۸۴ شواهد الربوبیه

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی تجلی) انجام « فانه مشتق من الاوکه » کاتب محمد جعفر - تاریخ تحریر ۱۲۵۵ خط شکسته و نستعلیق ۱۳ سطر - بین سطور برگ اول و دوم طلائع اندازی. اشراق و عناوین بشنجرف و لاجورد نوشته شده. دارای ۱۹۷ برگ. مجدول به تحریر و طلا به جدول - اندازه ۱۹ در ۱۱ وقفی نائینی « ۷۸۳ »

۸۸۵ شواهد الربوبیه

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی تجلی) انجام (فانه مشتق من الاوکه) خط نسخ ۱۹ سطر. دارای ۱۷۵ برگ. عناوین را در چند برگ اوایل باشنجرف نوشته و در بقیه سفید و نانوئیس است. اندازه ۲۴ در ۱۴ وقفی نائینی (۷۷۸)

۸۸۶ شواهد الربوبیه

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی تجلی) انجام (فانه مشتق من الاوکه) خط شکسته و نستعلیق ۱۶ سطر - برگ اول دارای سر لوح زمینه طلا. حاشیه این برگ و برگ دوم کل بویه و طلائع اندازی - اشراق و عناوین بشنجرف نوشته شده. دارای ۱۷۳ برگ و مجدول به تحریر و طلا به جدول - اندازه ۲۰ در ۱۳ وقفی نائینی « ۷۸۲ »

۸۸۷ شواهد الربوبیه

عربی مکرر پیش - این نسخه تمشه و سوسوم را دارد آغاز (الحمد لله الذی تجلی لقاوب العارفين) انجام (المؤیدین بالوحي والانباء انشاء الله) خط نسخ ۲۰ سطر - اشراق و عناوین بشنجرف نوشته شده. دارای ۸۷ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۴ وقفی نائینی « ۷۸۰ »

[حرف ص]

صراط المستقیم

۸۸۸

عربی: مختلف میرداماد - کتاب فلسفی معلق و غامضی است و در وصفش گفته شده :
صراط المستقیم میرداماد - مسلمان نشنود کافر مبینا . نسخه ناقص است . موجودی ترعه دوم
از مساق اول در مبحث انحاء حدوث زمانی است .
آغاز موجود پس از تسمیه (والاعتصام بالعزیز العظیم رب لا اتق الا بک ولا اتکل الا
علیک) انجام (یعنی بنا الی سلوک سبیل التطویل) خط نستعلیق ۱۴ سطری - فصول و عناوین
بشعجرف نوشته شده . دارای ۲۸ بركه اندازه ۱۹ در ۱۰ و قی این خاتون « ۲۸۶ »

صناعیه

۸۸۹

فارسی مکرر شماره ۲۰۲ تصنیف میر ابوالقاسم قندرسکی معروف بمیر قندرسکی (۱)
مدفون در تخت فولاد اسفهان - میر از حکماء و ادباء ممتاز در فنون حکمت و طب
ورباضی و استاد مسلم دوره خود بوده و پس از برگشت از هندوستان در اسفهان متوطن گشت و با وجود
فضل و کمال از مصاحبت و معاشرت اهل جاه و جلال احتراز میفرمود و بیشتر لباس فرومایه و بشمینه
می پوشید و مجالس و موائس فقراء و اهل حل بود و بتجایه و تمفیة نفس میکوشید . و زده
شاه عباس کبیر معزز بود . (۲) تاریخ وفاتش بنقل هدیه الاحباب از لوح قبرش ۱۰۵۰ است
لیک در آخر این نسخه سال ۱۰۳۹ نوشته شده و رباعی زیر را که حاوی ماده تاریخ و فوت است
آورده : « تاشد ز جهان خسرو فوج دانش » « شد بحر جهان تهمی ز موج دانش »
« تاریخ وفاتش ز خرد چشم گفت » - (۱۰۳۹) - « صدحیف ز آفتاب اوج دانش »
مؤلف مقصود از این رساله را در دیباچه چنین ذکر نموده : « غرض ازین رساله بیان حد صناعات
و منفعت صناعات و اختلاف صنایع در منافع که موجب اختلاف مراتب صناعات است و تحریر بر
اقتناء صنایع هر کسی را لایق با استعداد او و تحذیر از صنایع که نفع و کم شرف و بیان آنکه
صنایع متاهلند بالفعل و غیر متاهلند بالقوه و بیان آنکه غایت بعضی صناعات موضوع صناعات
دیگر میشود نامنتهی شود بصناعتی که غایتی و رای او نیست (۱) رساله مرتب است بر یک مقدمه و
۲۳ باب و چاپ شده .

(۱) الذریعه (ج ۴ ص ۱۱) نسب مؤلف را چنین ذکر کرده : « الامیر ابوالقاسم بن میرزا بزرگ
بن میر صدرالدین البوسوی من ولد ابراهیم المرتضی المعروف بالمر قندرسکی »

(۲) ریاض الساریین . روضة المعطاء ناصری

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (الحمد لله وبحول الله وقوة الله - وصلى الله على النبي وآله) انجام (و فرو
مایکان بروجمند از فرومایگی) وحدت خط نسخه با خط رساله که شماره ۹۱۶ است میرساند
که این نسخه نیز در اوائل سده ۱۳ نوشته شده است . خط نستعلیق ۱۸ سطری - عناوین
وابواب بشنجر ف نوشته شده . کاغذ نسخه آبی و سفید و خدائی رنگ - دارای ۳۱ برگ .
اندازه ۲۲ در ۱۴ و قفی عند الملك در سال ۱۴۷۶ (۷۸۷)

(حرف ض)

ضیاء العین

۸۹.

عربی - مؤلف غیاث الدین منصور دشتکی . حاشیه بر شرح حکمت العین شمس الدین
بخاری است . این کتاب در مجالس المؤمنین بنام حاشیه ذکر شده . لیک کتاب در آخر
نسخه کتاب را بنام مذکور ضبط کرده است . نسخه موجود تا اوائل بحث اول از امور
عامه را دارد .

آغاز (اللهم ارنا بعین حکمتک حکمة العین) انجام (وهو اعتقادنا بان الخصوصية
موجود معانقا) کتاب لطیف الله - تاریخ کتابت ذیقمده ۱۰۴۹ خط نستعلیق ۱۹ سطری -
دارای ۱۹ برگ اندازه ۱۹ در ۱۰ و قفی نائینی « ۷۸۸ »

طرائف فی مذهب الطوائف

در باب اخبار به پیشد

(حرف ع)

۸۹۱ عذاب النواصب علی الجاحد الناصب ج ۱

عربی - مؤلف ابوعلی محمد بن اسمعیل بن عبد الجبار بن سعد الدین گیلانی .
متولد در ذیحجه ۱۱۵۹ متوفای ۱۲۱۵ در کربلا (۱) رجالی معروف صاحب کتاب منتهی
المقال . نسبت به شیخ الرئيس منتهی است و از شاگردان وحید و صاحب ریاض است کتاب
در رد نوافض الروافض میر مخدوم شربانی اگر کانی است که بمآذورات اهل سنت احتجاج
نموده - این جلد بدین نمط مبوب و مرتب شده : مقدمه ۱ - فی فساد ما احسنه القوم
من القول بعدالة المجابه ۲ فی عدم الاعتماد علی احادیثهم ۳ - فی مقصدان و خاتمه المقصد
الاول فی بیان ان مذهب الامامیه مذهب اهل البیت ع ۲ - فی وجوب التمسك بمذهب اهل البیت
خاتمه فی بینه من احوال الائمه الاتی عشر ۴ .

(۱) هدیة الاحباب

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (الحمد لله محقق الحق بایاته) انجام موجود (دروی جیدنا عن خیر ایل عن الباری)
پس از این یک صفحه حل رموزی است که مجلسی برای بحار الانوار وضع نموده در حاشیه آن
مسطور است: « حرر فی دارالمباده بید العبد الذلیل محمد بن اسمعیل بن ابیض رهم (گذا)
فی ثانی جمادی الثانی سنه ۱۲۱۵ » گمان میرود که نسخه مسوده بخط دستی مؤلف باشد .
خط نسخ مختلف السطر - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۳۶۸ برگه انداز ۲۱ در ۱۵
وقفی فهرستی (۷۹۱)

عرض نامه

۸۹۳

فارسی - مؤلف بابا افضل کاشانی - رساله در شرح برخی از مباحث و موضوعات
طبیعی و الهی است. مؤلف آنرا چنین توصیف نموده: « این نامه را آنکه دروی حکایت
وصفت انواع هستیهای کلی رانده شد » تا آنجا که گوید « و سختیهای او آنکه می دهد
از معلومات دائم باقی نه از جزویات فاسد و کروزده و مستحیل » تا آنجا که گفته « بلکه
آنچه استیم که کائنات این عالم و متولدات و حوادث نا آمده را بیان کی بودن و شرح چگونگی
بدهیم » رساله پس از دیباچه مفصل در صفت حال و فایده این رساله و اندرز ضالان علم
در چهار عرض صورت گرفته و هر عرضی حاوی درهائی از سخن است : ۱- عرض اجسام
که درباره افعال و قبول گذش اند - در ۱۵ در ۲- عرض کنندگان و کارگران در اجسام
عالم و جسم مردم در ۵ در ۳- عرض دانشهای مردم و اقسام آن در ۱۷ در ۴- عرض
دانشندگان و بیان ماهیت و ائیت داده در ۷ دره

آغاز (خداوند با بفرزونی جود و فروغ وجودت که جان بوی جوی و خرد بدو گو باشد)
انجام (والحمد لمن هو بذاته حمید و هی علی کل شئی شهید) خط نستعلیق بسیار خوب ۲۵
سطری عناوین باشنجرف نوشته شده . دارای ۲۴ برگه مجدول به تحریر و مطبوعه - وجودون -
اندازه ۴۳ در ۳۶ وقفی نائبی « ۷۹۲ »

عرض نامه

۸۹۳

فارسی مکرر پیش - آغاز (خداوند با بفرزونی جود و فروغ وجود) انجام (والحمد
لمن هو بذاته حمید و هو علی کل شئی شهید) خط نستعلیق ۱۷ سطری - عناوین بشنجرف
نوشته شده . دارای ۴۵ برگه انداز ۲۱ در ۱۴ وقفی نائبی « ۷۹۳ »

عقائد دینی

۸۹۴

فارسی - مؤلف ضیاء الدین بن سدید جرجانی - ترجمه اش بنظر فرسیده - مختصر است

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

ساده بطور سؤال و جواب در عقائد امامیه

آغاز پس از خطبه و نام مؤلف (که این رساله ایست مختصر در واجبات عقیده که جمع کردم آنرا از جهت التماس بعضی از طالبان علوم دینی) انجام (پس وقوع این همه واجب بود و واقع خواهد شد . والله اعلم بالصواب) در آخر رساله تاریخی نوشته شده که درست خوانده نمیشود و طوری نوشته شده که مرده بین این دو رقم : « ۱۰۵۱ » - « ۱۰۷۱ » است و عبارت قبلی از تاریخ مذکور این است : « تمام شد کتاب عقاید دینی در عیون شهر شوال سنه » پس از این در ۶ صفحه در بیان شهداء از امام زادگان خورده سال است . خط نستعلیق - ۱۰ سطری . دارای ۲۹ برگ - اندازه ۱۵ در ۱۰ و قفلی نادر شاه سال وقف ۱۱۴۵ « ۷۹۷ »

عقلة المستوفیه

۸۹۵

عربی - مؤلف محیی الدین محمد معروف بابن عربی - رساله ایست عرفانی در بیان نظم و ترتیب عالم علوی و سفلی و مرتب است بر ۱۴ باب : ۱ - فی نظم مایهتوی هذا الكتاب ۲ - الکمال الانسانی ۳ - فی خلق الارواح المیهمة والعصر الاعظم ۴ - فی خلق العقل الاول ۵ - فی ذکر العرش ۶ - فی ذکر العرش العظيم ۷ - العرش الرحمانی ۸ - العرش الکرم ۹ - فلك البروج ۱۰ - فلك الکواکب الثابتة ۱۱ - خلق الدنيا ۱۲ - الاستحالات ۱۳ - فی النکاح والتوالد ۱۴ - فی الانسان

آغاز (الحمد لله الواهب الذی افتتح وجود السوی والارواح المیهمة) انجام (ولست بغيرکم فکن بی اتنا) خط نسخ ۱۹ سطری ابواب و عناوین بشیخرف نوشته شده - دارای ۲۳ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ و قفلی تاج ماه بیکم سال وقف ۱۲۶۲ « ۷۹۸ »

عمدة العقائد

۸۹۶

عربی - مؤلف ابو البرکات حافظ الدین عبد الله بن احمد بن محمود نسفی حنفی ایندجی متونای ۷۱۰ در ایندج اصفهان (۱) مختصر است کلامی در بیان اصول اعتقادات اهل سنت و مرتب است بر ۱۸ فصل : ۱ - قال اهل الحق حقایق الاشياء ثابتة ۲ - العالم محدث ۳ - صانع العالم واحد ۴ - صانع العالم ليس بعرض ۵ - صانع العالم الحي ۶ - صانع العالم متکلم بکلام واحد ازلی ۷ - المتکونین غیر المکون ۸ - صانع العالم اوجده باختیاره ۹ - صانع العالم حکیم ۱۰ - رؤیة الله بالابصار ۱۱ - ارسال الرسل مبشرين ۱۲ - ثم ان نبینا ۱۳ - الاستطاعة مقارنة للفعل ۱۴ - افعال العباد و جمیع الحيوانات معاوقه الله تعالی

(۱) الاغلام ج ۲ کشف الظنون ج ۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۱۵ - تکلیف الاطلاق غیر جائز ۱۶ - الایمان بالله فرض ۱۷ - کلی ماورد به السمع ولایا بام العقل بوجب قبوله ۱۸ - لابد للمسلمین من امام . نسخه دارای حواشی از صابونی و غیره است . آغاز پس از دیباچه (جمعت فی هذا المختصر عمدة عقيدة اهل السنة والجماعة قدس الله ارواحهم اجابة السائلین وصونا لهم عن عقاید المبالغین) انجام (تمت بعلی رضی الله عنهم اجمعین) خط نسخ ۱۲ سطری . دارای ۳۲ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۳ . وفقی خواجہ شیر احمد - « ۷۹۹ »

۸۹۷ عنقاء مغرب فی معرفت ختم الاولیاء و شمس المغرب

عربی - مؤلف محیی الدین ابن عربی . کتابی است عرفانی محض در بیان مقام انسان از مقابله آن بعالم علی الاطلاق وجهت خلافت و تدبیر . تاریخ تألیف سال ۹۳۲ است . آغاز پس از نام مؤلف (حمدت الہی والمقام عظیم) انجام (عند فناء العدد ! لوتر المذکور فی الشعر) تاریخ کتابت ۱۳ ربیع الثانی ۱۱۳۱ پس ازین شرح عبارتی از کتاب ضمن ۴ صفحه ضمیمه است . خط نسخ ۱۷ سطری - عناوین بشنجر ف نوشته . دارای ۲۰ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۲ وفقی نائینی « ۸۰۰ »

عین الحکمه

۸۹۸

فارسی - مکرر شماره ۲۰۷ مؤلف میر قوام الدین تهرانی از افضل نیمه دوم سده ۱۱ کتابی است در حکمت که گویا پیش از مبحث صدور موجودات از مبدأ را نوشته است . کتاب پس از مقدمه در بیان موضوع علم حکمت بر ده فصل ترتیب یافته : فصل ۱ در تقسیم موجود بواجب و ممکن ۲ - در تقسیم موجود بواحد و کثیر ۳ - در لواحق وحدت و کثرت ۴ - در تعریف کلی و جزئی ۵ - در تحقیق جنس و فصل و نوع ۶ - در تحقیق ماهیت مضاف ۷ - در تحقیق ماهیت جسم و اثبات ترکیب او ۸ - در تقسیم علت ۹ - در تحقیق فعل و غایت ۱۰ - در تحقیق صدور موجودات از قاعل بالذات و رجوع موجودات باو .

آغاز (شکر و سپاس مر خدا را که نمود بماراه راست را و درود و سلام بر بهترین خالق او محمد و آل او اجمعین اما بعد بدان بدرستی و تحقیق که هر عالمی را ناچار است از سه چیز) انجام (سبحان ربك رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمد لله رب العالمین) ضمن ۹ صفحه قسمتی از رساله خلق اعمال دوانی ضمیمه است - خط نستعلیق ۲۱ سطری - عناوین و فصول بشنجر ف نوشته شده - کاغذ کتاب برنگ آبی سفید . دارای ۲۹ برگ . و موریا نه خورده اندازه ۲۲ در ۱۳ وفقی فهرستی « ۸۰۱ »

عین الفردوس

۸۹۹

عربی - مؤلف از فضلاء امامیه است که شناخته نشد . مختصریست در اثبات مبداء

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

و معرفت الله که مطالب آن در عنوان یکم مقدمه و ۳ « عین » و خاتمه صورت گرفته . در آخر نسخه بنام مذکور ضبط شده و در صدر نسخه نوشته شده : « عین فردوس لجنات النعم » شاید این عبارت ماده تاریخ تألیف باشد « ۱۱۳۴ »

آغاز عناوین مطالب بشرح زیر است : مقدمة التعریف بالميز الذاتی حد و المرضی رسم فمع جنس قریب تام وبدونه ناقص والذاتی حقیقی واعتباری فان للعقل ان یعتبر فی مفهوم البسیط أجزاء اعرف منه بوجه فی التعریف لضرورة التوضیف ولاشئ اعرف من النور - شین الوحدة کون لا یتحقق فی غیره - عین قد وجب علی العاقل ان یعلم کنه حقایق اصول الممكنات - عین اذا کان النور الجاعل الحقیقی فی غایة صفاء قراء الکمال - خاتمة لیعلم ان العاقل لا یمکن المجهول من غیر سنوک العقل - نسخه محشی بحواشی مؤلف است .

آغاز (الحمد لله الواحد الاحد فی غایة الکمال) انجام (علی غایة الغنی ونهایة الجمال) تاریخ کتابت ۴ شوال ۱۱۸۴ در شیراز - خط نسخ ۱۷ سطری عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۸ برگ . انداز ۱۹ در ۱۳ و قی ثانی « ۸۰۳ »

۹۰۰ عین الیقین فی اصول الدین

عربی - مؤلف محمد بن شاه مرتضی بن شاه محمود معروف بعلامه حسن کاشانی متخلص بفیض متولد ۱۰۰۷ متوفای ۱۰۹۱ مدفون در کاشان - فقه و حدیث را در شیراز خدمت سید ماجد بحرانی و عقلیات را نزد ملا صدرا تحصیل و تکمیل نمود و هم بشرف دلامادی ملا صدرا نائل شد . از اعلام جامع و مشایخ اجازه بشمار است . نزد شاه عباس صفوی دوم اعزاز و احترام تمام داشت . این کتاب که ملقب بانوار و اسرار است اباب حکمت ذوقی است که مرتب بر یکم مقدمه و دو مقصد است : اما المقدمه ففیها خمسة مطالب . مقصد اول « در اصول علم » ففیها اربعة وعشرون مطلباً ۲ (در علم باسما و زمین و ما بینهما) ففیها احدى وعشرون مطلباً - آغاز (سبحان من حارت لطائف الاوهام فی بداء کبریانه وعظمته) انجام (کمال انوار الحکم و اسرار الکام والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً) تاریخ فراغت از تألیف سال ۱۰۳۵ است . بطوریکه در پشت برگ اول و هم در پشت برگ آخر نسخه نوشته شده این نسخه رونویس از نسخه اصلی شده و فرزند مؤلف علم الهدی محمد در سال ۱۰۸۵ در کاشان آن را تصحیح و مقابله نموده است . خط نسخ ۲۵ سطری - فصول و عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۸۲ برگ . انداز ۲۳ در ۱۶ و قی قائم مقام « ۸۰۴ »

۹۰۱ عین الیقین فی اصول الدین

عربی - مکرر ریش - آغاز (سبحان من حارت لطائف الاوهام) انجام (کمال

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

انوار الحکم و اسرار الکلم والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً) کاتب نصیر الدین محمد بن علی - تاریخ کتابت ۱۱۰۰ خط نسخ نصف اول نسخه ۱۷ سطر و نصف دوم ۲۱ سطر و فصول و عناوین بشنجر ف نوشته شده. دارای ۲۹۲ برگ. اندازه ۱۹ در ۱۴ و قفسی شجعی - سال وقف ۱۳۱۵ شمسی « ۸۰۵ »

۹.۲ عیون الاسرار المکتومه

فارسی - مؤلف محمد علی بن محمد حسین بن محمد سعید بن حاج محمد صالح بن محمد سعید خاخالی که در تاریخ کتابت نسخه زنده بوده. رساله در بیان شذائ و وحی و الهام و کشف و نبوت و ولایت است که به خواهش میرزا محمد عابد خان حاکم لاهیجان تألیف کرده تاریخ فراغت از تألیف سال ۱۲۶۲ است. رساله مرتب بر ۹ فصل و خاتمه است: ۱- در فرق میان وحی و الهام ۲- در بیان وحی ۳- در بیان اقسام خواطر ۴- در بیان کشف ۵- در فرق میان رسول و نبی و ولی و امام ۶- در معنی نبوت و ولایت ۷- در اعتبارات نبوت و ولایت ۸- در تعیین خاتم نبوت و ولایت مطلقه و مقیده ۹- در شمه از اوصاف حقیقت محمدیه ص ۴۴ خاتمه در شرح حدیث حقیقت آغاز (الحمد لله الذی سیخر بقدرته النجوم السوائک) انجام (در محقق خاطر شریف حاضر فرمایند) کاتب محمد کریم بن علی اکبر طیب سائانی. تاریخ کتابت ۱۱ ربیع الاول ۱۲۶۳ در مدرسه مستوفی رشت. خط نستعلیق و شکسته ۱۹ سطر - فصول بشنجر ف نوشته شده. کاغذ نسخه آبی و سفید - و دارای ۱۸ برگ. اندازه ۲۲ در ۱۶ و قفسی فهرستی « ۸۰۶ »

۹.۳ عیون المسائل و نتایج العلوم

عربی - مصنف ابونصر فارابی - رساله ایست در اثبات مبدء و بیان پیدایش و وجودات (۱) رساله ضمن مجموعه فلسفه به چاپ رسیده. آغاز (العالم ینقسم الی تصور مطلق کما یتصور الشمس و القمر و العقل و النفس) انجام (وان فات الخبر الکثیر الذی یصل الی ذلک الشیء لاجل الیسیر من الشرائع لابد منه کان الشرح « گذا » اکثر) تاریخ کتابت محرم ۱۲۸۶ خط نستعلیق خوب ۱۵ سطر. دارای ۵ برگ. اندازه ۲۲ در ۱۴ و قفسی قائم مقام (۸۰۷)

۹.۴ عیون المسائل

عربی مکرر پیش - آغاز (رب انعمت فزد العلم ینقسم الی تصور مطلق) انجام (من (۱) عیون الانباء (ج ۲ ص ۱۴۰) یکی از تعنیفات فارابی را بنام (کتاب عیون المسائل علی رای ارسطو طالیس) ضبط کرده و آنرا چنین توصیف نموده: (وهی مائة وستون مسألة جوابات المسائل مثل عنها وهی ثلاث و عشرون مسألة) توصیف مذکور می رساند که آنگاه کتاب غیر از این رساله است.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

الشر الذي لابد منه كان الشر حينئذ اكثر (خطنستعلیق شکسته ۱۶ سطرى - دارای ۶ برگ .
اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفى نائینی « به بینید رساله الطیر شماره ۶۶۳ حکمت ص ۱۱ » (۵۹۳۹)

[حرف غ]

۹.۵ غایت الامکان فی درایة المکان

فارسی - مؤلف بضبط کاتب ابن نسخه تاج الدین محمود اشنبی است و بضبط کاتب در نسخه که بسال ۷۰۰ نوشته شده و بشماره ۹۰۶ است تاج الدین محمود بن خداداد اشنبی است . کشف الظنون (ج ۲ ص ۱۴۶) این رساله را بنام غایت الامکان فی معرفة الزمان و المکان تألیف شیخ محمود اسنوی ضبط کرده . ترجمه مؤلف بنظر نرسید . در صفحه ملحق به نسخه بخط تازه ترجمه مؤلف چنین آورده شده : « رساله غایة الامکان فی درایة المکان تصنیف الشیخ الاجل تاج الدین محمود الاثنوی و کانه (کذا) تلمیذ الشیخ شمس الدین محمد بن عبد الملك الديلمی صاحب المقامات العالیه والصفات الکثیره فی حقایق التصوف و اکثر ما فی هذه الرسالة هو من معارف هذا الشیخ و رایتہ فی مصنفاته یسقط اکثر من هذه الرسالة و هو ایضا ذکر فی رسالته و وقایع هذا الشیخ محمود المذکور و وقایعه و حالاته قدس الله تعالى روحهما و عظم فتوحهما و قبر المصنف فی داخل بلدة هرات قریب درب خوش مع قبر شیخه السلطان مجد الدین الاسفراری المشهور بطالبه ذکر الشیخ نجم الدین رازی صاحب المرصاد فضله و کماله فی تفسیره الذی کتب فیہ الاشارات و التاویلات و عده من سلاطین الصوبیة (کذا) قدس الله ارواحهم الطاهره و متعنا ببرکاتهم و الی المصنف یتصل خرقه الشیخ علاء الدوله قدس الله تعالى سره العزیز نقبل هذا کله بوا سطه واحده من خط المولى المتصوف مولانا حافظ علی الجامی قدس سره (رساله در بیان تنزیه و تقدیس حق تعالی از حیز و مکان و زمان و توضیح و تفسیر آیات و اخباریکه موهم نسبت مکان و زمان است بخدای تعالی .

آغاز (الحمد لله الذی لا آخر لا اولیه و لا اول لاخریه و لا بطون لظاهریه و لا ظهور لباطنیته و لا کیف لذاته) انجام (آنکه شب عید هلالی بدید نیست چون آنکسکه خیالی بدید) پس ازین در ۱۳ صفحه مقاله ایست از مؤلف در معرفت الله . خطنستعلیق ۱۵ سطرى - عناوین بشنجر ف نوشته شده . دارای ۴۱ برگ . و مجدول بلا جور و دو تحریر و طلا اندازه ۲۳ در ۱۴ و قفى نائینی « ۷۹۶ »

۹.۶ غایة الامکان فی درایة المکان

فارسی مکرر ریش - آغاز (الحمد لله الذی لا آخر لا اولیه) انجام (و نزاعت شیطانی نکه دارا و بلغفه و سعة رحمته و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی نبیه محمد و آله اجمعین) و حدت خطنسخه بانسخه ۳۹۸ که شمیمه همین نسخه است میرساند که این نسخه هم در محرم ۷۰۰ نوشته شده است . خط نسخ ۱۹ سطرى عناوین بشنجر ف نوشته . دارای

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۳۴ برگه. اندازه ۲۰ در ۱۰ « به بینید. اصول عقائد شماره ۳۵۲ حکمت ص ۳۳ » (۵۹۱۵)

۹.۷ غنچه باز در شرح گلشن راز

فارسی - شارح سید حسین بن سید محمد رضا - شرحی است منظوم بنحوه تعلیق مستزاد بر مثنوی گلشن راز که آن را در محرم ۱۳۰۸ به صدر اعظم ایران نهاد و بنام او منون نموده است. دستخط مؤلف هم در نسخه درج است - نسخه دارای خطبه عربی مشهور و فارسی منظوم است .

آغاز نسخه (باسمك الجامع المحيط بكل موجود اللهم يا باهر الجود وقيوم الوجود)
آغاز شرح (بنام آنکه جان را فکرت آموخت - قای عاشقی دوخت) انجام (چراغ دل
نور جان بر افروخت - سراپا جان و دل سوخت - کشاد نصرتش مردم فزون باد - بدار
الملك ارشاد - که عین الدین بوقت خوش کند باد - دو صد رحمت بر او باد) - خط نستعلیق
۲۴ سطری . دارای ۵۰ برگه. اندازه ۲۶ در ۱۵ و قفسه نایبی « ۸۰۸ »

(حرف ف)

۹.۸ فتوحات المکیة فی معرفة اسرار المالکیة و المالکیة

عربی - مؤلف شیخ محیی الدین معروف بابن عربی - بزرگتر و جامع ترین کتابی است در عرفان و تاویل و آداب سلوک و غیرها که از مکاشفات شیخ است در مکه و مرتب است بر ۵۶۰ باب و چاپ هم شده است . نسخه موجود تا باب ۷۸ را دارد - (حاشیه بر این کتاب را بشماره ۵۷۶ خطی بنام ردود و نقود و منتخب از مختصرش را بنام کبریت الاحمر ضمیمه شماره ۶۶۹ جایی به بینید)

آغاز (الحمد لله الذی اوجد الاشیاء عدم) انجام (لها الف درجه و ثلثین درجه و هو یمهدی الی سبیل الرشاد) کاتب محمد ابراهیم میبدی . تاریخ کتابت ۱۰۸۵ در اصفهان . خط نسخ
۲۱ سطری . دارای ۹۰۶ برگه . اندازه ۲۵ در ۱۶ و موریانه خورده . و قفسه نایبی « ۸۰۹ »

۹.۹ فتوحات

عربی مکرر پیش - این نسخه تنها باب ۲۹۵ و ۳۷۱ را دارد .

آغاز موجود (فی معرفة منزل الاعداد المشرقة من الحضرة المحمدیه) انجام (من العقل والاحساس فیما طعمته) صدر نسخه ضمن ۲۳ صفحه و میانه دو باب نیز در ۱۱ صفحه و هم ۳ صفحه در آخر قطعات و عبارات متفرقه منقول از فتوحات و غیره است . خط نسخ مختلف السطر عناوین و فصول بشجره . دارای ۶۷ برگه . اندازه ۱۸ در ۱۲ و قفسه تاج ماه بیگم سال وقف ۱۲۶۶

« ۸۱۰ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

فتوحات

۹۱۰

عربی مکرر پیش - این نسخه تنها باب ۲۸۴ و ۲۹۸ را دارد.
آغاز موجود (فی معرفة منزل المجارات الشریعة) انجام موجود (والله يقول الحق و هو یهدی السبیل) خط نستعلیق ۲۱ سطری - دارای ۱۰ بركه انداز ۱۸ در ۱۲ وقفی تاج ماه یکم سال وقف ۱۲۶۲ « ۸۱۱ »

الفرآ ندفی حل شرح العقائد

۹۱۱

عربی - مؤلف محمد بن ابی شریف قدسی متوفای ۹۰۵ هاشیه بر شرح عقائد تفتازانی است . آغاز پس از نام محشی (حمدا لمن دل نظام خلقه الباهر علی وحدانیته) انجام - (والله ولی التوفیق والهادی الی سواء الطریق والحمد لله وحده وصلى الله على محمد و آله وسلم وحسبنا الله ونعم الوکیل) کاتب احمد بن عبد الحق بن شرف الدین - تاریخ کتابت شعبان ۹۰۳ در مصر در زاویه بسطامیه - نسخه در زمان محشی نوشته شده . پس ازین ضمن سه صفحه دستور ساولک و توصیه ایست اخلاقی از شهاب الدین عمر سهروردی . خط نستعلیق معتدل السطر - اقوال بشنجر ف نوشته شده - دارای ۹۴ بركه انداز ۱۸ در ۱۳ وقفی نائینی « ۸۱۳ »

فصل الکلام

۹۱۲

فارسی - مؤلف شناخته نشده . ردی است از فرقه بابیه ازلی بفرقه بهائی - نسخه در اصل عربی بوده و بفارسی ترجمه شده است .
آغاز (بسم الله الامنع الا قدس جل جلاله الحمد لله الذى هدانا لما ارتضاه من الدین) انجام (ولطافيتك يا ارحم الراحمين يا اكرم الاكرمين ويا جواد السائلين) خط نسخ ۱۷ سطری - دارای ۳۵ بركه انداز ۲۱ در ۱۴ وقفی نائینی (۳۶۶)

فصوص الحکم

۹۱۳

عربی مکرر شماره ۲۱۰ - مؤلف محیی الدین محمد معروف بابن عربی مرید شیخ ابوالحسن علی بن عبدالله بن جامع (یا سلام) و شیخ ابومدین مغربی است . مختصری است گشفی و شهودی در باب عرفان که در عنوان ۲۷ فص صورت گرفته است . مؤلف این کتاب را به تلخیص نموده و ملخص را نقش الفصوص موسوم داشته است . (شروح این کتاب را به شماره های ۴۱۸ و ۸۲۴ و ۸۲۸ و ۸۳۱ و ۹۳۰ و شرح نقش الفصوص را بشماره ۱۰۵۸ به بینید)
آغاز (الحمد لله منزل الحکم علی قلوب الکلم) انجام (والشیء لا یقال فیہ یسع نفسه ولا لا یسمها فافهم والله یقول الحق و هو یهدی السبیل) تاریخ کتابت ۳ شعبان ۱۲۳۲ خط نستعلیق ۱۹ سطری - عناوین بشنجر ف نوشته شده . دارای ۴۴ بركه انداز ۲۱ در ۱۵ وقفی نائینی (۸۱۶)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

فصوص الحکمه

۹۱۴

عربی - مصنف ابونصر فارابی. متن موجزی است در ربویات که در عنوان ۹۸ فص انجامیده و با شرح بیچاپ رسیده - نویسنده در صدر نسخه اشباها نوشته: «رسالة الفردوس عن الشيخ الرئيس» و جای کلمه فص سفید گذاشته شده - شروح این رساله را بشمارهای ۸۳۳ و ۸۳۵ و ۸۳۶ خطی و هم بضمیمه شمارهای ۱۸۷ و ۵۶۳ چاپی به بینید «
آغاز (قال الامور الموجودة قلنا لكل منها ماهیه و هویه) انجام (وکل شئی هالک الا وجهه) خط نستعلیق ۱۶ سطری دارای ۱۰ بركه اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفی نائینی «۸۱۴»

فصوص الحکمه

۹۱۵

عربی مکرر پیش - در این نسخه کاتب بجای کلمه «فص» کلمه «فصل» نوشته است
آغاز پس از خطبه (قال الحکیم المعام الثانی ابونصر محمد الفارابی رحمه الله الامور الموجودة) انجام (وکل شئی هالک الا وجهه) خط نسخ ۱۷ سطری عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۱۰ بركه اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفی نائینی «۸۱۵»

فصول

۹۱۶

فارسی مکرر شماره ۲۱۴ - مصنف خواجه نصیر الدین طوسی متن فارسی موجز کتابی است که بر ۴ فصل مرتب است و هر فصل دارای عناوین (اصل ، تبصره) و غیره است نسخه تعریب هم شده است : فصل ۱ - در توحید - ۲ - در عدل - ۳ - در نبوت و امامت - ۴ - در معاد « شرح این رساله را بشماره ۱۹۵ و ترجمه عربی آنرا بشماره ۹۱۷ به بینید »

آغاز (هر که از چیزی آگاهی یابد لابد از هستی آن چیز آگاهی یافته) انجام (حق تعالی کافه اهل رحمت را توفیق دهد اانه خیر موفق و مبین و الصلوة علی محمد و آله اجمعین)
کاتب شاه محمد بن زین العابدین تاریخ کتابت نیمه جمادی اشانی ۱۰۴۲

خط نستعلیق ۲۲ سطری عناوین در متن و حاشیه بشنجرف نوشته شده دارای ۹ بركه اندازه ۲۵ در ۱۴ و قفی فهرستی « به بینید اوصاف الاشراف شماره ۳۵۱۰ عمومی اخلاق ص ۳۵) د ۶۰۶۵ »

فصول

۹۱۷

عربی - مصنف خواجه نصیر الدین طوسی. مترجم رکن الدین محمد بن علی فارسی جرجانی استرآبادی - شاگرد علامه حلی است و در سال ۷۲۸ زیده بوده (۱) و در عراق عرب

(۱) روژات الجنات ص ۲۶۵ - نوس ۶۰۹ - الذریعه ج ۱ ص ۶۳ و ج ۴ ص ۱۲۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

اقامت داشته (۲)

آغاز پس از خطبه (فان علم الکلام وان کثر اسراره و بعد اغواره و تشعبت مسائله)
انجام (ولا یضمه بتفریطه وجهله والاشقی مینا « کذا » و خسر خسرا مینا و فقنا الله تم السعاده
الاخره به محمد و عترته) (اصل فارسی رساله را پشماره ۹۱۶ و شروح برین ترجمه عربی را
بشماره های ۱۹۷ و ۳۶۸ و ۳۹۲ و ۴۹۳ و ۱۰۴۰ به بینید) تاریخ تحریر ۱۱۰۵ خط نسخ
مختلف السطر . دارای ۱۲ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۲ . واقف شناخته نشد « ۸۱۷ »

الفطره السلیمه

۹۱۸

عربی - مؤلف حاج محمد گریمخان . دوره اعتقاداتی است استدلالی به سبک شیخیه
که مرتب بر یک مقدمه و چهار باب و خاتمه است . مؤلف این رساله را بدرخواست حاج میرزا
محمود اصفهانی تألیف کرده و در ۱۳ رجب ۱۲۷۱ از تألیف آن فارغ شده . نسخه بچاپ هم رسیده
آغاز (الحمد لله الذی کان قبل کان) انجام (لوتدبرت فیہ استغیت عن سایر الکتاب)
خط نسخ ۲۸ سطری - دارای ۱۹۷ برگ . اندازه ۳۵ در ۲۲ و قفی حاج سید حسین یزدی
سال وقف ۱۳۳۶ « ۸۱۸ »

فیض الالهی

۹۱۹

عربی - مکرر شماره ۱۰۵ منطق . منسوب بشیخ الرئيس است . رساله ایست در اصول
وحی و الهام و معجزات و منامات و کرامات و سحر و تبرک .
آغاز (اعلم ان الافعال والافعالات تفاوت بحسب تفاوت الامور العالیة والفسفیه والجسمانیة)
انجام (ولكن العذر فی الامساك عن تفاحیها واضح وعند هذا نختتم الرساله والحمد لله
اولا و آخرها و ظاهرا و باطنا و الصلوة علی محمد و آله) خط نسخ ۲۷ سطری - عناوین در متن
و حاشیه بشنجر ف نوشته شده برگ اول دارای یکسر لوح زمینه طلایی بسیار زیاده دارای ۳ برگ و مجدول
به تحریر و لاجورد و طلا و شنجر ف بدو جدول - اندازه ۳۰ در ۱۸ و قفی نائینی « به بینید »

(۲) درین هنگام که این صفحه آماده برای چاپ بود ترجمه اوصاف الاشراف برای کتابخانه خرید
شد . ترجمه اوصاف الاشراف نیز از رکن الدین محمد بن علی استرآبادی است . از دیباچه آن
معلوم گشت که رساله جبر و قدر تالیفی خواجه نصیر الدین طوسی بزبان پارسی بوده و مترجم این رساله
آنرا تریب نموده . رساله فارسی جبر و قدر تالیفی خواجه را در صفحه ۱۲۱ شماره ۶۲۷ و تریب
آنرا در همان صفحه شماره ۶۲۶ به بینید . مترجم در دیباچه ترجمه اوصاف الاشراف آورده است
که این رسائل فارسی تالیفی خواجه را نقل و ترجمه بهری نموده: اساس الاقیاس . اخلاق ناصری .
فصول . شرح کتاب ثمره بطایه و س . رساله در جبر و قدر .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

رسائل اخوان الصفا شماره ۵۸۰ حکمت ص ۳۶۷ « ۵۹۰۷ »

[حرف - ق]

۹۲۰ قرۃ العیون فی اغر الفنون

عربی - مؤلف فیض کاشانی - دوره مختصر جامع است در حکمت و معارف و عقاید که در ۱۲ مقاله ترتیب یافته و هر مقاله حاوی پنج عنوان « کلمه » است. عنوان مقالات :
۱- فی معرفۃ الله تعالی - ۲- فی صفاته و اسمائه سبحانه - ۳- فی المنع و الهدایع - ۴- فی النفوس و الاشباح - ۵- فی حدوث العالم - ۶- فی القضاء و القدر - ۷- فی حجة الله تعالی علی خلقه - ۸- فی فتن هذه الامة - ۹- فی العلم و الايمان - ۱۰- فی البرزخ - ۱۱- فی نشو و الاخره - ۱۲- فی البعث و الحشر. ماده تاریخ فراغت از تألیف جمله « مکتوبه الکلمات » است که مطلق ۱۰۸۷ است. کتاب چاپ شده .

آغاز (یا مبدع الارکان و الاصول) انجام (و ملائکة الارض و السماء اجمعین) نسخه مصدراست بفرست مطالب - تاریخ کتاب صفر ۱۲۴۴ خط نستعلیق ۱۰ سطری عناوین بشنجراف و پنج برگ اول نسخه بخط تازه نوشته شده است - دارای ۲۳۷ برگ. اندازه ۱۳ در ۹ و قتی وزیر وظایف سال و قف ۱۳۰۹ شمسی « ۸۲۱ »

۹۲۱ قرۃ العیون

عربی مکرر پیش - آغاز (یا مبدع الارکان و الاصول) انجام (و ملائکة الارض و السماء اجمعین) کاتب زین العابدین. تاریخ تحریر ۱۲۸۴ خط نسخ ۱۸ سطری - عناوین بشنجراف نوشته شده دارای ۶۳ برگ. و مجدول بالا جور دوشنجراف بدو جدول کاغذ نسخه آبی - اندازه ۲۶ در ۱۸ و قتی نائینی « ۸۲۰ »

۹۲۲ قواعد التوحید

عربی - نظر بانچه سید حیدر آملی در کتاب جامع الاسرار (در قواعد سیم از اصل سیم) ذکر نموده مؤلف : صدر الدین اصفهانی معروف بترکه است. رساله است در توحید بمسائل صوفیه . این رساله در کتاب مذکور بنام رساله در اثبات وجودیه و بدها و وجود مطابق ضبط شده . این رساله با شرح موسوم بنهید القواعد بچاپ رسیده . در نسخه چاپی بنام قواعد التوحید و مؤلف آن بنام صدر الدین ابو حامد محمد اصفهانی معروف بترکه تشخیص یافته . ترجمه مؤلف رساله بنظر نرسید (شرح این رساله را بشماره ۲۳۵ حکمت چاپی ببینید)

آغاز (الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی نبيه محمد و آله اجمعین) فان تقرير مسئلة

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

التوحید علی النحو الذی ذهب الیه العارفون (انجام) لایحتمله هذا المختصر وهذا آخر ما اردنا ان نوردہ فی هذه الرسالة والحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی نبیہ محمد المصطفی و آلہ الطاہرین (خط نستعلیق ۱۸ سطری دارای ۱۸ برك . ومورياته خورده . اندازہ ۲۴ در ۱۳ و قفای ابن خاتون سال وقف ۱۰۶۷ « ۸۲۲ »

۹۲۳ قواعد العقائد

عربی مکرر شماره ۲۱۷ مؤلف خواجہ نصیر الدین طوسی . دورۀ مختصر استدلالی اعتقادات امامیه است . نسخه چاپ هم شده (شرح بر این کتاب را بشماره ۲۰۵ خطی بنام « عزیه » و بنام « کشف الفوائد » در باب حکمت چاپی به بینید) آغاز (الحمد لله المنقذ من الجبره والضلالة) انجام (ولما لا بد لهامنه والله اعلم بحقایق الامور ومن لم يجعل الله له نورا فماله من نور) خط نسخ ۲۳ سطری که در متن وحاشیه نوشته شده - فصول بشنجرف - دارای ۶ برك . ومجدول بشنجرف وتحریر وطلا بجهارجدول . اندازہ ۴۴ در ۲۶ و قفای نائینی « ۸۲۳ »

۹۲۴ قواعد عقائد آل محمد ص ۴

عربی - نظر به آنچه را که کاتب در پشت صفحه اول نوشته مؤلف : عزالدین محمد بن احمد بن احمد بن الحسن الدلمی (کذا) است . ترجمۀ مؤلف بنظر نرسیده . تعبیر کاتب از مؤلف بجملة : « رحمه الله ورضی عنه » میرساند که مؤلف در تاریخ تحریر نسخه در قید حیات نبوده . کتاب در بیان عقائد فرقه زیدیه است و بر سه فن ترتیب یافته : ۱ فی بیان قواعد عقائد اهل البيت عليهم السلام . در ۷ فصل ۲ فی بیان ثبوت امامة اهل البيت عليهم من المنقول والمعقول . در ۶ فصل ۳ فی بیان مذهب اهل البيت عليهم السلام فی قروع الدين . در ۵ فصل ۴ آغاز (الحمد لله الاحد الصمد الذي تنزه عن الفحشاء) انجام (صلوا عليه وسلموا تسليما) کاتب مهدی بن مهلاویه . تاریخ کتابت جمادی الاول ۱۰۷۴ در شهرستان صنعاء . کاتب نوشته است که این نسخه را « مولانا عین العلماء العالمین و واسطة العقدا الثمین من سادات ائمة المطهرین محمد بن الحسن بن امیر المؤمنین المنصور بالله القاسم بن محمد » برای خود و برای طلاب حق از شیعیان آل نبی استنساخ نمود . کاتب در صفر ۱۰۷۵ در شهرستان صنعاء از مقابله این نسخه با نسخه المنصور بالله قراغت یافته خط نسخ ۲۳ سطری ابواب و عناوین بخط درشت و مرکب و شنجرف نوشته شده . دارای ۲۹۴ برك . اندازہ ۳۰ در ۲۱ و قفای قائم مقام « ۸۲۴ »

۹۲۵ قوی و ادراکات انسان

عربی - مصنف شیخ الرئيس . رساله در مجموعه « تسع رسائل » بچاپ رسیدہ .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (قال الشيخ اعلم ان الانسان لمقسم الى سر وعلان) انجام (لامسامنة ولا معاذة
تعالی عما یشرکون علوا کبیرا) خطاستعلق وشکسته ۱۷ سطری - دارای ۵ برك. اندازه
۱۹ در ۱۲ وقفی نائینی « به بینید رساله نفس شماره ۷۰۵ حکمت ص ۷۵ » (۶۰۱۵)

(حرف ك)

کائنات جق

۹۲۶

فارسی مؤلف ابوحاتم مظفر اسفزاری از منجمین اواخر سده ۵ هـ . ق . که در بستن
رصد ملک شاهی با حکیم عمر خیام و میمون بن نجیب واسطی شرکت داشته . رساله مرتب است
بر سه باب: ۱ اندر حاد ثنائیکه از بخار تولد کند در فضاء هوا در ۱۳ فصل ۲ از حاد ثنائیکه
بر روی زمین افتد از بخار دو گونه در ۷ فصل ۳ اندر حاد ثنائیکه در زیر زمین افتد در ۷
فصل . نسخه باب سوم را ندارد . کتاب با تصحیح و مقدمه آقای قلی مدرس رضوی چاپ رسیده .
آغاز (حکیمان چنین گفته اند که موجودات عالم که ایزد تعالی آفرید از دو گونه است)
انجام موجود (از آن سبب به آتش بسوزد و بر طوبت زنگار شود) خطاستعلق که بطور چاپی در
هر صفحه سه ستون نگاشته شده - فصول و عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای ۳ برك و جدول
بتحری و طابش جدول اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی (به بینید ره انجام نامه شماره ۷۳۸ حکمت
ص ۴۵) « ۵۹۸۰ »

کاشف الحق

۹۲۷

فارسی - مؤلف معزالدین محمد بن ظهیرالدین محمد حسینی اردستانی مشهور بمیر میران
شاگرد ابن خاتون محمد عاملی . این کتاب محرف کتاب حدیقه الشیعه مقدس اردبیلی است
که با اندک تصرف و تغییر و حذف فصل راجع ب مذهب صوفیه (که در ضمن احوال امام صادق ع
ذکر شده) آن را بنام خود کرده و سلطان عبد الله قطیبه اهدا نموده . (۱) در دیبچه
نامی برای کتاب ذکر نکرده . در پشت برك اول نسخه نوشته شده : « این کتاب مستطاب
باصواب پر ثواب بر خصماء آن چون ذوالفقار حیدری برهنیست قطع و چون مصنف رحمه الله
از جهة هضم نفس یا مصلحتی از اسم شریف و تسمیه کتاب ساکت شده بمناسبت مقام بکاشف الحق
موسوم گردانیده . نظم این نادره مجموعه اقسام علوم - اسرار خفی معرفت را مفهوم - چون از رخ
حق حجاب باطل برداشت گردید از آن بکاشف الحق موسوم - این نامه دین میان جمیع - و
تاروز نشور باد مشهور » تاریخ ختم تألیف سال ۱۰۵۸ است .

(۱) شرح و خصوصیات این کتاب در مستدرک الوسائل (ج ۳ ص ۲۹۴) مذکور است و در جلد ۱ این
فهرست در شرح کتاب (حدیقه الشیعه) شماره ۱۰۳ نیز اشاره شده .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (حمدی که حامدان ملاء اعلی و ذا کران کره غبرا از ادای آن عاجز آید) انجام
(شکر که این نامه بعنوان رسید - بیشتر از عمر بیایان رسید) کاتب محمد صادق که برای امام
وردی بیک حاکم شیراز در سال ۱۰۹۸ نوشته است - خط نسخ ۳۷ سطری . برگ اول دارای
سراوج زمینه طلا - ابواب و فصول در متن و حاشیه بشنجرف نوشته - دارای ۲۸۲ برگ . و
مجدول بتخریر و طلا . اندازه ۲۶ در ۱۶ خریداری آستان قدس « ۸۲۶ »

۹۲۸ کاشف الحق

فارسی مکرر پیش - آغاز (حمدی که حامدان ملاء اعلی) انجام (بود بجهاد و هشت
بعد هزار - که پایان رسید این گفتار) خط نستعلیق خوب ۲۵ سطری - ابواب و فصول بشنجرف
نوشته شده . کاغذ کتاب خانی رنگ - دارای ۴۷۷ برگ . اندازه ۲۵ در ۱۲ . مجدول بتحریر و طلا
بدو جدول - وقفی نائینی (۸۲۸)

۹۲۹ کتاب در حکمت

عربی - کتابی است در حکمت که اول آن افتاده است و موجودی از آن در طبیعات است
و مینماید مؤلف آن از اعلام نیمه دوم سده ۱۱ هجری است . از برخی قرائن گمان میرود که کتاب
« تشریح العالم » تألیف فیض کاشانی باشد - جای عناوین و فصول و بخشهای کتاب غالباً سفید
است . عناوین مطالب بشرح زیر مرتب است : فی مہیۃ التکوین و انیسیتہ - فی لمبۃ و تاسیسہ -
فی النظر فی الفعل والافعال - ان التفاعل یتنازع المتفاعلين فی المحل - ان تاسیس الدرجات (کذا)
الامزجة الادویه علی هذا الطريق صعب المسلك - فی اصول کلیہ - انه اذا خرج خطوط من
مرکز الفلك - انه اذا تفاعل جرم صوری و مادی ۱۰۰۰ فی التکوین اشتدادی و فیہ رکنان ۱
فی تقسیم التکوین و فی العناصر استبدادیہ و احکامها (در ۳ فصل) ۲ فی المركبات و فیہ اطراف
(۴ طرف) ۱ فی المبادی الترتیبیۃ التحصیلہ و التولیدیۃ و مسائل هی مبادی الاحکام (در ۷
فصل) ۲ فی المركبات الاستبدادیۃ (در ۴ فصل) ۳ فی المركبات الفضلیۃ الاستبدادیۃ ۴ فی المركبات
الغیر المستحکمة الترتیب الاستبدادیۃ ۵۰۰ فی التکوین الاقترانی و فیہ رکنان ۱ فی المبادی
الاقترانیۃ (در ۴ فصل) ۲ فی المركبات (در ۳ طرف) ۱ - فی المركبات الجمادیۃ (در ۳ فصل)
۲ فی المركبات الفضلیۃ ۳ - فی المركبات النباتیۃ (در ۴ اصل و هر اصلی دارای فصولی است)
۴ فی المركبات الحيوانیۃ و فیہ اصول -

آغاز موجود (السفر الرابع و کون وجہان الکف و دعا عن الاشتغال نحو مانعین فیہ
عن العلوم الدینیۃ والدنیویۃ ولا تدل علی مرجوحیۃ فی نفسہ) انجام (یکون لها ای الاسلام
تماتی و انساب خاص بانارها ای القوى المادیۃ و هو الاحتلام والحمد لله رب العالمین تم) خط نسخ

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۱۲ سطری - دارای ۲۲۰ برگ. اندازه ۱۹ در ۱۲. واقف شناخته نشد « ۶۰۹ »

۹۳۰ کتاب دقایق در معرفت حقائق

فارسی. مؤلف خواجه عبدالرحیم بن شمس الدین محمد اقطاعی تبریزی معروف بخلوتی متوفای یکم محرم ۸۵۹ مدفون در مقبره بابا مزید (۱) از عرفاء تبریز و در نوشتن خطوط شش گانه استاد و سرآمده است. کتاب در توضیح اصطلاحات و مشکلات فصوص الحکم است و مرتب است بر ۱۲ فصل واصلی و هر فصلی مشتمل است بر چند دقیقه و تنبیه و مساعد و دیگر از عناوین. آخر نسخه افتاده است و موجودی از آن قدری از فصل هشتم است ترتیب مطالب چنین است: ۱ در ذکروجود ۲ در اشارات بیهضی از مراتب کلیه و اصطلاحات این طایفه ۳ در معرفت اسماء و صفات ۴ در ذکر اعیان ثابته و تنبیه بر مظاهر اسمائیه ۵ در ذکر جوهر و عرض بر قاعده و طریق اهل الله ۶ در بیان عوالم کلیه و حضرات خمس الهیه ۷ در آنچه متعلق است به عالم مثال ۸ در مراتب کشف بر سیل اجمال.

آغاز (حق الحمد ان یحمد بالاحری والاحق) انجام موجود (بواسطه انه ف ایشان است بصفت و اسمائی که مقضی این) خط نسخ ۱۷ سطری - فصول و عناوین بشجر ف - دارای ۴۸ برگ. اندازه ۱۸ در ۱۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۸۶۰)

۹۳۱ کشف الاسرار

عربی. مؤلف شیخ شجاع روزبهان بقلی. مؤلف نامی برای کتاب تعیین نکرده - کتاب در آخر نسخه نام مذکور را نوشته. توصیف و شرح کتاب چنان است که در دیباچه آمده: « ان اذکر له ما یقع لی من وقایع المکاشفات واسرار المشاهدات و ما یکشف لی من عرایس المملکوت و عجایب انوار الجبروت و خباصات التجای والتدلی فی مقام الاترکس و صرف کشف سبجات الذات فی مواجیدی و سکری و صحوئی » تا اینجا « و لکن ما ذکرک به فی ما کشف لی فی ایام ماضی ثم اذکر ما یقع لی بعد ذلک »

آغاز (الحمد لله الذی لیس فی وجوده هواجس الشا و الفنون) انجام (و انه بفضلہ یغنی عن غیره و استغنت به وهو حسبی) تاریخ کتبت ۱۰۶۴ خط نسخ ۲۳ سطری - دارای ۵۱ برگ. اندازه ۲۳ در ۱۲ وقفی نائینی (۸۲۹)

۹۳۲ کشف الاسرار

فارسی - مؤلف کمال الدین (جلال الدین) حسین بن خواجه شرف الدین عبدالحق

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اردبیلی متخلص بالله متوفای ۹۴۰ یا ۹۵۰ (۱) بسن متجاوز بر ۷۰ مدقون در اردبیل در مقبره شیخ صفی الدین از شاگردان دوانی و غیاث الدین دشتکی و امیر جمال الدین عطاء الله بن فضل الله و از اعلام جامع دوره خودش است. چندی در هرات بندهمی امیر علی شیر نوائی و شاهزاده غریب میرزا اختصاص داشته و از ۹۰۴ که به آذربایجان برگشت در مقبره شیخ صفی الدین بتدریس اشتغال داشت (۲) رساله در مبحث وجود است.

آغاز (سپاس و منت واحدیرا که سریان وجودش در جمیع مراتب ساریست) انجام - (نودانی و تدبیر خود و السلام) تاریخ کتابت ۱۰۴۳ خط نستعلیق که بطور چلیپا نوشته - عناوین بشنجراف دارای ۷ برگ. و مجدول بشنجراف اندازه ۲۶ در ۱۷ « به بینید جام جهان نما شماره ۴۳۴ حکمت ص ۹ (۶۳۸۰)

۹۳۳ کشف الاسرار

فارسی - مؤلف حاج میرزا محمد ابراهیم بن آخوند ملا علی لاریجانی مازندرانی از افاضل اواخر سده ۱۳ ه - ق. شرحی است مفصل به (قال - اقول) بر حق الیقین شهبازی - نسخه موجود تاقدری از شرح حقیقت چهارم از باب اول را دارد و مینماید که کاتب آنرا ماتمام گذاشته است - آغاز (الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرون و ائمة الله علی اعدائهم و منکری فضائلهم و مناقبهم من الجن و الانس اجمعین الی يوم الدين اما بعد میگوید اقل الخلیقه) انجام موجود (پس عام بطرفان مقدم است بر عالم باضافه پس ابن نیز) خط نسخ اوائل نسخه کاغذ آبی و ۱۲ سطری بقیه کاغذ سفید و ۱۶ و ۱۷ سطری - دارای ۱۶۴ برگ. اندازه ۲۰ در ۱۴ وقفی نائینی (۸۳۰)

۹۳۴ کشف الاسرار

فارسی - مؤلف شناخته نشد . پنداشته میشود که از مردمان اواخر سده ۱۳ ه - ق بعد است . کتاب یک رشته نکارشی است مربوط بیاب امامت و احتجاجات با اهل سنت. آغاز (الحمد لله الذی جعلنا من المؤمنین الذین هم عن اللغو معرضون) انجام (کی تواند که شود هستی بخش و صلی الله علی محمد و آله) خط نستعلیق خوب. آیات و احادیث بخط نسخ ۱۱ سطری - دارای ۶۶ برگ. اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی نائینی « ۵۶۶۳ »

۹۳۵ کشف و اشراق

فارسی - مؤلف میرزا هدایت الله بن میرزا حسین اشتیانی ملقب بوزیر دفتر متوفای

- (۱) تاریخ فوت در مستدرک الوسائل (ج ۳ ص ۵۱۳) ۹۰۵ ضبط شده است . ظاهرا اشتباه کتاب است
(۲) تعقیه سالی . کشف الظنون ج ۱ ص ۲۵۳ . دانشمندان آذربایجان

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اواخر محرم ۱۳۱۰ مدفون در بیرون دروازه تهران سر راه امام زاده حضرت عبد العظیم ع (۱)
عموزاده صدر اعظم میرزا یوسف مستوفی المعالک است و خود هم به خدمات دولتی مشغول بوده .
ذوق ادبی و عرفانی و مهارتی در تطبیق بین ظاهر و باطن و تاویل و تحقیق داشته است - این کتاب
که در سال ۱۲۸۲ در دست تألیف بوده رشته نگارشی است کلامی و عرفانی و در آن متعرض بر
کتاب میزان الحق شده است .

آغاز (لله الحمد رب السموات ورب الارض رب العالمین وله الکبریا) انجام (که
فرموده است صنع الله الذی اتقن کل شیء انه خیر بما تفعلون) خط نسخ ۱۵ سطری - عناوین
بشنجرف - دارای ۷۸ برگه و مجدول بالاچورد و شنجرف - اندازه ۲۱ در ۱۳ و قفسه قائم
مقام « ۸۳۱ »

کشف الحقائق

۹۳۶

فارسی - مؤلف : عزیز (الدین) بن محمد نسفی مدفون در ابرقوه فارس . مرید شیخ
سعد الدین محمد حموی (متوفای ۶۵۰ یا ۶۵۸) بوده . مؤلف در دیباچه کتاب آورده :
« فصل در سبب تألیف بدانکه در خواست درویشان در سنه احدی و سبعین و ست مائه بود و در همین
سال لشکر کفار بولایت ماوراء النهر آمده ولایت خراب کرد و این بیچاره درین تاریخ در شهر
بخارا بود » تاریخ مذکور اشتباه کاتب است چه آنکه مقصود از ورود لشکر کفار لشکر
چنگیز است و استیلای چنگیز بر بخارا در ۶۱۶ بوده . مؤلف باز در دیباچه آورده : « چون
بسمه ثمانین و ستمائه رسید این کتاب تمام جمع آمد » باز تا آنجا که گفته : « فصل تاریخ
تألیف بدانکه در ماه جمادی الاول سنه ثمانین و ستمائه در ولایت فارس در شهر ابرقوه بودم »
مرحوم هدایت در مجمع الفصحاء سال ۹۱۶ تاریخ مهاجرت مؤلف از بخارا و ورود بابر قوه
یاد کرده و در ریاض العارفین تاریخ مذکور را سال وفات مؤلف دانسته . منتظم ناصری تاریخ
فوت مؤلف را در ۶۹۱ ضبط کرده است . کتابی است در معارف و توحید و عقائد و سلوک
و مطالب هر رساله را طبق عقائد اهل شریعت و حکما و اهل وحدت بیان نموده و از خود اظهار
رأی ننکرده . کتاب مرتب است بر دیباچه و فاتحه الکتاب و ۱۰ رساله و خاتمه الکتاب که هر کدام
در فصولی انجامیده : فاتحه الکتاب در بیان آنکه مذاهب در امت محمد ص چند است و خلاف
از کجا ظاهر شد و اصل خلاف چیست و مذهب مستقیم کدام است در ۱۵ فصل - رساله ۱ در
بیان وجود در ۳۴ فصل ۲ در بیان انسان در ۳۰ فصل ۳ در بیان سلوک در ۲۲ فصل ۴ در
بیان توحید در ۱۶ فصل ۵ در بیان معاد در ۳۸ فصل ۶ در بیان دنیا و آخرت و شب قدر

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

وروز قیامت و حیات و ممات در ۹ فصل ۷ در بیان آنکه هفت آسمان و هفت زمین کدام است و تبدیل زمین و طی آسمان چیست و زمین عرفات و زمین قیامت کدام است و حج گذاردن عبارت از چیست و چند نوع است در ۱۵ فصل ۸ در بیان کتاب الله و کلام الله و در بیان قرآن و فرقان ۹ در بیان حقیقت اسلام و ایمان و احسان و عیان و حقیقت صاوة و زکوة و صوم که چیست و از برای چیست و برای کیست ۱۰ در بیان صاحب شریعت و قائم قیامت و در بیان آنکه ادیان و شرایع چند است و نسخ شریعت چیست و چرا است . خاتمة الكتاب در بیان آنکه ختم در نبوت و ختم در ولایت چیست و هرگز بود که عالم اینچنین که هست نبود و وقتی بود که عالم اینچنین که هست نباشد . این نسخه تا رساله هفتم را دارد و اندکی از اول دیباچه افتاده است .

آغاز موجود (که جمع کنی باید که اول سخن اهل شریعت باز سخن اهل حکمت باز سخن اهل وحدت بیان کرده شود) انجام (چنانکه قدر و شرف علم بقدر و شرف معلوم بود) کتاب عبد الله مازندرانی که برای میرزا محمد جعفر نامی نوشته است . خط نستعلیق ۱۸ سطری فصول بشنجر فرف نوشته شده . دارای ۱۲۲ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۳ و قفسه نائینی « ۸۳۵ »

کشف الحقائق

۹۳۷

عربی - مؤلف نظام الدین علی بن صدرالدین محمد موسوی رضوی . ترجمه اش دیده نشد لکن از استشهادش بشعر نظیری نیشابوری (متوفی ۱۰۲۳) دانسته میشود که از اعلام امامیه سده ۱۱ بعید است . رساله در رد جبر و تفویض است . آغاز (اللهم لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم فستألك بحق سيدنا) انجام - (وخدمة اصحاب المشاهدة للشواهد الربوبية فتبصر وكن من الشاكرين والحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطيبين الطاهرين) تاریخ کتابت ۱۸ ذیحجه ۱۰۸۷ پس از این ۵ برگ شامل عبارات متفرقه است . خط نسخ ۱۹ و ۲۰ سطری . دارای ۶ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۲ - و قفسه نائینی « به بینید رساله جبر و قدر شماره ۶۲۷ ص ۱۰۵ » (۵۹۳۵)

کشف الحقائق

۹۳۸

عربی - مؤلف شیخ محمد تقی بن میرزا علی محمد نوری متولد شبیه ۱۱ شوال ۱۲۰۱ متوفای ربیع الاول ۱۲۶۳ در سعادت آباد از باوگ نور مدفون در وادی السلام نجف (۱) از خاندان مستوفی و اعمال دیوانی بوده و پدر حاج میرزا حسین نوری محدث معروف است . عقاید را در اصفهان نزد ملا علی نوری دیده و نقلیات را در کربلا از سیده محمد و مجاهد آموخته

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

کتاب دریان عدم معذوریه مخفی در عقلیات است که از مسائل کلامی اختلافی است.
آغاز (الحمد لمن من علينا بمعرفته بالیقین) انجام (ومکدره لصفو المتابع والممن)
نسخه در حیات مؤلف نوشته شده است - کاتب نور محمد بن محمد - تاریخ کتابت ۱۲۴۴ خط
شکسته و نستعلیق مختلف السطر - دارای ۷۸ برگ - اندازه ۱۵ در ۱۰ و قفی فهرستی (۸۳۶)

۹۳۹ کشف الحقائق المحمدیه

عربی - مؤلف غیاث الدین منصور دشتکی - شرح رساله اثبات واجب پدرش است و مذیل داشته
است آنرا ترجمه مائن - نسخه در زمان شارح نوشته شده است -

آغاز (باغیاث المستغیثین نسالك كشف الحقائق والاطلاع على بدایع الاسرار) انجام
(واكثرهم علماً و اشدهم حلماً قدس سره و رضی الله عنه) تاریخ کتابت جمادی الثانی ۹۴۶ پس
ازین ضمن ۲۱ صفحه قطعه از حاشیه بر اثبات واجب دشتکی است که بمات افتادگی صدر و ذیل
نسخه مؤلف آن شناخته نشده - خط نسخ ۱۸ سطری - اقوال و عناوین را بشنجر ف نوشته و زیر
سطور متن خط قرمز کشیده شده است - دارای ۷۵ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفی نائینی (۸۳۴)

۹۴۰ کشف الحقائق المحمدیه

عربی مکرر پیش - آغاز (باغیاث المستغیثین نسالك كشف الحقائق) انجام (واكثرهم
علماً و اسندهم حلماً) تاریخ کتابت ربیع الاول ۹۸۴ این نسخه در دنباله ترجمه مائن عبارتی در
تفوق مائن بر معاصر معارضش ملاجلال دوانی از روی احکام نجومی و علم فراست ضمن دو صفحه
ذکر شده - خط نستعلیق ۱۹ سطری - ابواب و عناوین را بشنجر ف نوشته و زیر خطوط متن خط
قرمز کشیده شده - دارای ۱۲۷ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۳ و قفی ابن خاتون - سال وقف ۱۰۶۷

« ۸۳۲ »

۹۴۱ کشف الحقائق المحمدیه

عربی مکرر پیش - آغاز (باغیاث المستغیثین نسالك) انجام (واكثرهم علماً و اسندهم
حلماً تم الكتاب) کاتب کریم بن رحمه الله نهاوندی - تاریخ کتابت ۱۲۶۰ خط نسخ ۱۸ سطری
عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای ۱۳۵ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۱ و قفی نائینی « ۸۳۳ »

۹۴۲ کشف الحقائق المحمدیه

عربی مکرر پیش - آغاز (باغیاث المستغیثین نسالك) انجام (واكثرهم علماً و اسندهم
حلماً) خط نستعلیق ۲۱ سطری - عناوین بشنجر ف نوشته شده دارای ۹۷ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۳
وقفی ملا موسی گیلانی « ۶۸۰ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۹۴۳ کشف الغموض و بیان الرموز ج ۱

فارسی - مؤلف محمد یوسف بن آقا بیک دهخوارقانی - مجموعه ایست در عقائد و اخلاق و سنن و آداب. درمباحث استدلالی کمتر بذکر برهان پرداخته و بیشتر بایات و اخبار استدلال نموده. تاریخ شروع به تألیف سال ۷۱۰ ه. است. مؤلف کتاب را بنام شاه عباس صفوی دوم معنون نموده. کتاب مرتب است بر یک مقدمه و ۵ فن و خاتمه: مقدمه در فضیلت عالم و عالم فن اول در توحید خدای عزوجل و در صفات او جل جلاله. ۲. در ذکر مذاهب مختلفه و بطلان آنها. ۳. در بیان حجج الهی و حقیقت آن. ۴. در ذکر واجباتیکه تعاق بر جوارح و ارکان ظاهری میگیرد. ۵. در بیان اخلاق حمیده و ذمیه نسبت به بنی نوع انسان. خاتمه در ذکر دعوات و موجزات مهمات. نسخه آنها فن اول را دارد فن اول مرتب است بر ۷ عنوان (غمض) و هر غمضی دارای عناوین کشف و رمز و غیرهما است. غمض ۱: در آنستکه آیا معرفت هستی ذات مقدس الهی نظریست یا بدیهی یا آنکه الهامیست و در آنکه اول چیزیکه بر مکلف واجب است کدام است. ۲. فی القضاء و القدر. ۳. فی معنی البداء. ۴. فی الجبر و التفویض و الامر بین الامرین. ۵. فی الهدایة و الضلالة. ۶. فی السعادة و الشقاوة. ۷. فی بیان حدوث العالم.

آغاز (الحمد لله الذی الهنا معرفة وجوده و من علینا بفضلہ وجوده) انجام (و اگر هیچ نباشد الا همین حدیث در باب حدوث عالم نور کافیه و الحمد لله و صلی الله علی محمد و آله) تاریخ کتابت ۱۰۸۸ خط نستعلیق ۱۹ سطری. عناوین بشن جرف نوشته شده. دارای ۳۴ برگ. اندازه ۲۵ در ۱۵ و قفسی حاج نائم مقام «۸۳۷»

۹۴۴ کشف المعاد

فارسی - در نسخه از مؤلف و کتاب نامی برده نشده. نام مذکور را کتاب در صدر در نسخه نوشته. نزدیکی سبک این کتاب با کتابیکه بشماره ۹۳۴ (کشف الاسرار) است می نمایاند که مؤلف هر دو رساله یک شخص است. کتاب یک رشته نگارشی است در معاد که ترجمه و توضیح آیات و اخبار مربوطه پرداخته. آغاز (ربنا انک جامع الناس لیوم لاریب فیه) انجام (آرامگاه ایشان خواهد بود ربنا اتمم لنا نورنا و اغفر لنا انک علی کشتی قدیر) خط نستعلیق خوب. آیات و اخبار بخط نسخ ۱۱ سطری. عناوین بشن جرف نوشته شده. دارای ۲۸ برگ. اندازه ۱۷ در ۱۱ و قفسی نائینی «۵۶۶»

۹۴۵ کشکول فیما جرى لال الرسول بعد الرسول صلعم

عربی. مکرر شماره ۲۴۴ اخبار خطی مؤلف سید حیدر آمالی. کتاب در بیان سبب پیدایش اختلاف

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

سنی و شیعی و احتجاج با اهل سنت در مسئله امامت و ذکر برخی از مناقب امیرالمؤمنین ^ع است مؤلف این کتاب را در اثر غائله سنی و شیعہ در سال ۷۳۵ بخواہش عزیزى تألیف نموده -

آغاز (الحمد لله والسلام على عباده الذين اصطفى خصوصاً سيد اهل الاصطفا من اخوان الصفا وخلق الوفا محمد المصطفى صلى الله عليه وآله ورحال اهل البصيره والوفا التابعين له وعلى من لهم اقتفا) انجام (وتشرك معى فى هذه الدعاء ساير اولياء محمد وآل محمد برحمتك يا ارحم الراحمين يارب العالمين) كاتب ركن الدين محمود دارابجردى . تاريخ كتابت ۱۵ شوال ۱۱۰۶ خط نسخ ۱۹ سطرى . عناوين وفصول بشنجرى نوشته شده - داراى ۱۲۵ برك . اندازه ۲۴ در ۱۳ و فقى شيخ سليمان - سال وقف ۱۱۴۰ « ۸۳۸ »

۹۴۶ کلمات مكنونه

عربى و فارسى - مؤلف فيض كاشانى دوره معارف و عقائد است كه در ۱۰۰ عنوان (كلمه) صورت گرفته است . سال فراغت از تأليف ۱۰۵۷ است . كتاب بچاپ هم رسیده -

آغاز (الحمد لله الاول فى آخريته الاخر فى اوليته) انجام (وهو من غرايب حسن الاتفاق والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً) كاتب مجبلى بن محمد عرب شيرازى . تاريخ كتابت صفر ۱۱۲۸ خط نسخ ۱۷ سطرى - عناوين بشنجرى نوشته شده داراى ۱۱۳ برك . نسخه رطوبت رسیده . اندازه ۲۲ در ۱۳ و فقى نائينى (۸۴۰)

۹۴۷ کلمات مكنونه

عربى و فارسى . مكر ريش - اين نسخه مصدر است بفهرست كلمات -

آغاز (الحمد لله الاول فى آخريته) انجام (والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً) خط نسخ ۱۷ سطرى - داراى ۱۱۴ برك . مجلد بشنجرى و تحرير و طلا بدو جدول نسخه مورياته خورده . اندازه ۲۲ در ۱۳ و فقى نائينى « ۸۳۹ »

۹۴۸ کلمات مكنونه

عربى و فارسى . مكر ريش - آغاز (الحمد لله الاول فى آخريته الاخر) انجام « وهو من غرايب حسن الاتفاق والحمد لله اولاً و آخراً » خط نسخ و نستعليق ۱۵ سطرى . داراى ۱۳۴ برك . اندازه ۲۰ در ۱۲ و فقى نائينى « ۸۴۱ »

۹۴۹ کلمات مكنونه

فارسى و عربى . مكر ريش - يك برك اول اقتاده است . آغاز موجود « كلمه بها يجمع بين امتناع المعرفة والرويه وبين امكانهما) انجام « والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً » كاتب مهدى

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

حسینی هروی - سال کتابت رجب ۱۲۸۴ در تهران - خطشگسته ونستعلیق ۱۸ سطری عناوین بشنجراف نوشته شده. دارای ۷۴ برگ. انداز ۲۱ در ۱۵ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸

« ۸۵۷ »

۹۵۰ کلیات واصطلاحات حکمت

عربی - مؤلف میرزا باقر همدانی. کتاب در توضیح مصطلحات وقواعد واصول حکمتی و عرفانی است. تاریخ ختم تألیف رمضان ۱۲۷۸ است - رسانه پس از تبیی مرتب بر ۱۹ فصل است: ۱- فی معان الاسم والمسمى واطلاقاتهما ۲- ولیم ان اطلاق الاسماء علی المسمیات علی قسمین ۳- فی معنی الذات والصفات ۴- فی معنی البسيط والتركيب واطلاقاتهما ۵- فی معنی لمطلق والمقید واطلاقاتهما ۶- فی معنی المؤثر والاثر ۷- فی معنی المادة والصورة واطلاقاتهما ۸- فی معنی الشیخ المتصل والشیخ المنفصل والصورة المقومة والصورة المنعومة ۹- فی معنی السلسلة الطولية والسلسلة العرضية المترتبة و غیر المترتبة ۱۰- فی السلسلتین الطولیتین المتمد اولتین النورية والظلمانیة ۱۱- فی معنی الحقیقه بعد الحقیقه ۱۲- فی معنی الازل والسرمد والدهر والزمان واطلاقاتها واسماء تطلق علی بعض مراتبها ۱۳- فی معنی البرزخ الذی لیس جوهر بین الجوهرین والذی هو جوهر بین الجوهرین ۱۴- فی معنی کل شیئی لا یتجاو ف ما وراء مبدئه ۱۵- مراتب العالم ۱۶- فی معنی التقدم فی الوجود والتاخر فی الظهور ۱۷- ولیم ان لهذین اللفظین استعمالین الخ ۱۸- ولیم ان المركب اما یمکون مرکبا من الاشياء المستقلة الخ ۱۹- فی معنی ان الظاهر عنوان الباطن آغاز پس از خطبه ونام مؤلف (انی لما نظرت فی الحکمة حکمة آل محمد علیهم السلام الی ابرزتها مشایخنا الفخام) انجام (وان لم یعرف اکثرهم الصغری والكبری والتبیجه) کاتب فضل الله بن ابراهیم همدانی - تاریخ کتابت ۱۷ ذی قعدة ۱۲۸۷ خطشگسته ونستعلیق ۱۳ سطری دارای ۹۷ برگ. انداز ۱۸ در ۱۱ وفقی نائینی « ۸۷۲ »

۹۵۱ کلیات واصطلاحات حکمت

عربی مکرر پیش - آغاز (انی لما نظرت فی الحکمة) انجام (وان لم یعرف اکثرهم الصغری والكبری والتبیجه) کاتب عبد الله بن محمد رضا خطنسخ ۱۶ سطری - دارای ۹۷ برگ. انداز ۱۸ در ۱۱ وفقی نائینی « ۸۴۲ »

۹۵۲ کمالیه فی الحقائق الالهیه

فارسی - مؤلف امام فخر رازی - کشف الظنون ابن کتاب رابنم (الرسالة الکامیة فی الحقائق الالهیه ضبط نموده. کتاب از مختصراتی است که حاوی فنون منطلق وحکمت الهی وطبیعی

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

است و مرتب است بر ۱۰ مقاله : ۱- منطق در ۱۰ فصل - ۲- در مقولات در ۱۰ فصل -
۳- در معرفت ذات باری تعالی و تقدس در ۲۰ فصل - ۴- در صفات واجب الوجود در ۱۰ فصل
۵- در افعال باری تعالی مرتب بر سه فصل ۶- در احوال اجسام و حرکات و آنج بدن تعلق به ذو
در ۱۰ فصل ۷- در بیان صفت افلاک در ۱۰ فصل ۸- در ارکان و عناصر در ۱۰ فصل ۹- در
علم نفس در ۱۰ فصل ۱۰- در علم هیئت در ۶ فصل - نسخه ۴۹ سال پس از فوت مؤلف
نوشته شده و دیباچه آن اقتاده است .

آغاز موجود (اول در ایساغوجی دوم در تریفات) انجام (و چون سخن بنین
موضع رسید اولتر آن دینیم کی سخن منقطع کنیم) کاتب محمد بن احمد بن ابو محمد
گرجی - تاریخ کتابت ربیع الاول ۶۵۵ خط نسخ ۱۵ و ۱۶ سطری - دارای ۹۳ برگه . اندازه
۲۰ در ۱۱ و قفی نائینی « ۸۱۴۳ »

۹۵۳ کواکب الثواقب

فارسی . مؤلف محمد دهمدار - مختصری است در بیان چند مسائل حکمی ، بگفته مؤلف
مبنای سخن بر ذوق و طریق خطابه است مؤلف این کتاب را بمیرزا یوسف خان نامی اهدا نموده
رساله در ۷ عنوان « کواکب » انجامیده : ۱- در فضیلت دانش - ۲ در کیفیت دانش - ۳ در
اثبات واجب و توحید او عز شانه بذوق اهل دانش - ۴ هم درین مطالب (مطالب کواکب
سوم) به بیان موافق ذوق عرفاء ۵ در ایماء و اشاره بدانستن آن نفسی گه بموجب حدیث
شریف من عرف نفسه فقد عرف ربه موجب شناخت رب است - ۶ در حل مسئله قضا و قدر
و تحقیق معنی سر نوشت - ۷ در بیان حکمت و سرائخلاف علماء و مذاهب -

آغاز (الحمد لله الذی علم الانسان مالم یکن یعلم) انجام (اما بهمین قدر که مذکور
شد مقصود ما بحصول پیوست) تاریخ کتابت ربیع الثانی ۱۱۵۳ در کربلا - خط نستعلیق ۲۰
سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۶ برگه . اندازه ۲۱ در ۱۲ و قفی نائینی « ۸۴۴ »

۹۵۴ کواکب الثواقب

فارسی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی علم الانسان مالم یکن یعلم انجام) که موجب
انتفاع همکنان آید و باعث راب (کذا) خبر دارین شود (خط نستعلیق ۱۶ سطری - دارای
۱۲ برگه . اندازه ۲۱ در ۱۶ و قفی فهرستی « بهینیه رساله در توحید ۶۴۰ حکمت ص ۱۰۸ - »
« ۹۳۹۵ »

کیمیاء السعاده

بهینیه رساله عتیقه شماره ۶۷۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

(حرف گ)

گلشن راز

۹۵۵

فارسی - مکرر شماره ۲۲۹ سراینده : شیخ محمود شبستری - مثنوی است در ۹۹۳ بیت در پاسخ از ۱۷ پرسش امیر حسین هروی (۱) که در شوال ۷۱۷ پرسیده است - نسخه مکرر چاپ شده - (شرح این را بشماره های ۸۳۴ و ۹۰۷ و ۱۰۱۵ خطی و هم بضمیمه ۱۳۰ و ۳۷۶ چاپی ببینید)

آغاز (بنام آنکه جانرا فکرت آموخت) انجام (الهی عاقبت محمود گردان) کاتب درویش علی طوسی - تاریخ کتابت ۲۶ شوال ۱۲۵۰ در لکنه وره ، پس ازین در سه صفحه اشعاری است منسوب بشیخ اوجده الدین - خط نسخ ۱۵ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۳۶ برگه . و مجدول بشنجرف اندازه ۲۴ در ۱۶ و قفای نائینی « ۸۴۵ »

گلشن راز

۹۵۶

فارسی - مکرر پیش - آغاز (بنام آنکه جانرا فکرت آموخت) انجام (الهی عاقبت محمود گردان) خط نستعلیق خوب ۱۷ سطری . تاریخ کتابت ۱۲۵۸ عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۴۵ برگه - مجدول بتحریر و طلا بدو جدول اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفای نائینی « ۸۴۶ »

گلشن راز

۹۵۷

فارسی - مکرر پیش - آغاز (بنام آنکه جانرا فکرت آموخت) انجام (الهی عاقبت محمود گردان) تاریخ کتابت شوال ۱۲۷۰ خط نستعلیق ۱۷ سطری دارای ۳۲ برگه اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفای نائینی « ۸۴۷ »

گلشن راز

۹۵۸

فارسی مکرر پیش - آغاز (بنام آنکه جانرا فکرت آموخت) انجام (الهی عاقبت محمود گردان) کاتب محمد بن عبدالحسین در تبریز - سال ۱۲۹۳ خط نستعلیق ۱۱ سطری عناوین بشنجرف نوشته . دارای ۴۹ برگه اندازه ۲۰ در ۱۴ و قفای نائینی « ۸۴۸ »

گلشن راز

۹۵۹

فارسی - مکرر پیش - آغاز (بنام آنکه جانرا فکرت آموخت) انجام (الهی عاقبت محمود گردان) خط شکسته و نستعلیق خوب ۱۲ سطری که بطور چلیا در هر برگ یکی در سه

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

ستون نوشته شده . عناوین بشنجراف دارای ۳۱ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۲ وقفی قائم مقام

« ۸۴۹ »

گوهر مراد

۹۶۰

فارسی - مکرر شماره ۲۲۸ . مؤلف ملا عبدالرزاق لامیجانی . خلاصه ایست استدلالی در اصول عقائد که مرتب است بر یک مقدمه و سه مقاله و خاتمه . مؤلف این کتاب را بنام شاه عباس دوم معنون نموده . کتاب چاپ شده است .

آغاز (گوهر مرادیکه غواص فکرت را از دریای حیرت در گف اندیشه آید) - انجام (والحمد لله المفضل المنعم والصلوة علی رسولہ واهل بیتہ للعزوالاکرام) (کذا) تاریخ کتابت ذیحجه ۱۱۴۰ خط نستعلیق ۱۶ سطری . ابواب و عناوین در متن و حاشیه بشنجراف نوشته شده . از میان کتاب ۲۵ برگ بخط تازه است . نسخه رطوبت رسیده است . دارای ۲۳۶ برگ . اندازه ۲۶ در ۱۶ وقفی ثانی « ۸۵۰ »

گوهر مراد

۹۶۱

فارسی مکرر پیش - آغاز (گوهر مرادی که غواص فکرت را) انجام (والحمد لله المنعم المفضل والصلوة علی رسولہ) . کتاب درویش علی طوسی - سال تحریر ۱۲۵۰ خط نسخ ۱۵ سطری - ابواب و فصول بشنجراف نوشته شده . دارای ۲۵۵ برگ . و مجدول بشنجراف - اندازه ۲۵ در ۱۶ وقفی ثانی « ۸۵۱ »

گوهر مراد

۹۶۲

فارسی مکرر پیش - از اول نسخه حدود چهارده برگ افتاده است - آغاز موجود (از سخنان گذشته معاوم شد که کلام مشهور) انجام (والحمد لله المفضل المنعم والصلوة والسلام علی رسولہ) کتاب محمد صالح - تاریخ کتابت ذیحجه ۱۰۹۰ خط نستعلیق ۲۱ سطری - ابواب و فصول بشنجراف نوشته شده . دارای ۱۱۷ برگ . اندازه ۲۶ در ۱۹ وقفی تاج ماه بیستم - سال وقف ۱۲۶۳ « ۸۵۲ »

(حرف ل)

لطیفه غیبیه

۹۶۳

فارسی . مؤلف : محمد بن محمد دارابی . مختصری است در شرح بعضی از آیات و اصطلاحات عرفانی دیوان حافظ شیرازی . تاریخ ختم تألیف سال ۱۰۸۷ در شیراز بوده .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

کتاب مرتب است بر یک مقدمه و سه باب و خاتمه و بچاپ هم رسیده . این نسخه از وسط افتاده دارد .
آغاز (فصیحترین کلامی که فصیحای بلاغت و بلغای فصاحت اثار) انجام (وعده از حد بشد و ما نه دودیدیم و نه يك) کاتب غلامحسین بن حاج بهرام کرمانشاهی . تاریخ کتابت ۱۳۱۶ خط شکسته و نستعلیق که بطور چاپیانوشته است . کاغذ نسخه آبی و پسته رنگ . دارای ۳۰ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۲ وقفی قائم مقام « ۸۵۳ »

لطیفه غیبیه

۹۶۴

فارسی مکرریش - نسخه از میانه و آخر افتاده دارد .

آغاز (فصیحترین کلامی که فصیحای بلاغت شعار) انجام وجود (از لوث انانیت بالکلیه ياك بودن است و فزای صفاتی) خط شکسته و نستعلیق ۱۲ سطری و بعضی از برگها بطور چاپیانوشته - دارای ۱۴ برگ ، اندازه ۲۰ در ۱۲ وقفی قائم مقام « ۸۵۴ »

لمعه

۹۶۵

عربی - مؤلف عزالدوله سعد بن منصور معروف بابن کمونه . مختصریست فلسفی در الهیات و اصول اخلاق و سیاستمداری . در نسخه نامی برای کتاب ذکر نشده . نام مذکور در پشت برگ اول نسخه نوشته شده است . مؤلف این کتاب را با اشاره فیخر الدین محمد مؤمنی قزوینی مستوفی (هنگام ورودش بیفداد) برای وزیر صاحب دیوان شمس الدین محمد بن بهاء الدین محمد جوینی تألیف نموده است . کتاب مرتب است بر دو جمله : الجملة الاولى فی العلم در ۲ باب : ۱ فی اثبات مدبر العالم الواجب وجوده و وجودانیت و بیان جمله من صفات جلاله و عنایت در ۵ فصل - ۲ فی اثبات جمله من احوال النفس المجردة من الانسان لاسیما فیما يتعلق بتحقیق تجردها و نقلها بعد الموت و امتناع عدمها و کیفیت سعادتها و کمالها در ۵ فصل - الجملة الثانية فی العمل در ۲ باب - ۱ فی ذکر جمله من اصلاح حل النفس و سیاستها و تعدیل اخلاقها للتوبة (کذا) والعبادة والزهد و ما يتعلق بذلك در ۵ فصل - ۲ فی ایراد اصول يتعلق بمصالح اصحاب الانسان و اهله و رعیت و بالسیاسة المخصوصة بهم در ۵ فصل .

آغاز پس از نام مؤلف (احمد الله حمد مسترشد بنور هدایت مسترفد من جود عنایت و انوسل الیه بنهوت جلاله و کماله الالهیه ان نهب (کذا) توفیقا یوجب الایمان من عقابه و الخلود فی جنته وان یصلی علی القدیسین من ملئکته و علی من کرمه بالنبوة والولاية من برته خصوصا علی محمد و عترته) انجام (والحمد لله رب العالمین و صلوته علی ملئکة المقربین و انبیائه المرسلین و اولیائه المخلصین و خصوصا علی محمد و آله الطاهرین رب اختم بالخیر) شیوة خط مسلم میدارد که میانه سده ۶ و ۷ هـ - ق نوشته شده است و دور نیست که در حیات مؤلف نوشته شده باشد -

حکمت - کلام - فاسفه

کتاب خطی

خطنسخ ۱۹ سطری - فصول و عناوین بشنجر ف . دارای ۲۱ برگ . اندازه ۲۶ در ۱۸
وقفی عضد الملك (۸۵۵)

لو آئج

۹۶۶

فارسی - مؤلف عبد الرحمن جامی رساله ایست در شرح و بیان برخی از مطالب و عبارات
عرفانی . مؤلف مقصود از رساله را چنین یاد نموده : « چون مقصود ازین عبارات و مطالب
ازین اشارات تنبیه بود بر احاطه ذات حضرت حق سبحانه تعالی و سر بیان نور او در جمیع مراتب
وجود » رساله مرتب است بر ۳۵ لایحه و مزیل است بهفت رباعی از مؤلف .
آغاز (وفقنا للنکمیل والتتمیم لا احصی ثناء علیک) انجام (لب بکشافی بنطق خاکت
بدین) تاریخ کتابت ۲۹ محرم ۹۷۰ خطنستعلیق ۱۸ و ۱۹ سطری . عناوین و لو آئج بشنجر ف
نوشته شده . دارای ۱۹ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی خواجه شیر احمد « ۸۵۸ »

لو آئج

۹۶۷

فارسی . مکرر پیش - آغاز (لا احصی ثناء علیک کیف وکل ثناء) انجام (بالله همه
اوست ثم بالله همه اوست) کاتب مسعود بن حیدر - خطنستعلیق ۱۵ سطری . عناوین و لو آئج
بشنجر ف نوشته شده . دارای ۲۹ برگ . و جدول بلاجورد و تحریر و طلا - نسخه رطوبت رسیده -
اندازه ۱۸ در ۱۱ وقفی نائینی « ۸۵۹ »

لوازم الدین

۹۶۸

فارسی - مترجم : ملا ادهم قریش خلیجالی متخلص بهزلی ازوعاظ معروف آذربایجان
(۱) کتاب ترجمه و تفسیر و شرح باب حادبعشر و مصدر است بمسئله اختلافی کفایت و عدم
کفایت ظن در اصول دین . مترجم بسال ۱۰۳۷ در تبریز این ترجمه پرداخته . آغاز (ثناء
و ستایش واجب الوجود را لایق و سزاوار است که عدم سابق و لاحق را بذات مقدس سرمدی او
راه نیست) انجام (ودعای ایشان هرگز مستجاب نکردد) خطنستعلیق که در هر صفحه در سه
ستون بطور جلیب انوشته - ابواب و عناوین بشنجر ف . دارای ۴ برگ . مجداول بشنجر ف و تحریر
و طلا بشنجدول . اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی « ۸۵۶ »

[حرف م]

مبادی موجودات نفسانی

۹۶۹

فارسی - مؤلف بابا افضل کاشانی مقصود از رساله را در دیباچه چنین آورده : « که

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

این گفتاریست در بیان موجودات نفسانی که آنرا معلومات و مدرکات خوانند و غرض ازین بیان آنکه چون بر مبادی جزو و قوف اقتداز مرکبات آسانتر آگاه توان شد « رساله مرتب است بر ۵ فصل: ۱ در اقسام موجودات ۲ در اختلاف نامهای این دو قسم ۳ در اقسام معانی کلی ۴ در بیان اجناس عشره واسمی آن ۵ در بیان آنچه عامتر ازین ده بود و کیفیت آن و شناختن آغاز (سپاس و ستایش نیکارنده جانرا بخرد و بیای دارندم خردرا بخود) انجام - (مجموع آنکه ما خواسته ایم که درین رساله باز دایم (گذا) بر طریق تنبیه و تذکیر از مبادی موجودات نفسانی) پس ازین مقاله ایست در بقاء روح پس از نابود شدن تن و جسد .

آغاز « گفتاریکه برادران ما درخواستند از برای شناختن خود که جوینده را از خواندن آن وقوف باشد بر حقیقت خود و ایمنی دهد از نیستی و بطلان نفس مردم بطلان حیات تن بعد از ستایش پروردگار و درود بر پیغمبر و یاران و اهل بیت او بدانکه هر فلسف و کم مایه » انجام « که سرچشمه بقا و حیات و دوام و ازل و ابد است باز رساند والله علی ما نقول و کیل و کفی بالله شهیدا » خط نستعلیق که بطور چاپی در هر صفحه سه ستون نوشته - دارای دو برگ و مجلد به تحریر و طلاسش جدول - فصول و عناوین بشماره ۴۳ نوشته شده انداز ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی « به بینید در انجام نامه شماره ۷۳۸ حکمت ص ۲۲ » « ۵۹۷۳ »

۹۷۰ مبادی موجودات نفسانی

فارسی. مکرر پیش - آغاز (سپاس و ستایش نیکارنده جانرا بخرد) انجام - (از مبادی موجودات نفسانی) این نسخه دارای ضمائم است: صدر این رساله سه صفحه است که حاوی چند سطر است از بابا افضل کاشانی در موسیقی و هم تقریری است از او در بیان نسبت بین الفاظ: (چیز و هست و موجود) و هم قطعه عبارتی از رساله عرض نامه او و عبارتی در معنی قوه از میر فندرسکی و در ذیل این رسائل افاده ایست منسوب به بابا افضل در بیان فرق میان خواب و مرگ و پس از آن ۴ صفحه است که محتویست بر نامه شیخ ابوسعید ابوالخیر بشیخ الرئیس و پاسخ شیخ از آن و دعاء عریض و دو مناجات از شیخ الرئیس که مغایر به خط نسخه نوشته شده. خط نستعلیق ۲۸ سطری - و بعضی از برگها بطور چاپی نوشته و ۳ برگ آخر بخط نستعلیق ۲۱ سطر - فصول و عناوین بشماره ۴۳ نوشته شده انداز ۲۷ در ۴۰ - وقفی نائینی - (به بینید مقاله در مبادی کل شماره ۱۰۲۸ حکمت ص ۷) « ۶۰۰۲ »

مبدأ و معاد

۹۷۱

عربی - مصنف: شیخ الرئیس . این کتاب از مصنفات شیخ است در گزینگان و روایت این اثر

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اصیغه مصنف این کتاب را برای ابو محمد شیرازی تصنیف فرموده . در دیباچه این نسخه نامی از کسی برده نشده لیکن در نسخه شماره ۹۷۲ مصنف له بشیخ جلیل ابو محمد بن ابراهیم فارسی یاد شده و در نسخه ۹۷۵ ابو احمد محمد بن ابراهیم فارسی ذکر شده است . کتاب در دیباچه چنین توصیف و تحدید شده : « فانی ارید ان ادل فی هذا الكتاب علی حقيقة ما عند المشائین المحصلین من حال المبدأ والمعاد (تقریبه الی الشیخ الجلیل ابی محمد بن ابراهیم الفارسی) فیضمن کتابی هذا ثمرتی علمین کبیرین احدهما الموسوم بانه فیما بعد الطبیعه والثانی العلم الموسوم بانه فی الطبیعیات » کتاب مرتب است بر سه مقاله و هر مقاله دارای فصولی است : المقالة الاولى فی اثبات المبدأ الاول الكل و وحدانیته و تمذیل الصفات التي یلحق به . در ۲۵ فصل ۳ فی الدلالة علی ترتیب فیض الوجود عن وجوده مبتدیا عن اول وجوده الی آخر الموجودات در ۱۱ فصل ۳۰ فی الدلالة علی بقاء النفس الانسانیة و السعادة الحقیقه الاخریة در ۲۰ فصل آغاز (قال الشیخ الرئيس ابو علی الحسین بن عبدالله بن سینا لقا الله احسانه اما بعد حمد الله حق حمده و الثناء علیه بما هو اهله و الصلوة علی خیر خلقه محمد المصطفی و آله فانی ارید ان ادل فی هذا الكتاب) انجام (و تقرب البعید ان مال الی الاظهر فهو معذور و نسئل الله تعالی ان یجتنبنا الزیغ و الزلل و الاستبداد بالرای الباطل و اعتقاد العجب فیما نری و بفعل تم کتاب المبدأ و المعاد) تاریخ کتاب در نسخه نوشته نشده ولی شیوه خط آن از نقطه کناری و قلت اعجام و دیگر امارات بتحقیق میرساند که در میانه سده ۶ و ۷ نوشته شده است . خط نسخ ۹۹ سطری عناوین و مقاله بشعر جرف نوشته شده دارای ۶۹ برك . اندازم ۴۶ در ۱۸ و قفی عضد الملک « ۸۶۲ »

مبدأ و معاد

۹۷۲

عربی . مکرر پیش . جای کلمه فصل بیشتر سفید است .

آغاز (الحمد لله رب العالمین و صلوته علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین و بعد فانی ارید ان ادل فی هذه المقالة) انجام (و اعتقاد العجب فیما یرى و بفعل و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین) کاتب احمد بن زین العابدین علوی عاملی (۱) تاریخ کتاب ۵ شعبان ۱۰۰۵ خط نسخ تعلیق و شکسته مختلف السطر - دارای ۵۲ برك . اندازم ۱۹ در ۱۲ - و قفی فهرستی « به ینید تعلیقات شماره ۴۱۶ حکمت ص ۲۵۳ » (۵۸۶۵)

مبدأ و معاد

۹۷۳

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه) انجام (فیما

(۱) ترجمه اش در امل الامل مذکور است

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

یری و بفعل والحمد لله رب العالمین (کاتب محمد باقر لاهیجی - سال کتابت ۱۰۷۸ خط نستعلیق ۲۳ و ۲۴ سطری - فصول و عناوین بشنجر ف دارای ۵۱ برگ. انداز ۲۰ در ۱۰ وقفی فهرستی « ۸۶۵ »

۹۷۳ مبداء و معاد

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله رب العالمین و صلواته علی خیر خلقه) انجام (واعتقاد المعجب فیما یری و بفعل والحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۳۳ سطری. فصول و عناوین بشنجر ف نوشته شده دارای ۲۸ برگ. انداز ۲۷ در ۲۰ وقفی نائینی « ۸۶۳ »

۹۷۵ مبداء و معاد

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله رب العالمین و صلواته علی خیر خلقه) انجام - (فیما یری و بفعل والحمد لله رب العالمین) خط نسخ مختلف السطر - فصول بشنجر ف نوشته شده - دارای ۱۲ برگ. انداز ۲۳ در ۱۲ وقفی نائینی « ۸۶۴ »

۹۷۶ مبداء و معاد

عربی مکرر پیش - کاتب تا برخی از فصل هفتم از مقاله سوم را نوشته و غالباً جای عنوان فصل سفید است.

آغاز (الحمد لله رب العالمین و صلواته علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین و بعد فانی ارید) انجام موجود (فیکون مثلاً زاویه فی جانب و خط) خط نستعلیق و شکسته ۱۶ سطری دارای ۵۲ برگ. انداز ۲۱ در ۱۵ وقفی نائینی « ۸۷۱ »

۹۷۷ مبداء و معاد

عربی مکرر شماره ۲۵۵ مؤلف : ملا صدرا کتاب مرتب است بر دو فن : ۱ در ربویات حاوی سه مقاله ۲ در رستخیز در یک مقدمه و ۴ مقاله و هر مقاله حاوی فصولی است. کتاب بچاپ رسیده است. (حاشیه بر این کتاب را بشماره ۵۳۴ ببینید)

آغاز (سبحانک اللهم یا مبدع المبادی و العال) انجام (لحفظ حدود الله و الاحکام الدینیة و الدنیویة من الحلال و الحرام) کاتب محمد علی دیلمی. تاریخ کتابت ۱۹ صفر ۱۲۲۷ در اصفهان. خط شکسته و نستعلیق ۲۰ سطری - برگ اول دارای سر لوح. کاتب جای عناوین را سفید گذاشته - ۱۶ برگ اول نسخه آبی رنگ و بقیه سفید است - دارای ۲۰۰ برگ. و جدول بشنجر ف و لا جورده. انداز ۲۱ در ۱۳ وقفی نائینی « ۸۶۷ »

۹۷۸ مبداء و معاد

عربی مکرر پیش - آخر این نسخه در ۱۰ برگ فصول چندی است مربوط به بحث معاد که کاتب در آخر آن نوشته است : « تمت الرسالة الشریفة » گویا قطعه از کتابی باشد

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خط

آغاز (سبحانک اللهم یا مبدع المبادئ والاعمال) انجام (والاحکام الدینیة والذنیة .
من الحرام والحلال) کتاب معجمد باقر نجفدری تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۲۳۷ خط نستعلیق
مختلف السطر - عناوین و فصول بشنجراف دارای ۲۶۶ برك . اندازه ۲۱ در ۱۵ و قفی نالینی

« ۸۶۸ »

مبداء و معاد

۹۷۹

عربی، مکرر پیش - آغاز (سبحانک اللهم یا مبدع المبادئ) انجام « والاحکام الدینیة
من الحلال والحرام » تاریخ کتابت ۱۲۵۴ خط نسخ مختلف السطر - برك اول نسخه بخط تازه نوشته
شده دارای ۲۲۲ برك . اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفی مهدی قدوسی در اسفند ۱۳۱۴ « ۸۶۶ »

مبداء و معاد

۹۸۰

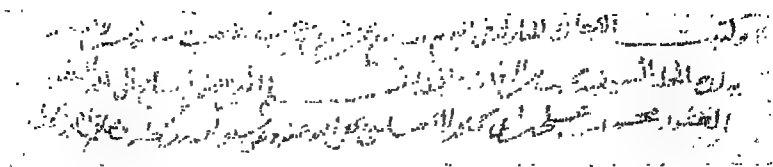
عربی مکرر پیش برك اول این نسخه افتاده آغاز موجود « هذه النشأة التعلیمیة عن
استحصال جمیعها » انجام « والاحکام الدینیة والذنیة من الحلال والحرام » خط نسخ ۲۳
سطری - عناوین و فصول در متن و حاشیه بشنجراف نوشته شده - دارای ۲۲۸ برك . نسخه رطوبت
رسیده و موربانه خورده . اندازه ۲۳ در ۱۳ و قفی نالینی « ۸۶۹ »

مبداء و معاد

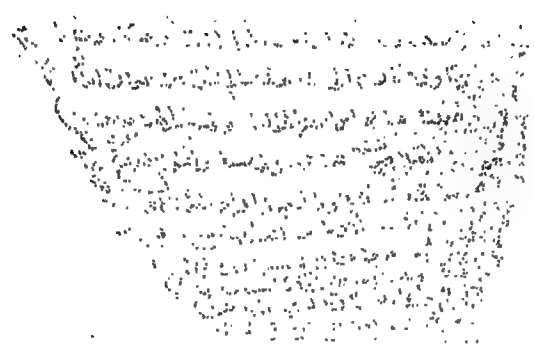
۹۸۱

عربی - مؤلف محمد تقی بن عبدالحسین نصیری طوسی . کتاب بخط دستی مؤلف است
سال شروع تألیف کتاب ۱۰۵۷ است و تاریخ ختم تألیف ۱۰۷۹ است و در ۱۰۸۰ در اصفهان
این نسخه را نوشته است . ترتیب عناوین مطالب : المقدمة فی تعریف الحکمة و فی ابیات
الامور العامة و مثل الزناد و لیست بحکمه - در عنوان ۲ اشراق : ۱ فی تعریف الحکمة
و طریق التألیف و التصفیف در یک مطلع ۲ فی امور العامة در ۵ مطلع مطالب این مطلع در
عناوین ۹ لعمه انجامیده - مطلب مشتمل است بر ۲ فن : ۱ فی المبدأ الوجود للعالم بشی الاله
تمالی و المعجود الصرف و الوجود الخالص من سمات النقص من کل وجه و المبدء الاول و الواجب
جمالی در ۹ لعمه ۲ فی المبدأ الظهوری الی المبدأ الوجودی و کلماتها و کلماتها و کلماتها
تقدم الاعمال علی الاخص در ۴ مسلك : ۱ فی البسایط و فی الحركة در ۵ باب وهربابی دارای
فصولی است ۲ فی المركبات در ۲ بحث : ۱ فی المركب بالاشراط ۲ فی المركب بشرط
شبی . و هر بحثی دارای عناوین جمل و مقدمات و مقاصد و فصولی است .

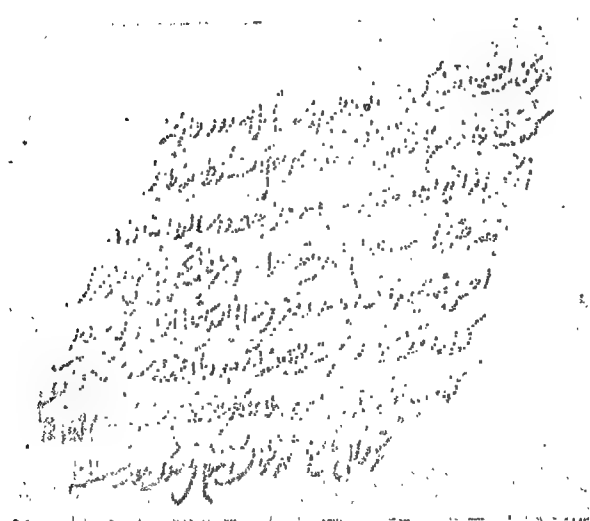
آغاز (الحمد لله الذی هو المبدء و هو المعاد و علیه التوکل فی کل الامور و الاعتماد و منه
خبر الرشد و فضل الرشد فطر السموات فی سبع شداد و من الارضین مثلهن من الارواح و الاجساد

صورت دستخط ابن ابی جمهور احسائی (ترجمه اش را در صفحه ۳۳۷ به بینید)
 این سطور تمهید اجازه ایست که برای ابن عذاقه شیخ علی بن قاسم نوشته . این اجازه
 ضمیمه کتاب قواعد الاحکام شماره ۳۰۶ فقه خطی است .

صورت دستخط شیخ حسین عاملی پدر شیخ بهائی (ترجمه اش را در صفحه ۲۵۸
 به بینید) که از آخر کتاب شماره ۲۷۲ فقه خطی شرح الفیه برداشته شد .

صورت دستخط قاضی نورالله شوشتری (ترجمه اش را در صفحه ۱۲ به بینید) که
 در پشت کتاب مختصر مجمع البیان شماره ۱۹۸ تفسیر خطی مرقوم است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

ما هو المصلحة في الاعداد (انجام) واسئل الله الحق ان يعود خيره الى ويرجع شره عليه والله عزيز ذو انتقام والسلام على من له ومنه واليه وليه والحمد لله مفيض السعادات واهب الهدى وخالق الهداة ومبدئي الخير ورب العباد اولاً واولاً واولاً واولاً ومن العباد الى العباد (خط نستعلیق و شکسته ۱۵ سطر) - ابواب و فصول بشیخرف نوشته شده. دارای ۲۰۴ برگ. اندازه ۳۴ در ۱۴ خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ « ۸۷۰ »

۹۸۲ مجلی مرآت المنجی

عربی. مکرر شماره ۲۴۶ - مؤلف: محمد بن زین الدین ابو الحسن علی بن حسام الدین ابراهیم بن حسن بن ابراهیم بن ابی جمهور هجری احسانی از اعلام اول سده ۱۰ که در ۹۰۱ زنده بوده (۱) شاگرد علی بن هلال جزائری و شرف الدین حسن قتال غروی است. کتاب شرح و اضافاتی است بر رساله مسالك الافهام و هم بر حاشیه آن موسوم به النور المنجی من الظلام « ۲ » که مجموعه دوره جامعی است در عقاید و حاوی آراء متکلمین و حکماء و صوفیه است. ختم تدوین و تألیف کتب در جمادی الثانی ۸۹۵ در شهرستان نجف بوده و در ۱۶ صفر ۸۹۶ در مشهد رضوی میبضه و پاکت نویس شده. کتاب به چاپ رسیده.

آغاز (اللهم يا ذا المن الجسيم) انجام (و کفر عنا سیئاتنا و توقنا مع الابرار) کاتب ابونراب موسوی در سال ۱۳۲۰ در مشهد نوشته - خط نسخ ۲۴ سطر - عناوین و اقوال بشیخرف نوشته شده. دارای ۲۸۵ برگ. اندازه ۳۳ در ۲۱ و قفای ثانی « ۸۷۳ »

۹۸۳ محاکمات

عربی - مؤلف: ابو جعفر قطب الدین محمد بن محمد بویه رازی معروف بقطب تختانی متولد در ورامین نهران متوفای ۱۲ ذی قعدة ۷۷۶ یا ۷۷۶ در دمشق (۳) شاگرد علامه حلی و قاضی عضد الدین ایجی است. نسب مؤلف بر وانی پادشاهان آل بویه میرسد و به استفاد از برخی اجازات شهید ثانی بابویه قمی منتهی میشود و برین تقدیر بویه مخفف بابویه است - شهرتش به تختانی برای سکونتش در طبقه بابین مدرسه ظاهریه بوده و هم بجهت امتیازش از قطب الدین دیگری بوده که در طبقه بابینی آن مدرسه میزیسته است. کتاب محاکمه میان امام فخر رازی و خواجه نصیر الدین طوسی در شرح آنها بر کتب اشارات است. کشف الظنون آورده است که تاریخ ختم تألیف او آخر جمادی الثانی ۷۴۵ بوده. در آخر مبحث منطق این نسخه مرقوم است: « فرغ المصنفه ليلة اضحی »

(۱) مستدرک الوسائل ج ۳ ص ۳۶۱ (۲) رساله و هم حاشیه آن از تالیفات مؤلف است.

(۳) مستدرک الوسائل ج ۳ ص ۴۴۷. روایات الجنات. مجالس المؤمنین

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

سنة ست وخمسين وسبعمائه « و باز كشف الظنون آورده كه مؤلف اين كتاب را باشاره علامه قطب الدين شيرازى تأليف نموده . اين درست نيست چه آنكه قطب شيرازى در ۷۱۰ فوت کرده و در طبقه اساتيد مؤلف بوده است . كتاب در حاشيه شرح اشارات خواجه چاپ شده « حواشى بر اين كتاب را بشماره هاى ۲۴ و ۲۵ و ۵۳۵ و ۵۴۰ به بينيد »

آغاز (توجينا الى جناب قدسك) انجام (ووفقنا على مقامات الصديق انه على كل شئ قدير وبالاجابة جدير وصلى الله على محمد الصادق الامين وانه الطيبين الطاهرين المصومين صلوات الله عليهم اجمعين) نام نويسته و تاريخ كتابت كه در آخر قسمت منطقيات نوشته شده است عبدالمطلب بن ابيطالب بسال ۱۰۸۴ ذكر شده . خط نستعليق ۲۷ سطرى . اقوال بشنجرف نوشته شده - داراى ۲۰۷ برك . اندازه ۲۵ در ۱۲ و قفى ناينى « ۸۷۸ »

محاكمات

۹۸۴

عربى . مكرر پيش - از آخر نسخه سه برك افتاده است .
آغاز « توجينا الى جناب قدسك » انجام موجود « فكذلك ههنا لا يازم فى عدم امثل الى حصول » خط نستعليق ۲۳ سطرى - برك اول يك سرلوح كوچك زمينه طلا دارد و نام كتاب در وسط آن نوشته شده است . اقوال بشنجرف . نسخه رطوبت رسيده و مورياته خورده . داراى ۱۹۹ برك . اندازه ۲۲ در ۱۲ و قفى ناينى « ۸۷۹ »

محاكمات

۹۸۵

عربى . مكرر پيش - اين نسخه از اول افتاده دارد .
آغاز موجود « والصواب ان يقول الغرض تحديد الجهات الطبيعية » انجام « ووفقنا على مقامات الصديق انه على كل شئ قدير وبالاجابة جدير » خط نسخ ۱۹ سطرى - داراى ۲۰۵ برك . اندازه ۲۰ در ۱۴ و قفى ناينى « ۸۸۰ »

محاكمات و مقاومات

۹۸۶

عربى . مؤلف : حاج ملاهادى سبزوارى . در ديپاچه نامى براى رساله ذكر نشده . نام مذكور در صدر نسخه نوشته شده . رساله در رد اعتراضاتى است كه شيخ احمد احسائى در شرحش بر رساله عام فيض كاشانى ايراد نموده . آغاز « الحمد لله على جماله وجلاله والصلوة والسلام على محمد وآله » انجام « لكن كل ذلك تكوينا لا تشريعا لانه مخصوص بالانبياء عليهم السلام » خط نسخ ۱۵ سطرى - داراى ۲۱ برك . اندازه ۱۸ در ۱۰ و قفى شيخ على سبزوارى - بسال ۱۳۵۲ « ۸۸۱ »

محضر الشهود فى رد اليهود

۹۸۷

فارسى - مؤلف : حاجى بابا فرزند محمد اسماعيل قزوينى مقبم در يزد پدر مؤلف از

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

افضل کلیمیان بوده که بشرف اسلام در آمده.

این کتاب رداست بر دعاوی و شبهات و ادله یهودیان در باب ابدیت دین خود و احتجاج با آنها است از تورات و دیگر از کتب آنها. کتاب تقریرات متفرقه پدرش است که برشته تحریر و تالیف آورده. تاریخ ختم تالیف ۶ رمضان ۱۲۹۱ است. کتاب مرتب است بر هفت باب: ۱ در ذکر آنچه خداوند عالمیان بحضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه السلام و اولاد انحضرت وعده فرموده و اثبات شان و مرتبه حضرت اسمعیل علیه السلام ۲ در ذکر اخبار انبیاء بیعت پیغمبری عظیم الشان و اینکه آن پیغمبر از غیر بنی اسرائیل است. ۳ در ذکر علاماتیکه در کتب انبیاء بجهت ظهور پیغمبر صاحب شریعت مذکور است و بیان اینکه مصداق آنعلامات کیست ۴ در احوال حضرت عیسی بن مریم و ایراد آنچه انبیاء سابق در باره آن بزرگوار خبر داده اند ۵ در ذکر آیات و اخباریکه دلالت دارد بر مدح و خوبی بنی اسرائیل میکند ۶ در ذکر مذمتها که خدا بزرگان انبیاء بنی اسرائیل را فرموده ۷ در ذکر اخبار و احوالی چند -

آغاز (الحمد لله الذی هدینا لهذا) سوا السبیل و اگر متابعتا به اشرف من ولد من نسل اسماعیل (انجام) و در نقل باقی فایده ندیده از ایراد اعتراض نمود الحمد لله اولاً و آخراً والصلوة علی نبيه محمد و آله و سائر الانبياء والمرسلین) کتاب ابوالحسن - تاریخ کتابت ۱۸ شوال ۱۲۲۱ پس ازین در ۳۲ برك ۲ مقاله ایست در همین زمینه که مقاله اول آن باغلب احتمال از مؤلف است و مؤلف دومی شناخته نشد و از واسطه مقاله دوم نیز بر گهائی افتاده است. خط نستعلیق ۱۴ سطری. ابواب و عناوین بشنجر ف دارای ۱۷۰ برك اندازه ۲۱

در ۱ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۹۰۴)

مرآةالازمان

به بنید رساله در ابطال زمان موهوم شماره ۵۸۷

۹۸۸ مرآةالمحققین

فارسی. مکرر شماره ۲۶۹ مؤلف: شیخ محمود شبستری. مختصری است در خود و خداشناسی که بر ۷ باب ترتیب یافته و بچاپ رسیده است. نسخ موجود اند کی تخالف دارد آغاز پس از تسمیه و تحمید (بدان اسمك الله که پیشوایان صاحب تحقیق چنین گفته اند که حضرت حق تعالی بعضی از ادیان را بعام خداشناسی خاص گردانید) انجام (و حقیقت معنی اتحاد و وحدت روی نماید - جهانرا بلندی و پستی نوئی - ندانم که هر چه هستی توئی) خط نسخ ۲۶ سطری - ابواب و عناوین بشنجر ف نوشته شده. دارای ۸ برك - و مجدول: بلاجورد و تحریر و طلا و شنجر ف بدو جدول. اندازه ۳۳ در ۱۹ و قفای ثانی (۸۸۶)

حکمت - کلام - فاسفه

کتاب خطی

مرء آت المحققين ۹۸۹

فارسی . مکرر پیش - آغاز « حمد یجد و ثای بعد ذوالجلالی را » انجام « و اینجا موت وحدت روی نماید والله اعلم بالصواب » خط نستعلیق ۱۲ و ۱۵ سطری - دارای ۱۶ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفای فهرستی « ۸۸۸ »

مرء آت المحققين ۹۹۰

فارسی . مکرر شماره پیش - آغاز « حمد یجد و ثای بعد حضرت » انجام « اینجا معنی وحدت روی نماید تمام شد » خط نستعلیق ۱۷ سطری . ابواب و عناوین بشنجرف - دارای ۱۵ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفای نائینی « بهینید کشتن راز شماره ۹۵۷ حکمت ص ۶۴ » (۵۹۹۶) .

مرء آت المحققين ۹۹۱

فارسی . مؤلف محیی الدین ترجمه اش بنظر نرسیده . رساله ایست در عقائد و اصول و فروع سیر و سلوک که پس از بخشی در مناجات و ذکر مؤلف مکاشفه خود را و لزوم مجاهده در تحصیل معارف بر ۴ باب و خاتمه مرتب گشته است : ۱ : در شریعت و طریقت ۲ : در معرفت و حقیقت ۳ : در توحید و فناء فی الشیخ ۴ : در فناء فی الله و بقاء بالله . خاتمه در مقام قلندر آغاز « العظمة لله العلی العظيم الذي رفع السموات بغير عمد و وضع المشكوة فيهما من النجوم بغير عدد » انجام « نوری از کازار فیض انوارش چنید آمین آمین آمین اله العالمین بمحمد و آله الطاهرين المصومین » کاتب علی بن ابوطالب . تاریخ کتابت ۱۲۶۱ خط نستعلیق ۱۷ سطری . عناوین و ابواب بشنجرف - دارای ۳۹ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۳ - و قفای نائینی « ۸۸۷ »

مرصاد العباد من المبدء الى المعاد ۹۹۲

فارسی . مکرر شماره ۴۴۷ - مؤلف نجم الدین ابوبکر بن عبدالله بن محمد بن شاه در اسدی (شاهور یا شاهور ابدی) رازی معروف بان دایه متوفای ۶۵۴ مدفون در شونیزیه بغداد بیرون مقبره سری سقطی و جنید بغدادی (۱) مولدش تهران و مرید نجم الدین کبری بوده و در خوارزم میزیسته . در فتنه چنگیز از آنجا فرار نموده و به آسیای صغیر رفت - در آغاز این کتاب شرحی از گرفتاریهای خود را در آن فتنه آورده . کتاب در معرفت و تهذیب نفس و معارف و اصول تصوف و آداب سلوک است و مرتب است بر پنج باب . مؤلف این

(۱) طرائق الحقائق ج ۲ ص ۱۵۳

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

کتاب را بنام سلطان ابو الفتح گنجشروین قلیج ارسلان تألیف نموده . تاریخ ختم تألیف رجب ۶۲۰ در شهرستان سیواس است - کتاب به چاپ رسیده .

آغاز (الحمد لله رب العالمین و الصلوة والسلام علی نبیه محمد و آله اجمعین حمد یجد و ثنای یبعد بادشاهی را که وجود هر وجود نتیجه وجود اوست) انجام (این حامی بیضه مسلمانان را) کاتب عبد العزیز مشهور به آقا . تاریخ کتابت شعبان ۱۲۱۲ در نصر آباد از محال رامجرد - خط نستعلیق ۱۸ سطری - ابواب و عناوین در متن و حاشیه بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۴۶ برگ . وقفی محمود حسینی . سال وقف بهمن ۱۳۱۰ اندازه ۲۱ در ۱۵ « ۸۸۹ »

مرصاد العباد

۹۹۳

فارسی مکرریش - آغاز (الحمد لله رب العالمین و الصلوة والسلام) انجام (این حامی بیضه مسلمانان را) خط نستعلیق ۱۷ سطری . جای ابواب را نویسنده سفید گذاشته است و برگ آخر نسخه بخط تازه نوشته شده . دارای ۱۶۸ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۴ وقفی ثانی « ۸۹۰ »

مسائل

۹۹۴

عربی - مؤلف ابوالمعالی صدرالدین محمد بن اسحق قونوی متوفای ۶۷۵ یا ۶۷۲ یا ۶۷۳ (۱) شاگرد محیی الدین عربی و شیخ حدیث قطب الدین شیرازی دمری جمعی از عرفاء است . این رساله را کشف الظنون بنام «رسالة النصیر الطوسی» ضبط کرده . رساله - حاوی ۹ مسئله است که از خواجه نصیرالدین طوسی پرسیده : « المسئلة الاولى هل ثبت عندکم ان وجود الواجب امر زاید حقیقتاً ۲ هل المهایت الممكنة معجمولة او غیر معجمولة ۳ المسمى بوجود العام المشترك فی گونه وجوداً فقط هل هو من جملة الممكنات ام لا ۴ الواحد لا یصدر عنه الا واحد ۵ ما حقیقة النفس الانسانية وما البرهان الدال علی اثباتها ۶ من یقین ان الاجسام متناهية القوه الخ ۷ الانسان فی هذه النشأة والدار یتعذر علیه التجريد التام ۸- فی حقیقة الفیض الصادر من الحق و ما المتقبل للعقلاء من معرفته ۹ الهیولی المجردة لا یقبل القسمته عقلاً و هكذا الصورة فكيف بحاول الصورة صارتا جسماً و قبلت لقسمه » صدر نسخه نامه مؤلف است به خواجه .

آغاز « ما زال سمعی یعنی من طیب ذکرك ما برضی علی الروضه عن غب العارض الهن » انجام « كما سبقت الاشارة اليه فی الاسئلة والاجوبة بعون الله و حسن توفيقه » « یا سخ این مسائل را بشماره ۳۱۲ به بنید « خط نستعلیق ۱۸ سطری - مسائل و عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۱۷ برگ و موریانه خورده - اندازه ۲۳ در ۱۴ وقفی ابن خانون « ۹۲۹ »

(۱) طرائق الحقائق ج ۲ . منتظم ناصری ج ۲ کشف الظنون ج ۱ ص ۱۲۰ و ص ۳۱۳

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

مسائل

۹۹۵

عربی - مؤلف شناخته نشد. رساله مختصریست در اصول عقائد امامیه که در عنوان ۳۱ مسئله صورت گرفته. کاتب در پایان نسخه نوشته است: «نمت مسائل الطوسی»
آغاز پس از تسبیح (و به نستیعین مسئله معرفه الله واجیه علی کل مکلف بدلیل انه منعم) انجام «و کما اخبر به المعصوم فهو حق یجب تصدیقه و صلی الله علی محمد و آله المعصومین»
کاتب فرج الله بن عباد الله النیسبی - تاریخ کتابت رمضان ۱۹۷ «کذا» ظاهرأ ۱۰۹۷ باشد
خط نسخ ۵ سطری. مسائل و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۷ برگ. اندازه ۲۰ در ۱۳
وقفی فهرستی «۸۹۱»

مشاعر

۹۹۶

عربی - مؤلف ملا صدراع. دوره مختصر جامعی است در معرفه الله که مرتب بر فتنه و دو موقف و هر موقفی مشتمل بر عنوان چند شعر است. کتاب چاپ شده «شرح کتاب را بشماره ۸۴۶ به بینید»

آغاز (نحمد الله ونستعین بقوته التي اقام بها ملکوت الارض والسماء) انجام «واتصل باوله آخر دایره الوجود انه مفيض الخیر والحدود» تاریخ کتابت رجب ۱۲۳۵ خط شکسته و نستعلیق ۱۵ سطری - عناوین بشنجرف نوشته - کاغذ کتاب آبی - دارای ۳۵ برگ. اندازه ۲۱ در ۱۲
وقفی نائینی «۸۹۲»

مشاعر

۹۹۷

عربی مکرر پیش - آغاز «نحمد الله ونستعین بقوته» انجام «واتصل باوله آخر دایره الوجود وانه مفيض الخیر» سال کتابت ۱۲۵۴ خط شکسته و نستعلیق ۱۶ سطری - برگ اول دارای سرلوح و حاشیه برگ اول و دوم کل بوته کاری و مذهب. عناوین بشنجرف نوشته شده. دارای ۲۹ برگ. و مجدول بتحریر و طلاً بدو جدول - اندازه ۲۰ در ۱۳ و وقفی نائینی «۸۹۳»

مشاعر

۹۹۸

عربی مکرر پیش - آغاز (نحمد الله ونستعین بقوته) انجام «وانه مفيض الخیر و الوجود» کاتب محمد صدر الدین - سال کتابت ۱۲۹۷ خط نستعلیق ۱۹ سطری عناوین بشنجرف نوشته - دارای ۲۳ برگ. اندازه ۲۲ در ۱۵ و وقفی نائینی «۸۹۵»

مشاعر

۹۹۹

عربی مکرر پیش - قسمتی از دیباجه نسخه اقتاده است.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطای

آغاز موجود « ولما كانت مسئلة الوجود اس القواعد الحكمية » انجام « وانصل باوله آخر درجات الوجود انه مفيض الخير والوجود » کاتب علی بن محمد حسین تنکابنی سادات محله تاریخ کتابت ۱۲۴۷ در تهران. در آخر نسخه ۱۲ صفحه ایست که شامل این مقالات است :

۱ مقاله عربی در بیان لمیت اختصاص منطق به موضع معین از فلک .

جملة آغاز « الحمد لله الوهاب النور والعقل » گمان میرود مؤلف مقاله ملاصدرا باشد .

۲ مقاله فارسی و عربی در بیان اتحاد عاقل و معقول .

جملة آغاز « اتحاد عاقل و معقول را مقدماتی است که ذکر آنها ناچار است در فهمش » ۳ عبارتی است فارسی در وجود که در آخر آن نوشته شده : « لمحرره سید علی » ۴ مقاله در بیان خلوت و ذکر از شیخ الرئیس . آغاز آن « فان من شمر عن ساق الجعد البلوغ الى مرتبة الواصلين » خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر عناوین بشعر ف نوشته شده . دارای ۴ برگ . اندازه ۱۵ در ۱۱ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۹۳۰ »

مشاعر

۱۰۰۰

عربی - مؤلف میرزا محمد باقر همدانی . مختصریست در بیان حواس و مشاعر ظاهری و باطنی انسان تاریخ ختم تألیف محرم ۱۲۸۲ است . نسخه در عصر مؤلف نوشته شده و نام مؤلف در دیباچه سائیده شده است .

آغاز (الحمد لله الذی جعل فی کل مقام مشعرا يدرك به ما جعله فيه من تجليات نوره من ظواهره و خوافيه) انجام (فاسكت فالسكوت اولی فهذا ما اردت ابراده لك فی غاية الایجاز لانك مستغن عن الاطباب والحمد لله لا ولا و آخرها والعلوه على نبيه ظاهرا و باطنا والتسليم لاوليائه شاهدا وغابا واللعنة على اعدائهم بارز او خافيا) کاتب فضل الله بن محمد ابراهیم . تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۲۸۷ خط شکسته و نستعلیق - ۱۳ سطری - دارای ۵۰ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفای نائینی ۵۸۹۳ .

مشاعر

۱۰۰۱

مکرریش - درین نسخه تاریخ ختم تألیف سه شنبه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۸۲ ضبط شده

آغاز (الحمد لله الذی جعل فی کل مقام) انجام « واللعنة على اعدائه بارزا و خافيا »

کاتب حسینعلی حسینی نائینی . تاریخ کتابت ۲۳ صفر ۱۳۰۳ پس ازین در ۷ صفحه حدیث وارد در فضیلت خواندن قصیده عینیة : « لام عمر باللوی مربع » سید اسمعیل حمیری و هم آن قصیده ضمیمه است خط نسخ ۱۴ سطری - دارای ۶۰ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۱ و قفای نائینی « ۷۴۶ »

۱۰۰۲ مشاهد الاسرار القدسیه و مطالع الانوار الالهیه

عربی - چهار فصل از آخر گنایست . کاتب نام مذکور را در آخر انصصول نوشته (۱)

(۱) کشف الظنون کتابی بدین نام برای مجتبی الدین عربی ضبط کرده .

حکمت - کلام - فاسفه

کتاب خطی

جملة آغاز فصول این است : فصل ۱ « اذا وقفت وفقك الله على مطالعة هذا الكتاب » فصل ۲ « اعلم وفقك الله ان في قولي اشهد نى الحق وقل لى وقات له فالحق صفته من صفات افعاله جردها من ملاس حنادس » فصل ۳ « اعلم وفقك الله ان علم هذه المشاهد القدسية التى اودعها هذه الرسالة فريدة وقتها فى العلوم التى تحت سترها (۱) فصل ۴ « اعلم ان هذه العلوم ليست مما يدرك بالعمل » پس ازین فصول ونام کتاب این فصل است : « فصل فى تايد هذه المكاشفات العلمية والمشاهدات القدسية وما يتعلق بها بالايات والاثار والاخبار » کاتب ملا سراج الدين محمد تبریزی • تاریخ کتابت ۲۷ ربیع الثانی ۹۵۹ تاریخ مقابلة این نسخه ۱۰۲۴ در مکه بوده • خط نسخ مختلف السطر • دارای ۴ برك • اندازه ۱۸ در ۱۲ وفقى فاضلخان « ۸۹۵ »

مشکوة الانوار ومصفاة الاسرار

به بينيد اسرار الانوار الالهيه شماره ۳۳۰

مصائب النواصب

۱۰۰۳

عربى • مؤلف: قاضى نورالله شوشترى • کتاب رد است بر کتاب نوافض الروافض - تأليف مير مخدوم شريفى - مدت تأليف کتاب ۱۷ شبانه روز بوده - تاريخ حتم تأليف رجب ۹۹۵ است • کتاب مصدر به هشت مقدمه است • مطالب کتاب بعنوان : « قال صاحب النوافض - اقول » میباشد • (ترجمه ابن گناب را بشماره ۲۶۰ به بينيد)
آغاز (نحمدك يا من جعلنا من الفرقه الناجية الاماميه الاثنى عشرية) انجام (والحمد لله على توفيق الانعام والصلوة والسلام على النبى وآله الطهر الكرام اتم الصلوة و اكمل السلام) - کاتب ابو القاسم بن محمد جرباد قانى - تاريخ کتابت ۱۰۵۱ در لاهور - خط نستعلیق ۱۵ سطرى • ابواب و عناوين بشنجرف • دارای ۱۹۴ برك رنك كاغذ نسخه كُبود وموريانه خورده • اندازه ۲۰ در ۱۱ وفقى ثابتنى « ۹۰۰ »

مصائب النواصب

۱۰۰۴

عربى • مکرر پيش - آغاز (نحمدك يا من جعلنا من الفرقه الناجية) انجام (والحمد لله على توفيق الانعام والصلوة والسلام على النبى وآله) سال کتابت ۱۲۸۵ در آخر کتاب ۱۱ برك افادات ومطالب متفرقه ضميمه است • خط نستعلیق مختلف السطر - ابواب و عناوين بشنجرف نوشته شده • دارای ۸۷ برك • اندازه ۲۷ در ۱۲ وفقى ثابتنى « ۸۹۷ »

(۱) در فصل سوم مولف کتابى بنام (البحث والتحقيق عن السر الذى وقفت فى نفس الصديق) براى خود ياد کرده •

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۱۰۰۵ مصائب النواصب

عربی مکرر پیش - چند برگه از اول نسخه افتاده .
اول موجود (وذلك حامل الذي حال بين المسلمين) انجام (في سالک شهر سنه
خمس وتسعين وتسعمائه هجرية والحمد لله على توفيق الاتمام) خط نستعلیق ۱۹ سطری. دارای
۱۳۴ برگه . وموربانہ خورده - اندازه ۲۴ در ۱۵ واقف شناخته نشد « ۸۹۸ »

۱۰۰۶ مصائب النواصب

عربی مکرر پیش . این نسخه از آخر افتاده دارد .
آغاز (نحمدك يا من جعلنا من الفرقه الناجية) انجام موجود (عز وجل اباحتہ بصفه من
ذلك) خط نستعلیق ۱۷ سطری عناوین و فصول بشنجر ف نوشته شده . دارای ۱۷۳ برگه . اندازه
۲۰ در ۱۳ وقفی آقا زین العابدین - سال وقف ۱۱۶۶ « ۸۹۹ »

۱۰۰۷ مطالب المهمة من علم الحكمة

عربی . مختصری است در منطق و حکمت در پشت برگ اول نسخه بخط مابیر نوشته شده :
« هذا الكتاب تصنيف الشيخ المحقق المتقن عزالدوله سعد بن الحسن بن هيثم « كذا » الله بن
كهونه الذي صار على مذهب الاماميه اخرا ومات عليه غفر الله له » كتاب مرتب است بر ديباجة
در بیان لزوم تحصیل معارف یقینیہ و ۷ فصل و هر فصلی شامل ۷ بحث است عناوین فصول این است :
۱- الفصل الاول فی المنطق ۲ فی الامور العامة للموجود والمعدوم ۳ فی احکام الممكن الوجود
۴ فی احکام واجب الوجود ۵ فی الاعراض ۶ فی الجواهر المتجزیه و هی الاجسام ۷ فی
الجواهر المجردة .

آغاز (الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآله وصحبه اجمعين وبعد فهذا
الكتاب اوردت فيه المهم من المطالب الحكمة و ما ينفع به جامعا في ذلك بين ما حصلته بنظري
وهو الاقل ومن غيره مما تحققت صحته وهو الاكثر) انجام (وقد ختمت الكتاب بمسئلة التوحيد
ساء ولا (كذا) بان يختم الله تعالى لنا به ويجعلنا في دار الخلود من الامنين والصلوة على سيد
المرسلين محمد وآله الطاهرين) خط نستعلیق ۲۱ سطری - فصول و عناوین بشنجر ف. دارای
۱۲ برگه . اندازه ۲۵ در ۱۸ وقفی عضد الملك « ۹۰۱ »

۱۰۰۸ مطالع الانظار في شرح طوابع الانوار

عربی - مکرر شماره ۲۳۴ شارح شمس الدین محمود اصفهانی - شرحی است بطور قول -
اقول بر متن کلامی طوابع الانوار قاضی بیضاوی . شارح این شرح را بنام ملک ناصر
ابو محمد بن قلاون تألیف کرده است . نسخه دیباجة شارح و بقدر یک صفحه از اول شرح را ندارد .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز موجود (فی ظلمات الارض ولا رطب ولا يابس الا فی کتاب مبین) انجام (انعم الله عليهم من الصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا) کاتب بیک احمد بن ملک احمد بن خان احمد . تاریخ کتابت ۲۲ جمادی الاول ۹۵۸ خط نستعلیق ۲۳ سطری - نسخه رطوبت رسیده . دارای ۱۸۲ برگ . اندازه ۲۶ در ۱۳ و قفی نائینی « ۹۰۲ »

مطالع الانظار

۱۰۰۹

عربی مکدر ریش - اول و آخر نسخه افتاده - موجودی از اوائل باب سوم از کتاب (زیادتى وجود بر ماهیت) تا قدری از مبحث سوم از باب امامت است .
آغاز موجود (لما فرغ من کون مفهوم الوجود وصفا مشترکا) انجام موجود (واحتجوا على ذلك بوجوه و ذکر المصنف) خط نستعلیق و شکسته ۱۵ سطری - نسخه رطوبت رسیده و موربانه خورده - دارای ۲۱۳ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۳ و قفی نائینی « ۳۹۰ »

مطالع خصوص الکلم فی شرح فصوص الحکم

به بنید شرح فصوص الحکم شماره ۸۲۴ را

۱۰۱۰ معارج القدس فی معرفة النفس

عربی - مؤلف ابو حامد غزالی - کتاب در معرفت النفس است . و مرتب است بربک مقدمه و ۱۱ باب و بچاپ رسیده .

آغاز (الحمد لله مبدع الارواح و خالق الجسد) انجام (فآله یبنی و بینه و کفی بالله وکیلا و حسبنا الله و نعم الوکیل) نسخه مقابله شده است با نسخه مصححی که در ۱۳ ذیحجه ۹۷۸ نوشته شده بوده . علاء الدین محمد بن محمد حسینی در جمادی الثانی ۱۰۷۸ از تصحیح و مقابله این نسخه فراغت یافته - در آخر نسخه نوشته شده : « کتبت هذه النسخة الشریفة لاجل مولانا و سیدنا و مقتدانا فاضل التحریر علاء الدین محمد یزدی سیف الدین محمود » خط نسخ ۱۵ سطری . عناوین و ابواب بشنجر ف نوشته شده . دارای ۱۱۱ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۴ و قفی نائینی « ۹۰۳ »

مختبر

۱۰۱۱

عربی - مؤلف استاد ابو البرکات اوجده الزمان هبة الله بن بعلی بن ملک بلدی بغدادی متولد در بلد (از توابع موصل) متوفای بسن نزدیک به ۸۰ سالگی در بغداد معاصر بالله مقتفی و المستنجد و المستضی بنوراله خلفاء عباسی است . نزد ابو الحسن مهید بن هبة الله بن حسین تلمذ نموده

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

واز اعلام پزشکان نیمه ۲ سده ۶ هـ - ق است . مؤلف از خاندان یهودی است که برای حفظ جام و مزید اعتبار خود مسلمان گشت و برای معالجه سلطان مسعود سلجوقی از بغداد بمقر سلطنت او رفت و تا حیات سلطان از زمره خاصان بود و پس از وفات سلطان با اندوخته فراوان بغداد برگشت و در آخر بکوری و کوری و بیماری برص و جذام گرفتار شد (۱) این کتاب که در موضوع خودش ممتاز است هنگام گوری بر جمال الدین بن فضلان و ابن دهان منجم و یوسف بغدادی و مهندس بن نقاش املاء نموده - کتاب حاوی علوم منطق و حکمت طبیعی و الهی است . نسخه موجود از اول افتاده و از وسط و آخر هم نانویس دارد عناوین و ترتیب مطالب موجود . چنین است : بخش اول منطق مرتب بر ۸ مقاله و هر مقاله دارای فصولی است مقاله ۱ و ۲ را ندارد . مقاله ۳ فی علم القیاس در ۱۸ فصل ۴ فی علم البرهان در ۷ فصل - ۵ فی طوبیقا و هو علم الجدل در ۷ فصل - ۶ فی الاقاویل السوفسطیقه و هی قیاسات المغالطین و اقوالهم در ۱ فصل ۷ فی القیاسات و الاقاویل الخطایه و هی الی تسمى بالیونانیه دبطوبیقا در ۲ فصل ۸ فی قیاسات و الاقاویل الشمریه و هی الی تسمى بالیونانیه ببطوریقی در یک فصل - بخش دوم حکمت طبیعی است که مرتب به ۶ جزو و هر جزوی دارای فصولی است جزو ۱ : فی المطالب الی تکلم فیها ارسطوطالیس فی کتابه المعروف بالسماع الطبیعی و تحقیق النظر فیها در ۲۸ فصل ۲ یشتمل علی المطالب الی تکلم فیها ارسطوطالیس فی کتاب السماء و العالم و تحقیق النظر فیها در ۱۰ فصل - ۳ یشتمل علی المعانی و الاغراض الی تضمنها کتاب الکون و الفساد و تحقیق النظر فیها در ۱۱ فصل ۴ یشتمل علی المعانی و الاغراض الی تضمنها کتاب ارسطوطالیس فی الآثار العلویه و المعادن و تحقیق النظر فیها در ۵ فصل ۵ یشتمل علی المعانی و الاغراض الی تضمنها کتابا ارسطوطالیس فی الحیوان و النبات و تحقیق النظر فیها در ۱۲ فصل ۶ کتاب النفس در ۲۹ فصل بخش ۳ الهیات و وجودی از آن تا برخی از فصول مقاله سوم است - : مقاله اول در ۲۴ فصل است و نویسنده از اول مقاله تا بخشی از فصل دوم آنرا نوشته و جایش سفید است ۲ در خلقت - موجودی از آن تا برخی از فصل ۱۳ است آغاز موجود (جسم ذو نفس حساس لم یتکثر ولم یخالف المفهوم من قولنا حیوان و لم یرد ما فی القضیه فی المعنی علی موضوع واحد) انجام موجود (کما عرفت عند الکلام فی المال و المعلومات) خط نسخ ۲۳ سطری فصول و عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۴۴۰ برگه . نسخه موریانه خورده اندازه ۲۴ در ۱۴ و قی فاضلخان « ۵۶۶۶ »

۱۰۱۲ معراج التوحید و در الفرید

عربی - مؤلف ابو احمد حاج میرزا محمد بن عبدالنبی بن عبد الصانع استر ابادی

(۱) تاریخ الحکما فقهی ص ۲۴۳ - عیون الانباء ج ۱ ص ۲۷۸

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

نیشابوری معروف باخباری • متولد در دوشنبه ۲۱ ذی‌قعدة ۱۱۷۸ در اکبرآباد هند. مقتول ۱۲۳۲ در شهر کاظمین • روایت میکند از صاحب حدائق و صاحب مقام و میرزا محمد مهدی شهرستانی و غیرهم و از اعلام جامع عصر خود بوده در فروع طریقه اخباری داشته و با مسالك اجتهد مخالف بوده (۱) رساله مختصریست در معرفت صفات حق تعالی.

آغاز - پس از دیباچه و نام مؤلف (قد التمس منی بعض اجابة الاخوان حرسه الله تعالى عن طوارق الحدث ان این له الحق الحقیق و حاق التحقیق فی معرفة اسماء الصفات) انجام - (قال علیه السلام اولانا ما عرف الله) کتب حاج محمد مهدی فهرستی - تاریخ کتابت ۹ جمادی الاول ۱۳۴۹ خط نسخ ۲۳ و ۲۴ سطری دارای ۳ برك. اندازه ۲۱ در ۱۳ و قفسی فهرستی - « به بینید حکمت عرشیه شماره ۵۵۶ حکمت ص ۸۸ ۵۹۰۱۵ »

معراج نامه

۱۰۱۳

فارسی - رساله ایست در معراج که مرتب بر دیباچه و دو فصل است: فصل ۱ در پیدا کردن حال نبوت و رسالت ۲ در مقدمه معراج رسول ص ۴ • در نسخه های موجود درین کتابخانه ذمی از مؤلف برده نشده است • کشف الظنون (ج ۱ ص ۵۶۵) رساله فارسی در معراج از شیخ الرئيس ضبط کرده ولی جمله آغاز آنرا ذکر نکرده است • رساله از نسخه ۱۰۱۳ این کتابخانه استنساخ و چاپ شده • ناشر نسخه آنرا باده نسخه دیگر مقابله نموده و پس از تحقیق معلوم داشته که مصنف این رساله شیخ الرئيس است •

آغاز (سپاس خداوند زمین و آسمان را و ستایش دهنده تن و جان را و درود بر پیغمبر گزیده او محمد المصطفی صلی الله علیه و سلم و بر اهل بیت و یاران پاک او بهر وقتی دوستان و عزیزان در معنی معراج سؤالا میگردند و شرح آن بطریق معقول خواسته و بحکم خطر محترز میبوزد چون درین وقت بخدمت عالی علای (کذا) رسیدم اس معنی بر رأی عالی او عرضه کردم موافق افاد اجازت داد) انجام (انزد بعالی بودی راست کمن و راست دانستن اررانی داران منته و حوده) نسخه قدیمی است و تحقیقا در میانه سده ۹ و ۷ ق ه نوشته شده است • خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۱۶ برك. اندازه ۲۶ در ۱۸ و قفسی عضدالملک « ۹۴۷ »

معراج نامه

۱۰۱۴

فارسی مکرریش - آغاز (سپاس خداوند آسمان و زمین) انجام « جز عاقل عارف را نیست بر دزهای این کلمات والسلام تلمی اهل السلام » خط شکسته نستعلیق ۱۴ سطری • کاغذ نسخه آبی - دارای ۲۲ برك. اندازه ۱۷ در ۱۱ و قفسی فهرستی « به بینید شرح رساله الطیر شماره ۸۰۷ حکمت ص ۷۰ » (۶۴۱۸)

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۱۰۱۵ مفاتیح الاعجاز در شرح گلشن راز

فارسی - شارح شمس الدین محمد بن یحیی بن علی علاء لاهیجانی نور بخشی، تخلص باسیری متوفای در ۹۱۲ مدفون در خانقاه نوریه واقع در بخش لب آب وصل بدروازه باب السلام شیراز (۱) از خلفاء سید محمد نور بخش است که پس از فوت او بشیراز آمد و خانقاه نوریه را بساخت و اعلام آن دوره پاس حرمتش میداشتند - شاه اسمعیل صفوی بزرگ بدیدنش در خانقاه رفت . شارح در دوشنبه ۱۹ ذیحجه ۸۷۷ این شرح را پاکنویس نموده و شاید بهترین شرحهای گلشن راز باشد. گویند شارح این شرح را برای جامی بهرات فرستاده و جامی این رباعی را در بالای پاسخ نامه وی نکاشت :

« ایقر تو نور بخش ارباب نیاز - خرم ز بهار خاطرت گلشن راز »

« یکره نظری بر من قلبم انداز - شاید که برم ره بحقیقت زمجراز »

کتاب چاپ شده است .

آغاز (باسمك الاعظم الشامل فیضه المقدس) انجام (اومنا فیما للحقیقه فانك انت الغفور الرحیم و لا یخیب السائل من الکریم) تاریخ کتابت ربیع الاول ۱۰۴۹ خط نستعلیق ۲۰ سطری . أبواب و عناوین بشنجرف ترسیم شده . دو برگ اول نسخه بخط تازه نوشته شده دارای ۳۳۵ برگ اندازه ۱۹ در ۱۱ وقفی نائینی « ۹۰۹ »

۱۰۱۶ مفاتیح الاعجاز

فارسی . مکرریش - آغاز (باسمك الاعظم الشامل فیضه) انجام (آگاه و بهر مند شان کردن تمه الرساله) تاریخ کتابت ۱۲۵۴ در بغداد - خط نستعلیق ۲۱ و ۲۳ سطری یازده برگ از اول و یکبرگ آخر کتاب بخط تازه نوشته شده و نسخه رطوبت رسیده - دارای ۳۴۴ برگ اندازه ۲۲ در ۱۳ وقفی نائینی « ۹۰۸ »

۱۰۱۷ مفاتیح الاعجاز

فارسی . مکرریش - آغاز (باسمك الاعظم الشامل فیضه) انجام (ولا یخیب السائل من الکریم) تاریخ کتابت ذیقعده ۱۲۴۱ خط نستعلیق ۲۱ سطری . برگ اول دارای سر اوج مذهب عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۳۵۱ برگ . و مجدول بلاجورد و تحریر و طلا و شنجرف بدو جدول - اندازه ۳۰ در ۲۰ وقفی نائینی « ۹۰۷ »

۰۱۸ مفاتیح الاعجاز

فارسی . مکرریش - آغاز « ای محمود بهرغانی وای معبود بهر مکانی » انجام « شهر

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تبریز و مدفن و تولد ایشان از آنجاست قدس الله سره العزیز « خط نستعلیق مختلف السطر -
عناوین و ابواب بشجره نوشته شده . کاغذ کتاب آبی دارای ۲۷۶ برگ . اندازه ۳۴ در ۲۰
وقفی نائینی « ۹۰۶ »

مفاتیح الغیب

۱۰۱۹

عربی - مؤلف ملا صدرا . کتاب در بیان مبدء و معاد و اسرار و نکات عرفانی مستفاد از قرآن
است که در عنوان ۲۰ مفتاح ترتیب یافته و در موضوع خودش فرید است . این کتاب ملاحظاً با شرح
الحصول کافی ملا صدرا چاپ شده .

آغاز « الحمد لله الذی انزل علی عبدہ الكتاب یکون للعالمین نذیراً » انجام « ولیس الخیر
کالمیان صلی الله علیه و آله الطاهرین و اولاده المعصومین » حاشیه بر این کتاب را بشماره ۵۴۱
به پیوند « خط نسخ ۱۷ سطری . عناوین بشجره نوشته شده . دارای ۲۴۴ برگ . اندازه ۲۹ در
در ۱۸ وقفی تاج ماه یکم بسال ۱۲۶۲ « ۹۱۰ »

مفاتیح الغیب

۱۰۲۰

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی انزل علی) انجام (ولیس الخیر کالمیان
صلی الله علیه و آله الطاهرین) خط نسخ ۲۵ سطری - عناوین بشجره نوشته شده . برگ اول دارای
سر لوح مذهب - دارای ۲۴۰ برگ . و مجدول بتحریر و طلاء . اندازه ۲۳ در ۱۵ وقفی حاج محمد
سجد - بسال ۱۱۸۳ « ۹۱۱ »

مفاتیح الغیب

به پیوند . مکاتیب شماره ۱۰۳۲ را

مفروضات

به پیوند . اجوبه المسائل شماره ۳۱۲ را

مفتاح اسرار الحسینی

۱۰۲۱

فارسی - مؤلف عبد الرحیم بن محمد یونس (یابونس یا یوسف) دماوندی (۱) از شاگردان
ملا محمد صادق اردستانی و از اکابر مشایخ سلسله نور بخشیه است . روضه الصفاء ناصری (ج
۸ صفحه ۱۰۱ قبل آخر) تاریخ فوت مؤلف را در سال ۱۱۵۶ ضبط کرده و این درست نیست .
چه آنکه مؤلف در دیباچه آورده که نام کتاب موافق تاریخ ختم تالیف آن میباشد و عدد

(۱) طرائق الحقائق ج ۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

حروف نام کتاب مطابق با ۱۱۵۹ است - کتاب در عقائد و عرفان و تصوف است و مرتب است بر ۳۷ مفتاح: ۱ در اثبات صانع ۲ دلیل مبدأ و معاد از کلام محمد صادق اردستانی ۳ عینیت وجود واجب ۴ توحید واجب ۵ توحید وحدت بطریق عرفا ۶ فرق میان علم و معرفت و عالم و عارف ۷ شرح حدیث حقیقت ۸ تنزیه و تقدیس و تشبیه ۹ بطلان اعتقاد جماعتی از اهل سلوک ۱۰ سر مرتفع شدن حجاب تعین در نظر شهود عارف و باقی بودن حکم حجاب و بیان فناء فی الله ۱۱ جمع و فرق فصل و وصل و حرکت و سکون ۱۲ مراعات مقام ۱۳ عدم ظهور احدیت و ظهور حقیقت اشیاء برای غیر حق تم ۱۴ رؤیت و انواع تجلیات ۱۵ طلب رؤیت موسی (۴) ۱۶ رؤیت مؤمنان مرحق را ۱۷ موضوع علوم و فرق میان وحی و الهام ۱۸ متحمل شدن کمال اولیاء اسرار ولایت را ۱۹ مرشد شناسی ۲۰ تفسیر آیه نور ۲۱ تحقیق رؤیه النبی و اوصیائه فی المنام ۲۲ تحقیق عالم مثال و اجساد مثالیه ورد قائلین بعدهما ۲۳ رؤیای حضرت فاطمه (۴) ۲۴ اختلاف مراتب نفوس ۲۵ تطابق عوالم وجود ۲۶ صادر اول ۲۷ انسان ۲۸ فی تحقیق وجود المهدی (۴) ۲۹ موجود الان اولاً ۲۹ تمیز مراتب الخواتم الولایة ۳۰ فی ذکر الحدیث الذی یشرّبون الاولیاء شراب المعجبة ۳۱ میجمل ریاضات ارباب الحقایق من العرفاء ۳۲ تحقیق العشق و انواعه و فواید ۳۳ فی المحاسبة مع النفس ۳۴ فی بیان السیر و السلوک و مراتب السیر السالك و فی بیان المنامات و الواقعات و المراقبة ۳۵ تحقیق الكشف و القلب و مجاهدة النفس ۳۶ فی دلیل علی ان الاولیاء بشاهدون الانوار بعین البصیرة ۳۷ فی بیان التوبة الاشتغال المرید بالذکر و العبادات بتلقین المرشد الکامل و فی بیان اطوار السبعة القلبيه

آغاز (الحمد لله الذی نجانا من العلوم الرسمیة و سقانا کاس الحب من ید خلیفته)

انجام (فانصرنا علی القوم الکافرين) کاتب محمد باقر حسینی . تاریخ کتابت ۱۲۴۳ پس ازین دو صفحه است در احکام اختلاجات اعضاء خط نستعلیق ۱۷ سطری - ابواب و فصول بشیخرف نوشته شده - دارای ۱۰۴ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۵ و قفی نائینی (۹۱۲)

۱۰۲۲ مفتاح الغرر لفتح الباب الحاد عشر

عربی . مکرر شماره ۲۷۲ - شارح نجم الدین خضر رازی حبلرودی . صفحه اول

نسخه افتاده است .

آغاز . وجود (المنان حاله و نور بانوار حقایق العرفان بالله) انجام (و یحتمل التخصیص توفیقاً بینهما و بین الایة الاولى و الحمد لله علی حسن التوفیق و الصلوة علی نبیه محمد هدیة الطريق) کاتب محمد بن محمد زمان . تاریخ کتابت ربیع الثانی ۱۰۳۹ خط نسخ ۲۰ سطری - نسخه رطوبت رسیده . دارای ۳۹ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفی فهرستی ۹۱۳ «

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

۱.۲۳ مفصل فی شرح المحصل

عربی - شارح علی بن عمر کاتبی قزوینی - شرحی است به قال و اقول بر کتاب محصل افکار المتقدمین و المتأخرین من الحكماء و المتکلمین تألیفی امام فقیر رازی شارح این شرح را با اشاره صدر اعظم محیی الدین ابوالحسن بن عبد الحمید قزوینی تألیف نموده .

آغاز (الحمد لله الذی افاض بوجوده العلم وجود الحقایق) انجام (وهی مذکوره فی الکتاب الکلامیه المنسوبة الى الامام علی الوجه الا کمل فراینا ترکها فمن ارادها فایطالع من تلك الكتب وليکن هذا آخر ما اردنا ابراده فی هذه الاجزاء ولواهب العقل الحمد بلا نهاية واصلوه علی سيدنا محمد وآله بغير عدد وغاية) نسخه قدیمی است . خط نسخ ۲۷ سطری یکبرک اول و سه برک آخر نسخه بخط تازه نوشته شده - دارای ۱۹۴ برک . اندازه ۲۴ در ۱۷ . وفقی فهرستی (۹۱۴)

مقالات

۱.۲۴

عربی - چهار مقاله فلسفی است . عناوین مقالات و نام مؤلفین آنها بنا بر نوشته کاتب در صدر نسخه این است : ۱ مقاله فی ان الاجرام العلویه ذوات انفس ناطقه . از ابو سلیمان سنجرى ظاهر ادهمان ابوسلیمان محمد بن طاهر بن بهرام سکزی باشد که از حکماء نیمه ۲ سده ۴ - است -

آغاز (لما کان کل جسم طبعی اوحرکه ذاتیه نحو شیئی یخصه دون غیره واعنی بقولی طبعی ماله سبب) انجام (قال ابوسلیمان هذا ما حضری من القول فی هذا المعنی بحسب قوتی وارجوان یكون یقینا انشاء الله تعالى و تقدس) ۲ جواب مسائل خوارزمی . در نسخه از مؤلف آن ذکر نیست . دور نیست که از ابوسلیمان باشد مقاله پاسخ پرسشهایی است مربوط بفلک که در عنوان : « فی جواب مسائل انقذها الیه من خوارزم » صورت گرفته . جای برخی از سطر آلات سفید است -

آغاز (سالت اسمک الله لم اوجب ارسطاليس للفلک عدم الخفة والثقل اعدم وجود حرکة له من المراكز او الیه) انجام (بل قصد الفیاسوف ان یثبت مائیه یمین الفلک) ۳ رساله فی النفس از ابو یوسف یعقوب بن اسحق کندی متوفای « ۲۴۷ » مقاله ایست مختصر در نفس که از کتاب ارسطو و افلاطون انتخاب نموده است :

آغاز (قال ان النفس البسیطة ذات شرف و کمال عظیم الشان) انجام (و یبعدها من باربها و حالها هذه الحالة الشریفة) ۴ - مقاله فی العقل . از اسکندر افریدوسی .

آغاز (العقل عند ارسطاطاليس علی ثلثة اشرب احدها العقل الهیولانی) انجام -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

(لانه لوکان کک لما صار فیتا) دو صفحه در ذکر حاصل برهان توحید از غیاث الدین دشتکی و عبارات و فوائد متفرقة فلسفی ضمیمه است . بین مقاله سوم و چهارم ۳۳ سطر عبارتی است که کاتب از رسائل اخوان الصفاء و غیره نقل نموده - تاریخ تحریر که در صفحه ۶ نوشته شده سال ۱۰۱۰ است - خط نستعلیق ۲۸ سطری - عناوین مطالب بشیخ جعفر نوشته شده . دارای ۵ برگ . انداز ۲۶ در ۲۰ و قفی نائینی « ۹۱۹ »

مقالات

۱.۲۵

عربی - سه مقاله است بی دربی که بجهت نداشتن دیباچه مؤلف شناخته نشد . گمان میرود قطعه از کتابی باشد . جملات اول و آخر مقالات و رؤوس مطالب این است :

۱ آغاز اصول القول فی ان الاجرام العلویه ذوات النفس ناطقة (کذا) کل متحرک کثافا ان یتحرک بالقدر (انجم) (لصح ان الاجرام العالیة ذوات نفوس ناطقة وذلك ما اردنا ان نبین (۱)

۲ آغاز (القول فی احوال النفس عند مفارقتها) انجم (وهی السعادة التي توحنا بذکرها صدر هذه الرسالة) ۳ آغاز (القول فی الطرق المؤدية الى ينال هذه السعادة و میاینة الشقاوة المقابلة لها جملة ما یلزم النفس من العوارض) انجم (لما ارتجیه فیک بفضلہ واحسانه انه ولی ذلك والحمد لله رب العالمین وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعین)

خط نسخ ۱۷ سطری . دارای ۷ برگ . انداز ۲۴ در ۱۵ و قفی قائم مقام « ۹۱۹ »

مقاله در رد بهاء

۱.۳۶

فارسی - مؤلف شناخته نشد . مقاله است از فرقه بابیه از لیه در رد حسینعلی بهاء و تعیین غرض جیت بهرزا بجای صبح ازل .

آغاز « حمد و ثناء و تسبیح و تقدیس و تنزیه و تفسیر و تهلیل - زوار واحد » انجم « چهره قبیح نماید و قناع و قاحت نکشاید » خط نسخ ۱۷ سطری دارای ۱۲ برگ . انداز ۲۱ در ۱۴ و قفی نائینی « ۹۲۰ »

مقاله در سبب اجابت دعاء و کیفیت زیارت

۱.۴۷

عربی - مصنف شیخ الرئيس . مقاله در پاسخ پرسش شیخ ابو سعید ابوالخیر است . جمله آغاز نامه ابوسعید : « سلام الله تعالى على سيدنا ومولانا الشيخ الرئيس افضل المتأخرين مد الله في عمره »

آغاز مقاله و نامه جوابیه شیخ الرئيس : « سئلت يا الله السعادة القصوى و رشحك للعروج الى النور العلیان اوضح لك كيفية الزيارة و حقيقة الدعاء و تأثيرها فی النفوس و الابدان »

(۱) این مقاله غیر از رساله اجرام علویه شیخ الرئيس است که چاپ شده .

جمله آخر مقله : « والسلام على النفوس الزكية والحمد لله رب العالمين » نسخه دارای دو ضمیمه است : ۱ صدر نسخه در ۴ صفحه نامه شیخ ابوسعید است بشیخ الرئيس و پاسخ شیخ الرئيس است از آن. این دو نامه در کتب نامه دانشوران « ج ۱ از ص ۷۲ تا ص ۷۴ » درج شده است . کاتب این دو نامه حسن بن علی « یاحسین علی » بن الحسین الجعفری المعروف بابن ابی سع (کذا) است تاریخ تحریر آن روز سه شنبه ۱۴ محرم سال ۷۰۰ است و با نسخه اصل مقابله شده است ۲ در آخر نسخه ضمن یک صفحه دو مناجاتی است از شیخ الرئيس - جمله آغاز مناجات اول : « اللهم لما كان الوجود لذاتك واجب كان الامكان لوجود ذات غيرك ضربة لازب » - جمله آغاز مناجات دوم : « الهی و آله الموجودات والمجسوسات یا واهب النفوس والعقول و اخترع ماهیات الاركان والاصول » خط نسخ مختلف السطر دارای ۵ بركه . اندازه ۲۶ در ۱۸ و قیضه الملك « ۶۶۴ »

۱۰۲۸ مقاله در مبادی کل برای ارسطو

عربی - نظر بآنچه را که کاتب در اول نسخه نوشته مؤلف اسکندر افریدوسی است که از حکماء یونان در اواخر سده ۲ و اوایل ۳ میلادی معاصر با جالینوس و از شارحین کتب ارسطو است (۱) « مترجم بمسطور در پایان نسخه سعید بن یعقوب دمشقی است .

آغاز « لما تأملت الفحص الذي مخرجه مخرج التوبيخ الجميل وقمت من التوبيخ (کذا) اللطيف الموقع مني على الفحص الكامل عما اكتب اليك فيما التمسته مني » انجام « انما يمكن انه يقال في هذه الاشياء كثيرة » پس ازین ۱۰ سطری است از گفته های افلاطون که آغاز آن اینست « اقول افلاطون في كتاب طيمائوس من كتبه في امر النفس والعقل » وحدت خط نسخه با نسخه ۱۰۲۴ میرساند که تاریخ تحریر سال ۱۰۶۰ است - خط نستعلیق ۴۸ سطری - دارای دو بركه . اندازه ۲۷ در ۲۰ و قیضه ثانی « ۹۱۸ »

۱۰۲۹ مقاله در بداء

عربی - مؤلف شیخ سیف الله بن عباس غریب دوستی گرم رودی آذر بایجانی معروف بایسی متولد ۱۲۷۷ خورشیدی شاگرد مرحوم حاج شیخ اسدالله یزدی است (۲) و الحال مدرس

(۱) فهرست ابن ندیم ص ۳۵۳ . اخبار الحكماء ص ۵۴

(۲) از اساتید متبحر درس حکمت و عرفان بود . اطلاعاتی کافی و بهره وانی از فنون طب و ریاضی داشت . « عمری را بپرهیزکاری و پارسایی در مجاورت مشهد رضوی بتجرد و انفراد و انزواء صرف عبادت و افاده و استفاده نمود . در تمام عمر زن نگرفت و اهل اختیار نکرد و در مدرسه خیراتخان منزل داشت . در سال ۱۳۴۴ فوت کرد و چون مایل بود که قبرش در کنار کوهی باشد و از قبرستانهای عمومی بیرون باشد در دامنه کوه سنگی (نزهتگاه امروزی مشهد) بخاک سپرده شد و الحال قبرش معلوم است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

سطوح متداوله منطق و حکمت است در مشهد. تاریخ تألیف مقاله ۲۰ رمضان ۱۳۵۴ است.
آغاز (الحمد لله العقل والوجود) انجام « قال تلك الاخبار بالنسبة الى عالم التجدد
ولانغير عصما الله من التجدد عما فيه الحق » خطنسخ ۱۷ سطری دارای ۷ برک. اندازه
۲۴ در ۱۸ و قفی مؤلف در ۶ مهر ۱۳۲۴ « ۶۷۲۱ »

مقدمه فزارستان

۱۰۳۰

فارسی - مؤلف مانکچی لیمچی پور هوشنگ هاترای هندوستانی ملقب بدرویش فانی و ظاوم
مقتول در ۱۲۳۰ در دیه مورام شمالی از محال شهرستان سورت متوفای رجب ۱۳۰۷ از فضلاء زردشتیان
بوده . بمسطور در کتاب (کلدسته چمن آیین زردشت) مؤلف از طرف انجمن زردشتیان
بمبئی در ایران نماینده بوده و ۳۷ سال خدمت بمنظور نظم کارها و سرپرستی زردشتیان نموده و
گویا در تهران هم در گذشته است - بروایت طرائق الحقایق مؤلف بارشاد رحمت علیشاه مسلمان
گشته. این کتاب که بعنوان مقدمه تاریخ فزارستان است در بیان آداب و رسوم و فلسفه دینی ایرانیان
باستانی است که بر ۱۲ نظر مرتب است و هر نظری در چندین فقره پایان یافته که مجموعاً
۶۳ فقره است : نظر ۱ باراده حق زمانه بیکران در طواف وائر آن در کرها آشکار ۴
موافق اعتقاد ایرانیان باستان در شناختن خالق منان ۳ - شناختن خالق از اثر بی بعث و اثر بردن
۴ در چگونگی آفرینش کوی زمین و مخلوقات آن ۵ در مراتب اگمیت انسانی ۶ لزوم بقای
نوع بوالد و تناسل ۷ در وجوب التزام آداب دین و مذهب ۸ در جب آسودگی و ایمنی خلق
پادار بودن در دین حقه ۹ واجب بودن برای بنی نوع انسان متدین بودن بدین حقه و رفع اشتباه
از حضرات ملحدین ۱۰ باعث ضعیف شدن دین و دولت انحراف و رزیدن از گیش خویش است
۱۱ در رسیدن بمقامات عالیله از راه دین و پاداش منحرفین ۱۲ در ختم مقدمه و سبب تألیف
کتاب فزارستان . تاریخ ختم تألیف رجب ۱۳۰۲ در تهران بوده .

آغاز (پس از ستایش خالق منان و درود قراوان بر روان پاک پیغمبران از آغاز تا انجام)
انجام « و آنرا خدمت اهل علم مایه سرفرازی خود خواهد دانست) در پائین برک آخر سه
سطری است بخط کجرائی. گویا دستخط مؤلف باشد و گمان میرود که تاریخ نوشتن نسخه نیز در
۱۳۰۲ بوده - خطنستعلیق ۱۲ سطری دارای ۸۲ برک . اندازه ۲۲ در ۱۴ و قفی نائینی

« ۹۲۲ »

مقصد الاقصی

۱۰۳۱

فارسی - مؤلف عزیز نسفی « ۱ » مختصر است در بدهاء و معاد و مصدر است به ۸ فصل

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

اهل تصوف . جای ابواب و عناوین غالباً سفید است : فصل ۱ در بیان آنکه رونده کیست
۲ در بیان آنکه شریعت و طریقت و حقیقت چیست ۳ در بیان انسان کامل ۴ در بیان کامل و آزاد ۵ در بیان
صحبت ۶ در بیان ترك ۷ در بیان سالوك ۸ در بیان نصیحت . باب ۱ در سخن اهل تصوف
در معرفت ذات خدای تعالی ۲ در بیان صفت خدای تعالی ۳ در معرفت افعال خدای تعالی ۴ -
در معرفت اقوال بقول اهل حکمت ۵ - در معرفت ولایت و نبوت ۶ در بیان اعتقادات اهل تقلید
و اهل استدلال و اهل کشف ۷ در بیان اعتقاد اهل کشف ۸ در بیان انسان (۱) بدان اعزك الله
تعالی فی الدارين که در اول این باب چند فصل خواهم نوشت .

آغاز پس از دیباچه و نام مؤلف (جماعت در اویش کثرهم الله ازین بیچاره در خوانند
کردند که میباید در معرفت ذات خدای و صفات خدای و افعال خدای و در معرفت ولایت و نبوت
و در معرفت ظاهر و باطن انسان و در معرفت مبدأ و معاد انسان کتابی جمع کنی) انجام (و نجات
آدمی سخن کوتاه شد و الله اکبر) تاریخ کتابت ۶ جمادی الثانی ۱۲۹۴ خط نستعلیق ۱۱ -
سطری - دارای ۳۳ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۵ و قفای نائینی « ۶۲۳۲ »

مکاتیب

۱۰۳۳

فارسی . مکرر شماره ۲۴۲ نام صاحب این مکاتیب و رسائل بضبط طرائق الحقائق قطب
بن محیی بن محمود است که در حوالی چهارم فارس توطن داشته و آورده است که تعداد ابیات
این مکاتیب متجاوز بر ۱۰۰۰۰ بیت دیده شده . مستدرک الوسائل (ج ۳ ص ۴۴۸) صاحب این
مکاتیب را از اهل سنت و جماعت دانسته و در ترجمه اش آورده : « قطب الدین المشهور بقطب
المحیی استاد مولانا جلال الدوانی و هو احد مشایخ الصوفیه و صاحب المکاتبات المعروفة بمکاتبات
القطب المحیی بالفارسیة المشهورة و هو قطب الدین محمد الکوشکناری » در این نسخه کتاب نام
صاحب این مکاتیب را در صدر نسخه قطب الدین محمد و در آخر نسخه باضافه کلمه خرقانی
بضبط کرده . نسخه به چاپ رسیده . ناشر (۲) نام صاحب مکاتیب را شیخ عبدالله قطب شیرازی
بضبط کرده و آورده است که در آخر حال در چهارم مقیم بوده و تا ۹۱۰ هـ - ق حیات داشته
و مرید شیخ زین الدین جعفر خوافی خراسانی بوده و نسبت سلسله فقرش بشیخ ابوالنجیب سهروردی
منتهی است . این نسخه دیباچه ندارد . نسخه که بشماره ۲۴۲ است دارای دیباچه است
در دیباچه نامی برای مکاتیب ذکر نشده لیک کاتب در سر جزوهای نسخه کتاب را بنام : « مفاتیح
الغیب » ضبط کرده . مکاتیب در دیباچه چنین توصیف شده : « واردت ان افیض بعض ذلك

(۱) میبخت معاد است .

(۲) میرزا احمد نایب الولایه تبریزی ذہبی این مکاتیب را با کتاب کفایة المؤمنین به چاپ رسانیده

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

علیکم والقی من جواهر نعم الله تعالى ما سمعه عقولکم الیکم فاكتب قہمت ان ابتداء من یومی
هذا فاكون اكتب فی کل یوم ما یفتح اللہ لی ویمنحنی سواء کان من علوم الحقایق او من العلوم
الرسمیة او من العلوم البقینیة او من العلوم التخمینیة او من المعارف الاشرافیة الذوقیة او من المطالب
الاستدلالیة او من کشف المعانی المعقولة بحقایق معنویة »

آغاز (الى الاخوان الالهیین کثرهم الله وبارک علیهم اجمعین) انجام (چنانچه ابتداء
بسلام کر دیم والسلام علی ولی و سایر الاخوان ورحمة الله و برکاته) کاتب محمد علی تاریخ
کتابت جمادی الثانی ۱۰۴۶ خطنسخ ۲۳ سطر. در صفحه اول یک سر لوح زمینه طلا می باشد
که با سفیداب نام کتاب و مؤلف را نوشته . بین سطور این صفحه و صفحه دوم طلا اندازی شده
عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۸۹ برگ، مجدول بلاجورد و تحریر و طلا و شنجرف. اندازه
۲۵ در ۱۳ و قفی نائینی « ۹۲۹ »

۱.۳۳ مکتوبات احمدیه

فارسی - منشا آت شیخ احمد فاروقی متولد ۹۷۱ متوفی سه شنبه ساخ صفر ۹۰۳۵
قطب مجدد هزار دوم در طریقه صوفیه نقشبندیہ است (۱) این نسخه شامل ۳۶۱ نامه است
در عرفان و تصوف و اخلاق که با شخاص نوشته است.
آغاز « وصل المکتوب الشریف الطیف الی العبد الضعیف النعیف عظم الله تعالی اجرکم »
انجام « والتزم متابعة المصطفى علیه الصلوة والسلام » تاریخ کتابت رجب ۱۲۳۱ خط نستعلیق ۲۳
سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۹۹ برگ. اندازه ۳۰ در ۲۰ و قفی نائینی « ۹۲۷ »

۱.۳۴ ملتهقات

عربی - در پشت صفحه اول نوشته شده: « کتاب ملتهقات از فصول افلاطون الہی » رساله
حاوی عقائد و آراء و کلمات حکمی است . جامع و منتخب و مدون آن شناخته نشد .
آغاز « قال افلاطون الحکیم من طلب الحکمة من طریق طلبها ادرکها » انجام « فلک
الحمد علی افضیتک (کنذا) والشکر باللائک » خطنستعلیق ۱۸ سطر. عناوین و اقوال بشنجرف
نوشته شده . دارای ۲۵ برگ و موریا نه خورده . اندازه ۲۴ در ۱۴ و قفی ابن خاتون « ۹۳۲ »

۱.۳۵ ملل و نحل

عربی - مکرر شماره ۲۵۳ - مؤلف ابوالفتح محمد بن عبدالکریم شهرستانی . تاریخ و خلاصه
اندیشه مذاهب دینی و فلسفی است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

آغاز (الحمد لله حمد الشاکرین بجمع معامده کلام) انجام (اصلاح الله حاله و سدد اقواله وافعاله و صلواته علی خبرته من خلقه محمد النبی وآله وصحبه وسلم) کاتب محمد رضا بن محمد مفید شریف قمی . تاریخ کتابت ۵ ذیحجه ۱۰۸۵ پس از این در ۳ صفحه رساله ایست منسوب باین جوزی در شرح حدیث نبوی: « مستغرق امتی » و تعداد ۷۳ قرئه اسلام و کلمه در ذکر عقیده مختمه بربک از آنها بطور اختصار. خط نسخ ۲۷ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۱۳۲ برگ. اندازه ۲۹ در ۱۹ و قی نائینی « ۹۳۳ »

۱.۳۶ ملل و نحل

عربی - مکرر پیش . آغاز (الحمد لله حمد الشاکرین) انجام (وهو حسنا ونعم الوکیل ونعم النصیر) خط نسخ مختلف السطر - عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۲۸ برگ. اندازه ۲۲ در ۱۸ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۹۳۴ »

۱.۳۷ مناظره

عربی - اثر خاتمه ابن ابی جمهور احسائی. تحریر سه مجلس مناظره و گفتگوی مذهبی او است بافاضل هروی در مشهد رضوی - این مناظره بدرخواست میزبان مناظران سید محسن بن محمد رضوی قمی (۱) در سال ۸۷۸ صورت گرفته است .

آغاز « الحمد لله حق حمده و الصلوة علی سیدنا محمد وآله وسلم تسلیما سئلتنی اطل الله بقاءک عما کان بینی و بین الهروی » انجام « وبسته فرالله من الزیاده والنقصان والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد وآله الطاهرین و سلم تسلیما » « ترجمه این رساله را بشماره ۴۰۱ به بینید » پس از این در ۱۸ صفحه قطعه از دعاء و لغت و هم قطعه از کتابی در عقائد ضمیمه است خط نسخ مختلف السطر - عناوین بشنجرف - دارای ۴۹ برگ. اندازه ۲۰ در ۱۳ نسخه قدیمی و رطوبت رسیده - و قی فهرستی - « به بینید نفحات الاذهوت شماره ۱۰۵۷ حکمت ص ۲۱۱ » « ۹۳۶ »

۱.۳۸ مناظره

عربی - مؤلف عزالدین حسین بن عبدالصمد بن شمس الدین محمد بن علی بن حسین بن صالح جبلی عاملی حارثی - متولد یکم محرم ۹۱۸ در جیل عامل متوفای ۸ ربیع الاول ۹۸۴ مدنون در دیه هجر از توابع بحرین (۲) نسبش بحارث بن عبدالله بن اعور همدانی « از خواص حضرت

(۱) ترجمه اش در مجالس المؤمنین مذکور است

(۲) امل الامل . روضات الجنات

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

حضرت امیرالمؤمنین ۴ « میرسد و شاگرد شهید ثانی است و هم روایت کرده است از سید حسن بن جعفر گرگی . از اعلام جامع عصر خود بشمار است . و نزد شاه طهماسب صفوی معزز بوده و هفت سال شیخ الاسلامی قزوین و چندی هم شیخ الاسلامی هرات به حضرتش مفوض گشت . رساله صورت مناظره ایست در امامت که در ۹۵۱ در شهر حلب نموده .

آغاز « الحمد لله علی ما انعم به فکفی » انجام « واتضح له حقیقه الحال و صار من خواص الشیعه و الله الحمد اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین الی یوم الدین » خط نستعلیق که به طور چلیپا نوشته - عناوین به شرح دارای ۴ برگ . و مجدول به تحریر و طلا به جدول - اندازه ۴۳ در ۲۶ و قفلی نائینی « ۶۳۸ »

۱۰۳۹ منتخب الخاقان در کشف حقائق ایمان و عرفان

فارسی . مؤلف ملا عبداللہ بن خان بابا زرنوزی تبریزی متوفای ۱۲۵۷ پدر آقا علی حکیم معروف . شخص جامع معقول و منقول بوده . نقلیات را در کربلا از آقا سید علی طباطبائی و سید محمد مجاهد و در ایران از میرزای قمی و حجة الاسلام شفتی بیدآبادی آموخته و در معقول از مبرزین شاگردهای ملا علی نوری است . بانی مدرسه مروی تهران (۱) از فتوحامیشاه استدعاء نمود که حکیم نوری را از اصفهان احضار فرماید تا در آن مدرسه تدریس نماید . مرحوم حکیم نوری پس از ابلاغ احضار از رقتن تهران عذر خواست و مؤلف این کتاب را برای تدریس آن مدرسه بتهران فرستاد . مؤلف مدت ۴ سال در آن مدرسه تدریس نمود (۲) - کتاب در اثبات وجود و توحید و صفات واجب است و خلاصه (رساله خاقانیه و وجیزه سلطانیه) است مؤلف آن کتاب را بفرمان فتوحامیشاه تألیف نموده بوده و چون مفصل بوده ماور بملخص و اختصار آن گشته . تاریخ ختم تألیف این کتاب پنجشنبه ۲ جمادی الاول ۱۲۴۰ است . کتاب مرتب است بر ۲۰ فصل و خاتمه : ۱ در اثبات واجب الوجود بالذات است ۲ در اثبات عینیت وجود است در واجب الوجود بالذات ۳ در اثبات عینیت تشخص و تعیین است در واجب الوجود بالذات ۴ در اثبات اینکه ذات اقدس خداوند یکانه از برای غیر ذات خود مدرك و معلوم نمیتواند شد ۵ در اثبات احدیت صرفه ۶ در اثبات توحید ۷ در بیان توحید بمعنی سوم ۸ در بیان توحید بمعنی چهارم ۹ در اثبات توحید بمعنی پنجم ۱۰ در اثبات توحید بمعنی ششم ۱۱ در اثبات توحید بمعنی هفتم ۱۲ در اثبات علم واجب الوجود ۱۳ در اثبات قدرت ۱۴ در اثبات اراده ۱۵ در اثبات حیات ۱۶ در اثبات سمع و بصر ۱۷ در اثبات کلام ۱۸ در اثبات تنزل محض و جبرادیت مطلقه واجب الوجود ۱۹ حکمت علی الاطلاق ۲۰ در اثبات عدل . خاتمه در معرفه الله .

(۱) حاج فخرالدوله محمد حسینیخان بن بیرامعلیخان عزالدینلوی قاجار مروزی . (۲) طرائق الحقایق ج ۳

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز (حمد وثنای نامحدود واجب الوجود را سزا است که دامن کبریای جلالتش از لوث تغیر و زوال منزّه) انجام (در سال سیام از جلوس السلطان صاحبقران باتمام رسید الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین) نسخه مصحح و از نظر مؤلف گذشته است . تاریخ کتابت ۶ جمادی الثانی ۱۲۳۰ خط نستعلیق ۱۳ سطری - برك اول دارای سراج . فصول و عناوین در متن و حاشیه بشنجر ف نوشته شده . دارای ۱۰۷ برك . و مجدول بتحریر و لا جورد و طلا و شنجر ف بدو جدول - اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفی ثانینی « ۹۳۶ »

۱.۴۰ منتهی السؤل فی شرح الفصول

عربی - شارح ملاعلی بن یوسف (۱) ترجمه اش بنظر نرسیده . شرح است بر تریب فصول خواجده نصیر الدین طوسی (۲)

آغاز (الحمد لله مبدع نظام الاصول و مخترع ترتیب الفصول بحکمته تبهرا العقول ساطع الانوار الباهرة و خالق النفوس الطاهرة وصای الله علی سیدنا محمد المؤید بالمعجزات القاهرة و اله الانجم الزاهرة) انجام « و یجیب من یقر به انه الجواد الکریم » کاتب عناوین مابین میان شرح و متن را سفید گذاشته . خط شکسته نستعلیق ۱۵ سطری . دارای ۴۲ برك . اندازه ۱۷ در ۱۱ خریداری آستان قدس در آذر ۱۳۲۲ « ۶۵۱۰ »

۱.۴۱ منحص فی شرح الملخص

عربی - شارح نجم الدین علی بن عمر کاتبی قزوینی . شرحی است مفصل بقال - اقول بر کتاب ملخص امام فخر رازی - تاریخ قراغت از شرح دوشنبه ۲۸ شعبان ۶۷۱ است . شارح این شرح را متدرجا نوشته سپس بدان مراجعه و تہذیب و تمیم نموده و بوزیر شمس الدین محمد جریزی اهداء کرده - نسخه کامل و شامل هر سه بخش منطق و الهیات و طبیعیات است و ۱۸ سال پس از فوت شارح نوشته شده .

آغاز « الحمد للموجود اوجد بقدرته الزامة اجناس الموجودات » انجام « و شرحنا جمیع الکتاب باوضح تقریر و بیان » تاریخ کتابت جمعه غره جمادی الثانی ۹۹۳ صفحه اول سائیدگی دارد - خط نسخ ۳۳ سطری . برگها رطوبت رسیده - اندازه ۱۸ در ۲۶ و قفی قاضیخان - « ۱۲۰۱ »

۱.۴۲ منظومه

فایز می - مؤلف شناخته نشد . کتابی است منظوم و منشور در اصول و فروع اهل سنت و جماعت

(۱) آثار الشیعة الامامیه ج ۴ (۲) متن این کتاب را بشماره ۹۱۷ به بینید .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خط

و رد بر عقائد شیعه . طرز کتاب چنین است که پس از هر چند بیت نظم چند سطر نثر آورده شده .
اول و آخر نسخه افتاده . موجودی از آن از بحث امامت تا ضابط فارق بین کفر و اسلام است .
آغاز وجود « هر چند که عالم است و فاضل - در دین چو صبحابه نیست کامل » انجام موجود
« این مسئله از شنیدنی هاست - بشنو که نمایمت ره راست » خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای
۶۱ بركه اندازه ۲۰ در ۱۳ و نسخه رطوبت رسیده . وقفی نائینی « ۵۶۶۷ »

۱.۴۳ منهاج الكرامة فی معرفة الامامة

عربی - مکرر شماره ۲۶۳ مؤلف علامه علی . مختصر است در امامت و مرتب است بر
۶ فصل: ۱ فی نقل المذاهب فی هذه المسئلة ۲ فی ان مذهب الامامية واجب الاتباع ۳ فی الادلة
الدالة علی امامة امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام بعد رسول الله ص در ۴۴ منهج
۴ فی امامة باقی الائمة الاثنی عشر ۵ فی ان من تقدم لم یکن اماما ۶ فی فسخ حججهم علی
امامة ابی بکر « این کتاب را ابن تیمیہ رد کرده رن بر رد ابن تیمیہ را بشماره ۳۹۷ به بینید »
آغاز « الحمد لله القديم الواحد الکریم الماجد » انجام « ولا یمنع المستحق عن حقه هذا
آخر ما اردنا اثباته فی هذه المقدمة » کاتب محمد طاهر بن عبدالمؤمن - تاریخ کتابت ذیحجه
۱۰۷۵ خط نستعلیق ۲۱ سطری - فصول و عناوین بشجرف نوشته شده - دارای ۳۱ بركه اندازه
۲۵ در ۱۸ وقفی شیخ محمد باقر در سال ۱۱۷۶ « ۵۶۶۸ »

۱.۴۴ منهاج الكرامة

عربی - مکرر پیش . آغاز « الحمد لله القديم الواحد الکریم » انجام « آخر ما ردناه اثباته
فی هذه المقدمة » خط شکسته و نستعلیق که در هر صفحه در سه خانه بطور چاپی و در حاشیه نوشته
شده - عناوین و فصول بشجرف تحریر یافته . دارای ۸ بركه و جدول بشجرف و طلا و تعزیر
اندازه ۴۳ در ۲۹ وقفی نائینی « ۹۰۸ »

۱.۴۵ منهاج الكرامة

عربی . مکرر پیش - این نسخه قسمتی از دیباچه را ندارد .
اول وجود « بتجلیل اسمافه و قن دوله بالذوام الی يوم القيامة » انجام « آخر ما اردنا
اثباته فی هذه المقدمة » بركه آخر نسخه بخط نازد نوشته شده . خط نسخ ۱۹ سطری . عناوین و فصول
بشجرف تحریر شده . دارای ۲۶ بركه . اندازه ۱۸ در ۱۲ وقفی مرتضی فلیخان نائینی « ۹۳۹ »

۱.۴۶ مواهب الرضویه فی دفع الشبهات المقولة والمنویة

فارسی - مؤلف حاج سید محمد عصار - مختصر است در اثبات نبوت خاصه و دفع برخی

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

از تشکیکات .

آغاز پس از نامه کسبکه درخواست تألیف این رساله را نموده (ایفرزند ارجمند عزیز و نورچشم نیرومند با تمیزم) انجام (بیکمی ازدوام نخواهد بود و نیز ایفرزند) خط نستعلیق ۱۷ سطر
نسخه بخط مؤلف است . و قلم خوردگی بسیار دارد - تاریخ کتابت ۱۳۴۱ دارای ۳۷ برگ .
اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفی مؤلف در مرداد ۱۳۱۵ « ۵۳۹ »

۱۰۴۷ مواهب الرضویه

فارسی مکرر پیش - آغاز (ایفرزند ارجمند عزیز و نورچشم) انجام (و برحمت
دفع آنها مبتلاخواهی شد) کاتب محسن بن ابوالقاسم سبزواری . تاریخ کتابت ۱۳۴۲ در مشهد
خط نستعلیق ۲۱ و ۲۲ سطر - دارای ۱۶ برگ . اندازه ۲۲ در ۱۷ نسخه رطوبت رسیده و قفی مؤلف
در مرداد ۱۳۱۵ « ۵۳۸ »

۱۰۴۸ میزان التمیز فی العلم العزیز

فارسی . مؤلف میرزا محمد اخباری : کتابی است در عقائد و تصوف که مقلب است به
حجة البالغة و مرتب است بریکمقدمه و ۱۲ عنوان تمیز و خاتمه : مقدمه در بیان متوجهین بسوی
شطر الحق . تمیز اول در تیرا و تولا ۲ در معرفت اطلاعات وجود و وحدت ۳ در معرفت
موحدین و اسامی طبقات اهل الله و اصحاب عدد و غیر موردین از ایشان ۴ در بیان معنی شریعت
و طریقت و حقیقت و معرفت و امتیاز راه حق از راه باطل (در ۳ مطاب) ۵ در بیان معنی اسلام
و ایمان و ایقان و احسان و کفر و شرک و نفاق و عصیان ۶ در بیان ضروریات دین اسلام ۷ در
جواب از سؤالی چند (۸ سؤال) ۸ (کاتب آنرا در فهرست کتاب نوشته است) ۹ در بیان
مقامات عارفین ۱۰ در معرفت منازل السائرین ۱۱ در بیان انوار هفتگانه و غیوب هفتگانه ۱۲ در
بیان تجلیات چهارگانه . خاتمه در احوال بدو و ختم . این نسخه ناقصی از تمیز چهارم را دارد
آغاز (الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد این چند کلمه ایست در بیان آنچه
بنور اصفاء برهان و قرآن و کلام امناء الرحمان در بیان مراتب معتقدات جنان و اقوال) انجام
موجود (قل رب زدنی علما و قال فی حق الخضر ۴) تاریخ کتابت ۱۳۱۰ خط نستعلیق و شکسته
۱۴ سطر - دارای ۱۲۰ برگ . اندازه ۲۲ در ۱۸ و قفی ثانینی « ۹۴۱ »

(حرف ن)

۱۰۴۹ نافع یوم الحشر فی شرح باب حامد یعشر

عربی - مکرر شماره ۲۷۶ شارح فاضل مقداد (ترجمه این کتاب را بشماره ۲۴۸ چاپی

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

به یسند آغاز (الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده افتقار امکانات) انجام (وصولات
الله علی محمد و عترته و سلم کثیر کثیرا) کاتب محمد صالح بن محمد مؤمن شاعلی تونی .
تاریخ کتابت ذیحجه ۱۰۳۳ خطنسخ ۱۸ سطری - اندازه ۱۹ در ۱۲ اقوال بشنجرف نوشته شده.
دارای ۴۰ برگ، وقفی فهرستی « ۹۴۴ »

۱۰۵. نافع یوم الحشر

عربی . مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده) انجام (وصالی الله
علی سیدنا محمد و آله اجمعین) کاتب محمد امین بن میرعلی عامری سبزواری . سال تحریر
۱۱۰۴ خطنسخ ۱۶ سطری جای اقوال را کاتب سفید گذاشته - دارای ۴۳ برگ، اندازه ۲۰
در ۱۲ وقفی محمد لطیف « ۹۴۳ »

۱۰۵۱ نافع یوم الحشر

عربی . مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده) انجام « خالصه
لوجه انه سمیع مجیب » کاتب محمد سایم مشهدی . سال تحریر محرم ۱۱۰۴ خطنسخ ۱۸
سطری - اقوال را بشنجرف نوشته . دارای ۴۱ برگ، اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی عبداللک « ۹۳۵ »

۱۰۵۲ نافع یوم الحشر

عربی . مکرر پیش - آغاز « الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده » انجام « خالصه لوجه
انه سمیع مجیب » کاتب اصغر بن میر معصوم . سال تحریر ۱۱۵۶ خطنسخ ۱۴ سطری - دارای
۴۰ برگ، اندازه ۲۱ در ۱۵ وقفی مرتضی قلیخان نائینی « ۹۴۲ »

۱۰۵۳ نافع یوم الحشر

عربی . مکرر پیش - آغاز « الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده » انجام « انه
سمیع مجیب و الحمد لله وحده » پس ازین در ۴ صفحه رساله مختصریست در اصول و فروع امامیه
مؤلف آن شناخته نشد . رساله مرتب است بر ۵ فصل : ۱ یحتوی علی معرفه الله عز و جل
۲ یشتمل علی معرفه الصلوة ۳ یشتمل علی صلوة الایات ۴ یحتوی علی کیفیت صلوة الاموات
۵ فی معرفه واجب الوجود جل جلاله الخ . این رساله ناقص است . آغاز « الحمد لله المنعم
علی خلقه بالایجاد المتعالی عن الازداد والانداد » خطنسخ ۱۶ سطری اقوال بشنجرف نوشته شده
دارای ۴۴ برگ، اندازه ۲۱ در ۱۵ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۸۶۱ »

۱۰۵۴ نجات ج ۱

عربی - مصنف شیخ رئیس . کتاب دوره جامع فلسفه مشائی و شامل بخشهای منطق

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

وحکمت و ریاضی است که پس از کتاب شفاء درهمدان تصنیف فرموده و تفصیل مطالب را بدان ارجاع میفرماید و بروایتی تصنیف این کتاب در طی سفری بوده که با علاء الدوله دیلمی بشاپورخواست رفته . جلد اول این کتاب که حاوی بخشهای منطق و حکمت طبیعی و الهی است بدست شیخ تدوین یافته و جلد دوم را شیخ ابو عبید الله عبد الواحد بن محمد جوزجانی «متوفای ۴۳۸» شاگرد شیخ تدوین داشته . چنانچه در دیباچه جلد دوم آورده که خلاصه اش اینست: شیخ را فراغت بدست نیامد که بخش ریاضیات را هم ایراد کند و شایسته نبود که این تصنیف بی دنباله باشد ازینرو مختصر از کتاب اقلیدس و کتاب در ارساد کلیه که مانند مختصر مجسطی است و کتابی مختصر در موسیقی که از مصنفات شیخ داشتیم و هم کتاب ارثما طیقی شیخ را تالخیص نمودم و بر آن اضافه داشتیم . نسخه از آغاز بخش منطق تا چهار سطر پیش از مبحث مواد «قضایا» را فاقد است .

آغاز (لا یتخرج منها کقولک زید مشی) انجام (وهو انسان معیز عن سایر الناس) تا هتمن الالهیات من کتاب النجاه و تلوو الهندسه ولله الحمد } کاتب حسن بن ابی الفضل شاه بن حسن سامانی « کذا » جزئی : تاریخ کتابت آخر شعبان ۵۲۴ نسخه تصحیح و مقابله شده است . از برک ۵ تا برک ۷۰ خط آن با خط بقیه نسخه فرق دارد از شبوه و اسلوب خط ظاهر است که خط یک نفر نیست خطوط چهار برک اول نیز سائیدگی زیادی دارد - خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۱۵۳ برک . اندازه ۲۱ در ۱۵ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۹۲۳)

نجات ج ۲

۱۰۵۵

عربی . این نسخه اواخر بخش موسیقی را ندارد -

آغاز (قال الشيخ ابو عبید عبدالواحد بن محمد الجرجانی انی کنت) برک آخر بجهت سائیدگی خوانده نمیشود . سطر آخر از ضفحه ۱۵۱ : « ویکون ممکن علیهما من اصناف النحاس التی سنذاکره » وحدت اسلوب خط این جلد با خط جلد اول میرساند که کاتب هر دو جلد یک شخص است . خط نسخ ۱۹ سطری . دارای اشکال و دوائر هندسی . حاوی ۷۶ برک و اندازه ۲۱ در ۵۱ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۹۱۴ »

نهایس الارقام

۱۰۵۶

فارسی - مؤلف محمد دهمداره رساله ایست در اثبات و توحید واجب بمسالك متکلمین و حکما و صوفیه که در ۱۰ عنوان رقم ترتیب یافته : ۱ در ابطال دور ۲ در ابطال تسلسل ۳ در برهان سالم ۴ در اثبات واجب بطریق متکلمین ۵ در اثبات واجب بطریق حکماء ۶ در استدلال بدلائلیکه مخصوص بحکیم یا متکلم است و محتاج با ابطال دور و تسلسل نباشد ۷ در توحید ۸ در توحید بطریق حکماء .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

۹ در توحید بمشرب صوفیه ۱۰ در تلویح برخاتمه (در ذاتی بودن مواد سه گانه وجوب و امکان و تشکیک و ماهیت نداشتن وجود)

آغاز (تا و ستایش مر خداوندی را که دلیل است ذات او بر ذات او) انجام و غرض ما تلویح بود نه اثبات این مدعا (خط نستعلیق ۱۶ سطری. دارای ۱۵ برگ. اندازه ۲۱ در ۱۶. وقفی فهرستی - به بینید رساله در توحید ۶۲۰ حکمت ص ۸۰ « ۶۳۹۴ »

۱۰۵۷ نفحات الالهوت فی لعن الجبت و الطاغوت

عربی. مکرر شماره ۲۸۳ - مؤلف محقق ثانی نورالدین ابوالحسن علی بن حسین بن عبدالعالمی کرکی عالمی متوفای ۱۸ ذیحجه ۹۴۰ در سن زیاده بر ۷۰ مدفون در نجف روایت میکند از علی بن هلال جزائری و دیگران (۱) رساله در احتجاج با اهل سنت و جماعت است که مرتب بر یک مقدمه و سه فصل و خاتمه است. تاریخ ختم تألیف ذیحجه ۹۱۷ در مشهد رضوی.

آغاز (الحمد لله فاطر السموات والارض) انجام (و اشتهلناه من قبیح العیوب) پس ازین در ۵ صفحه لغت نامه ایست که ظاهراً از منشآت مؤلف است. خط نسخ مختلف السطر - عناوین مطالب بشنجر ف نوشته شده. دارای ۱۰۶ برگ. نسخه قدیمی و رطوبت رسیده است. اندازه ۲۰ در ۱۳. وقفی فهرستی « ۹۴۶ »

۱۰۵۸ نقد النصوص فی شرح نقض الفصوص

فارسی. شارح عبدالرحمن جامی. رساله متن (نقض الفصوص) تألیف محیی الدین عربی است که خلاصه کتاب فصوص الحکم تألیفش می باشد. تاریخ ختم تألیف شرح سال ۸۶۳ است.

آغاز (الحمد لله الذی جعل صفایح قلوب ذوی الهمم قابله لنقض فصوص الحکم) انجام (زان جام مدام مست و واله دارش بمحمد و آله) خط نسخ ۱۵ سطری - عناوین بشنجر ف نوشته شده. خط ۲۶ برگ اول کتاب بخط تازه نوشته شده است. دارای ۱۵۲ برگ. اندازه ۱۸ در ۱۲. خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۹۳۷ »

۱۰۵۹ النواقض

عربی. مؤلف معین الدین میرزا مخدوم بن سید شریف شریفی حسینی گراکانی شیرازی حنفی متوفای حدود ۹۹۵ یا در ۹۸۸ (۲) استاد و وزیر شاه اسمعیل صفوی دوم. نسب هاشمیش بداعی صغیر (۳) میرسد و از سلسله پدر بدختر میرسید شریف گراکانی معروف منتهی میگردد و مادرش دختر میرزا شرف قاضی جهان سیقی وزیر قزوینی است. پدر و جدش وزیر شاه اسمعیل اول و شاه طهماسب بوده اند و از مفاخر شیعه بشمارند و خود بعکس آنان بمذهب اهل سنت و جماعت بوده. علوم عقلی را نزد جد و پدر و عمویش سید مرتضی خوانده. مقدمات و ریاضیات را نزد

(۱) روایات الجنات ص ۴۰۲ (۲) کشف الظنون ج ۲ ص ۶۱۷ و ج ۱ ص ۵۲۷ -

(۳) حسن بن قاسم که در سال ۳۶۱ برآمل مسئولی و امیر شد.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

تقی الدین ابوالخیر فارسی آموخته . علم حدیث و مقول از شیخ عبد الرحمن بن زیاد زبیدی و ابن حجر مکی فرا گرفته است . مؤلف پس از مزولی و زندانی شدن و فوت شاه اسمعیل دوم رو بدربار سلاطین آل عثمان برده . در تاریخ تألیف مفتی و قاضی عراق و مدرس مدرسه مرجانیة بغداد بوده . از عبارات کتاب نسخه برمیاید که قاضی مکه هم شده است (۱) کتاب در رد شیعه و تنقیر از مذهب امامیه است و ملخص است از کتاب مفصل مؤلف درین موضوع . این ملخص را بنام سلطان مراد سوم منون نموده . نام کتاب (النواقض) « ۹۸۸ » ماده تاریخ تألیف است و مشهور است بنواقض الروافض . در کشف الظنون بنام (نواقض علی الروافض) ضبط شده است کتاب مرتب است بر یک مقدمه و سه فصل و کشف مقال و خاتمه و ذیل و اکمالی : المقدمه فی تحقیق الایمان والاسلام - الفصل الاول وفيه قرعان - الفرع الاول فی الايات الواقعة فی فضل الصحابة - الفرع الثاني فی الروایات الدالة علی فضل الصحابة - الفصل الثاني فی الايات النازلة فی مدح الصديق والروایات الواقعة فی فضیلة المخصوصین من الصحابة - الفصل الثالث فی ادلالة الدالة علی حقيقة خلافة خلفاء الراشدين - واما کشف المقال فیکشف عن حقوات الروافض و هذیاناتهم - اما الخاتمه فمشتتة علی ثلثة بیانات واما ذیل الکتاب فی الاعتقاد الصواب - واما الاکمال فهو یحصل به انساب المؤلف .

آغاز (نحمدک اللهم لا اله الا انت وحدک) انجام (لا اری الله کذا) الی الحشر غیره سلطانا انه مبر الامال والامانی) « رد بر این کتاب را بشماره ۸۹۱ و ۱۰۰۳ بنگرید » - کتاب بابا بن محمد حسین - تاریخ کتابت ۱۰۱۲ در شهرستان اکره - خط نستعلیق ۱۹ سطری . ابواب و عناوین بشجر ف نوشته - دارای ۷۹ برکّه و مجدول بشجر ف و موریا نه خورده اندازه ۲۰ در ۱۳ و قی میر سید علیخان - سال وقف ۱۲۷۳ « ۹۸۴ »

۱۰۶. نور الهدایه

فارسی - مؤلف ملا جلال دوانی (۲) رساله پس از دیباجه در مذمت تقلید و لزوم تحصیل یقین و بیان مجاهده که مؤلف در تحصیل عقائد نموده در شرح و دفع شبهه است.

(۱) مؤلف در خاتمه تألیفات خود را ذکر نموده : « حاشیه علی شرح البختر للعلامة الايجی فی الاصول وحاشیه علی الهیات شرح النجریة للعلامة القوشجی علی بعض (کذا) من انوار افقه فی مذهب الامام الشافعی ومن جامع فی علم اسکام النجوم و شرح فردیات منتخب کتبه المراد (کذا) فی الاعداد و رساله فی بیان حرمة المنعم باسم شاه اسمعیل المرحوم و رساله فی بیان آداب الوزرا عیضا الفقهاء مع رساله فی مناسک الحج علی المذهب الاویة باسمه و بامر و رساله فی عمل عرض الافق الحادث بانتمائه و هی کانت مسوده حتی سمیت « نود کل هذه » تا آنجا که آورده : « وبالجملة لم یبق الیوم من مؤلفاتی الا الانموذج الذی الفتها فی اسبوع بقية الاسلام الفسطاطیة و هذه الرسالة التي انتمائنا هنا » در دیباجه نیز آورده است که در تاریخ تألیف این مختصر نیز بتألیف کتابی بنام محیط الرجائی اشتغال دارد .

۲ در رساله مذکور مؤلف ذکر نشده . رساله ضمیمه کتاب خصائص وحی البین در تهران بسان ۹۳۶۹ قمری ۱۳۴۸ « نور الهدایه فی الامامة للمولی المحقق جلال الدین الدوانی چاپ شده

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

جمله اول شبهات این است : ۱ (منها فی وجود الواجب عز شأنه زیرا که جمعی را با این اعتقاد یافتیم که وجود واجب الوجود زائد است بر ذات و صفات او و گروهی بر آن دیدیم که وجود حق عین حقیقت او است) ۲ (منها فی حدوث العالم و قدومه بیاید دانست که در اطلاعات حکماء و متکلمین استعمال لفظ حدوث بر سه معنیست) ۳ (منها فی عصمة الانبیاء عن الخطاء و العصیان ای فی وجوبها و عدها و تحریر مذاهبی که موجب شبهه بود خواهد نمود بعد از تصویر مقدمه نافه که متفق علیه کافه صوفیه و حکمای اسلامی و محققین کلامیه است)

آغاز (حقیقت حمد مختص بجناب حضرت وجودیست عزوجل که وجوب و وحدت و حیات و علم و قدرت و اراده و سایر صفات کمالیه در مرتبه ذات سرمدی الصفات اوست) انجام (و در خاتمه مذکور حل این شبهه و حل مشبهات دیگر هست و لو شئت کنت من المتبصرین فارجم الیه و کن من الشاکرین) تاریخ تحریر ۱۵ صفر ۱۰۹۲ - خط شکسته و نستعلیق مختلف السطر - دارای ۷ برگه . اندازه ۲۳ در ۱۵ و قفی قائم مقام « به بینید حکمت العارفین شماره ۵۵۳ حکمت ص ۲۹۷ » « ۵۸۹۹ »

۱.۶۱ نهایة التحریر فی شرح التجرید

عربی - در نسخه نامی از شارح نیست . بروایت الذریعه (ج ۱ ص ۴۹۳ و ج ۳ ص ۳۵۸) شارح سید محمد تقی بن امیر مؤمن بن امیر محمد تقی بن امیر رضا حسینی قزوینی است که در ۱۲۷۰ فوت کرده . کتاب أرجوزه ایست در شرح تجرید القائد خواجه نصیر . در پایان شرح مقدمه اول مرقوم است : « تم نظما لثلاث مضین من شرح رجب المرجب سنة ۱۲۲۳ و کتابه فی اواخر سنة ۱۲۲۵ » آغاز (وبعد حمد واجب الوجود - علی فیوضات مرآت الجود) انجام (والظن للتأثیر فیما قصده - آخرها هو انتفاء المفسده) تاریخ کتابت ۲۴ رمضان ۱۲۲۵ خط نسخ ۱۰ سطری دارای ۱۰۰ برگه . اندازه ۲۱ در ۱۶ و قفی نائینی « ۹۴۹ »

۱.۶۲ نهج الحق و کشف الصدق

عربی . مکرر شماره ۲۷۴ مؤلف علامه حلی . کتاب در اصول و فروع امامیه و احتجاج با اهل سنت و جماعت است و مرتب است بر ۸ مسئله و هر مسئله دارای مباحث است و همین کتاب است که فضل بن روزبهان کتاب ابطال الباطل را در ردش نوشت و قاضی نورالله کتاب احقاق الحق را در رد آن و تأیید ایشکتاب تألیف فرمود . کتاب با احقاق الحق چاپ شده . آغاز (الحمد لله الذی غرقت فی بحار معرفته افکار العلماء) انجام (و یزیح سقم کل علیل) تاریخ کتابت اوائل جمادی الاول ۷۸۷ - ۶۱ سال پس از فوت مؤلف نوشته شده . خط نسخ ۳۷ سطری - عناوین مطالب بشنجر ف نوشته شده . دارای ۳۶ برگه . اندازه ۳۵ در ۲۵ و قفی نائینی « ۹۵۰ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

نهج الحق

۱.۶۳

عربی - مکرریش - آغاز الحمد لله الذی غرقت فی بحار معرفته (انجام) ویزیح سقم کل علیل (خط نسخ ۲۷ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - نسخه قدیمی ورطوبت رسیده است - دارای ۶۹ برگ - اندازه ۳۰ در ۲۰ و قفی قائم مقام « ۹۵۱ »

نهج الحق

۱.۶۴

عربی - مکرریش - آغاز « الحمد لله الذی غرقت فی بحار معرفته » انجام « عند کثیر النشبه بالقلیل والله الموفق والمعین » خط نسخ ۱۴ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - برگ اول بخط تازه است - تاریخ تحریر بطل ۱۹۸ نوشته شده - ظاهر اصحیح آن ۱۰۹۸ باشد - دارای ۲۶۱ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۲ و قفی نائینی « ۹۵۲ »

نهج المسترشدين فی اصول الدين

۱.۶۵

عربی - مؤلف علامه حلی - کتاب ملخص قواعد علم کلام است که بجهت فرزندش فخر المحققین تألیف نموده - نسخه در عصر مؤلف نوشته شده - و مؤلف بخط خود در پشت برگ اول نسخه در رجب ۷۰۵ کاتب نسخه را اجازه داده است - در حاشیه برگ آخر نسخه دستخط فخر المحققین فرزند مؤلف است که مقابله نسخه را با کاتب نسخه در سال ۷۰۵ نوشته است - رساله مرتب است بر ۱۳ فصل و با شرحش موسوم با رشاد الطالبین بچاپ رسیده - شرح دیگرش را بشماره ۳۹۷ ببینید -

آغاز « الحمد لله المنقذ من الحيرة والضلال » انجام « والصلوة والسلام علی اشرف الانبياء وعترته الاتقياء » کاتب محمد بن ابی طالب بن حاج محمد آوی - تاریخ تحریر ذیحجه ۷۰۴ در بغداد - خط نسخ ۱۵ سطری - دارای ۴۴ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۲ و قفی ابن خاتون « ۹۵۵ »

نهج المسترشدين

۱.۶۶

عربی - مکرریش - آغاز « الحمد لله المنقذ من الحيرة والضلال » انجام « والصلوة والسلام علی اشرف الانبياء وعترته الاتقياء » کاتب حسن بن حسین رضوی - سال تحریر ۹۷۵ خط نسخ ۱۷ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۱ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفی خواجه شیر احمد « ۹۵۶ »

نهج المسترشدين

۱.۶۷

عربی - مکرریش - آغاز « الحمد لله المنقذ من الحيرة والضلال » انجام « والصلوة

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

والسلام علی اشرف الانبیاء « کتب ابن عبد محمد ابوالمعانی . سال تحریر ۱۱۰۲ خط نسخ
مختلف السطر - عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۲۷ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۱ خریداری
آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ . « ۹۴۰ »

۱.۶۸ نهج المسترشدين

عربی . مکرریش - آغاز « الحمد لله المتقذ من الحيرة والضلال » انجام « وهو اظهار الايمان
وابطال الکفر » خط نسخ ۲۳ سطری - در متن و در حاشیه بطور چلیپا نوشته شده . عناوین بشنجرف
نوشته شده . دارای ۹ برگ . ومجدول بشنجرف و تحریر و طلا اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی « ۹۵۳ »

۱.۶۹ نهج المسترشدين

عربی . مکرریش - از آخر نسخه دو سطر افتاده . در حاشیه نسخه حواشی تعلیق و ترقیم شده
آغاز « الحمد لله المتقذ من الحيرة والضلال » انجام « وجود (والفارة نویقة لخر و جهها)
خط نسخ ۱۵ سطری . عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۲۹ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۳ وقفی
خواجه شیر احمد « ۹۵۴ »

(حرف و)

۱.۷۰ واردات قلبیه

عربی . مؤلف ملا صدرا ، رساله ایست عرفانی در ابواب معارف از توحید و صنع و مواد
و غیرها - و بچاپ رسیده .

آغاز (بعد الحمد لمبدع النفس والعقل) انجام « وانهم اکهم فی لذات البدنیة » کاتب
مصطفی قلی که برای محمد رضا خان قوام الملک در شیراز نوشته است . تاریخ کتابت ۱۳۰۶ خط
نستعلیق خوب ۱۲ سطری . برگ اول دارای سر لوح زیبا زمینه طلا و حاشیه دو برگ اول و
بین سطور آنها کل و بوته و طلا اندازی شده . عناوین بطلا و شنجرف و لاجورد نوشته شده -
دارای ۳۹ برگ . ومجدول بتحریر و لاجورد و طلا بدو جدول اندازه ۲۰ در ۱۲ وقفی نائینی « ۹۵۷ »

۱.۷۱ واردات قلبیه

عربی - مکرریش . آغاز (بعد الحمد لمبدع النفس والعقل) انجام (واستغفر الله لی
ولک ولمن سمعی ودعی وقبل الوصیة واتقی) نسخه تصحیح و مقابله شده است . کاتب نصیر بن
محمد مشهدی . تاریخ کتابت ۱۰۸۸ در اول نسخه ۵ برگ از شرح فصوص قیصری ضمیمه
است . خط نستعلیق ۱۸ سطری . عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۳۷ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۰
وقفی نائینی « ۹۵۸ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

ولایت نامه

۱۰۷۲

فارسی. مؤلف حاج ملاسلطانعلی گنابادی. کتابی است عرفانی در بیان معانی و خواص و آثار و فوائد و لوازم ولایت. کتاب مرتب است بریکمقدمه و ۱۲ باب و خانمه و هربابی دارای فصولی است. فهرست فصول و عناوین مطالب در صدر نسخه تدوین شده.

آغاز (الحمد لله الواحد الاحد الفرد الصمد الذی بهد فلا یری) انجام (و وزیره و خلیفته بلا فصل علی بن امیاط سلام الله علیهما) تاریخ کتابت ۱۳۲۲ خط نستعلیق ۱۴ سطری. فصول و عناوین بخط درشت نوشته شده - دارای ۲۰۸ برگه. اندازه ۲۲ در ۱۵ و قفسه نایینی « ۹۶۰ »

(حرف ه)

هدایة الحکمه

۱۰۷۳

عربی - مؤلف ابوالدین مفضل بن عمر اهری - متوفای حدود ۶۶۰ یا ۶۶۳ یا ۶۷۲ یا حدود ۷۰۰ (۱) مختصریست در منطق و حکمت طبیعی و الهی. بخش منطقش متروک شده. نسخه از اول طبیعات را دارد « شروح این کتاب را بشماره های ۱۷۵ و ۱۸۶ و ۸۵۵ و ۸۵۸ و ۸۵۹ و ۸۶۳ و ۸۶۵ به بینید »

آغاز « القسم الثانی فی الطبیعات » انجام « فلیرجع الی کتابنا المسمی بزبدة الاسرار والله الموفق والمعين » خط نستعلیق و شکسته ۲۳ سطری - دارای ۱۶ برگه. اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفسه فهرستی « ۹۶۱ »

هدایة الحکمه

۱۰۷۴

عربی. مکرویش - آغاز « القسم الثانی فی الطبیعات » انجام « الی کتابنا المسمی بزبدة الاسرار والله ولی التوفیق » خط نستعلیق ۱۷ سطری - فصول بشنجر فونشته شده. دارای ۱۹ برگه. اندازه ۱۸ در ۱۳ و قفسه نایینی « ۹۶۲ »

هدایة الحکمه

۱۰۷۵

عربی. مکرویش - آغاز « القسم الثانی فی الطبیعات » انجام « الی کتابنا المسمی بزبدة الاسرار » کاتب عباس بن علی در مدرسه صدریه اصفهان. تاریخ تحریر رجب ۱۳۰۰ خط نسخ ۱۰ سطری. دارای ۵۶ برگه. اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفسه فهرستی « ۹۶۳ »

(۱) منظم ناصری. کشف الظنون ج ۲ ص ۶۴۶. تاریخ آداب اللغة العربیه ج ۳ ص ۱۰۵ اکتفاء القواعد ص ۱۹۹.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

هفتاد و دومت

۱۰۷۶

فارسی - مؤلف عبدالحسین بن میرزا عبدالرحیم بردسیری کرمانی معروف بمیرزا آقاخان متولد در ۱۲۷۰ | مقتول در ۶ صفر ۱۳۱۴ در تبریز - نوۀ دختری مظفر علیشاه کرمانی و داماد میرزا یحیی صبح ازل «پیشوای فرقه بابیه ازلیه» و خود از پیروان سیدجمال الدین اسدآبادی و مدیر روزنامه اختر «صادره در اسلامبول» بوده است - رساله در تزیین معتقدات مختصه فرق ومذاهب ودعوت بوحدت اسلام است که بشیوۀ داستان «قومخانه سورات» نوشته وموضوع آنرا بر اسلامیت تطبیق نموده است.

آغاز «چنگ هفتاد و دومت همه را عذر بنه» انجام «سخن میرزا جواد همین جا تمام شد»
کاتب عبدالمجید حسینی ارجانی - تاریخ تحریر ربیع الثانی ۱۳۲۱ خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۳۴ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۳ - وقفی نائینی «۵۶۶۹»

(حرف ی)

الیاقوت

۱۰۷۷

عربی - مؤلف ابو اسحق ابراهیم بن نوبخت از قدماء اعلام متکلمین امامیه است - عصرش در نیمۀ اول سده ۴ ه - ق حدس زده شده است - خاندان ایرانی نوبخت از عهد منصور عباسی در بغداد مصدر کار بوده اند - دانشمندان و پیشوایان جلیلی از امامیه ازین خاندان ظهور نموده (۱) این رساله از موجزات نفیس است در علم کلام و دارای شروحاتی است عناوین مطالب رساله غالباً کلامه (مسئله - القول است) - علامۀ حلی این رساله را بر ۱۵ مقصد مرتب و محبوب نموده است : المقصد الاول فی النظر وما یصل به «در ۱۳ مسئله» ۲ فی الجوهر والمرض (در ۱۰ مسئله) ۳ فی احکام الجواهر والاعراض (در ۱۴ مسئله) ۴ فی الوجودات (در ۷ مسئله) ۵ فی اثبات الصانع وتوحید واحکام صفاته (در ۱۹ مسئله) ۶ فی استناد صفاته الی وجوبه تم (در ۵ مسئله) ۷ فی العدل (در ۵ مسئله) ۸ فی الالام والاعواض (در ۸ مسئله) ۹ فی افعال القلوب ونظرائها «در ۱۲ مسئله» ۱۰ فی التکلیف «در ۴ مسئله» ۱۱ فی الالطاف «در ۵ مسئله» اربع مسائل فی التوحید «ازلیت علم وقدرت وحیات خداوند وجواب از کلام هشام» ۱۲ فی اعتراضات الخصوم فی التوحید والعدل والى جواب عنها «در ۶ مسئله» ۱۳ فی الوعد والوعید «در ۱۱ مسئله» ۱۴ فی النبوات «در ۲ مسئله» ۱۵ فی الامامة «در ۱۲ مسئله» «شرح این رساله را بشماره ۳۱ به بینید»

(۱) خاندان نوبختی ص ۱۶۶

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب خطی

آغاز « مسئله علی العبد نعم جمعة فلا بد ان يعرف المنعم فيشكره ولا طريق الى هذه المعرفة الواجبة الا بالنظر » انجام (و مخالفون في بعض فروعا مخطئون لا يوجب فسقا ولا براءة (كذا) والله اعلم) نسخه قديمی است و ۷ سال پس از فوت علامه حلی نوشته شده است - كاتب حيدر بن ابراهيم بن علي طبري مجاور نجف - تاريخ كتابت اوائل صفر ۷۳۳ خط نسخ شكسته ۲۱ سطری - دارای ۱۶ برگه. نسخه رطوبت رسیده . اندازه ۱۷ در ۱۲ و قفی ابن خانون (۱۶۵۱).

۱۰۷۸ یزدان شناخت

فارسی - منسوب به شهاب الدین ابوالفتح یحیی بن حبش بن امیرک سهروردي معروف بشیخ اشراق مقبول درم رجب یا آخر ذیحجه ۵۸۷ در شهر حلب بامر صلاح الدین ایوبی بسن ۳۸ سالگی (۱) یا ۸۸ سالگی (۲) یا در ۵۸۶ بسن قریب ۳۶ سالگی (۳) مؤلف زنده کننده رسوم و اصول حکماء اشراقیون است و در حکمت اشراقی چون ابونصر فارابی است در فلسفه مشائی . در نسخه نامی از مؤلف نیست . رساله در دیباجه بنام مذکور ضبط شده و در دیباجه نسخه شماره ۱۰۷۹ بنام « یزدان شناخت » ضبط گشته ، این دو نسخه باهم تخالف در ترتیب و در عبارت دارند . رساله در دیباجه چنین توصیف شده است : « و آنرا در معرفت نفس انسان و کیفیت حال او بعد از مفارقت بدن و شناختن معاد و شقاوت آن پرداختم » ترتیب فصول رساله : فصل ۱ در وجود آدمی درین عالم - ۲ در پیوستن نفس ناطقه ببدن انسانی و چگونگی آن - ۳ در معرفت قوت های نفس ناطقه انسانی و چگونگی آن - ۴ در اقامت برهان بر آنکه نفس ناطقه انسانی جوهریست روحانی ۵ در بید کردن نفوس انسانی که از مبادی حاصل میشود ۶ در کیفیت استفادت نفس انسانی از عقل فعال در اکتساب صورت معقولات ۷ در شناختن معاد انسانی ۸ در شناختن احوال نفوس در معاد بعد از مفارقت بدن ۹ در شناختن نبوات و معجزات و کرامات دانستن قدسی نبوی که چگونه بود و وصول وحی و کیفیت حال خواب و شناختن حال متنبیات و معرفت گمراهات مطالب این فصل در ۶ فصل انجامیده . آغاز (چون ایزد سبحانه و تعالی از جناب قدس ازلی و پرده غیب بنده را از بندکان خویش برگزیند) انجام « خصوصا برنامستعدان و نااهلان و شریران » خط نستعلیق خوب ۲۵ سطری . عناوین و فصول بیشتر جرف نوشته شده . دارای ۶ برگه . مجدول بطلأ و تحریر در دو جدول . اندازه ۴۳ در ۲۹ و قفی ناآئینی به بینید رساله در نبوت شماره ۷۰۰ حکمت ص ۸ « ۲۹۴۸ »

۱۰۷۹ یزدان شناخت

فارسی - مکرر پیش - صفحه اول این نسخه افتاده است . درین نسخه مطالب رساله بر سه باب ترتیب یافته : ۱ در اثبات باری تعالی و شناخت بعض از صفات و افعال او نکته چند از علوم الهی

حکمت - کلام - فلسفه

کتب خطی

در ۷ فصل ۲ در معرفت نفس انسانی و حال چگونگی سعادت و شقاوت او در معاد ضمن ۸ فصل ۳ در شناختن نبوت و معجزات و کرامات الخ - در ۶ فصل - این نسخه با نسخه پیش در عبارات نیز اندک تلافی دارد .

آغاز موجود « نه سعادت این جهانی که این روز کی چندی معدود است » انجام « و معاهدت میکنم با او بخدای تعالی که بر موجب وصیت برود و عهد نکاهدارد » کاتب سید نورالدین حسینی . تاریخ تحریر ۲۷ محرم ۱۰۰۱ خط نستعلیق ۱۷ سطری - فصول و عناوین بشجره نوشته شده - دارای ۴۸ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۱ و قلمی مرتضی قلیخان نائینی « ۲۴۹ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

(حرف الف)

۹۱-۹۲ آئین رستگاری ج ۱ و ۲

فارسی - مؤلف معاصر ابراهیم کتاجیان . در بیان مبدأ و معاد و جبر و تفویض و تاریخ فلسفه و فلسفه آفرینش و اصول و نظام اجتماعی اسلام ورد برخی از اعتراضات است . چاپ سری - تهران چاپخانه گودرزی بسال ۱۳۱۷ خورشیدی . خریداری آستان قدس در سال ۱۳۱۸ خورشیدی « ۶۷۲۴ » و « ۶۷۲۳ »

۹۳ آئینه کمالات اسلام

فارسی و عربی و اردو - مؤلف میرزا غلام احمد قادیانی متهدی پیشوای فرقه قادیانی که در هند مدعی رجعت مسیح شده و ظاهراً پس از ۱۳۱۲ ق - ه فوت کرده - کتاب حاوی برخی از رسائل و نامه ها و گفتار و مدعای او است - چاپ سری لاهور سال ۱۸۹۳ م - وقفی مهرمنیر دردی ۱۳۱۳ « ۹۱ »

۹۴-۹۵ آئین هرشنک

فارسی - مجموعه ایست حاوی چهار رساله در بیان عقائد پارسیان که مانکچی لیمچی جمع سوتودین و مصدر بمقدمه و مذیل بختمه داشته و حراشی بر آنها تعلیق نموده و بدین نام نامیده و نشر

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب‌های

داده است شرح رسائل این است: ۱ نامه‌خویشتاب «درائبات واجب» مؤلف بیشتات‌شاگرد ساسان پنجم - در فرهنگ انجمن آرای ناصری آمده که این رساله را مؤبد هوش حکیم پارسی در عهد خسرو پرویز ساسانی نوشته و گرزن دانش نیز نام یافته ۲ زردست افشار «در شناختن گوهر خرد» تألیف آهوشکوی شاگرد ساسان دوم، مترجم داد بویه فرزند هوش آمین - یا (آیین) در فرهنگ انجمن آراء مترجم بجای مؤلف یاد شده و تألیف رساله را در روزگار هرمز بن نوشیروان دانسته ۳ زنده رود (در بقاء روح) تألیف زنده آرم، مترجم از زبان آذری، بدی خوشی - در آن فرهنگ از مترجم نامی برده نشده ۴ زوره باستان (در شناختن آغاز و انجام وزمان و جهان و جهانیان و شناخت راه نیک از بد و غیرها) گفتار ابراهیم زردشت پیغمبر ایران، ترجمه و توضیح آذربزوه اسپهانوی - در فرهنگ مذکور مترجم بجای مؤلف یاد شده، از دیباچه رساله ۱ و ۲ و ۳ برمی آید که رساله‌ها زمان خسرو پرویز تألیف شده و رساله ۴ در زمان نوشیروان شرح شده جامع در مقدمه آورده است که ترجمه ۳ رساله از بهاوی بفارسی ۳۰۰ سال پیش از زمان چاپ کتاب بوده است. چاپ سنگی - خط نستعلیق - سال ۱۲۹۶ هـ محل چاپ ظاهراً تهران است. وقفی حاج قائم مقام و فهرستی «۹۲» و «۹۳»

۹۷-۹۶ آراء اهل المدينة الفاضله

عربی - مصنف ابونصر فارابی. دوره حکمت نظری و عملی است که در عنوان ۱۱۹ قول انجامیده است. چاپ سری مصر وقفی نائینی و فهرستی «۹۴» و «۹۵»

آیات الرجعة

درباب تفسیر به بینید

ابر از

۹۸

فارسی - مؤلف شیخ حسن شیخ الاسلام. مختصریست در نبوت و امامت که بر ۱۰ فصل مرتب است تاریخ تألیف ۱۳۲۲ است. صفحه اول نسخه افتاده است - چاپ سنگی مشهد بخط نسخ - در ۱۳۲۲ هـ وقفی فهرستی «۹۶»

۹۹ ابطال الاستدلال لاهل الزيغ والاضلال

اردو. مؤلف معاصر امیرالدین محمد - در امامت و احتجاج با اهل سنت و جماعت است. چاپ سنگی لاهور بخط نستعلیق. سال چاپ ۱۹۲۷ م - وقفی مؤلف در ۱۳۴۶ هـ «۹۷»

اجوبة المسائل

فارسی - معجب - ملا علی قوری. رساله در پاسخ از ۱۴ پرسش در مطالب اعتقادی است.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب حیاتی

رساله را در حاشیه تفسیر سورة اعلی شماره ۷۲۵ به بینید

۱۰۰ اجوبه المسائل

فارسی . مجیب حاج محمد کریمخان - پاسخ از سی پرسش میرزا محمد باقر اصفهانی
در برخی از مسائل اعتقادی است . پاسخها در عنوان فصل یازدهم رساله بنام سی فصل چاپ شده
تاریخ فراغت از تألیف دوشنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۲۶۹ است - چاپ سنگی بمبئی بخط نستعلیق
در ۱۳۱۳ و قفای نائینی « ۱۰۰ »

۱۰۱-۱۰۲ اجوبه المسائل

عربی مکرر شماره ۴ چاپی - مجیب سید کاظم رشتی . چاپ سنگی بخط نستعلیق سال ۱۲۷۶ هـ
در ایران . خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ و قفای نائینی « ۲۷۹ » و « ۹۸ »

۱۰۳ اجوبه المسائل

فارسی - مؤلف سید کاظم رشتی . مجموعه است حاوی این رسائل و مسائل : ۱ جواب
سؤالات سلیمان خان ۲ ترجمه حیات النفس شیخ احمد احسائی ۳ جواب مسائل مختلف . چاپ
سنگی تبریز خط نستعلیق سال ۱۲۷۶ و قفای نائینی « ۹۹ »

۱۰۴ اجوبه مسائل جار الله

عربی . مؤلف معاصر سید عبد الحسین شرف الدین عاملی از اعلام روحانیون مقیم در
سوریا - کتاب در احتجاج با اهل سنت و پاسخ ۲۰ مسئله اعتراضی موسی جار الله است . چاپ
سربی چاپخانه العرفان صیدا بسال ۱۳۵۵ و قفای مؤلف در سال ۱۳۱۶ خورشیدی « ۱۰۱ »

اجوبه المسائل النصیریة

عربی - مجیب ملا صدرا . رساله پاسخ از سه سؤالی است که خواجه نصیر الدین طوسی
از شمس الدین عبد الحمید بن عیسی خسرو شاهی (۱) پرسیده و او در پاسخ درمانده بود - رساله
در حاشیه مبدأ و معاد شماره ۵۵۳ به بینید

۱۰۵ احقاق الحق

عربی - مکرر شماره ۱ مؤلف قاضی نورالله . چاپ سنگی تهران بخط نستعلیق در سال ۱۲۷۳
وقفی فهرستی « ۱۰۲ »

۱۰۶ احقاق الحق ج ۱

عربی . مکرر پیش - کتاب درین چاپ تجزیه شده است . چاپ سربی چاپخانه السعاده

(۱) متوفای شوال ۶۵۲ مدفون در قاسمیه نام . شاکر امام فخر رازی است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

مصر - بسال ۱۳۲۶ وقفی میرزا محمد عسکری دراردی بهشت ۱۳۱۳ « ۱۰۳ »

۱۰۷ اخبار الاسرار فی مراحل الابرار

عربی . مؤلف حاج ملا محمد بن احمد آملی - افاداتی است عرفانی بر تالیقه و حاشیه بر فصول الاصول تألیفی سید صادق طباطبائی همدانی (۱) گمان می رود بر بخش مقدمه آن تعلیقه باشد که باستجازه از مؤلف تألیف نموده تاریخ ختم تألیف ۱۲۹۷ است . چاپ سنگی تهران خطنسخ سال ۱۳۰۰ وقفی مؤلف است « ۱۰۴ »

۱۰۸ ارشاد الطالبین الی نهج المسترشدين

عربی - شارح فاضل مقداد - شرحی است بقال اقول بر نهج المسترشدين علامه حلی . تاریخ ختم تألیف شرح پنجشنبه ۲۱ شعبان ۷۹۲ است . چاپ سنگی بمبئی بخطنسخ در سال ۱۳۰۳ وقفی فهرستی « ۱۰۵ »

۱۰۹ ارشاد العوام

فارسی - مؤلف حاج محمد کریم خان کتابیست مفصل در معرفت توحید و نبوت و امامت و شیعه . فهرست مطالب کتاب در صدر نسخه تدوین یافته . تاریخ فراغت از تألیف ربیع الاول ۱۲۶۷ . موارد نظر برین کتاب را بکتاب زینة العباد ۳۳۶ بهینید چاپ سنگی بمبئی - خطنستعلیق - سال ۱۲۶۸ وقفی فهرستی « ۱۰۶ »

۱۱۰ ارشاد العوام

فارسی . مانند پیش . چاپ سنگی تبریز - خطنستعلیق - سال ۱۲۷۱ وقفی ثانینی « ۱۰۷ »

۱۱۱ ارشاد العوام

مانند پیش - چاپ سنگی بمبئی - بخطنستعلیق سال ۱۲۶۸ وقفی ثانینی « ۱۰۸ »

ارشاد الکافرين

عربی - مؤلف حاج ملا اسمعیل بن محمد جواد قرا باغی - رساله است در رد برخی از شبهات و تمویهات مسیحیون بر نبوت خاصه و قرآن - تاریخ فراغت از تألیف رساله رمضان ۱۳۱۸ است . رساله را ضمیمه مشکوة المسلمین شماره ۵۷۶ بهینید

۱۱۲ ارشاد المسلمین فی احکام الدین

فارسی - مؤلف شیخ علی بن مهدی لاهیجانی تهرانی متوفای ۱۳۴۶ مدفون در قم (۲)

(۱) متوفای ۱۶ ربیع الاول ۱۳۰۰ شاگرد صاحب فصول (المائرو الآثار) (۲) الذریعه ج ۱ ص ۵۲۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

مختصریست در اصول پنجگانه وفروع مذهب شیعه که بریکمقدمه و ۵ اصل و تبصره و هشت فرع و خاتمه مرتب است . تاریخ فراغت از تألیف ۱۲ جمادی الاول ۱۳۱۷ است . چاپ سنگی تهران بخط نسخ سال چاپ ۱۳۱۷ وقفی فهرستی (۱۱۰)

۱۱۳ تا ۱۲۲ ارشادالمسلمین و تنبیه الغافلین

فارسی - مؤلف حاج شیخ محمد حسین شریعتمدار سیستانی فرزند حاج ملا اسمعیل . مختصریست در بیان اصول عقائد و برخی از ابواب فروع مذهب امامیه . تاریخ ختم تألیف ربیع الثانی ۱۳۰۵ است . چاپ سنگی تهران بخط نستعلیق سال چاپ ۱۳۳۵ وقفی مؤلف . سال وقف «۱۳۳۵» تا «۱۱۱» تا «۱۲۰»

۱۲۳ ازالةالوساوس والاهام عن قدس ساحة الاسلام

فارسی . مؤلف شیخ حسین بن عبدالملی تبریزی معروف بتوتونچی متولد ۱۲۹۰ (۱) کتاب دررد میزان الحق و نایب الاسلام است . تاریخ ختم تألیف ۲۶ صفر ۱۳۴۹ است . چاپ سری تبریز چاپخانه حقیقت ۱۳۵۱ وقفی حاج یوسف خسروشاهی بسال ۱۳۵۲ «۱۲۱»

۱۲۴ استقصاء الافحام و استیفاء الانتقام

فی نقض منتهی الکلام ج ۲

فارسی - مؤلف سید حامد حسین بن محمد قلی بن محمد حسین بن حامد حسین بن زین العابدین موسوی نیشابوری کتتوری متوفی ۱۸ صفر ۱۳۰۶ مدنون در حسیة غفرانماب در لکنه و . از اعلام امامیه بشمار است . عام کلام را نزد پدر و عقلیات را نزد سید مرتضی بن سید محمد سلطان العلماء و نقلیات را نزد سید حسین از علماء هندوستان آموخت (۲) کتاب در احتجاج با اهل سنت و مشحون بفروائد متنوعه از شرح احوال رجال و کتب و رد ایراد و غیرها است . نسخه جلد ۴ از منهج دوم است چاپ سنگی هندوستان بخط نستعلیق سال ۱۲۸۰ وقفی حاج قائم مقام «۱۲۲»

۱۲۵ استوار

فارسی - مؤلف معاصر حاج ملا عباسعلی بن اسمعیل بن علی بن معصوم قزوینی معروف بکیوان متولد ۴ شنبه ۲۴ ذیحجه ۱۲۷۷ در گروی شیخ آباد قزوین از مادی خدیجه نام دخت حاج آشور شیداسپانی . پس از تحصیل در قزوین برای فرا گرفتن مرتبه عالیه از فقه و اصول در

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

سال ۱۳۰۶ بهتبات رفته برای آموختن رشته عرفان در ۱۳۱۳ به خراسان سفر کرده در حلقه مریدان حاج ملا سلطانعلی شاه گنابادی وارد شده و در ۱۳۱۴ بهران برگشته و رشته منبر و وعظ را پیشه نموده و اشتغال بر ریاضات عرفانی داشته و در ۱۳۲۴ سیاحت کشورهای پرباخه و شاخ سلاسل را دیدار نموده و از مشاهیر مرشد صوفیه بشمار بوده و ملقب بمنصور عايشه گشته و بهجتی که بر مسود اوراق محققا معلوم نشد در ۱۳۴۴ اعراض از تصوف نموده و در تهران مقیم شده . کتاب در شرح بنیاد و پیدایش و آداب تصوف و صوفیه است که بنظر ارد تألیف نموده - چاپ سریبی چاپخانه سپهر تهران - وقفی مؤلف در خرداد ۱۳۱۵ « ۳۰۸۱ »

۱۲۶ اسرار التنزیل

فارسی - در دیباچه نام کتاب و مؤلف مذکور نیست لیکن در صدر کتاب بنام اسرار التنزیل و در آخر کتاب بعنوان ترجمه اسرار التنزیل ملقب بلطایف غیانی از امام فخر رازی ضبط شده است . تاریخ الحکماء ففطی در شماره مؤلفات امام کتابی بنام (اسرار التنزیل و انوار التاویل) ذکر کرده و آورده است که آن کتاب تفسیر کوچک امام است . و نیز هم یکی از تألیفات امام را کتاب (اللطایف الغیایه) شمرده لیکن موضوع آن را ذکر نکرده . کشف الظنون (ج ۱) کتاب اسرار التنزیل و انوار التاویل را از امام فخر دانسته و ابواب آن را نیز ذکر نموده که با این کتاب مطابقت دارد و آورده است که امام موفق باتمام آن نگشت و در اواخر قسم اول از اقسام اربعه کتاب در گذشت . از جمله آغازی که برای کتاب ذکر نموده نداشته میشود که کتاب بزبان عربی تألیف شده . کشف الظنون (ج ۲) نیز کتابی فارسی بنام (اللطایف الغیایه) آورده که از حیث موضوع و ترتیب ابواب مطابق است با آنچه را که در شرح کتاب اسرار التنزیل مذکور داشته لیکن نام مؤلف و جمله آغاز آنرا ذکر نکرده . بالجمله کتاب چنانچه در دیباچه مذکور است مرتب است بر چهار قسم : ۱ در علم اصول ۲ در علم فقه ۳ در علم اخلاق ۴ در دعاء و شرایط آن . این کتاب بیش از قسم اول نیست و این قسم مرتب است بر سه مقاله . مؤلف کتاب را بنام غیاث الدین ابوالفتح محمد بن سام امیر المؤمنین معنون داشته . کتاب استنساخ شده است از نسخه که سیصد چهار صد سال قبل از زمان چاپ نوشته شده بوده . فهرست عناوین مطالب در صدر کتاب تدوین شده ، چاپ سنگی تهران خط نسخ بسال ۱۳۱۱ وقفی نائینی (۱۲۳)

۱۲۷ اسرار حج

فارسی - مترجم معاصر ابوالقاسم سحاب - مجموعه ایست دینی فلسفی اجتماعی حاوی ترجمه رساله اسرار حج تألیفی حافظ عامریک (۱) و هم ترجمه رساله اسرار حج تألیفی میرزا

(۱) مابوررسی پادشاهی مصر در ایران در سال ۱۳۱۵ خورشیدی

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چایی

خلیل صیمری و مصدر است بجزرافیا و تاریخ مختصر مکه و مدیله است بترجمه باب حج از تبصرة المتعلمین علامه حلی. چاپ سری تهران سال ۱۳۵۸ - وقفی ترجم در بهمن ۱۳۱۸ (۶۷۲۴)

۱۲۸ اسرار الحکم ج ۱ و ۲

فارسی - مؤلف حاج ملاهادی سبزواری. از متوسطات گنجی است که جامع حکمت بحثی و ذوقی است - جلد اول در مبدء و معاد و مختصری در نبوت و امامت است. جلد ۲ در حکمت عملیه و بیان اسرار عرفانی برخی از عبادات است. مؤلف کتاب را بخواهش ناصرالدین شاه تألیف نموده است (۱) چاپ سنگی تهران بخط نسخ - سال چاپ ۱۲۸۶ وقفی فهرستی (۱۲۴)

۱۲۹ اسرار الحکم ج ۱

مکرر پیش - چاپ سنگی تهران - بخط نسخ سال چاپ ۱۳۲۳ وقفی فهرستی (۱۲۵)

۱۳۰ اسفار ج ۱ و ۲ و ۳ و ۴

عربی - مکرر شماره ۳۴۴ خطی. مؤلف ملاصدرا. این کتاب در چهار جلد چاپ شده و این مجلد شامل هر ۴ جلد است - چاپ سنگی بخط نسخ - خریداری آستان قدس در ابان ۱۳۰۸ (۱۲۶)

۱۳۱ تا ۱۳۴ اسفار ج ۱ و ۲ و ۳ و ۴

عربی - مانند پیش. چاپ سنگی بخط نسخ - چاپ تهران ۱۳۲۲ وقفی فهرستی (۱۲۷)

و (۱۲۸) و (۱۲۹) و (۱۳۰)

۱۳۵ اسلام

اردو - مؤلف مستر محمد الکزندورسل دپ امریکائی - مترجم سید محمد مرتضی - نام اصلی کتاب اسلام امریکا است. کتاب مختصریست در شرح حال و مقاصد پیغمبر اسلام ص ۴ و حقانیت آن دین و دفع افتراآت نصاری که بر ۸ باب مرتب است و هر بابش را مصدر نموده بترجمه آیه از قرآن تاریخ تألیف کتاب آوریل ۱۸۹۳ است. تاریخ ترجمه ۱۳۱۳ است. چاپ سنگی مراد آباد هند خط نستعلیق - سال « ۱۸۹۶ م » وقفی مهرمیردی ماه ۱۳۱۳ (۳۰۸۵)

۱۳۶ اسلام افکار و اندیشه ها

فارسی. مؤلف کنت هنری دوکاستری فرانسوی - مترجم سید محمد قمی فاطمی متوفای

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۱۳۲۴ خورشیدی (۱) کتابی است تاریخی و دینی در بیان عقائد و اندیشه های مؤلف درباره اسلام

چاپ سربی چاپخانه خاور تهران سال ۱۳۰۹ خورشیدی . وقفی نظام شهیدی در ۱۳۵۰ (۳۰۸۴)

۱۳۷ اسلام در عصر دانش ج ۱

فارسی . مترجم محمد نجمی زنجان - ترجمه کتاب الاسلام فی عصر العالم تألیفی محمد

فرید وجدی مصری است . چاپ سربی تهران - سال چاپ ۱۳۱۸ خورشیدی - وقفی کتابفروشی

شرکت نظامی علمی و شرکاء در مرداد ۱۳۱۸ (۶۷۲۶)

۱۳۸ اسلام در عصر دانش ج ۱

مکرر پیش - وقفی کتابفروشی مرکزی تهران در شهریور ۱۳۱۸ (۶۷۲۷)

۱۳۹ اسلام و رجعت

فارسی . مؤلف معاصر عبد الوهاب فرید کتاب درانکار ورد قائلین به رجعت است - چاپ

سربی چاپخانه دانش تهران سال ۱۳۱۸ خورشیدی . خریداری آستان قدس در همان سال (۶۷۲۸)

۱۴۰ اشعة اللمعات

فارسی - شارح عبدالرحمن جامی . شرحی است بر رساله لعمات شیخ فیخرالدین ابراهیم متخلص

بهر اقی (۲) قسمتی از کتاب امحات و کتابهای مقصد اقصی و زبدة الحقائق و منتخب جواهر الاسرار

و مقالاتی از عرفاء و رساله طرب المجالس (۳) و اصطلاحات صوفیه و منتخب گیمای سعادت و شرح

دوبیت از مشنوی و شرح کاشن راز ضمیمه و در حاشیه کتاب تدوین شده . چاپ سنگی تهران -

خط نسخ . سال ۱۳۰۳ و وقفی نائینی «۳۲۶»

۱۴۱ - ۱۴۲ اشعة اللمعات

فارسی مکرر پیش . وقفی قائم مقام (۳۲۷) و (۳۲۸)

۱۴۳ اصطلاحات الصوفیه

فاردسی . منسوب است بشاه نعمت الله ولی چاپ سنگی خط نستعلیق بمبئی سال ۱۳۱۲ و وقفی نائینی «۱۳۱»

(۱) مترجم ترجمه عربی را نقل بیارسی داده . ترجمه عربی کتاب موسوم است به خواطر و سوانح

فی الاسلام . مترجم سربی احمد فتحی پاشا بن شیخ ابراهیم زغلول مصری متولد در ۱۲۷۹ متوفای

در ۱۳۲۲ می باشد .

(۲) متوفای ۸ ذی قعدة ۶۵۵ مدفون در صالحیه دمشق پشت سرقبر محیی الدین عربی . از مردمان نواحی

همدان و داماد شیخ بهاء الدین زکریای ملتانی بوده . در روز صحبت شیخ صدرالدین قویونوی را در

یافته و فصوص را از او استماع نموده . رساله لعمات را بر سنن رساله سوانح العشاق شیخ احمد غزالی

در عشق نوشته و بر شیخ صدرالدین خوانده و شیخ آرا پسندیده . طرائق الحقایق ج ۳

(۳) تألیف حسینی هروی متوفای ۷۲۳ - مجمع الفصحاء ج ۲ ص ۱۵

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

اصل الانواع

در باب علم الحیات به بینید .

۱۴۴ اصول دین

فارسی . مؤلف عبدالمحمد بن بدر الدین (۱) مختصریست ساده در اعتقادات . چاپ سنگی تهران
خط نسخ بسال ۱۲۸۴ و قفلی فهرستی « ۱۳۲ »

۱۴۵ اصول دین

فارسی . مؤلف شیخ محمد رضا شریعتمداری - چاپ سنگی تهران خط نسخ - بسال ۱۳۱۹
وقفی فهرستی « ۱۳۳ »

۱۴۶ اصول فلسفه

فارسی . مؤلف دکتر ا. س. رابو پورت - مترجم معاصر ع. دشتستانی مختصریست در
فلسفه جدید که در دو بخش انجامیده : ۱ در فلسفه و فروع آن در ۹ فصل ۲ در نظریات و مسائل
فلسفه در ۱۳ فصل - چاپ سربی چاپخانه مرکزی تهران در ۱۳۱۷ خورشیدی خریداری آستان قدس
در اسفند ۱۳۱۸ (۶۷۲۵)

اعجاز انقرآن

بیاب تفسیر چاپی مراجعه شود .

۱۴۷ اعلام النبوه

عربی - مؤلف ابوالحسن علی بن محمد بن حبیب بصری معروف بماوردی متوفای
بس ۸۶ در ربیع الاول ۴۴۵ مدفون در مقبره باب حرب بغداد (۲) شاگرد ابوالقاسم صیمری
وابوحامد اسفرائینی است و از اعلام فقهاء شافعی وقاضی القضاة در دوره قائم بامر الله خلیفه عباسی
بوده - مؤلف در اصول متمایل باعتزال و در فروع شافعی بوده است - کتاب مختصری است در
معرفت الله و اثبات نبوت و شرح احوال پیغمبر خاتم ص ۴ که در ۲۱ باب انجامیده - چاپ سربی مصر
بسال ۱۳۱۹ و قفلی فهرستی « ۱۳۴ »

اقامة الشهود فی رد الیهود

به بینید منقول رضائی شماره ۶۱۰

(۱) بروایت حاج عبدالقاسم فهرستی مؤلف کرمانشاهی است .

(۲) الاعلام ج ۲ ص ۶۹۰ و نهایة الاعیان ج ۱ ص ۳۵۳

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۱۴۸ اکفاء المکائد و اصلاح المفاسد

فارسی . مؤلف شیخ محمد باقر بن ملا محمد حسن بن اسدالله بن عبدالله بن حاج علی محمد شریف بیرجندی قاینی متولد ۱۲۷۶ متوفای ۱۳۵۲ (۱) کتاب دررد صوفیه است . تاریخ جتم تألیف رجب ۱۳۱۶ است چاپ سنگی مشهد . خط نسخ بسال ۱۳۲۶ خریداری آستان قدس در تیر ۱۳۱۰ (۱۳۵)

الجمام العوام عن علم الکلام

عربی . مؤلف ابو حامد غزالی - مختصریست در رد عقائد فرقه حشویه رساله در حاشیه کتاب انسان الکامل شماره ۱۵۳ تدوین شده -

۱۴۹ و ۱۵۰ الفین

عربی . مکرر شماره ۳۹۳ خطی . مؤلف علامه حلی چاپ سنگی تبریز خط نسخ بسال ۱۲۹۶ وقفی نائینی و خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۱۳۶ » و « ۶۷۲۹ »

۱۵۱ الفین

عربی . مکرر پیش . کتاب کشف الیقین فی فضائل امیر المؤمنین ۴ تألیفی مؤلف نیز ضمیمه است - چاپ سنگی تبریز بخط نسخ بسال ۱۲۹۸ وقفی فهرستی (۱۲۷)

۱۵۲ انتصار الاسلام ج ۱

اردو . مؤلف حکیم سید غلام حسین کنتوری . متوفای حدود ۱۳۴۰ (۲) در اثبات نبوت پیغمبر خاتم ص ۴ و فلسفه دین اسلام ورد شبهات مخالفین است . چاپ سنگی لاهور - بخط نستعلیق سال چاپ ۱۳۲۱ - وقفی مهر منیر دردی ۱۳۱۳ (۱۳۹)

۱۵۳ الانسان الکامل ج ۱ و ۲

عربی - مکرر شماره ۳۹۴ خطی . مؤلف عبدالکریم کیلانی . کتاب الجمام العوام و کتاب المنقذ من الضلال و رساله المصنوعون به علی غیر اهل « کبیر » و رساله المصنوعون به علی غیر اهل « صغیر » در حاشیه این کتاب تدوین یافته . چاپ سری چاپخانه ازهریه مصر بسال ۱۳۱۶ وقفی فهرستی « ۱۴۲ »

۱۵۴ الانسان الکامل ج ۱ و ۲

عربی - مکرر پیش - چاپ سری چاپخانه دارالکتب العربیه مصر بسال ۱۳۳۴ وقفی نائینی (۱۴۳)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۱۵۵ انسان کامل ج ۱ و ۲

عربی - مکرریش چاپ سری مصر چاپخانه شیخ موسی . سال چاپ ۱۳۰۴ وقفی نائینی

(۱۴۴)

۱۵۶ انوار الابصار فی تحقیق مراتب النبی المختار والائمة الاطهار

فارسی . مؤلف شیخ محمد علی خراسانی طبسی مقیم حیدر آباد دکن متوفای ذیحجه ۱۴۲۰ در کربلا (۱) کتاب در بیان مراتب حضرت پیغمبر خاتم و افضلیت مرتبه نبوت آن بزرگوار و مطالب دیگر مربوط بمسئله خلافت و امامت ائمه علیهم السلام است که بریگمقدمه و ۵۵ مقصد ترتیب یافته . تاریخ تألیف ۱۳۰۲ است . چاپ سنگی حیدر آباد خط نستعلیق - سال ۱۳۰۸ وقفی حاج سید محمد شوشتری « ۱۴۵ »

۱۵۷ انوار القدسیه

فارسی . مؤلف حاج میرزا محمد رضا بن حاج میرزا علی قی بن حاج ملا رضای همدانی متولد ۲۳ رمضان ۱۲۶۱ متوفای ۱۳۱۸ مدفون در گمش کن روضه منوره حضرت عبدالعظیم (۲) از فضلاء و واعظ نامی و مقیم در تهران بوده . کتابی است استدلالی در اصول عقائد ورد شبهات . چاپ سنگی تهران بخط نسخ - وقفی فهرستی ۱۴۶

۱۵۸ انیس الاعلام فی نصره الاسلام ج ۲

فارسی مکرر شماره ۲ . مؤلف محمد صادق فخر الاسلام امریکائی ارومیه تهرانی از اعلام مسیحیون متشرف بدین اسلام در نیمه یکم سده ۱۴۰۰ . کتاب در رد مسیحیون است . چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۱۹ خریداری آستان قدس در سال ۱۳۱۱ خورشیدی (۱۴۷)

۱۵۹ ایضاح الاشتباه

عربی - مؤلف حاج میرزا زین العابدین خان بن حاج محمد گربمخان گرمانی متولد ۷ رجب المرجب ۱۲۷۶ متوفای ۵ جمادی الاول ۱۳۶۰ مدفون در کربلا در رواق روضه مطهر حسینی ۴ - مرجع سلسله شیخیه . کتاب حاوی این رسائل و مقالات است : ۱ پاسخ از پرسش لزوم اعتقاد بر کن رابع ۲ رساله در بحث الشکوی از آزار مخالفین این فرقه ۳ رساله در توضیح عقائد فرقه شیخیه ورد افتراء مخالفین ۴ رساله فارسی در پاسخ از چند مسئله

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۵ رساله ایست در شرح حدیثی که برادر مؤلف در کتاب المبین در مسئله بطؤ و سرعت قاتل روایت کرده است - چاپ سنگی تبریز خط نسخ سال ۱۳۳۵ وقفی فهرستی « ۱۴۸ »

ایقاز النائمین

فارسی مؤلف شیخ احمد شاهرودی - کتاب در رد گفتار بهائیان و نقض فرآند کلیایکائی است این کتاب ضمیمه مرآت العارفین شماره ۵۶۸ است .

ایقان

۱۶۰

فارسی - مؤلف میرزا حسینعلی بهاء متولد در ذیحجه ۱۲۳۲ از مادری موسوم به خانم جانی متوفای در ۱۳۰۹ ق - در عکاء فرزندی بزرگ نوری است در آغاز مرید میرزا علی محمد باب و پس از آن مرید جانشین باب میرزا یحیی صبح ازل (برادر خودش) شده سپس خود سری نموده و مدعی رجعت حسینی و مسیح و نبوت شده و در انجام خدائی و بالاتر از آبرا ادعا نموده این کتاب را در مدت توقفش در سلیمانیه تألیف نموده و فرقه بهائیه آنرا مقدس می دانند (۱) رد برین کتاب را بشماره ۲۹۸ به بینید . چاپ سنگی خط نسخ - گمان می رود چاپ بمبئی باشد - سال چاپ ۱۳۱۰ ق - ۵ وقفی فهرستی « ۱۴۹ »

(حرف ب)

باب الفتوح لمعرفة احوال الروح ۱۶۱

عربی - مؤلف شیخ عبدالهادی بن رضوان نجایاری متولد در ۱۲۳۶ در ایبار (از بخشهای غربی مصر) متوفای ۱۳۰۶ از استادان جامع ازهر و هم استاد مخصوص توفیق پاشا خدیو مصر و امام و مفتی المیه و از افاضل و ادباء دوره خود بشمار بوده (۲) کتاب در بیان احوال روح و نفس است در دیباچه آورده است که این کتاب مختصر و ملخص آراء و الاصدرا در اسفار است . چاپ سربی چاپخانه خیریه مصر سال ۱۳۰۴ وقفی نائینی « ۱۵۰ »

۱۶۲-۱۶۳ بت پرستی و مسیحیت کنونی

فارسی - مترجم حاج میرزا رضا شریعتمدار دامغانی - متوفای ۱۳۴۶ (۳) ترجمه کتاب الوتیه والنصرانیه تألیفی محمد طاهر تبیر ییرونی است و مصدر است بمقدمه از مترجم در هویت تورات و انجیل متداول - چاپ سربی تهران چاپخانه مجلس اردی بهشت ۱۳۰۴ وقفی محمد رمضانی در تبر ۱۳۱۰ و وقفی فهرستی (۱۵۱) و (۱۵۲)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب جایی

بحر العرفان

۱۶۴

فارسی . مؤلف نام خود را پنهان داشته، شنیده شد که مؤلف یکی از مبلغین بهائیه مشهور باقشار تاجر بوده (۱) کتاب مرتب است بر سه فصل : ۱ در اثبات نبوت خاصه ۲ و ۳ تلفیقات معموله و محرفه است راجع بظهور باب و بهاء . چاپ سنگی خط نسخ . محل چاپ و تاریخ آن در کتاب ذکر نشده است . وقفی فهرستی « ۱۵۳ »

بدایع الاسرار

۱۶۵

فارسی - مؤلف سید مهدی بن مصطفی بن حسن تقریشی رجالی . متخلص بلاحوتی . ملقب به بدایع نگار . تولد ۱۲۷۹ (۲) متوفای یکم یادوم خرداد ۱۳۲۰ در تهران - مختصریست در بیان اصول پنجگانه عقائد با ذکر آراء حکماء و عرفاء و فرق متکلمین . تاریخ فراغت از تألیف شعبان ۱۳۲۹ است - در حاشیه نسخه منتخبانی از دیوان مؤلف درج شده است . چاپ سنگی تهران . خط نستعلیق . سال ۱۳۳۲ وقفی فهرستی « ۱۵۶ »

بدایع الحکم

۱۶۶

فارسی . مؤلف - آقا علی مدرس زنوزی ، کتاب پاسخ از پرسشهای حکمی و عرفانی شاهزاده عمادالدوله بدیع المالك میرزا است . تاریخ فراغت از تألیف شب پنجم جمادی الاول ۱۳۰۷ است . چاپ سنگی تهران خط نسخ ۱۳۱۴ وقفی فهرستی « ۱۵۵ »

البراهین الجلیه فی رفع تشکیکات الوهابیه

۱۶۷

عربی . مؤلف معاصر سید محمد حسن بن محمد باقر بن مهدی قزوینی حائری - متولد ۱۲۹۹ در کربلا (۳) رساله در رد عقائد محمد بن عبدالوهاب نجدی حنبلی (۴) پیشوای فرقه وهابی است . چاپ سربلی نجف چاپخانه علوی - سال ۱۳۴۶ وقفی میرزا محمد شریف عسکری در خرداد ۱۳۱۲ « ۱۵۷ »

البرهان علی وجود صاحب الزمان

۱۶۸

عربی - مؤلف معاصر حاج سید محسن بن سید عبدالکریم امین عاملی متولد ۱۲۸۲ در دیه شقراء (از محال جیل عامل) از خاندان جایل و دودمان نبیل و از شاگردان صاحب کفایة الاصول و

(۱) بروایت آقای حاج شیخ محمود واعظ حلبی در پشت يك نسخه جایی از این کتاب یک نفر بهائی

نوشته بوده « مؤلف حاج میرزا محمد انصار » (۲) الذریعه ج ۳ ص ۱۶۱

(۳) الذریعه ج ۳ (۴) متولد حدود ۱۱۱۶ متوفای ۱۲۶۰

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

آقا رضا همدانی (۱) و شریعت اصفهانی (۲) است و خود دانشمند نامی و پیشوای بزرگ روحانی شیعه مقیم در سوریا و دارای تألیفات متمنه است. کتاب مظلومه است در اثبات وجود امام دوازدهم شیعه عجم که در زمینه پاسخ و معارضه با قصیده بغدادی که در انکار وجود ولی عصر است. سروده و شرحی بر آن تعلیق نموده. چاپ سری چاپخانه وطنیه شام بسال ۱۳۳۳ و قفای مؤلف در فروردین ۱۳۱۲ «۱۵۹»

۱۶۹ تا ۱۷۳ برهان الشیعه فی اثبات الرجعه

فارسی - مؤلف معاصر شیخ عباسعلی شاهرودی. مختصریست در مسئله رجعت - چاپ سنگی تهران - خط نستعلیق - سال ۱۳۵۴ و قفای سید محمدعلی صدرائی اشکوری. در شهریور ۱۳۱۵ «۱۶۰» ۱۶۱ و ۱۶۲ و ۱۶۳ و ۱۶۴

۱۷۴ برهان المتقین و نیران الملحدین

فارسی - مؤلف حاج سید حسن بن اسمعیل بن مرتضی حسینی یزدی ملقب بفانی. کتاب در رد بهائیان است تاریخ فراغت از تألیف ذی قعدة ۱۳۲۵ است در حاشیه این نسخه کتاب ردالسخیفه تدوین شده است - چاپ سنگی تهران - خط نستعلیق بسال ۱۳۲۵ و قفای فهرستی «۱۵۸»

۱۷۵ بشارات

فارسی - مؤلف میرزا محمد باقر همدانی. کتاب در ذکر بشارات وارده در کتب آسمانی پیشین است بظهور حضرت ختمی مرتبت ص ۴۰ و دنباله آن مباحثاتی است در همین زمینه. تاریخ تألیف مباحثات ۹ ربیع الاول ۱۳۱۲ است - چاپ سنگی اصفهان خط نسخ در سال ۱۳۲۰ - و قفای نائینی «۱۶۵»

۱۷۶ بشارات احمدیه

فارسی - مؤلف معاصر سیدعلی بن ابوالقاسم رضوی قمی حائری لاهوری - رساله در اثبات نبوة خاصه و ذکر بشاراتی که در کتب سماوی بطاوع و ظهور پیشبر حاتم ص ۴۰ است. تاریخ فراغت از تألیف ذی قعدة ۱۳۱۴ است. در حاشیه نسخه ترجمه رساله بزبان اردو تدوین شده است - چاپ سنگی لاهور - خط نستعلیق بسال ۱۳۱۴ و قفای شجعی در ۱۳۱۵ خورشیدی «۱۶۶»

۱۷۷ بشارات احمدیه

فارسی - مکرر پیش. چاپ سنگی لاهور - خط نستعلیق بسال ۱۳۲۳ و قفای شجعی در ۱۳۱۵ خورشیدی «۱۶۷»

(۱) صاحب مصباح الفقیه متوفای ۱۳۲۲ در سمرقند (۲) میرزا فتح الله بن حاج میرزا محمد جواد نهای شیرازی اصفهانی متوفای ۸ ربیع الثانی ۱۳۳۹ در نجف.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

بشارة الشيعة

عربی - مؤلف فیض کاشانی رساله در اثبات حقایق معتقدات شیعه و ابطال پندار اهل سنت از مقالات و آراء مختصه معتزله و اشعری در اصول عقائد است - این رساله ضمیمه منهاج النجاة شماره ۶۱۶ است .

بغیة المرتاد

۱۷۸

عربی - مؤلف تقی الدین ابو العباس احمد بن عبدالحلیم بن عبدالسلام بن عبد الله بن خضر بن محمد بن خضر بن علی بن عبدالله بن تیمیة حرانی حنبلی . متولد دوشنبه ۱۰ یا ۱۱ ربيع الاول ۶۶۹ در حران . متوفای شب دوشنبه ۲۰ ذی قعدة ۷۲۸ در زندان . مدفون در قبرستان صوفیه دمشق از اعلام و نوادر دوره خود بوده - روایت میکند از کمال الدین بن عید و شیخ شمس الدین حنبلی و غیرهما و متعصب در مذهب بوده و بجهت نفوذش از جمهور اهل سنت در مسائلی چند از اصول و فروع و هم اصرارش بر آنها علماء عصر حکم بزندانی شدنش دادند و پس از چند سفر تبعید و زندانی شدن برای آخر مرتبه در شعبان ۷۲۶ در قلعة دمشق زندانی شد و در همانجا درگذشت . کتاب در رد جهیمیه و حلولیه و فلاسفه و قرامطه و باطنیه است . در مقدمه که بر کتاب تعلیق شده مذکور است: که این کتاب در نسخه اصلی کلمه: «سبعینی» و هم جمله: «جواب المسائل الواردة من الاسکندریه فی بیان اصول المقالات الجهمیة الاتحادیة الحلویة الفرعونیة و ما یصل بذالك الخ» بر آن نوشته شده بوده و بنام بغیة المرتاد نشر داد . شده است . این کتاب باید همان کتاب المسائل الاسکندرانیة فی الرد علی الاتحادیة و الحلولیه باشد که در فوات الوفيات در شماره مؤلفات کلامیه اش یاد شده است . چاپ سری چاپخانه کردستان العالمیه مصر بسال ۳۲۹ و قفوی فهرستی «۱۶۸»

بنياء انواع

در باب عام الحیات به بیند .

بوار الخالین

۱۷۹

عربی . مؤلف سید مهدی بن صالح کاظمینی قزوینی . متولد ۱۲۸۲ در کاظمین . متوفای شب سه شنبه ۸ ذی قعدة ۱۳۵۸ در بصره مدفون در نجف . از شاگردان میرزای شیرازی بزرگ و کوچک (محمد حسن - محمد تقی) و حاج میرزا حسین نوری و شیخ محمد طه نجف و سید محمد هندی است در شهرستان بصره . مرجعیت تمامی داشته (۱) کتاب رد بر شیخیه است . تاریخ فراغت از تألیف ۱۵ جمادی الاول ۱۳۳۱ در شهرستان گویت - چاپ سنگی خط نسخ بمبئی بسال ۱۳۳۲ و قفوی مؤلف در خرداد ۳۱۱ (۱۶۹)

(۱) مجله المرفان - سال ۳ - شماره ۱ - و ۲

بیان الادیان

۱۸۰

فارسی . مؤلف - امیر ابوالعمالی محمد بن عیدالله بن علی بن حسن بن حسین بن جعفر بن عیدالله بن حسین بن علی بن حسن بن علی بن ابیطالب (۴) - کتاب در تاریخ و مقالات مال و نحل است و مرتب است بر ۵ باب : ۱ در پیدا کردن آسکه در همه روز کارها بهمه اقلیمها بیشتر خلق بهصانع عزوجل مقر بوده اند و مقرند ۲ در بیان مذهبها که پیش از اسلام داشته اند ۳ در بیان این خبر که پیغمبر علیه السلام گفت امت من پس از من بهفتاد و سه فرقه شوند ۴ در بیان مذاهبهای اسلام ۵ در پیدا کردن حکایات و نوادر گروهی که بیرون آمدند و دعوایهای میجا کردند گروهی دعوی خدائی و گروهی دعوی پیغمبری - این کتاب بتعصیف مؤلف در سال ۱۲۵۸ ق - ۵ در دست تألیف بوده. نسخه خطی که از روی آن چاپ شده باب پنجم را نداشته - شارل شفر مدیر مدرسه الشعه شرقیه پاریس این را ترجمه بفراشه و با اصل کتاب (در جلد یکم منتخبات فارسی) در ۱۸۸۳ م چاپ نموده - این چاپ از روی نسخه چاپی شفر است و دارای مقدمه و حواشی از فاضل معاصر آقای عباس اقبال آشتیانی است چاپ سربی چاپخانه مجاس تهران - سال ۱۳۱۲ خورشیدی - هدیه وزارت فرهنگ در ابان ۱۳۱۳ « ۳۱۷۳ »

۱۸۱-۱۸۲ بیان الحق و الصدق المطلق ج ۱

فارسی - مؤلف میرزا صادق فخر الاسلام - در اثبات نبوت پیغمبر خاتم ص ۴ و حقانیت دین اسلام ورد اعتراضات و اقراآت مسیحیون در کتب الهدایه و مقاله فی الاسلام و رساله عبدالمسیح و کتاب المعتقد الصحيح است - چاپ سنگی تهران خطنسخ سال ۱۳۲۲ و قبی فهرستی و وقفی حاج قائم مقام « ۱۷۰ » و (۱۷۱)

۱۸۳ بیان الحق ج ۴

فارسی . مکرر پیش - چاپ سنگی تهران - خطنسخ - سال ۱۳۲۴ و قبی ثانینی (۱۷۲)

(حرف پ)

۱۸۴-۱۸۵ پاسخ نامه از گلی

فارسی - مؤلف معاصر سید علینقی بن محمد بن محمد مهدی سدهی معروف بغیض - کتاب در رد منکرین رجعت است تاریخ فراغت از تألیف شوال ۱۳۵۴ است - چاپ سربی تهران - وقفی مؤلف سال ۱۳۱۵ خورشیدی « ۱۷۳ » و « ۱۷۴ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۱۸۶

پس از مرگ

فارسی - مؤلف لئون دنی نویسنده فرانسوی - ترجمه و تلخیص دکتر عبدالمجید فرزندی
حاذق السلطنه دکتر موسی حکیم متولد ازفریده نهرای حکیم در ۱۲۸۹ خورشیدی دز تهران
ازبوشکان فارغ التحصیل دانشکده پزشکی ایران بوده که برای تکمیل بلدن و سپس به پاریس
رفته و در ۳۱ ژوئیه ۱۹۳۸ م در نزدیکی سن بریوک در هنگام آب تنی در دریا غرق شده. کتاب
در اثبات بقاء روح و مطالب دیگر مربوط بمسائل علم الروح است طبق آراء ارباب مکاشف ارواح
امروزی و بر اصول و قواعد مانیتسم است و چاپ سربی چاپخانه شرکت طبع کتاب تهران به سال
۳۱۷ یا ۱۳۱۸ تقدیمی شرکت محدود طبع کتاب در مرداد ۱۳۱۸ ۶۷۴۰۰

(حرف ت)

تاج الرسائل و منهاج الوسائل

عربی - مؤلف محیی الدین بن عربی - رساله ایست شامل ۸ نامه که مؤلف در شرح
مکاشفاتش در سال ۶۰۶ در مکه بدوستانش نوشته. رساله را در شماره ۵۶۱ مجموعه الرسائل ص
۵۵۴ به بینید -

۱۸۷-۱۸۸ تاج المجامیع

عربی - مجموعه ایست حاوی ۳ رساله که ناشر آن محیی الدین صبری گردی آنها را جمع در طبع
و بدین نام عنوان نموده. نام رسائل این است: ۱. هیاکل النور ۲. عجایب النصوص فی تهذیب القصص
۳. اصول المنطق و المناظره. چاپ سربی چاپخانه سعادت مصر سال ۱۳۳۵ و قفای نائینی «۶۰۱» و «۶۰۲»

۱۸۹ تبصرة العوام فی معرفة مقالات الانام

فارسی. کتاب در بیان عقائد اصحاب مقالات و ادیان و فرق مال است و مرتب است بر ۲۶ باب
مؤلف آن از اعلام امامیه است که بتحقیق شناخته نشد. از باب ۱۹ کتاب (در بیان مذهب اسماعیلیه)
برمی آید که این کتاب پس از سال ۵۶۷ هـ ق تألیف شده. در دیباچه کتاب مؤلف بنام مرتضی
بن داعی الحسنی و در مستدرک الوسائل (ج ۳ ص ۴۶۶) بعنوان سید ابوتراب مرتضی بن داعی
بن قاسم حسنی و در روضات الجنات ص ۶۶ بعنوان صفی الدین مرتضی بن داعی بن قاسم حسنی
رازی مشخص گشته. در مستدرک الوسائل مذکور است که مؤلف این کتاب روایت میکند از
سلار بن عبدالعزیز (۱) و صاحب روضات الجنات آورده که مؤلف روایت میکند از شبخ مفید

(۱) اگر مقصود سلار دیلمی صاحب کتاب مقف و مراسم باشد دور میدارد که مؤلف این کتاب
بلا واسطه از او روایت کرده باشد چه آنکه سلار معروف متوفای صفر ۴۴۸ یا رمضان ۴۶۳ است
و مؤلف این کتاب در ۵۶۷ زنده بوده و چنانچه در هنگام تألیف و اخذ روایت دست کم بسن بیست سالگی
بوده لازم می آید که مؤلف این کتاب پیش از ۱۲۴ سال عمر کرده باشد و این بعید است.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

ابو محمد عبدالرحمن بن احمد بن حسین خزاعی نیشابوری (۱) و از مشایخ شیخ منتجب الدین صاحب فهرست است (۲) و نیز در ص ۱۸۴ از ریاض العلماء روایت کرده که این کتاب منسوب بشیخ ابوالفتح رازی مفسر معروف است (۳) الذریعه (ج ۳ ص ۳۱۹ و ۳۲۰) از کتب کشف الحجب والاستار نقل نموده که مؤلف این کتاب جمال الدین المرتضی ابو عبد الله محمد بن حسین است. ترجمه این شخص بنظر نرسید. فاضل مصحح نسخه عباس اقبال آشتیانی در مقدمه که بر کتاب تعلیق نموده اند نسبت این کتاب را بسید مرتضی بن داعی با تردید تلقی کرده اند و حدسشان برین است که تاریخ تألیف این کتاب پس از ۶۰۰ است. چاپ سری تهران چاپخانه مجلس در سال ۱۳۱۳ خورشیدی. هدیه وزارت فرهنگ در ابان ۱۳۱۳ « ۱۷۵ »

تجريد العقائد ۱۹۱-۱۹۰

عربی - مکرر شماره ۳۸۶ خطی. مؤلف خواجه نصیر الدین طوسی. چاپ سنگی تهران بخط نسخ. وقفی فهرستی و وقفی نائینی « ۱۷۶ » و « ۱۷۷ »

تحریر العقلاء ۱۹۲

فارسی. مؤلف حاج شیخ هادی بن مهدی بن باقر نجم آبادی متولد ۱۲۵۰ متوفای ۱۳۲۰ مدفون در کوی حسن آباد تهران - از خاندان جلیل و از علماء متور عصر خود بوده - کتاب مجموعه ورشته بیانی است در معارف و توحید و اخلاق و تفسیر و مذیل است بر سائلی از مؤلف در رد فرقه بهائی و مصدراست بمقدمه از آقای ابوالحسن فروغی در ترجمه خاندان نجم آبادی - چاپ سری چاپخانه ارمغان تهران سال ۱۳۱۲ خورشیدی. خریداری آستان قدس در ۱۳۱۸ « ۶۷۳۱ »

تحفه عباسی

فارسی. مؤلف شیخ محمدعلی مؤذن خراسانی اصفهانی از مشایخ صوفیه. مرید شیخ حاتم راوندی خراسانی و معاصر شاه عباس صفوی دوم بوده (۴) رساله ایست در آداب و عقائد تصوف و صوفیه که بدرخواست محمد مؤمن بیک تألیف نموده و مرتب است بر یک مقدمه و ۵ فصل و ۱۲ باب و یک خاتمه چاپ سنگی شیراز بخط نسخ سال ۱۳۴۲ رساله در حاشیه سبع المانی شماره ۳۰۸ ادبیات چاپی از صفحه ۴ تا صفحه ۲۹۰ به چاپ رسیده است.

(۱) عوی پدر ابوالفتح رازی مفسر معروف

(۲) متولد ۵۰۴ متوفای پس از ۵۸۵ بنا بر آنچه نقل شده منتجب الدین در ترجمه احوال استادش اشاره باین کتاب و چنین تالیفی نکرده

(۳) این نیز درست نیست چه آنکه ابوالفتح از مردمان نیمه اول سده ششم است و تاریخ تألیف این کتاب چنانکه مذکور گشت از نیمه دوم سده ششم بعد است.

(۴) ریاض العارفین.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۱۹۳ تذکرات دیانتی

فارسی - نشریه مجلس دیانتی اسلام در تبریز در سالهای ۱۳۴۵ و ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷ تقریرات و بیانات شیخ غلامحسین عبدخدائی تبریزی (۱) است که در عصرهای آدینه در آن مجلس ایراد میکرد و بهخاتمیکنفر از اهل آن مجلس تحریر می یافتند. چاپ سری چاپخانه سعادت تبریز - سال چاپ از ۱۳۴۵ تا ۱۳۴۷ و ققی میریعتوب در شهر بور ۱۳۱۲ (۱۷۸)

۱۹۴ تذکرات دیانتی

فارسی - مکرر پیش این جلد مشتمل بر ۲۴ مقاله است - سال چاپ از ۱۳۴۵ تا ۱۳۴۶ خریداری آستانقدس در تبریز ۱۳۱۰ (۱۷۹)

۱۹۵ تذکرة الاخوان

فارسی - مؤلف سلیمان میرزای قاجار - کتاب رد بر صوفیه و مرتب بر پنج باب است - رساله کنزالرموز نیز ضمیمه این کتاب است - چاپ سنگی تهران - خط نستعلیق - سال ۱۲۷۹ و ققی نائینی (۱۸۰)

۱۹۶ تذکرة الغافلین

فارسی - مؤلف شناخته نشد - مختصریست جامع و استدلالی در اصول پنجگانه به مذهب امامیه که در عنوان ۸ گفتار و خاتمه انجامیده - چاپ سنگی تهران - بخط نسخ - و ققی فهرستی « ۱۸۱ »

۱۹۷-۱۹۸ ترجمه اشارات

فارسی - مترجم شناخته نشد - کتاب الاشارات والتنبیها تصنیف شیخ الرئيس است در همدان - این کتاب حاوی ترجمه مباحث طبعی و الهی است که به مناسبت هزارمین سال تولد مصنف بدستور وزارت فرهنگ ایران در سال ۱۳۱۶ خورشیدی نشر یافته - کتاب مصداقست بمقدمه از فاضل معاصر سید حسن مشکان طبسی - چاپ سری تهران چاپخانه مجلس - هدیه وزارت فرهنگ در تیر ۱۳۱۷ و خریداری آستانقدس در بهمن ۱۳۱۶ - « ۱۹۵ و ۱۹۶ »

۱۹۹ ترجمه افاضة روحیه

فارسی - مؤلف قطب الدین محمد حسینی نیریزی شیرازی متوفای ۱۱۷۳ مرید و خلیفه

(۱) فرزندان محمد رضا متولد حدود ۱۳۰۳ قمری - نزد صاحب کفایه الاصول و سید محمد کاظم طباطبائی یزدی و شریعت اصفهانی تلمذ کرده و امروز از معارف مشهود است - جزوات تذکرات دیانتی مدتی تعطیل بود اخیراً بهخاطره مشارالیه تحریر و مامایانه نشر میگردد -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب جای

و هم داماد شیخ علی نقی اصطهباناتی و از مشایخ و اعلام فرقه صوفیه ذهبیه است (۱) مترجم میرزا محسن اردبیلی متخلص به حالی. مختصر نیست در شرح روح اضافی که بر ۳ افاضه مرتب است :
۱. معنی امر و خالق ۲. در بیان روح و قلب و عقل با اصطلاح انبیاء و اولیاء ۳. در اطوار و مراتب و عقبات قوه علمیه و عملیه انسان - مترجم بر آن توضیحاتی تعلیق نموده - تاریخ فراغت از ترجمه جمادی الاول ۱۳۳۰ است. چاپ سربلی شیراز سال ۱۳۳۲ و ققی فهرستی « ۱۹۸ »

۲۰۰-۲۰۱ ترجمه انجیل

فارسی. مترجم هانری مارتن انگلیسی از دعاء و مروجین گیش مسیحی بوده که در دوره فتحعلیشاه بایران آمده - کتاب ترجمه انجیل های چهارگانه است که در شیراز از یونانی به پارسی ترجمه نموده. انجیل واژه ایست یونانی بمعنی مژده و بشارت و نزد مسلمانان کتاب آسمانی بوده است که بر حضرت مسیح نازل شده و از میان رفته امام مسیحیان کنونی انجیل را همین چهار کتاب را الح می دانند و آنرا جدید می نامند و کلیسای مسیحی از تمام انجیل ها تنها این چهار کتاب را مقدس دانسته و انجیل های دیگر را اختیار نکرده و انجیل های چهارگانه بشرح زیر است : ۱. انجیل متی - بروایت دائرة المعارف وجدی (ج ۱ ص ۶۵۵) قدیم ترین انجیل های رائج است که ۳۰ سال پس از مسیح در شهرستان اورشلیم بزبان عبری نوشته شده و بنقل از ذخیره الالباب مارونی متی در ۴۱ م انجیل خود را بزبان معمولی آنروز که عبرانی یا سریانی و باکدانی بود نوشت و طولی نکشید که ترجمه یونانی شد و نسخه اصلی در سده ۱۱ از میان رفت و نابود شد ۲. انجیل مرقس این انجیل بروایت دائرة المعارف وجدی در روما در حوالی ۶۶ م نوشته شده و بنقل از ذخیره الالباب مرقس از ملت عبری بوده و بنقل از کتاب قاموس مقدس (تألیف دکتر بوست) مرقس این انجیل را یونانی نوشته بوده - ۳. انجیل لوقا - این انجیل بروایت دائرة المعارف وجدی پس از دو انجیل پیش نوشته شده و بنقل از ذخیره الالباب لوقا از مردمان انطاکیه و شاگرد و معاون پولس بوده. از سالهای ۵۱ تا ۵۳ م انجیلش را نوشته و بنقل از دکتر بوست از سالهای ۵۸ تا ۶۰ در فلسطین در زمان اسارت پولس نوشته است. ۴. انجیل یوحنا - بنقل دائرة المعارف وجدی در سال ۹۳ م نوشته شده و باعتقاد مسیحیان یوحنا شاگرد حضرت مسیح بوده و بنقل از دائرة المعارف فرانسه از شاگردان پولس بوده و بنقل از ذخیره الالباب این انجیل را یوحنا یونانی نوشت و سه قول در تاریخ نوشتن آن نقل کرده: ۶۴ و ۹۴ و ۹۷ م. باری انجیل های چهارگانه نزد پیروان آن مقدس و مبنای دین و کیش و مدرک احتجاج آنها است و بزبانهای مختلف ترجمه شده است و علماء اسلام را در بیان هویت این انجیل تحقیقات نیکو است که ذکرش از صلاحیت این دفتر

(۱) طرائق الحقائق ج ۲ ص ۹۷

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

پرون است بهینید کذاب الهدی و بیان الحق و انیس الاعلام و مفتاح النبوة و هداية الانام و دیگر
از کتب احتجاجیه بر نصارا را - چاپ سربى سال ۱۸۱۵ م - وقفى تاج ماه ییکم بسال ۱۲۶۲
« ۱۸۲ » و « ۱۸۳ »

۲.۲ ترجمه انجیل

فارسی - مترجم هنری مارتن انگلیسی - چاپ سربى - آخر نسخه افتاده است « ۱۸۹۵ »

۲.۳ ترجمه انجیل

عربى - مترجم شناخته نشد - چاپ سربى نیویورک - بسال ۱۸۶۷ م - وقفى نائینى

« ۱۸۸ »

۲.۴-۲.۵ ترجمه انجیل

فارسی - مترجم شناخته نشد - چاپ سربى لیبریک - بسال ۱۸۹۵ م خریدارى آستان قدس

در تیر ۱۳۱۰ وقفى نائینى « ۱۸۷ » و « ۱۸۹ »

۲.۶ ترجمه انجیل

فارسی - مترجم شناخته نشد - چاپ سربى چاپخانه خواجه دروغلان بلده لیسبای در ۱۸۸۲ م

وقفى قائم مقام « ۱۹۰ »

۲.۷ ترجمه انجیل

فارسی - مترجم شناخته نشد - چاپ سربى لندن ۱۹۳۲ م - وقفى یکنفر گمنام در

فروردین ۱۳۱۸ « ۶۷۳۴ »

۲.۸ ترجمه انجیل

فارسی - این نسخه تنها ترجمه انجیل یوحنا است - مترجم شناخته نشد - چاپ سربى

لندن ۱۹۱۰ م وقفى فهرستى « ۱۹۱ »

۲.۹ ترجمه انجیل

اردو - مترجم شناخته نشد تنها ترجمه انجیل یوحنا است - چاپ سنگى هندوستان -

خط نستعلیق - وقفى مشهدى غفار در اسفند ۱۳۰۹ « ۱۹۲ »

۲۱۰-۲۱۱ ترجمه انجیل

فارسی - مترجم شناخته نشد - تنها ترجمه انجیل لوقا است - چاپ سربى لندن ۱۹۱۰

وقفى عبدالله رضوى سال ۱۳۴۷ وقفى فهرستى « ۱۹۳ » و « ۱۹۴ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

۲۱۲ ترجمه انجیل

فارسی - نسخه قطعه (اعمال رسولان) از انجیل است چاپ سربی چاپخانه درو کولین لسیا.

سال ۱۸۹۱ م وقفی فهرستی «۱۹۷»

۲۱۳-۲۱۴ ترجمه انجیل بر نابا

عربی - مترجم از انگلیسی - دکتر خلیل بك سعاده بر نابا از جمله حواریین مسیح است. و برتری بر بولس داشته لیکن این انجیل از جمله انجیل هائی است که کلیسای مسیحی آن را معتبر ندانسته و پذیرفته است. از این انجیل دو نسخه بدست آمده یکی بزبان ایتالی بوده که در ۱۷۰۹ م گریمر مستشار پادشاه پروس در شهرستان امستردام از کتابخانه یکی از اعیان آنجا بدست آورد و در ۱۷۳۸ م بکتابخانه سلطنتی فینا وارد شده دیگر نسخه قدیمی بزبان اسپانیائی که در اوایل سده ۱۸ م پیدا شده و دکتر منكهوس آنرا بانگلیسی نقل داده. در سال ۱۹۰۷ لونسدال راك نائب مطران کلیسای انگلیسی و همسرش لورا راك نسخه ایتالی مذکور را بانگلیسی ترجمه کرده نسخه ایتالی ترجمه شده بانگلیسی را مترجم مذکور نقل بربری داده. این انجیل بمناسبت نزدیکى برخی از مضامین آن باقرآن مردود شده و نشر آن موجب آشتی مسیحیان شده و بر پایه و بنیاد فرضی ردهائی بر بی اعتباری این انجیل نوشته اند کتاب مصدر است بمقدمه از مترجم وهم از سید محمد رشید رضا مدیر مجله المنار در ابطال گفتار منکرین این انجیل نسخ کتابخانه آن دو مقدمه را نداشته و با حذف و سقوط آن دو مقدمه وارد کتابخانه شده برای تعمیم فائده و روشن داشتن اعتبار این انجیل دو مقدمه مذکور از نسخه چاپی که از خارج بدست آمد در ۱۷ صفحه نوشته شد و در صدر نسخه ۲۱۳ گذاشته شد. چاپ سربی چاپخانه المنار عصر سال ۱۳۲۵ چاپ اول. وقفی فهرستی و خریداری آستان قدس در ابان ۱۳۰۸ «۱۳۰» و «۱۴۱».

۲۱۵-۲۱۶ ترجمه انجیل بر نابا

فارسی - مترجم از انگلیسی بفارسی سردار حیدر قلیخان بن نور محمد خان قزلباش کابلی مقیم در کرمانشاه متولد در سه شنبه ۱۸ محرم ۱۲۹۳ در کابل - السنه مختلفه و علوم متنوعه را در هندوستان و عراق آموخته و از فضلاء معاصر و مقیم در کرمانشاه است. تاریخ فراغت از ترجمه چهارشنبه ۴ ربیع الاول ۱۳۴۱ چاپ سربی چاپخانه سعادت کرمانشاه ۱۳۵۰ وقفی حاج محمد علی کرمانشاهی در ۱۳۵۲ و وقفی مترجم حیدر قلیخان در ابان ۱۳۱۴ «۱۸۴» «۱۸۵»

۲۱۷ ترجمه تحفة الاریب فی رداهل الصلیب

فارسی - مترجم معاصر میر سید محمد قمی - مؤلف عبدالله بن عبدالله ترجمان میورقه

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چایی

مشرّف بدین اسلام که در تونس نزد ابوالعباس احمد دوم ملقب بمستنصر و ابوالفارس عبدالعزیز از امراء بنی حفص میزیسته (۱) رساله مختصریست در رد نصاری و اثبات نسخ آن شریعت و حقایق پیغمبر خاتم ص بنصوص و گفتار انجیلها و مرتب است بر ۳ فصل : فصل ۱ و ۲ در ابتداء اسلام مؤلف و انفاذ آنست که برایش در دوره امیر ابوالعباس و امیر ابوالفارس رخ داده و هم در سیره آنان - فصل ۳ در مقصود اصلی کتاب است که در نه باب انجامیده تاریخ ختم تألیف سال ۸۲۳ هـ چاپ سنگی ایران خط نسخ . سال ۱۳۴۴ و قی نائینی « ۱۹۹ »

۲۱۸ ترجمه تورات ج ۱ و ۲

فارسی - مترجم وایم کان کشیش کسی استاد علم الهی بمعاونت فاضل خان همدانی بدستور انجمن یونیتد اسوشمنت سندسکانتند از عبری نقل بفارسی شده - کتاب مرتب است بر ۴ جلد : جلد ۱ شامل است بر ۶ کتاب : ۱ سفر تکوین ۲ سفر خروج ۳ سفر لویان ۴ سفر اعداد ۵ سفر تثییه ۶ کتاب یوشع بن نون جلد ۲ مشتمل است بر ۱۱ کتاب از کتب مورخان جلد ۳ مشتمل است بر ۶ کتاب از کتب منظوم و منشور انبیاء چون مزامیر داود در ادعیه و نعمات دینی و غیره - جلد ۴ مشتمل است بر ۱۶ کتاب از سایر کتب منظوم و منشور - تورات واژه ایست عبری بمعنی شریعت و قانون است و مسلمانان آنرا کتاب آسمانی منزل بر حضرت موسی و از میان رفته میدانند یهودیان این کتاب را مقدس و بدان احتجاج بر کیش و مذهب خود میکنند و بناموس می نامندش . کایسای مسیحی تنها اسفار پنجگانه از جلد یکم را از حضرت موسی ۴ و معتبر و مقدس دانسته و بعد قدیم نامیده اند دائرة المعارف بستانی (ج ۶ ص ۲۶۴) اعتبار وصحت اسباب اسفار پنجگانه را به حضرت موسی تمام دانسته و گوید این پنج سفر حاویست بر تاریخ ۲۵۵۳ سال از آغاز خلقت عالم تا رسیدن بنی اسرائیل بحدود زمین کنعان سال ۱۴۵۱ قبل از میلاد دائرة المعارف وجدی (ج ۲ ص ۷۰۲) آورده که این تورات تاسده ۶ گننام بوده و از دائرة المعارف لاروس نقل نموده که ابیحات مستفیضه در آثار باستانی و تاریخ و علم لغات ثابت نموده که تورات امروزی نوشته حضرت موسی ۴ نیست و جهان دانش امروز این تورات را از کلیم الله نمیداند و آنرا تألیف اخبار یهود میدانند که متدرجا با اعتماد بر روایات مسعومه پیش از اسارت بابل تألیف کرده اند . علماء و محققین اسلامی در اعتبار و هویت این کتاب نظریاتی دارند بنکرید بکتاب منقول رضائی و سیف المؤمنین و دیگر از کتب احتجاجیه بر یهود و نصارا - چاپ سربی چاپخانه دومس کنستبل اذن برغ سال ۱۲۶۱ ق - ۵ خریداری آسانقدس در تیر ۱۳۱۰ « ۲۰۰ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۲۱۹ - ۲۲۰ - ۲۲۱ ترجمه تورات و انجیل

فارسی - ترجمه شده از زبانهای عبرانی و گلدانی و یونانی . مترجم شناخته نشد - چاپ
سربی چاپخانه درو کولین لپزیک سال ۱۸۹۵ م بوسیله اداره خزانه آستان قدس در بهمن ۱۳۱۵
تسلیم کتابخانه گردید و وقفی نائینی (۲۰۱) و (۲۰۲) و (۲۰۳)

۲۲۲ ترجمه تورات و انجیل

فارسی . مترجم وایم کن کشیش ا کسی - نسخه شامل ۴ جلد تورات و انجیل های چهارگانه است
چاپ سربی - سال ۱۸۷۸ م وقفی فهرستی « ۲۰۴ »

۲۲۳ ترجمه تورات و انجیل

فارسی . مترجم شناخته نشد . چاپ سربی سال ۱۹۱۴ م خریداری آستان قدس در تیر ۱۳۱۰
« ۲۰۵ »

۲۲۴ ترجمه تورات و انجیل

فارسی - مترجم شناخته نشد . چاپ سربی لندن ۱۹۳۰ م تقدیمی یکفر گمنام در بهمن
۱۳۱۵ « ۲۰۶ »

۲۲۵ ترجمه تورات و انجیل

عربی - مترجم شناخته نشد . چاپ سربی لندن - سال ۱۷۲۲ م خریداری آستان قدس در
اسفند ۱۳۱۸ « ۲۰۷ »

۲۲۶ ترجمه داستان حی بن یقظان

فارسی - مؤلف و مترجم معاصر: حائری مؤلف کتاب ودائع الاسرار و منظومه مشرق الانوار
ترجمه مؤلف بنظر نرسیده داستانیهست فلسفی مانند رساله که بشماره ۶۴۶ خطی است و مینماید
که از آن گرفته شده - این داستان بخشی است از کتاب ودائع الاسرار مؤلف که در پنجشنبه
۷ شوال ۱۳۴۱ از ترجمه آن فراغت یافته - چاپ سنگی خط نسخ سال ۱۳۴۳ محل
چاپ گمان میرود تهران است . وقفی نائینی « ۲۰۷ »

۲۲۷ ترجمه رساله نفیس

فارسی . مکرر شماره ۴۰۲ خطی . مترجم بابا افضل کاشانی - رساله مصدر است بمقدمه
از استاد معاصر آقای محمد تقی ملک الشعرای بهار خراسانی . چاپ سربی تهران در ۱۳۱۶ خورشیدی
هدیه وزارت فرهنگ در دی ۱۳۱۶ « ۲۰۸ »

۲۲۸ ترجمه زبور

فارسی - مترجم شناخته نشد . چاپ سربی - چاپخانه درو کولین لپسیا - وقفی اسان التولیه
در ۱۳۳۶ « ۳۰۵ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب جایی

۲۲۹ ترجمه سیف البتار فی دفع شبهات الکفار

فارسی . مؤلف حاج شیخ عبدالله بن شیخ محمد حسن مامقانی متوفای ۱۳۵۱ در نجف مدفون در مقبره پدرش در کوی عماره از اعلام و مراجع این دوره بوده - مترجم میرزا یحیی بن میرزا رحیم رضائیه (ارومیه) مترجم این رساله را در ۱۳۴۳ ترجمه نموده و پیش از مؤلف در نجف در گذشته است - رساله پاسخ از ۱۸ شبهه و پرسش راجع بمسائل عقائد است در پایان رساله ایست از مترجم در رد بایه - چاپ سنگی چاپخانه مرتضویه نجف بخط نسخ سال ۱۳۳۵ و قفای مؤلف در ۱۳۴۶ (۲۹۳)

۲۳۰ ترجمه شفاء

عربی - مترجم ذکاء الملك محمد علی فروغی فرزند ذکاء الملك میرزا محمد حسینخان فروغی تخلص فرزند محمد مهدی ارباب اصفهانی . متولد ۱۲۵۴ خورشیدی متوفای شب جمعه ۶ آذر ۱۳۲۱ در تهران مدفون در گورستان ابن بابویه . از مردان علمی و سیاسی ایران بشمار و همواره مصدر خدمات بزرگ بوده . بمقام ریاست مجلس شورای ملی ونخست وزیر برای مرتبه مکرر رسیده و عهده دار وزارت های مختلف ونماینده کی سیاسی در خارجه و ریاست اجلاسیه جامعه ملل در ۱۹۳۲ م بوده . کتاب ترجمه فن اول (فن سماع طبیعی) از فنون هشت گانه جلد ۱ شفاء شیخ الرئيس است و در دنباله آن ۱۴۳ صفحه حواشی وتعلیقات وتوضیحاتی است از مترجم بر کتاب شروع بدین ترجمه در ۱۳۱۱ خورشیدی بوده و در سال ۱۳۱۶ پایان یافته - چاپ سری تهران چاپخانه مجلس بسال ۱۳۱۶ هجری وزارت فرهنگ در تیر ۱۳۱۷ « ۲۱۰ »

۲۳۱ - ۲۳۲ تسع رسائل

عربی - مکرر شماره ۱۸ چاپ سنگی بمبئی خط نستعلیق بسال ۱۳۱۸ و قفای فهرستی و قفای نائینی

« ۲۱۱ » و « ۲۱۲ »

تشهید فلك النجات بتعلیق سلك النكات

به پینید فلك النجات شماره ۴۶۰ را

تطهير الجنان واللسان عن الخطور والتقوه

بثلب معاوية بن ابي سفيان

عربی - مؤلف ابن حجر هینعی - کتاب در احتجاجات بر امامیه ورد بر شیعه و بیان فضیلت معاویه بن ابی سفیان و ناروائی ناسزا گفتن بر او است که بامر همایون اکبر شاه هندی تألیف نموده .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

کتاب در حاشیه صواعق المحرقة شماره ۴۰۸ تدوین شده

تعلیقه بر شفاء

عربی - مؤلف ملا صدرا - حواشی و افاداتی است بر جلد ۲ شفاء موجودی از این حاشیه از اول فن ۱۳ در المباحث تا پایان مقاله ششم (علت و معلول) است. این کتاب را در اول جلد ۲ شفاء شماره ۳۹۳ به بینید.

تعلیقه بر فصوص

۲۳۳

فارسی - مؤلف معاصر محمد حسین فاضل تونی استاد دانشگاه تهران. این تألیف که رساله استادی ایشان است افاداتی است بر فصول دوازده گانه که شارح قیصری در مقدمه شرح فصوص الحکم آورده - چاپ سربی شرکت سهامی چاپ تهران سال ۱۳۱۶ خورشیدی - هدیه وزارت فرهنگ در مرداد ۱۳۱۸ « ۹۷۳۳ »

۲۳۴ تمدن الاسلام فی بیان فلسفه الاحکام ج ۱

فارسی - مؤلف معاصر شیخ قاسم واعظ مہاجر خوئی از افاضل اهل منبر است. کتابیست دینی فلسفی تاریخی در رد مادیون و احتجاج بر ملل ییکانه و اثبات اکملیت دین اسلام - این جلد بیان علت ترقی و انحطاط و سیر دین اسلام در دوره ها و ذکر گفتار و گواهی فلاسفه باختر درباره اسلام ورد و ایراد بامسیحیون است و بر دو بخش مرتب و موسوم است بتجلیات اسلام - چاپ سربی محل چاپ دانسته نشد. سال چاپ ۱۳۵۲ خریداری آستان قدس در آذر ۱۳۱۲ « ۳۴۹۸ »

تمهید القواعد

۲۳۵

عربی - شارح صائن الدین علی ترکه اصفهانی متوفای ۱۳ یا ۴ ذیحجه ۸۳۰ در هرات از معارف آن عصر و نزد میرزا شاهرخ گرامی بوده است (۱) کتاب شرحی است بقال اقول بر قواعد التوحید (۲) کتاب نصوص و رساله عینة الوجود ضمیمه این کتاب چاپ شده است - چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۱۶ وقفی فهرستی « ۲۱۳ »

تنبيه الامة في اثبات الرجعه

۲۳۶

فارسی - مؤلف معاصر شیخ محمد رضا بن عباسعلی طبسی خراسانی - مختصریست در مسئله رجعت - تاریخ فراغت از تألیف ذیحجه ۱۳۵۳ است - چاپ سربی نجف چاپخانه غری وقفی مؤلف در خرداد ۱۳۱۴ (۵۸۵۱)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

تنبيه الغافلين في دفع شبهات المبطلين

فارسی . مؤلف شیخ احمد شاهرودی . کتاب رد بر رساله ایست که یکی از مبطلین بهائی در معتقدات فرقه بهائیه نگاشته و برای مؤلف فرستاده است . این کتاب را ضمیمه مرآت العارفين شماره ۵۶۸ به بینید .

تنبيه النائمین

۲۳۷

فارسی . مؤلف حاج ملاسلطانعلیشاه کتبابادی . رساله ایست در شرح حقیقت خواب و تفصیل دلالت آن بر مبداء و نبوت و معاد و دیگر از مباحث معارف و توحید که بر یک مقدمه و ۱۴ باب مرتب شده . رساله خواب مصنوعی تألیفی سلطانحسین تابنده . نوه مؤلف ضمیمه است چاپ سربى تهران چاپخانه مجلس . سال ۱۳۱۸ خورشیدی و قی سیدعلی اشرف قانع در بهمن ۱۳۱۹ « ۷۵۹۹ »

تنزيه الانبياء والائمة

۲۳۸

عربی . مکرر شماره ۱۴۲۴ خطی . مؤلف شریف مرتضی . چاپ سنگی تبریز - خط نسخ بسال ۱۲۹۰ - وقفی فرستی « ۲۱۵ »

تنزيه الانبياء و تميز الاوصياء

در باب تفسیر به بینید -

تنقيح الکلام فی شرح تهذيب الکلام

به بینید شرح تهذيب شماره ۳۶۰

تنوير الاذهان

عربی . مؤلف شیخ محمد زکی الدین ازداننجویان جامع ازهر در آغاز سده ۱۴۰۰ . کتاب رد و ابطال رساله البرهان الجلیل علی صحة التوراة والانجیل است . این کتاب را در حاشیه کتاب السیف الصقيل شماره ۳۵۱ به بینید

توحيد اهل توحيد

۲۳۹

فارسی . مؤلف معاصر هبة الدین سید محمدعلی بن حسین شهرستانی - متولد سه شنبه ۲۴۴ رجب ۱۳۰۱ . در سامراء شاگرد آخوند ملا محمد کاظم خراسانی و شیخ فتح الله شیخ الشریعه اصفهانی . روایت میکنند از شیخ محمد باقر اصطهباناتی و سید عبدالصمد شوشتری و دیگران و خود ازدانشمندان این دوره بشمار است - مترجم معاصر سید صادق نشأت - رساله مختصریست استدلالی و روان در اصول

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

عقائد که بطور سؤال و جواب نکارش یافته چاپ سربی تهران چاپخانه دانش در فروردین ۱۳۱۴
خریداری آستان قدس در فروردین ۱۳۱۵ « ۲۱۶ »

۲۴۰ التوحید والتثلیث

عربی - مؤلف شیخ محمد الجواد بلاغی متولد حدود ۱۲۸۰ (۱) متوفای شب دوشنبه ۲۲
شعبان ۱۳۵۲ مدفون در یکی از غرفه‌های شمالی صحن روضه مطهره علوی ۴ (۲) از اعلام
جامع این دوره بوده که در نجف میزیسته . در برخی از مؤلفات رد و نقدش نامشرا کاتب الهدی
یاد کرده ، رساله جواب وردشبهات مسیحیون در مسئله توحید و تثلیث و مسائل مربوطه به آن میاشد .
چاپ سربی صیدا سال ۱۳۳۲ وقفی محمد هاشم افسر در شهریور ۱۳۱۲ « ۲۱۷ »

تهافت التهافت

عربی - مؤلف فاضل ابوالولید محمد بن احمد بن محمد بن رشد معروف بابن رشد متولد ۵۲۰ در قرطبه
متوفای ۵۹۵ ق - مدرمراکش - شاگرد حافظ ابو محمد بن رزق در فقه و ابو جعفر بن هارون در طب
و هم بروایتی که دور بنظر می آید نزد ابن باجه (متوفای ۵۳۳) تلمذ کرده و خود از دانشمندان
اسلامی است که بارع در فقه و فلسفه و طب و عهده دار قضاوت اشبیلیه بوده لکن شهرتش در فلسفه
بیش از علوم دیگر است (۳) حیات فلسفی اروپائیان پرتو تابش افکار این دانشمند دانسته شده
و از پیرو اغلب کتب فلسفیش ترجمه بلاتینی شده - کتاب در انتصار فلاسفه ورد بر تهافت الفلاسفه
غزالیست . این کتاب در حاشیه تهافت الفلاسفه شماره ۲۴۱ تدوین شده .

۲۴۱ - ۲۴۲ تهافت الفلاسفه

عربی - مکرر شماره ۱۲ - مؤلف ابو حامد غزالی - کتاب در رد فلاسفه است (۴)
کتاب تهافت التهافت و کتاب تهافت الفلاسفه بر سویی در حاشیه کتاب تدوین یافته . چاپ سربی مصر
بسال ۱۳۲۱ وقفی حاج قائم مقام و وقفی نائینی « ۲۱۸ » و « ۲۱۹ »

۲۴۳ - ۲۴۴ - ۲۴۵ تهافت الفلاسفه

عربی . مکرر پیش - چاپ سنگی - نسخ بمبئی بسال ۱۳۰۴ وقفی قائم مقام - و وقفی
فهرستی و وقفی نائینی « ۲۴۰ » و « ۲۴۱ » و « ۲۴۲ »

(۱) بنا بر آنچه فاضل ناصر میرزا محمد علی اورد و بادی در پشت نسخه تملیقه بر مکاسب بشماره ۱۶۶۹

عمومی نوشته . (۲) الذریعه ج ۱ ص ۴۴۷ (۳) عیون الانباء ج ۲

(۴) رد بر این کتاب و محاکمه آنرا بشماره ۴۳۲ خطی و هم دو کتاب مدون در حاشیه این کتاب به پیوند

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

(حرف ث)

ثلاث رسائل

۲۴۶

عربی - مؤلف ابو عثمان عمرو بن بحر بن محبوب کتانی لشی معروف به جاحظ بصری متولد ۱۵۵ یا ۱۶۳ متوفای محرم ۲۵۵ در بصره (۱) علوم ادب را از ابو عبیده و اصمعی و ابوزید انصاری و ابو الحسن اخفش فرا گرفت. و حدیث را از حجاج بن محمد بن حماد بن سلمه و قضی ابو یوسف روایت کرده و علم کلام را از نظام ابو اسحق ابراهیم بن سیار بلخی آموخته و خود از پیشوایان ادب عربی و شیوخ معتزله بشمار است و دارای عقائد فلسفی مخصوصی بوده. فرقه جاحظیه (۲) بدو منسوب و آنانرا پیشوا است. نسخه حاوی ۳ رساله است از جاحظ که ناشر مجموع آنها را بدین نام نشر داده: ۱ رساله فی رد علی النصارى ۲ فی ذم اخلاق الکتاب ۳ فی القیان - چاپ سربى چاپخانه سلفیه قاهره سال ۱۳۴۴ - وقفى نائینى « ۲۲۴ »

ثمره الحیات

۲۴۷

عربی - مؤلف معاصر ملا عباسعلی کیوان قزوینی - کتاب گنز پنجم از تالیف کنوز الفرائد است و حاوی مطالب متفرقه عرفانی و ادبی است. ضمیمه این کتاب است کتاب عصمت کیوان که برخی از تقریرات مہربی مؤلف است که در ربیع الثانی ۱۳۵۰ در مدرسه مستشاره شهد ایراد کرده. چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۴۸ وقفى مؤلف در خرداد ۱۳۱۵ « ۲۲۵ »

(حرف ج)

جامع در ترجمه نافع

۲۴۸

فارسی - مترجم حاج میرزا علی بن حاج میرزا محمد حسین حسینی شهرستانی حایری متوفای ۱۲۰ رجب ۱۳۴۴ در گرگابلا - از مراجع تقلید بوده. کتاب ترجمه و شرح نافع يوم الحشر فی شرح باب حادی عشر است. تاریخ فراغت از ترجمه چهارشنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۲۴ است. چاپ سنگی - خط نسخ به سال ۱۳۲۵ وقفى اشرف السلطنه به سال ۱۳۳۴ « ۲۲۶ »

جامع الحجج الراهنه فی ابطال دعاوی الموارنه

عربی - مؤلف اقلیمییس یوسف بن داود بن بهنام - از خاندان زبونی متولد ۱۸۲۹ در عمادیه از

(۱) معجم الادباء ج ۶ و فیات الاعیان ج ۱ انساب سماعی الاعلام ج ۲

(۲) فرقه منفصل از معتزله هستند.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

بخشهای موصل متوفای ۱۴ اگستس ۱۸۹۰ م رئیس اسقف های سریانی دمشق (۱) کتاب در تاریخ پیدایش و اخبار دینی ورده معتقدات مارونیه است (۲) چاپ سری - وقفی فهرستی «۲۲۷»

۲۵۰ - ۲۵۱ جاودان نامه

فارسی - مکرر شماره ۴۴۳ خطی . مؤلف بابا افضل کاشانی - چاپ سری تهران چاپخانه روشنائی سال ۱۳۱۱ وقفی . محمد هاشم انسر سال ۱۳۱۲ و وقفی مهر منیر سال ۱۳۱۳ خورشیدی «۲۲۸» و «۲۲۹»

۲۵۲ جوامع الکلم و فصل الخطاب ج ۱

عربی - مکرر ۲۱ مجموعه است شامل چهل رساله از آثار شیخ احمد اخسائی در افکار و عقائد و تاویلات او در اصول عقائد ورشته های دیگر از علوم و فنون متنوعه . ایشکاب در سال ۱۲۷۳ بدستور میرزا حسین تبریزی ملقب بحجة الاسلام جمع آوری شده و میرزا محمد تقی (۳) بر آن دیباچه نوشته و بدین نام معنون و موسوم داشته - جلد ۲ شامل ۵۲ رساله است - چاپ سنگی تبریز خط نسخ سال ۱۲۷۳ - بوسیله منتجب الدین رحیمی در اسفند ۱۳۰۹ تسلیم کتابخانه گشت «۲۳۰»

۲۵۳ جوامع الکلم ج ۱

عربی - مکرر پیش چاپ سنگی تبریز . خط نسخ سال ۱۲۷۶ وقفی فهرستی «۲۳۱»

۲۵۴ جوامع الکلم ج ۲

عربی - مکرر پیش . وقفی نالینی «۵۹۸۲»

الجواهر النفیس

عربی - منسوب است بشیخ الرئيس - رساله است در بیان حقیقت اجرام علوی برآی پیشینیان از حکماء - رساله را بشماره ۱۵۶۱ مجموعه الرسائل ص ۲۵۸ به بینید.

(حرف چ)

۲۵۵ چهارشب جمعه

فارسی . مؤلف معاصر جلال دری - مکالمات و مناظرات مؤلف است با مبلغ فرقه بهائیان که در

(۱) مشاهیر الشرق چاپ ج ۲ (۲) فرقه از مسیحیانند که در کوهستان لبنان مقیمند .

(۳) بن ملام محمد ماقانی ملقب بحجة الاسلام و متخلص به نیر متولد ۱۲۴۸ متوفای ۱۳۱۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۱۳۵۲ رشته انکارش درآورده است - چاپ سربی شرکت چاپخانه فردوسی تهران مرداد ۱۳۱۳ تقدیمی
کتابفروشی مرکزی تهران دوشهریور ۱۳۱۸ « ۶۷۳۵ »

(حرف ح)

حاشیه بر حاشیه شرح عقائد نسفی

عربی - محشی دوم: رمضان بن محسن ویزوی - کشف الظنون ج ۲ ص ۱۲۰ محشی را
بنام رمضان بن عبدالمحسن معروف به بهشتی متوفای ۹۷۹ یاد کرده . بنداشته میشود که محشی
همان است که در شماره ۲۵۶ (حاشیه بر شرح عقائد نسفی) ترجمه اش یاد شده . کتاب حاشیه است بر
حاشیه خیالی بر شرح عقائد تفتازانی که برای برادرش ابراهیم تألیف کرده . کتاب ضمیمه شرح
عقائد نسفی شماره ۳۶۶ است .

۲۵۶ حاشیه بر شرح عقائد نسفی

عربی - محشی رمضان افندی بن محمد حنفی ویزوی بهشتی تخلص متوفای ۹۷۹ در چورلو
از فضلاء و شعرای ترکیه (۱) کتاب شرحی است مزجی بر شرح عقائد تفتازانی و مشهور شده است
به حاشیه - نسخه دارای حواشی متفرقه است - متن عقائد نسفی ضمیمه و ملحق بکتاب چاپ شده .
چاپ سربی ابلابول - سال ۱۳۱۶ وقفی فهرستی « ۲۳۲ »

۲۵۷ حاشیه بر شرح منظومه

عربی - محشی حاج ملا محمد بن حاج معصوم علی هیدجی متوفای حدود سال ۱۳۱۴
خورشیدی در تهران . علوم نقلی را در عبات فرا گرفته و در معقول شاگرد میرزای جلوه و میرزا
حسین سبزواری (۲) است . محشی از مردمان هیدج از مضافات اهر رود است و عمری را به
پارسائی و انزوا و بلاعقب در مدرسه منبریه تهران بافته و تدریس حکمت گذرانید و از سرایندگان
پارسی و ترکی بوده . در شعر (هیدجی) تخلص داشته . کتاب تعلیقات بر شرح لالی و هم بر شرح
منظومه سبزواری است و مذیل است بذکر چند قاعده حکمی - چاپ سنگی تهران - خط
نسخ - سال ۱۳۴۴ وقفی نائینی « ۶۰۵ »

حاشیه بر شرح مواقف

عربی . محشیان : ۱ قاضی عبدالحکیم سیالکوتی ۲ حسن چلبی بن محمد شاه فناری

(۱) عثمانی مؤلفاری ج ۱ (۲) متوفای ۱۳۱۹ در تهران از شاگردان حاج ملاهادی حکیم سبزواری
بوده (طرائق الحقایق ج ۳)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

متوفای ۸۴۱ یا ۸۸۶ مدفون در بروسه (۱) دو حاشیه است بی دربی بر شرح مواقف شریفی این دو حاشیه را در ذیل شرح مواقف از شماره ۳۸۴ تا ۳۸۷ به بینید.

۲۵۸ حاشیه بر شرح مواقف

عربی . محشی محمد زاهد بن محمد اسلم حسینی هروی - گمان میرود این همان میرزا زاهد هروی متوفای در ۱۱۰۱ در کابل باشد که در اکتفاء القنوع نامبرده شده - حاشیه بر بخش امور عامه از شرح مواقف میر سید شریف است که بنام محمد اورنگ زیب پادشاه مغولی معنون نموده است - کتاب معلق است بحواشی مولوی محمد معین الدین از افاضل هند که در سال ۱۲۶۳ می ریسته از آخرین نسخه صفحاتی افتاده - چاپ سنگی هندوستان بخط نستعلیق - سال ۱۲۶۳ - وقفی عضد الملک « ۲۳۳ »

۲۵۹ حاشیه بر شرح هدایة الحکمه

عربی . مکرر شماره ۱۰۶ خطی . محشی فخرالدین محمد سماکی - حاشیه تنها تا آخر مبحث فلکیات است - چاپ سنگی هندوستان - بخط نستعلیق - وقفی حاج قلم مقام « ۲۳۴ »

۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲ الحجة البالغة فی تنبیه القلوب الزانغة

فارسی . مؤلف سید ناصرالدین بن محمد هاشم نجف آبادی اصفهانی . کتاب رد . فرقه بهائیه و شرح گفتگو و مناظرات قلمی او است با منیر نبیل زاده بهائی که در حدود ۱۳۳۹ روی داده . چاپ سریبی مشهد چاپخانه خراسان در ۱۳۴۸ وقفی فهرستی و وقفی « ثقینی و وقفی محمد علی ممکن بسال ۱۳۱۴ » « ۲۳۵ » و « ۲۳۶ » و « ۲۳۷ »

۲۶۳-۲۶۴ حج نامه

فارسی . مؤلف معاصر حاج ملاعباس علی کیوان قزوینی - کتاب معتقدات مؤلف است در اسرار و فلسفه حج . کیوان نامه و عرفان نامه ضمیمه این کتاب است - چاپ سریبی چاپخانه بوسفور تهران بسال ۱۳۰۸ خورشیدی . وقفی مؤلف و وقفی فهرستی « ۲۳۸ » و « ۲۳۹ »

۲۶۵ الحصون المنیعة والمنار

عربی - مؤلف معاصر حاج سید محسن عاملی - مختصر است در تکملة الحصون المنیعة تألیفی مؤلف که برد ایرادات مدیر مجله المنار بر آن کتاب وهم ردافترا آتی که بر شیه در آن مجله نشر داده شده پرداخته است - مناظره سید عبدالحسین شرف الدین عاملی بایکی از فارغ التحصیل های جامع ازهر در مسئله طلاق نیز ضمیمه است - چاپ سریبی بیروت وقفی . فهرستی « ۳۷۳ »

(۱) اکتفاء القنوع . عثمانی مؤلفی ج ۱

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

حقائق الایمان

عربی - مؤلف زین الدین عاملی معروف بشهید ثانی (۱) کتاب در بیان تحقیق ایمان و اسلام و مطالب مربوطه به آن است که در برخی از کتب تراجم بنام کتاب تحقیق الاسلام و الایمان ضبط شده. تاریخ ختم تألیف سحر شب دوشنبه ۸ ذی قعدة ۱۵۴ این کتاب ضمیمه کتاب کشف الفوائد شماره ۴۴۲ است.

حق المبین

۲۶۷-۲۶۶

فارسی. مؤلف شیخ احمد بن محمد علی بن محمد کاظم شاهرودی متولد ۱۲۸۲ متوفای سه شنبه ۱۵ محرم ۱۳۵۰ - مدفون در قم - از خاندان علمی و از معارف علماء معاصر بوده و در شهرستان شاهرود مقبولیت و مرجعیت تمامی داشته. کتابیست مفصل و استدلالی در رد بهائیان که در عنوان فاتحه و سه مقاله و خانمه ترتیب یافته - چاپ سنگی تهران به خط نسخ در ۱۳۳۴ و فقی فهرستی و خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ خورشیدی « ۲۴۲ » و « ۲۴۳ »

حکمت سقراط

۲۶۸

فارسی - منسوب با فلاطون بن ارستون بن ارستو کلیس متولد در ۴۲۸ یا ۴۲۰ از مادری بریکثونی نام. متوفای ۳۴۷ یا ۳۴۸ ق. م در آتن شاگرد سقراط. مترجم ذکاء الملک محمد علی فروغی - کتاب شامل ۳ رساله در شرح شهادت سقراط و رساله الکییادس است که طریق تفکر و روش تعلیم و عقائد فلسفی استاد حکمت را مینمایاند. کتاب گرچه در حکمت مصطلح معهود نیست لکن قرآرش در باب حکمت از نظر نشان دادن ریشه ورشته فلسفه و حکمت متداول است. چه آنکه ریشه حکمت مرسوم همان آراء و کلمات قصار حکماء اولین یونان (به خصوص سقراط و افلاطون و ارسطو) بوده که بتدریج متنوع و مبوب و بصورت گمال رسیده و همان پندارها و گفتارها بنیاد این علم است. برخی را در صحت نسبت این رسائل با فلاطون تردید است لیکن مترجم دانشمند این رسائل را از ترجمه های معتبر فرانسوی بفارسی آورده و باید همان رسائلی باشد که در عیون الانباء بنام کتاب احتجاج سقراط علی اهل اثینیه و کتاب القیادس الاول و کتاب القیادس الثانی یاد شده - ترجمه سه رساله و مقدمه مترجم در تابستان ۱۲۹۷ خورشیدی در شمیران اختتام یافته و ختم ترجمه رساله چهارم در هنگام بازگشت از اروپا پس از آن تاریخ است - چاپ سری تهران چاپخانه مجلس سال ۱۳۰۴ خورشیدی. و فقی محمد هاشم افسر در شهریور ۱۳۱۲ « ۲۴۴ »

حکمت علائی

۲۶۹

فارسی. مکرر شماره ۵۵۷ خطی. مصنف شیخ الرئیس - شامل بخش منطق و الهیات است.

(۱) ترجمه اش در باب فقه ذکر میشود.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

و مصدر بمقدمه و مزیل به حواشی و تصحیح از سید احمد خراسانی است - چاپ سریبی تهران - سال ۱۳۱۵ خورشیدی - خریداری آستان قدس در بهمن ۱۳۱۶ « ۲۴۵ »

الحكمة فی مخلوقات الله

در باب تفسیر چاپی به بنید.

حل ما لا ینحل

۲۷۰

فارسی مؤلف سید علی قمی حائری لاهوری - رساله ایست کلامی در مسئله رستگاری و عذاب کودکان کفار و نژادگان. تاریخ فراغت از تألیف ۶ جمادی الاول ۱۳۱۶ - چاپ سنگی لاهور - خط نستعلیق - در ۱۳۱۶ و قفای فهرستی « ۲۴۱ »

حلیة النجیب و حلیة اللیب

۲۷۱

عربی - مؤلف سید مهدی قزوینی - مختصریست کلامی در اصول عقائد اسلام و رد شبهات مادیون. تاریخ فراغت از تألیف شعبان ۱۳۳۶ - چاپ سریبی چاپخانه علوی در نجف ۱۳۳۷ و قفای مؤلف در خرداد ۱۳۱۱ « ۲۴۶ »

حی علی الحق

۲۷۲

عربی - مؤلف سید مهدی قزوینی - کتاب در بیان بطلان مبانی و اصول دین مسیحی کنونی و رد کتاب المسیح فی الاسلام است. تاریخ فراغت از تألیف ۲۵ جمادی الثانی ۱۳۳۳ است - چاپ سریبی چاپخانه دارالسلام بغداد - سال ۱۳۴۳ و قفای مؤلف در خرداد ۱۳۱۱ « ۲۹۱ »

(حرف خ)

۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶ خدا در طبیعت

فارسی - مؤلف کامیل فلاماریون - استاد ستاره شناس فرانسیسی متولد ۱۸۴۲ در شهرستان من تین بی اروا متوفای ۱۹۲۵ م. مترجم معاصر خسرو وارسته - ترجمه کتاب «دیودان لافانور» است که در خدا شناسی از شواهد آفاقی و از راه کشفیات علوم طبیعی امروزه است. کتاب در سه فصل ترتیب یافته و مزیل است بشرح و افادات فاضل معاصر شیخ محمد خالصی زاده - چاپ سریبی چاپخانه خاور تهران - سال ۱۳۴۹ خریداری آستان قدس در تیر ۱۳۰۸ و قفای فهرستی - و قفای علی بشیر کابلی در بهمن ۱۳۱۶ و قفای مهرنیر در ۱۳۱۳ « ۲۴۷ » « ۲۳۸ » « ۲۳۹ » « ۲۵۰ »

خلسة الملکوت و صحیفة القدس

عربی - مؤلف میرداماد - رساله در اثبات وعاء دهر و حدوث عالم است - رساله در حائیه قیسات - شماره ۳۶۸ تدوین شده.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۲۷۷

خوارق البوارق

فارسی - مؤلف سیدعلی حائری لاهوری قمی - رساله در اثبات اعجاز قرآن است. مؤلف رساله را بمیر فیض محمدخان والی ریاست خیر بورسند اهدا نموده. تاریخ فراغت از تألیف ۲ ربیع الثانی ۱۳۱۶ است. چاپ سنگی لاهور - خط نستعلیق - بسال ۱۳۱۶ و قفای فهرستی «۲۵۱»

(حرف د)

۲۷۸

داستان کرشنا

فارسی - مترجم معاصر پرفسور عباس بن محمدعلی شوشتری استاد کالج مهاراجه میسور (هند) ترجمه متوسرود الهی موسوم به بهاگوات گیتا است که حاکی عقائد کرشنا مظهر ویشنو (۱) و دقتی است از فلسفه هندویان - این منظومه دینی که در زبان سانسکریت در ۷۰۰ بیت نظم شده است برخی تاریخ تدوینش را در سه قرن پیش از میلاد دانسته اند - چاپ سری بی تهران - سال ۱۳۱۵ خورشیدی. خریداری آستان قدس در ۱۳۱۸ «۶۷۳۶»

۲۷۹

داعی الرشاد الی سبیل الاتحاد

عربی - مؤلف معاصر سید ابراهیم بن سید محمد راوی رفاعی از علماء اهل سنت عراق - رساله ایست در امامت و احتجاج بر شیعه با رعایت تراکت و دعوت باتفاق و اتحاد فرقه شیعه و سنی و برکنار شدن از مشاجرات مذهبی که در ۱۳ شعبان ۱۳۴۸ از تألیف آن فارغ شده - چاپ سری چاپخانه نجاج بغداد بسال ۱۳۴۹ و قفای سید مهدی علوی در مهر ۱۳۰۹ «۲۵۲»

۲۸۰

دانش نامه جهان

فارسی - مکرر شماره ۵۱۵ خطی. مؤلف غیاث الدین علی اصفهانی - چاپ سنگی هندوستان خط نستعلیق در ۱۲۹۱ و قفای قائم مقام «۲۵۳»

۲۸۱ - ۲۸۲ - ۲۸۳ - ۲۸۴ دبستان المذاهب

فارسی - در کتب نامی از مؤلف آن نیست. مؤلف را در مطاوی کتاب تنصیف است که این کتاب در ۱۰۵۵ قمری هجری در دست تألیف بوده. و مینماید که مؤلف آن از پارسیان هند است - سر جان ملکم در تاریخ ایران (اول باب ۷) مؤلف را شیخ محمد محسن فانی کشمیری دانسته و در تاریخ تألیف این کتاب گوید: «قریب ۱۵۰ سال قبل نوشته» در تذکره صبح کاشن ص ۳۰۸ ترجمه محمد محسن فانی کشمیری را ذکر نموده لیکن نامی از این کتاب نبرده. در طرائق الحقائق ج ۲

(۱) از خدایان سه گانه هندوان که خداوند زندگانی بوده.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

حاشیه ص ۱۱۲ مسطور است : « و ملا فیروز بن ملا کاوس زردشتی در ضمن تصحیح کتاب دساتیر میگوید مؤلف کتاب دبستان المذاهب که بطن غالب این حقیر میر ذوالفقار علی نام دارد » در مقدمه قرارستان (۱) مؤلف این کتاب بنام مؤبد افراسیاب ضبط شده. کتاب در شرح و توضیح آراء و معتقدات دوازده مذهب و ملت است که در عنوان ۱۲ تعلیم صورت گرفته و عقائد پارسیان و صوفیه را مفصل نگاشته است. چاپ سنگی بمبئی خط نستعلیق. سال ۱۲۶۷ در جلد و قفای نائینی. وقفی فهرستی - خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ خورشیدی - « ۲۵۳ » و « ۲۵۵ » و « ۲۵۶ » و « ۲۵۷ »

۲۸۵ درة النجفیه ج ۱ و ۲

فارسی - مؤلف میرزا محمد باقر همدانی - کتاب در بیان رفع شکوک و شبهات ملحدین و ملل اهل کتاب و اثبات حقایق دین اسلام و تعیین فرقه ناجیه در امامیه است که در نجف تألیف نموده - تاریخ ختم تألیف جلد ۱ در ذی قعدة ۱۲۹۴ و جلد ۲ که خلاصه جلد اول است در صفر ۱۳۰۰ در نجف بوده. چاپ سنگی تهران خط نستعلیق سال ۱۳۰۱ وقفی نائینی « ۲۵۸ »

۲۸۶ الدر الثمین فی اہم ما یجب معرفتہ علی المسلمین ج ۱

عربی - مؤلف حاج سید محسن عاملی - مختصر است استدلالی و روان بطور پرسش و پاسخ در اصول و فروع امامیه. چاپ سری چاپخانه العرفان صیدا. سال ۱۳۴۰ و قفای مؤلف در فروردین ۱۳۱۲ « ۲۵۹ »

۲۸۷ دزد بگیر

فارسی - مؤلف معاصر شیخ علی بن حبیب الله بن عبد الله بن اسمعیل بن عبد الله ابیوردی شیرازی متوفای ۱۳۱۷ خورشیدی - رساله در اثبات دزدی و خیانت بهائیه است نسبت بسقط و تحریف و تصحیف اخباری که برای مدعای خود از کتب اخبار امامیه استشهاد نموده اند - چاپ سنگی تهران - خط نستعلیق - سال ۱۳۴۵ وقفی فهرستی « ۲۶۰ »

۲۸۸ دلائل قرآنی در رد مآلہ ہمدانی

فارسی - مؤلف معاصر سید حسین بن نصر الله عرب باغی مقیم در رضائیه. مختصر است در رد مقاله میرزا اسمعیل ناظم مدرسه امریکائی همدان که در صحت و اعتبار تورات و اناجیل رائجیه بایات قرآنی استدلال نموده بوده. چاپ سری رضائیه سال ۱۳۴۵ وقفی مهر منیر در سال ۱۳۱۳ خورشیدی « ۲۶۳۷ »

۲۸۹ دلیل الصواب الی صدق الکتاب

عربی - مؤلف اسکندر امریکائی مترجم دکتر یوحنا بن ورتیان ارمنی نزاد متولد ۱۸۴۷

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

درسوریا متوفای ۱۹۰۸ م در بیروت - استاد کالبد شناسی و فیزیولوژی دانشکده طب امریکائی در بیروت وهم از مبشرین و مبالغین دین مسیحی بوده (۱) کتاب در اثبات لزوم دین و بیان اصلحیت و حقانیت دیانت مسیحی است . چاپ سربى بیروت - سال ۱۸۷۹ م - وقفی فهرستی « ۲۶۱ »

۲۹۰ دی فیلسوف شرق و غرب

فارسی - مؤلف شیخ حسینعلی راشد تربتی - مقیم در تهران از معارف و اعظ معاصر است کتاب در بیان نظریه حرکت در جوهر از ملا صدر او توضیح نظریه اثبات قانون نسبیت از نیشین ریاضی دان آلمانی معاصر است چاپ سربى تهران سال ۱۳۱۸ خورشیدی خریداری آستان قدس در ۱۳۱۸ « ۶۱۳۸ »

۲۹۱ الدین والاسلام ج ۱

عربی - مؤلف شیخ محمد الحسین آل کاشف الغطاء نجفی - از اعلام معاصر مقیم در نجف است . کتابیست استدلالی و روان در اصول اعتقادات که بخامه منشیانه تحریر یافته . چاپ سربى چاپخانه العرفان صیدا سال ۱۳۳۰ خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ « ۸۸۸۳ »

۲۹۲ الدین فی طور الاجتماع ج ۱

عربی - مؤلف معاصر حاج میرزا محمد باقر خمینی عراقی . کتاب در اثبات لزوم ایمان بدین و نیازمندی آئین و شرایع آسمانی و پیروی پیغمبران در عالم اجتماع و اکملیت و اصلحیت دین مقدس اسلام و مختصری در ترجمه شخصیت ممتاز فوق بشریت پیغمبر خاتم ص ۴۴ است . چاپ سربى چاپخانه الراعى نجف - وقفی مؤلف در اسفند ۱۳۱۷ « ۵۸۵۲ »

۲۹۳ الدین فی طور الاجتماع ج ۲

عربی - مکرر پیش . چاپ سربى چاپخانه الراعى نجف - سال ۱۳۱۷ و وقفی مؤلف در اسفند ۱۳۱۷ « ۵۸۵۳ »

۲۹۴ الدین فی طور الاجتماع ج ۳

عربی . مکرر پیش . چاپ سربى چاپخانه الراعى نجف سال ۱۳۵۶ و وقفی مؤلف در اسفند ۱۳۱۷ « ۵۸۵۴ »

(حرف ذ)

۲۹۵ الذخيرة الى المعاد فی مدح محمد وآله الامجاد

عربی - مؤلف معاصر سلیمان آل ظاهر عاملی از افاضل و ادباء سوریا - کتابیست دینی تاریخی ادبی شامل ۱۸ قصیده غرآء در توحید و مدح خاندان عصمت علیهم السلام و مصدر است به فصل مفصل در

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

معتقدات امامیه به یانی روان و روشن و در آخر کتاب قطعات از اشعار است موسوم به وسائل المحبین
للمصطفی وآله الطاهرين که از قریحه مؤلف است در زندان سال ۱۳۳۳ - چاپ سری صید
بسال ۱۳۱۳ وقفی مؤلف در تبریز ۱۳۱۳ « ۵۸۵۵ »

ذخیره المعاد

به ینبند جلد ۳ کفایة الموحدين را

(حرف ر)

رجاء النفران

در باب تفسیر چاپی به ینبند.

۲۹۶ رجیم الشیطان فی رد اهل البیان

فارسی - مؤلف حاج شیخ عبدالرحیم - ترجمه مؤلف بنظر نرسید . کتاب رداست بر کتاب
الایمان فی اظهار نقطه البیان نشریه بهائیان - طرز نگارش و ترسیم کتاب و مایه میانه اصل ورد جملة:
« قال الرحیم - يقول الرحیم » است چاپ سنگی خط نستعلیق - محل و تاریخ چاپ مذکور نیست .
وقفی نائینی « ۲۶۳ »

۲۹۷ رجوم الشیاطین

عربی - مکرر شماره ۵۷۵ خطی - مؤلف حاج محمد کریم خان . چاپ سنگی تبریز بسال
۱۲۸۳ وقفی نائینی « ۲۶۴ »

۲۹۸ رد برایقان

فارسی . مؤلف عبدالسلام آخوند زاده شیخ الاسلام فقه از . مختصر است در رد ایقان
تالیفی میرزا حسینعلی بهاء - تاریخ ختم تألیف ۱۳۱۱ قمری هجری . چاپ سنگی تفریس . خط
نسخ . بسال ۱۳۱۴ وقفی فهرستی « ۲۶۵ »

رد السخیفه

فارسی - مؤلف حاج سید حسن یزدی . رساله در رد صحیفه عدلیه نشریه بابیه است . تاریخ
ختم تألیف ۱۶ جمادی الثانی ۱۳۲۳ است . بنکرید بحاشیه برهان المتقین شماره ۱۷۴

۲۹۹ - ۳۰۰ رسائل

فارسی - مکرر شماره ۵۷۷ خطی . نگارش شاه نعمت الله ولی - این مجوعه شامل ۱۴
رساله است . چاپ سری چاپخانه ارومان تهران - سال ۱۳۱۱ خورشیدی . وقفی حاج میرزا عبدالحسین .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

ذوالریاستین درمهر ۱۳۱۲ وقفی مهرمنیر در ۱۳۱۳ « ۲۸۰ » و « ۲۸۱ »

رسائل ۳۰۱-۳۰۲-۳۰۳

عربی - مجموعه ایست شامل ۸ رساله اثر خاتمه ملا صدرا : ۱ رساله حدوث ۲ رساله انصاف ماهیه بوجود ۳ رساله در تشخیص م رساله در سریان وجود ۵ رساله قضا و قدر ۶ - واردات قلبیه ۷ اکسیر العارفین ۸ رساله در حشر - شرح بیشتر از رسائل در خطی گذشت - چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۳۰۲ وقفی قائم مقام - وقفی فهرستی - وقفی نائینی « ۲۷۵ » و « ۲۷۶ » و « ۲۷۷ »

رسائل ۳۰۴-۳۰۵

فارسی - مؤلف شیخ محمد علی بن جعفر خشکبجاری رشتی امام جمعه رشت متوفای بسن - نزدیک به ۷۰ در ربیع الاول ۹ ۱۳ این مجموعه شامل ۳ رساله است : ۱ در بیان امتناع تناسخ و تفاسخ و تماسخ و تراسخ و شرح مسئله وحدت وجود که در پاسخ از پرسش از آنها تألیف نموده ۲ رساله در معاد - تاریخ ختم تألیف رساله ۱۰ محرم ۱۳۰۳ - ۳ منظومه عرفانی موسوم به مرقعات الصمود لاهل المعرفة والشهود - چاپ سنگی تهران بخط نسخ سال ۱۳۱۹ وقفی امام جمعه رشت درمهر ۱۳۰۹ - واقف شناخته نشد « ۲۶۶ » و « ۲۷۸ »

رسائل اخوان الصفاء ج ۱ و ۲ و ۳ و ۴ ۳۰۶-۳۰۷

عربی - مکرر شماره ۵۸۰ خطی - شرح کتابه و مؤلفین آن در شماره خطی به بینید - کتاب مصدر است بمقدمه از دکتر طه حسین وزکی پاشای مصری - چاپ سری چاپخانه المریه مصر - سال ۱۳۴۷ وقفی نائینی « ۲۷۳ » و « ۲۷۴ »

رساله در اصول دین ۳۰۸

فارسی - مؤلف سید کاظم رشتی - رساله مرتب بر پنج باب است - رساله سیر و سلوک مؤلف هم ضمیمه است - از آخر نسخه چند برگی افتاده است - چاپ سنگی بخط نستعلیق - وقفی فهرستی « ۲۸۲ »

رساله در بطلان تناهی ابعاد ۳۰۹

عربی - مکرر شماره ۶۰۴ خطی - مؤلف میرزا ابوالقاسم ذهبی شیرازی - چاپ سنگی تهران خط نسخ - سال ۱۳۱۶ وقفی فهرستی « ۲۱۴ »

الرسالة البعلبکیه

عربی - مؤلف ابریمیه - رساله در رد قائلین بخلق قرآن است - رساله را در مجموعه رسائل شماره ۵۶۱ ص ۳۸۹ به بینید -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۳۱۰ رساله بقاء النفس بعد فناء الجسد

عربی - منسوب بخواجه نصیرالدین طوسی - در فوات الوفيات یکی از مؤلفات خواجه بنام: «بقاء النفس بعد بوار البدن» یاد شده - دور نیست همین رساله باشد - شیخ ابو عبد الله زنجانی (۱) بر آن مقدمه فلسفی و توضیحات و تعلیقاتی افزوده - چاپ سری مصر - سال ۱۳۶۲ و قفای نائینی « ۲۸۳ »

۳۱۱ رساله در تصوف

فارسی - مؤلف معاصر حاج میرزا محسن مدرس بن حسنعلی خوشنویس اردبیلی متخلص بحالی ماقب بعماد الفقر آء از عرفاء ذهبیه است - رساله مختصریست محتوی بر احادیث و کلمات چهل نفر از علماء متقدمین در مدح و تمجید طریقه صوفیه شیعه و دفع اقراء برخی که سلسله ذهبیه را از طریقه امامیه بیرون دانسته اند - این رساله در ۲۷ محرم ۱۳۳۳ بخط مؤلف نوشته شده و بچاپ رسیده - چاپ سنگی تبریز خط نستعلیق سال ۱۳۳۳ و قفای فهرستی « ۲۹۵ »

رساله جبر و اختیار

عربی - مؤلف آقا باقر معروف بوحید بهبهانی (۲) رساله را در کلمات المحققین شماره ۵۰۰ به بینید -

۳۱۲-۳۱۳-۳۱۴ رساله جبر و تقویض

عربی - مؤلف معاصر شریف العلماء شیخ محمد تقی بنی مهد انکرودی - رساله در تقی جبر و تقویض و اثبات امر بین الامرین است - چاپ سری تهران چاپخانه ایران بسال ۱۳۵۱ و قفای مؤلف در اردی بهشت ۱۳۱۷ « ۲۸۵ » و « ۲۸۶ » و « ۲۸۷ »

۳۱۵-۳۱۶-۳۱۷ رساله جمع بین رأیین

عربی - مکرر شماره ۱۲۶ خطی - مصنف ابونصر فارابی - رساله در توضیح و رفع توهم تخالف برخی از آراء افلاطون و ارسطو در موضوعات منطقی و فلسفی و اخلاقی و بیان توافق رأی هر دو دانشمند در آن مسائل است - چاپ سنگی خط نسخ تهران بسال ۱۳۱۵ و قفای فهرستی و قفای نائینی - و قفای قائم مقام « ۲۸۸ » و « ۲۸۹ » و « ۲۹۰ »

رساله حشریه

عربی - مؤلف ملا صدرا - رساله در اثبات حشر تمام موجودات از ذوی القول و غیرها است - رساله را در حاشیه مبدأ و معاد شماره ۵۵۳ به بینید -

(۱) عضو مجلی علمی دمشق و استاذ دانشگاه تهران متوفای اواخر تیر ۱۳۲۰ (۲) ترجمه اش در جلد پنجم فهرست ذکر خواهد شد -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

رساله در رأی افلاطون و ارسطو

عربی - مؤلف میرداماد - مختصریست در نقد رساله جمع بین رأین فارابی در مسئله حدوث و قدم عالم . تاریخ ختم تألیف سال ۱۰۴۰ است . رساله را در حاشیه قیسات شماره ۶۸ به نام رساله فی مذهب ارسطاطالیس به بینید .

۳۱۸ رساله در رد باب

فارسی - مؤلف حاج میرزا کریمخان کرمانی - رساله در رد فرقه بابیه است که بفرمان ناصرالدین شاه در تهران تألیف کرده . تاریخ ختم تألیف ۱۹ رمضان ۱۲۸۳ است . چاپ سنگی خط نسخ - محل چاپ گمان میرود تبریز باشد . وقفی نائینی « ۲۲۳ »

۳۱۹-۳۲۰-۳۲۱-۳۲۲ رساله رد بر تناسخ

فارسی . مؤلف معاصر شریف العلماء شیخ محمد تقی بنی مهد لنگرودی - رساله در ابطال تناسخ و بیان چگونگی تعال انسان پس از مرگ و رد عقیده روحیون قائل بتناسخ میباشد . چاپ سربلی چاپخانه آفتاب تهران بسال ۱۳۱۷ خورشیدی - وقفی مؤلف در مرداد ۱۳۱۷ « ۲۶۷ » و « ۲۶۸ » و « ۲۶۹ » و « ۲۷۰ »

۳۲۳ رساله رکن رابع

فارسی - مؤلف حاج میرزا کریمخان - رساله در بیان مسئله رکن رابع (مدعای شیخیه) است که در اثر پرسش میرزا محمد خان سپه سالار (از فرزندان مؤلف محمد رحیمخان) تألیف نموده - تاریخ ختم تألیف ۷ شوال ۱۲۸۲ چاپ سنگی بمعنی خط نستعلیق سال ۱۳۱۳ وقفی فهرستی « ۲۹۴ »

رساله در روان شناسی

به بینید رساله در نفس ناطقه انسان شماره ۳۲۸

۳۲۴ رساله در علم امام

عربی - مؤلف سید عبدالحسین از افضل نیمه اول سده ۱۴ رساله در بیان کمیت و کیفیت علم امام ۴ است ظاهر آ رساله موسوم است به (معارف السلمانیه بمراتب الخلفاء الرحمانی) رساله مصدر است بصورت اجازه مؤلف از میرزا محمدحسن شیرازی و تقریظهای فاضل ابروانی و آخوند ملا لطف الله مازندرانی . چاپ سنگی تهران - خط نسخ بسال ۱۳۱۳ وقفی فهرستی « ۲۹۶ »

رساله فی علوم الحقائق و حکم الحقائق

عربی - منسوب بشیخ سیدالدین حموی (۱) مختصریست عرفانی در معرفه الله . رساله را

(۱) محمد بن مؤید بن ابی بکر بن ابی الحسن بن محمد بن حمویه متوفای در ۱۰ ذیحجه ۶۵۰ یا ۶۵۸
بس ۶۳ سالگی مدفون در بحرآباد خراسان (طرائق الحقائق ج ۲)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

در کتاب مجموعه الرسائل شماره ۵۶۱ ص ۴۸۸ به بینید -

رسالة القدس

فارسی - منسوب بشیخ شطاح روز بهان بقلی - رساله ایست در عرفان و تصوف و بر ۱۲ باب ترتیب یافته . این رساله در حاشیه سبع المثانی شماره ۳۰۸ ادبیات چاپی از صفحه ۳۴۴ تا ۳۹۲ چاپ رسیده .

رسالة القدسیة فی اسرار النقطة الحسیة

عربی - مؤلف ملا صدرا . رساله ایست عرفانی در عام حروف و بیان معنی نقطه - رساله را در حاشیه مقدمه و معاد شماره ۵۵۳ به بینید .

رساله در قوس قزح

عربی - مؤلف ابو محمد محمد سعد الله . رساله در بیان قوس و هاله و توضیح این مبحث از کتاب شرح هدایه میبدی است که بدرخواست شخصی بنام حاج ابو عبد الرحمن محمد حسین تألیف نموده . این رساله را ضمیمه شرح هدایه الحکمه شماره ۳۸۹ به بینید .

الرسالة الدنیه

۳۲۵

عربی - مؤلف ابو حامد غزالی - رساله ایست در اثبات علم لدنی غیبی که دره فصل ترتیب یافته - رساله فی کنه ما لا ید للمرید منه ضمیمه این رساله است - چاپ سربى چاپخانه گردستان الملحیه مصر - سال ۱۳۲۸ و قفای قائم مقام « ۲۹۲ »

رساله در موضوع خلافت و موضوع علم

عربی . دو رساله ایست بی دربی اثر خاتمه آقا محمد رضا قومه اش اصفهانی متوفای ۱۳۰۶ از اساتید حکمت و عرفان و در مدرسه میرزا شفیق تهران افادت و تدریس مینموده و مدرس بکانه کتاب فصوص الحکم بوده (۱) این دو رساله ضمیمه رساله جمع بین راتین شماره ۳۱۵ میباشد

رسالة نبوت خاصه

۳۲۶

فارسی - مؤلف معاصر سید اسد الله بن زین العابدین میر سلامی خارقانی که در تاریخ چاپ در تهران میزیسته - رساله در اثبات نبوت خاصه و ابدیت دین اسلام با استفاده از براهین وارده در قرآن است - چاپ سربى چاپخانه دانش تهران سال ۱۳۵۲ و قفای محمد هاشم افسر در بهمن

۱۳۱۳ « ۲۹۷ »

(۱) المآثر والاثار

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چایی

۳۲۷

رساله در نفس

عربی - منسوب بشیخ الرئيس - رساله ایست در بیان قوای نفس انسان که بر ۱۰ فصل مرتب و بامیری اهداء نموده است. نسخه مصدر بمقدمه و تصحیح بتصحیح ادوا ردبن کرنیلوس فان دیک امریکائی صاحب اکتفاح القنوع است. بنقل مصحح نسخه خطی این رساله تنها در کتابخانه لیدن و کتابخانه میلان است. در سده ۱۶ م اندرواس الیاجس ایتالیائی رساله را ترجمه بالائینی نموده و بچاپ رسیده و در ۱۸۷۱ م خاورشناس آلمانی دکتر صوئیل لانداور این رساله را مطالعه نمود و پس از تحقیقات لازمه اصل نسخه را در سال ۱۸۷۵ در مجلد ۲۹ از مجله خاورشناسان نشر داده و در ۱۸۸۲ جایمس مدلتون مکدونالد انگلیسی رساله را با ترجمه انگلیسی بچاپ رسانید. تحدید زمان تألیف رساله و تشخیص امیری که رساله باو اهداء شده بمقیده خاورشناس آلمانی مذکور امیر نوح بن منصور سامانی است و این رساله را شیخ در همان هنگامیکه در بخارا بوده تألیف کرده - چاپ سربی چاپخانه معارف مصر سال ۱۳۲۵ و قفای نائینی

« ۲۹۸ »

۳۲۸

رساله در نفس ناطقه انسان

فارسی - مکرر شماره ۵۸۷ خطی - مصنف و مترجم شیخ الرئيس رساله از روی نسخه محرفی چاپ شده و هویت آن برناشر بطور قطع مشخص نبوده و بهمین جهت بنام رساله در روانشناسی ضبط و نشر یافته - رساله مصدر است بمقدمه در ترجمه شیخ الرئيس از فاضل معاصر محمود شهابی - استاد دانشگاه تهران - چاپ سربی چاپخانه دانش تهران سال ۱۳۱۵ خورشیدی - هدیه وزارت فرهنگ در مرداد ۱۳۱۸ « ۶۷۳۹ »

۳۲۹

رساله نور

فارسی - مؤلف سید ابوالقاسم بن حسین بن نقی رضوی قمی لاهوری متوفای ۱۴۰۱ هجری ۱۳۲۴ رساله در پاسخ و رد شبهه از مسیحیون است - تاریخ ختم تألیف ۱۵ شعبان ۱۳۱۴ است - فرزند مؤلف رساله را ترجمه به اردو نموده. ترجمه رساله در حاشیه رساله مدون است. چاپ سنگی لاهور - خط نستعلیق - سال ۱۳۱۴ و قفای شجعی در فروردین ۱۳۱۵ « ۳۰۰ »

رساله نور بخش

فارسی - منسوب بسید محمد بن محمد بن عبدالله قطیفی احسائی ملقب به نور بخش متولد در ۷۹۵ در قاین متوفای پنجشنبه ۱۴ ربیع الاول ۸۶۹ در دیه احدائی خودش موسوم به سولقان از محال تهران - مرید خواجه اسحق ختانی و از اقطاب سلسله عرفاء نور بخش است (۱) رساله

(۱) مجالس المؤمنین - طراز الحقائق ج ۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

در بیان احوال واصطلاحات صوفیه است و مرتب است بر ۸ باب: ۱ در تفاوت مراتب سالکان
۲ در اطوار و انوار ۳ در عوالم کلیه ۴ در سیر سالکان ۵ در رؤیا و مکاشفات و مشاهدات و معانیات
۶ در مراتب تجلیات ۷ در حقیقت عالم مثال ۸ در کیفیت لباس سیاه - بمسطور در دیباچه رساله را
بخواهش شیخ اسحق ملتانی تألیف کرده . رساله در حاشیه سبع العنانی شماره ۳۰۸ ادبیات
جایی از صفحه ۱۲۰ تا صفحه ۱۵۰ به چاپ رسیده . به آن شماره مراجعه شود .

۳۳. رساله نور علی نور

فارسی - مؤلف میرزا ابوالقاسم ذهبی شیرازی رساله باسخ ۷ پرش عرفانی فرزندش
جلال الدین و ۷ پرش میرزا عبدالکریم در مسائل اعتقادی و غیرها است چاپ سنگی شیراز
خط نستعلیق - سال ۱۳۲۲ و قی فهرستی « ۲۹۹ »

رساله نور وحدت

فارسی - مؤلف خواجه عبدالله معروف بخواجه حوراء متخلص بمغربی رساله ایست در
معارف و اخلاق که در شب جمعه ۳ ربیع الاول ۱۰۵۳ در مجلس اطعام یادبود سالیانه خواجه
بهاء الدین محمد نقشبندی « ۱ » شروع بدان نموده است . این رساله را ضمن معارف العوارف شماره
۵۸۷ به بینید *

رساله در وحدة وجود

عربی - نسبت داده شده است بشیخ بهائی معروف - رساله را در مجموعه الرسائل شماره
۵۶۱ ص ۲۹۳ به بینید

۳۳۱ ریاض العرفان فی معرفة خالق الانس والجان

فارسی - مؤلف خان صاحب میرزا محمد ملک الکتاب - مختصری است در اصول دین و اخلاق
و در آدرج اشعار و داستانهای کوچک نموده و بر یکمقدمه و ده باب مرتب است و آنرا بنام محمد
حامد علیخان بهادر فرما فرمای راهبور معنون نموده است - چاپ سنگی بمبئی خط نستعلیق - سال
۱۳۱۶ خربداری آستان قدس - در تیر ۱۳۱۰ « ۳۰۱ »

۳۳۲ ریشته شیعه و پایه های آن

فارسی - مترجم معاصر علیرضا خسروانی - ترجمه کتاب اصل الشیعه و اصولها تألیفی شیخ
محمد الحسین آل کاشف الغطاء نجفی است که در بیان تاریخ پیدایش مذهب شیعه و عقائد مذهب اثنی
عشریه در اصول و فروع است - چاپ سربی شرکت سهامی چاپ تهران سال ۱۳۱۷ خورشیدی -
خربداری آستان قدس در سال ۱۳۱۸ « ۶۷۴۰ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

(حرف ز)

زاد المسافرین ۳۳۳-۳۳۴

فارسی. مکرر شماره ۷۴۲ خطی. مؤلف ناصر بن خسرو قبادیانی. چاپ سربى برلین سال ۱۳۴۱ و قفى نائینى خربدارى آستان قدس دوتبر ۱۳۱۰ «۳۰۲» و «۳۰۳»

۳۳۵ زبدة الیّان فی جواب الاخوان

فارسی. مؤلف معاصر سید حسین عرب باغی رضائی. رساله ایست در بیان حکمت تشریع خمس و زکوة تاریخ ختم تألیف ۶ جمادی الثانی ۱۳۵۱ است. چاپ سربى رضائیه - و قفى مؤلف در مرداد ۱۳۱۶ «۳۰۴»

زبدة الحقائق

عربی. مؤلف عزیز نسفی (۱) رساله ایست در شناسائی علم کبیر و صغیر و مبداء و معاد به مسائل اهل شریعت و حکمت و وحدت که اختصار از رساله مبداء و معادش نموده - این رساله را ضمیمه کتاب اشعة اللمعات شماره ۱۴۱ به بینید.

۳۳۶ زینة العباد

عربی. مؤلف سید مهدی قزوینی. کتاب رد بر ارشاد العوام حاج میرزا کریم خان است. تاریخ ختم تألیف ۲ جمادی الثانی ۱۳۴۶ - چاپ سربى نجف چاپخانه علوی سال ۱۳۴۱ و قفى مؤلف در خرداد ۱۳۱۱ «۳۰۶»

(حرف س)

۳۳۷ سئوالات احمدی

فارسی. مؤلف حاج زین العابدین خان کرمانی. کتاب در حل شبهات و پاسخ پرسشهای است در برخی از مسائل اعتقادی که میرزا احمد شیخ الاسلام بهمانی از مؤلف نموده. تاریخ ختم تألیف ۲۱ رجب ۱۲۳۳ است. چاپ سنگی نسخ تبریز سال ۱۳۳۷ و قفى میرزا ابوالقاسم خان ابراهیمی در دیماه ۱۳۲۱ «۷۹۶۵»

۳۳۸ سبیل الرشاد فی اثبات المعاد

عربی - مؤلف آقاعلی زوزوی مدرس - رساله ایست استدلالی در اثبات معاد جسمانی که

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

در آغاز بعنوان تعلیقه بر مبحث معاد اسفار نوشته سپس آنرا مرتب و رساله جداگانه نموده - چاپ
سنکی تهران خط نسخ - سال ۱۳۱۰ و قفای فهرستی «۳۰۹»

سبیل النجاة

فارسی - مؤلف میرزا محمد تنکابنی صاحب کتاب قصص العلماء . رساله صورت مناظره
مؤلف است با کشیشی در موضوع نبوت در تنکابن بسال ۱۲۹۶ نموده است - این رساله ضمیمه کتاب
قصص العلماء چاپ شده . بشماره ۱۶۰ تاریخ چاپی به بیند .

سر الروح

۳۳۹

عربی - مؤلف برهان الدین ابوالحسن ابراهیم بن عمر بن حسن الرباط بن ابی بکر بقای .
شافعی متولد ۸۰۹ متوفای ۸۵۸ در دمشق (۱) کتاب اختصار و تلخیص و تبویب کتاب الروح ابن قیم .
جوزیه است که مرتب است بر ۱۰ مسئله مربوط بروح - چاپ سری مصر چاپخانه سعادت سال ۱۳۲۶ .
خریداری آستان قدس در مرداد ۱۳۱۰ «۳۱۰»

سر مایه ایمان

۳۴۰-۳۴۱-۳۴۲

فارسی - مکرر شماره ۷۵۳ خطی . مؤلف ملا عبدالرزاق لاهیجانی - چاپ سنکی بمبئی
خط نستعلیق - سال ۱۳۰۴ - وقفی فهرستی وافی شجیمی در فروردین ۱۳۱۵ - وقفی فهرستی -
از نسخه شماره ۳۴۲ یکبرک اول و چهاربرک آخر آن افتاده است «۳۱۲» و «۳۱۳» و «۳۱۵»

سعادت نامه

۳۴۳

فارسی - مکرر شماره ۶۹۹ خطی . مؤلف حاج ملاسلطانعلی گنابادی - چاپ سنکی تهران .
خط نستعلیق سال ۱۳۰۸ و قفای قائم مقام «۳۱۴»

سلسبیل

۳۴۴

فارسی - مؤلف حاج میرزا ابوالحسن اصطهباناتی لاری فرزند حاج اسمعیل تاجر و
دخترزاده سید جعفر کشفی متولد در حدود ۱۲۵۰ و اندی در اصطهبانات متوفای در ۱۳۳۸ در
شهرستان یزد و مشهد تحصیل نموده و در علوم عقلی و نقلی و ریاضیات از اعلام دوره خود بوده .
و در فقه اصطهبانات نیز بسته (۲) کتاب حاوی لباب اصول دین است . بمشرب عرفانی که با اشاره شیخ
محمد باقر شیخ الاسلام تألیف نموده . تاریخ ختم تألیف ۱۳۱۲ است . چاپ سنکی خط نسخ بمبئی
چاپخانه ناصری بسال ۱۳۱۲ و قفای فهرستی «۳۱۵»

(۱) الاعلام ج ۱ کشف الطنون ج ۲

(۲) فارسانامه ج ۲ ص ۱۷۸ الذریعه ج ۳ ص ۱۴۴

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

سلطانیه

۳۴۵

فارسی. مکرر ۳۱ جایی. مؤلف حاج محمد کریمخان - چاپ سنگی بمبئی - خط نستعلیق سال

۱۲۷۷ و قفای نائینی «۳۱۶»

سه مقاله نوقانی

۳۴۶

فارسی. مؤلف شیخ علی اکبر بن موسی نوقانی خراسانی جلایر متولد در ۱۳۰۱ قمری در مشهد. نزد صاحب کفایة الاصول تلمذ نموده. مشایخ حدیث شیخ عبدالله مازندرانی و میرزا محمد تقی شیرازی و حاج میرزا حسین عاری سبزواری است (۱) در شعر فقیر تخصص می دارد و اکنون از معارف مدرسین سطوح فقهی و اصولی مشهد است. کتاب خلاصه معتقدات اسلامی و احتجاج با فرق نصارا و مادیون و ابطال گفتار آنان است که بخامه روان و بصورت داستان نگارش یافته تاریخ ختم تألیف ۶ صفر ۱۳۴۹ چاپ سربی مشهد چاپخانه نور بسال ۱۳۴۹ و قفای مؤلف در مهر

۳۱۱ «۴۳۱۱»

سیر حکمت در اروپا ج ۱

۳۴۷

فارسی - مؤلف ذکاء الملک محمد علی فروغی - کتاب تاریخچه مجملی از فرهنگ و عقائد فلسفی و ترجمه فلاسفه اروپا است از زمان باستان تا اوائل سده ۴۰ میلادی که در سه جلد انجامیده. این جلد دریان پیدایش و گردش فلسفه است در باختر از زمان دیرین تا دوره دکارت و منطیل است به ترجمه کتاب: گفتار در طریقه درست راه بردن عقل تألیفی دکارت دانشمند فرانسوی (۲) تاریخ ختم تألیف این جلد ۱۳۱۰ خورشیدی است. چاپ سربی تهران سال ۱۳۱۰ خریداری آستان

قدس در بهمن ۱۳۱۶ «۴۱۷»

سیر حکمت در اروپا ج ۲

۳۴۸

فارسی - مکرر پیش. این جلد تاریخچه فلسفه و فلاسفه از سده ۱۷ تا پایان سده ۱۸ است.

(۱) از اعلام و جامع معقول و منقول معاصر بود. بروایت آقا شیخ علی اکبر نوقانی سابق الذکر «که از صاحب ترجمه شفاها شنیده اند» در سن هفده سالگی با اجازه حکیم سبزواری در محضر درس حکمت حاضر شده و کتاب اسفار را نزد حکیم سبزواری خوانده و پس از تکمیل حکمت رهسپار بسامراء شده. نزد میرزا محمد حسن شیرازی تحصیل علوم نقلی را نموده و ب مقام عالی اجتماع نائل گشت. پس از طی مدارج تحصیلی بسبزواری بازگشت نموده و دارای مرجعیت و مقبولیت تامی در آن شهر بود و هم بنقل مشارالیه در سن حدود صد سالگی این جهان را وداع گفت و در مقبره استادش حکیم سبزواری دفن شد. الذریعه ج ۱ ص ۴۹۱ و ج ۳ ص ۳۲۶ نام پدر صاحب ترجمه را محسن و تاریخ تولدش را در ۱۲۶۸ و فوتش را در ۲۳ شوال ۱۳۵۲ ضبط کرده است.

(۲) متولد ۱۵۹۶ در لاهه متوفای ۱۶۵۰ در پایتخت سواد

حدیث - کلام - فلسفه

کتب چاپی

در آغاز بعنوان تعلیقه بر مبحث معاد اسفار نوشته سپس آنرا مرتب و رساله جداگانه نموده - چاپ سنگی تهران خطنسخ - سال ۱۳۱۰ وقفی فهرستی «۳۰۹»

سبیل النجاة

فارسی - مؤلف میرزا محمد تنکابنی صاحب کتب قدس العلماء . رساله صورت مناظره مؤلف است با کشیشی در موضوع نبوت در تنکابن سال ۱۲۹۶ نموده است - این رساله ضمیمه کتاب قصص العلماء چاپ شده . بشماره ۱۶۰ تاریخ چاپی به بینید .

سر الروح

۳۳۹

عربی - مؤلف برهان الدین ابوالحسن ابراهیم بن عمر بن حسن الرباط بن ابی بکری بقالی . شافعی متولد ۸۰۹ متوفای ۸۵۸ در دمشق (۱) کتاب اختصار و تلخیص و تبویب کتاب الروح ابن قیم . جوزیه است که مرتب است بر ۱۰ مسئله مربوط بروح - چاپ سری مصر چاپخانه سعادت سال ۱۳۲۶ خریداری آستان قدس در مرداد ۱۳۱۰ «۳۱۰»

سر مایه ایمان

۳۴۰-۳۴۱-۳۴۲

فارسی - مکرر شماره ۷۵۳ خطی . مؤلف ملا عبدالرزاق لاهیجانی - چاپ سنگی بمبئی خطنستعلیق - سال ۱۳۰۴ - وقفی فهرستی وقفی شیعی در فروردین ۱۳۱۵ - وقفی فهرستی - از نسخه شماره ۳۴۲ یکبرک اول و چهاربرک آخر آن افتاده است «۳۱۲» و «۳۱۳» و «۳۱۴»

سعادت نامه

۳۴۳

فارسی - مکرر شماره ۶۶۹ خطی . مؤلف حاج ملاسلطانعلی گنابادی - چاپ سنگی تهران . خطنستعلیق سال ۱۳۰۸ وقفی قائم مقام «۳۱۴»

سلسبیل

۳۴۴

فارسی - مؤلف حاج میرزا ابوالحسن اصطهباناتی لاری فرزند حاج اسمعیل تاجر و دخترزاده سیدجعفر کشفی متولد در حدود ۱۲۵۰ و اندی در اصطهبانات متوفای در ۱۳۳۸ در شهرستان یزد و مشهد تحصیل نموده و در علوم عقلی و نقلی و ریاضیات از اعلام دوره خود بوده . و در قصبه اصطهبانات میزیسته (۲) کتاب حاوی لباب اصول دین است . بمشرب عرفانی که با اشاره شیخ محمد باقر شیخ الاسلام تألیف نموده . تاریخ ختم تألیف ۱۳۱۲ است . چاپ سنگی خطنسخ بمبئی چاپخانه ناصری بسال ۱۳۱۲ وقفی فهرستی «۳۱۵»

(۱) الاعلام ج ۱ کشف الظنون ج ۲

(۲) فارسنامه ج ۲ ص ۱۷۸ الذریعه ج ۳ ص ۱۴۴

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

سلطانیه

۳۴۵

فارسی - مکرر ۳۱ جایی. مؤلف حاج محمد کریمخان - چاپ سنگی بمبئی - خط نستعلیق سال

۱۲۷۷ و قفّی نائینی «۳۱۶»

سه مقاله نوقانی

۳۴۶

فارسی - مؤلف شیخ علی اکبر بن موسی نوقانی خراسانی جلایرمتولد در ۱۳۰۱ قمری در مشهد.

نزد صاحب کفایة الاصول تلمذ نموده. مشایخ حدیثش شیخ عبدالله مازندرانی و میرزا محمد تقی شیرازی و حاج میرزا حسین علوی سبزواری است (۱) در شرح فقیر تخلص می دارد و اکنون از مدارج مدرسین سطوح فقهی و اصولی مشهود است. کتاب خلاصه معتقدات اسلامی و احتجاج با فرق نصارا و مادیون و ابطال گفتار آنان است که به خط روان و بصورت داستان نگارش یافته تاریخ ختم تألیف ۶ صفر ۱۳۴۹ چاپ سربى مشهد چاپخانه نور بسال ۱۳۴۹ و قفّی مؤلف در مهر

۳۱۱ «۴۳۱۱»

سیر حکمت در اروپا ج ۱

۳۴۷

فارسی - مؤلف ذکاء الملك محمد علی فروغی - کتاب تاریخچه مجملی از فرهنگ و عقائد

فلسفی و ترجمه فلاسفه اروپا است از زمان باستان تا اوائل سده ۲۰ میلادی که در سه جلد انجامیده. این جلد در بیان پیدایش و گردش فلسفه است در باطن از زمان دیرین تا دوره دکارت و منطیل است به ترجمه کتاب: گفتار در طریقه درست راه بردن عقل تألیفی دکارت دانشمند فرانسوی (۲) تاریخ ختم تألیف این جلد ۱۳۱۰ خورشیدی است. چاپ سربى تهران سال ۱۳۱۰ خریداری آستان

قدس در بهمن ۱۳۱۶ «۳۱۷»

سیر حکمت در اروپا ج ۲

۳۴۸

فارسی - مکرر پیش. این جلد تاریخچه فلسفه و فلاسفه از سده ۱۷ تا پایان سده ۱۸ است.

(۱) از اعلام عصر و جامع معقول و منقول معاصر بود. بر روایت آقا شیخ علی اکبر نوقانی سابق الذکر که از صاحب ترجمه شفاها شنیده اند «در سن هفده سالگی با اجازه حکیم سبزواری در محضر درس حکمت حاضر شده و کتاب اسفار را نزد حکیم سبزواری خوانده و پس از تکمیل حکمت و بسیار بسامراء شده نزد میرزا محمد حسن شیرازی تحصیل علوم نقلی را نموده و به مقام عالی اجتهاد نائل گشت. پس از طی مدارج تحصیلی بسبزوار بازگشت نموده و دارای مرجعیت و مقبولیت تلمی در آن شهر بود و هم بنقل مشارالیه در سن حدود صد سالگی این جهان را وداع گفت و در مقبره استادش حکیم سبزواری دفن شد. الذریعه ج ۱ ص ۴۹۱ و ج ۴ ص ۳۲۶ نام پدر صاحب ترجمه را محسن و تاریخ تولدش را در ۱۲۶۸ و فوتش را در ۲۳ شوال ۱۳۵۲ ضبط کرده است.

(۲) متولد ۱۵۹۶ در لاهه متوفای ۱۶۵۰ در پایتخت سوئد

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

چاپ سربى تهران چاپخانه مجلس بسال ۱۳۱۸ خورشیدی. اهدائی وزارت فرهنگ ایران در ۱۳۱۸

« ۶۷۴۱ »

۳۴۹ سیر حکمت در اروپا ج ۳

فارسی. مکرر پیش. این جلد در بیان سیر فلسفه از آغاز سده ۱۹ میلادی تا زمان حاضر است. چاپ سربى چاپخانه بانک ملی تهران در ۱۳۲۰ خورشیدی. خریداری آستان قدس در آذر ۱۳۲۲ « ۸۱۲۵ »

۳۵۰ سیف الامة و برهان المله

فارسی. مؤلف مولانا احمد بن مولانا مهدی بن ابی ذرراقی کاشانی متخلص بصفاء. تولد ۱۱۸۵ یا ۱۱۸۶ متوفای شب یکشنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۴۵ (۱) یا حدود ۱۲۴۴ مدفون در نجف صحن روضه علوی ۴ در سمت پشت سر (۲) عمده تحصیلاتش نزد پدر بزرگوارش بوده. و روایت میکند از پدر و بحر العلوم و کاشف الغطاء و میرزا محمد مهدی شهرستانی. مولانا از اعلام جامع دوره خود بوده و بداشتن جودت فهم و قریحه و ذکاوت و پشت کار کمتر استاد دیده است. کتاب رد بر شبهات هنری مارتن انکلیسی است که با اشاره نایب السلطنه عباس میرزا تألیف نموده. کتاب مر تب بر سه باب است: ۱ در ذکر فوائد چند ۲ در اثبات نبوت ۳ در رد شبهات و تمویهات - و مصدر است بفرست و فرهنگی در ترجمه و اعراب کلمات عبری. تاریخ ختم تألیف ۱۷ صفر ۱۲۳۳ چاپ سنگی تهران خط نسخ بسال ۱۲۶۷ و قفای فهرستی « ۳۱۸ »

۳۵۱ السیف المصقيل فی الرد علی رساله برهان الجلیل

عربی. مؤلف شیخ بکر بن سید عمر بن سید احمد بن سید موسی تمیمی داری حنفی. نابلسی. کتاب در رفع افترا آت و کشف تمویهات رساله برهان الجلیل (نشریه مسیحیون پروتستانت) و اثبات تحریف و تناقض تورات و اناجیل رائج و رد نصارا و بیان فوائد و اتقان و حقایق دین اسلام است. مؤلف کتاب را بنام سلطان عبدالحمید خان خلیفه عثمانی معنون داشته. تاریخ ختم تألیف ۲۸ ذیحجه ۱۳۰۸ است. کتاب تنویر الاذهان در حاشیه تدوین شده است. چاپ سربى مصر بسال ۱۳۱۳. و قفای فهرستی « ۳۱۹ »

سی فصل

به بنید اجوبه المسائل شماره ۱۰۰ را

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

۳۵۲ سیف الفرقان فی تعریف الکفر و الایمان

فارسی . مؤلف سید علی قمی اخباری لاهوری - رساله پاسخ است از پرسش تعریف و مدارج جزاء کفر و ایمان و اسلام . تاریخ ختم تألیف ۲ جمادی الثانی ۱۳۱۴ است . چاپ سنگی لاهور . خط نستعلیق ۱۳۱۶ وقفی شجعی در فروردین ۱۳۱۰ «۵۸۵۶»

(حرف ش)

۳۵۳ شارستان

فارسی . مؤلف - فرزانه بهرام بن فرهاد اصفهانی از نژاد کودرز گشواد - متوفای ۱۰۳۴ در لاهور - ارشیز به پنه رفته و از شاگردان جمال الدین محمود تبریزی و آذرکیوان است (۱) کتاب در بیان مراتب دانش و عقائد آداب ایرانیان باستانی است که در عنوان چهار چمن ترتیب یافته : ۱ دریان آفریده اول در نظم و احوال پیشدادیان ۲ در شکوه گیان و بعضی از مقاصد حکمت ۳ در گذارش آشکانیان و ساسانیان و چند موعظه ۴ در باز نمودن حقیقت حضرات آذریان و بیان ریاضت ایشان - چمن چهارم چاپ نشده . چاپ بمبئی - خط نستعلیق . سال ۱۲۷۰ . وقفی فهرستی «۳۲۰»

۳۵۴-۳۵۵ شافی فی الامامه

عربی - مکرر شماره ۷۹۰ خطی . مؤلف شریف مرتضی - تابعی الشافی ضمیمه کتاب است چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۳۰۱ وقفی قائم مقام - وقفی فهرستی «۳۲۱» و «۳۲۲»

۳۵۶-۳۵۷ شرح اشارات

عربی . مکرر شماره ۷۹۵ خطی . شارح خواجه نصیرالدین طوسی . کتاب درین چاپ حاوی بخشهای سه آئانه منطق و طبیعیات و الهیات است . کتاب معاکمات در حاشیه تدوین شده . چاپ سنگی تهران . خط نسخ . سال ۱۳۰۵ وقفی قائم مقام . وقفی فهرستی «۳۲۳» و «۳۲۴»

۳۵۸ شرح اشارات ج ۱

عربی . مکرر پیش . کتاب درین چاپ بخش منطق را ندارد . شرح امام فخر رازی در حاشیه مدون است . چاپ سری مصر سال ۱۳۲۵ وقفی نائینی «۳۲۵»

۳۵۹ شرح انجیل یونابا

فارسی . مؤلف . سلیم عبدالاحد و گنان گردنر . مترجم ح . عبهر . رساله ایست حاوی

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

ظنون و حدس بافی هائی در ابطال انجیل برنایا که پس از نشر ترجمه عربی آن انجیل تألیف شده . چاپ سربى مصر چاپخانه نیل سال ۱۹۲۸ م . وقفى . کتابفروشى فرهنگ در سال ۱۳۵۰ « ۳۲۹ »

۳۶۰ شرح تهذيب

عربى - شارح برهان الدين لارم محمد حسینی پشی - شرحى است مزجى بر بخش علم کلام از کتاب تهذيب المنطق والكلام ملا سعد تفتازانى . این شرح موسوم است به تنقيح الکلام ابتداء تألیف ابن شرح ۲ صفر ۱۰۱۵ بوده و در یکشنبه آخر جمادى الاول همان سال در بن اختتام یافته . چاپ سنگى بمبئى - خط نستعلیق سال ۱۳۱۲ و قفلى فهرستى « ۳۲۲ »

۳۶۱ شرح جدید تجرید الاعتقاد

عربى - مکرر شماره ۷۷۸ خطى . شارح ملاعلى قوشچى - چاپ سنگى تهران خط نسخ سال ۱۲۷۴ و قفلى نائینى « ۳۳۰ »

۳۶۲ شرح جدید تجرید الاعتقاد

عربى . مکرر پیش - چاپ سنگى تهران - خط نسخ سال ۱۲۸۵ و قفلى فهرستى « ۳۳۱ »

۳۶۳-۳۶۴ شرح حکمت الاشراق

عربى . مکرر شماره ۷۸۹ خطى . شارح قطب الدين محمود کازرونى . تعلیقات صدرالدين شیرازى برین شرح در حاشیه تدوین شده - چاپ سنگى تهران خط نسخ سال ۱۳۱۵ و قفلى فهرستى و قفلى قائم مقام « ۳۲۳ » و « ۳۲۴ »

۳۶۵ شرح شفاء و مشوى ج ۱ و ۲

فارسی . مؤلف معاصر سید حق الیقینى - کتاب شرحى است ممزوج و متداخل بر منتهضاتى از ترجمه شفاء سید على بن سید محمد بن سید اسدالله امامى عربى اصفهانى (۱) و مشوى مولوى و شرح رساله عشق شیخ الرئيس - چاپ سربى چاپخانه سعادت بشر تهران سال ۱۳۱۶ خورشیدى اهدائى وزارت فرهنگ در مرداد ۱۳۱۸ « ۶۷۴۴ »

۳۶۶ شرح عقائد نسفى

عربى - مکرر شماره ۸۲۲ خطى . شارح بلاسند تفتازانى . حاشیه کستلى و حاشیه بهشتى و حاشیه خیالى و متن عقائد در متن و حاشیه تدوین شده . چاپ سربى اسلامبول سال ۱۳۱۵ - و قفلى نائینى « ۳۳۵ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۳۶۷-۳۶۸ شرح فصوص الحکم

عربی - مکرر شماره ۸۲۴ خطی، شارح داود قیصری - چاپ سنگی تهران - خط
نسخ سال ۱۲۹۹ وقفی نائینی - وقفی فهرستی « ۳۲۱ » و « ۳۲۷ »

۳۶۹-۳۷۰-۳۷۱ شرح فصوص الحکمه

عربی - مکرر شماره ۸۳۳ خطی، ترجمه شارح را در باب آتب بخطی بشکرید - چاپ
سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۳۱۸ وقفی قائم مقام - وقفی فهرستی - وقفی نائینی -
« ۳۲۸ » و « ۳۲۹ » و « ۳۴۰ »

۳۷۲ شرح فقه الاکبر

عربی - شارح ابو المنتهی احمد بن محمد مغنیاوی متوفای ۱۰۰۰ (۱) تاریخ ختم تألیف
۹۸۹ است. متن فقه الاکبر در حاشیه کتاب تدوین شده - چاپ سربلی اسلامبول - سال ۱۳۰۹ وقفی
فهرستی « ۱۷۵۷ »

۳۷۳-۳۷۴-۳۷۵ شرح فو آند

عربی - مکرر شماره ۸۳۸ خطی، شارح شیخ احمد احسانی - پاسخ سید کاظم از پرسش
های میرزا محمد شفیع ضمیمه کتاب است - چاپ سنگی تبریز - خط نسخ - سال ۱۲۷۴ وقفی
فهرستی - وقفی قائم مقام - وقفی نائینی « ۳۴۱ » و « ۳۴۲ » و « ۳۴۳ »

۳۷۶ شرح گلشن راز

فارسی، شارح حاج میرزا محمد ابراهیم بن محمد علی سبزواری، ترجمه اش بنظر نرسید، گمان برود
از فضلاء سده کنونی باشد - چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۳۰ وقفی فهرستی « ۳۵۰ »

شرح گلشن راز

فارسی - شارح شناخته نشد، ابن کتاب را در حاشیه اشعه اللمعات شماره ۱۴ در صفحه

۳۶۸ به بینید.

۳۷۷ شرح مشنوی

فارسی، شارح حاج ملاهادی سبزواری، تاریخ ختم تألیف شنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۸۴، چاپ
سنگی تهران خط نستعلیق، سال ۱۲۸۵ وقفی نائینی « ۳۵۱ »

۳۷۸ شرح مشاعر

عربی، شارح شیخ احمد احسانی - شرحی است بقال - اقول بره شاعر، الاصدرا و تمام نظر شارح

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب جاری

برد و جرح است . چاپ سنگی تبریز بخط نسخ - وقفی حاج میرزا حسین یزدی سال ۱۳۳۶ «۳۵۱»

۳۷۹ شرح مقاصد ج ۱ و ۲

عربی . مکرر شماره ۱۵۲ خطی . شرحی است . فصل و جامع از ملا سعد تفتازانی بر متن مختصر کلامی تألیفیش موسوم بمقاصد - تاریخ فراغت از تألیف متن - سال ۷۸۴ در سمرقند بوده . چاپ سریبی اسلامبول - سال ۱۳۰۵ وقفی فهرستی «۳۵۳»

۳۸۰ شرح منظومه

عربی - مکرر شماره ۸۴۸ خطی . مؤلف . حاج ملاهادی سبزواری - نسخه درین چاپ ارجوزه در منطق موسوم به اثنای المنتظمه و هم شرح آن تألیفی مؤلف در صدر نسخه تدوین شده است چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۲۹۸ - وقفی فهرستی «۳۵۴»

۳۸۱ شرح منظومه

عربی . مکرر پیش . چاپ سنگی تهران - خط نسخ . سال ۱۳۱۸ وقفی نائینی «۳۵۵»

۳۸۲ شرح منظومه

عربی . مکرر پیش - کتاب درین چاپ قسمت منطق را ندارد . چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۲۹۸ وقفی نائینی «۳۵۶»

۳۸۳ شرح مواقف

عربی - مکرر شماره ۸۵۲ خطی . شارح میرسید شریف علی کرکائی . چاپ سنگی هندوستان خط نستعلیق سال ۱۲۹۴ وقفی فهرستی «۳۵۷»

۳۸۴-۳۸۵-۳۸۶-۳۸۷ شرح مواقف

ج ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸

عربی - مکرر پیش . کتاب درین چاپ در ۸ جزء و ضمن چهار جلد طبع و تدوین شده - صفحات کتاب مزیل بحاشیه حسن جلبی و حاشیه عبدالحکیم سیالکونی است . چاپ سریبی مصر سال ۱۳۲۵ - وقفی نائینی «۳۵۸» و «۳۵۹» و «۳۶۰» و «۳۶۱»

۳۸۸ شرح هداية الحکمه

عربی - مکرر شماره ۸۵۹ خطی . شارح حسین میدی - در آخر این نسخه رساله قوس و قزح ضمیمه است - چاپ سنگی تبریز - خط نسخ - سال ۱۳۰۵ وقفی فهرستی «۳۶۴»

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

شرح هدایة الحکمه

۳۸۹

عربی - مکرر شماره ۸۶۵ خطی. شارح ملاصدرا - رسائل وفوائد زیر در حاشیه کتاب تدوین شده است: ۱ فائده در تحقیق حرکت در جوهر از میرزا ابوالحسن ۲ رساله اصطلاحات عرفاً از مجیب الدین ۳ مسئله شیخ ابوسعید از شیخ الرئيس ۴ و ۵ و ۶ و ۷ تفسیر آیه د خان و سور توحید و معوذتین ۸ و ۹ مسئله بهمنیار از شیخ الرئيس ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ رسائل شیخ الرئيس در معرفه اشیاء و سر قدر و اخلاق و عهد و قوای انسان و سحر و طلسمات ۱۷ رساله در حقیقت صلوة از قاضی سعید قمی ۱۱ در حقیقت تشکیک و اقسام آن از رفیع الدین حسینی ۱۹ رساله در ماهیت صلوة از شیخ الرئيس ۲۰ فائده در نفس از آقا علی مدرس ۲۱ جواب ملاصدرا به سؤال های خواجه نصیر الدین طوسی که از شمس الدین خسرو شاهی نموده بود ۲۲ و ۲۳ دو فائده در تحقیق اسفار اربعه از میرزا رضای اصفهانی و میرزا حسن نوری - چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۱۳ - وقفی فهرستی «۳۶۳»

شرح هدایة الحکمه

۳۹۰

عربی - مکرر پیش. کتاب درین چاپ تنها شرح فن اول آن میباشد و دارای حواشی است از مولوی ابوالحسن حسینعلی فتحفوری لکنوی و حاج حافظ محمد عبدالحی و قاضی ارتضی علیخان و محمد سعدالله از افاضل هند که در تاریخ چاپ زنده بوده اند - چاپ سنگی حیدر آباد دکن خط نسخ سال ۱۲۹۱ وقفی حاج سید محمد شوشتری «۳۱۲»

شفاء ج ۱

۳۹۱-۳۹۲

عربی - مکرر شماره ۸۷۲ خطی. مصف شیخ الرئيس ابوعلی سینا - چاپ سنگی تهران خط نسخ ۱۳۰۵ - وقفی قائم مقام وقفی فهرستی «۳۶۵» و «۳۶۶»

شفاء ج ۲

۳۹۳

مکرر پیش. نسخه دارای حواشی از ملا اولیاء (۱) و سید احمد عاملی و ملا سلیمان و دیگران است. صدر کتاب تعلیقات ملاصدرا بر شفاء تدوین شده. چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۰۳ وقفی فهرستی «۳۱۷»

شفاء العلیل فی مسائل القضاء و القدر والحکمة و التعلیل

۳۹۴

عربی. مؤلف شمس الدین ابو عبدالله محمد بن ابی بکر بن ابوب بن قیم جوزیه زرعی دمشقی

(۱) از شاگردان آتای حسین خوانساری است.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

حنبلی - متولد ۹۹۱ متوفای ۷۵۱ شاکرد ابن تیمیه بوده (۱) کتاب درمبحث قضا و قدر و جبر و تفویض و مطالب مربوطه به آن میباشد که در ۳۰ باب انجامیده - چاپ سربیه مصر ۱۳۲۳ و قفای نائینی « ۳۶۸ »

۳۹۵ شمع الیقین یا آئینه دین

فارسی - مؤلف مولانا حسن بن عبدالرزاق لاهجانی - دوره جامع علم کلام و اصول عقائد امامیه است - چاپ سنگی خط نستعلیق سال ۱۳۰۳ و قفای قائم مقام « ۳۶۹ »

۳۹۶ شوارق الالهام فی شرح تجرید الکلام ج ۱

عربی - مکرر شماره ۸۸۰ خطی - شارح ملا عبدالرزاق لاهجانی - چاپ سنگی تهران خط نسخ - سال ۱۲۹۹ و قفای فهرستی « ۳۷۰ »

۳۹۷ شوارق الالهام ج ۲

عربی - مکرر پیش چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۳۰۳ و قفای فهرستی « ۳۷۱ »

۳۹۸ شوارق الالهام ج ۱

عربی - مکرر پیش چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۲۷۷ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۷۴ »

۳۹۹ شری اهدالربوبیه

عربی - مکرر شماره ۸۸۲ خطی - مؤلف ملا صدرا - چاپ سنگی تهران خط نسخ - سال ۱۲۸۶ و قفای فهرستی « ۳۷۲ »

(حرف ص)

۴۰۰ صراط الجنه

عربی - مؤلف شیخ خلیفگی گنابادی - ارجوزه ایست در علم کلام - تاریخ ختم نظم - سال ۱۲۱۶ است (۲) کتاب مصدراست بمقدمه از شیخ علی نوّه مؤلف و دارای تعلیقاتی است یا مضاعف (ع ل) گویا از شیخ علی مذکور باشد - منظومه نهایه الایجاز و نظم اللثالی و منظومه درمعانی و بیان و تصیده ملحق به نسخه است - چاپ سنگی تهران خط نسخ سال چاپ گمان میرود ۱۳۰۰ باشد - و قفای فهرستی « ۳۷۳ »

(۱) تاریخ آداب اللغة العربیه ج ۲

(۲) در مقدمه کتاب مذکور است که مؤلف این ارجوزه را شرح نموده و شرح را موسوم داشته بسبب المعرفة

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۴۰۱ - ۴۰۲ - ۴۰۳ - ۴۰۴ - ۴۰۵

صراط المستقیم فی معرفة بعض ما يتعلق بالدين القويم ج ۱

فارسی. مؤلف معاصر شیخ محمد جواد بن شیخ غلامرضا قمی. مختصر بست استدلالی در عقائد و اصول اخلاق. تاریخ ختم تألیف ۵ صفر ۱۳۵۶ است. چاپ سربی سال ۱۳۵۶. وقفی حاج شیخ علی اکبر نهاوندی. در آذر ۱۳۱۹ «۷۵۸۳» و «۷۵۸۴» و «۷۵۸۵» و «۷۵۸۶» و «۷۵۸۷»

صنایعیه

۴۰۶

فارسی. مکرر شماره ۸۸۹ خطی. مؤلف میر قندوسکی. نسخه مصدر است بمقدمه و تصحیح کتاب آقای علی اکبر شهابی. چاپ سربی تهران. وقفی علی اکبر شهابی در تیر ۱۳۱۹ «۶۷۴۵»

صواعق البرهان

۴۰۷

فارسی. مؤلف حاج شیخ زین العابدین خان کرمانی. کتاب رد بر دلائل العرفان تألیفی حاج میرزا حیدرعلی اصفهانی. بر مبلغ بهائیان و ابطال مدعای بهائیان است. چاپ سنگی تبریز است. خط نسخ. سال ۱۳۳۱ وقفی نائینی «۳۷۵»

۴۰۸ صواعق المحرقه فی الرد علی اهل البدع والزندقه

عربی. مؤلف شهاب الدین ابوالعباس احمد بن محمد بن علی بن حجر صری سمدی انصاری شافعی اشعری. متولد در مصر در کوی ابوالهیثم معروف بان حجر هینمی. متولد در ۸۰۹ هجری. متوفای ۹۷۴ هجری قمری برابر ۱۴۰۶ - ۱۵۶۰ میلادی در مکه (۱) یا ۹۷۳ قمری (۲) یا رجب ۹۹۴ (۳) از شاگردان جامع ازهر مصر و مفتی مکه بوده. کتاب در مسئله امامت و خلافت خلفاء راشدین و رد و تشنیع بر شیعه امامیه است و مرتب است بر ۳ مقدمه و ۱۰ باب و یک خانمه. کتاب تطهیر الجنان واللسان در حاشیه کتاب تدوین شده. چاپ سربی مصر سال ۱۳۰۷ وقفی فرستی «۳۷۶»

(حرف ط)

طرائف و هم ترجمه آن

در باب اخبار به پیشید.

- (۱) الاعلام ج ۱ این تاریخ تولد و وفات که بهالهجری تعیین شده با تاریخ میلادی که ذکر شده مخالف است و هم بهیند است که مؤلف ۱۶۵ یا ۱۵۴ سال عمر کرده باشد.
- (۲) تاریخ آداب اللغة العربیه ج ۳ (۳) روایات الجنان. درین دو کتاب تاریخ ولادت ذکر نشده.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

طرب المجالس

در باب اخلاق به پیشینه .

(حرف ع)

۴۰۹ عبقات الانوار فی امامة ائمة الاطهار

ج ۵ از منهج ۲

فارسی . مؤلف مولانا سید حامد حسین - کتاب رد است بر کتاب تحفة العزیزین ولی الله دهلوی که در آن کتاب اخبار وارده دالة بر امامت حضرت امیر المؤمنین ص را تضعیف نموده - مولانا درین کتاب ورود آن اخبار را ازینممبر ص ۴ بطریق اهل سنت از دوره صحابه و عصر صدور نادره خودش بتواتر ثابت نموده و مشحون بفوائد و تراجم و دقائق رجالی و تاریخی و کلامی است و در موضوع خود ش یکتا و از حسنات روزگار است بواسطه نداشتن تمام مجلدات نبویب تحقیقی کتاب و شماره مجلدات آن دانسته نشده . موجودی ص جلد از مجلدات منهج دوم کتاب است بشرح زیر : جلد ۵ از منهج ۲ در حدیث شریف امامیة العلم و علی بابها است . که در دو مجلد تدوین شده گه این جلد و جلد بعد از این است . جلد ۱۲ از منهج ۳ در حدیث مبارک ثقلین نیز در ۴ مجلد صورت گرفته گه پی در پی ذکر میشود - چاپ سنگی لکهنو خط نستعلیق . سال ۱۳۱۷ قمری . وقفی سید نواب حیدر در شهر یور ۱۳۱۲ « ۳۸۲ »

۴۱۰ عبقات الانوار جزء ۲ از ج ۵ از منهج ۲

فارسی - مکرر پیش . تبیین گفتار حدیث پیش است - چاپ سنگی لکهنو خط نستعلیق . سال ۱۳۲۷ وقفی سید نواب حیدر در شهر یور ۱۳۱۲ « ۳۸۳ »

۴۱۱ عبقات الانوار ج ۱۲ از منهج ۲

فارسی - مکرر پیش . حدیث ثقلین ازین جلد آغاز و در جلد پس ازین ختم میشود - چاپ سنگی - لکهنو - خط نستعلیق سال ۱۳۱۴ وقفی سید نواب حیدر در شهر یور ۱۳۱۲ « ۳۸۴ »

۴۱۲ عبقات الانوار جزء ۳ از مجلد ۱۲

فارسی - مکرر پیش . بقیه گفتار حدیث ثقلین درین مجلد خانمة میاید - چاپ سنگی لکهنو خط نستعلیق - سال ۱۳۴۴ وقفی سید نواب حیدر در شهر یور ۱۳۱۲ « ۳۸۵ »

عجائب انصوص فی تهذیب الفصوص

عربی - مؤلف یکی از فضلاء که در سال ۱۳۳۵ میزیسته و ناوش را پنهان داشته . رساله

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

تلخیص و توضیح قصص الحکمة فارابی است. مؤلف کتاب را بنابر نسخه شیخ محیی الدین صبری کردی اهداء نموده - این کتاب را در شماره ۱۸۷ تاج المجامیع به بینید .

۴۱۳ عرجة الاحمدیه الی حضره الاحدیه

فارسی. مؤلف ضیاء الدین شیخ محمد جعفر بن فخرالدین محمد اسمعیل نوری کجوری متوفای ۱۲۹۵ در تهران بسن نزدیک به ۴۰ مدفون در وادی السلام نجف. از فضلا و اهل منبر بوده کتاب در بیان معراج پیغمبر خاتم ص ۴ و مطالب مربوطه به آن می باشد. تاریخ فراغت از تألیف ذیحجه ۱۲۸۹ است. چاپ سنگی تهران. خط نسخ سال ۱۳۲۵ و قفای فهرستی ۳۸۶

عرفان نامه

فارسی. مؤلف حاج ملا عباسعلی کیوان قزوینی. در شرح معنی عرفان و حاوی مطالب فلسفی و عرفانی و متفرقه است. این کتاب ضمیمه حج نامه شماره ۲۶۳ است.

۴۱۴ عقائد المؤمنین

فارسی مؤلف شیخ عبد الله بن محمد حسن خوراسکانی اصفهانی ملقب به مالک النجات که در تاریخ چاپ رساله در مدرسه عبدالله خان تهران میزیسته (۱) رساله مختصریست در اصول عقائد که برای مجد السادات سید نورالدین شیرازی تألیف نموده - چاپ سنگی تهران خط نسخ ۱ سال ۱۳۱۴ - و قفای فهرستی «۳۸۷»

۴۱۵ عقائد نسفی

عربی - مؤلف ابو حفص عمر بن محمد بن احمد بن اسمعیل نسفی متولد ۴۶۱ در نیشاب متوفای ۵۳۷ در سمرقند (۲) رساله متن موجزی است در علم کلام - شرح این کتاب را بشماره ۸۲۳ خطی به بینید . رساله فقه الاکبر ضمیمه این رساله است - چاپ سنگی بخارا - خط نستعلیق سال ۱۳۲۶ و قفای فهرستی «۳۸۸»

۴۱۶-۴۱۷ العقل الباطن او مکنونات النفس

عربی - مؤلف معاصر سلامه موسی مصری - کتابی است در معرفت النفس جدید که در برخی از مطالب و عوارض نفس انسانی گفتگو مینماید - چاپ سری مصر - سال ۱۹۲۸ م و قفای حاج محمد - تقی ناظم دفتر شهابی در شهر ریز ۱۳۰۲ «۳۸۹» و «۳۹۰»

العقود الدریة فی رد شبهات الوهابیه

عربی - سراینده معاصر حاج سید محسن امین عاملی. قصیده ایست در رد شبهات فرقه وهابی

(۱) بروایت حاج عماد فهرستی. (۲) الاعلام ج ۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

کرم در جمعه ۳ جمادی الثانی ۱۳۴۵ نظم آن پایان یافته و در شنبه ۹ ربیع الاول ۱۳۴۷ از تجرید نظر در آن فراغت یافته. این کتاب ضمیمه کشف الارتباب شماره ۴۸۰ است.

عقیده

عربی - مؤلف ابو عبدالله محمد بن عبدالله بن تومرت هرقی تمهدی مغربی متولد در روز عاشورا ۴۸۵ متوفای ۵۲۴ مدفون در کوه تیمل از توابع مراکش (۱) سلسله پدرانش این است: محمد بن عبدالله بن عبد الرحمن بن هود بن خالد بن تمام بن عدنان بن صفوان بن سفیان بن جابر بن یحیی بن عطا بن ریاح بن یسار بن عباس بن محمد بن حسن بن علی بن ایطالب ۴ از مردمان جبل السوس است. پس از تحصیل و مسافرت در ۵۱۴ در مراکش دعوی مهدویت نموده - رساله مختصریست در اثبات واجب و نبوت - رساله را در مجموعه الرسائل شماره ۵۶۱ به پیشید.

عقیده

عربی - مقاله ایست بسیط در اصول عقائد از شهاب الدین هرون بن بهاء الدین مرجانی قازانی - رساله را در شماره ۵۶۱ مجموعه الرسائل ص ۵۵۶ به پیشید.

۴۱۸-۴۱۹ علم الیقین فی اصول الدین

عربی - مؤلف فیض کاشانی - کتابی است تحقیقی در خلاصه اصول عقائد و لباب معارف که مرتب بر مقدمه و ۴ مقصد و هر مقصدی حاوی ابواب وهربابی مشتمل بر فصولی است مجموع ابواب ۵۰ است. این کتاب را پس از عین الیقین تألیف نموده - تاریخ شروع به تألیف ذیقمده ۱۰۴۰ و فراغت از آن ذیقمده ۱۰۴۲ بوده است - کتابهای عین الیقین و منهاج النجات و مرآت الاخره ضمیمه است. چاپ سنگی تهران - خط نسخ ۱۳۰۳ وقفی فهرستی - وقفی حسین آقا زوار و پسران در فروردین ۱۳۱۵ «۳۹۱» و «۳۹۲»

عین الحق

۴۲۰

فارسی - مؤلف شیخ علی بن محمد جعفر استرآبادی معروف بشریعتمدار متوفای حدود ۱۳۱۵ قمری (۲) رساله مختصریست در اصول دین - چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۰۸ وقفی فهرستی «۳۹۳»

(حرف غ)

غایت المرام

بشماره (۴۵۹) فلك النجاة مراجعه شود.

(۲) بروایت مرحوم حاج محمد فهرستی.

(۱) وفیات الاعیان ج ۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

(حرف ف)

۴۲۱-۴۲۲-۴۲۳-۴۲۴ فتوحات المکیه ج ۱-۲-۳-۴

عربی . مکرر شماره ۹۰۸ خطی . مؤلف شیخ محیی الدین بن عربی - کتاب در این چاپ در ۴ جلد تدوین شده - چاپ سربى مصر سال ۱۲۶۹ و ۱۲۷۰ و ۱۲۷۲ و ۱۲۹۳ و قفى نائینى «۳۹۱۴» و «۳۹۱۵» و «۳۹۶» و «۳۹۷»

۴۲۵-۴۲۶-۴۲۷-۴۲۸ فتوحات ج ۱-۲-۳-۴

عربی - مکرر پیش - چاپ سربى مصر سال ۱۳۲۹ تاریخ چاپ تنها در آخر جلد چهارم یاد شده است - وقفى نائینى «۳۹۸» و «۳۹۹» و «۴۰۰» و «۴۰۱»

۴۲۹-۴۳۰-۴۳۱-۴۳۲-۴۳۳-۴۳۴-۴۳۵-۴۳۶

فتوحات

ج ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸

عربی - مکرر پیش - کتاب در این چاپ در ۸ جلد تدوین شده - چاپ سربى مصر - سال ۱۲۹۳ - تاریخ چاپ تنها در آخر جلد هشتم یاد شده است . وقفى فهرستى «۴۰۲» و «۴۰۳» و «۴۰۴» و «۴۰۵» و «۴۰۶» و «۴۰۷» و «۴۰۸» و «۴۰۹»

۴۳۷ فر آند

عربی . سراینده میرزا محمد تنکابنى صاحب قصص العلماء . ارجوزه ایست در توحید و اثبات واجب تم که در ۱۰۰۰ بیت و در عنوان ۱۴۰ فریده ترتیب یافته . تاریخ قراغت از نظم دوشنبه ۹ صفر ۱۲۸۳ در شهرستان قم . چاپ سنگى تهران - خط نسخ سال ۱۲۸۳ خریدارى آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۶۷۴۶)

۴۳۸ فر آند

فارسی . مؤلف میرزا ابوالفضل محمد بن محمد رضا کلبایکانى مبالغ معروف فرقه بهائیان متوفای حدود ۱۳۳۶ یا ۳۷ بسن ۸۰ یا ۸۲ سالگی در مصر . از خاندان علم و فقاہت است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چایی

برادرش حاج میرزا هدایت الله ازاجله علماء دوره خود بوده و ازطرف مادر بامام جمعه - کلبایکان منسوب است . برای تحصیل باصفهان رفت و در مدرسه صدر میزیست . بجهت تکا هل و تسامحی که در احکام شریعت از خود نشان میداد و سخنهایی که حاکی از جنبه لایقیدی بپندب ابراز میداشت منفور و از مدرسه اخراج شد و به تهران رفت و بدمدته ابن ورقاء وارد جرگه بهائیان و از مبلغین آنان شد . مسافرتی بهمدان کرد و در سال ۱۲۹۹ در تهران زندانی شد . پس از رهایی بهکا و عشق آباد و آمریکا برای تبلیغ رفت و در اواخر در مصر منزوی و مجرد مقیم بود و بادل سردی که بعدالبهاء داشت بجزئی مستمری که از او داشت زندگانی را بلاعقب باخر رسانده این کتاب که در ابتداء بکار آمدن عبدالهء و هنگام گرمی بازار مجادله میان رضای قناد شیرازی و شیخ الاسلام نفلیس تألیف شده رد است بر دو رساله شیخ الاسلام قفقاز: موسوم به رد برایقان و مدافعه بر مقابله خصم و هم حاوی احتجاجات و اصول دعاوی فرقه بهائیان است (۱) تاریخ فراغت از تألیف شب اول شوال ۱۳۱۵ در مصر . (رد برین کتاب را بشماره ۲۴۲ حق المبین و هم به شماره ۵۱۳ مرآت العارفين و ضمائهم آن و هم شماره ۵۹۶ الهدیه المهدویه به پیشید) چاپ سریبی - چاپخانه هندیة مصر سال ۱۳۱۵ و قف فهرستی « ۴۱۰ »

فراندر ضویه

۴۳۹

عربی - مؤلف میرزا محمد بن سلیمان بن محمد رفیع بن عبدالطالب بن علی تنکابنی متولد در ۱۲۳۴ یا ۳۵ متوفای ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۰۳ (۲) صاحب قصص العلماء عالمی جامع و ساده بوده و اساتید زیادی داشته لیکن عمده تحصیلانش در فرقه و اصول نزد صاحب ضوابط بوده . معقول را نزد اشخاصی از شاگردان حکیم نوری دیده و دارای تألیفات متنوع زیادی است . کتاب ارجوزه ایست هزار بیتی در اثبات نبوت عامه و خاصه و دفع شبهات یهود و نصاری که در عنوان ۸۸ فرند صورت گرفته . نظم این ارجوزه را در سفر مشهد شروع نموده و در رجب ۱۲۸۲ در تنکابن از آن فراغت یافته . چاپ سنگی تهران بخط نسخ بسال ۱۲۸۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۷۴۷ »

فروغ هژد یسینی

در باب تاریخ به پیشید .

۴۴۰ - ۴۴۱ - ۴۴۲ - ۴۴۳

الفصل فی الملل و الاهواء و النحل ج ۱-۲-۳-۴

عربی - مؤلف ابو محمد علی بن احمد بن حمید بن حزم بن غالب بن صالح بن خلف

(۱) ترجمه مذکور خلاصه افادات کتبی فاضل معاصر آقای عبدالحسین آیتی است .

(۲) بروایت مرحوم حاج عماد فهرستی از فرزند مؤلف .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

بن معدان بن سفیان بن یزید اندلسی. متولد صبح چهارشنبه سلخ رمضان ۳۸۳ در بخش شرقی قرطبه. متوفای یکشنبه سلخ شعبان ۴۵۶ در دشت لبله یا در دیه منلیشم (۱) مؤلف فارسی نژاد و معروف باین حزم ظاهری و وزیر المستظهر بالله عبد الرحمن خلیفه اموی اندلسی بوده. از این کار روگردان و اقبال بر تحصیل نمود و از اعلام و مؤلفین نامی دو ره خود شمار آمده. در آغاز شافعی بوده و بعداً پیرو مذهب طاهریه (۲) گردیده. کتاب در تحقیق و تاریخ مذاهب بشری و شامل مباحث فلسفی و رد بر عقائد و آراء ملل و مذاهب و گفتار فرق است که در موضوع خودش از نقایس است و در چهار جزء تدوین شده در حاشیه اینکیاب. کتاب ملل و نحل شهرستانی مدون است. چاپ سربى مصر سال ۱۳۱۷-۱۳۲۰-۱۳۲۱. وقفی نائینی (۴۱۱) و (۴۱۲) و (۴۱۳) و (۴۱۴)

۴۴۴-۴۴۵

فصل المقال فیما بین الحکمة والشریعة من الاتصال

عربی- مؤلف ابن رشد اندلسی - کتاب در اثبات تطابق بین حکمت و شریعت اسلامی و بیان توفیق بین فلسفه و دین است - نسخه مصدر است بمباراتی از کتاب الجمع بین العقل والنقل ابن تیمیه در رد این کتاب - کتاب الکشف عن مناهج الادله فی عقائد الملل ضمیمه این کتاب است - چاپ سربى چاپخانه جمالیه مصر . سال ۱۳۲۸ وقفی فهرستی - وقفی نائینی (۲۷۲) و (۴۱۹)

۴۴۶-۴۴۷-۴۴۸ الفصول المهمه فی تالیف الامه

عربی- مؤلف معاصر سید عبد الحسین شرف الدین علملی. کتاب در احتجاجات مذهبی با اهل سنت و رفع شبهات آنان و تیرئه فرقه امامیه از اقترآت آنها و دعوت بالفت و اتحاد است که بر ۱۲ فصل مرتب شده و در زمینه خودش از نقایس مؤلفات بشمار است. کتاب در سال ۱۳۲۷ در شهرستان صور در ۱۰ فصل تألیف شده. درن چاپ ۲ فصل ۷ و ۱۱ باضافات و افادانی دیگر بر آن افزوده گشته - کتاب الکامة الفراء فی تفضیل الزهراء ضمیمه است - چاپ سربى چاپخانه عرفان صیدا سال ۱۳۴۷ چاپ دوم. وقفی مؤلف در فروردین ۱۳۱۶ و وقفی سید صدر الدین در - مرداد ۱۳۱۰ و وقفی میرزا محمد شریف عسکری در خرداد ۱۳۱۲ «۴۹۵» و «۴۹۶» و «۴۱۷»

الفطرة السلیمة

۴۴۹

عربی - مکرر شماره ۹۱۸ خطی . مؤلف حاج محمد کریم عطار . چاپ سنگی تبریز - خط نسخ

سال ۱۳۴۰ وقفی نائینی «۴۱۸»

(۱) اخبار الحكماء . وفيات الاعیان . معجم الادباء ج ۵

(۲) مذهب داود بن علی بن خاف اصفهانی .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

فقه الاکبر

عربی - مؤلف امام اعظم ابوحنیفه نعمان بن ثابت بن (نعمان بن مرزبان از قاری زادگان) یا (طاوس بن هرمزد) ژوطی بن ماه کابلی کوفی - متولد سال ۸۰ یا ۶۱۱ متوفای رجب یا شعبان ۱۵۰ یا ۱۵۳ در زندان مدفون در خیزرانیه بغداد. از پیشوایان مذاهب چهارگانه اهل سنت است و مذهب حنفی بدو منسوب و حنفیان را در فروع مذهب پیشواست. ابوحنیفه بروایت شهرستانی در کتاب (ملل و نحل) در اصول زیدی مذهب بوده و با محمد بن عبدالله معروف بنفس زکیه بیعت نموده و این جهت موجب شد که بامر منصور زندانی شد و در آنجا درگذشت. در فروع نخست گسی است که ابداء و اعمال قیاس نموده و رأی خود را در احکام خدائی متمدن می‌شمرده و در عربیت احسن در گفتار داشته و گفته اند که شرف تلمذ حضرت صادق علیه السلام را داشته و هم ریب آن بزرگوار بوده - رساله مختصر بیست ساده در عقائد بی ذکر دلیل و در آن تعرض بفرقه مرجئه نموده (شرح رساله را بشماره ۳۷۲ ببینید) این رساله ضمیمه عقاید نسفی شماره ۱۳۱۵ است.

فکوک فی مسندات حکم الفصوص

عربی - مؤلف صدرالدین قونوی (۱) توضیحات و تعلیقاتی است بر فصوص الحکم - این رساله را در باب کتب اخلاق چاپی در حاشیه کتاب شرح منازل السائرین منطبعة تهران از ص ۱۸۳ ببینید

فلسفه ابن رشد

۴۵۰

عربی - مؤلف فرح بن انطون بن الیاس انطون متولد ۱۲۹۱ در طرابلس شام؛ متوفای در ۱۳۴۰ در قاهره مدیر مجله الجامعه و از نویسندگان معروف است - کتاب در تاریخچه حیات و شرح عقائد و آراء فلسفی ابن رشد اندلسی است که بر ص باب مبوب داشته - چاپ سربى مصروفی قائم مقام (۳۷۷۳)

فلسفه الاعتماد ج ۱

۴۵۱

فارسی - مؤلف معاصر ضیاء الدین دری - مختصر بیست در فلسفه و عقاید و تاریخ فلسفه. چاپ سربى تهران چاپ دوم. سال ۱۳۱۷ خورشیدی خریداری آستان قدس (۶۷۴۸)

فلسفه الاعتماد ج ۲

۴۵۲

فارسی - مکرر پیش - چاپ سربى تهران چاپ اول. سال ۱۳۱۱ خورشیدی خریداری آستان قدس. در ۱۳۱۸ (۶۷۴۹)

فلسفه الانسان

۴۵۳

فارسی - مؤلف معاصر میرزا علی اکبر حایری زاده هزار جریبی - کتاب در رد گفتار

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

مادیون و بیان فلسفه دین اسلام است. چاپ سنگی چاپخانه میرزا علی اصغر در تهران. به خط نستعلیق در ۱۳۳۳
و نفی فهرستی (۴۲۰)

۴۵۴ فلسفه اولی یا مابعد الطبیعه

فارسی - مؤلف معاصر ابوالحسن شعرانی تهرانی. رساله در بیان آراء فلاسفه باختر در
الهیات و مبحث تجرد نفس و تطبیق اصطلاحات حکماء باختر با اصطلاحات حکماء اسلام است.
چاپ سری چاپخانه دانش تهران. سال ۱۳۱۶ خریداری آستان قدس در ۱۳۱۸ (۶۷۵۰)

۴۵۵ فلسفه حسیه

فارسی - مؤلف معاصر علی اکبر خدا بنده خراسانی. مجموعه ایست از اندیشه های مؤلف
در ابطال فلسفه روحی و ترویج فلسفه حسی و حاوی فوائد متفرقه علمی و تربیتی و غیرهما است
و مرتب بر ۸ جزواست. چاپ سری تهران - تاریخ چاپ از ۱۳۰۸ تا ۱۳۱۳ خورشیدی، خریداری
آستان قدس در ۱۳۱۸ «۶۷۵۱»

۴۵۶ فلسفه الحیات

فارسی. مؤلف کنت لئون نیکلایویچ تولستوی روسی. متولد ۲۸ اوت ۱۸۲۸ در دیه باسانیا
یولیان از توابع بخش تولامتوفای ۱۹۱۰ م در کردگی بی وادر و در طفولیت یتیم گشته برده از
عمرش مصروف تحصیل و در آغاز جوانی عالمی بود حقوق دان و مرحله هم در زندگانی لشگری
گذراند. هوش ذاتی و تادیب زمانه و تحولات زندگی و تجربیات عمری او را در پایان عمر
نویسنده اندیشمندی نمود و در دیه مولدش منزوی و سرگرم بتألیف گشت و از رشته کشت و کار
ارتزاق مینمود - مترجم از عربی جلال الدین دادگری - کتاب شامل ۳۳ فصل اندیشه ها و
وبندارهای او است در موضوع حیات - چاپ سری چاپخانه کوردزی تهران - خریداری آستان قدس
در ۱۳۱۸ خورشیدی «۶۷۵۲»

۴۵۷ فلسفه روحی ج ۱

فارسی - مؤلف معاصر حبیب الله آموزگار، مختصریست در تاریخ فلسفه و آراء خاوریان
و باختریان از حکماء و هم علماء اخلاق در معرفت النفس - چاپ سری چاپخانه فردوسی تهران
سال ۱۳۱۸ خورشیدی. هدیه وزارت فرهنگ در مرداد ۱۳۱۸ «۶۷۵۳»

۴۵۸ فلسفه عشق

فارسی - مؤلف آرتور شوپنهاور آلمان ۱۷۸۸ - ۱۸۶۰ م مترجم معاصر مشفق همدانی -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

چاپ سری چاپخانه خاور در تهران ۱۳۱۳ خورشیدی. خریداری آ-تاققدس در ۱۳۱۸ «۶۷۵۳»

فلسفه نیکو

بنگرید بیاب تاریخ.

۴۵۹ فلك النجاة فى الامامة والصلوة ج ۲ و ۱

عربی وارد و . مؤلف معاصر مواوی حافظ علی محمد بن فتح الدین هندوستانی .
مترجم بارو و : حکیم محمد امیرالدین بن حافظ محمد مستقیم هندی شاگرد مؤلف .
مؤلف و مترجم در آغاز بمذہب تسنن بوده اند که بعداً متبصر و متشیع گشته اند . جلد ۱ کتاب
در مبحث امامت است . و معروف است بقایات المرام فی معیار الامام و جلد ۲ در نماز است . و معروف
است به ترتیب الصلوة فی معیار الامام . کتاب مزیل است بحواشی از مترجم . چاپ سنگی لاهور
خط نستعلیق ۱۲۴۳ و قفی حکیم امیرالدین مترجم کتاب در شهریور ۱۳۰۶ «۴۲۱»

فلك النجاة ج ۳

۴۶۰

اردو - مؤلف مواوی حکیم محمد امیرالدین - تعلیقات و اضافات و تنمیم دو جلد پیش است
و موسوم است بدتشیید فلك النجاة بتعلیق سلك النکات . تاریخ فراغت از تألیف این جلد ۲۵ رجب ۱۳۵۱
است . چاپ سنگی هندوستان خط نستعلیق سال ۱۳۵۴ و قفی مؤلف در شهریور ۱۳۱۶ «۴۲۲»

فوز الاصر

۴۶۱-۴۶۲

عربی - مکرر شماره ۲۱۲ خطی مؤلف ابوعلی احمد بن محمد بن یعقوب بن مسکویه
رازی خازن متوفای ۴۲۱ یا ۴۲۴ مدفون در اصفهان در کوی خاجو (۱) مختصریست استدلالی
در اثبات مبدء و معاد و نبوت که در عنوان سه مسئله و هر مسئله در فصولی انجامیده و این را پیش از
فوز الکبر تألیف نموده . در نامه داشوران مسطور است که این کتاب زیاده بر ۳۰۰۰۰ بیت است
گمان میرود که کاتب فوز الکبر را بفوز الاصر اشتباه نموده و آن کتب حاوی بر اینقدر از
ابیات باشد - چاپ سری مصر سال ۱۳۲۵ چاپخانه سعادت و چاپ سری بیروت سال ۱۳۱۹
نمری و قفی نائینی «۴۲۳» و «۴۲۴»

فیض الباری او تهذیب منظومة السبزواری

عربی - سراینده معاصر سید هبة الدین شهرستانی . کتاب تهذیب ادبی منظومه حاج الاهادی
سبزواری است از تبدیل برخی آیات و اضافه ایاتی بر برخی از مباحث بمنظور تمهید فائده و تکمیل

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

توضیح . چاپ سربی بغداد چاپخانه نصریه . سال ۱۳۴۳ وقفی سید هبة الدین شهرستانی در اردی - بهشت ۱۳۱۲ وقفی محمد مهدی علوی در مهر ۱۳۰۹ - وقفی سید هبة الدین شهرستانی در مرداد ۱۳۱۳ « ۴۲۵ » و « ۴۲۶ » و « ۴۲۷ »

۴۶۶ فی طریقی الی الاسلام ج ۱

عربی - مؤلف معاصر دکتر احمد نسیم سوسنجای یهودی نژادی است که در ۲۲ شعبان ۱۳۵۵ در دادگاه شرع مصر اعتراف بشرف دین اسلام نموده - کتاب در نکویش زندگانی مادی و تحلیل دیانات یهود و نصاری و موازنه میان آنها و اثبات اکمالیت و اصلحیت اسلام است . چاپ سربی مصر سال ۱۳۵۵ وقفی مؤلف در اسفند ۱۳۱۷ « ۵۹۱۳ »

۴۶۷ فی طریقی الی الاسلام ج ۲

عربی - مکرر پیش . چاپ سربی نجف چاپخانه غری - سال ۱۳۵۷ وقفی مؤلف در اسفند ۱۳۱۷ « ۵۹۱۴ »

(حرف ق)

قبضات

۴۶۸

عربی - مؤلف میر داماد - گنایست مفصل و مغلق در موضوع حدوث و قدم عالم - ابتداء تألیف کتاب ۱۷ ربیع الاول ۱۰۲۴ و ختم آن در شب چهارشنبه ۶ شعبان آن سال بوده رساله خلاصة الملکوت و رساله خلق اعمال بنام ایقاعات و رساله در رأی افلاطون و ارسطو در حدوث عالم و اثولوجیا در حاشیه کتاب تدوین شده - چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۲۱۵ وقفی فهرستی « ۴۳۰ »

۴۶۹-۴۷۰ قسطنطین المستقیم

عربی . مؤلف ابو حامد غزالی . صورت مناظره اوست بایکی از مردمان باطنیه ورد بر طریقه حسن صباح است - چاپ سربی چاپخانه تقدم مصر . چاپ دوم - وقفی نائینی - وقفی فهرستی « ۶۲۵ » و « ۵۸۵۷ »

قصد السبیل

۴۷۱

عربی . مؤلف میرزا احمد بن حاج میرزا محمد حسن آشتیانی از معارف و مدرسین معقول و منقول و موجهین علماء معاصر در تهران است . رساله در نفی جبر و تفویض و اثبات امر بین الامرین است . چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۳۵ وقفی فهرستی « ۴۳۱ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۴۷۲-۴۷۳-۴۷۴ قواعدالعقائد

عربی - مکرر شماره ۹۲۳ خطی • مؤلف خواجه نصیرالدین طوسی • الزام النواصب و منهاج السالکین ضمیمه این کتاب چاپ شده است - چاپ سنگی تهران • خط نسخ • سال ۱۴۰۳
دو جلد وقفی قائم مقام - وقفی فهرستی - « ۲۳۳ » و « ۴۳۴ » و « ۴۴۵ »

القول الوسیط فی جعل المؤلف البسیط

عربی - مؤلف محمد حسن بن محمد ظهیر سنبلی دهلوی اسرائیلی نسب حنفی مذهب
رساله مرتب است بر ۳ فصل و خانمه: ۱ فی الجعل المؤلف والبسیط ۲ فی بیان تعلق الجعل مؤلف
أو البسیط بالذاتیات ۳ فی جعل لوازم الماهیه - خانمه فی جعل الصفات الاتزاعیه • مؤلف رساله را
بخواهش مولوی محمد حسین تألیف نموده • تاریخ ختم شوال ۱۲۹۶ در شهرستان بدایون • این کتاب را
ضمن مجموعه سه ضروریه شماره ۲۳ منطق چاپی ص ۲۶۰ به بینید •

قهوه خانه سورات

۴۷۵

فارسی - مؤلف ژاک هنری برناردین دوسن پیر - متولد در ۱۹ ژانویه ۱۷۳۷ یا ۱۷۲۷
در هاور متوفای ۲۱ ژانویه ۱۸۱۴ در ارانی - نویسنده معروف فرانسوی • مترجم معاصر سید
محمد علی جمال زاده • داستان کوچک فلسفی است در بیان خرافات معتقدات برخی از ملل و
فرق ادیان - چاپ سری چاپخانه شرافت بمبئی سال ۱۳۲۴ خریداری آستان قدس در ۱۳۱۸ « ۷۱۲۷ »

(حرف ك)

کامل السقیفه بهائی

۴۷۶

فارسی مکرر شماره ۲۱۹ خطی • مؤلف عمادالدین حسن بن علی بن محمد بن علی بن
حسن طبرسی - چاپ سنگی بمبئی • خط نستعلیق سال ۱۳۲۳ وقفی فهرستی « ۴۳۶ »

کبریت الاحمر فی بیان علوم الشیخ الاکبر

عربی - مؤلف ابو محمد عبدالوهاب بن احمد بن علی حنفی شمرانی متولد ۸۹۸ در
قلقشند برورش یافته در ساقیه ابو شمره متوفای در ۹۷۳ در قاهره (۱) از علماء متصوف است که
در قسطاس مزینسته و نسبش به محمد بن حنفیه میرسد - این کتاب منتخب از کتاب انوار القدسیه
او است و آن کتاب مایخص فتوحات المکیه ابن عربی است • کتاب را در حاشیه البواقیت والجواهر
شماره ۶۶۹ به بینید •

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

کتاب الأبرار

۴۷۷-۴۷۸

عربی. مؤلف حاج شیخ الرئيس ابوالحسن میرزا بن محمد تقی میرزا حسام الساطنه بن فتحعلیشاه قاجار متخلص بحیرت - متولد ۱۲۶۴ در تبریز متوفای ۱۳۳۶ سخنرانی بلیغ و از فضلاء و ادباء دوره خود بوده (۱) کتاب در دو رساله حمامة البشری و سر الخلافه تألیفی غلام احمد قادیانی است که بتکلفات منشیانه و اسلوب مقامات تحریری انشاء نموده - چاپ سنگی چاپخانه جعفری بمبئی .
خط نسخ . سال ۱۳۱۲ وقفی ثانی و وقفی فهرستی «۵۸۵۸» و «۵۸۵۹»

کتاب الاعتناء فی شرح واجب الاعتقاد

عربی - شرحی است بر رساله واجب الاعتقاد تألیفی علامه حلی بروایت الذریعه (ج ۲ ص ۲۳۰) شارح فاضل مقدار است . روضات الجنات (ص ۶۶۷) شرح فاضل مقدار را بنام مهج السداد فی شرح واجب الاعتقاد ضبط کرده لکن الذریعه این روایت را رد و حمل بر سهو قلم نموده - این کتاب را ضمن کلمات المحققین شماره ۵۰۰ به بینید .

کتاب الایمان

۴۷۹

عربی - مؤلف ابن تیمیه - کتاب در بیان حقیقت ایمان و اسلام است . چاپ سری چاپخانه سعادت مصره . سال ۱۳۲۵ وقفی فهرستی «۴۴۷»

کتاب التعجب

عربی - مؤلف ابوالفتح محمد کراجکی کتاب در بیان اغلاط اهل سنت و جماعت است در مسئله امامت و بماتند متمم و مستدرک باب آخر کتاب اطراف الدلائل و اوائل الدلائل تألیفی شیخ مفید است این کتاب را ضمیمه کترة فوائد شماره ۵۰۸ به بینید .

۴۸۰ کشف الارتیاب فی اتباع محمد بن عبد الوهاب

عربی - مؤلف ناصر حاج سید محسن امین عاملی - کتابی است جامع و مفصل و بی مانند در تاریخ و شرح عقائد و ابطال معتقدات و هایان . تاریخ فراغت از تألیف او آخر رمضان ۱۳۴۹ در دیه شقراء است و در او اسطر ربيع الاول ۱۳۴۷ در شهرستان دمشق از تجدید نظر و پاک نویس آن فراغت یافته - عقود الذریه ضمیمه کتاب است - چاپ سری دمشق چاپخانه ابن زیدون سال ۱۳۶۷
وقفی مؤلف در فروردین ۱۳۱۲ «۳۷۸۳»

کشف الحیل

در باب تاریخ به بینید .

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

الكشف عن مناهج الأدلة في عقائد الملة

عربی. مؤلف ابن رشد اندلسی - کتاب در رد متکلمین و شرح تباین آراء فرق اسلامی در اصول عقائد و بیان گمراهی و بطلان رویه فرق حشویه و اشعریه و معتزله و ضوفیه و دور بودن آنان از طریق شرع و درک مقصود شارح و اثبات تطابق و توافق رویه حکماء و ارباب نظر است با شریعت. این کتاب ضمیمه فصل المقال شماره ۴۴۴ است.

۴۸۱ کشف الغوایة عن کتاب الهدایة

عربی. مؤلف معاصر سید اسدالله خارقانی - کتاب رد بر جزء ۳ کتاب الهدایة نشریه فرقه پروتستانت است. این جزء بخش مقدمه و در بیان مسائل کلیه عقلیه راجع باصول ادیان و اساس شرایع است که افراد در چاپ شده. چاپ سربیی نجف چاپخانه جبل المتین سال ۱۳۲۹ و قفی نائینی «۴۳۸»

۴۸۲ کشف الفو آند فی شرح قواعد العقائد

عربی - شارح علامه حلی - شرحی است بقال اقول بر رساله قواعد العقائد خواجه نصیر طوسی که بخواهش فرزندش فخر المحققین تألیف نموده - رساله های حقائق الایمان و اسرار الصلوة و کشف الریبه و تفسیر سورة اعلی ضمیمه این کتاب است - چاپ سنگی تهران. خط نسخ. سال ۱۳۰۵ و قفی فهرستی «۴۳۹»

۴۸۳ کشف الفو آند

عربی - مکرر پیش - درین نسخه فقط حقایق الایمان ضمیمه است. چاپ سنگی تهران خط نسخ. سال ۱۳۰۵ - و قفی نائینی «۴۴۰»

۴۸۴ کشف الفو آند

عربی - مکرر پیش. رسائلی که در شماره ۴۸۲ ضمیمه بود در این جلد نیز می باشد. چاپ سنگی تهران. خط نسخ. سال ۱۳۱۱ و قفی حسین آقا زوار و پسران. در فروردین ۱۳۱۹ «۴۴۱»

۴۸۵ کشف الفو آند

عربی. مکرر شماره ۴۸۲ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ «۶۷۵۵»

۴۸۶ کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد

عربی. مکرر شماره ۲۲۰ خطی. شارح علامه حلی - چاپ سربیی چاپخانه عرفان صیدا سال ۱۳۵۳ و قفی محمود خوشنویسان در مهر ۱۳۱۶ «۴۴۲»

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب جای

۴۸۸-۴۸۷ کشف المراد

عربی - مکرر پیش چاپ سنگی بمبئی - خط نسخ سال ۱۳۱۱ و قفای فهرستی خریداری
آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ «۴۸۲» و «۶۷۵۶»

۴۸۹ کشف النقاب عن عقائد ابن عبد الوهاب

عربی - مؤلف معاصر سید علینقی بن ابی الحسن بن ابراهیم بن محمد تقی بن حسین
بن دلداری علی نقوی نصرآبادی لکنهوی - متولد ۱۳۲۳ (۱) کتاب در ابطال عقائد فرقه وهابیان است.
تاریخ فراغت از تألیف سال ۱۳۴۵ در نجف چاپ مربی نجف - چاپخانه حیدریه - سال ۱۳۴۵
وقفی مؤلف در شهریور ۱۳۱۰ «۴۴۴»

۴۹۰ کفایة المؤمنین

فارسی - مؤلف و ناشر نایب الولاية میرزا احمد بن حاج محمد کریم تبریزی مجموعه است.
حاوی سه رساله: ۱ اوصاف المقربین در ترجمه مجد الاشراف جلال الدین محمد شیرازی قطب
فرقه صوفیه ذهبیه تألیف نایب الولاية تاریخ فراغت از تألیف سال ۱۳۳۸-۲ منظومه خلاصه
الحقائق شیخ نجیب الدین رضای تبریزی اصفهانی ۳ مکاتیب قطب محوی - چاپ سربلی چاپخانه
احمدی شیراز سال ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸ و قفای فهرستی «۴۵۷»

۴۹۱ کفایة المؤمنین فی عقائد الدین ج ۱

فارسی - مؤلف حاج سید اسمعیل بن احمد عقیلی علوی نوری متوفای ۱۳۱۷ قمری در
نجف مدفون در صحن روضه علوی ۴ از شاگردان میرزا حبیب الله رشتی و میرزا محمد حسن
شیرازی است (۲) کتاب دوره جامع علم کلام است که در سه جلد انجامیده: جلد ۱ در مباحث
اثبات واجب - تاریخ ختم این جلد ۱۲۹۹ است ۲ در مبحث امامت است که مفصل نکاشته و در ۱۳۰۱ از
تألیف آن فارغ شده ۳ در مبحث معاد است و موسوم است بذخیره العباد. تاریخ ختم تألیف
این جلد شب ۲ شنبه ۱۷ ربیع الاول ۱۳۰۴ است، چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۲۹۹
هجری قمری - وقفی فهرستی «۴۴۸»

۴۹۲-۴۹۳-۴۹۴-۴۹۵ کفایة المؤمنین ج ۲

فارسی - مکرر پیش چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۰۱ سه جلد وقفی
میرزا عباس بسال ۱۳۰۷ - یک جلد (شماره ۴۹۳) وقفی فهرستی «۴۴۹» و «۴۵۰» و
«۴۵۱» و «۴۵۲»

(۱) الذریعه ج ۳ ص ۱۸۵

(۲) اعیان الشیعه ج ۱۱ ص ۲۵۳ مؤلف را ستوده و اشتباهات تاریخ فوتش را در غره شعبان ۱۳۲۱ و
مدفونش را در صحن کاظمین ضبط کرده.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۴۹۶-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹ کفایةالموحدین ج ۳

فارسی - مکررپیش چاپ سنگی تهران خطنسخ ۱۳۰۴ سه جلد وقفی میرزا عباس بسال

۱۳۰۷ - یکجلد (شماره ۴۹۷) وقفی فهرستی (۴۵۳) و (۴۵۴) و (۴۵۵) و (۴۵۶)

کلمات المحققین ۵۰۰-۵۰۱

عربی و فارسی - مجموعه ایست شامل ۲۱ رساله و مقاله که جامع ناشرانرا بدین نام موسوم داشته: ۱ رساله سعدیه علامه حلی ۲ کتاب الاعتماد فی شرح واجب الاعتقاد ۳ رساله فخریه ۴ میراثیه ۵ رساله حریری ۶ صیغ المقود ۷ رساله درجبر و اختیار ۸ رساله درجبر و قدر ۹ رساله خلق اعمال دوانی ۱۰ شرح حدیث حقیقت ۱۱ رساله خلق اعمال میر داماد ۱۲ رساله جبر و اختیار فیض کاشانی ۱۳ رساله وجودیه میرسیدشریف کرکائی ۱۴ رساله سرائع الصلوة ۱۵ - رساله اعیان ثابته ابن عربی ۱۶ مقاله درتجدید کرامات ۱۷ مقاله درفهوم وجود از میرداماد ۱۸ رساله در ذبیحه اهل کتاب ۱۹ مقاله درغیبت امام از شریف مرتضی ۲۰ مقاله در بیان احکام اهل آخرت هم از ۲۱ مقاله در عصمت نیز از او چاپ سنگی تهران - خطنسخ - سال ۱۳۱۵ - واقف شناخته نشد - وقفی فهرستی «۴۷۰» و «۷۱۰۱»

کلمات مکنونه ۵۰۲

عربی و فارسی - مکرر شماره ۹۴۹ خطی - مؤلف فیض کاشانی - چاپ سنگی بمبئی - خطنسخ:

سال ۱۲۹۶ وقفی فهرستی «۵۸»

کلمة التوحید لرفع التردد ۵۰۳

فارسی - مؤلف معاصر سیده محمد بن علی حسینی معروف به مشکوة بیرجندی استاد دانشگاه

تهران - رساله در توحید است - تاریخ تألیف ۱۳۴۲ در مدرسه محمودیه تهران - مشکوة الاسرار

شمیمه این رساله است - چاپ سنگی تهران چاپخانه حاج عبدالرحیم - خطنسخه سال ۱۳۴۴

خریداری آستان قدس در تیر ۱۳۱۰ ه ۴۵۹

الکلیات الخمس ۵۰۴

عربی - کتاب شامل ۵ مسئله فلسفی است: جزء لا یتجزی - عقل - نفس کلی - انسان -

هیولی - ناشر کتاب: عبدالحمید رمزی قبطان ابن مسائل را از کتاب کشف اللبس عن

حقیقة النفس تألیفی ابن صلاح (۱) التقاط و مرتب و بدین نام معنون و موسوم نموده - چاپ سری -

چاپخانه نیجاح بغداد - سال ۱۳۵۷ وقفی سید هبة الدینی شهرستانی در مهر ۱۳۱۸ «۶۷۵۷»

(۱) صلاح الدین بن زین الدین احمد که در ۹۷۷ در دمشق میریسته

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۵۰۵ - ۵۰۶ - ۵۰۷ کلید بهشت

فارسی - مؤلف قاضی سمید قمی (۱) درمرآت الحق (۲) (ص ۲۴) کتابی بدین نام به ملا رجیملی تبریزی نسبت داده - سید خوانساری درروضات الجنات (ص ۶۴۸) بطوری که در خاطرش بوده کتابی بدین نام در اصول دین از مؤلفات فاضل هندی یاد نموده ، لیکن بامسکن بودن تعدد کتاب هائی که بدین نام و درین موضوع تألیف شده چیزی که نسبت کتاب را بقاضی نزدیک میدارد نسخه خطی این کتاب است که در دوره زندگانی قاضی نوشته شده و کتاب در آخر نسخه این عبارت را آورده : « تمت فی تاریخ شهر ذیحجه الحرام سنه ۱۰۸۵ کلید بهشت من مصنفات جالبینوس الزمان میرزا محمد سعید سلمه الله تم عن الافات » کتاب درشناسائی آغاز و انجام است ، و محبوب بردو بخش است : ۱ درمقدمات ۲ درمسائل ضروریه مبدء و معاد - نسخه مصدر است بمقدمه از فاضل معاصر سید محمد مشکوة بیرجندی - چاپ سربیی تهران چاپخانه مجلس سال ۱۳۱۵ خورشیدی دو جلد بوسیله سید محمد مشکوة در فروردین ۱۳۱۶ بکتابخانه آستان قدس تقدیم گردیده است . و یکجلد وقفی آقای فتح الله باکروان بسال ۱۳۱۶ « ۶۰ » و « ۶۱ » و « ۶۲ »

۵۰۸ کنز الفی آند

عربی - مکرر شماره ۲۲۶ خطی - مؤلف ابوالفتح محمد بن علی بن عثمان گراچکی - متوفای ۴۴۹ (۳) شاگرد شیخ مفید و شریف مرتضی است و هم روایت میکند از سلار دیلمی و محمد بن شاذان قمی و ابوالرجاء بلخی و ابو عبدالله حسین بن عبدالله بن علی واسطی و دیگران از مشایخ شیعه و هم از اهل سنت - کتب مجموعه ایست نفیس شامل علوم و فنون چندی از غرر مسائل کلامی و رد و ایراد بر ملل و نحل و آراء فرق مختلفه و اخلاق و اصول فقه و غیره است و در آن چند رساله از تألیفاتش را هم درج نموده : ۱ القول المئین عن وجوب مسح الرجلین ۲ البیان عن جمل اعتقاد اهل الایمان ۳ الاعلام بحقیقه اسلام امیر المؤمنین ۴ رساله در وجوب امام ۵ تذکره باصول فقه ۶ البرهان علی طول عمر صاحب الزمان . کتاب از نسخه فاضل ایروانی (۴) و نسخه ثقة الاسلام تبریزی چاپ شده است . نسخه فاضل ایروانی از نسخه فاضل هندی صاحب کشف الثام رونویس شده بوده ، کتاب التعجب من اغلاط العامه ضمیمه این کتاب است چاپ سربیی تبریز . خط نسخ سال ۱۳۲۲ وقفی قهرستانی (۵۸۶۰)

- (۱) روضات الجنات ص ۳۰۲ (۲) شماره ۵۹۶ عموی اخلاق خطی .
(۳) روضات الجنات . مستدرک الوسائل (۴) آخوند ملا محمد متوفای شب چهارشنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۳۰۶ در نجف مدفون در مدرسه ایروانی شاگرد صاحب جواهر و شیخ انصاری . (احسن الودیع)

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چایی

۵۰۹ کنوز الالهام فی حقیقة الاسلام

فارسی - مؤلف ملویخان امام الحکماء که در تاریخ چاب زنده بوده . رساله بخش یکم از این تألیف و موسوم بمیزان است و بخش دوم را به تبیان نامیده است . این بخش مختصری است در اصول دین در ضمن ۵ فصل و مینماید که منظور مؤلف توحید و تألیف بین شیعه و سنی بوده و از اینرو امامت را عنوان نکرده و آنرا مندرج در نبوت نموده و از شئون آن قرارداد داده و مخالف فریقین را شایسته ذکر ندانسته . چاپ سنگی حیدرآباد دکن - خط نستعلیق سال ۱۳۱۶ وقفی نائینی « ۴۶۳ »

(حرف گ)

۵۱۰-۵۱۱-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴ گفتار خوش یار قلی ج ۱ و ۲

فارسی . مؤلف معاصر شیخ محمد بن شیخ اسمعیل محلاتی نجفی متوفای پس از ۱۳۲۵ هجری قمری . کتاب در رد بهائیان و شامل مطالب و انتقادات اخلاقی و اجتماعی و سیاسی است که بصورت داستان در آورده . چاپ سربی مشهد چاپخانه خراسان . سال ۱۳۴۳ - وقفی نائینی - وقفی داود میرزا افشار نادری در ۱۳۱۱ - وقفی فهرستی - دو جلد وقفی حاج میرزا احمد آقازاده خراسانی در آذر ۱۳۰۵ - « ۴۵۰۰ » و « ۴۵۰۱ » و « ۴۵۰۲ » و « ۴۵۰۳ » و « ۴۵۰۴ »

۵۱۵ گفتار روح پرور

فارسی . مختصر کتاب مفاوضات عبدالبهاء عباس آفندی است که م . رضای هزار شیرازی تالخیص نموده و مؤلف را صریحاً نام نبرده و بطور ابهام بجهله: یکی از بزرگان روحانی عالم . یاد کرده . چاپ سربی شیراز سال ۱۳۰۵ خورشیدی . وقفی ابراهیم دولتشاهی در مهر ۱۳۱۸ « ۶۷۵۸ »

۵۱۶ گلدسته چمن آئین زرتشت

فارسی . مؤلف میر بد شهر یار جی دادابهائی بهروچارا - سخنران انجمن زردشتیان در هندوستان در ۱۸۹۳ م - مترجم: ماسترخدا بخش بهرام خداداد رئیس نرسوآبادی یزدی - رساله در بیان عقیده و شریعت کیش زردشتی است که بزبان انگلیسی تألیف و نشر شده - تاریخ فراغت از ترجمه ۱۵ خرداد ماه قدیم ۱۲۶۵ یزد گردی چاپ سنگی . چاپخانه ناصری بمبئی - خط نستعلیق سال ۱۲۹۷ - یزد گردی وقفی نائینی « ۴۶۴ »

۵۱۷-۵۱۸ گوهر مراد

فارسی - مکرر شماره ۹۶۰ خطی . مؤلف ملا عبدالرزاق لاهیجانی . چاپ سنگی خط نسخ -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

وقفی نعمت الله وزیرى درتیر ۱۳۱۱ وقفی فهرستى «۴۶۵» و «۴۶۶»

(حرف ل)

۵۱۹ - ۵۲۰ - ۵۲۱ لباب الاشارات

عربى - مؤلف امام فخر رازى (۱) كتاب خلاصه مقصود ومختصر كتاب الاشارات والتنبیها
شيخ الرئيس است كه بهارتى روان و روشن به درخواست بزرگى تلخیص وتألیف نموده . تاریخ
ختم تألیف جمادى الاول ۵۹۷ نسخه چاپ شده است از نسخه خطی كه در ۶۲۳ نوشته شده بوده (۲)
چاپ سربى چاپخانه سعادت مصر . سال ۱۳۲۶ وقفی قائم مقام - وقفی فهرستى - وقفی نائینى «۴۶۷»
«۴۶۸» و «۴۶۹»

۵۲۲ لسان الحق

عربى - مؤلف سید مهدى قزوینى كازمینى - كتاب رد است بر كتاب البراهین العقلیه والعلمیه
فی ضحوة الایمان المسیحیه تألیفى قائم مقام نرتن . ترجمه: حبیب سعید تاریخ ختم تألیف ۳ رمضان
۱۳۴۴ در بصره - چاپ سربى چاپخانه دارالسلام بغداد - سال ۱۳۴۵ وقفی مؤلف در خرداد
۱۳۱۱ « ۴۷۱ »

۵۲۳ لسان الصدق

عربى - مؤلف شیخ على بن عبد الله بن على بحرینى - كتاب ردیست متین بر كتاب میزان
الحق وابطال گفتار مسیحیون . تاریخ ختم تألیف جمعه ۲۰ ذی قعدة . ۱۳۰۶ - چاپ سنگى بمبئى - خط نسخ
سال ۱۳۰۷ خریدارى آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۴۷۵ »

۵۲۴ تا ۵۴۹ لسان المسلمین

فارسی - مؤلف معاصر شیخ عبدالحسین شرع الاسلام - رساله در استدلال بایات تورات
وانجیل های رائج است - بر سه خافت و تحریف و بطلان آنها - چاپ سربى چاپخانه اتحاد اصفهان
سال ۱۳۴۹ چاپ سوم - وقفی سید صدرالدین در مرداد ۱۳۱۰ از شماره ۴۷۲ تا شماره ۴۹۷
(۲۶ شماره) مؤلف و واقف برابر همین شماره است .

لطایف غیاثی

بنگريد بشماره ۱۲۹ اسرار التنزیل .

(۱) كشف الظنون ج ۱ (۲) ۱۲ سال پس از فوت مؤلف

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

لطیفه غیبیه

۵۵۱-۵۵۰

فارسی - مکرر شماره ۱۰۶۳ خطی . مؤلف محمد دارابی - چاپ سنگی چاپخانه عامیه تهران خط نستعلیق سال ۱۳۰۴ چاپ یکم وقفی قائم مقام - وقفی نائینی « ۴۹۹ » و « ۵۰۰ »

(حرف م)

ما بعد الطبیعه

۵۵۲

عربی - مؤلف ابن رشد اندلسی - کتاب در بیان خلاصه آراء موضوعه ارسطو است در علم ما بعد الطبیعه که مرتب شده بر پنج مقاله و مقاله پنجم چاپ نشده . از کتاب برمی آید که همان تألیفی است که در عیون الانباء (ج ۲ ص ۷۵) بنام تلخیص ما بعد الطبیعه لارسطو طالیس یاد شده در تاریخ آداب اللغة (ج ۳ ص ۱۰۴) برای مؤلف کتابی بنام تلخیص کتب الارسطو الاربعه ذکر شده . در چاپ باین جمله: « کتاب ما بعد الطبیعه وهو القسم الرابع من تلخیص مقالات ارسطو » تعریف شده و تشخیص یافته . چاپ سری چاپخانه ادبیه مصر چاپ یکم - وقفی فهرستی

« ۵۰۱ »

مبدء و معاد

۵۵۴-۵۵۳

عربی مکرر شماره ۹۷۷ خطی . مؤلف ملا صدرا - نسخه مملوق است به حواشی حاج ملاهادی . رساله القدسیه و رساله حشریه و مظاهر الالهیه و اجوبه المسائل و نیز اجوبه المسائل و تهذیب الاخلاق و رساله التحصین فی صفات العارفين و ترتیب السعادات در حاشیه کتاب تدوین شده است - چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۱۳ وقفی نائینی - وقفی فهرستی « ۵۰۲ » و « ۵۰۳ »

متون

عربی . شش متن مختصر است که در مجموعه موسوم بمجموعه المتون به چاپ رسیده: متن ۱ عقائد منووی تألیف شریف ابو عبدالله محمد بن یوسف حسنی منووی متوفای ۸۹۵ یا ۸۹۲ (۱) مختصر است در توحید و نبوت و دارای شروحی است و بزبانهای اروپائی هم ترجمه شده و معروف است بام الیهامین و و ختم نموده رساله را بشرح شهادتین ۲ جوهره التوحید - منظومه ایست در کلام از شیخ ابراهیم لقانی مالکی متوفای ۱۰۴۱ (۲) ۳ بدأ لا مالی منظومه ایست که سراینده آن شناخته نشده ۴ خریده البیة منظومه ایست در عقائد از احمد در دیر ۵ عقائد شیانی - قصیده ایست الفیه در اصول عقائد از ابو عبدالله محمد شیانی شافعی (۳) ۶ عقائد باجوری - مؤلف ابراهیم باجوری

(۱) کشف الظنون ج ۱ ص ۱۵۱ (۲) کشف الظنون ج ۱ (۳) کشف الظنون ج ۲ ص ۱۱۷

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

مختصریست بسیط در اوصاف حق تعالی و انبیاء این مجموعه را در باب جنک و مجامیع چاپی بشماره ۶۰۸۸ عمومی به بینید.

۵۵۵-۵۵۶-۵۵۷ مجلی مرآت المنجی

عربی. مکرر شماره ۹۸۲ خطی. مؤلف ابن ابی جمهور احسائی. چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۳۲۹ وقفی قائم مقام - وقفی نائینی وقفی فهرستی «۵۰۴» و «۵۰۵» و «۵۰۶»

۵۵۸ مجمع السعادات

فارسی - مؤلف حاج ملا سلطانهلی گنابادی - کتابی است جامع در اصول عقائد و فرائض و سنن. بخش اصول عقائد آنرا به ترتیب اصول کافی مرتب نموده و در آن برخی از احادیث مجمله اصول کافی را شرح نموده و بخشهای فرائض و سنن را به ترتیبی دیگر نگاشته - کتاب بر یک مقدمه و ۱۲ باب و خانمه تبویب شده - چاپ سنگی تهران. خط نسخ سال ۱۳۱۷ وقفی فهرستی «۵۸۶۱»

۵۵۹ - ۵۶۰ مجموعه الرسائل

عربی. مجموعه ایست محتوی بر رساله هائی از سید کاظم رشتی در رشته های مختلف و شامل عقائد علمی و تاویلات او است - چاپ سنگی تبریز خط نسخ سال ۱۲۷۷ وقفی نائینی - وقفی حاج میرزا حسین یزدی «۵۰۷» «۵۰۸»

۵۶۱ - ۵۶۲ مجموعه الرسائل

عربی - مجموعه ایست شامل ۲۳ رساله در حکمت و عرفان و اخلاق که ناشر آن شیخ محیی الدین صبری گردی کاتیمشکنی بدین نام معنون نموده و نشر داده - نام رسائل بشرح زیر است:
۱. مختصر کتاب المؤمل للرد الی الامر الاول تألیف ابوشامه شافعی ۲ عقیده ابن تومرت ۳ - الادب فی الدین غزالی ۴ رساله ایها الولد غزالی ۵ تهذیب الاخلاق ابن عربی ۶ علم الاخلاق ابن سینا ۷ رساله المهد از شیخ الرئيس ابن سینا ۸ و ۹ و ۱۰ رساله های قوی الانسانیة و اقسام العلوم العقلیه و سرالقدر از ابن سینا ۱۱ رساله مبدء و معاد ابن سینا (۱) ۱۲ الجوهر النفیس ابن سینا ۱۳ اصول المنطقیه میرسید شریف ۱۴ رساله وحدة وجود شیخ بهائی ۱۵ مسائل الخمسون امام فخر رازی ۱۶ رساله البعلبکیه ابن تیمیه ۱۷ منطق الفهوانی ۱۸ علوم الحقائق حموی ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ کیمیاء السعاده و قواعد العشرة و رساله الطیر از غزالی ۲۲ عقیده مرجانی ۲۳ تاج الرسائل ابن عربی. چاپ سری مصر چاپخانه کردستان العلمیه سال ۱۳۲۸ وقفی نائینی - وقفی فهرستی «۵۰۹» و «۶۰۸۷»

(۱) مکرر شماره ۲۰۵ خطی.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۵۶۳ مجموعه فلسفه ابونصر فارابی

عربی • نسخه شامل ۸ رساله و مقاله از آثار ابونصر فارابی است که ناشر آن محمد امین الخانجی جمع آوری نموده و بدین نام نامیده و مصدر نموده آنرا بترجمه فارابی و افلاطون و ارسطو - شرح بیشتر این رسائل در باب خطی و چاپی بعنوان رسائل و مقالات و بنام مخصوص آنها یاد شده - نام رسائل بشرح زیر است: ۱ رساله جمع بین رأین ۲ الابانه عن غرض ارسطوطاليس فيما بعد الطبعه ۳ رساله عقليه ۴ - فيما ينبغي ان يقدم قبل تعلم الفلسفه ۵ عيون المسائل ۶ التكت فيما يصح و ما لا يصح من احكام النجوم ۷ مسائل متفرقه باجواب آنها ۸ نصوص الكلم - چاپ سربی چاپخانه سعادت مصر سال ۱۳۲۵ و قفی نایبی « ۵۱۰ »

۵۶۴ محصل افکار المتقدمین من الحكماء و المتکلمین

عربی - مگر در شماره ۲۳۴ خطی • مؤلف امام فخر رازی - کتاب در باب عام کلام است و در عنوان ۴ رکن صورت گرفته • تعلیقه برین کتاب را بنام تلخیص (یا نقد) المحصل به بشید • کتاب تلخیص (یا نقد) المحصل و کتاب معالم اصول الدین در حاشیه و زیر صفحات کتاب تدوین شده • چاپ سربی چاپخانه حسینیّه مصر - سال ۱۳۲۳ و قفی فهرستی « ۵۱۱ »

۵۶۵ مدافعه بر مقابله خصم

فارسی • مؤلف شیخ عبدالسلام آخوندزاده سالیانی شیخ الاسلام قنقاز در ۱۳۰۴ ق - ۵ این رساله در تأیید رساله رد برایقآن (۱) و ابطال رد و اظهار تمویها نیست که بکفر بهائی برود آن رساله نگاشته است - چاپ سنگی تفلیس بخط نستعلیق - سال ۱۳۱۴ - و قفی فهرستی « ۵۱۲ »

۵۶۶ مدرسه بسیار

فارسی - مترجم معاصر علامه وحیدی کرمانشاهی - کتاب ترجمه بخش یکم کتاب: الرحلة المدرسیه و المدرسه السیارة تألیفی شیخ محمد الجواد بلاغی نجفی است که در رد نصاری است و بطور پاسخ و پرسش تحریر یافته - چاپ سربی چاپخانه حیدریه نجف سال ۱۳۳۶ و قفی ابراهیم دولتشاهی در مهر ۱۳۱۸ « ۶۷۶۰ »

۵۶۷ مدینه الاسلام روح التمدن

فارسی - مؤلف شیخ احمد شاهرودی - کتاب در بیان نظام سیاست و تمدن و جامعیت و اصلحیت دین اسلام است که در ۴ مقاله انجامیده - تاریخ ختم تألیف ۱۱ ذی قعدة ۱۳۴۶ در سامراء - چاپ سربی چاپخانه علوی نجف سال ۱۳۴۶ تقدیمی شیخ عبدالله در شهریور ۱۳۱۴ « ۵۱۳ »

(۱) تألیف مؤلف این رساله

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

مرآة الاخرة

عربی - مؤلف فیض کاشانی - رساله ایست تحقیقی در موضوع بهشت و دوزخ که در ۴ باب
انجامیده - رساله ضمیمه علم الیقین شماره ۴۱۸ است.

۵۶۸ مرآت العارفين فی رفع شبهات المبطلين

فارسی - مؤلف شیخ احمد شاهرودی - کتابیست استدلالی در اثبات نبوت عامه و خاصه
تاریخ ختم تألیف ۱۳۳۹ در شهید - کتاب تنبیه الغافلین و ایفاظ النائمین ضمیمه کتاب است .
چاپ سنگی - خط نستعلیق تهران چاپخانه حقیقت سال ۱۳۴۳ و قفای نائینی « ۵۱۳ »

۵۶۹ - ۵۷۰ مرآت المحققين

فارسی . مکرر شماره ۹۸۸ خطی . مؤلف شیخ محمود شبستری - اوصاف الاشراف
ضمیمه این کتاب است - چاپ سنگی نسخ . سال ۱۳۰۰ و قفای قائم مقام - و قفای فهرستی -
« ۵۱۵ » و « ۵۱۶ »

۵۷۱ المراجعات

عربی - مؤلف سید عبدالحسین شرف الدین عاملی (۱) کتاب مناظرات و احتجاجات کتبی است
در باب امامت که در مصر میان مؤلف و یکی از اعلام اهل سنت در سال ۱۳۲۹ روی داده و در آن
حفظ ادب و رعایت نزاکت و نزاهت شده . اسلوب نگارش مطالب آن بطور پرش و پاسخ و در
عنوان « مراجعه » صورت گرفته . چاپ سربی چاپخانه عرفان صیدا . سال ۱۳۵۵ و قفای مؤلف
در فروردین ۱۳۱۶ « ۵۱۷ »

(۱) ذکر شریفش درس ۲۷۵ بطور اجمال گذشت . در این تاریخ که ترجمه این کتاب موسوم به « مناظرات »
بکتابخانه رسیده خلاصه ترجمه اش از مقدمه آن کتاب نقل میشود . شرف الدین سید عبدالحسین بن سید
یوسف متولد در ۱۲۹۰ هـ - ق در شهرستان کاظمین از خاندان اصیل معروف است . در درجات عالیه
نزد صاحب کفایة الاصول و سید کاظم طباطبائی یزدی و شیخ محمد طه نجف و شریعت اصفهانی و شیخ حسرت
کربلایی و در قاهره نزد شیخ سلیم بشری رئیس جامع اظهر و شیخ محمد بن عبدالحی کتانی ادربیسی
و دیگران تحصیل و تلمذ کرده . پس از تکمیل مئتمن جبل عامل گشته و قیام بوظائف دینی و اجتماعی مینمود .
بعد از جنگ جهانی اول که سوریا تحت قیمومت فرانسه درآمد به همراه میلیون بادرلستان - نمابری وارد بارزه
میکرد و فلسطین تبعید میشود از آنجا به مصر میرود و بحسن اقدام و ساکن بازگشت مایون و احرار
تبعید شده را فراهم می نماید و عفو عمومی برای نهضت کنندگان ضد فرانسه را صادر می کند و الحال در سوریه
بوظیفه تالیف و تدریس و ارشاد قائم است .

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

مرصادالعباد

۵۷۲

فارسی - مکرر شماره ۹۹۲ خطی مؤلف ابن دایة رازی - چاپ سری تهران چاپخانه مجلس - سال ۱۳۱۲ خورشیدی. وقفی سید حسین درمهر ۱۳۱۲ «۵۱۸»

مرصادالعباد

۵۷۳

فارسی - مکرر پیش - رساله آغاز وانجام ضمیمه این کتاب است - چاپ سنگی تهران. خط نسخ - سال ۱۳۱۴ - وقفی فهرستی «۵۱۹»

المسائل الاسکندرانیة فی الرد علی الاتحادیة والحوالیة

به پیشید. بقية المرتاد شماره «۱۷۸» را

المسائل الخمسون

عربی - مؤلف امام فخر رازی. رساله ایست در اصول علم کلام که در عنوان ۵۰ مسئله مرتب شده. در کشف الظنون بنام الخمسین فی اصول الدین ضبط شده - رساله را در شماره ۵۶۱. مجموعه الرسائل ص ۲۳۰ به پیشید.

مشاعر

۵۷۴

عربی - مکرر شماره ۹۹۶ خطی. مؤلف ملا صدرا. کتاب دارای حواشی از ملا علی نوری و ملا اسمعیل اصفهانی و میرزا احمد اردکانی شیرازی است. رساله در اثبات حدوث عالم و حکمت عرشیه و شرح عرشیه در حاشیه کتاب تدوین شده. چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۳۱۵ وقفی فهرستی «۵۲۰»

مشکوة الاسرار فی حل عقد الاسرار

عربی - مؤلف معاصر سید محمد مشکوة بیرجندی. تعلیقه ایست بر فصل سوم از منهج دوم از جلد اول اسفار: «فصل فی ان واجب الوجود انینه مهیته» این کتاب ضمیمه کلمة التوحید شماره ۵۰۳ است.

مشکوة العباد فی سفینة النجاة یوم المعاد

فارسی - مؤلف سید صبغة الله بن جعفر موسوی - مختصریست در اصول عقائد که در عنوان پنج اصل ترتیب یافته - ترجمه - مؤلف بنظر نرسید. کتاب وقفی مؤلف است و بخط دستنی خودش.

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

این نسخه را در ماه رمضان ۱۲۶۷ وقف عمومی نموده و در پشت برگ اول صورت اجازه صاحب جواهر و شیخ انصاری بمؤلف چاپ شده . چاپ سنگی خط نستعلیق - وقفی حاج سید محمد شوشتری « ۵۲۱ »

۵۷۶ - ۵۷۷ مشکوة المسلمین

فی اثبات نبوة خاتم النبیین ص ۴

عربی . مؤلف حاج ملا اسمعیل بن محمد جواد قرا باغی نجفی - رساله ایست در اثبات نبوت - تاریخ ختم تألیف ذیحجه ۱۲۹۵ در نجف - رساله ارشاد الکافرین ضمیمه این کتاب است . چاپ سری تهران - سال ۱۳۲۰ وقفی وزیر وظائف در اسفند ۱۳۰۹ وقفی فهرستی - برگ اول از شماره دوم افتاده است « ۵۲۲ » و « ۱۰۹ »

۵۷۸ مشهد الکائنات فی الخالق و المخلوقات

عربی - مؤلف میخائیل بن یوحنا بن عبدالله غبریل شبانی مارونی لبنانی که در تاریخ چاپ کتاب مدرس خطابه در مدرسه لبنان بوده کتاب در اثبات مبدأ بدلائل فلسفی و از راه علوم طبیعی و بیان سیر تکاملی انسان و نیازمندی بشر بشریعت و لزوم وفواتد دین و مختصری در معاد است که بمشرب مسیحی نگاشته - چاپ سری لبنان سال ۱۸۹۷ م وقفی قائم مقام « ۵۲۳ »

۵۷۹ مصابیح الانوار و مفاتیح الاسرار

فارسی . مؤلف نظام العلماء حاج میرزا محمد رفیع بن میرزا علی اصغر مستوفی بن محمد رفیع بن میرزا ایطاب وزیر بن میرزا محمد سلیم نایب الصداده حسینی طباطبائی تبریزی متوفای ۱۳۲۷ در تبریز (۱) از افضل دوره خود بوده . کتاب در اثبات مبدأ و معاد و حاوی لطائف و نکات و تحقیقات است و مرتب است بر یکمقدمه و سه باب و خاتمه . تاریخ ختم تألیف دهه اول شعبان ۱۳۰۲ چاپ سنگی تبریز خط نسخ بخط میرزا محمد علی خوشنویس . سال چاپ ۱۳۰۴ . وقفی نائینی « ۵۲۴ »

۵۸۰-۵۸۱-۵۸۲-۵۸۳

مصباح الانس بین المعقول و المشهود فی شرح مفتاح غیب الجمع و الوجود

عربی - شارح شمس الدین محمد بن حمزه قناری حنفی متولد ۷۵۱ متوفای ۸۳۴ هـ قون

(۱) دانشمندان آذربایجان

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

تزد جامع شریف بروسه در اناطولی نزد علاء الدین اسود و جمال الدین آقسرائی و دزمضر خدمت
شیخ اکمل الدین استفاده و تلمذ نموده و از اعلام دوره خود به شمار است (۱) کتاب شرح است بر
رساله مفتاح غیب جمع الوجود تألیفی صدر الدین قوینوی (۲) و دارای حواشی است از میرزاهاشم بن حسن
اشکوری (۳) چاپ سنگی تهران. خط نسخ سال ۱۳۲۳ دوشماره وقفی قائم مقام - وقفی شیخ
احمد شیرازی بسال ۱۳۳۵ وقفی فهرستی - «۵۲۵» «۵۲۶» «۵۲۷» «۵۲۸»

۵۸۴ مصباح الظلام فی هداية الانام

فارسی - مؤلف معاصر شیخ محمد رضا طبسی. مختصریست در رد گفتار مسیحیون و ابطال
توراة و انجیل رائج که در عنوان ۴۰ درس انجامیده. تاریخ ختم تألیف ربیع الاول ۱۳۴۶ در
شهرستان قم در مدرسه فیضیه. چاپ سنگی خط نسخ تهران چاپخانه نهضت شرق بسال ۱۳۴۶
وقفی میرزا محمد عسکری در اردیبهشت ۱۳۱۳ «۵۲۹»

المضنون الصغير

عربی. تألیف ابو حامد غزالی. پاسخ از ۱۹ پرسش است راجع بروح و یک پرسش از
لوح و قلم و موسوم است باجوبة الغزاليه فی المسائل الاخریه - رساله را در حاشیه کتاب انسان الکامل
شماره ۱۵۳ به بینید.

المضنون الكبير

عربی - مؤلف ابو حامد غزالی. رساله مرتب است بر ۴ رکن: ۱ در شناختن ربوبیات ۲ در
شناختن فرشته ۳ در حقائق معجزات ۴ در شناختن چیزهایی که پس از مرگ است. برخی نسبت به
رساله را بغزالی منکرند (۴) رساله را در حاشیه کتاب انسان الکامل شماره ۱۵۳ به بینید

مظاهر الالهيه في اسرار العلوم الكماليه

عربی. مؤلف ملا صدرا. رساله ایست در مبدء و معاد که بربك مقدمه و دوفن و خاتمه
مرتب است و مطالب هر فنی در عنوان چند مظهر انجامیده. رساله را در حاشیه مبدء و معاد شماره
۵۵۳ به بینید.

(۱) تاریخ آداب اللغة العربیه ج ۳. عثمانی مؤلف لری ج ۱

(۲) رساله هتن در معارف و توحید است بشرح ادب ذوق و شهود و عرفان

(۳) از اعلام و اساتید حکمت و عرفان سده کنونی بوده و در تهران اقامت داشته.

(۴) کشف الظنون ج ۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتب چاپی

معارج القدس

۵۸۵

عربی. مکرر شماره ۱۰۱۰ خطی. منسوب بابو حامد غزالی. چاپ سری مصر چاپخانه سعادت سال ۱۳۴۶ چاپ اول وقفی نائینی «۵۳۰»

معارف السلامانی بمراتب الخلفاء الرحمانی

به یتید شماره ۳۲۴ را.

۵۸۶ المعارف العالیه او علم الدین للمدارس الراقیه

عربی. مؤلف سید هبه الدین شهرستانی. کتاب یک رشته از سخنرانی های فلسفی واجتماعی است در اطراف لزوم و اهمیت دین و برتری و مزیت دین اسلام که بدستور وزارت فرهنگ کشور عراق برای دبیران و آموز کاران در تابستان ۱۳۵۴ ایراد نموده اند. چاپ سری بغداد چاپخانه کرخ بسال ۱۳۵۴ وقفی مؤلف در هر ۱۳۱۸ «۶۷۶۱»

معارف العوارف

۵۸۷-۵۸۸

فارسی. مجموعه است شامل رسائل زیر که ناشر مجموعه آنها را بدین نام نامیده: ۱ و ۲ حق البقین و مرآت المحققین از شیخ شبستری ۳ رساله نور وحدت ۴ کنز الرموز از بهرحسین بن میرعالم بن حسین منخلص بحسینی هروی ۵ رساله اصول وفروع نور عیاش ۶ اسرار القلوب فی بیان آثار المیوب (عربی) ۷ کتزالاسرار نوریه در اوراد مؤلفه ۸ ترجیع بند از ناصر خسرو قبادیانی و شیخ عراقی و شاه نعمت الله و خواجه حوراء و هانف و غزالی از شاه نعمت الله و مناجات از شیخ بهائی چاپ سنکی تهران خط نسخ سال ۱۲۸۳ وقفی نائینی - وقفی فهرستی «۵۴۱» و «۵۴۲»

۵۸۹ المعارف المحمدیه ج ۱

عربی - مکرر شماره ۸ چاپی. مؤلف معاصر شیخ محمد بن حاج شیخ مهدی خالصی. کتابی است استدلالی در اصول عقائد که بسبکی روان و روشن تحریر شده. چاپ سری مصر چاپخانه رحمانیه بسال ۱۳۴۱ خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ خورشیدی «۵۳۳»

معالم اصول الدین

عربی - مؤلف امام فخر رازی. کتاب مجموعه است شامل علوم اصول الدین و اصول فقه و فقه و اصول معتبره در خلاقیات و اصول آداب مناظره. لیکن چاپ شده از آن تنها بخش اصول دین است. رساله را در حاشیه کتاب محمد افکار المتقدمین شماره ۵۶۳ به بینید.

معراج نامه

۵۹۰-۵۹۱

فارسی. مکرر شماره ۱۰۱۳ خطی. مصنف شیخ رئیس - نسخه مصدر است به مقدمه از آقای

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

بهمن کریمی - چاپ سربى رشت چاپخانه عروۃ الوقتی سال ۱۳۱۲ خورشیدی - هدیۃ وزارت فرهنگ
درمهر ۱۳۱۳ درمرداد ۱۳۱۸ « ۵۳۴ » و « ۶۷۶۲ »

۵۹۳ - ۵۹۲ معرفت النفس

فارسی - مؤلف معاصر: دکتر قاسم غنی سبزواری. کتاب در معرفت النفس جدید است
که در بنکاه وعظ و خطابه در سالهای ۱۳۱۵ و ۱۳۱۶ خورشیدی تدریس نموده - چاپ سربى تهران
سال ۱۶ - ۱۳۱۵ امرائی وزارت فرهنگ در سالهای ۱۳۱۵ و ۱۳۱۶ و ۱۳۱۷ « ۷۱۳۶ » و « ۷۶۳۷ »

۵۹۴ - مفاتیح الاعجاز

فارسی - مکرر شماره ۱۰۱۵ خطی. شارح شمس الدین محمد لاهیجانی - چاپ سنگی تهران
خط نسخ: سال ۱۳۰۱ وقفی فهرستی « ۳۴۹ »

۵۹۵ - ۵۹۶ مفتاح دار السعاده ج ۱ و ج ۲

عربی - مؤلف ابن قیم جوزیه - کتاب مجعوعه ایست در اثبات صانع بدلائل آفاقی و نیاز مندی
به نبوت و حکمت شریعت اسلامی و ابطال گفتار منجمین و غیرها از فوائد علمی و دینی - چاپ سربى
مصر چاپخانه سعادت سال چاپ جلد اول ۱۳۲۳ چاپ یکم و سال چاپ جلد دوم ۱۳۲۵ -
وقفی نائینی « ۵۳۵ » و « ۵۳۶ »

۵۹۷ - ۵۹۸ مفتاح النبوة

فارسی - مؤلف گوهر علی شاه حاج ملا محمد رضا بن مولانا محمد امین همدانی متخلص
بکثر متوفای جمادی الاول ۱۲۴۷ مدفون در مزار مشتاقیه کرمان (۱) علوم رسمی را از شیخ
عبدالصمد همدانی آموخت و پس از تکمیل علوم عقلی و نقلی بر همدانی شیخ مذکور دست ارادت
بحسینعلی شاه داد و از اعلام جامع دوره خود بشمار است - کتابیست جامع و ممتاز در اثبات نبوت
خاصه و در آن کشف تمویهات و رفع شبهات هنری مارتن انگلیسی را کرده - این کتاب را پس از
کتاب ارشاد المضلین بفرمان فتحعلیشاه تألیف نموده و از جهت ردش بر هنری مارتن شهرتش
باز و با هم رفت. نسخه مصدر است بمقدمه شیوا و هم فهرست مطالب کتاب از میرزا ابوالقاسم قائم
مقام فراهانی. چاپ سنگی تهران - خط نسخ - وقفی نائینی وقفی فهرستی « ۵۳۷ » و « ۵۳۸ »

۵۹۹ مقابسات

عربی - مؤلف علی بن محمد بن عباس معروف بابو حیان توحیدی شیرازی یا نیشابوری یا واسطی

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

یا بشادادی متوفای ۳۶۰ (۱) یا حدود ۳۸۰ (۲) یا ۴۰۰ (۳) یا ۴۰۴ (۴) مدفون در شیراز. از اعلام جامع ادب و فلسفه و فنون دیگر و از مشایخ صوفیه در پایان سده ۴ هـ - ق است - سال تولد و فوتش بتحقیق معلوم نشده. ترجمه مفصلش در مجمع الادباء (ج ۵ ص ۳۸۰) مذکور است. قدر متیقن در رمضان ۴۰۰ در سن میانه ۸۰ و ۹۰ زنده بوده. کتاب مجموعه ایست فلسفی شامل ۱۰۶ مسئله است که مطرح بحث و مورد مفاوضه دانشمندان آن دوره واقع شده و بیشتر آن مباحثات بحکمت و رأی طاع ابو سلیمان محمد بن طاهر سجزی پایان رسیده. بالجمله کتاب بهترین مدرسی است برای دریافتن روح علمی و سیر فلسفی آندوره. چاپ نسکی به بی. وقفی قائم مقام «۵۳۹»

۶.۱ - ۶.۰ مقاصد الفلاسفه

عربی. مؤلف ابو حامد غزالی. کتاب تنها در بیان آراء و عقائد حکماء و فلاسفه در علوم منطق و حکمت الهی و طبیعی است. رأی و نظر خود را بتألیف تهاافت الفلاسفه احاله نموده. چاپ سربى مصر چاپخانه سعادت بسال ۱۳۳۱ چاپ یکم - وقفى نائینى - وقفى قائم مقام «۵۴۰» و «۵۴۱»

۶.۲ مقاله رد بر مسیحی

فارسی. نگارش سید حسین عرب باغی رضائیه. مقاله ایست در رد بر یگنفر مسیحی که بر شفیع بودن حضرت مسیح بر جمیع امم به آیه الکرسى استدلال نموده - تاریخ فراغت از تألیف ۲۲ شعبان ۱۳۴۵ چاپ سربى چاپخانه تمدن تبریز - وقفى مهر منیر در دی ۱۳۱۳ «۶۷۶۳»

۶.۳ مقالة فی الاسلام

عربی. مؤلف جرجس سال انکلیسی. متولد اواخر سده ۱۷ متوفای ۱۷۳۶ م مترجم: هاشم عربی. - پیشنهاد شده میشود که وجود مترجم مذکور مجهول و موهوم است. و کتاب ترجمه تجمیع الهادیه مصر باشد. کتاب شامل تمویها و مغالطاتی است در رد دیانت اسلام رد برین کتاب را بشماره ۱۷ و ۵۹۳ بیان الحق والهدی. الی دین المصطفی به بینید. چاپ سربى مصر سال ۱۹۲۵ م چاپ ششم وقفى نائینى «۳۸۸۶»

۶.۴ ملل و نحل

عربی. مکرر بشماره ۱۰۳۵ خطی. مؤلف ابو الفتح محمد شهرستانی. چاپ نسکی تهران خط نسخ. سال ۱۲۸۸ وقفى فهرستى «۵۴۲»

۶.۵ - ۶.۶ ملل و نحل

فارسی. مؤلف معاصر غلامرضا رشید یاسمى استاد دانشکاه تهران. کتاب مختصریست

(۱) روشات الجنات ص ۷۴۴ (۲) بنية الوعاده ص ۳۴۹ (۳) اکتفاء النوع (۴) تذکرة هزار هزار

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

در تاریخ عقائد برخی از ملل که در بنگاه وعظ و خطابه در سال ۱۳۱۵ خورشیدی تدریس نموده
چاپ سری نهران ۱۳۱۵ خورشیدی - اهدائی وزارت فرهنگ در ۱۳۱۵ « ۷۶۳۸ » و « ۷۶۳۹ »

۶.۷ منار الهدی فی اثبات النص علی الائمة الاثنی عشر النجباء

عربی . مؤلف شیخ علی بن عبد الله بن علی بحرینی - کتاب در اثبات امامت ائمه دوازده گانه
شیعه است بنصوص و اخبار و احادیث وارده از طرق اهل سنت و جماعت و هم از شیعه و مرتب است بر
مقدمه و مفصله . تاریخ ختم تألیف ۱۱ ذی قعدة ۱۲۹۵ بوده و در ۱۹ رجب ۱۲۹۶ با کنویس شده
چاپ سنگی - خط نسخ چاپخانه کزار بمبئی - سال ۱۳۲۰ خریداری آستان قدس در بهمن ۱۳۱۱
« ۵۴۳ »

۶.۸ منتخب مرصاد العباد

فارسی . کتاب مرصاد العباد تألیف نجم الدین رازی معروف بابن دایه است که در چاپ
اشباه بنجم الدین کبری نسبت داده شده است . مؤلف این ملخص و منتخب شناخته نشده . چاپ سنگی
تهران - خط نسخ سال ۱۳۰۱ و قی فهرستی « ۵۴۴ »

منتقم حقیقی

فارسی - در بیان تاریخ زندگانی و اثبات وجود و علائم ظهور امام زمان هج است . در
باب تاریخ به بینید -

المنطق الفهوانی و المشهد الروحانی فی المعاد الانسانی

عربی . مؤلف شیخ محمد بن احمد بن سعید بن مسعود ملقب بطاهر معروف بعقیله - ترجمه اش
بنظر نرسید - مختصریست در معاد - رساله را در شماره ۵۶۹ مجموعه الرسائل ص ۴۴۸ به بینید

۶.۹ المنقذ عن الضلال و المفصح عن الاحوال

عربی - مؤلف ابو حامد غزالی - کتاب در رد متکلمین و فلاسفه و مذهب امامیه و تأیید مملکت تصوف
است که پس از برگشت از بغداد در نیشابور تألیف نموده است - چاپ سری چاپخانه محمودیه مصر
« ۵۴۵ » و قی تأییدی « ۵۴۵ »

۶۱۰ - ۶۱۱ منقول رضائی

فارسی - مکرر شماره ۵۵ چاپی . مؤلف میرزا محمد رضا از اجار و علماء یهود بوده که
در ۱۲۳۷ مشرف باسلام شده و در تهران میزیسته - مترجم علی بن حسین حسینی تهرانی به همراهی محمد
- ۳۵۶ -

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب جایی

جعفر برآذرزاده مؤلف وملا محمد علی کاشانی ملقب بملا آقا جانی. کتاب در رد بریهود وحقانیت دین اسلام است که بهبری تألیف شده. این ترجمه موسوم به اقامة الشهود فی رد الیهود بوده وبعداً بنام منقول رضائی که ماده تاریخ تشرف مؤلف باسلام است نامیده میشود. تاریخ ترجمه کتاب ظاهراً از سال ۱۲۹۰ تا ۱۲۹۲ بوده. چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۲۹۲ وقفی فهرستی - وقفی قائم مقام « ۵۴۶ » و « ۵۴۷ »

۶۱۲-۶۱۳ منهاج الشریعه ج ۱ و ج ۲

عربی - مؤلف سید محمد مهدی قزوینی کاظمینی - کتاب ردی است مفصل بر منهاج السنة ابن نمیه و تأیید منهاج الکرامه علامه حلی - چاپ سرربی چاپخانه علوی نجف - سال ۱۳۴۷ و وقفی مؤلف در خرداد ۱۳۱۱ « ۵۴۸ » و « ۵۴۹ »

۶۱۴ منهاج الطالبین

فارسی - مؤلف اراکیل بن هارتوف زر کرانی شیروانی اردنی الاصل متشرف بدین اسلام تام اسلامیش حسینی است. کتاب در رد بهائیان است. تاریخ ختم تألیف پنجشنبه ۸ محرم ۱۳۲۰ چاپ سنگی چاپخانه کزار حسنی بمبئی خط نسخ و نستعلیق - سال ۱۳۲۰ وقفی فهرستی « ۵۵۰ »

۶۱۵ منهاج الکرامه

عربی - مکرر شماره ۱۰۴۳ خطی. مؤلف علامه حلی - چاپ سنگی تبریز - خط نسخ - سال ۱۲۹۶ وقفی فهرستی « ۵۵۱ »

۶۱۶ منهاج النجات

عربی - مؤلف فیض کاشانی - رساله ایست در اصول عقائد و اخلاق که مرتب بر ۲ مقصد است ۱ فی الاعتقادات ۲ فی الاعمال والعبادات. کتاب های: خلاصه الاذکار و بشاره الشیعه و مرآت الاخره و ضیاء القلب ضمیمه این کتاب است - چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۱۱ و وقفی فهرستی « ۵۵۲ »

۶۱۷-۶۱۸ منهج الرشاد لمن اراد السداد

عربی - مؤلف شیخ جعفر بن خضر (خضیر) جناحی حلی نجفی معروف بصاحب کشف الغطاء - متوفای اواخر رجب ۱۲۷۷ یا ۱۲۷۸ یا ۱۲۴۱ مدفون در نجف کوی عماره (۱) سرسلسله خاندان فقاهاست معروف بکشف الغطاء (که شماره تاکنون دارای قبه است) و شیخ مشایخ فقهاء دوره خود بوده.

حکمت کلام فلسفه

کتاب چاپی

مشاهیر از استادان شیخ مهدی قنونی عاملی و سید صادق فحام و شیخ محمد تقی دورقی و وحید بهبهانی است و هم روایت کرده از آنان و از سید بحر العلوم. کتاب در رد عقائد فرقه وهابیان است که در دانش نامه شیخ عبدالعزیز بن سعود امیر نجد تألیف نموده - چاپ سربى نجف چاپخانه حیدریه سال ۱۳۴۳ وقفی میرزا محمد عسکری - در خرداد ۱۳۱۲ و در اردی بهشت ۱۳۱۳ «۵۵۳» و «۵۸۶۲»

منهج الیقین

۶۱۹

عربی - سرایندم معاصر سید احمد بن سید جعفر جزائری شوشتری - ارجوزه است مختصر در اصول و فروع تاریخ اختتام نظم سال ۱۳۳۹ - چاپ سربى نجف چاپخانه علوی . سال ۱۳۳۰ وقفی پرویزخان در آذر ۱۳۰۸ «۵۵۴»

مواهب الرضویه

۶۲۰

فارسی - مکرر شماره ۱۰۴۶ خطی . مؤلف سید محمد عصار - چاپ سنگی تهران خط نستعلیق . سال ۱۳۴۳ - وقفی مؤلف در مرداد ۱۳۱۴ «۵۵۵»

مهجة البيضاء

۶۲۱

فارسی مؤلف شیخ محمد تقی بن شیخ محمد باقر بن شیخ محمد تقی بن میرزا عبدالرحیم ایوان کیفی رازی اصفهانی معروف به آقا نجفی مسجد شاهی متوفای ۱۳۳۲ در اصفهان مدفون نزدیک مزار امام زاده حضرت احمد بن علی بن امام محمد باقر از نوادگان بسری صاحب هدایه المسترشدين و دختری صاحب کشف الغطاء و خود از معارف دوره خود بوده . در اصفهان ماست پدر و جدش . مرجعیت و ریاست علمی داشته (۱) کتابی است کلامی در ابطال عقائد خاصه باهل سنت در اصول عقائد . چاپ سنگی تبریز - خط نسخ - وقفی شجعی در فروردین ۱۳۱۵ «۵۵۶»

میزان

۶۲۲

فارسی - مؤلف میرزا محمد باقر همدانی - رساله در بیان اصول عقائد امامیه و رفع تباعض و تناقض از فرقه شیخیه و ردع از تشاجرات و دعوت بتوحید و تألیف فرقه است . چاپ سنگی تهران خط نستعلیق - سال ۱۲۸۷ وقفی ثانی «۵۶۱»

میزان الاعمال

۶۲۳

فارسی - مؤلف معاصر سید علی حائری لاهوری رضوی قمی . مختصری است در بیان مسئله میزان اعمال (از مسائل معاد است) که از کتاب لواحق التزیل تألیفی والدش اختصار نموده . تاریخ ختم تألیف ۹ جمادی الثانی ۱۳۱۶ در لاهور . چاپ سنگی لاهور خط نستعلیق سال ۱۳۱۶ وقفی فهرستی «۵۵۷»

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶ میزان الموازين في امر الدين

فارسی - مؤلف حاج میرزا نجفعلی خان بن میرزا حسنعلی تبریزی معروف بدانش -
ذراذیات و فقه و اصول و احادیث بهره مند و اطلاع کامل داشته در ۱۲۷۳ باسلامبول رفته و مدتی
گونسول ایران در آن پایتخت بوده و روزنامه اختر را در اسلامبول تاسیس نمود (۱) کتاب رد بر میزان الحق
(۲) است تاریخ ختم تألیف ۲۸ ذی قعدة ۱۲۸۲ در اسلامبول چاپ سری چاپخانه عامرة استانبول سال ۱۲۸۸ و قفای
محمد هاشم افسر در اردی بهشت ۱۳۰۸ و قفای نائینی - و قفای فهرستی «۵۵۸» و «۵۵۹» و «۵۶۰»

(حرف ن)

۶۲۷ نافع يوم الحشر في شرح باب حاديعشر

عربی - مکرر شماره ۱۰۴۹ خطی - شارح فاضل مقداد - رساله اعتقادات صدوق و رساله
اعتقادات و سير و سلوك مجلسی و بخشی از اربعین مجلسی و رساله آداب المعلمین خواجه نصیرالدین
ضمیمه و در حاشیه کتاب تدوین شده - چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال چاپ گمان میرود
۱۲۷۴ باشد - و قفای قفای «۵۶۲»

نص الجلی فی امامة علی ۴

بنگريد بیاب تفسیر

۶۲۸-۶۲۹ نصرة الدين

فارسی - مؤلف حاج محمد کریمخان - کتاب در اثبات نبوت خاصه و رفع برخی از شبهات
مسیحیون است. تاریخ ختم تألیف ۱۲ شوال ۱۲۶۶ (۳) چاپ سنگی بمبئی. خط نستعلیق. سال
۱۲۸۵ و قفای نائینی «۵۶۴» و «۵۶۵»

نصوص فی تحقیق الطور المخصوص

عربی - مؤلف صدرالدین قوینوی (۴) رساله ایست عرفانی در معرفت الله مطالب آن بعنوان
«نص شریف» صورت گرفته و معانی است بحواشی از میرزا هاشم اشکوری. تعلیقه از میرزا محمد
رضا قمشه بر فصل اول از فصول شرح فصوص قیصری و هم دوازده امام معجی الدین بن عربی ضمیمه
کتاب است - این رساله را ضمیمه تمهید القواعد شماره ۲۳۵ به پیشید .

- (۱) دانشمندان آذربایجان ص ۱۴۳ (۲) تألیف هنری مارتین انگلیسی
(۳) بطوریکه در دیباچه مذکور است سبب تألیف این کتاب کتابی بوده که در سال ۱۲۵۲ هجری یکی از
کشیشان انگلیسی در رد اسلام و دعوت مردم ایران به مذهب نصاری تألیف نموده و نشر داده .
(۴) کشف الظنون ج ۲ ص ۶۰۲

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

نصوص الکلم فی شرح فصوص الحکم

عربی . شارح سید محمد بدرالدین حلبی - ترجمه شارح بنظر نرسید - گمان میرود از مردمان سده کنونی باشد - کتاب شرح بر فصوص الحکمة فارابی است - این کتاب را ضمن شماره ۵۶۴ مجموعه فلسفه به بینید

۶۳۰ نصیحة المسلمین

اردو . مؤلف خرملی باهوزی که در زمان چاپ میزیسته - رساله در تأیید عقاید فرقه وهابی است - چاپ سنگی لکهنو - خط نستعلیق - سال ۱۲۶۸ وقعی حاج سید محمد شوشتری « ۵۶۵ »

۶۳۱ نفحات

عربی . کتابی است در عرفان که بر ۵۱ عنوان « نفحه » مرتب است و مؤلف آن صدرالدین قونوی مشخص شده - چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۳۱۶ وقعی قهرنی « ۵۶۷ »

۶۳۲ نقد الفرائد فی اصول العقائد

عربی . مؤلف معاصر حاج شیخ محمد رضا طبسی . مترجم سید علینقی لکنوی هندی - رساله است مختصر در اصول دین تاریخ فراغت از ترجمه سال ۱۳۴۹ است . چاپ سنگی تهران چاپخانه سعادت و اخوان کتابچی در سال ۱۳۴۹ وقعی مترجم در شهر بور ۱۳۱۰ « ۵۶۸ »

۶۳۳-۶۳۴ نقد فلسفه دارون ج ۱ و ۲

عربی - مؤلف ابوالمجد شیخ محمد رضا اصفهانی فرزند حاج شیخ محمد حسین بن حاج شیخ محمد باقر بن شیخ محمد تقی بن حاج محمد رحیم بیک استاجلو متولد در روز آدینه ۲۰ محرم ۱۲۸۷ در نجف متوفای روز یکشنبه ۲۴ محرم ۱۳۶۲ در اصفهان مدفون در تخت فولاد . از نوادگان پسر شیخ محمد تقی صاحب هدایة المسترشدين سر سلسله خاندان مسجد شاهی اصفهان است و از طرف مادر سید صدر الدین عاملی می پیوندد - فنون و علوم متنوعه را از پدر و میرزا حبیب الله رشتی و آخوند ملا کاظم خراسانی و سید کاظم یزدی و سید اسمعیل صدر و شریعت اصفهانی و سید محمد فشارکی و دیگران از اعلام فرا گرفت . از حاج میرزا حسین نوری و دیگران از مشایخ حدیث بفیض اجازت روایت نائل گشت با مراتب عالی علمی و عملی در شهر سنن اصفهان مقبولیت و پیشوائی داشت و از اعلام بارع و نویسندگان و سرایندگان توانای زبان عرب بشمار بود . این کتاب که اشهر مؤلفات او است در رد آراء دارون انگلیسی و ابطال مقدمات مادیون است . موجودی از آن دو جلد است . این کتاب را هنگام اقامت در کشور مین آنهر بن تألیف نموده . تاریخ فراغت از تألیف جلد

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چایی

۱ شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۳۳۰ است. چاپ سربى چاپخانه الولاية بغداد سال ۱۳۳۱ و قفى فهرستى -
وقفى على اكبر جاجرى در اسفند ۱۳۱۹ « ۵۶۹ » و « ۷۶۴۷ »

۶۳۶-۶۲۵ نقد النصوص فى شرح نقش الفصوص

فارسی - مکرر شماره ۱۰۵۸ خطى . شارح عبد الرحمن جامى - چاپ سنگى بمبئى -
خط نسخ و نستعلیق - سال ۱۳۰۶ و قفى نائینى - وقفى فهرستى « ۵۷۰ » و « ۵۷۱ »

۶۳۷ النکت الاعتقادیه

عربى - مؤلف شیخ مفید ابن المعلم ابو عبدالله محمد بن محمد بن نعمان عکبرى
بغدادى متولد ۱۱ ذی قعدة ۲۳۶ یا ۳۳۸ متوفى شب جمعه ۳ رمضان ۴۱۳ مدفون در رواق روضه
مقدسه کاظمین ۴ (۱) شاگرد ابو عبدالله جامى و ابویاسر و روایت کرده از ابن قولویه و ابو غالب
رازى و ابو عبدالله صیمرى و ابو جعفر صدوق بن بابویه قمى و ابو الحسن احمد بن محمد بن حسن
بن ولید و دیگران از مشایخ حدیث فریقین و خود از اعلام جلیل اسلام و پیشوای بزرگ شیعه است.
عضد الدوله بویه پسر احترام و بذل جوایز خسروانه بر حضرتش میداشت - رساله مختصر است
کلامى بطور « ان قلت و قلت » علامه معاصر سید هبة الدین شهرستانى برای آسانى فهم رساله
عناوین « ان قلت و قلت » را تبدیل بمنوان « سؤال و جواب » فرموده و هم بر آن تعلیقاتى افزوده - چاپ
سربى چاپخانه عصریه بغداد سال ۱۳۴۳ و قفى میرزا محمد عسکرى - در اردی بهشت ۱۳۱۳ « ۵۷۲ »

۶۳۸ نور ایمان

اردو - مؤلف معاصر مولوى سید خیرات احمد بن حاج میر اعظم على متولد ۷ شوال ۱۲۹۴
در على نكربال. كتاب احتجاج بر اهل سنت در مسئله خلافت و عقد متمع ورد و ایراد بر اعمال عزاء
دارى محرم و تقیه است . چاپ سنگى لاهور - خط نستعلیق - سال ۱۹۲۶ م و قفى مؤلف در شهر یور
۱۳۰۶ « ۵۷۳ »

۶۳۹ نور على نور

اردو - مؤلف معاصر سید کاظم على صاحب بریلوى - كتاب در امامت و احتجاجات با اهل سنت و
جماعت و رد كتاب مظرفه الكرام (۲) و تأیید كتاب مرآة الامامه (۳) است. تاریخ ختم تألیف صفر
۱۳۲۸ چاپ سنگى چاپخانه یوسنى دهلى . سال ۱۳۲۸ و قفى مؤلف در خرداد ۱۳۱۲ « ۵۷۳ »

۶۴۰ فیچریه

فارسی - مکرر شماره ۶۱ چاپى . مؤلف سید جمال الدین حسینی اسدآبادى همدانى معروف

(۱) رجال نجاشى . فهرست ابن ندیم . مجالس المؤمنین . روایات الجنات

(۲) تالف پیرمواوى خلیل احمد (۳) تالیف مؤلف این کتاب

بافغانی متولد در ۱۲۵۴ متوفای ۱۳۱۴ مدفون در استامبول در شیخ زرارقی (۱) مؤلف باشهرت فوق العاده و شموخ مقامی که داشته موطن اصلی و زادگاهش مورد اختلاف بین نویسندگان ایرانی و عرب شده. جرجی زیدان «در مشاهیر الشرق جلد ۲ چاپ ۲» نام سید را محمد و او را از مردمان اسمجد آباد کتار بخشهای کابل دانسته - تحقیقات عمیق و صحیح نویسندگان ایرانی برین است که از مردمان اسمجد آباد همدان است و فی الحال هم خویشاوندانش در آنجا متوطنند. رساله رد بر طبعین است که در سال ۱۲۹۸ در پاسخ محمد واصل مدرس ریاضی مدرسه اعظم حیدرآباد کن تألیف نموده چاپ سنگی چاپخانه حسینی جدید بمبئی خط نستعلیق سال ۱۳۰۰ و ققی فهرستی (۵۷۵)

۶۴۱-۶۴۲-۶۴۳ نیچریه

فارسی - مکرر پیش - چاپ سربی چاپخانه سعادت تهران سال ۱۳۰۳ خورشیدی و ققی فهرستی - و ققی محمد رضائی در مرداد ۱۳۱۰ و ققی وزیر وظائف در اسفند ۱۳۰۹ «۵۷۶» و «۵۷۷» و «۵۷۸»

(حرف و)

۶۴۴-۶۴۵ وجه دین

فارسی - مؤلف حکیم ناصر خسرو قبادیانی - کتاب در شرح بنیاد و اسرار و تاویل شریعت است از شهادت و طهارت و نماز و روزه و زکوة و حج و جهاد و ولایت و غیرها و مرتب است بر عنوان ۵۱ گفتار بمنصوص در دیاجه نام کتاب «روی دین» است. چاپ سربی چاپخانه کاپوایی برلین و ققی نائینی و ققی فهرستی «۵۷۹» و «۵۸۰»

۶۴۶ وحی محمدی

فارسی - مؤلف سید محمد رشید رضا مدیر مجله المنار صادره در مصر (۲) شاگرد شیخ محمد عبده مفتی مصر - مترجم معاصر محمد علی خلیلی کتاب دریان برتری شریعت اسلام و فلسفه و مقاصد قرآن و رد شبهات و ابطال تمویهات یکانکان است. چاپ سربی تهران چاپخانه شامی ۱۳۱۷ خورشیدی. و ققی شرکت تضامنی علمی و شرکاء در مرداد ۱۳۱۸ «۶۷۶»

(حرف ه)

۶۴۷-۶۴۸ الهادی

فارسی - مؤلف معاصر میرزا هادی بن شیخ ابوتراب نوری - بخش نخست کتاب در اثبات

(۱) در سال ۱۳۲۴ خورشیدی روی یک سیاست پنهانی جسد مؤلف از ترکیه بافغانستان نقل داده شده

(۲) متوفای ۱۳۵۴ علی السمع

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چایی

نبوت خاتم و شرح جامعیت و برتری مذهب اسلام و ابطال گفتار ورد شبهات مخالفین است .
بخش دوم در اثبات خلافت بلا فصل حضرت امیر المؤمنین ۴ و مختصری از سیره آن بزرگوار است
برهان و بیانی روشن و روان تألیف بخش یکم در غرة شعبان و بخش ۲ در غرة رمضان ۱۳۵۳
بایان یافته . چاپ سربی تهران چاپخانه مجلس سال ۱۳۱۳ خورشیدی وقفی محمد هاشم افسرد
خرداد ۱۳۱۴ وقفی مؤلف در اردی بهشت ۱۳۱۹ « ۵۸۱ » و « ۶۷۶۵ »

۶۴۹ هدایة الانام الى حقيقة الايمان ج ۱

فارسی - مؤلف معاصر شیخ حسین توتونچی تبریزی . کتابیست در اصول عقائد و رد شبهات
مخالفین بطور سؤال و جواب - این جلد در اثبات صانع با استدلال از راه علوم طبیعی است -
چاپ سنگی تبریز - خط نسخ سال ۱۳۳۸ وقفی مؤلف در اردی بهشت ۱۳۱۱ « ۵۸۲ »

۶۵۰ هدایة الانام ج ۲

فارسی . این جلد در نبوت است و در سه جزء ترتیب یافته: ۱. در اثبات نبوت و رد شبهات
منکرین نبوت ۲. در ابطال تورات ۳. در ابطال انجیل - تاریخ ختم تألیف این جلد سال ۱۳۴۲
است . چاپ سربی . نام چاپخانه و محل و تاریخ چاپ دانسته نشده . مؤلف در اردی بهشت
۱۳۱۱ « ۵۸۳ »

۶۵۱ هدایة الجاحدين

فارسی - مؤلف آخوند ملا محمد تقی بن حاج محمد حسین تاجر کاشانی متولد ۱۲۳۹
متوفای حدود ۱۳۱۶ (۱) یا ۱۳۲۱ (۲) یا ۱۳۱۸ بسن ۱۲۲ (۳) مولانا مقیم در تهران
بوده و اشتغال بتدریس و فصل خصوصیات و اقامه جماعت میداشته ترجمه احوالی که در زمان
حیات مؤلف در بایان کتابش موسوم به هدایة الطالبین نوشته شده مذکور است که تحصیلاتش در کاشان
و اصفهان بوده و اعلام آن دو شهرستان تصدیق اجتهادش نمودند . الذریعه (ج ۱ ص ۵۲۴) مؤلف را
از شاگردان صاحب جواهر شمرده . کتاب در رد برخی از شبهات هنری مارتین و دیگر از مسیحیون
و احتجاج با آن ملت است که مرتب است بر ۸ فصل تاریخ ختم تألیف ۲۸ ذیحجه ۱۳۰۵ - چاپ سنگی
تهران خط نستعلیق ۱۳۰۹ وقفی شجعی در فروردین ۱۳۱۵ « ۵۸۴ »

۶۵۲ هدایة الطالبین

فارسی . مؤلف آخوند ملا محمد تقی کاشانی . کتابی است نسبتاً جامع و روان در اصول دین

(۱) الذریعه ج ۱ ص ۵۳۲ ج ۲ ص ۵۰۰ (۲) الذریعه ج ۳ ص ۴۳ و ۴۴ (۳) بروایت حاج مآدفرستی

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چایی

و مرتب است بر سه باب و هر بابی دارای فصولی است . تاریخ ختم تألیف ۳ ذی قعدة ۱۲۸۵ - چاپ سنگی تهران چاپخانه میر محمد باقر طهرانی خط نسخ سال ۱۲۸۶ و قفای نائینی « ۵۸۵ »

۶۵۳-۶۵۴-۶۵۵ هدایة الطالبین

فارسی - مکرر پیش - چاپ سنگی تهران چاپخانه میرزا حبیب الله - خط نسخ - سال ۱۳۰۷ و قفای نائینی - و دو جلد و قفای قائم مقام « ۵۸۶ » و « ۵۸۷ » و « ۵۸۸ »

۶۵۶-۶۵۷ هدایة المسترشد

فارسی - مؤلف حاج محمد خان کرمانی متولد ۱۹ محرم ۱۲۶۳ متوفای ۲۰ محرم ۱۳۲۳ مدقون در کربلا در رواق روضه مطهره - کتاب رد بر رساله هدیه النمله است . تاریخ ختم تألیف ربیع الاول ۱۳۱۱ - چاپ سنگی بمبئی خط نسخ سال ۱۳۱۲ و قفای فهرستی و قفای نائینی « ۵۸۹ » و « ۵۹۰ »

۶۵۸-۶۵۹ هدایة المسترشدين

فارسی - مکرر شماره ۷۹ چاپی . مؤلف آخوند ملا محمد تقی کاشانی - کتاب در رد شبهات هنری مارتین و اثبات تحریف عهدین است . تاریخ ختم تألیف ۲۴ محرم ۱۳۰۳ چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۱۳ و قفای قائم مقام - از شماره ۶۵۹ شانزده صفحه اول آن افتاده است « ۵۹۱ » و « ۵۹۲ »

۶۶۰ الهدی الی دین المصطفی ج ۱

عربی - مؤلف شیخ محمد الجواد بلاغی - کتابی است تحقیقی در رد کتاب الهدایه وهم مقاله فی الاسلام و ابطال شبهات مسیحیون و اثبات تناقض و تحریف عهدین . تاریخ ختم تألیف ۱۳۳۰ در سامر آء . چاپ سربى صیدا چاپخانه عرفان سال ۱۳۳۱ و قفای فهرستی « ۵۹۳ »

۶۶۱-۶۶۲ هدی المنصفین الی الحق المبین

فارسی - مؤلف سید مهدی قزوینی کاظمینی کتاب رد بر شیخیه است . تاریخ ختم تألیف ربیع الاول ۱۳۳۵ چاپ سربى نجف چاپخانه علوی ۱۳۴۲ و قفای مؤلف در خرداد ۱۳۱۱ « ۵۹۴ » و « ۵۹۵ »

۶۶۳-۶۶۴-۶۶۵ الهدیه المهدویه فی رد الطائفة البابیة

فارسی - مؤلف حاج ملا علی اصغر بن حاج رجعی یزدی اردکانی . ملقب بمجد العلماء - کتاب رد است بر فرامد کاپیکانی . تاریخ ختم تألیف شنبه ۷ رجب ۱۳۲۰ - چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۲۵ و قفای مهرمنیر دردی ۱۳۱۳ و قفای نائینی خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ « ۵۹۶ » و « ۵۹۷ » و « ۵۹۸ »

حکمت - کلام - فلسفه

کتاب چاپی

۶۶۶ هدیه النمله الى مرجع الملّه

عربی و فارسی - مؤلف حاج میرزا محمد رضا واعظ همدانی - رساله در بیان عقائد فرقه شیخیه است. رساله مرتب است بر پنج مقصد و هر مقصدی حاوی پنج فصل است. تاریخ ختم تألیف جمادی الاول ۱۳۰۳ در سامراء شیخ علی محلاتی حائری ساکن در بمبئی رساله را ترجمه نموده ترجمه فارسی رساله در میانه سطرها درج شده. رد برین کتاب را بشماره ۶۵۶ به بینید - چاپ سنگی بمبئی - خط نسخ و ترجمه آن بخط نستعلیق سال ۱۳۱۰ و قفای فهرستی «۵۹۹»

۶۶۷ هفتاد و دو ملت

فارسی. مکرر شماره ۱۰۷۶ خطی. مؤلف میرزا آقاخان کرمانی - کتاب مصدر است به مقدمه از حسین کاظم زاده ایرانشهر و میرزا محمدخان بهادر - چاپ سری بران چاپخانه ایرانشهر سال ۱۳۴۳ واقف شناخته نشد « ۶۰۰ »

هیاکل النور

عربی - مؤلف شهاب الدین بحیی سهروردی معروف بشیخ اشراق مختصر است موجز در اصول حکمت اشراق - شرح این رساله را بشماره های ۷۶۶ و ۷۶۸ خطی بنگرید. این کتاب را ضمن شماره ۱۷۸ تاج المجامیع به بینید.

(حرف ی)

ینابیع الاسلام

۶۶۸

فارسی. مؤلف نیردال (۱) کتاب تلفیقاتی است تمویبی در رد دیانت اسلام. رد این کتاب را بنام ازالة الوسوس والاهام بشماره ۱۲۱ به بینید. چاپ سنگی لاهور خط نسخ. سال ۱۸۹۹ میلادی و قفای فهرستی « ۶۰۳ »

۶۶۹ الیواقیت والجزا هر فی بیان عقائد الاکابر ج ۱ و ۲

عربی - مؤلف عبد الوهاب شعرانی (۲) کتاب در بیان توفیق و تطبیق عقائد صوفیه و اهل کشف و شهود با عقائد ارباب برهان و فکر است. تاریخ ختم تألیف رجب ۹۵۵ در مصر - کتاب کبریت الاحمر در حاشیه تدوین شده - چاپ سری چاپخانه ازهریه مصر سال ۱۳۰۵ و قفای نائینی « ۶۰۴ »

(۱) مبلغ عیسوی ترکی که چندین زبان شرقی را خوب می دانسته. در زمان مظفرالدین شاه برای دعوت به مسیحیت اصفهان آمده و علماء اصفهان را بمباحثه مذهبی خواند. دانشمند معاصر حاج سید محمد علی داعی الاسلام در قزوین کالج حیدرآباد دکن با او مباحثه کرده و مجابش نوده (مجله ارمنان سال ۱۰ شماره ۷) (۲) کشف الظنون ج ۲

(حرف الف)

آداب البحث

۱۶۷

عربی - مؤلف بمرقوم درصدر نسخه: قاضی میر حسین یزدی است - رساله ایست در آداب مناظره که در ۶ عنوان « تنبیه » ترتیب یافته - آغاز (هذه تنبيهات شريفة في آداب البحث وارجو النجاة بتحريرها يوم البعث) انجام (بدن الانسان الناطق من نفسه الناطقة فتامل حتى ياتيک ليقين) خط نستعلیق ۱۷ سطری. عناوین بشجر ف نوشته - دارای ۲ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفی قائم مقام - به بینید آداب البحث شماره ۱۶۸ منطق ص ۴ « ۶۰۱۷ »

آداب البحث

۱۶۸

فارسی - درصدر نسخه نوشته شده: « لمولانا حیدر بن شاه الشهبزی قال » ترجمه اش بنظر نرسید - آغاز (بدانکه بحث از روی لغت جست و جوی کردن است) انجام (وبوضع ثانی مقرون است) خط نستعلیق ۱۷ سطری دارای ۳ صفحه - اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفی قائم مقام « ۱۱۳۲ »

آداب المناظره

۱۶۹

عربی - مؤلف قاضی عضد الدین عبدالرحمن بن احمد بن عبدالغفار بیجی شافعی اصطهباناتی - متولد پس از ۷۰۰ متوفای ۷۵۶ یا ۷۶۰ در قلعه که زندانی شده بود - شاگرد شیخ زین الدین هیکلی - و خود از اعلام و اساتید و قاضی القضاة شیراز (۱) و ممدوح خواجه حافظ شیرازی بوده (۲) رساله ایست موجز در آداب بحث و مناظره - (شروح آنرا بشمارهای ۷۲ و ۱۴۴ و ۲۲۶ و ۲۲۷ خطی به بینید)

آغاز (لك الحمد والمنه وعلى نبيك) انجام (على القواد دليلا تمت الرسالة) خط نسخ - دارای ۲ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۰ و قفی حاج سید محمد شوشتری « ۱۱۳۳ »

آداب المناظره

۱۷۰

عربی - مکرر شماره ۴ منطق خطی - مؤلف فخر الدین محمد سماکی - رساله مختصریست

در اصول مسائل و مطالب فن مناظره -

(۱) بقیة الوعاه ص ۲۹۶ - فارسی نامه ج ۲ ص ۱۲۸

(۲) درانقصیده که مطلبش این است: « بهمد سلطنت شاه شیخ ابواسحق - به پنج شخص موجب ملک فارس بود آباد - تا آنجا که میگوید: دگر شهشه دانش عضد که در تصنیف - بنای کار موافق بنام شاه نهاد -

منطق

کتاب خطی

آغاز (الحمد لله الحکیم الوهاب والصلوة علی محمد خیر نطق بالصواب) انجام (وهو غیر لازم
قنامل جدا) تاریخ تحریر ۹۸۸ خط نستعلیق ۲۹ سطری - دارای ۹ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲
وقفی فهرستی (۱) « ۱۱۳۱ »

آداب المناظره

۱۷۱

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الحکیم الوهاب والصلوة) انجام (غیر لازم قنامل
جدا) خط نسخ ۱۹ سطری - عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای ۱۰ برگ - اندازه ۲۴ در
۱۳ وقفی نالینی « ۱۱۳۰ »

ایساغوجی

۱۷۲

عربی . مکرر شماره ۵ منطق خطی . مؤلف اثیر الدین ابهری - در جلد یکم فهرست مذکور گشت
که کلمه « ایساغوجی » در لغت بمعنی تدریب و تمرین است و در اصطلاح بمعنی شایع کلیات خمس
است لیک شاهزاده فرهاد میرزا در سفرنامه اش موسوم به دایة السیل (ص ۵۳) کلمه ایساغوجی را چنین
معنی کرده : « مثل آنکه ایساغوجی را که که کتاب منطق است اورا معانی مالایرضی صاحبه میکنند
که کلیات خمس باشد که جنس و فصل و نوع و عرض عام و عرض خاص است و حال آنکه هیچ ربط بهم
ندارد » ایس « حرف تعریف یونان است و « آکوژی » بمعنی بچیزی در آمدن و دخول است
ایس آکوژی یعنی « المقدمة والمدخل » چون منطق مقدمه علم حکمت است از این جهت ایس آکوژی
می گفته اند و عرب و محرف کرده ایساغوجی گفته اند »

آغاز پس از نام مؤلف (نحمد لله علی توفیقه) انجام (والعمدة هی البرهان) برخی از صفحات
دارای حواشی است . کتاب چاپ شده . « حواشی و شروح بر بن رساله را بشماره های ۱۳۸ و ۲۰۵
و ۲۲۸ و ۲۳۰ و ۲۳۱ و ۲۵۷ به بینید » - خط نسخ هفت سطری - دارای ۱۵ برگ - اندازه - ۴۰ در
۱۷ وقفی فهرستی « ۱۱۷۱ »

ایساغی جی

۱۷۳

عربی . مکرر پیش . نسخه ناقص است . آغاز نسخه (نحمد لله واهب التوفیق) انجام
موجود (المقدمات الیقینیة) کاتب اسحق . نسخه قدیمی است . تاریخ آن در صحافی رفته . خط نسخ
۳۳ سطری - اقوال بشنجر ف نوشته شده . دارای ۱۴ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۱ وقفی ابن خاتون .
شرح ایساغوجی حسام الدین ضمیمه است و اول ان نیز اقتاده است « ۱۱۳۴ »

(۱) رساله که بشماره ۱۰۰ بنام : رساله در مناظره ضبط شده همین رساله است *

(حرف ب)

بحر الفو آند

به شماره ۲۵۶ مراجعه نمائید

بهجة الطالبین

۱۷۴

فارسی . شارح محمد بن محمود حسینی یزدی . ترجمه شارح بنظر نرسید . کتاب شرح است بر رساله کبری . آغاز (الحمد لله الذی جعل المنطق آلة لا یراز ما یعلم) انجام (اجتماع هر دو باهم صحیح است) خط نسخ ۱۹ سطری . اقوال بشنجرف نوشته شده . دارای ۳۱ برگ . اندازه ۲۴ در ۱۳ وقفی نائینی « ۱۱۳۶ »

(حرف ت)

تحریر القواعد المنطقیه

به شماره ۲۳۴۵ شرح شمسیه مراجعه نمائید .

تهدیل المیزان

۱۷۵

عربی - مؤلف غیاث الدین منصور دشکی . در دیباچه آورده : « لما ذهبنا بشکمل عیار جواهر الانظار المحلی بها مرآة حقایق الافکار ودقایق الاسرار الشارقه من مشارق الانوار دعائنا بعض الاختیار الی نظم معیار هذه المیار » در مجالس المؤمنین آمده که این کتاب خلاصه منطق شفاء است مؤلف این کتاب را ملخص نموده و مختصر را بنام معیار الافکار نامیده - کتاب مرتب است بر فاتحه و ۹ فن : فاتحه العالم ینقسم الی الحکم و غیره - فن ۱ ایسا غوجی ۲ قاطیغوریاس ۳ باربر میبایس ۴ انولوطیقا الاول ۵ انولوطیقا الثاني ۶ سوفسطیقا ۷ نیطوریقا ۸ و یطوریقا ۹ جدول آغاز (اللهم ایدنا بالمنطق الفصیح) انجام (القاصرین عن درجة البرهان) خط نسخ ۱۸ سطری جای عناوین مطالب را نویسنده سفید گذاشته دارای ۳۷ برگ اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی آقازین العاین سال ۱۱۶۶ « ۱۱۳۷ »

تهدیل المیزان

۱۷۶

عربی - مکرر پیش - آغاز (اللهم ایدنا بالمنطق الفصیح) انجام (و اقناع العوام والمتعلمین القاصرین) خط نسخ ۲۳ سطری که در متن و حاشیه نوشته شده - عناوین بشنجرف دارای ۱۰ برگ . و جدول بتحریر و طلا بسه جدول اندازه ۴۳ در ۲۹ وقفی نائینی « بهینید در باب علوم

منطق

کتب خطی

غریبه خطی تعبیر خواب شماره ۳۸۱ عمومی ص ۴۵ « ۵۸۶۳ »

۱۷۷ تعلیقه بر شرح شمسیه

عربی - مؤلف شناخته نشد . افاداتی است بر شرح شمسیه بر مسئله: وجه تسمیه تصورات موصله بقول شارح و تصدیقات موصله بحجت: « قال وقد جرت الماده بان یسمى الخ » آغاز (بحمدہ یمدح منطق « کذا » کل حکیم یامن لاموصل الی تصور ذاتک) انجام « تقدم طبعی لا تقدم بالمعیه الحمد لله علی الانعام ثم علی الانعام » تاریخ کتابت ۹۵۷ صدر نسخه ۸ صفحه است که قطعه ایست از حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه که مؤلف آن نیز شناخته نشد ، آغاز موجود (لم یصح التمثیل الاول) انجام « لوقیل کالامرین المتضایفین لکان اولی هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذا الباب » کاتب ابوالوفاء بن محمد حنفی - تاریخ تحریر صفر ۹۴۴ خط نسخ و نستعلیق مختلف السطر - دارای ۱۲ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفای فهرستی (۱۱۶۰)

۱۷۸ تعلیقه بر شرح شمسیه

عربی - مؤلف شناخته نشد افاداتی است بر اول مبحث موجبات شرح شمسیه قطبی . آغاز « رب دل وجوهنا وجهک قال الشارح العلامة الرازی فی شرح رسالة الشمسیه شارحا للجهات) انجام « الحاحا بمسؤولهم و ابرار المأمولهم والله المستعان » خط نستعلیق ۵۱ سطری - دارای ۵ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۳ و قفای ملا موسی « ۱۱۵۶ »

۱۷۹ تعلیقه بر شرح مطالع

عربی . محشی شناخته نشد . تعلیقه ایست بر عبارتی از مبحث لازم و مازوم شرح مطالع مینماید که کاتب آنرا ناتمام گذاشته -

آغاز (حمد الملمم الدقایق و مفیض الحقایق) انجام موجود « و او کان عرضا مفارفا یكون منافیا » پس ازین ضمن ۱۰ برگ عبارات متفرقه است که یکی از آنها قبالة عقد نکاح میرزا باقر منجم بانشاء میرزا مهدی خان است - خط شکسته نستعلیق که بطور جلیبا نوشته شده - دارای ۳۱ برگ و مجدول بتحریر و طلا - نسخه رطوبت رسیده . اندازه ۲۲ در ۱۲ و قفای ثانی « ۱۱۳۵ »

تعوید (یا تنویر) المطالع و تبصیر المطالع

به بیند شماره ۲۰۲ حاشیه بر حاشیه شرح مطالع را

۱۸۰ تهذیب الکلام

عربی - مکرر شماره ۱۳ مؤلف ملا محمد تقی تازی - رساله بخش منطق از کتاب تهذیب الکلام فی المنطق و الکلام او است که بجهت متانتش افراد بدوین و چاپ شده - شروح و حواشی و

منطق

کتب خطی

منظومه آنرا بشمارهای ۱۲۴ و ۱۲۵ و ۱۲۶ و ۱۲۷ و ۱۵۲ و ۱۸۴ و ۱۸۵ و ۱۸۶ و ۱۸۷ و ۱۸۸ و ۲۶۲

خطی و هم ضمیمه شماره‌های ۲۹ و ۳۰ منطق چاپی به بینید.

آغاز (الحمد لله الذی هدانا لهذا سواء الطريق) انجام (وهذا بالمقاصد اشبه) خط نسخ ۷ سطری.

دارای ۱۸ برگ اندازه ۲۰ در ۲۵ و قفلی نادر شاه « ۱۱۳۸ »

تهذیب الکلام ۱۸۱

عربی - مکرر پیش. آغاز « الحمد لله الذی هدانا » انجام « وهذا بالمقاصد اشبه »

خط نسخ ۱۰ سطری. دارای ۱۴ برگ. اندازه ۲۰ در ۲۴ و قفلی نادر شاه « ۱۱۳۹ »

(حرف ج)

۱۸۲ جوهر النضید فی شرح کتاب التجرید

عربی - شارح علامه حلی. شرحی است بر رساله موجز تجرید المنطق خواجه نصیر الدین

طوسی آغاز « الحمد لله المتفرد بوجوب الوجود » انجام « کما امکن ضبط المواضع فی

الصناعین الاولین » کاتب منصور. تاریخ تحریر ۱۰۹۵. خط نستعلیق ۱۸ سطری - عناوین را بشنجرف

نوشته. دارای ۱۸۱ برگ. اندازه ۲۷ در ۳۳ و قفلی مهدی قدوسی در اسفند ۱۳۱۴ « ۱۱۴۰ »

۱۸۳ جوهر النضید

عربی - مکرر پیش - نسخه ناقص است.

آغاز « الحمد لله المتفرد بوجوب وجوده » انجام موجود « علی الخطین و السطحین و

الجممین » خط نسخ ۱۴ و ۱۵ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شده دارای ۱۶ برگ. اندازه

۱۹ در ۲۴ و قفلی فهرستی « ۱۱۴۱ »

چهار فائده و مقانه

ضمیمه شماره ۲۷۴ تفسیر خطی به بینید.

(حرف ح)

۱۸۴ حاشیه بر تهذیب

عربی - مکرر شماره ۵۴ منطق خطی. محشی ملا جلال درانی -

آغاز « تهذیب المنطق و الکلام توضیحه بذکر المستقبل المنعم » انجام « تسبیلا لضبط

علی المبتدی » تاریخ تحریر ۱۱ ذیحجه ۱۰۳۳ در شیراز. حواشی برین کتاب را بشمارهای ۲۵۲

منطق

کتاب خطی

۱۸۹۰ و ۱۹۱۰ به بینید - خط نستعلیق و شکسته ۴ سطری . اقوال بشنجرف نوشته شده - نسخه
رطوبت رسیده - دارای ۷۱ برگ اندازه ۱۶ در ۱۰ وقفی فهرستی . « ۱۱۴۳ »

حاشیه بر تهذیب

۱۸۵

عربی - مکرر پیش . آغاز پس از تسمیه « رب تع تم تهذیب المنطق والکلام » انجام « تسهیل المضبوط
علی المبتدی » خط نستعلیق ۲۱ سطری - دارای ۳۷ برگ و مجدول بالاجورد - نسخه موریا نه
خورده - اندازه ۲۱ در ۱۲ واقف شناخته نشد (به بینید حاشیه بر محاکمات شماره ۳۵ حکمت
خطی ص ۲۴۵) « ۵۸۹۱ »

حاشیه بر تهذیب

۱۸۶

عربی . محشی ملا عبدالله یزدی شهابادی (۱) حاشیه است بر بخش منطق کتاب تهذیب المنطق
والکلام ملا سعد تفتازانی که مکرراً بچاپ رسیده و تدریش میان طلاب علوم قدیمه متداول
است . تاریخ ختم تألیف او آخر ذی قعدة ۹۶۷ در نجف بوده .

آغاز « قوله الحمد لله افتح بحمد الله بمد البسملة » انجام « وجعل آخرته خیر من دنیا »
حواشی برین کتاب با اصل کتاب چاپ شده و بشماره ۱۰ چاپی نیز نگریده خط نسخ ۱۲ سطری . برگ
اول بخط نستعلیق و تازه نوشته شده . اقوال بشنجرف . دارای ۹۵ برگ - اندازه ۱۶ در ۱۰ واقف
شناخته نشد « ۱۱۶۵ »

حاشیه بر تهذیب

۱۸۷

عربی - مکرر شماره ۸۶ منطق خطی . مؤلف ملا عبدالله یزدی - تعلیق است توضیحی بر
مبحث ضابطه اتاج اشکال اربعه از تهذیب المنطق تفتازانی - رساله مرتب است بر یک مقدمه و دو
مقصد : مقدمه و مقصد اول در شرح کلام است و مقصد دوم در نقل اقوال است .

آغاز « حمد الله هو بالحمد حقیق اذا رشدنا الى رموز التدقیق » انجام « و یبعثنا من
الزینغ والزلل الى الصدق والمواب » سپس ضمن سه صفحه عبارتی است در تشکیک . خط نستعلیق
۱۲ سطری .. دارای ۲۴ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۰ وقفی ملاموسی « ۱۱۶۸ »

حاشیه بر تهذیب

۱۸۸

عربی - محشی از افاضل امامیه است که شناخته نشده . حاشیه است بر بخش ضابطه شرایط
اتاج اشکال اربعه - آغاز « الهی بتوفیقک ضبط ما اشکل و بتاییدک حل ما لا یححل » انجام

(۱) ترجمه محشی در صفحه ۷۲ ذکر شده . تاریخ فوت محشی بنقل روایات الجنات در ۹۸۱ در
عراق عرب بوده و علی السبوع مدنون در نجف است . خلاصة الاثر (ج ۳ ص ۴۰) فوت محشی را
در اصفهان بسال ۱۰۱۵ ضبط کرده است . این روایت ظاهراً صحیح نیست .

منطق

کتاب خطی

« وبعد فلم یبق مجال للكلام وفيه الوصول الى نهاية المرام وعليه التوكل وبه الاعتصام والسلام »
کاتب محمد - تاریخ کتابت رمضان ۹۹۴ درقم - خط نستعلیق ۱۴ سطری - دارای ۷ برگ -
اندازه ۲۳ در ۱۲ وقفی نادرشاه « ۱۱۶۶ »

۱۸۹ حاشیه بر حاشیه تہذیب

عربی - مکرر شماره ۳۴ منطق خطی - محشی دوم میر ابو الفتح سید محمد بن ابی سعید
حسینی ملقب بتاج السعیدی - متوفای ۹۷۶ (۱) یا ۹۵۰ (۲) در اردبیل از سادات جلیل و جامع
علوم بوده و در ماوراء النهر نزد عصام الدین تلمذ و تحصیل کرده - کتاب افادانی است بر حاشیه
تہذیب دوانی کاتب تمام دیباچه را توشه .

آغاز « الحمد لله علی تہذیب المنطق والکلام » انجام « والیه الرجعی و حسن ماب »
کاتب عبد الواسع بن محمد هادی قزوینی - تاریخ کتابت ۱۱ محرم ۱۲۲۲ در قزوین خط نسخ
۲۹ و ۳۰ سطری - دارای ۷۵ برگ - اندازه ۲۳ در ۱۳ وقفی نائینی (۱۱۴۴)

۱۹۰ حاشیه بر حاشیه تہذیب

عربی - مکرر شماره ۴۶ منطق خطی - محشی دوم ملا عبد الله - حاشیه ایست بر حاشیه
دوانی بر تہذیب - آغاز « غایۃ تہذیب الکلام بحمد الله العزیز العلام » انجام « وسایر الجزئیات
المفروضة ههنا فحقی جدا » تاریخ کتابت ۵ ذیحجه ۱۲۵۶ خط نسخ ۱۶ سطری - دارای ۸۴
برگ - اندازه ۲۰ در ۱۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۳۰ »

۱۹۱ حاشیه بر حاشیه تہذیب

عربی - محشی دوم حسین حسینی خلخالی متوفای ۱۰۱۴ (۲) یا حدود ۱۰۳۰ (۴)
شاگرد ملا میرزا جان باغدوی - کتاب حاشیه بر حاشیه دوانی است - مؤلف این حاشیه را بجهت
فرزندش برهان الدین محمد تألیف کرده - تاریخ فراغت از تألیف جمادی الثانی ۱۰۰۰ است
آغاز (بحمدک یا من نور قلوب العارفين بانوار المعارف الالیه) انجام (استیفاء للمرام
واستتماماً للکلام فی هذا المقام والیه الموفق فی الافتتاح و الاختتام) تاریخ کتابت چنین
نوشته شده : (فی يوم الاثنين سادس عشر شهر شعبان المعظم سنه ۱۱۲۰ - گمان می رود
۱۰۹۲ باشد نسخه در عصر مؤلف نوشته شده - برگ دوم و نیز چند برگی از میانه افتاده است -
خط نستعلیق ۲۳ سطری - دارای ۴۱ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۰ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸
« ۶۱۲۹ »

(۶) منتظم ناصری ج ۲ - دانشمندان آذربایجان ص ۸۴ (۲) کشف الظنون ج ۱ ص ۳۵۱
(۳) دانشمندان آذربایجان ص ۱۱۶ (۴) کشف الظنون ج ۱ ص ۱۱۶

۱۹۲ حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه

عربی مکرر شماره ۸۷ منطق خطی. محشی دوم - امیر نظام الدین عبدالحی بن عبد الوهاب حسینی اشرفی گرگانی هروی از خاندان ابوعلی احمد صوفی اشرفی (۱) افادانی است بر مبحث تمام مشترك از حاشیه میرسید شریف بر شرح شمسیه قطبی .

آغاز (هوالحی الوهاب اللهم رواللم والاستعداد وهب لنا من ادلك طريق السداد) انجام (الا ان كلمة همنا لا يساعد ذالك اللهم اوزقنا خير الدارين) خط نستعلیق ۱۲ سطری دارای ۱۶ برك - اندازه ۲۰ در ۱۰ وقفی ملا موسی « ۱۱۳۲ »

۱۹۳ حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه

عربی - مکرر شماره ۸۴ منطق خطی. منسوب بشمس الدین محمد حنفی. افاده ایست بر مبحث تمام مشترك از حاشیه میر سید شریف بر شرح شمسیه قطبی .

آغاز (الجزء المفرد للمیه المحمول علیها آه جنس او فصل مطلقا) انجام (من وجود تدبر وتامل) خط نستعلیق ۱۵ سطری - دارای ۵ برك - اندازه ۱۸ در ۱۳ وقفی ملا موسی (۱۱۴۷)

۱۹۴ حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه

عربی - مکرر شماره ۷۵ منطق خطی . تعلیق ایست منسوب بشمس الدین محمد حنفی بر اوائل حاشیه میرسید شریف بر اوائل شرح شمسیه قطبی که بر یک مقدمه و سه مقاله و خاتمه ترتیب یافته . آغاز (قیل علیه هذا الاعتراض انما یتجه لوجعل قوله فی المنطق) انجام (وتحریرت فیه افهام الفضلاء اللهم ثبت اقدامنا وصحح آماننا) خط نستعلیق ۱۵ سطری - دارای ۵ برك - اندازه ۱۸ در ۱۳ وقفی ملا موسی (۱۱۴۶)

۱۹۵ حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه

عربی. محشی شناخته نشد . افادات و تعلیق ایست بر حاشیه میرسید شریف بر شرح شمسیه مطالب بعنوان قوله وقال الشارح وقال السید است . نسخه دارای حواشی است از محشی دوم و و آخر آن افاده . آغاز پس از تسویه (منك الاستماعة یا کریم قوله ورتبتها علی مقدمة وثلاث مقالات و خاتمه العلم ان الترتیب فی اللغة) انجام موجود (والتعریف المذکور) خط نستعلیق مختلف السطر - اقوال بشنجرف نوشته شده . دارای ۳۰ برك - اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی نائینی « ۱۱۴۵ »

۱۹۶ حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه

عربی - محشی دوم ابو الحسن احمد ایبوردی معروف بدانشمند حاشیه بر حاشیه میرسید

منطق

کتاب خطی

شریف است . آغاز (وبعد فہمہ ہدایات القہار اقدام الفقراء) انجام (لامتناہی صلب الشیئی عن نفسہ) کتاب غیاث بن عزیز اللہ طالبان - تاریخ کتابت آدینہ ۲۲ ربیع الثانی ۸۹۶ پس ازین مقاله ایست کہ حاشیہ بر بحث تمام مشترک شرح شمسیدہ است .
آغاز (قال المحقق فی بحث تمام المشترك وهذا لاعتراض مما لا یدفع له) انجام « وقنا عذاب النار سنہ ۱۱۷۷ مدظلہ » خط نستعلیق ۲۲ سطری - دارای ۷۹ برگ اندازہ ۱۷ در ۱۲ و قفی حاج سید محمد شوشتری - « ۱۱۴۸ »

۱۹۷ حاشیہ بر حاشیہ شرح شمسیدہ

عربی - معشی دوم شناختہ شد - حاشیہ بر حاشیہ میرسید شریف است . اول و آخر نسخہ افتادہ - آغاز موجود (بحیث یطلق علیہا اسم الواحد) انجام موجود « وهذا التقسیم علی هذا الوجه » خط نسخ ۱۹ سطری - اقوال بشعر جرف نوشتہ شدہ - دارای ۳۵ برگ اندازہ ۲۲ در ۱۵ و قفی حاج سید محمد شوشتری - « ۱۱۵۵ »

۱۹۸ حاشیہ بر حاشیہ شرح مطالع

عربی - مکرر شماره ۶۲ منطق خطی . معشی دوم احمد ایبوردی - حاشیہ بر حاشیہ میرسید شریف بر شرح مطالع قطبی است - نسخہ قدیمی است و آخر آن افتادہ است -
آغاز « قوله الفیاض الوهاب الخ هذه العبارة تحمل معنيين » انجام موجود « دا خل فی مدلولہ لکنہ غیر کاف » اوائل نسخہ بخط نستعلیق و اوآخر خط نسخ ۱۹ و ۲۱ سطری - اقوال بشعر جرف نوشتہ شدہ - دارای ۹۸ برگ - نسخہ رطوبت رسیدہ - اندازہ ۱۸ در ۱۲ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۳۱ »

۱۹۹ حاشیہ بر حاشیہ شرح مطالع

عربی - مکرر شماره ۶۰ منطق خطی - معشی دوم ملا جلال دوانی - کتاب حاشیہ قدیم معشی است بر حاشیہ میرسید شریف بر شرح مطالع قطبی . نسخہ دارای حواشی است از معشی و ہم از دیگران با مضامین : « حم - سمسا - ملا میرزا - ع ا - ملا داود - ع ب . ص د »

آغاز « قوله الفیاض الوهاب من فض الماء اعلم ان الفیاض ههنا » انجام « يتوقف كل واحد منها على » کتاب ابن حاجی محمد شریف شمس دامغانی - تاریخ کتابت ۱۲ ذیحجہ ۱۰۶۳ خط نستعلیق ۱۵ سطری . اقوال بشعر جرف نوشتہ شدہ . دارای ۴۳ برگ . اندازہ ۲۰ در ۱۱ و قفی ناآینی (۱۱۵۰)

۲۰۰ حاشیه بر حاشیه شرح مطالع

عربی - مکرر پیش - آغاز (الفیاض الوهاب اعلم ان الفیاض ههنا) انجام (ان التصور الغایة لا التصدیق الی نعمت) تاریخ تحریر رمضان ۱۲۵۶ خط نسخ ۱۶ سطری . کاتب جای اقوال را سفید گذاشته - دارای ۲۸ برگ - اندازه ۲۱ - در ۱۶ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ ۶۱۳۳

۲۰۱ حاشیه بر حاشیه شرح مطالع

عربی - مکرر پیش . اول نسخه افتاده . آغاز موجوده قیاس ماعرفت لانا بقول النسبة فی تمام الحکم » انجام « لا آخر ما یتوقف کل واحد منها علیه فنهال » خط نستعلیق ۲۱ سطری . دارای ۲۸ برگ و مجدول بلاجورد - نسخه موربانه خورده . اندازه ۲۱ در ۱۲ واقف شناخته نشد . به پیشید حاشیه بر محاکمات شماره ۵۳۵ حکمت خطی ص ۳۸۱ < ۵۸۹۸ >

۲۰۲ حاشیه بر حاشیه شرح مطالع

عربی . مکرر . شماره ۲۸ محشی دوم ملاجلال دوانی - حاشیه دوم محشی است بر حاشیه میر سید شریف بر شرح مطالع و معروف است بحاشیه جدید - نام این حاشیه بضبط نسخه شماره ۲۸ تمویذ المطالع و تبصیر المطالع است و بضبط این نسخه تمویذ المطالع است . آخر نسخه افتاده . آغاز پس از تسمیه « و به نستعمین فی التتمیم اما بعد الحمد لولی النعم و دافع القم » انجام موجود « فنه یتصدق زید متحرك فی هذه المادة » خط نستعلیق ۲۱ سطری . دارای ۱۵۴ برگ و مجدول بلاجورد . نسخه موربانه خورده . اندازه ۲۱ در ۱۲ واقف شناخته نشد . به پیشید حاشیه بر محاکمات شماره ۵۳۵ حکمت خطی ص ۴۳۵ < ۵۸۹۸ >

۲۰۳ حاشیه بر حاشیه شرح مطالع

عربی . مکرر شماره ۴۸ محشی دوم ملا معین الدین تونی . متوفای ۹۰۷ (۱) حاشیه بر حاشیه میر سید شریف بر شرح مطالع قطبی است . آغاز « ومنه لاستعانه فی التتمیم قوله الفیاض الوهاب تعریف لفظی » انجام « فارتکب ما هو غیر معقول عند التأمل » تاریخ تحریر ۲۳ رجب ۹۶۶ خط نسخ ۱۵ سطری . اقوال بشعر فزوده شده . دارای ۱۹۸ برگ و موربانه خورده . اندازه ۲۱ در ۱۵ وقفی آقامصطفی < ۱۱۴۹ >

۲۰۴ حاشیه بر حاشیه شرح مطالع

عربی . محشی دوم شناخته نشد - حاشیه بر حاشیه میر سید شریف بر شرح مطالع است . نسخه فاقد دیباچه است و یک برگ از اوائل آن نیز سفید گذاشته شده .

منطق

کتاب خطی

آغاز پس از تسمیه « قوله قدس سره الفياض الوهاب إه قد نقل ههنا حاشية عنه وهي قوله » انجام
« وهو مدفوع بقيد الاطلاق ايضا والله اعلم » کاتب محمد علی بن اصغر قائمی . تاریخ کتابت رمضان ۱۱۷۴
در مدرسه صالحیه مشهد خط نستعلیق و شکسته مختلف السطر و بطور چلیبا نوشته . اقوال بشنجرف .
دارای ۹۹ برگ - اندازه ۲۰ در ۱۱ وقفی نائینی « ۱۱۵۱ »

۲۰۵ حاشیه بر شرح ایساغوجی

عربی . مکرر شماره ۹۹ حکمت خطی . محشی شناخته نشد . کاتب دیباچه را نوشته آخر
نسخه افتاده . کتاب تعلیقاتی است بر شرح ایساغوجی حسام الدین .

آغاز پس از تسمیه « قال الواجب وجوده الخ اقول لما كان كل مفهوم منحصرا في الواجب
والممتنع والممكن » انجام موجود « هذا جواب دخل تقريره ان يقال لم اطلق » خط نستعلیق ۲۱
سطری دارای ۲۱ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی نائینی « ۱۱۷۹ »

۲۰۶ حاشیه بر شرح رشیدیة

عربی . محشی سید عبد الرحیم بن ولیم محمد بن اللداد بن علیشیر بن ایوب حسینی قندهاری هروی
حنفی - تاریخ ختم تألیف ۷ صفر ۱۲۱۲ آغاز (قوله بدء الخ ای بدء المصم بالحمد لله بمدالیتن والتبرک
بسم الله الخ) انجام (ويقال له بلغارسیه فروشتستن شعله آتش) کاتب سید محمد حسینی خراسانی . تاریخ
تحریر ۸ محرم ۱۲۸۲ خط نسخ ۱۹ سطری . دارای ۲۱ برگ . اندازه ۲۳ در ۱۸ خریداری
آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۳۲ »

۲۰۷ حاشیه بر شرح شمسیه

عربی - مکرر شماره ۵۲ محشی میر سید شریف علی کرکائی . آغاز (الحمد لولیه والصلوة علی
نبیه قوله ورتبه علی مقدمه وثلاث مقالات وخاتمه هكذا وجد عبارة المتن) انجام (بل مندرجا فی المبادی
التصدیقیه) حواشی برین حاشیه را بشمارهای ۳۶ و ۵۰ و ۷۶ و ۷۸ و ۷۹ و ۱۹۲ و ۱۹۳ و ۱۹۴ و
۱۹۵ و ۱۹۶ و ۱۹۷ به بینید . کاتب ابن ملامحمد حسین سبزواری . تاریخ تحریر ربیع الثانی ۱۲۴۹
خط نستعلیق ۱۵ سطری . اقوال در بعضی برگها بشنجرف نوشته و در اکثر نوشته نشده . دارای
۱۲۱ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۲ وقفی نائینی « ۱۱۵۳ »

۲۰۸ حاشیه بر شرح شمسیه

عربی - مکرر بیش - آغاز (قوله ورتبه علی مقدمه وثلاث) انجام (فی المبادی التصدیقه)
کاتب علی بن یوسف در بلده عمادیه نوشته . خط نستعلیق و نسخ ۹۳ و ۱۸ سطری . اقوال بشنجرف
نوشته شده . دارای ۱۱۱ برگ اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی نائینی « ۱۱۵۴ »

۲۰۹ حاشیه بر شرح شمسیه

عربی. مکرر پیش. آغاز (قوله ورتبه على مقدمة وثلاث) انجام (فی المبادئ التصديقية) خط نستعلیق ۱۵ سطری. اقوال بشنجر ف نوشته شده. دارای ۱۲۳- برك اندازه ۱۸ در ۱۱ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۹۱۴۴ »

۲۱۰ حاشیه بر شرح شمسیه

عربی. مکرر پیش. اوائل نسخه افتاده. آغاز موجود (فیتحقق هناك المطابقة بدون الالتزام) انجام (فی المبادئ التصديقية) خط نسخ ۱۵ سطری- اقوال بشنجر ف نوشته شده. دارای ۱۰۱ برك. نسخه رطوبت رسیده. اندازه ۱۷ در ۱۰ وقفی حاج محمد تقی ناظم دفتر شهابی دردی ۱۳۱۷ « ۵۸۵۲ »

۲۱۱ حاشیه بر شرح شمسیه

عربی- مکرر شماره ۹۴ محشی میر صدرالدین دشتکی- نسخه ۳۱ سال پس از محشی نوشته شده. آغاز (احق منطق يعرب عما فی الضمير «كذا» الفضلاء واضح قول شارح) انجام «فی عمومه تارة وفي خصوصه اخرى» تاریخ تحریر شوال ۹۳۳ خط نستعلیق ۲۲ سطری. اقوال بشنجر ف نوشته شده. نسخه رطوبت رسیده- دارای ۳۲ برك. اندازه ۱۷ در ۱۲ وقفی حاج سید محمد شوشتری « ۱۱۵۷ »

۲۱۲ حاشیه بر شرح شمسیه

عربی- مکرر شماره ۹۵ محشی شناخته نشد- حاشیه بر شرح شمسیه قطبی است از مبحث قضایا «مقاله دوم» تا آخر. نسخه فاقد دیباچه است.

آغاز «المقالة الثانية فی القضايا و احكامها ای الموضوعات الذکریه» انجام «محمولها ذاتیا لموضوعها هذا آخر ما وقفنا بتصویر فی هذه الاوراق من فیض الفاضل علی الاطلاق وارجوان ینتفع به ذوی الاقطار والافاق» کاتب عوض بن بابا کلان- تاریخ تحریر ۹۹۹ یا « ۹۶۹ » در مدرسه میرزا الخ یئک سمرقند- خط نستعلیق ۲۱ سطری دارای ۹۴ برك. اندازه ۱۹ در ۱۲ وقفی نائینی « ۱۱۵۸ »

۲۱۳ حاشیه بر شرح شمسیه

عربی- محشی شرف الدین علی حسینی استرآبادی از علماء سده دهم هجری قمری مقیم در نجف شاگرد شیخ علی بن عبدالعالی کرکی بوده «۱» کتاب حاشیه بر مبحث قضایا از

(۱) روضات الجنات ص ۴۰۴ و ۴۰۹ در امل الامل بعنوان شیخ شرف الدین علی استرآبادی یاد شده است.

منطق

کتاب خطی

شرح شمسیه امت و در آن متعرض بحاشیه میر سید شریف شده است .

آغاز « وبعد فہذہ حواشی علی مباحث لقضایا حررها العبد مستعینا باللہ الموفق الفنی شرف الدین » انجام موجود « لان کل انسان حیوان یلزم ان یکون مخصوصا واعتراض » خط نستعلیق ۱۷ سطری - دارای ۳۰ برگ و موربانہ خورده - اندازہ ۲۱ در ۱۲ و قفی ابن خانون « ۱۱۶۴ »

۲۱۴ حاشیہ بر شرح مطالع

عربی - مکرر شماره ۲۲ - محشی میر سید شریف علی کرکائی -

آغاز « قال وحیدزمانہ نعمدہ اللہ بفقرانہ الحمد للہ فیاض ذوارف العوارف الفیاض الوہاب من فاض الماء » انجام « اذا کان افرادہ محسوسہ » کاتب غلام ملی بن مفضل بلخی در قصیدہ صفانیان « حواشی برین حاشیہ را بشمارہای ۲۷ و ۳۰ و ۵۷ و ۵۹ و ۱۹۸ و ۱۹۹ و ۲۰۲ و ۲۰۳ و ۲۰۴ به بینید » خط نستعلیق ۲۰ سطری - اقوال را بشنجرف نوشته . دارای ۱۳۴ برگ . نسخہ برطوبت رسیدہ . اندازہ ۱۸ در ۱۲ - واقف شناخته نشد « ۱۱۶۱ »

۲۱۵ حاشیہ بر شرح مطالع

عربی - در نسخہ نام محشی ذکر نشده لیکن معلوم است کہ محشی از علماء امامیہ در سدہ دہم « ق » است . گمان میرود ملا عبداللہ یزدی شہابادی باشد کتاب حاشیہ . است بر مبحث مجهول مطلق از شرح مطالع قطبی کہ در آن برد حاشیہ کمال الدین مسعود شیروانی و حاشیہ میر صدر الدین دمشکی پرداختہ . آخر نسخہ افتادہ است .

آغاز « الحمد لمن احاط علمہ بجمیع الاشیاء ولا یحیطون بشئی من علمہ الا بما شاء والصلوة علی حاسم مادۃ الشبہ والجهالہ » انجام موجود « لاتنا فی امکان انصافها بالمعجولۃ المطابقہ » خط نستعلیق ۱۹ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شدہ - دارای ۵ برگ اندازہ ۱۹ در ۱۲ - و قفی نائینی « ۱۱۵۲ »

۲۱۶ حاشیہ بر شرح مطالع

عربی - مکرر شماره ۶۰ محشی حاجی پاشا آبدینلی از علماء و پزشکان دورہ سلطان ایلدزم بایزید خان عثمانی . علوم عقلیہ را از مبارکشاه منطقی آموختہ و در مصر نزد شیخ اکمل الدین تلمذ نمودہ و بمقام ریاست بیمارستان مصر و سر پزشکی آن نائل شدہ (۱) کتاب حاشیہ بر شرح قطبی است . از او آمل و اواسط و آخر نسخہ صفحاتی افتادہ .

آغاز (تیمنا باسمائہ الحسنی) انجام موجود (بقولنا المیت لا یخاف مہ) خط نستعلیق

منطق

کتب خطی

شکسته و نسخ و مختلف السطر دارای ۱۲۸ برگ نسخه موربانه خورده و رطوبت رسیده -
اندازه ۲۷ در ۱۴ و قفی حاج سید محمد شوشتری - (۱۱۶۲)

۲۱۷ حاشیه بر شرح مطالع

عربی - حاشی میر فتح الدین سماکی - حاشیه است بر مبحث اکتساب تصدیقات از شرح
مطالع قطبی. کتاب نسخه را تمام نوشته. موجودی از اوائل مبحث محصورات از قضایا است.
آغاز پس از تسمیه (والافتاح باسمه الکرم الحمد لله الذی اظهر لوامع الاسرار من مطالع
الانظار) انجام موجود (قد تقدم فی الخارج کما فی الممدولة) خط نستعلیق و شکسته ۱۸
سطری - اقوال بشن جرف نوشته شده. دارای ۲۲ برگ. نسخه رطوبت رسیده اندازه ۱۹ در ۱۳
وقفی نائینی (۱۱۶۳)

(حرف ر)

۲۱۸ رسائل و مقالات در حل مغالطه مشهور بجزراصم

عربی - مجموعه ایست حاوی ۷ رساله و مقاله درین بحث بشرح زیر: ۱ از صدر الدین دشتکی.
آغاز « بعد حمد من علیه تیسیر العسیر سیر والصلوة علی نبی بعلم الاولین والاخرین خیر » انجام
« وهو یندی الی سواء الطريق » ۲ مقاله ایست که دانسته نشد از کیست - آغاز « السلام علی
رسوله محمد وآله اجمعین قالوا کل خبر اما صادق او کاذب » انجام « فلم یتحقق ما نحتکی عنه فتامل والله
اعلم بالصواب والیه المرجع والیه المآب » ۳ رساله از ملا جلال دوانی مکرر شماره ۲۲۱ - آغاز پس از
تسمیه « وبه نستعین وله تعبد اما بعد حمد الله مناجاة فائزیه المضلات » انجام « یختلف باختلاف الحیثیات
والاعتبارات » این دو رساله و یک مقاله در متن نسخه تدوین شده ۴ مقاله منسوب بملا جلال دوانی. در
صدر نسخه مرقوم است: « هذه مذاکره اخرى بین افضل المدققین ملا جلال الدین دوانی و بین اکمل المحققین
السید صدر الشیرازی فی المغالطة المشهوره (الخ) آغاز (قد تقدم اجواب المغالطة المشهوره مقدمة هی
ان حقیقة الخبر) انجام (او الممدوم لبس بصادق ولا کاذب) ۵ مقاله منسوب بصدر الدین شیرازی.
آغاز پس از تسمیه (قیل لوقال قائل کلامی فی یوم کذا کاذب) انجام (موجود کاذب ولا محذور)
۶ مقاله منسوب بملا جلال دوانی - این مقاله در رد مقاله پیش است. آغاز پس از تسمیه « قوله واجب
آه اقول قد قرر الجواب » انجام « وهو یحق الحق و یندی السبیل » ۷ مقاله منسوب بصدر الدین دشتکی در رد
مقاله ملا جلال پیش است. آغاز پس از تسمیه « وقول القائل کلامی الیوم کاذب اشاره الی نفس
ذالك الکلام » انجام « وهو ظاهر لا ستره به » کتاب در انجام نوشته: « والظاهر ان هذه المذاکره کانت من
قبل تصنیف الرسائلین » باری این مفاد و مباحثات قلمی در حاشیه نسخه تدوین شده - خط نسخ
و نستعلیق ۳۴ سطری - دارای ۱۷ برگ - اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفی نائینی (به بنید اثبات واجب شماره
۲۹۹ حکمت خطی ص ۲۳) « ۶۴۱۰ »

رساله در تحقیق کلیات

۲۱۹

عربی - مکر و شماره ۹۷ مؤلف قطب الدین محمد رازی (۱) رساله مختصر است نفیس که مرتب است بر ۵ قاعده و خاتمه و یکوصیه: قاعده ۱ فی تحقیق مفهوم اشتراك الماهية الكلی ۲ فی تلخیص مفهومات کلیات الثلث ۳ فی وجود الكلی فی الخارج ۴ فی ان الماهیات المركبة من الجنس والفصل ليس ترکیبا خارجیا ۵ فی بیان تحصیل النوع وعدم تحصیل الجنس - خاتمه در دفع شبهه - وصیه در گنمان مطالب رساله از متفلسفین .

آغاز « الحمد لله المبتدع لمهيات الاشياء » انجام « وثبت اقدامنا على مقامات الصدق انه على كل شیء قدیر وبالاجابة جدير » خط نسخ که در هر صفحه در سه ستون نوشته شده - عناوین بشجر ف. دارای ۳ صفحه و مجدول بتحریر و طابا بشش جدول اندازه ۴۳ در ۲۶ وقفی نائینی . به پیشدر رساله در اوراق شماره « ۵۹۱ » حکمت خطی ص ۱۱ « ۵۹۳۳ »

رساله در تحقیق کلیات

۲۲۰

عربی - مکرریش آغاز (الحمد لله مبتدع ماهیات الاشياء) انجام (وبافاضة المطالب جدير) پس از این در چهار صفحه مقاله ایست منسوب بشیخ بهائی معروف در اعتبارات ملحوظة در وجود - خط نسخ ۱۰ سطری . عناوین بشجر ف نوشته شده . دارای ۱۵ برگ . اندازه ۲۳ در ۱۵ وقفی قائم مقام . به بینید تفسیر معوذتین شماره ۲۹۹ تفسیر خطی ص ۵۱ (۶۰۲۵)

رساله در حل مغالطه مشهور بجذراصم

۲۲۱

عربی - مؤلف ملاجلال دوانی - رساله مرتب است بر فائده و واسطه و خاتمه : اما الفائده قفی تقریر المغالطه - و اما الواسطه قفی تعقیب الاجوبة التي ذكرها غیری - اما الخاتمه قفی الجواب الذي سمح به الوقت لی .

آغاز (اما بعد حمد الله مفتاح مفاتيح المضللات) انجام (تختلف باختلاف الحیثیات والاعتبارات) سپس فایده ایست از مؤلف در عدم جریان لامطابقه در تصورات - خط نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری . دارای ۱۸ برگ اندازه ۱۹ در ۱۰ وقفی قفی موسوی - سال ۱۱۱۱ به بینید رساله وجودیه شماره ۷۱۹ حکمت خطی ص ۱۱۱ « ۶۴۰۵ »

رساله در کلی

۲۲۲

عربی - رساله ایست در شرح کلی و اقسام آن تحریر و تألیف حاج سید عباس بن علی موسوی شاهرودی متوفای جمعه ۸ شوال ۱۳۴۱ به بیماری مسکته در سن نزدیک به ۸۰ در مشهد

منطق

کتاب خطی

مدفون در دارالسیاده از اعلام جامع و اختیار دوره خود بوده در مشهد مرجعیت و مقبولیت عامه داشته - (۱) رساله تقریر درس استادش میرزای جلوه است در موضوع شرح کلی و بیان اقسام آن - آغاز (اعلام ان القوم عرفوا الکلی بما لا یمتنع) انجام (و من حیث یمینها و معناها)
محموله علی الکثیرین) نسخه بخط مؤلف رساله است - تاریخ تحریر جمادی الثانی ۱۳۰۷ خط نستعلیق
۱۵ سطری - دارای ۸ برگ انداز ۱۸ در ۱۱ وفقی فهرستی « ۱۱۷۴ »

۲۲۳ رساله در مشارکت حد و برهان

عربی - مؤلف حاج ملا هادی سبزواری -

آغاز (یا قرۃ العین و من ارجو من الله تعالی ان یکون به احسناء المعرفة و عطاء العلم علی وزین) انجام (والله الذین فاز من آثرهم اقفی) خط نسخ ۱۵ سطری - دارای ۳ برگ انداز ۱۷ در ۱۱ وفقی شیخ علی سبزواری - سال ۱۳۵۱ « ۱۱۶۹ »

۲۲۴ رساله در مغالطه

عربی - مؤلف کمال الدین محمود بن نعمه الله بخارائی - ترجمه مؤلف بنظر نرسید - معلوم است که از افاضل سده ۱۰ یمیداست - رساله مرتب است بر یک مقدمه و دو مقصد : اما المقدمه ففی تعریف المغالطه و اما المقصد الاول ففی نکات التی لا اختصاص لها بشئی من العلوم - جای مقصد دوم و فصول مطالب غالباً سفید گذاشته شده « شرح بر این رساله را بشماره ۱۴۱ به بینید »
آغاز (حمداً للحکیم الکاشف الاسرار الحقایق و شکر اللعیم الملهم بانوار الدقایق) انجام (فارضاء المعبر فی جانب المرآة ثابت عند الطلاق قتامل) خط نستعلیق ۲۱ سطری - برخی از عناوین بشعر جرف نوشته شده - دارای ۱۶ برگ - نسخه موریانه خورده - انداز ۲۰ در ۱۳ - واقف شناخته نشد « ۱۱۷۰ »

(حرف ش)

۲۲۵ شرح ادا ب البحث

عربی - مؤلف متن و شرح یکی است که شناخته نشد -

آغاز شرح (الحمد لله الذی لا مانع امطائه) آغاز متن (الحمد لله یا معجیب کل سائل و اصلی علی نیک المبعوث باقوی الدلائل) انجام شرح (اذ لا مزید علیها فی تقدیر القواعد و الاصول و من الله تبارک و تعالی التوفیق لاظهار الحق و الهام الصواب فی کل باب)

منطق

کتاب خطی

کاتب - محمد علی اصفهانی . تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۲۸۸ خط نسخ ۱۵ سطری دارای ۸ برگ - اندازه ۱۷ در ۱۰ و قی حاج سید محمد شوشتری « ۱۱۷۴ »

۲۲۶ شرح آداب المناظره

عربی . مکرر شماره ۱۴۳ - شرحی است مزجی بر مقاله موجز آداب المناظره عضدالدین ایجی کشف الظنون « ج ۱ ص ۶۹ » در ذکر شروع رساله آداب المناظره عضدی اول شرح محمد حنفی تبریزی را ذکر نموده و جمله آغاز آنرا نیز آورده در پایان تعداد شروع بر رساله متن جملات اواخر شرح حنفی تبریزی را نیز ذکر نموده . این نسخه دیباچه شارح را ندارد لیک جملات اواخر این نسخه با جملات اواخر شرح حنفی تبریزی مذکور در کشف الظنون مطابقت دارد . در شرح عصام بر متن آداب المناظره عضدی مطالبی از کتاب شرح آداب البحت شیروانی نقل شده که مطابقت با این شرح دارد بهمین جهت پنداشته شده که مؤلف کمال الدین مسعود شیروانی است (۱)

آغاز « لك الحمد جعل الله تم مخاطبا تنبها على القرب » انجام « اعلم ان المحواشي المنسوبة الى المحقق الشريف لهذه الرسالة لما لاحظتها في نسخ متعددة و وجدت بها « كذا » سقيما ولم يبق اعتماد عليها لم التزم بنقلها « ۲ » بل قدرت الكلام على وجه لاحظته و وقع بمض تقريرنا موافقا لتقريره و بعضها عين موافق له فتم وانصف فان وجدته حقا فتبعه والا فاصاحه فان الله لا يضيع اجر المحسنين » خط نسخ ۱۵ سطری . دارای ۸ برگ . اندازه ۱۷ در ۱۰ - و قی حاج سید محمد شوشتری به بینید آداب المناظره شماره ۱۶۹ ، منطق ص ۳ « ۶۰۱۸ »

۲۲۷ شرح آداب المناظره

عربی - مؤلف ظالم الدین عبدالملی بن محمد بن حسین بیرجندی از استادان معروف علم نجوم و فلسفیت در نیمه اول قرن دهم ه - ق است . در علم حدیث شاگرد خواجه غیاث است فنون حکمی را از ملا منصور بن ملامعین کاشانی فرا گرفته و نزد کمال الدین حسین نقوی و شیخ الاسلام سیف الدین احمد نقیازانی و ملا مسعود شیروانی نیز تلمذ کرده « ۳ » کتاب شرح بر رساله آداب البحت عضدی است . ماده تاریخ ختم تألیف جمله : « حل آداب عضدی است » ۹۳۰ آغاز « نحمدك يا مجيب دعوى السائلين بلا مانع ومناقض » انجام « ما تعاقب الليالي والايام »

(۱) این پندار درست نیست چه آنکه کمال الدین مسعود شیروانی از شارحین رساله آداب المناظره عضدی نیست و او شارح رساله آداب البحت تألیفی شمس الدین محمد سمرقندی است که بشماره ۱۴۲ منطق است (۲) از کلامه « اعلم » تا کلامه « بنقلها » مطابق با جملات آخر شرح حنفی تبریزی مذکور در کشف الظنون است (۳) جیب الدیر جزو ۴

منطق

کتاب خطی

تاریخ تحریر ۲۷ جمادی الثانی ۹۳۲ کاتب شارح را بجملة «سلمه الله» دعا کرده و این میرساند که نسخه در حیات شارح نوشته شده - خط نسخ ۲۷ سطری دارای ۲۰ برك . نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۱۸ در ۱۳ واقف شناخته نشد «۱۱۷۵»

۲۲۸ شرح ایساغوجی

عربی - مکرر شماره ۱۳۳ مؤلف حسام الدین حسن کانی - آغاز (الحمد لله الواجب وجوده) انجام (لایضاح مافی کتاب ایساغوجی) (حواشی بر این شرح را بشمارهای ۶۸ و ۲۱ و ۱۶ و ۱۶۱ و ۱۶۲ و ۲۰۵ به بینید) کاتب علی بن محمود صابونچی . خط نسخ ۶ سطری . دارای ۸۹ برك . اندازه ۲۲ در ۱۸ وقفی سیدعلینقی اصفهانی - در شهریور ۱۳۰۸ «۱۱۷۶»

۲۲۹ شرح ایساغوجی

عربی - مکرر پیش . آغاز « الحمد لله الواجب الوجوده » انجام « لایضاح مافی الکتاب ایساغوجی » تاریخ کتاب ربیع الاول ۱۲۰۶ خط نسخ مختلف السطر - دارای ۲۰ برك . اندازه ۲۱ در ۱۵ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ «۶۱۳۵»

۲۳۰ شرح ایساغوجی

عربی - مکرر شماره ۱۳۷ شارح شمس الدین محمد بن حمزه قناری . تألیف این شرح را در صبح کوتاه ترین روزی از روزها شروع کرده و در اذان منتهی همان روز پایان رسانیده - آغاز « حمدا لك اللهم على ما اخصت لي من منج عوارف الافاضل » انجام « و بؤانا في اعلى عليين مع النبيين والمرسلين وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين » کاتب کمال بن بهاء الدین - تاریخ کتابت ۸۹۹ برگها دارای حواشی است (حاشیه برین شرح را بشماره ۴۹ به بینید) خط نستعلیق ۱۴ و ۱۵ سطری - عناوین بشعر جوف نوشته شده - دارای ۲۵ برك اندازه ۱۹ در ۱۳ - وقفی نائینی «۱۱۷۸»

۲۳۱ شرح ایساغوجی

عربی - شارح شناخته نشد . کشف الفنون (ج ۱ ص ۱۷۵) از شروح رساله ایساغوجی ابهری این کتاب را ذکر نموده ليك نامی از مؤلف آن نبرده از متن کتب « صفحه ۱۱ » دانسته میشود که مؤلف این شرح از محشین بر شرح شمسیه است . کاتب در آخر نسخه نوشته : « تم الکتاب من تصنیفات میرسید شریف » کتاب شرحی است بقال - اقول - شارح این کتاب را بنام امیر بن الامیر بن الامیر محمد قلاون شاه معنون داشته .

منطق

کتاب خطی

آغاز « الحمد لله الذى جعل منطق الانسان مظهر المعلومات » انجام « وما عداه توابع
ولواحق به » خط نستعلیق و شکسته و مختلف السطر . دارای ۲۶ برك . اندازه ۲۰ در ۱۷
وقفى فهرستى « ۱۱۷۲ »

شرح رشیدیة

۲۳۲

عربى . مائن و شارح شناخته نشد . کتاب شرحى است مزجى بر رساله در اصول علم مناظره .
کاتب در آخر این نسخه و هم نسخه شماره ۲۳۳ نوشته : « تمت الرسالة المسماة بالرشیدیة شارحه
(شارحها) میرسید شریف » این اقتساب درست نیست چه آنکه در آثار هیچ يك از میرسید شریف
بزرگ و كوچك (على - محمد - بدر - بسر) تألیفى بدین نام یاد نشده و هم آنکه شارح در صفحه
۱۳ این نسخه (در بحث تعریف مدعى) نقل قول از عصام الدین اسفرائنى متوفى ۹۴۳ کرده و
حال آنکه فوت میرسید شریف بزرگ در ۸۱۶ و میرسید شریف كوچك در ۸۳۸ بوده .

آغاز متن (الحمد لله الذى لا مانع لحكمته ولا ناقض لقضائه) انجام متن « ثم ههنا امور
لا بد للمناظرة منها » آغاز شرح « بدء بعد التسمية بحمد الله سبحانه » انجام شرح (لانه توجب
جموده الطبیعه و خموده الشعلة القریحه » تاریخ کتابت ۱۲۲۱ حاشیه برین کتاب را بشماره ۲۰۶
به بینید . خط نسخ ۱۳ سطرى - عناوین بشعرجوف نوشته شده . دارای ۴۴ برك . اندازه ۱۹ در
۱۵ وقفى فهرستى « ۱۱۷۲ »

شرح رشیدیة

۲۳۳

عربى - مکرر پیشه . آغاز (الحمد لله بدء بعد التسمیه) انجام « لانه یوجب جمود
الطبیعه و خمود القریحه) کاتب سید محمد خرابانى در قریه ازغد از قراء مشهد . سال تحریر
صفر ۱۲۸۱ خط نسخ ۲۷ سطرى - دارای ۱۱ برك . اندازه ۲۳ در ۱۸ . خریدارى آستان قدس در اسفند
۱۳۱۸ « ۶۱۳۷ »

شرح شمسیه

۲۳۴

عربى - مکرر شماره ۱۱۸ شارح قطب الدین رازى بویهى - شرحى است بقال قول
بر رساله شمسیه تألیفى نجم الدین عمر کاتبى این شرح موسوم است بتحریر القواعد المنطقیه
فى شرح الرسالة الشمسیه . شارح این شرح را برای خواجه غیاث الدین محمد بن خواجه رشید الدین
وزیر سلطان محمد خدا بنده تألیف کرده . کتاب مکررا چاپ شده و تدریس آن میان طلاب علوم قدیمه
متداول است . آغاز « ان ابی دررتظم بیان البیان » انجام « وآله مصابیح الدجی واصحابه مفاتیح الجمعیه »
نسخه ۴۲ سال پس از فوت شارح نوشته شده - تاریخ تحریر ۹ شعبان ۸۱۰ « حواشی برین
کتاب را بشماره های ۳۴ و ۶۳ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۳ و ۸۰ و ۸۳ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۶ و

منطق

کتب خطی

۱۷۷ و ۱۷۸ و ۲۰۷ و ۲۱۱ و ۲۱۲ و ۲۱۳ بنکرید «خط نستعلیق و نسخ شکسته ۲۶ و ۲۷ سطری»
بر گهای اوائل نسخه رنگ مرکب آن بکلی رفته و زرد شده است. دارای ۵۳ برگ - اندازه ۱۸
در ۲۱ وقفی نائینی «۱۱۸۱»

شرح شمسیه

۲۳۵

عربی - مکرر پیش - کاتب خطبه و دیباچه را نوشته و از مطالب شروع نموده.
آغاز (قال ورتبه علی مقدمه و ثلاث) انجام (مصابیح الدجی و اصحابه مصابیح الحجه)
کاتب غیاث الدین محمد - تاریخ و محل تحریر شوال ۱۰۳۸ در کاظمین - خط نستعلیق ۱۵ سطری -
عناوین بشنجر ف نوشته شده دارای ۱۴۸ برگ - اندازه ۱۶ در ۹ وقفی نائینی «۱۱۸۲»

شرح شمسیه

۲۳۶

عربی - مکرر پیش - آغاز (ان ابھی در) انجام (ولیکن هذا آخر ما اردنا ابراده
فی هذا وراق) کاتب محمد زاهد بن ملا محمد - تاریخ تحریر رجب ۱۰۴۱ در سمرقند -
صدر نسخه ۹ صفحه حاشیه است بر دیباچه شرح - خط نستعلیق ۱۹ سطری - اقوال و عناوین بشنجر ف
نوشته شده - دارای ۵۱ برگ و مجداول بشنجر ف به برگ اول نسخه بخط تازه نوشته شده - اندازه
۲۱ در ۱۲ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ «۱۱۵۹»

شرح شمسیه

به بینید شماره ۱۵۱ قواعد الجلیله را

شرح کبری

۲۳۷

فارسی - شارح عصام الدین ابراهیم بن محمد «یا محمود» بن عربشاه اسفرائینی حنفی.
اشعری متوفای ۹۴۳ در سمرقند - شاگرد عبد الرحمن جامی است «۱» آغاز «حمد مصور صور
مقدور قدر ملک و بشر نیست» انجام «معلوم نیست که در اقیسه یافت شود و الله اعلم و الحمد لله تم
علی الاتمام والوصول الی المرام» تاریخ تحریر ۹۷۳ خط نستعلیق ۱۹ سطری - سه صفحه اول
بخط تازه نوشته شده - نسخه رطوبت رسیده - دارای ۵۴ برگ - اندازه ۱۹ در ۱۳ واقف شناخته
نشده «۱۱۸۴»

شرح کبری

۲۳۸

فارسی - مکرر پیش - آغاز «حمد مصور صور مقدور قدر» انجام «و معلوم نیست که
در اقیسه یافت شود» خط نستعلیق مختلف السطر - کاغذ نسخه آبی رنگ - دارای ۳۲ برگ -
اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی فهرستی «۱۱۸۵»

منطق

کتاب خطی

شرح کبری

۲۳۹

فارسی - مکرر شماره ۱۳۱ نام شارح بضبط این نسخه ابو البقاء بن عبدالله الحسینی است .
کشف الظنون « ج ۱ ص ۵۶۶ » شارح را بنام میر ابوالبقاء بن عبدالباقی الحسینی ضبط کرده .
ترجمه شارح بنظر نرسید . باید از مردمان سده ۱۱ به پیش باشد . کتاب شرحی است مزجی بر رساله
کبری . شارح کتاب را بنام شاه ابو الفتح محمد همایون معنون نموده .

آغاز « عنوان صحیفه همایون حمد و سپاس حکیمی شاید که علم بحقیقت ذاتش خارج »
انجام « و مشابهنهای اینها از سابق ظاهراست » خط نستعلیق ۲۳ سطری - دارای ۳۸ برگ .
اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی نائینی « ۱۱۸۳ »

شرح کبری

۲۴۰

فارسی - مکرر پیش - آغاز (عنوان نامه صحیفه همایون) انجام « و مشابهنهای اینها
از سابق ظاهراست » متن بخط نسخ و شرح بخط نستعلیق نوشته شده . صفحات مختلف السطر بر برگ آخر
بخط تازه است . دارای ۳۶ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۵ خریدای آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸

« ۶۱۳۸ »

شرح مطالع الانوار

۲۴۱

عربی مکرر شماره ۱۲۸ شارح قطب الدین رازی - این شرح موسوم است بلوامع الاسرار .
آغاز (الحمد لله فیاض ذوارف العوارف) انجام (الی حضرت النبویه افضل الصلوة والسلام)
کاتب زاهد امامزاده « کذا » تاریخ کتابت ۱۰۰۱ (حواشی برین شرح را بشمارهای ۲۹ و ۱۷۹ و ۲۱۴ و ۲۱۵
و ۲۱۶ و ۲۱۷ به پیشید) خط نستعلیق ۲۷ سطری - اقوال و عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای
۹۸۱ برگ و مجدول بالا جور دو تحریر و طلا و سیلو . نسخه موربانه خورده شده . اندازه ۲۵ در ۱۶ وقفی

نائینی « ۱۱۸۶ »

شرح مطالع الانوار

۲۴۲

عربی . مکرر پیش . این نسخه تنها مبحث تصورات را دارد .
آغاز « الحمد لله فیاض » انجام موجود « حامدین لم فیض الکمالات والخیرات »
تاریخ کتابت ۱۲۲۲ خط نستعلیق و شکسته ها ۱ سطر دارای ۱۱۱ برگ اندازه ۲۱ در ۱۵ وقفی

نائینی « ۱۱۸۷ »

شرح مطالع الانوار

۲۴۳

عربی - مکرر پیش - این نسخه تنها اول مبحث تهذیقات را دارد .

منطق

کتاب خطی

آغاز « الحمد لله فیاض » انجام موجود « فی قسم التصورات حامدین بمقتضی الکمالات »
خط نسخ ۷ سطری . اقوال بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۰۸ برك . اندازه ۲۲ در ۱۳ وقفی نائینی
« ۱۱۸۸ »

شرح مطالع الانوار ۲۴۴

عربی - مکرریش - صدر و ذیل نسخه افتاده . موجودی از اوائل مبحث تصدیقات تا و آخر
مبحث جهات است .

آغاز موجود (القضیه و هو المنف فی طرفی الشرطیه) انجام موجود (ان یکون ضروریا)
خط نستعلیق ۲۱ سطری - دارای ۴۶ برك . اندازه ۱۹ در ۱۳ وقفی نائینی ۱۱۸۹

شرح منطق اشارات ۲۴۵

عربی . مکرر شماره ۱۱۷ شارح خواجه نصیرالدین طوسی -
آغاز (الحمد لله الذی وفقنا لافتح المقال بتحمیده) انجام (لادراك العلوم النظرية
وتعلمها) خط نستعلیق مخالف السطر - عناوین و اقوال بشنجرف نوشته شده - دارای ۸۶ برك
اندازه ۲۶ در ۱۴ وقفی نائینی « ۱۱۹۰ »

شرح منطق اشارات ۲۴۶

عربی - مکرریش . آغاز (الحمد لله الذی وفقنا) انجام « لادراك العلوم النظرية وتعلمها »
خط نستعلیق ۲۳ سطری . اقوال و عناوین در متن و حاشیه بشنجرف نوشته شده . دارای ۷۷ برك
اندازه ۲۵ در ۱۳ وقفی مهدی قدوسی در اسفند ۱۳۱۴ « ۱۱۹۱ »

شرح منطق اشارات ۲۴۷

عربی - مکرریش - آغاز (الحمد لله الذی وفقنا) انجام (لادراك العلوم النظرية وتعلمها)
خط نستعلیق ۲۷ سطری - اقوال و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۹۱ برك و مجدول بتحریر
و طلا بدو جدول - اندازه ۱۹ در ۱۱ وقفی نائینی « ۱۱۹۲ »

شرح منطق اشارات ۲۴۸

عربی - مکرریش - آغاز (الحمد لله الذی وفقنا) انجام (لادراك العلوم النظرية و
تلمها) خط نستعلیق ۲۳ و ۲۵ سطری - اقوال بشنجرف نوشته شده - دارای ۹۳ برك اندازه
۲۴ در ۱۴ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۱۱۳۹ »

شرح منطق العین

به بیند شماره ۲۵۶ را

(حرف ف)

۲۴۹ فر آئد البرهانیة فی تحقیق الفو آئد الفناریة

عربی - مکرر شماره ۱۳۹ مؤلف برهان الدین بن کمال الدین بن حمید - حاشیه و افاداتی است بر شرح ایساغوجی فناری - ترجمه وحشی بنظر نرسید - نام حاشیه بضبط این نسخه و هم کشف الظنون (ج ۱ ص ۱۷۴) فو آئد البرهانیة است بضبط نسخه های ۱۳۹ و ۱۵۰ فر آئد البرهانیة است -

آغاز (الحمد لله الذی زین الازهان با کتساب التصور والتصدیق) انجام (ومن الرفع الی الساب) خط نستعلیق مختلف السطر - اقوال بشنجرف نوشته شده . سه صفحه آخر بخط تازه است . دارای ۳۷ برك . اندازه ۱۹ در ۱۳ و قفی نالینی « ۱۱۹۳ »

۲۵۰ فر آئد

عربی - دیباچه نسخه افتاده بهمین جهت مؤلف شناخته نشد (۱) کتاب دوره مختصری است در منطق مؤلف در ۸ ذیحجه ۱۲۱۶ شروع بتألیف آن نموده و در شب سه شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۲۱۷ از آن فراغت یافته . تشخیص و تمییز نام کتاب همانا باستفاده از ماده تاریخ شروع و انجام تألیف و عناوین رؤس مطالب کتاب است .

آغاز موجود (وباجابة مسئولی جدير فائدة اعلم ان من فضل الله على نوع الانسان) انجام (حتى يحصل من الشكل الاول والثاني او غيرهما مرادك) کاتب خدا داد بن میرزای خوانساری . تاریخ کتابت ۳ جمادی الاول ۱۲۳۰ خط نسخ ۱۹ سطری . عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۵ برك . اندازه ۲۰ در ۱۳ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۳۰ »

۲۵۱ فو آئد

عربی - مجموعه ایست حاوی ۷ فائده بشرح زیر : ۱ در مغالطة مشهور بجذراصم . آغاز « المغالطة المشهورة بجذراصم و هي ان يقول القائل كل كلامي » انجام « اذ المعلوم ليس بصادق ولا كاذب فتأمل » ۲ نیز در مسئله جذراصم از ملا جلال دوانی . آغاز « قد اجاب الحضرة الجلالية المحمدية خاتمت افادته عن هذه الشبهة بان يقول القائل كلامي في هذه الساعة » انجام « يستلزم قولك الخلاء موجود كاذب ولا محذور فيه » ۳ در دفع شبهة استلزام منسوب بساطان العلماء . آغاز « مقدمتان نافعتان في دفع كثير من الشبهة » انجام « فانه دقيق و بالتحفظ حقيق » ۴ در دفع شبهة استلزام از آقا حسین خوانساری -

(۱) مؤلف را نیز تالیفی است بنام ینابیع الاصول که از شروح است .

منطق

کتاب خطی

این فائده شامل عین و مقالہ محقق سبزواری در دفع شبهة استلزام و هم رد بر دفع او است . آغاز « کل شیئی لایستلزم وجوده رفع عدمه السابق فهو قدیم » انجام « و گذا فی العبارة التالية له فتدبر » ۵ در دفع شبهة استلزام از سلطان العلماء و میرزا رفیعا و آقا حسین ۶ در دفع شبهة استلزام از میرداماد . آغاز « اعلم ارشدك الله وایای » انجام « وانی تفردت بهذه التحقيق بمون الملك الجليل ۷ عبارات متفرقه و چند مغالطه است - خط نستعلیق و شکسته که بطور چلیبا نوشته شده - دارای ۸ برگ . اندازه ۲۲ در ۱۲ و قفای « ۵۶۷۰ »

(حرف ك)

کاشف الحقائق

۲۵۲

عربی . شارح نجم الدین خضر رازی جبارودی - شرحی است مزجی بر رسالۀ « دره » (۱) نسخه دیباچۀ شاح را ندارد .

آغاز موجود « ام لا وماضفته استأنف (گذا) » انجام « عمرها الله تم و حرمها عن خطوط الزمان » تاریخ کتابت جمادی الثانی ۹۰۷ در آخر نسخه نوشته شده : « صاحب و کاتبه و ناظره و فارعه عبدالوهاب بن عماد بن قرامسی » خط نسخ و نستعلیق مختلف السطر . دارای ۵۲ برگ ، نسخه رطوبت رسیده . اندازه ۱۷ در ۱۳ - خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۳۶ »

کبری

۲۵۳

فارسی - مکرر شماره ۱۵۳ - مؤلف میرسید شریف علی گرکانی - « شروح بر این رساله را بشمارهای ۱۳۲ و ۱۷۴ و ۲۳۷ و ۲۳۹ به بینید » تعریب این رساله موسوم است به دره در ضمن شرحش موسوم بکاشف الحقائق به بینید .

آغاز « بدانکه آدمیرا قوتیست دراکه » انجام « نکن لا حاجر نیست پس لاشجر باشد » خط نسخ ۱۸ سطری - فصول بشتجرف نوشته شده . دارای ۱۲ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۴ و قفای میرزا موسی - سال ۱۲۶۲ « ۱۱۹۴ »

کبری

۲۵۴

فارسی . مکرر پیش - آغاز « بدانکه آدمی را قوتیست دراکه » انجام « پس لاشجر باشد نمب » خط نستعلیق ۱۱ سطری - دارای ۵ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفای « ۱۱۹۵ »

کبری

۲۵۵

فارسی . مکرر پیش . آغاز (بدانکه آدمی را قوتیست دراکه) انجام (پس لاشجر باشد)

(۱) رساله متن ترجمۀ رساله کبری در منطق تالیفی میرسید شریف علی گرکانی است که امیرشمس الدین محمد فرزندی مؤلف آنرا تعریب نموده . و بنام « دره » موسوم داشته . تاریخ فراغت از ترجمه دهه اول ۱۰۸۴ رجب الاول ۸۸۴ در برخی از محال شیراز بوده .

منطق

کتاب خطی

کاتب احمد - سال تحریر ۱۲۴۲. خط نسخ ۱۱ سطری - دو صفحه ماقبل صفحه آخر بخط نستعلیق است. فصول بشعر نوحه شده - دارای ۲۶ بركه. اندازه ۱۴ در ۱۰. بوسیله اداره تشریفات آستان قدس در فروردین ۱۳۱۵ بکتابخانه تسلیم شده است (۱۱۹۶)

کتاب در منطق

۲۵۶

عربی - کتب یکدوره. منطق کامل است. نسخه فاقد دیباچه است. کاتب در پشت نسخه نوشته: «کتاب تعیل المنطق بالمواد دون الرموز ملك الفقير الى رحمة الله محمد بن زين بن عبد الله بن محمد الغزنوی الخطاط غفر الله له والوالديه واحسن اليهما واليه» جمله آغاز کتاب این است: «مقدمة فی المنطق الممثل من غیر الحروف» گویا وجه تسمیه اش بدین نام بملاحظه این است که صور قضایا و جمل اقیسه را برمز نوشته. کتاب مرتب است بر ۲۹ فصل. عناوین و جمله اول فصول بتفصیل زیر است: ۱. فی بیان الحاجة الى المنطق ۲. فی المفردات ۳. فی المعانی ۴. فی الفرق بین مفهوم الکلیات ۵. فی اجزاء المهیة ۶. فی مراتب الاجناس والانواع ۷. فی مراتب الکلیات ۸. فی التعریقات ۹. فی القضايا الحملیه ۱۰. فی المدول والتحصیل ۱۱. فی مواد القضايا ۱۲. فی النسب بین القضايا ۱۳. فی العکس المستوی ۱۴. فی التناقض ۱۵. فی القضايا الشرطیه ۱۶. فی عکس النقیض ۱۷. فی الشرطیات ۱۸. فی القیاس ۱۹. فی القضايا الشرطیه واقسامها خمسہ کما درای المركب من المتصلین ۲۰. والقیاس الاستثنائی عبارة عن قیاس مرکب ۲۱. ثم القیاس بحسب الترکیب ینقسم الى اقسام منها القیاس المركب ۲۲. وتحلیل القیاس ۲۳. والاستقراء هو اثبات الحکم ۲۴. والنمیل هو اثبات الحکم فی صورة ۲۵. ومواد القیاس اثنی عشر ۲۶. والمغالطة قیاس نفسد صورته او مادته ۲۷. اجزاء العلوم ثلاثه ۲۸. ثم العلوم اما متباینه ۲۹. والحد لا یکنسب بالبرهان - پس از مطالعه و مطابقه این کتاب با کتاب منطق العین «شماره ۱۶۴ منطق خطی» بنظر رسید که این کتاب شرح منطق العین است. منطق العین تألیف نجم الدین علی بن عمر کاتبی قزوینی است که بروایت کشف الظنون (ج ۲ ص ۱۴۱ و ۱۴۲) آنرا نیز شرح کرده و ببحر الفوائد نامیده. مسود اوراق را پندار نزدیک یقین است که این نسخه همان کتاب شرح موسوم به بحر الفوائد است که کشف الظنون آن را چنین توصیف کرده: «ثم شرحه شرحا ممزوجا غیر ممیز عن المتن» تا آنجا که عبارت دیباچه بحر الفوائد را آورده: «التمسوا املاء کتاب علی وجه الايضاح مع ايراد امثلة لماله حاجة الى المثال علی ترتیب الرسالة التي کتبنا لیکون کالشرح لها» ازین عبارت منقول وجه مناسبت تسمیه کتاب بمنطق الممثل من غیر الحروف (که دوین نسخه نوشته شده) ظاهر میگردد. اصل کتاب منطق العین «که در کشف الظنون بنام عین القواعد یاد شده» مرتب است بر یک مقدمه و سه مقاله و خاتمه لکن در شرح «که این نسخه باشد» عناوین مقالات و خاتمه مبدل بفصل شده و مطالب

منطق

کتاب خطی

آن در عناوین فصل هائی شرح و توضیح شده و بسیاری از عبارات متن در شرح مزج و درج شده -
 آغاز پس از تسمیه (وبه الحول والقوه - مقدمة فی المنطق الممثل من غیر الحروف وهو
 مرتب علی فصول) انجام (لان الشک فی مفهوم وجود اللفظ مع العلم بمداوله جایز والله اعلم
 والحمد لله وصلى الله على سيدنا محمد النبي الامى وآله وصحبه وسلم) کاتب محمد غزنوی خطاطه
 تاریخ کتابت عصر پنجشنبه ۸ ذیحجه ۷۹۰ خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۶۴ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۷
 وقفی ابن خاتون « ۱۲۰۰ »

(حرف ل)

توامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار

به پیشد شماره ۲۴۱ شرح مطالع را

(حرف م)

مطارح الافکار

۲۵۷

عربی . مؤلف شناخته نشد . شرحی است . بقال واقول بررساله ایساغوجی ایهری . شارح این
 کتاب را باشاره شیخ محمد بن ابراهیم منصور تألیف کرده . کشف الظنون (ج ۱ ص ۱۷۵)
 این شرح را بنام مطالع الافکار ضبط نموده . نسخه محشی به حواشی شارح است .

آغاز (الحمد لله فیاض درالاذهان فی لجج الافکار) انجام (والیه یرجع بعد المکابرة
 فی المال وانختم آخر الکلام حامدین لله علی الانعام ومصلین علی خیر خلقه محمد علیه السلام وآله
 واصحابه الکرام) خط نستعلیق ۱۱ و ۱۵ سطری . دارای ۳۸ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۳ و وقفی تائینی « ۱۱۹۷ »

مطالع الانوار

۲۵۸

عربی . مؤلف ابوالثناء شیخ سراج الدین محمود بن ابی بکر بن احمد ارموی متولد ۵۹۴
 متوفای ۶۸۲ یا ۶۸۹ در قونیه . در شهرستان موصل نزد کمال الدین بن یونس ارموی تلمذ کرده
 و از اعلام دوره ابقاآن بوده . ومنصب قاضی القضاتی قونیه را باو ارزانی داشته (۱) کتاب از
 متون جامع در منطق و حکمت است . نسخه قسمت منطق است که بر ۴ بخش مرتب است : ۱ - در
 شذایات ۲ در قیاس . از اواسط و آخر نسخه افتاده . موجودی ناقدری از مبحث قیاس شرطی اقترانی است
 آغاز (اللهم نحمدک والحمد من آلائک) انجام موجود (لصدق القیاس المنتج لمقدم
 الصغری) شرح برین کتاب را بشماره ۲۴۱ به پیشد . خط نسخ و مختلف ۱۱ سطری . فصول
 و عناوین بشجره نوشته شده . نسخه رطوبت رسیده . دارای ۷۳ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۷ و وقفی
 تائینی « ۱۱۹۹ »

(۱) دانشمندان آذربایجان ص ۱۷۰ کشف الظنون ج ۲

منطق

کتاب خطی

مطالع الانوار

۲۵۹

عربی . مکرر پیش - این نسخه تنها حاوی مبحث معرف است .

آغاز (اللهم انا نحمدك) انجام موجود (يجب تقديمه في التعريف) خط نستعلیق ۲۴

سطری - دارای ۵ برگ و مجدول بشنجرف - اندازه ۲۹ در ۲۰ وقفی نادرشاه « ۱۱۹۸ »

منطق شفاء

۲۶۰

عربی - مکرر شماره ۱۵۶ مصنف شیخ الرئيس - نسخه تنها کتاب برهان (فن پنجم

از فنون نه گانه کتاب) را دارد که مرتب بر ۴ مقاله است .

آغاز (المقالة الاولى من الفن الخامس من الجملة الاولى) انجام (فاذا وضع موضع برهانی

دلالت علیه) خط نسخ ۱۵ سطری . عناوین و فصول بشنجرف نوشته شده . دارای ۴۵۶ برگ . اندازه

۱۹ در ۱۰ وقفی نائینی « ۱۲۰۲ »

منطق شفاء

۲۶۱

عربی . مکرر پیش . آغاز (المقالة الاولى من الفن الخامس من الجملة الاولى) انجام

(موضع برهان دلالت علیه) خط نستعلیق ۱۸ سطری . دارای ۲۳۴ برگ . نسخه رطوبت رسیده و

موربانه خورده . اندازه ۱۹ در ۱۰ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۴۱ »

منظومه

۲۶۲

عربی - سراننده : ملا علی بن حسین زنجانی مقتول در ۱۱۳۶ در دیه قمجقای از توابع زنجان (۱)

شاگرد سید قوام الدین قزوینی و ملا خلیل غازی قزوینی است . مولانا باجمی از اهالی زنجان برای

حمایت آتشه رستان بمدافعه لشکر عثمانی پرداخت و در آن بیکار شهید شد و استادش قوام الدین

اورا مرثیت گفت مصرع آخر مرثیه ماده تاریخ شهادت است : « باشهد کربلا محشور باد ۱۱۳۶ »

(۲) ارجوزه ایست قریب به ۳۰۰ بیت که نظم تهذیب المنطق تقارانی است . تاریخ ختم نظم سال

۱۱۲۰ در اصفهان بوده . شاید ازین فرد : « عليك بالهدية التهذيب » بر آید که نام منظومه

هدیه التهذیب باشد .

آغاز (قال علی الحقیر الشأن) انجام (و جاء قاصرا عن البیان - تسویده کان بالاصفهان)

کاتب اسمعیل بن عبد الله مازندرانی - تاریخ کتابت ۱۵ شعبان ۱۲۳۳ پس ازین منظومه عوامل

النحو معروف است - خط نسخ ۱۰ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۷ برگ . اندازه

۱۵ در ۸ وقفی نائینی « بهینید عوامل منظومه شماره ۳۹۶۷ عمومی صرف و نحو خطی ص ۷۷ »

« ۶۰۸۱ »

(۱) شهداء الفضيله (۲) الذریه ج ۱ ص ۴۹۶ تاریخ فوت ناظم این ارجوزه را در ۱۱۶۳ ضبط کرده

و این اشتباه است .

منطق کتاب خطی

منظومه

۳۶۳

فارسی - سراینده : نورعلی شاه مختصریست در منطق که باشکال اربعه ختم گشته -
آغاز (حمد بیحد مرخدا ئیرا نخست) انجام (وز دعائی روح اورا شاد کن)
تاریخ تحریر ۲۴ محرم ۱۳۰۵ خط نستعلیق ۱۲ سطری - دارای ۱۷ برگ اندازه ۱۸ در ۱۱
وقفی نائینی « ۵۱۷۱ »

هدیه التهذیب

به بینید. شماره ۲۶۲ منظومه را

﴿ منطق ﴾

کتاب چاپی « حرف الف »

جایگزینی

اسرار المنطق

۱

عربی - مؤلف استانی جیفونس انگلیسی . مترجم: یوسف اسکندر جریس . دوره مختصر منطق
جدید است - چاپ سری مصر چاپخانه فجر - بسال ۱۹۲۶ م وقفی نائینی « ۶۰۶ »

الاقوال الاربعه فی رد الشبهات المورده

عربی - مؤلف . محمد عبدالرحیم بن محمد امین الکنوی - رساله در رد اشکالات وارده
بر گفتار مولوی محمد یوسف در شرح سلم العلوم است . این کتاب را ضمن مجموعه ستاره ضروریه
شماره ۲۳ منطق چاپی ص ۲۲۸ به بینید (

(حرف ب)

بهجة الطالبین

۲

فارسی . مکرر شماره ۱۷۳ - شارح سید محمد یزدی - رساله کبری و منظومه نورعلی شاه
در منطق در صدر و حاشیه کتاب تدوین شده است - چاپ سنگی تهران خط نسخ بسال ۱۳۱۷
وقفی فهرستی « ۶۰۷ »

(حرف ج)

جوهر النضید

۳

عربی - مکرر شماره ۱۸۲ - شارح علامه حلی - رساله در تصور و تصدیق ضمیمه کتاب است

منطق

کتاب چاپی

چاپ سنگی تهران . خط نسخ . سال ۱۳۱۱ وقفی حاج قائم مقام « ۶۰۸ »

(حرف ح)

حاشیه بر تهذیب

۴

عربی - مکرر شماره ۱۸۶ محشی ملا عبدالله یزدی - کتاب دارای حواشی است از عبدالباقی و مولوی اسمعیل و غیرهما از فضلاء هندوستان . شرح تهذیب هم ضمیمه کتاب است چاپ سنگی هندوستان بخط نستعلیق وقفی حاج سید محمد شوشتری « ۶۰۹ »

حاشیه بر تهذیب

۵

عربی - مکرر پیش - کتاب در این چاپ معلق است عباراتی از کتب تجرید المنطق و کشف الاستار و حواشی از شیخ عبدالرحیم و احمد ودوانی . حاشیه علیرضا بشما هم ضمیمه است - چاپ سنگی تهران بخط نسخ سال ۱۲۹۶ وقفی نائینی « ۶۱۰ »

حاشیه بر تهذیب

۶

عربی - مکرر پیش - کتاب معلق به حواشی و تعلیقاتی است از شیخ عبدالرحیم و دوانی و میر ابوالفتح و غیرهم . حاشیه میرزا علیرضا ضمیمه است . چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۲۸۵ وقفی محمد حسنخان در رجب ۱۲۹۷ « ۶۱۱ »

حاشیه بر تهذیب

۷

عربی . مکرر پیش - کتاب معلق است به حواشی از میرزا محمد علی بن ملانور محمد تبریزی (که در تاریخ چاپ میزیسته) و از میرزا علیرضا تجلی و از شیخ عبدالرحیم (گویا در تاریخ چاپ میزیسته) چاپ سنگی تبریز خط نسخ سال ۱۲۸۷ طبع این نسخه بهترین طبع ها است و معروف است به چاپ عبدالرحیم - وقفی فهرستی « ۶۱۲ »

حاشیه بر تهذیب

۸

عربی . مکرر پیش - این نسخه نیز معلق است عباراتی منقول از کتابهای تعدیل المیزان و شرح مطالع و شرح شمسیه و کشف الاستار و هم حواشی از شیخ عبدالرحیم و میر ابوالفتح و میرزا محمد علی تبریزی و میر سید شریف و میرزا محمد یزدی و میرزا احمد و محیی الدین میرزا موسی و میرزا عبدالغفار و غیرهم . حاشیه علیرضا تجلی بشما ضمیمه است - چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۲۳ وقفی حسین آقا زوار و پسران در فروردین ۱۳۱۵ « ۶۱۳ »

حاشیه بر تهذیب

۹

عربی - مکرر پیش . اول نسخه افتاده در حاشیه کتاب : منظومه نورعایشه و منظومه تهذیب تدوین

منطق

کتب چاپی

شده است. چاپ سنگی تبریز خطنسخ - سال ۱۲۷۰ وقفی شجعی در فروردین ۱۳۱۵ «۶۱۳»

۱۰ حاشیه بر حاشیه تهذیب

فارسی - معنی دوم میرزا عابرضا تجلی. تعلیقاتی است بر حاشیه ملا عبدالله بر تهذیب تفتازانی. چاپ سنگی تهران - خطنسخ سال ۱۲۶۸ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ «۶۷۶»

۱۱ حاشیه بر حاشیه بر حاشیه تهذیب

عربی - معنی سوم مولوی محمد ظهیر الله بن محمد ولی بن قاضی غلام مصطفی بن ملا محمد اسعد بن شهید ملا قطب الدین لکنوی متوفای ۱۷ ربیع الاول ۱۲۸۶ از قضاء و مقیمان و اعلام دوره خود در هند بوده - کتاب حاشیه است بر حاشیه سید زاهد هروی بر حاشیه ملا جلال دوانی بر تهذیب المنطق تفتازانی - چاپ سنگی هندوستان - خط نستعلیق - سال ۱۲۹۳ وقفی حاج سید محمد شوشتری (۶۱۵)

۱۲ حاشیه بر شرح شمسیه

عربی - مکرر شماره ۲۰۷ معنی میرسید شریف - کتاب معاق است ببارانی از حاشیه عبدالحکیم لاهوری و مولوی ابو ورد و مولوی محمد مبین و محمد صادق و محمد عبدالحاجم لاهوری - چاپ سنگی تهران - خط نسخ وقفی نائینی «۶۱۶»

حل المغلق فی بحث المجهول المطلق

عربی - مؤلف ابوالحسنات محمد عبدالحی بن حافظ محمد عبدالحلیم انصاری لکنوی - تعلیقه ایست بر بحث مجهول مطلق از سلم العلوم که جمع میانه شرح ملا حسن لکنوی و قاضی محمد مبارک کوفاهوی درین موضوع است. تاریخ ختم تألیف شنبه ۱۰ رجب ۱۲۸۶ چاپ سنگی کاپور خطنسخ سال ۱۳۰۱ وقفی حاج سید محمد شوشتری - این کتاب را ضمن مجموعه سته ضروریه شماره ۲۳ منطق چاپی از ص ۲۰۸ بهینید

(حرف د)

در ربهی

۱۴-۱۳

عربی - سراینده: جلال الدین شیخ محمد بن شیخ ابونراب شیرازی مرودشتی که چندی مقیم مشهد و از مدرسین سطوح و افاضل اهل منبر بوده - کتاب ارجوزه و درره مختصر منطق است. تاریخ ختم نظم سال ۱۲۳۱ سن ۳۵ سالگی در مشهد - یک مرثیه عربی و دو تصدیقه فارسی در مدح ولی عصر عجل از سراینده مذکور ضمیمه کتاب است - چاپ سنگی تهران خطنسخ سال ۱۳۳۳. وقفی فهرستی - وقفی میرزا عبدالله در شهر یور ۱۳۰۷ « ۶۱۷ » و « ۶۱۸ »

(حرف ر)

رساله در تصور و تصدیق

عربی - مؤلف ملا صدراعظم در حاشیه این رساله: رساله انصاف ماعیه بوجود تألیفی مؤلف تدوین شده است - چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۱۱ و قفای حاج قائم مقام (این رساله ضمیمه جوهر التوضیح شماره ۳ منطق چاپی است) .

رساله در شبهه استلزام

عربی - مصنف آقا حسین خوانساری . رساله در تقریر و حل شبهه مشهور به (شبهه استلزام) است و مقاله را که محقق سبزواری درین موضوع تألیف کرده درین رساله درج نموده و بنقد آن پرداخته . این رساله را در باب اصول چاپی ضمیمه رساله در جواز اجتماع امر و نهی شماره ۸۷۷ عمومی از ص ۲۲۲ تا ص ۲۵۰ به بینید .

رساله در شبهه استلزام

عربی - مؤلف محقق سبزواری ملا محمد باقر . این رساله رد است بر ردی که آقا حسین خوانساری بر مقاله مؤلف در موضوع شبهه استلزام نموده . این رساله را در باب اصول چاپی ضمیمه رساله در جواز اجتماع امر و نهی شماره ۸۷۷ عمومی از ص ۲۵۱ تا ص ۲۶۸ به بینید .

رساله در شبهه استلزام

عربی . مؤلف آقا حسین خوانساری . این رساله رد است بر رساله ردیه محقق سبزواری ملا محمد باقر بر رساله که درین موضوع تألیف داشته . درین رساله مفصلاً بدفع ایرادات محقق مذکور پرداخته . این رساله را در باب اصول چاپی ضمیمه رساله در جواز اجتماع امر و نهی شماره ۸۷۷ عمومی از ص ۲۶۹ تا ص ۳۱۴ به بینید .

رهبر خود

۱۵

فارسی . مؤلف معاصر محمود (بن شیخ عبد السلام ترمذی) شهابی استاد دانشگاه تهران - کتابی است متوسط و جامع شامل یک دوره منطق - چاپ سریبی تهران چاپخانه مهر سال ۱۳۱۲ خورشیدی و قفای مؤلف در این ۱۳۱۳ « ۶۱۹ »

(حرف س)

سلام المرونی

۱۶

عربی - سراینده: شیخ عبدالرحمن بن سیدی محمد صغیر اختری . ارجوزه است در منطق

منطق

کتاب چاپی

که در سن ۲۱ سالگی در محرم ۹۴۱ سروده (۱) آیات معروفه در ذکر روانی که اعتبار و ایشان اجماعی است از سید مهدی بن سید رضا طباطبائی ضمیمه کتاب است - چاپ سنگی خط نسخ بسال ۱۳۰۶ محل چاپ کمان میرود تبریز باشد - وقفی حاج قائم مقام « ۶۲۰ »

سوانح الزمن علی المولوی حسن

عربی . مؤلف - محمد حسن بن محمد ظهور سنبلی حنفی - حاشیه است بر شرح سلم العلوم - (این کتاب را ضمن مجموعه سته ضروریه شماره ۲۳ منطق چاپی ص ۲۳۴ به بینید)

(حرف ش)

شرح تهذیب

عربی - مؤلف محمد سعد الله هندی - کتاب شرح است بر مبحث شرایط انتاج اشکال اربعه تهذیب ملا سعد که بخواهش شمس الدین محمد نامی تألیف کرده تاریخ ختم تألیف ۱۲۴۶ است . کتاب محشی بخواشی از مولوی شمس الدین و اولفتح است (کتاب ضمیمه حاشیه بر تهذیب شماره ۴ منطق چاپی ص ۸۶ میباشد)

شرح سلم العلوم

عربی - شارح ملا حسن الکنوی . شرحی است مرجمی بر سلم العلوم تألیفی ملا محمد حب الله بهاری شاگرد قطب الدین شهید سهای از افاضل هند . مینماید که هیچ يك از ماتن و شارح در تاریخ چاپ در قید حیات نبوده اند . حاشیه برین شرح را بنام القول الاسلام وحل المغلق وسوانح الزمن به بینید : (این کتاب را ضمن مجموعه سته ضروریه شماره ۲۳ منطق چاپی ص ۲ به بینید)

شرح شمسیه

۱۷

عربی - مکرر شماره ۲۳۴ خطی . شارح قطب الدین رازی . کتاب معاق است بمنتخباتی از خواشی بر سید شریف و عماد حسینی و مولانا محمد آملی (۲) چاپ سنگی تهران . خط نسخ بسال ۱۳۰۴ - وقفی فهرستی « ۶۲۱ »

شرح شمسیه

۱۸

عربی - مکرر پیش چاپ سنگی تهران . خط نسخ سال چاپ ۱۳۱۱ یا ۱۳۱۲ چهار ورق آخر نسخه افتاده . وقفی حسین آقا زوار و پسران در فروردین ۱۳۱۵ « ۶۲۲ »

منطق

کتاب چاپی

شرح شمسیه

۱۹

عربی - مکرر پیش - کتاب معقولات به حواشی از میر سید شریف کرکانی و عبدالوهاب بهاری و محمد عبد الحکیم از فضاء هند . چاپ سنگی لکهنو - بخط نسخ - وقفی حاج سید محمد شوشتری - « ۶۲۳ »

شرح شمسیه

۲۰

عربی - شارح ملا سعد الدین تفتازانی - این شرح هم بقال - اقول می باشد - چاپ سنگی خط نسخ محل چاپ کمان میرود مصر باشد - بسال ۱۳۱۲ وقفی نائینی « ۶۲۴ »

شرح لئالی المنتظمه

عربی - شارح حاج ملا هادی سبزواری . شرح ارجوزه ایست که در منطق سروده - این کتاب را در صدر کتاب ۳۸۰ حکمت چاپی : شرح منظومه به بینید .

شرح مطالع الانوار

۲۱

عربی - مکرر شماره ۲۴۱ . شارح قطب الدین رازی - کتاب شامل تمام متن و هم حاشیه میر سید شریف و دارای برخی از حواشی دیگر و هم رساله در تحقیقات کلیات است . چاپ سنگی تهران - بخط نسخ . بسال ۱۲۹۳ وقفی فهرستی « ۶۲۷ »

(حرف ص)

صغری

فارسی - مکرر شماره ۱۴۸ مؤلف میر سید شریف علی کرکانی - تعریب این رساله را شماره ۱۷ خطی به بینید . پس ازین دو افاده ایست از آقا علی مدرس زنوزی در بیان ابواب واصطلاحات یونانی علم منطق و حصر آن در چهار مقصد . چاپ سنگی خط نسخ بسال ۱۲۷۰ (به بینید منظومه شماره ۲۹ ص ۲۵)

(حرف ق)

القصیده المزدوجه

عربی - سراینده: شیخ الرئيس (۱) ارجوزه ایست که در کرکاج برای رئیس ابوالحسن سهل بن محمد سهلی سروده - شیخ برادرش (علی) را توصیه بحفظ کردن این قصیده نموده (به بینید این قصیده را در آغاز منطق المشرقین شماره ۲۸ منطق چاپی ص ۲)

منطق

کتاب چاپی

القول الاسلام لحل شرح السلم

عربی - محشی محمد عبدالحلیم بن محمد امین الله انصاری لکڑوی کتاب حاشیه بر شرح سلم العلوم است که بدرخواست شاگردش محمد علی قادری تألیف نموده . تاریخ ختم تألیف جمعه ۱۹ سفر ۱۲۷۸ « این کتاب را ضمن مجموعه سته ضروریہ شماره ۲۳ منطق چاپی ص ۲ به بیند »

(حرف ک)

کبری

۲۲

فارسی - مکرر شماره ۲۵۳ خطی - مؤلف میر سید شریف . کتاب درین چاپ معاق بحاشیه است - چاپ سنگی تبریز خط نسخ سال ۱۲۱۲ وقفی فهرستی « ۶۲۶ »

(حرف م)

مجموعه سته ضروریہ

۲۳

عربی - مجموعه است شامل ۶ کتاب و رساله بشرح زیر : ۱ شرح سلم العلوم ۲ - القول الاسلام ۳ حل المغلق ۴ الافوال الاربعه ۵ سوانح الزمن ۶ القول الوسیط فی الجمل المؤلف و البسیط - شرح رساله ششم را در باب حکمت و دیگر رساله هارا در باب منطق به بیند - چاپ سنگی چاپخانه نظامی کابلور بخط نسخ و نستعلیق سال ۱۳۰۱ وقفی حاج سید محمد شوشتری « ۶۲۸ »

محک النظر

۲۴-۲۵

عربی - مؤلف ابو حامد غزالی - کتاب در بیان شروط حدود مابین میان قیاس صحیح از فاسد است و مرتب است بر سه فن : ۱ در سوابق ۲ در مقاصد ۳ در اواحق . چاپ سری چاپخانه ادبیه مصر - چاپ اول وقفی ثانی - وقفی قائم مقام « ۶۲۹ » و « ۶۳۰ »

مصباح السیران

۲۶

عربی - مؤلف معاصر شیخ محمد (بن حسن طبرسی) سنکاجی تهرانی - کتاب دوره مختصر جامع منطق است چاپ سری تهران چاپخانه خاور چاپ دوم سال ۱۳۴۷ وقفی محمد رضا نبی در تیر ۱۳۱۰ « ۶۳۱ »

معیار العلم

۲۷

عربی - مؤلف ابو حامد غزالی - کتابی است منطقی و فلسفی در بیان تفهیم راه های اندیشیدن

منطق

کتاب حبابی

وقواعد تمیز قیاس صحیح از فاسد که اباب گفتار مؤلف در تهافت الفلاسفه است - کتاب مصدر است
بترجمه مفصل غزالی و مذیل است بتوضیحاتی که دانسته نشد از کیست - چاپ سربى مصر چاپخانه
گردستان العلمیه بسال ۱۲۱۹ و قفى نائینى « ۶۳۲ »

۲۸ منطق المشرقیین

عربى - معنی شیخ الرئيس - در کتب تراجم برای شیخ کتابی بدین نام دیده نشده
و در دیباچه کتاب هم نامی برای کتاب تعیین نشده . دیباچه کتب میرساند که این کتاب شامل منطق
و حکمت الهی و طبیعی و مختصری در حکمت عمای بوده گمان میرود این کتاب دیباچه و بخش منطق
از کتاب حکمت المشرقیه باشد . عیون الانباء (ج ۲ ص ۱۹) گفته که تمام کتاب حکمت
المشرقیه بدست نیامده . باری بمستفاد از دیباچه شیخ در این تصنیف از پیروی فلسفه مشائیان و یونانیان
بطور کلی سر پیچی نموده و بر متفلسفین مشائین طعن با بغ زده و معتقدات خود را قرار داده و
بی تقلید بیان فرموده چنانچه در دیباچه فرموده : « وما جمعنا هذا الكتاب لنظهره الا لانفسنا اعنى
الذين يقومون منا مقام انفسنا واما الامامة من مزاولى هذا الشأن فقد اعطيناهم فى كتاب الشفاء ما
هو كثير لهم » دانسته نشد که مقصود شیخ از مشرقیین که در دیباچه آنانرا مقابل یونانیان قرار داده
چیست - کتاب مصدر است بدیباچه از ناشرین آن : محب الدین خطیب و عبدالفتاح قتلان صاحبان
کتابخانه سافیه در قاهره و مصحح بتصحیح آنان است کتاب مصدر است بقصیده مزدوجه در منطق
چاپ سربى مصر چاپخانه المؤید بسال ۱۳۲۸ و قفى نائینى « ۶۳۳ »

۲۹ منظومه

فارسی - مکرر شماره ۴۹۳ خطی - سراینده : نورعایشاد - چاپ سنگی خطنسخ بسال
۱۲۷۰ - و قفى قائم مقام (رساله صغری ضمیمه است) « ۶۳۴ »

منظومه

عربى - سراینده از افاضل امامیه است که شناخته نشد - نظم تهذیب المنطق تفتازانى
بیحرر و جز است . سراینده این ارجوزه را بخواش فرزندش سروده و بدین بیت آغاز میگردد :
« فها اقول ناظما حرر - مراعى للفظ ما تیسر » - چاپ سنگی تبریز - خط نسخ بسال ۱۲۷۲ و قفى
شعبیه در فروردین ۱۳۱۵ (به بنید حاشیه بر تهذیب شماره ۹ را)

تفسیر خطی

(حرف الف)

آثار الاختیار

۲۳۰

فارسی - مترجم: علی بن حسن زواری اصفهانی از اعلام امامیه در نیمه اول سده ۱۰ معاصر با شاه طهماسب صفوی از اکابر تلامذۀ غیاث الدین جمشید زواری مفسر و شیخ علی بن عبدالعالی گرگی است و روایت میکنند از امیر عبدالوهاب حسینی استرآبادی. کتاب ترجمۀ تفسیر امام عسکری ۴ است. این ترجمه بفرمان شاهنشاه مذکور نگاشته شده. روضات الجنات (ص ۴۰۷) وهم متأخرینی که از آن نقل کرده اند این کتاب را باسم: «ترجمۀ تفسیر عسکری ۴» ذکر کرده اند. لیک در آخر جملات این نسخه کتاب بنام: «آثار الاختیار» ضبط شده. نسخه تاواخر تفسیر آیۀ ۲۸۲ سوره بقره: «ان فعل احدهما فقد ذکر احدهما الاخری» را دارد. و رونویس شده است از نسخه که ناقص بوده - و چند سطر از دیباچه را هم ندارد -

آغاز موجود (مقرب بارگاه اله مشرف بتشریف فاتمهوی یحییکم الله) انجام - (مستنیر گردد بانوار این تفسیر که آثار الاختیار موسوم شده یا اله العالمین و یاخیر التاصرین برحمتک یا ارحم الراحمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و عترته الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا) تاریخ کتابت ۱۲۶۵ خط نستعلیق ۱۷ سطری - آیات بخط نسخ نوشته و روی آن خط قرمز کشیده شده - دارای ۲۷۰ برگ. اندازه ۲۵ در ۱۷ و قفای رجعی در مرداد ۱۳۱۶ « ۱۳۳۲ »

آیات الاحکام

۲۳۱

عربی - مکرر شماره ۱۸۰ مفسر: فاضل مقداد. کتاب از متوسطات مؤلفه در فقه القرآن است و موسوم است به کنز العرفان فی فقه القرآن. نسخه معلق به حواشی و عبارات متفرقه است. آغاز (الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب لعل شیئی تبیان) انجام (فالذقة الی کل احد عجز) تاریخ کتابت ۷ شوال ۹۳۸ - خط نسخ ۲۳ سطری - عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای ۱۹۳ برگ. نسخه رطوبت رسیده. اندازه ۲۷ در ۱۸. خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۶۱۴۹)

آیات الاحکام

۲۳۲

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی انزل علی) انجام (فالذقة الی کل احد عجز) کتاب محمد زمان قاری مشهدی - تاریخ کتابت رجب ۱۰۷۹ خط نسخ ۱۸ سطری - عناوین و اسامی سور در متن و حاشیه بشنجراف نوشته شده - دارای ۳۴۴ برگ. اندازه ۲۴ در ۱۲ و قفای نائینی (۱۵۴۳)

تفسیر خطی

آیات الاحکام

۲۳۳

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی انزل علی) انجام (فالثقة الى كل احد عجز) کاتب . عبدالوهاب گنابادی - تاریخ کتابت ربیع الثانی ۱۰۸۵ در ۱۰ شهد - خط نسخ ۲۴ سطری - عناوین و اسامی سور در متن و حاشیه بشنجراف نوشته شده - دارای ۲۲۹ برگ . نسخه مقابله شده و رطوبت رسیده - اندازه ۲۵ در ۱۳ بوسیله تقی مدرس رضوی در شهریور ۱۳۱۷ بکتابخانه تسلیم شده است (۵۷۱۷)

آیات الاحکام

۲۳۴

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی انزل علی) انجام (فالثقة الى كل احد عجز) کاتب زمان بیک بن حسن بیک گنابادی - تاریخ کتابت جمادی الاول ۱۱۰۵ - خط نسخ ۱۹ سطری - ابواب و عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای ۲۶۵ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۸ - بوسیله منتجب الدین در اسفند ۱۳۰۹ تسلیم کتابخانه گردیده (۱۵۴۲)

آیات الاحکام

۲۳۵

عربی مکرر پیش - صفحه اول نسخه افتاده - آغاز موجود: (ویضبط عدد ما فیہ انا تر کنا شیئا من الايات) انجام (فالثقة ای کل احد عجز) خط نسخ ۲۰ سطری عناوین و اسامی سور در متن و حاشیه بشنجراف نوشته شده . دارای ۲۹۱ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۴ - وقفی ثانی (۱۴۳۴)

آیات الاحکام

۲۳۶

عربی مکرر شماره ۶ مفسر: ملا احمد مقدس اردبیلی - کتاب در تفسیر آیات احکام شرعی و فقه القرآن است اسلوب کتاب چنین است که پس از تفسیر آیات با استدلال فقهی پرداخته و در زمینه خودش از تفاسیر است و موسوم است به زبدة البیان فی براهین احکام القرآن ابن نسخه یکسال پس از فوت مفسر در شهرستان نجف نوشته شده و در گریلا تصحیح و مقابله گشته . آغاز پس از تسمیه (و به نستعین اعلم ان هنا فایده لابد قبل الشروع) انجام (لفهم العلة فیخرج الباقي فتامل) کاتب حیدر بن عبدالمجید حسینی - تاریخ کتابت ۲۶ ربیع الثانی ۹۹۴ - خط نستعلیق ۲۱ و ۲۳ سطری - دارای ۲۲۸ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۶ بوسیله منتجب الدین در اسفند ۱۳۰۹ تعلیم کتابخانه شده « ۶۱۴۳ »

آیات الاحکام

۲۳۷

عربی مکرر پیش - آغاز (فاعلم ان هنا فایده) انجام (لفهم العلة فیستخرج الباقي) کاتب محمود بن احمد - تاریخ کتابت جمادی الاول ۱۰۶۷ خط نسخ ۲۳ سطری - دارای ۳۹۰ برگ - اندازه ۲۶ در ۱۵ وقفی ثانی « ۶۱۴۲ »

تفسیر خطی

آیات الاحکام

۲۳۸

عربی. مکرر پیش-آغاز (اعلم ان هنا فایده) انجام (لفهم العلة فیستخرج الباقی فتامل)
کاتب کمال بن عبد الحسین مازندرانی. سال تحریر ۱۰۷۵ خط نستعلیق ۲۷ سطری - دارای ۴۳۶
برک - اندازه ۲۷ در ۱۵ وقفی قائم مقام « ۱۴۳۳ »

آیات الاحکام

۲۳۹

عربی - مکرر پیش. نسخه ۲۶ سال پس از فوت مؤلف تحریر یافته و با نسخه اصل
مقابل شده. اول نسخه افتاده. آغاز موجود (واجبة لهذا الخلق) انجام (فیستخرج الباقی فتامل)
کاتب اسمعیل بن محمد کاتب شیرازی - تاریخ کتابت یکشنبه سنه ۱۰۱۹ خط نستعلیق
۲۱ سطری. روی آیات خط شجره‌ای ترسیم شده. دارای ۱۸۸ برک. اندازه ۴۲ در ۱۳ -
وقفی نفی آقا مدرس رضوی در ۱۴ شهریور ۱۳۲۳ « ۶۵۹۲ »

آیات الاحکام ج ۱

۲۴۰

عربی - مفسر: میرزا محمد بن علی بن ابراهیم (یا - کبیل) علوی استرآبادی
غروی مکی معروف بمیرزا محمد شاه - متوفای ۱۳ روز گذشته از ذی‌عده ۱۰۲۸ یا ۱۰۲۶
یا ۱۰۲۲ مدفون در مسکه نزدیک تربت حضرت خدیجه کبری (۱) رجالی بارع معروف
و از اعلام محدثین متبحر امامیه است. روایت میکند از ظهیرالدین ابواسحق شبنخ ابراهیم بن
شیخ علی بن عبد العالی میسی - کتاب فقه القرآن است. پیش از ورود بابواب کتاب بتفسیر
سوره فاتحه الکتاب پرداخته - کتاب دربرخی از تراجم بنام شرح آیات الاحکام یاد شده -
اسلوب این تفسیر ایراد آیات وارده در هر باب و بیان جهات فقهی و تفسیری و ذکر اخبار است
نسخه تا آخر کتاب امر بمعروف و نهی از منکر را دارد و در عصر مؤلف نوشته شده.

آغاز پس از سوره مبارکه فاتحه الکتاب (اعلم ان جمعا من المفسرين صرحوا بان
هذا مقول علی السنة الامامیه و منها تعلیم عباده کیم یتبرکون باسمه) انجام (یقتضی عدم
النقصیر فی الامر و النهی تقدیر المسکنه و لاحول و لا قوه الا بالله) تاریخ تحریر ۱۰۱۰ خط
نستعلیق ۲۵ سطری و بعضی از برگها خط نسخ و مختلف السطر - عناوین بشجره‌ای نوشته شده -
دارای ۱۸۴ برک - اندازه ۲۶ در ۱۵ وقفی سید محمد زمان - سال ۱۰۲۴ « ۱۴۳۶ »

آیات الاحکام

۲۴۱

عربی - مفسر از اعلام امامیه است که بتحقیق شناخته نشد. لیکن از روش تحریر و
اسلوب مطالب کتاب گمان برده میشود که مؤلف میرزا محمد استرآبادی و این کتاب از اجزای

تفسیری خطی

کتاب شماره پیش باشد - نسخه شامل ابواب مکاسب و دین و ضمان و صلح و اجاره و مضاربه و عاریه و سبق و رمايه و شفعه و وصية و عطایای منجزه و عتق و نکاح است . نسخه از آخر تا تمام و سفید گذاشته شده - اسلوب این کتاب نیز بمانند کتاب سابق است که هربابی را که عنوان کرده آیات وارده در آن باب را ذکر کرده و بجهات تفسیری و استشهاد آن پرداخته و بنقل اقوال درجهات تفسیری و فقهی و ایراد اخبار امامیه متعرض گشته .

آغاز موجود (کتاب المکاسب و فیه فصول الاول فی مطلق الاکتساب و فیه آیات منها فی الحجر و الارض مددناها بسطناها فکان مسکناً) انجام موجود (خبر باحوالکم و بهم النفوس فی هواها) خط نستخ مختلف السطر - عناوین بشن جرف نوشته شده ، دارای ۷۳ برگ - انداز ۴۲ در ۲۰ و فقی نادرشاه سال ۱۱۴۵ « ۱۴۳۵ »

آیات الاحکام

به بینید تفسیر شاهی شماره ۱۴۹ را

آیات الاحکام

به بینید معارج السؤل و مدارج المأمول شماره ۳۷۷ را

آیات الاحکام

در باب فقه بنام مشرق الشمسین و اکسیر السعادتین به بینید .

۲۴۲ الاتقان فی علوم القرآن

عربی . مفسر : ابو الفضل عبدالرحمن بن کمال ابی بکر بن محمد بن سابق الدین بن فخر عثمان بن ناظر الدین محمد بن سیف الدین خضر بن نجم الدین ابی الصلاح ایوب بن ناصر الدین محمد بن شیخ همام الدین همام حضیری سیوطی مصری شافعی معروف به جلال الدین سیوطی - مولود در شب یکشنبه یکم رجب ۸۴۹ متوفای ۹۱۱ یا ۹۱۰ (۱) از اعلام جامع و دارای تألیفات متعدده در فنون مختلفه است . نزد شهاب الدین شامساحی و علم الدین بلقینی و فرزندش و شرف الدین مناوی و تقی الدین شبلی و محیی الدین کافجی و سیف الدین حنفی نقلند کرده . تقریباً از ۱۵۰ شیخ حدیث روایت میکند و مسافرت بشام و حجاز و یمن و هند و مقرب و تکرور نموده در ۸۶۶ شروع بتألیف کرده و در ۸۷۱ شروع بافتاء نموده و در ۸۷۲ املاء حدیث کرده - این کتاب در علوم مقدماتی تفسیر از بیان مواطن نزول آیات و نحوه قراآت و مطالب مربوط بالفاظ قرآن و غیرها است که خلاصه متجاوز بر ۱۵۰ کتاب در فنون مربوطه بعلم تفسیر است . کتاب در ۸۰ عنوان : « ملخص » مختصر گشته و مقدمه است برای تفسیر دیگرش موسوم بمجمع البحرین - تاریخ فراغت از تألیف بمرقوم در نسخه منطبعة هند شنبه ۱۳ شوال

(۱) حسن المحاضره ج ۱ ص ۱۴۰ . تاریخ آداب اللغة العربیه ج ۳ . وروضات الجنات

تفسیر خطی

۸۷۸ است . ترجمه این کتاب را بنام مظهر التیان بشماره ۳۷۶ به بینید .

آغاز (قال الشيخ الامام العالم الملامه) انجام (وغفل عن ذكره الغافلون) کتاب علی بن لطف الله بحبی - تاریخ تحریر ۹۸ شوال ۱۱۲۶ خط نسخ ۲۵ سطری - برك اول دارای يك سر لوح كوچك رنگ آمیزی - عناوین و فصول و اقوال بشنجرف و مرکب باخط درشت نوشته شده دارای ۳۴۲ برك و مجداول بالاچورد و شنجرف . اندازه ۲۴ در ۱۴ نسخه رطوبت رسیده - وقفی نائینی در مرداد ۱۳۱۱ « ۱۴۳۷ »

اسباب النزول

۲۴۳

عربی - مفسر ابوالحسن علی بن احمد بن محمد بن علی بن متویه واحدی منوی نیشابوری متوفای جمادی الثاني ۴۹۸ در نیشابور . شاگرد ابو الفضل عروسی و ابو الحسن ضریر قهندزی نحوی و ابو اسحق احمد بن محمد بن ابراهیم تعلیمی است و خود از اساتید علم نحو و تفسیر است . (۱) نزدخواجه نظام الملك مکرم و معظم بوده . کتاب در بیان شأن نزول آیات است و مصدر است بمقدمه مختصری در بیان مبادی وحی و کیفیت نزول قرآن - این مقدمه در عنوان دو قول صورت گرفته : « القول فی اول ما نزل من القرآن - القول فی آخر ما نزل من القرآن » کتاب چاپ شده . نسخه موجود چند سطری از اول دیباچه را ندارد .

آغاز موجود (الرسالة والصادع بالدلالة الهادی الاله) انجام (رواء البخاری عن عیید بن اسمعیل عن ابی اسامة ولهذا الحديث طرق فی الصحیحین وبالله التوفیق والمصحه ومنه الحول والقوة) کاتب . حسن بن علی بن سلیمان بن فخر بن عبدالله بن مسعود جلفاری - تاریخ تحریر دوشنبه آخر جمادی الاول ۹۹۴ - خط نسخ ۱۷ سطری - عناوین و اقوال بشنجرف نوشته شده . اندازه ۱۷ در ۱۱ وقفی ابن خاتون (۱۴۳۸)

اسرار الایات و انوار البینات

۲۴۴

عربی - مفسر : آخوند ملا صدرا . کتاب در بیان رموز و اسرار آیات وارده در معارف الهیه است و دوره مختصر تفسیری است در این موضوع کتاب مرتب است بريك مقدمه و ده مشهد و چاپ شده -

آغاز (نحمدك اللهم یا من بیده ملکوت الارض والسماء) انجام (کقوله علمت نفس ما احضرت) کاتب - احمد بن محمد حسینی - تاریخ کتابت شوال ۱۲۱۶ - خط نستعلیق و شکسته ۱۷ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۸۲ برك . اندازه ۳۰ در ۱۵ - وقفی نائینی (۶۱۴۴)

تفسیر خطی

اسرار الایات

۲۴۵

عربی مکرر پیش - آغاز (نحمدك الله يا من بينه) انجام (كقوله علمت نفس ما حضرت) نسخه دارای حواشی است با مضای نوری گویا همان آخوند ملا علی نوری حکیم باشد - خط نسخ ۱۸ سطری - دارای ۱۱۹ برگ. اندازه ۲۳ در ۱۸ و قفای فهرستی « ۵۶۷۲ »

اسرار الانوار الالهیه

به بیند شماره ۳۳۰ حکمت خطی را

اصفی

۲۴۶

عربی - مفسر: فیض کاشانی - مفسر را سه تألیف است در تفسیر. این کتاب تفسیر متوسط و خلاصه تفسیر بزرگ او موسوم به صافی است. تاریخ ختم تألیف سال ۱۰۸۷ دو سال پس از تألیف تفسیر صافی است. خلاصه این کتاب را بنام تفسیر بشماره ۲۷۱ به بیند -

آغاز (الحمد لله الذي هدانا لهذا للنمساك بالنقابين) انجام (تم كتاب الاصفی بستین بعد تمام الصافی والحمد لله اولوا آخراً و ظاهراً و باطناً) کاتب میرعلینقی بن میر محمد صادق گرم رودی. تاریخ تحریر شنبه ۲۷ ذیحجه ۱۲۵۰ خط نسخ ۲۴ سطری - آیات بشنجر ف نوشته شده - دارای ۲۴۸ برگ اندازه ۳۰ در ۲۰ و قفای نایبی « ۱۴۴۰ »

اصفی

۲۴۷

عربی مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذي هدانا) انجام (تم كتاب الاصفی بستین بعد تمام الصافی) خط نسخ ۲۴ سطری - صفحه اول دارای سر لوح كوچك مذهب . حاوی ۳۴۳ برگ و مجدول بتحریر و طلا کلمات « جزو ونصف الجزو در حاشیه بشنجر ف نوشته شده - اندازه ۲۵ در ۱۵ و قفای بدیع الزمان دولتشاهی در مهر ۱۳۱۵ (۱۴۴۱)

الف الانسانیه

بنگرید بیاب حکمت خطی شماره ۳۶۲

امالی

به بیند غرر الفوائد و در القلائد شماره ۳۴۹ را

انوار التنزیل و اسرار التاویل

۲۴۸

عربی مکرر شماره ۱ خطی مفسر: قاضی ناصر الدین ابوسعید « یا ابوالخیر » عبد الله بن قاضی امام الدین عمر بن فخر الدین محمد بن صدر الدین علی شیرازی شافعی معروف بقاضی بیضاری - مولود در بیضاء متوفای ۶۸۲ یا ۶۸۵ یا ۶۹۱ یا ۶۹۲ یا ۶۹۵ مدفون در چرنداب تبریز شرقی تربت خواجه ضیاء الدین یحیی از اعلام دوره خود بشمار است - معقول و منقول را

تفسیر خطی

نزد پدرش دید. گفته اند بصحبت خواجه نصیرالدین طوسی فائز گشته و با علامه حلی مکتبه علمی نموده برای گرفتن منصب قضاوت شیراز از ارغون خان به تبریز رفت. آورده اند که این تفسیر را هم برای نیل بمقصود مذکور نوشته بود و بمقصود هم نائل گشت لیکن مجذوب عارف ربانی خواجه محمد گنجانی شد و تا خواجه زنده بود بخدمتش قیام نمود و آداب سلوک و طریقت اخذ کرد (۱) در شأن این تفسیر بطوریکه گفته شده: باب و خلاصه تفسیر کشف و چند تفسیر دیگر و جامع جہات است. و بهمین جهت مورد انتظار اعلام واقع شده

آغاز « الحمد لله الذی نزل الفرقان علی عبده » انجام « فکا نما قرأ الکتاب النبی انزلها الله تعالی » تاریخ تحریر شنبه ۱۸ ربیع الثانی ۸۹۱ حواشی بر این تفسیر را بشمارهای ۸۲ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۳ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۱۰۸ و ۱۰۹ و ۱۱۰ و ۱۱۳ و ۱۱۴ و ۱۱۵ و ۱۱۶ و ۱۱۷ و ۱۴۱ و ۲۲۱ و ۲۲۰ و ۲۲۱ و ۲۲۷ و ۳۲۸ و ۳۲۹ به بینید. خط نسخ ۲۷ و ۲۸ سطر صفا اول دارای یک سر لوح مذهب نفیس - اسامی سور بلاجورد و طلا و آیات بشنجرف و تفسیر بمرکب نوشته شده. دارای ۵۲۹ برگ و مجدول بلاجورد و تحریر و طلا اندازه ۲۷ در ۱۷ نسخه رطوبت رسیده - خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ « ۱۴۳۵ »

انوار التنزیل

۲۴۹

عربی مکرریش - آغاز « الحمد لله الذی نزل الفرقان » انجام « انزلها الله تعالی کلاما » کاتب علی بن محمود کورانی - سال تحریر شعبان ۹۸۲ - خط نسخ ۲۷ سطر - صفا اول دارای سر لوح مذهب. اسامی سور بطلا و آیات بشنجرف و تفسیر بمرکب نوشته شده - دارای ۹۷۱ برگ و مجدول بلاجورد و تحریر و طلا. اندازه ۲۳ در ۱۳ و قفی نائینی « ۱۴۴۷ »

انوار التنزیل

۲۵۰

عربی مکرریش - آغاز « الحمد لله الذی نزل الفرقان » انجام « انزلها الله تعالی کلاما » سال تحریر ۱۰۰۴ خط نسخ ۲۱ سطر - اسامی سور بشنجرف نوشته شده - دارای ۹۹۰ برگ اندازه ۲۷ در ۱۷ و قفی دکتر عبدالحسین فیاض الدوله تبریزی در ابان ۱۳۱۸ « ۱۴۳۵ »

انوار التنزیل

۲۵۱

عربی - مکرریش - آغاز « الحمد لله الذی نزل الفرقان » انجام « انزل الله تعالی » کاتب شرف الدین - تاریخ کتابت جمادی الاخر ۱۰۱۶ خط نسخ ۳۱ سطر - اسامی سور و آیات بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۴۷ برگ و مجدول بشنجرف - اندازه ۲۸ در ۱۹ و قفی نائینی « ۱۴۳۲ »

تفسیری خطی

انوار التنزیل

۲۵۲

عربی مکرر پیش - آغاز « الحمد لله الذی ترل الفرقان » انجام « انزلها الله تعالى »
کاتب محمد مؤمن بن استاد رجب جهرمی - تاریخ کتبات ربیع الاول ۱۰۸۹ خط نسخ ۳۲ سطری
اسامی سور و آیات بشنجرف نوشته شده - دارای ۳۹۴ برگ - اندازه ۳۱ در ۱۸ وقفی نائینی (۱۴۴۳)

انوار التنزیل

۲۵۳

عربی مکرر پیش - این نسخه از سورة کھف تا باخر را دارد و مصدر است بقهرست
سور . یرخی از صفحاتش دارای حاشیه است .

آغاز « سورة کھف وهی مائة وعشر آية بسم الله الرحمن الرحيم » انجام « انزلها الله
تعالى » خط نسخ ۲۷ سطری صفحه اول دارای سراوح مذهب - بین سطور دو برگ اول طولا
اندازی - اسامی سور در زمینه طلاب سفیداب نوشته شده : آیات بشنجرف ترقیم یافته . دارای ۲۷۳
برگ و مجدول بتحریر و طلا بدو جدول - اندازه ۲۶ در ۱۵ وقفی نائینی « ۱۳۴۶ »

انوار التنزیل

۲۵۴

عربی مکرر پیش - اول و آخر نسخه افتاده . موجودی از او اسط سورة مبارکه سبا است تا آخر
سورة مطففین -

آغاز موجود « ان یممی علیهم » انجام « من الرحیق المختوم يوم القيامة » خط نسخ مختلف
السطر - آیات بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۴۱ برگ اندازه ۲۷ در ۲۲ واقف شناخته نشد « ۱۴۴۴ »

انیس المریدین و شمس المجالسمین

۲۵۵

فارسی - تفسیر سورة یوسف و شرح داستان آنحضرت است بمشرب عرفانی و دور آن
احادیث و حکایات و داستان و نکات عرفانی و کلمات عرفاء درج گشته و از
تفسیر وهب بن منبه و هم از تفسیر خاف بن ایوب نقل مطلب شده . اول و آخر نسخه افتاده
باین جهت نام مفسر دانسته نشد . لیک از استشهاد باین شعر سعدی : « کمال همنشین بر
برمن اثر کرد - و گر نه من همان خاکم که هستم » دانسته میشود که عصر مفسر در او اخر
سده ۷ بعد بوده .

آغاز موجود « زنده بماند و چون حق تعالی در کلام مجید خود قصه یوسف را احسن
القصص خواند » انجام موجود (و هریکی را بلندی پانصد ساله راه بریکی ابراهیم خلیل
خط نستعلیق بد خط ۱۷ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۲۲ برگ - نسخه
رطوبت رسیده - اندازه ۲۳ در ۱۵ وقفی محمد (۱۴۴۸)

تفسیری خطی

(حرف ب)

بحر الاسرار

۲۵۶

فارسی - مفسر: میرزا محمد تقی بن محمد کاظم کرمانی ملقب بمظفر علیشاه متوفای ۱۲۱۵ مدفون در بیرون دروازه شرقی کرمانشاهان (۱) از خاندان پزشک پیشه و جامع علوم عقلی و نقلی و ریاضی دوره خود بوده. در القابش حکیم ایمانی و مولوی کرمانی تعبیر کرده اند. پس از تکمیل علوم رسمی وارد رشته تصوف گشته و از تربیت یافتگان مشتاقعلیشاه و از جمله مرشد طریقه نعمت الهی است. کتاب منظومه ایست در تفسیر سوره مبارکه فاتحه الکتاب و مختصری هم در تفسیر سوره فلق است و حاوی لباب مطالب عرفانیست. منشور ابن تفسیر را بنام مجمع البحار به بینید.

آغاز (باء بسم الله الرحمن الرحيم - هست مفتاح در گنج حکیم) انجام -
(در میان چون نرد عشق آمد درست - خویش را در باخت در داو نخست) کاتب - خاتمر
محمد موسی بن جعفر قلی نوری - تاریخ کتابت آدینه ۲۹ ذی قعدة ۱۲۷۸ خط نستعلیق ۱۳ سطر
عناوین بشمارف نوشته شده - دارای ۸۸ برگ - مجدول بالاچورد و تحریر و طالا - اندازه ۲۷ در ۱۸ و قی نائینی (۴۴۵۳)

بحر الاسرار

۲۵۷

فارسی - مکرر پیش - آغاز « بسم الله الرحمن الرحيم » انجام (خویش را در باخت درد او نخست) خط نستعلیق ۱۷ سطر - دارای ۱۱۵ برگ - اندازه ۲۲ در ۱۳ و قی نائینی « ۴۴۵۴ »

(حرف ت)

تاویلات

۲۵۸

عربی - مکرر شماره ۳۱ مفسر: ملا عبد الرزاق کاشانی - کتاب دربین اسرار و تاویلات عرفانی قرآن است - در آخر نهمه تاریخ فراغت از تألیف چنین ضبط شده: « بعد الصلوة الظهر من يوم الخميس الثامن والعشرين من شهر الله المبارك رمضان عظم الله برکته من شهر سنة تسع و عشرين و سبعمائة فی الخانقاه المبارك المبنی بالربع الرشیدی من جملة ابواب البر الذی بناه السعید الشهيد المخصوص لمصالح الدنيا و فلاح الاخره رشید الدین فضل الله بن ابی الخیر » پس از این وصیتی است از مؤلف بنظرین این تفسیر در اهتمام و مواظبت باداب شرع و بیان اقسام تاویل - کتاب اشتباها بنام تفسیر محبی الدین بن عربی چاپ شده.

آغاز (الحمد لله الذی جعل مناظم کلامه مظاهر حسن صفاته) انجام (و سلم تسلیما کثیرا)
کاتب بنیاد بن باباجان - تاریخ کتابت محرم ۱۰۹۲ - خط نستعلیق ۲۱ سطر - صفحه اول دارای سر اوج

تفسیر خطی

کوچک مذهب - دارای ۳۱۰ برگ و مجدول بشجره و تحریر و طلا بدو جدول - اندازه ۲۱ در ۱۳ و قفای نایبی (۱۳۵۳)

۲۵۹ تاویل الایات الظاهره فی فضائل العترة الطاهره

عربی - مکرر شماره ۵۸ - کتاب دریان تاویل و تفسیر آیات وارده در فضائل خاندان عصمت ۴ و مدح دوستان و هم دشمنانشان است باخبار وارده از طرق عامه و خاصه - کتاب در دیباچه چنین توصیف شده : « وبعد فانی لما رأیت بعض آیات الکتاب وتأویلها يتضمن مدح اهل البيت عليهم السلام ومدح اولیائهم وذم اعدائهم فی کثیر من کتب التفسیر والاحادیث وهی مفرقة فیها صعبة التناول لطالیها احببت ان اجمعها بعد تفريقها وإؤلها بعد تمزيقها فی کتاب مفرد لتکون اسهل للطالب و اقرب للراغب واحلی فی الخاطر واجلی للنظر المناظر و ابین للتحقیق و اهدی الی سواء الطريق و اخذت هذ التاویل و جلله عن الراسخین فی العلم اولی التاویل و مما ورد من طریق العامة وهو من ذلك النثر القلیل والحقت کل آیه منها بسورتها و جلوتها لاهلها فی احسن صورتها و سمیته تأویل الایات الظاهره فی فضائل العترة الطاهره » مؤلف بتحقیق شناخته نشده امل الامل در ترجمه شیخ شرف الدین بن علی نجفی آورده : « کتاب الایات الباهره فی فضل العترة الطاهره » تا آنجا که گفته : « و لهذا الکتاب نسبتان احدىهما فیها زیادات » روضات الجنات در ص ۱۴۲ نسبت کتاب الایات الباهره فی فضائل العترة الطاهره را بشرف الدین علی حسینی استرآبادی نجفی شاگرد شیخ علی کرکی « متوفای ۹۴۰ » مخطونا نقل کرده و در صفحه ۴۰۹ تنصیص نموده که مؤلف کتاب الایات الباهره شرف الدین علی است و ملخص آن از علی یاعلم بن سیف بن منصور نجفی حلّی است و نیز آورده که تاریخ ختم تألیف ملخص ابن کتاب در نجف بسال ۹۳۷ بوده و در ص ۳۰۷ در ترجمه شیخ شرف الدین علی نجفی آورده که کتاب تاویل الایات قریب ۱۰۰۰ بیت است و صحت بعضی از اخبار مندرجه در آن را قابل مناقشه دانسته و در تشخیص مؤلف اصل کتاب و مؤلف ملخص آن کتاب پیروی از علامه مجلسی نموده (۱) علامه مجلسی در مقدمه جلد اول بحار الانوار مؤلف کتاب تاویل الایات الظاهره فی فضائل العترة الطاهره را سید شرف الدین علی حسینی استرآبادی نجفی (شاگرد شیخ علی کرکی) دانسته و در صحت مندرجات آن ابداء خدشه نمر نموده و هم آورده که بیشتر مطالب این کتاب گرفته و برداشته شده است از تفسیر : « ما تزل من القرآن فی اهل البيت » تألیفی محمد بن عباس بن علی بن مروان بن ماهیار (۲) و مختصر

(۱) روضات الجنات درس ۱۶۹ شیخ علم بن سیف بن منصور نجفی حلّی را ذکر نموده و آورده است که ترجمه کتاب تحفة الابرار تألیفی حماد الدین طبرسی از او است . لیک دانشمند بارع متنبع معاصر در الذریعه (ج ۴ ص ۸۸) آورده است که نسخه ترجمه تحفة الابرار را دیده و مترجم آن شیخ نجف بن سیف نجفی حلّی بوده .

(۲) = از محدثین امامیه در نیمه سده چهارم هـ - ق معاصی بائقة الاسلام کلینی بوده

تفسیر خطی

کتاب تأویل الایات را بنام کنزجامع الفوائد ضبط کرده و مؤلف آنرا بطور تحقیق و تعیین نشناخته و مردود میانه مؤلف اصل یا بعضی از متأخرین از او گرفته و هم آورده که برخی از نسخ آن دلالت میکرده که مؤلفش شیخ علی بن سیف بن منصور است - کنایه که بنام کنزالفوائد و دامخ المعاند بشماره ۳۶۴ است و تاریخ تحریرش ۱۰۷۴ است (۶۹ سال پس از این کتاب نوشته شده) عیناً همین کتاب است و در پشت صفحه آخر آن این عبارت مرقوم است : « هذا صورت خط المصنف - فرغ من تسميته متخذه العبد الفقير الى الله الغفور علم بن سيف بن منصور غفر الله له و لوالديه بالمشهد الشريف الغروي على مشرفه السلام سنة سبع و ثلثين و تسمائه و سميته كنز الفوائد و دامخ المعاند قال الشاعر - علم المحجة واضح لمريده - و اري القلوب عن المحجة في العمى - فلقد عجت لها لك و نجاته موجودة - و لقد عجت لمن نجي - و قال مؤلف الكتاب ختمت كتابي في مديح السادة من الله رب الخلق جل جلاله و من انبيائه و الملائكة الذي افروا بفضل المصطفى و اعلم ايديك الله تعالى اني لما الفت هذا الكتاب المشار اليه كنت اذا وصات الى آية فيها تاويل كثير اخذت موضع الحاجة و تركت الكثير من الروايات (كذا) اما الاسانيد الذي في تاويل الایات الذي جمعها فهي بحالها » عبارت مذکور اشعاری ندارد که کتاب کنز الفوائد مأخوذ و مختصر و ملخص از کتاب دیگر باشد و تا آنجائی که ممکن بود کتاب تأویل الایات با کتاب کنز الفوائد مقایله شد هر دو یکی بنظر رسید و توصیف فارقی میان اصل و ملخص که علامه مجلسی قدس فرموده دیده نشد . بالجمله تاریخ وفات سید شرف الدین بدست نیامد و از مجموع کتب تراجم برمی آید که نسبت کتاب تأویل الایات (با آنکه اختلاف در ضبط اسم کتاب) بوی قطعی است و مؤلف ملخص و مختصر کتاب تأویل الایات (چه بنام کنز الفوائد یا جامع کنز الفوائد باشد) مورد تردید است .

آغاز (ان احسن ما توج به هام الفازة كذا » الکلمات و سطرته اقلام الكرام الحفاظ في صحايف اعمال البريات) انجام (و سام تسليمًا كثيراً برحمتك يا ارحم الراحمين)
کاتب احمد بن سايमान بن محمد حسینی - تاريخ تحرير ۲۸ جمادى الثاني ۹۹۵ در رمضان همانسال محمد علی قلیفی نسخه را مقابله و تصحیح کرده . خط نسخ ۲۱ سطری - اسامی سور و آیات بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۴۸ برگ انداز ۳۰ در ۲۰ نسخه موربانه خورده و رطوبت رسیده - وقفی ابن خاتون (۱۴۴۹)

۳۶۰ تاویل الایات الظاهره

عربی - مکرریش - آغاز (ان احسن ما توج به هام الفاظ) انجام (و سلم تسليمًا كثيراً كثيراً) تاريخ تحرير ذیحجه ۱۰۷۴ خط نسخ ۲۰ سطری - اسامی سور بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۱۶ برگ - انداز ۲۶ در ۲۰ وقفی نائینی (۱۴۵۰)

تفسیر خطی

۲۶۱ التبیان فی اعراب القرآن

عربی - املاء : محب الدین ابوالبقاء عبدالله بن ابی عبدالله حسین بن ابی البقاء عبدالله بن حسین عسکری حنبلی - متولد ۵۳۸ در بغداد متوفای شب یکشنبه ۱۸ ربیع الثانی ۶۱۶ - مدفون در باب الحرب بغداد (۱) در کودکی مبتلا به بیماری آبله شد و در اثر آن ناینا گشت . با این حال بشوق و هوش ذاتی در رشته تحصیل برآمد - علم نحو و عربیه را از ابن خشاب و یحیی بن نجاح فرا گرفته و تکمیل نمود . علوم دینی را نزد قاضی ابی یعلی دید و در آن بارع شد و از ابوالفتح محمد بن عبدالباقی بن احمد معروف بابن بعلی و ابوزرع طاهر بن محمد بن طاهر مقدسی سماع حدیث نمود و در علم حساب بهره وافق داشته . لکن مهارت و شهرتش در علم نحو بیش از علوم دیگر بوده و نیروی ذکاوت و حافظه و پشت کار از اعلام جامع و استاد نامی روزگار خویش گشت - کتاب در بیان اعراب و وجوه قراآت است . گشتاب چاپ شده . در نسخه چاپی اشتباهات نسبت داده شده است با ابوالبقاء نحوی رازی -

آغاز (الحمد لله الذی وقفنا لحفظ کتابه ووفقنا علی الجلیل من حکمه) انجام - (وهو معطوف علی الجنة) تاریخ نوشتن ۱۱۱۴ خط نسخ ۲۳ سطری - برك اول دارای يك سر لوح مذهب نفیس - اقوال باشندجرف و اسامی سور بطلاء و خط درشت نوشته شده - دارای ۲۵۵ برك و مجدول بطلا و لاجورد و تحریر و طلا بدو جدول - اندازه ۲۵ در ۱۳ و قفای نائینی (۱۳۵۵)

۲۶۲ التبیان

عربی - مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی وقفنا لحفظ کتابه) انجام (و قیل هو معطوف علی الجنة) تاریخ تحریر ربیع الاول ۱۲۴۹ - خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۲۹۶ برك - اندازه ۲۱ در ۱۵ و قفای نائینی (۱۳۵۴)

تراجم الاعاجم

در باب لغت به بیند .

ترجمان قرآن

در باب لغت به بیند .

ترجمه تفسیر امام حسن عسکری ۴

به بیند آثار الاخیار شماره ۲۳۰ را

۲۶۳ ترجمه الخواص

فارسی - مکرر شماره ۱۵ خطی - مفسر مترجم: علی بن حسن زواری - کتاب

تفسیری خطی

ترجمه قرآن و تفسیر آیات نازله در شأن خاندان عصمت ۴ است باخبار مرویه از طرق امامیه
آغاز (حمد بیحد و شکر بیعد منعمی را سزد که شقایق حقایق قرآنرا در حدایق
صدور انسانی بشکفانید) انجام (المنتظر المهدی صلوات الله) خط نسخ و نستعلیق ۲۸ سطری
دارای ۷۷۷ برك - اندازه ۳۸ در ۲۴ و قفای قائم مقام « ۱۴۶۰ »

ترجمه رفع اللثام

بشکرید بشماره ۷۵ فقه خطی

ترجمه السلطانی

۲۶۴

فارسی - مترجم : محمد رضا بن محمد مهدی بن محمد باقر شریف سبزواری -
کتاب ترجمه و تفسیر سوره مبارکه کهف است که بفرموده شاه سلطان حسن صفوی تألیف کرده .
ترتیب کتاب براین پنج است که پس از دیباچه و هم ذکر اخبار وارده در خواص این سوره عین
سوره را آورده و ترجمه تحت اللفظی هر کلمه را در زیر آرد ذکر ننموده سپس بتوضیح و تفسیر هر
آیه باخبار امامیه پرداخته - تاریخ ختم تألیف ربیع الاول ۱۱۱۵ است .

آغاز پس از نام سوره و تسمیه (حمد بیحد کریمی را سزد که بتعداد نمیش مترجم
زبان در کهف العجل سخن چون اصحاب کهف پیوسته در خواب قصور) انجام (مگر این که
بیدار شود ساعتی که اراده دارد) خط نسخ ۱۲ سطری ۲۵ برك که سوره کهف نوشته شده ۶ سطری
است . ترجمه فارسی آیات بخط نستعلیق و با شنجرف نوشته شده - برك اول و دوم دارای يك
سراوح و در حاشیه و بین سطور آن مذهب و کل بونه . دارای ۱۱۳ برك و مجدول بلاجورد و تحریر
وطلا و شنجرف بدو جدول - گمان میرود این همان نسخه باشد که برای شاهنشاه مذکور
نوشته شده است - اندازه ۲۱ در ۱۲ و قفای نائینی « ۱۴۶۱ »

ترجمه الصلوة

۲۶۵

فارسی - مترجم : فیض کاشانی - رساله ترجمه نماز است و بر آن بعضی از آداب و
غواآت افزوده است .
آغاز (هر که نه گویا ز تو خاموش به) انجام (در تفصیل احکام شرایط خوض تموده
والسلام) پس از این ۴ قطعه عباراتی است متفرقه از پرسش و پاسخ یحیی بن معاذ رازی با
برادرش و عبارتی از جواهر التفسیر و غیرها - خط نستعلیق که در هر صفحه در سه ستون و در حاشیه
بطور چلیبا نوشته شده - دارای ۵ برك و مجدول بشنجرف و لاجورد و طلا سه جدول -
اندازه ۴۲ در ۲۶ و قفای نائینی (۱۴۶۲)

ترجمه الصلوة

۲۶۶

فارسی . مکرر پیش - آغاز (هر که نه گویا بتو خاموش به) انجام (خرگوش صفت

تفسیر خطی

وليك بيدار نه (خطنستملیق ۱۰ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۸ یرك - اندازه ۱۵ در ۱۰ وفقی نادرشاه (۲۷۱۵)

۲۶۷ ترجمه القرآن - ج ۱

فارسی - وحدت اسلوب و نسخ مطالب و خط این نسخه با نسخه که بعد از این بیاید و هم ترتیب میانه آنها می‌رساند که مترجم و مفسر بهاء الدین محمد لاهجانی است و این نسخه جلدیکم آنکتاب است - کتاب ترجمه قرآن و توضیح آیات و تفسیر باخبار وارده از طریق امامیه است به بیانی روان و روشن و از تفسیر مجمع البیان هم بسیار نقل کرده - کتاب از دیباچه کتاب تا آیه سوم از سوره بقره را نوشته . موجودی از آیه چهارم سوره بقره تا اواخر سوره اسری است .

آغاز موجود (اولك - آن منقیان و شعیان بوسیله عقل و ارسال انبیاء وائمة هدی) انجام (وهم از فقر وهم از سقم خلاص شدم الحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۳۰ سطری - آیات بشنجرف نوشته شده دارای ۲۷۱۴ یرك . یرك آخر بخط تازه نوشته شده . اندازه ۳۱ در ۲۱ بوسیله منتجب الدین در اسفند ۱۳۰۹ تسلیم کتابخانه گردید « ۱۳۶۳ »

۲۶۸ ترجمه القرآن ج ۲

فارسی - در آخر این نسخه است که مترجم و مؤلف کتاب نام خود و تاریخ و محل تألیف را چنین یاد کرده : « تم تألف هذه الترجمة الاثنية على يد مؤلفه بهاء الدين محمد بن شيخ علي شريف اللاهيجي عفى الله عنهما في شهر مولود من نزل عليه القرآن في يوم الثلاثاء اربع وعشرين من سنة وثمانين و الف من هجرة خير البرية عليه وآله الصلوة والتحية في بلدة اسسه « كذا » صاها الله عن الفساد والفتنة من بلاد الهند والحمد لله اولاً و آخراً » ترجمه محقق مؤلف دیده نشد - در امل الامل (ص ۶۵) آمده : « مولانا قطب الدين محمد بن علي الشريف الديلمي اللاهيجي عالم جليل القدر له مصنفات منها رسالة في العالم المثالي وغير ذلك وهو من المعاصرين الاجل » نجوم السماء عين عبارت امل الامل را ترجمه کرده . در هدية الاحباب این شخص بعنوان قطب الدين اشكوری شاگرد مير داماد و مؤلف كتاب محبوب القلوب یاد شده - ليك نام این کتاب برده نشده . روضات الجنات (ص ۶۰۹) قطب الدين اشكوری را نام برده لکن شخصیتش را نشناخته - الذريعة ج ۵ ص ۱۵ « مؤلف این کتاب را قطب الدين اشكوری دانسته و تاریخ فوتش را بطور اجمال پس از ۱۰۷۵ ذکر کرده (۱) این نسخه از اول تفسیر

(۱) مؤلف این کتاب را تألیفات دیگری است یکی بنام لطائف الحساب که (بشماره ۵۶۰۹ عمومی ریاضی خطی است) و دیگری بنام نورة النواد (که بشماره ۳۵۲۴ عمومی اخلاق خطی است) دیباچه آن دو کتاب می‌رساند که مؤلف دارای قریبه و طبع شعر بوده و بهاتی در اصفهان میزیسته و بعداً مراجعت بلاهجان نموده .

تفسیر خطی

سوره کهنف تا آخر قرآن را دارد - صدر نسخه چند سطری است از بقایای تفسیر سوره اسراء که متمم عبارت جلد اول است .

آغاز (ودر اینجا اشارت است بر اینکه تنزه خدا از آن ولی) انجام (اول و آخر قرآن زجه با آمد و سین - یعنی اندر دوجهان رهبر نو قرآن بس) پس از این مقام این تفسیر را بیان کرده و آنرا چنین بستوده : « برابیب سخن شناس مخفی نماند که اختتام این ترجمه بالفظ بس کنایه است بر اینکه این ترجمه نیز طالبان رحیق حقایق قرآنی و متعششان مناهل دقایق و حیاتی را کافی و بس است و احتیاج نیست بمطالعه تفاسیری که اکثر آنها تفسیر برآی است و تفسیر برآی باتفاق عقل و نقل باطل و عاطل است والله یحق الحق ویبطل الباطل انه کان حلیم غفوراً الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و الصلوة علی رسولہ المصطفی و آله البررة الاتقی مادامت ... فی السماء » کاتب محمد اشرف بن محمد علی تاریخ تحریر ربیع الثانی ۱۲۶۰ - خط نسخ ۳۰ سطری - آیات بشنجرف نوشته شده - دارای ۳۶۵ برك . اندازه ۳۱ در ۲۹ وائف برابر با شماره پیش است (۱۳۶۴)

ترجمه مفردات قرآن

درباب لغت به بینید .

ترکیب القرآن

درباب نحو به بینید .

تفسیر

۲۶۹

عربی - مفسر: ملا صدرا - این نسخه شامل تفسیر آیه مبارکه نور و سوره های زلزله و واقعه و حدید است -

آغاز (الحمد لواحب العقل والخیر والوجود) انجام (واکمالهم اولاً و آخری) - تاریخ کتبات ۱۲۶۲ خط نسخ ۲۰ سطری - عناوین و اقوال بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۲۹ برك - اندازه ۲۲ در ۱۵ و قفای نائینی - « ۱۳۶۷ »

تفسیر

۲۷۰

عربی - محتویات این مجلد عبارت است از تفسیر عرفانی سوره فاتحه الکتاب و سوره طارق و آیه الكرسی . مفسر سوره فاتحه شناخته نشده و مینماید که از اعلام امامیه است . مفسر بقیه ملا صدرا است . تفسیر آیه الكرسی ناقص است .

آغاز (الحمد لله الحامد المحمود الواجد الموجود) انجام موجود (مشروحه فی آیه الكرسی والذی) کاتب عبدالله - تاریخ تحریر ۱۲۵۶ در رشت خط نستعلیق ۱۸ سطری - دارای ۳۳ برك . اندازه ۲۱ در ۱۲ و قفای نائینی « ۱۴۸۰ »

تفسیری خطی

۲۷۱

تفسیر

عربی - نسخه فاقد دیباچه است بهمین جهت مؤلف شناخته نشد. مضامین کتاب مسلم می دارد که مؤلف آن از اعلام امامیه است. کتاب تفسیر مزجی مختصری است. اغلب جملات تفسیری به مصدر است یکی از حروف مقطعه: «م - ع - ی - ن» طرز و مضامین این تفسیر می رساند که خلاصه و مأخوذ از کتاب تفسیر اصفی «تفسیر دوم فیض» است و گمان می رود که کتاب مصفی «تفسیر دوم فیض» باشد. دانشمند بارع متبع آقای حاج شیخ آقا بزرگ تهرانی در مسافرت سومشان بمشهد نسخه را رؤیت فرمودند و بقرینه حروف مقطعه و روزه مذکور احتمال دادند که این کتاب همان کتاب موسوم به تفسیر المعین «۱» تألیف نور الدین اخباری کاشانی «محمد بن مرتضی بن محمد مؤمن بن شاه مرتضی بن محمود کاشانی» پسر پسر برادر فیض باشد «۲» نسخه حاوی تفسیر از جزو یازدهم «سوره اسری» تا آخر قرآن است و مذیل است بخاتمه در ادعیه وارد شده و نکات قرائت قرآن و هم کیفیت استخراج بقرآن و فهرست سوره های مبارک مندرجه درین جلد و تعداد آیات و کلمات و حروف مبارکات قرآن و بیان تعداد آیات و آیه ها از حیث موضوع بطور اجمال. نسخه معلق است بحواشی باهضاء: «باقی» گمان می رود از کاتب نسخه باشد.

آغاز پس از تسمیه «سبحان الذی اسری بعینه لیلا من المسجد الحرام الی المسجد الأقصى الذی هو فی السماء» انجام «فانرك گدا ذکرها العلامة فی صباحه» کاتب محمد باقر بن محمد رضا عبد العظیمی تهرانی - تاریخ تحریر ۲۷ شعبان ۱۲۰۳ درمکه - خط نسخ ۱۷ سطری - روی آیات خطوط شنجرفی کشیده شده - اسامی سور بشنجرف نوشته شده. دارای ۲۱۱ برگ - اندازه ۱۶ در ۱۱ نسخه رطوبت رسیده - وقفی قائم مقام «۱۳۷۳»

۲۷۲

تفسیر

عربی - اول و آخر نسخه افتاده بهمین جهت مؤلف شناخته نشد. مضامین کتاب می رساند.

(۱) دانشمند معظم له سابق الذکر دروجه تسمیه کتاب بنام: «تفسیر معین» بطور اجمالی که در خاطر دانشمند شفاها چنین فرمودند: که مؤلف چهار نوع حدیث درین تفسیر نقل و درج نموده و برای هر یک از احادیث و مأثورات منقول اسمی وضع کرده و بجهت اختصار برای هر یک از اسامی موضوعه مذکوره یکی از حروف مقطعه: «م - ع - ی - ن» را رمز قرار داده و حروف مقطعه چهارگانه مذکور رمز است برای اسامی چهار نوع حدیث مندرج درین کتاب تفسیر و حروف مقطعه مذکور که ترکیب شود کلامه: «معین» پیدا میشود باین جهت کتاب بنام: «تفسیر معین» موسوم و مشهور گشته.

(۲) مؤلف کتب در البهار و کتاب و مصنفه الاشیاح و هجائب الافاق و در محرم ۱۱۱۴ در قید حیات بوده. - روضات الجنات ص ۵۴۲ - فیض القدسی ص ۱۲ و ص ۱۸ - الذریعه ج ۱ ص ۱۵۶ و ص ۲۲۸ و ص ۲۶۰ و ج ۴ ص ۳۱۵

تفسیر خطی

که مفسر از افاضل اهل سنت است. در سوره کهن از امام فخر رازی ناهبرده ازین رو باید از مردمان سده ۷ بعد باشد - روش مفسر چنین است که قرآن را بتمامه بطور زج تفسیر کرده و وجهات اعرابی و ادبی هر آیه را بر تفسیر آن مقدم داشته و در تفسیر برخی از آیات ذکر احادیث نبوی ص ۴ نموده و در بیان هر سوره حدیثی نبوی در فضیلت آن سوره آورده - نسخه از تفسیر سوره اعراف تا قدری از سوره حج را دارد و از اواسط تا آخر سوره نحل و هم اوائل تا اواخر سوره اسری افتاده است. نسخه نسبتاً قدیمی است و مینماید که پیش از سده ۹ نوشته شده. آغاز موجود پس از تسمیه (المص امام سرود علی نمط التمدید باحد الوجین المذکورین فی فاتحه سوره البقره فلا محل له من الاعراب و اما اسم للسوره فمحل الرفع) انجام موجود (تلك الاثار المعجبه التي يشاهدونها في الانفس والافاق و مبادی) خط نسخ ۲۵ سطری - آیات بشنجر ف نوشته شده - دارای ۲۸۷ بركه. اندازه ۳۱ در ۲۰ و قفی قائم مقام « ۱۳۷۳ »

تفسیر آیه توحید و عدل

بشکرید بشماره ۲۷۵

تفسیر آیه سرف

۲۷۳

عربی. مفسر: ملا جلال دوانی - رساله ایست در تفسیر آیه ۲۹ از سوره مبارکه اعراف: « یا بنی آدم خذوا زینتکم عند کل مسجد و کلاوا و اشربوا و لا تسرفوا » مفسر این رساله را برای شمس الدین محمد بدخشانی صدر سلطان بایستقر بن سلطان شاهرخ تألیف نموده. رساله مرتب است بر ۳ موقف: الموقف الاول فی سبب نزولها ۲ فی معناها و طوینا ذکر اعرابها ۳ فی النکات الیائیه ۴ فی اللطایف التي يستنبط عنها والمسائل التي تشمل هي عليها من الفقهية والطبیه و غیرها. آغاز (صدر الکلام ذکر المفضل المنعم الذي بسط موايد کرمه) انجام (و ادم علیه دیم الصلوة والسلام ما صاب الى نيل المرام) خط نستعلیق ۱۵ سطری - دارای ۱۱ بركه. اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفی فهرستی « ۱۳۷۱ »

تفسیر آیه سرف

۲۷۴

عربی. مکرر شماره پیش - آغاز (و به نستین فی کل الامور صدر الکلام ذکر المفضل المنعم) انجام (ما صاب الى نيل المرام والسلام على رسوله محمد وآله اجمعين) پس ازین ضمن ۹ صفحه ۴ فائده و مقاله است بشرح زیر: ۱ در حصر دلالت لفظیه و ضمیمه در مطابقه و تضمن و التزام از محمد حنفی ۲ حصر قضایا از عصام الدین اسفرائینی ۳ تطبیق بر شرح شمسیه قطبی نیز از او ۴ فایده و مقاله فارسی در بیان محکوم علیه بودن حرف. آغاز (بمقتضای فرمان واجب الاذعان صاحب کمالی که اکابر فضلا در بیان دقایق و جلائل مانر و فضائل او به مجز و قصور معترف گشته) انجام (و حرف کافی باشد والسلام)

تفسیر خطی

دانسته نشد این مقاله از کیست و مینماید از مردمان اواسط سده ۹ بوده - کاتب ابو اسحق بن عبدالله تبریزی - تاریخ گزینات ۸۷۷ خط نستعلیق و شکسته ۳۲ سطری - دارای ۹ بركه . اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفای ثانی « به بینید اثبات واجب شماره ۲۹۹ حکمت خطی ص ۶۲ » د ۶۳۱۲۰

تفسیر آیه شهادت

۲۷۵

عربی . در نسخه نامی از مؤلف نیست لیک مسلم است که مؤلف از اعلام امامیه است . گمان میرود که این رساله همان رساله انس الوحید تالیفی قاضی نورالله مرعشی باشد . رساله ایست تحقیقی در تفسیر آیه مبارکه شهادت انه لا اله الا هو الخ (آیه ۱۶ از سوره آل عمران) و در آن برد و ایراد گفته امام فخر رازی در تفسیر کبیرش برداشته -

آغاز (الحمد لله الذی انزل علی عبده الكتاب والصلوة علی خیر من اونی الحکمة وفصل الخطاب ثم علی آله وعترته المعصومین ما دامت السموات مع الارضین اما بعد فقد جرى فیما بین المفسرین کلام فی الایة الی روى فی فضلها انه ۴ قال یجاء بصاحبها يوم القيمة) انجام (ونحقیق الکلام لا یسهه المقام وساعود الی هذه المسئلة ان امهلنی الزمان والله المستعان) خط نسخ ۱۷۰ سطری - اقوال بشجر ف نوشته شده - دارای ۴ بركه . اندازه ۱۶ در ۱۱ و قفای ابن خاتون « ۱۴۶۶ »

تفسیر آیه الكرسی

۲۷۶

عربی - اول و آخر نسخه افتاده . باین جهت مؤلف شناخته نشد . تفسیری است بشرح کلمات و مشرب حکمی . آغاز موجود (بجوهر ولاعرض واما الاضافات وهی العالمیه) انجام موجود (فاتزل الله تعالی و ما یشاؤن الا ان یشاء الله تعالی) خط نستعلیق ۲۳ سطری . دارای ۴ بركه . اندازه ۱۹ در ۱۳ و قفای ثانی « ۱۴۶۵ »

تفسیر آیه نور

۲۷۷

عربی . مفسر: ملا صدرا رساله چاپ شده - آغاز (الحمد لله واهب العقل والخیر والجود) انجام (آخر ما اوردنا ابراره و قصدنا اظهاره) تاریخ تحریر جمادی الاول ۱۲۶۲ در تهران - خط شکسته نستعلیق ۱۱ سطری . عناوین بشجر ف نوشته شده - دارای ۹۴ بركه . اندازه ۱۲ در ۷ و قفای ثانی « ۱۳۶۹ »

تفسیر آیه نور

۲۷۸

عربی . مکرریش - آغاز (الحمد لله واهب العقل والخیر والجود) انجام (وحوالنا اظهاره) کاتب هدایت الله بن عبدالله علوی - تاریخ تحریر ۱۳۰۵ خط نسخ ۱۹ سطری - عناوین

تفسیر خطی

بشیرجرف نوشته شده. دارای ۳۶ برك. اندازه ۲۸ در ۱۳ و قفای نائینی « ۱۴۶۸ »

۲۷۹ تفسیر آیه نور

عربی - مفسر: شیخ احمد احسانی - وجیزه است در تأویل آیه نور که در پاسخ از پرسش سید جمال الله بن محمد خطی تألیف نموده -

آغاز (قال سلمه الله وآية النور من اولها الى آخرها) انجام (كفاية لاولى الالباب في بيان هذه الآية الشريفة) خط نسخ ۴۰ سطری. دارای ۵ برك. اندازه ۲۸ در ۱۵ و قفای نائینی. « به بیند حیوة النفس شماره ۵۶۰ حکمت خطی من ۴۳۲ » « ۵۹۰۴ »

۲۸۰ تفسیر آیه وادعوا شهداءكم

عربی - مفسر شناخته نشد. رساله است در تفسیر آیه ۲۲ از سوره بقره: « وادعوا شهداءكم من دون الله ان كنتم صادقين » که در آن برد و ایراد بر کشاف و امام فخر و بیضاوی پرداخته -

آغاز (بسم الله الرحمن الرحيم استفتح و بجمعه استجج وبالصلوة على رسوله استمع وبعد فهذه رسالة في تفسير قوله تم وادعوا شهداءكم) انجام (ولا يخفى عليك ان هذا معنى لاقرينة تحوينا اليه فلا يجوز حمل النظم عليه والحمد لله اولا و آخر و باطنا و ظاهرا والصلوة والسلام على رسوله محمد وآله اجمعين) خط نستعلیق ۴۹ سطری - نسخه رطوبت رسیده. دارای ۴ برك. اندازه ۲۵ در ۱۷ و اقب شناخته نشد « ۱۳۷۰ »

تفسیر حسینی

به بیند مواهب علیه را .

۲۸۱ تفسیر امام عسکری ۴

عربی. مکرر شماره ۴۷- این تفسیر املاء: حضرت امام حسن عسکری ۴ است. موجودی از این تفسیر که چاپ هم شده است بروایت شیخ صدوق ابو جعفر محمد بن علی بن بابویه قمی از استادش ابوالحسن محمد بن قاسم « یا ابوالقاسم » مفسر استرآبادی از ابویمقوب یوسف بن محمد بن زیاد وهم از علی بن محمد بن سیار از امام ابو محمد حسن عسکری ۴ است. اعلام و مشایخ امامیه قدس الله اسرارهم خلفا عن سلف در تمامی اقسام این تفسیر را صحیح و معتبر دانسته اند. علامه حلی در خلاصة الاقوال آورده است که این تفسیر را مفسر استرآبادی از یوسف بن محمد و از علی بن محمد « سابقان الذکر » از حضرت امام علی النقی ۴ روایت کرده و مفسر استرآبادی را قدح و جرح نموده و راویان مذکور را مجهول و این کتاب را از موضوعات سهل دیباچی بروایت پدرش دانسته. از متأخرین نیز میرداماد (۱) در

تفسیر خطی

کتاب شارع النجاة در مبحث ختان (تبیین از علامه حلی نموده . از متقدمین تنها شیخ فضائری مفسر استرآبادی را تضعیف نموده . از معاصرین شیخ محمد العجواد بلاغی « صاحب تفسیر « آلاء الرحمن » نیز این تفسیر را معتبر ندانسته . لیکن چنانکه مذکور گشت جمهور مشایخ امامیه قدیم در اعصار مختلف این تفسیر را معتبر و معتد دانسته اند و از آن نقل کرده اند و مفسر استرآبادی راوی این تفسیر را موثق شناخته اند . شیخ صدوق در کتاب من لایحضره الفقیه که ملزم بوده اخبار صحیحه مسلمة نزد خود را در آن نقل کند و هم در کتب دیگرش ازین تفسیر نقل کرده . اعتماد و نقل شاگرد نقادی مثل شیخ صدوق با آن تبهر و ورع و احتیاط و قرب عهد بزمان پیدایش این تفسیر بهترین دلیل برواقیت مفسر استرآبادی و اعتبار این تفسیر است . بزبان آنکه تفسیر مباحث غنه تفسیر املاء شده از امام یازدهم است نه امام دهم و سهل دیماچی و پدرش داخل در سلسله رواة این تفسیر نیستند . (چنانکه در خلاصة الاقوال ذکر شده) و تضعیف شیخ فضائری به نیز بسیار مورد اعتماد نیست (۱) و نقل و روایت این تفسیر منحصر بطریق مفسر استرآبادی نیست . بالجمله تفصیل بیشتر راجع باین کتاب را در مستدرک الوسائل « ج ۳ ص ۶۶۱ » ببینید . موجودی از این تفسیر از سورة مبارکه فاتحه تا آیه ۲۸۳ از سورة بقره : (و من یکنمها فانه آثم قلبه) است . ترجمه این تفسیر را بشماره ۲۳۰ ببینید . آغاز پس از دیماچی (قال محمد بن علی بن محمد بن جعفر بن الدقاق حدثنی الشیخان الفقیهان) انجام (یعنی کافر قلبه) کاتب نصرالله - تاریخ تحریر ۱۲۲۸ خط نسخ ۲۱ سطری . عنوان در حاشیه بشتجرف نوشته شده - دارای ۱۶۳ برگ . اندازه ۳۰ در ۱۸ و قفی نائینی « ۱۳۸۵ »

۲۸۲ تفسیر سورة اخلاص

عربی - مفسر: ملا جلال الدین دوانی . مختصر است در تفسیر سورة مبارکه توحید و آنرا چنین توصیف نموده : « و تحقیقات منحها لله لهذا الفقیر الکسیر و علی ما مهده بهض ائمة المعقول من القواعد الحکمیة الی هی فی فنها من الاصول مع ما یلیق بها النقد و الانعام و النقص و الاحکام و التوهین و الابرار » بمرقوم در دیماچی رساله اهداء شده است باب الفتح عبد القادر سلطان گویا همان سلطان ابو الفتح بایندری باشد که در مجالس المؤمنین (ص ۴۴۹) یاد شده است . آغاز (بعد الحمد لله الاحمد الصمد علی نعمة الی تجاوزت عن حد الحد) انجام « من انها تعدل ربع القرآن و الله اعلم بحقایق الامور و صلی الله علی سیدنا محمد شفیع يوم النشور و آله و اصحابه معادن ... » پس ازین ضمن ۴ صفحه افاده ایست از امام فخر رازی در تفسیر کاحه مبارکه توحید : « لا اله الا الله » و نیز ۴ صفحه دیگر است در همین موضوع از

(۱) - چه آنکه گفته اند : کم است نفعی که از جرح شیخ فضائری سالم مانده باشد .

تفسیر خطی

شمس الدین استرآبادی - خط نستعلیق و شکسته ۱۹ سطری - دارای ۱۶ برك . اندازه ۱۹ در ۱۰ و قفای تقی موسوی بسال ۱۱۱۶ « به بینید رساله وجودیه شماره ۷/۹ حکمت خطی ص ۱۳۵ » (۶۳۰۶)

۲۸۳ تفسیر سوره توحید

عربی - مفسر : شیخ الرئيس - رساله در حاشیه کتاب شرح هدایه ملا صدرا منظمه تهران چاپ شده .

آغاز (قوله جل جلاله قل هو الله احد الله والمعلق هو الذي لا يكون هو به موقوفه على غيره) انجام « و هذا ما وقفت عليه من اسرار هذه السوره والله اعلم بكتبه » كاتب حاج سيد عباس شاهرودی . تاريخ تحرير رجب ۱۳۱۰ در مدرسه دارالشفاء تهران - خط نسخ ۱۵ سطری - دارای ۶ برك . اندازه ۱۸ در ۱۱ و قفای فهرستی « ۱۴۷۵ »

۲۸۴ تفسیر سوره توحید

عربی . مکرر پیش - آغاز (قل هو الله الله والمطلق هو الذي لا يكون) انجام - (والله اعلم بحقایق الامور) خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۵ برك . اندازه ۲۲ در ۱۷ - و قفای فهرستی - « به بینید رساله در نفس ناطقه شماره ۷۰۶ حکمت خطی ص ۱۳۳ » (۳۰۶۰۵)

تفسیر سوره توحید و غيره

ضمیمه کتاب شماره ۳۰۳ حکمت خطی به بینید .

۲۸۵ تفسیر سوره حديد و اعلى

عربی - مفسر : ملا صدرا - رساله چاپ شده .

آغاز « الحمد لله الذي افاض على قلوب اوليائه لثاني جواهر القرآن » انجام « عليهم اجزل تسليمات الصالحين » احمد بن محمد حسين در ۲۹ ذيقعدة ۱۱۵۸ از تصحيح نسخه فارغ شده - خط نسخ ۲۰ سطری - در زیر آیات خط قرمز کشیده شده - دارای ۱۰۳ برك - اندازه ۲۱ در ۱۲ و قفای نائینی « ۱۴۷۶ »

۲۸۶ تفسیر سوره زلزله

عربی - مفسر : ملا صدرا . آخر نسخه افتاده - رساله چاپ شده است .

آغاز « اللهم اهدني من عندك فهما جديدا » انجام « وجود » اوحى لها تحديت باخبارها » خط نسخ ۱۸ و ۱۹ سطری . عناوين بشعر نوخته شده . نسخه رطوبت رسیده - دارای ۷ برك . اندازه ۲۱ در ۱۳ و قفای نائینی « ۱۴۷۷ »

۲۸۷ تفسیر سوره زلزله و واقعه

عربی - مفسر : ملا صدرا - رساله چاپ شده .

تفسیر خطی

آغاز « اللهم اهدني من عندك فيما جديدا » انجام « كذلك في الدنيا تعيش البهائم »
کتاب هدایت الله علوی همدانی - تاریخ تحریر ۱۳۰۵ خط نسخ ۱۹ سطری - آیات بشنجرف
نوشته شده - دارای ۵۸ برگ. اندازه ۴۱ در ۱۳ و قی نائینی « ۱۴۷۸ »

تفسیر سورة فاتحه ۲۸۸

عربی - مفسر: ملاصدرا . رساله چاپ شده .

آغاز (سورة فاتحة الكتاب المسمی ام القرآن لاحتوائها) انجام (وبعده عن جنبه
المقدس) تاریخ تحریر ۱۲۸۴ وحدت خط نسخه باخلاصة الترجمان « که در باب اخبار است » میرساند
که کاتب زین العابدین بن عبد الله است - خط نسخ ۱۸ سطری . عناوین بشنجرف نوشته شده -
کاغذ نسخه آبی . دارای ۶۳ برگ و جدول بالاچورد و شنجرف بدو جدول . اندازه ۲۵ در
۱۷ و قی نائینی « ۱۴۷۹ »

تفسیر سورة فاتحه ۲۸۹

عربی . تفسیر است شارح جهات عربیت و حاوی نکات حکمی - کتاب دیباچه را نوشته .
از کتاب استفاده میشود که مفسر از افاضل سده ۱۰ بعد است .

آغاز پس از تسمیه (فاتحة الكتاب مكية على الصحيح وكونها مكية ومدنية بط و
مدنية من هفوات مجاهد ولانها افضل السور اتفاقا وهو حایز وانكان الكل كلام الله) انجام
(ومن طريق آخر هذا الخبر نفسه الا انه قال كانا قرا القرآن وعن جابر يا جابر الا اعلمك
افضل سورة انزل الله تعالى في كتابه فعلمه الله وقال شفاء من كل داء الا السام والله اعلم بالصواب
والله المرجع والمآب آمین) خط نسخ ۲۰ سطری - نسخه رطوبت رسیده - دارای ۲۳ برگ.
اندازه ۲۸ در ۱۶ واقف شناخته نشد « ۱۳۸۱ »

تفسیر سورة فلق ۲۹۰

عربی - مفسر: شیخ الرئيس - آغاز (قل اعوذ برب الفلق فائق ظلمة العدم) انجام
(والته الكمال والحمد كله لوابب الكل) خط نسخ ۱۹ سطری - دارای دو برگ. اندازه
۲۲ در ۱۷ و قی فهرستی « بهیمنند رساله در نفس ناطقه شماره ۷۰۶ حکمت خطی ص ۱۴۸ »
« ۵۹۵۵ »

تفسیر سورة يوسف ۲۹۱

عربی - مفسر: ابو حامد غزالی. بیان داستان حضرت یوسف است به مشرب اخلاقی
و عرفانی . کتاب چاپ شده .

تفسیر خطی

آغاز (الحمد لله الذی شهدنا المکنونات بوحدانیته) انجام (عند قبول آیات صلوات الله علیهم اجمعین) کاتب حامد بن الله بخش - تاریخ کتابت شوال ۹۲۹ خط نسخ ۱۵ سطری آیات و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۲۴ برگ و مجدول بشنجرف - نسخه رطوبت رسیده است - اندازه ۲۴ در ۱۵ و قفی حاج قائم مقام « ۱۴۸۳ »

تفسیر سورة یوسف

به پیند حقایق شماره ۳۳۵ را

تفسیر عیاشی

۲۹۲

عربی - مفسر: ابوالنضر محمد بن مسعود بن محمد بن عیاشی سلمی سمرقندی گوفی

(و گفته شده از قبیله بنی تمیم است) معروف بعیاشی از اجلة مشایخ فقهاء و اعلام امامیه و استاد شیخ کشی صاحب رجال معروف است - ابن ندیم در فهرست (ص ۲۷۳) آورده که مفسر را ۲۶۸ تألیف بوده. در رجال نجاشی (ص ۲۴۷) وارد است که مفسر در آغاز اهل سنت و جماعت بوده و بسیار از فضلاء روایت میکرده سپس متبصر شده و در حدیث سن از اصحاب علی بن حسن بن فضال و عبدالله بن محمد بن خالد طبالی و جماعتی از شیوخ گوفیون و بغدادیون و قمیون بوده و حدیث شریفه است تمام متروکات و میراث پدری را که ۳۰۰۰۰۰ دینار بوده. اتفاق بر عام و حدیث نموده و خانه اش چون مسجد مملو از طالبان دانش بوده برخی بنوشتن و فرقه به تصحیح و مقابله و جمععی بخواندن مشغول بودند و مجمع علماء و محدثین و کانون دانش بوده - آورده اند که او را دو مجلس بوده یکی برای خواص و دیگری برای عموم - تاریخ تولد و فوت مفسر بنظر نرسید. لیکن شیخ تلمکبری که متوفای ۳۸۵ است و شیخ صدوق که متوفای ۳۸۱ است شاگرد فرزند مفسرند و بواسطه پسر از پدر روایت میکنند و باز هم شیخ تلمکبری و جعفر بن قولویه (در گذشته حدود ۳۶۹) بواسطه شیخ کشی از مفسر روایت میکنند. پنداشته میشود که مفسر هم دوره باشد با محمد بن قولویه شاگرد سعد بن عبد الله بن ابی خلف اشعری قمی (متوفای ۲۹۹ یا ۳۰۰ یا ۳۰۱) و با شیخ کلینی معاصر بوده و در میانه نیمه اول سده ۴ میزیسته - کتاب تفسیری است بسبک محدثین در بیان مناقب خاندان عصمت و مثاب دشمنانشان باخبار ماثوره از آنان - متاخرین ازین کتاب نقل کرده اند و نسخه قدیمی ازین تفسیر را علامه مجلسی دیده که مانند این نسخه محذوف الاسانید بوده - روضات الجنات آورده که صاحب وسائل الشیعه و هم صاحب تفسیر کتر الدقائق بیش از نصف اوله این تفسیر را نداشته اند - این نسخه تا تمام و اول آن اقتاده است و از تطبیق مضامین و عبارات این کتاب با مرویات و منقولات در کتب متاخرین شناخته و مشخص شد - موجودی ازین

تفسیر خطی

تفسیر درین نسخه قدری از تفهیر آیه ۳۰ از سوره بقره : « واذ قال ربك للملائكة اني جاعل فی الارض » تا آخر سوره مبارکه کهف است .

آغاز موجود : « من الماء المالح الاحاج فصلها فی کفه فجمدت ثم قال لها منك اقل الجبارین والفرغانه » انجام « التسليم لملی لا یشرك معه فی الخلاقه من لیس ذلک له ولا هو من اماله تم » تاریخ کتابت نسخه معلوم نیست ولی از بازدیدهاییکه در کتابخانه شده تاریخ ۱۱۵۴ دیده میشود - خط نسخ ۱۷ سطری - اسامی بعضی از سور بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۶۷ برگ - اندازه ۳۱ در ۲۰ واقف شناخته نشد « ۱۴۹۰ »

تفسیر فرات

۲۹۳

عربی - مفسر : فرات بن ابراهیم بن فرات کوفی از مشایخ حدیث در اواخر سده ۳ و آغاز سده ۴ روایت میکند از حسین بن سعید که از مشایخ علی بن بابویه قمی است (۱) شیخ صدوق در کتاب امالی بواسطه حسن بن محمد بن سعید هاشمی کوفی و حاکم ابوالقاسم حسکانی در شواهد التنزیل از مفسر نقل و روایت میکنند . مجلسی اول استظهار نموده که مؤلف متمایل بنصوف بوده . کتاب تفسیر آیات وارده در شأن حضرت امیر المؤمنین ۴ است . باخبار وارده از معصومین . علامه مجلسی این کتاب را از مدارک بحار الانوار قرار داده و اعتماد بر اخبار مرویه در آن نموده و همچنین وسائل الشیعه از این کتاب نقل کرده - اندکی از آخر نسخه افتاده .

آغاز « الحمد لله غافر الذنوب وكاشف الكرب وعالم العیوب ومطلع علی اسرار الغیوب » انجام موجود « بعنه الله يوم القيمة یهودیا قال جابر فقمتم الیه وقلت » خط نسخ ۱۲ سطری - اسامی سور بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۶۱ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۵ وقفی نائینی « ۱۴۵۱ »

تفسیر قهی

۲۹۴

عربی - مکرر شماره ۲۷ مفسر : ابو الحسن علی بن ابراهیم بن هاشم قمی از اجله رواة امامیه در اواخر سده ۳ و صاحب تألیفات است - در او اسطعمر تا بیناشد و تا ۳۰۷ میزیسته « ۲ » کتاب تفسیری است باخبار وارده از معصومین علیهم السلام و چاپ هم شده . آغاز « تفسیر الكتاب المجید المنزل من عند العزیز الحمید » انجام « وخلفاء من كل هالك ودر کالما » کتاب محمد بن عبدالله طالقانی - تاریخ تحریر شوال ۱۰۷۱ - خط نسخ ۲۱ سطری - اسامی سور بشنجرف نوشته شده دارای ۳۴۶ برگ - اندازه ۲۵ در ۱۸ وقفی نائینی « ۱۴۸۷ »

تفسیر خطی

تفسیر قمی

۲۹۵

عربی . مکرریش - آغاز « تفسیر الکتاب المجید المنزل » انجام « خلفاء من کل هالك و درکا لما » کاتب محمد بن عبدالله طالقانی - تاریخ کتابت رجب ۱۰۷۱ - خط نسخ ۲۱ سطری - اسامی سور بشنجراف نوشته شده - دارای ۳۸۸ بركه . اندازه ۴۵ در ۱۸ وقفی قائم مقام - « ۱۴۸۹ »

تفسیر قمی

۲۹۶

عربی . مکرریش - آغاز « الحمد لله الواحد الاحد المنفرد » انجام « الا و قد انزل الله فيه » کاتب علی بن حسین بن نورالدین حسینی کفرحونی عامی - تاریخ تحریر رجب ۱۰۷۳ - خط نسخ ۲۱ سطری - اقوال و عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای ۴۸۳ بركه . اندازه ۳۰ در ۲۰ بوسیلة تقی آقامدرس رضوی در شهر یور ۱۳۱۷ تسلیم کتابخانه گردیده و ۵۶۷۳

تفسیر قمی

۲۹۷

عربی . مکرریش - آغاز « الحمد لله الواحد الاحد » انجام « الا و قد انزل الله فيه » کاتب ضیاءالدین بن ملا رحمت الله - خط نسخ ۱۹ و ۲۰ سطری . دارای ۲۳۴ بركه . نسخه رطوبت رسیده . اندازه ۲۶ در ۱۸ وقفی نائینی « ۱۴۸۶ »

تفسیر قمی

۲۹۸

عربی . مکرریش - آغاز (الحمد لله الواحد الاحد) از آخر نسخه چندین بركه افتاده آخر موجود (یا ایها الذین آمنوا اذا) خط نسخ ۲۱ سطری - اقوال بشنجراف نوشته شده - دارای ۴۴۵ بركه - نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۲۱ در ۱۲ وقفی نائینی (۱۴۸۸)

تفسیر کلمه توحید

بتکرید بضمیمه شماره ۲۸۲ تفسیر خطی و هم بشمارهای ۶۲۳ رساله تهللیه و ۲۵۱ سؤال آل در باب حکمت خطی .

تفسیر المعوذتین

۲۹۹

عربی - مفسر: شیخ الرئيس - تفسیر سورة مبارکه: (قل اعوذ برب الناس) و سورة مبارکه: (قل اعوذ برب الفلق) است . این تفسیر در حاشیه کتاب شرح هدایه ملا صدرا منطبقه تهران چاپ شده .

آغاز پس از تسمیه (قل اعوذ برب الناس) قد ذکرنا ان الربوبیه عبارة عن التریة انجام (رزقنا الله تعالى التحریک التام والتاله الکامل) پس ازین در ۱۶ صفحه و حیزه شیخ بهائی

تفسیر خطی

در درایه است - کاتب ملا محمد رضا تونی - خط نسخ ۱۰ سطری - عناوین بشجرف نوشته شده -
دارای ۱۷ برگ انداز ۲۳ در ۱۵ و ققی قائم مقام « ۱۴۸۲ »

تفسیر المعوذتین ۳۰۰

عربی . مکرر پیش - آغاز (قوله جل جلاله قل اعوذ برب الفلق فالفق ظلمة العدم)
انجام (هذا هو الذي يبلغ اليه المقل في هذه السورة والله اعلم بأسرارها) کاتب علی اکبر
بن محمد کریم طبیب سالیانی - تاریخ تحریر ربیع الثانی ۱۲۶۳ در مدرسه مستوفی رشت -
خط نستعلیق ۱۹ سطری . دارای دو برگ . - وقعی فهرستی (به بینید رساله در نفی جبر و تقویض
شماره ۷۰۹ حکمت خطی ص ۵) (۵۹۶۷)

تفسیر معین

بشکرید بشماره ۲۷۱

تفسیر نسفی

به بینید تیسیر فی علم التفسیر شماره ۳۰۹۳۳ را

تفسیر نیشابوری ج ۱ ۳۰۱

عربی . مکرر شماره ۲۲ مفسر: نظام الدین حسن بن محمد بن حسین قمی نیشابوری
معروف بنظام اعرج از اعلام جامع دوره خود بوده . ترجمه مفصل مفسر بنظر نرسید . روضات
الجنات (ص ۲۲) مفسر را از اعلام اول سده نهم شمرد و در خاطره اش بوده که نسبت تشیع
به مفسر داده شده و تاریخ تألیف این تفسیر را پس از ۸۵۰ دانسته . در آخر جلد اول جایی این
تفسیر مذکور است : « کتب المصنف فی نسخه علقه مؤلفه الحسن بن محمد بن الحسین المشتهر بنظام
النیشابوری ببلاد الهند فی دار مملکتها المدعو بدول آباد فی اوائل صفر سنة ثلاثین و سبعمائة »
در آخر جلد سوم جایی تاریخ ختم تألیف در نیمه روز پنجشنبه ۱۱ محرم ۷۲۸ تنصیف شده
و نیز در همان جلد مفسر مدت تألیف این کتاب را چنین ذکر کرده : « ولقد وفقت لانجام هذا
الکتاب فی مدة خلافة علی ۴ و کتنا نقدر اتمامه فی مدة خلافة خلفاء الراشدین و هی ثلاثون سنة
ولو لم یکن ما اتفق فی اثناء التفسیر من وجود الاسفار الشاسعة وعدم الاسفار النافعة ومن غموم
لا یعد عیدها و هموم لا ینادی ولیدها لکن یمکن اتمامه فی مدة خلافة ابی بکر » شاهد دیگر
آنکه تاریخ فراغت مفسر از تألیف شرح تذکره نصیری به روایت کشف الظنون (ج ۱ ص ۲۷۷)
غره ربیع الاول ۷۱۱ بوده . بالجمله عبارت مذکور در آخر جلد ۱ و ۳ و تاریخ فراغت از شرح
تذکره میرساند که مؤلف از اعلام سده هشت است . کتاب تفسیری است جامع جهات لفظی و

تفسیر خطی

معنوی و ملخص تفسیر گبیر فخر رازی و کشف و دیگر از کتب مربوط بعلم القرآن است که در آخر کتاب آنها را نامبرده است. بزیاده ترجمه فارسی آیات وجهات وقوف و قراآت و شماره حروف و کلمات و عدد آیات و دیگر از نکات و فوائد را ذکر نموده و آنرا مصدر داشته به ۱۱ مقدمه در مطالب مقدماتی و موسوم است بفرآتب القرآن و رغائب الفرقان (۱) کتاب در ۴ جلد صورت گرفته - این جلد از اول قرآن است تا آخر سوره آل عمران .

آغاز (بالخیر عونک یا کریم الی الله الکریم ارجب فی ابداع غرائب القرآن) انجام (و آخر دعویهم ان الحمد لله رب العالمین) تاریخ تحریر آن که در آخر جلد چهارم نوشته شده ذیقمده ۸۸۵ است . خط نسخ ۳۹ سطری - آیات بخط درشت و ترجمه فارسی آن با ششجرف نوشته شده - دارای ۲۲۹ بركه و مجدول بالاچورد و تحریر و طابا حاشیه برك اول و دوم مذهب کتاب موربانه خورده - پشت برك اول يك ترنج مرصعی است که وسط آن این عبارت بخط نك با ششجرف نوشته شده : « تفسیر نیشابوری - تمام بخط نسخ باسکه باج (کذا) نورس عالم پنا ابراهیم عادلشاه خلد الله ملکه و سلطانه ابدأ بابت خرید از احمد نکر در سنه ۹۷۹ جمیع کتابخانه معموره نورس » در حاشیه ترنج با همان قلم و مرکب نوشته است : « در سنه ۸۸۵ نوشته » از این عبارت چنین مستفاد میشود که این جلد و سه جلد بعد ازین خط یکنفر و از گتیب کتابخانه ابراهیم عادلشاه بوده است - اندازه ۳۶ در ۲۳ و قفای نائینی (۱۴۶۱)

تفسیر نیشابوری ج ۲ ۳۰۲

عربی . مکرر پیش - این جلد از اول سوره نساء تا اوائل سوره یونس را دارد . آغاز بعد از بسمله (یا ایها الناس اتقوا ربکم) انجام (احق ان یتبع امن لایهدی) خط نسخ ۳۹ و ۴۰ سطری - آیات بخط درشت و ترجمه آن با ششجرف نوشته شده - دارای ۲۱۲ بركه و مجدول بالاچورد و تحریر و طابا - نسخه رطوبت رسیده و موربانه خورده - اندازه ۳۶ در ۲۳ و قفای نائینی « ۱۴۹۲ »

تفسیر نیشابوری ج ۳ ۳۰۳

عربی . مکرر پیش - این جلد از اوائل سوره یونس تا اواخر سوره نور را دارد . آغاز (الا ان یهدی فما لکم کیف تحکمون) انجام (فلم یذكر لها علامات یمکن الوقوف علیها) خط نسخ ۳۹ و ۴۰ سطری - آیات بخط درشت و ترجمه آن با ششجرف نوشته شده - دارای ۲۲۲ بركه . مجدول بالاچورد و تحریر و طابا - اندازه ۲۴ در ۲۲ و قفای نائینی « ۱۴۱۳ »

(۱) برای اطلاع بیشتر از مطالب این کتاب و اسلوب این تفسیر بفرست آن که بشماره ۲۳۱ تفسیر چاپی است بنگرید .

تفسیر خطی

تفسیر نیشابوری ج ۴

۳۰۴

عربی . مکرر پیش - این جلد از اواخر سوره نور تا آخر قرآن را دارد .
 آغاز (يمكن الوقوف عليها بل يفرد سبحانه يعلم ذلك) انجام (والهادى فى العلم
 والعمل الى سواء الحق والطريق) پس از این شرحی است ضمن ۱۶ سطر از مؤلف کتاب
 راجع بتحقیقات خود در این تفسیر . تاریخ تحریر ذی قعدة ۸۸۵ - خط نسخ ۳۰ و ۳۱ سطرى .
 آیات بخط درشت نوشته شده . ترجمه آن بشنجرف نوشته شده است . دارای ۲۵۳ برك . ومجدول
 بلاجورد و تحریر و طلال - نسخه رطوبت رسیده و موربانه خورده - اندازه ۳۶ در ۲۳ و قفى نائینی
 « ۱۴۹۴ »

تفسیر نیشابوری ج ۱ و ۲

۳۰۵

عربی . مکرر پیش - این جلد از اول قرآن تا آخر سوره انعام را دارد .
 آغاز بعد از بسمله (رب يسروتم باطفاك الى الله الكريم ارغب فى ابداع) انجام -
 (ما بعد العال والاستئناف ذا فرعى) خط نسخ ۲۹ سطرى - برك اول دارای سراوح مذهب
 نفیس - آیات بخط درشت و بعضی از برگها مترجم بفارسی و باشنجرف نوشته شده . دارای ۳۸۱ برك
 . ومجدول بلاجورد و شنجرف و تحریر و طلال - نسخه رطوبت رسیده و صحافی شده و بعضی
 از برك اول بصحافی رفته - اندازه ۳۸ در ۲۳ و قفى نائینی « ۱۴۹۵ »

تفسیر نیشابوری - ج ۳ و ۴

۳۰۶

عربی . مکرر پیش - این جلد از اول سوره یونس تا آخر قرآن را دارد .
 آغاز (سوره یونس مکیه الايات) انجام (التوفيق والهادى فى العلم والعمل الى
 سواء الحق والطريق) کتاب بدیع الزمان بن محمد رضا یزدی - تاریخ تحریر شوال ۱۰۶۷
 آیات بخط درشت و ترجمه آن بشنجرف نوشته شده . دارای ۵۸۷ برك . ومجدول بلاجورد و
 تحریر و طلال - اندازه ۳۴ در ۲۲ و قفى نائینی - « ۱۴۹۶ »

تفسیر نیشابوری

۳۰۷

عربی . مکرر پیش . این نسخه ناقص است و تا قدری از اواخر سوره مائده را دارد .
 آغاز (هونك يا كريم الى الله الكريم ارغب فى ابداع غرائب القران) انجام موجود
 (شهادتهما الصدق والكذب ان اثم ضربتم) خط نسخ ۳۴ و ۳۵ سطرى - دو برك اول دارای
 سراوح وحاشیه مذهب و مرصع - آیات بخط درشت . ترجمه آن بشنجرف نوشته شده -
 دارای ۳۵۱ برك . ومجدول بلاجورد و تحریر و طلال - اسامی سور و عناوین بشنجرف نوشته شده
 نسخه رطوبت رسیده - و قفى نائینی - « ۱۴۹۷ »

تفسیر خطی

تفسیر نیشابوری

۳۰۸

عربی . مکرریش - این نسخه تا اواسط سورة نساء را دارد . آیات در حاشیه تدوین شده و ترجمه آیات نوشته نشده .

آغاز (الى الله الكريم ارفع في ابداع غرائب القرآن) انجم موجود (یعنی منازعة النفس القلب والرح والسر) کاتب محمد اشرف بن محمد علی قاینی - تاریخ کتابت جمادی الثانی ۱۲۴۰ - خط نسخ ۲۸ سطری - آیات در حاشیه بعضی از برکها بطور جلیبا و با شجره نوشته شده - کاغذ خنایی رنگ - دارای ۳۴۰ برگ . اندازه ۳۰ در ۲۰ بوسیله مستجب الدین در اسفند ۱۳۰۹ بکتابخانه تسلیم گردیده است - « ۱۳۹۸ »

تیسیر فی علم التفسیر - ج ۲

۳۰۹

عربی . کتاب تفسیری است مفصل بعنوان قوله که از تفسیر ابو منصور (عبد القاهر بن طاهر بغدادی شافعی در گذشته ۴۲۹) و تفسیر قشیری (ابو القاسم عبد الکرم بن هوازن شافعی متوفای ۴۶۵) و دیگران نقل کرده - نسخه حاوی است بر تفسیر آیه ۲۴ از سورة مبارکه نساء تا آخر سورة مبارکه یونس - در برگ اول نسخه بخط مقایر با خط نسخه این کتاب جلد ۳ از تفسیر نجم الدین ابو حفص عمر نسفی مرقوم و شناخته شده . از وحدت نسخ مطالب و سبک تحریر و تشابه خط این نسخه با نسخه که بشماره ۳۳۳ است (که بتحقیق کتاب تیسیر نسفی است) و هم ترتیب آیه اول این نسخه با آخرین آیه آن نسخه پنداشته میشود که این نسخه جلد دوم از تفسیر نسفی موسوم به تیسیر فی علم التفسیر باشد -

آغاز پس از تسمیه (وما نوفی الا بالله علیه توکلت قوله تعالى والمحصنات من النساء الا ما ملکت ایمانکم ای وحریم علیکم نکاح المنکوحات ای اللاتی هن ازواج) انجام (فانها مدینه نزلت فی اليهود . والحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۳۱ سطری - اقوال و عناوین بشجره نوشته شده - دارای ۲۷۰ برگ . نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۲۷ در ۱۸ و قفی ابن خاتون

« ۱۴۹۹ »

تیسیر ج ۳

۳۱۰

عربی - قرآن مذکور در شماره پیش هم درین نسخه موجود است . پنداشته میشود که این نسخه جلد سوم باشد . در برگ اول این نسخه بخط مقایر مرقوم است : « جلد ثالث از جمله مجلدات کتاب تفسیر موسوم بکشف الحقائق نسفی » در کتب تراجم موجود چنین کتابی در تفسیر برای نسفی دیده نشد . کشف الظنون « ج ۲ ص ۳۱۸ » کتاب کشف الحقائق در موضوع تفسیر را بشیخ موفق الدین احمد بن یوسف کواشی متوفای ۶۸۰ نسبت داده است -

تفسیر خطی

این نسخه از اول سورة مبارکه هود تا آخر سورة مبارکه سجده را دارد -
 آغاز پس از تسمیه « وهوری لاله الا هو علیه توکت - بسم الذی انزل الکتاب
 المحکم المفصل المبین الرحمن الذی جعل العاقبة للمتقین » انجام « حنی نشفع الیک عند الله تعالی
 اللهم نجتنا من الظالمین والحمد لله رب العالمین » خط نسخ ۳۱ سطر - اقوال و عناوین بشنجرف
 نوشته شده - خط این نسخه با نسخه پیش خیلی شبیه و گمان میرود خط یکنفر باشد - دارای ۳۰۳
 برگ - اندازه ۲۷ در ۱۸ وقفی امیر جبرئیل - سال ۱۰۳۷ « ۱۵۰۰ »

۳۱۱

تیسیم

غربی - مکرریش - یک برگ اول نسخه افتاده - اول موجود (و کتبت العلامات
 للایات موخره و جمات الاولی للجزء) انجام (جهنم لایموت ، بحیث « کذا ») کاتب حسین
 تاریخ تحریر ۱۴۰۶ - خط نسخ ۱۶ و ۱۷ سطر که با مرکب و شنجرف نوشته شده - نسخه
 رطوبت رسیده و بخشی از برگهای آن بصحافی رفته - اندازه ۱۷ در ۱۲ خربداری آستان قدس
 در اسفند ۱۳۱۸ (۶۱۳۶)

۳۱۲

تیسیم البیان فی تخریج آیات القرآن

عربی - مؤلف احمد معروف بخان داود - ترجمه اش بنظر نرسید - کتاب کشف
 الایات است ، در دیباچه آورده است که چون آیات قرآنی مورد استشهاد در کتب است و پیدا گردن
 آنها دشوار است بتألیف این کتاب بدین ترتیب بی مانند پرداختم . تخریج آیات را بدین ترتیب
 یاد کرده : « و جعلت الکتاب قسمین خلا ذکر الفاتحه . الاول فی اوائل الای و الثانی فی اواخرها
 و جعلت کلا منهما بابا بابا و عنوان کل باب من الاول الحرف الاول من الایة مع ما یلیه و من
 الثانی الاخر منها مع السابق علیه و جعلت الثالث معلما بقولنا الالف . الباء التاء ثم اعتبرت الرابع
 والخامس والسادس و هكذا الى ما انقطاع الشریکة و اعتبرت بها مکتوبة لا مقروءة و اعلمت کل جزء
 و رکوع بحروف ابجد مجمره و کتبت العلامات عن الایات موجزة و جعلت الاولی للجزء ال رکوع
 لل رکوع الثانی و عدد ال رکوعات من ابتداء الاجزاء و ان لم یکن هناك رکوع بین القراء و عین
 فی الفهرس مواضع الاجزاء و ال رکوعات للاختلاف بین الائمة فی تعیین بعضها مع العلامات
 و ذکر فی السور مجموعة لتصیر بجهتها الایة معلومة و راعت الترتیب فی حروف التهجی فی
 ذکر الایات مقدمة ومؤخره »

آغاز (الحمد لله الذی انزل القرآن حجة باهرة) انجام (جهنم لایموت فیها ولا یحیی .
 « کذا ») نسخه نسبتا قدیمی است - خط نسخ ۱۷ سطر - که با مرکب و شنجرف نوشته شده
 دارای ۱۶۵ برگ - اندازه ۲۱ در ۱۲ وقفی فاضلخان « ۱۵۰۱ »

تفسیر خطی

(حرف ج)

جوامع الجامع

۳۱۳

عربی . مکرر شماره ۷۰ مفسر: امین الاسلام ابوعلی فضل بن حسن بن فضل طبرسی متولد ۴۷۰ متوفای عید اضحی ۵۳۸ یا ۵۵۲ در سبزوار مدفون در مشهد در ابتداء خیابان شمالی شهر معروف به خیابان طبرسی (۱) از اعلام مشایخ امامیه است - روایت میکند بواسطه شیخ ابوعلی بن شیخ طوسی و عبدالجبار بن علی مقری رازی از شیخ طوسی - کتاب تفسیر متوسط مؤلف و خلاصه دو تفسیر دیگرش موسوم به مجمع البیان و کتاب الکافی الشافی است که در سن زیاد بر ۷۰ سالگی به خواش فرزندش ابو نصر رضی الدین حسن (صاحب مکارم الاخلاق) تلخیص و تألیف نموده. شروع بتألیف این کتاب در روز شنبه ۱۸ صفر ۵۴۲ بوده و در ۲۴ محرم ۵۴۳ از آن فراغت یافته .

. آغاز (الحمد لله الذی اکرمنا بکتابه الکریم) انجام (وحسبنا الله ونعم الوکیل) کاتب جلال الدین بن احمد - تاریخ تحریر ۳ جمادی الاول ۹۸۵ - خط نسخ و نستعلیق و مختلف السطر - اسامی سور بشنجراف نوشته - زیر آیات خط شجره فی کشیده شده - دارای ۴۷۴ برگ - نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۳۰ در ۱۹ و قفای نائینی « ۱۵۰۲ »

جوامع الجامع

۳۱۴

عربی . مکرر پیش - آغاز « الحمد لله الذی اکرمنا بکتابه الکریم » انجام « وحسبنا الله ونعم الوکیل » کاتب محسن بن محمد حسینی مدنی - تاریخ کتابت رجب ۱۰۶۲ - خط نسخ ۲۴ سطری - نسخه رطوبت رسیده . نام سور بشنجراف نوشته شده - دارای ۴۷۳ برگ - اندازه ۳۳ در ۲۱ و قفای نائینی « ۱۵۵۰ »

جوامع الجامع

۳۱۵

عربی . مکرر پیش - این جلد از اول تا چند سطر از اواخر سوره کاف را دارد. آغاز « الحمد لله الذی اکرمنا » انجام « فی الساعة انی یریدها تم الجزو الاول من کتاب الجوامع » خط نسخ ۲۵ سطری . آیات بشنجراف نوشته شده - برگ اول و آخر بخط تازه است . نسخه رطوبت رسیده و قدیمی است . دارای ۲۹۲ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۴ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۴۷ »

جوامع الجامع

۳۱۶

عربی . مکرر پیش - این نسخه از اول سوره مریم تا آخر را دارد -

تفسیر خطی

آغاز « سورة مريم عليها السلام مكيه » انجام « حسينا الله ونعم الوكيل تم جزء آخر جوامع الجامع » خط نسخ ۲۱ سطرى. روى آيات خط شنجرفى كنيده شده - اسامى - سور و عناوين بشنجرف نوشته شده - داراى ۳۶۷ برك. اندازه ۲۵ در ۱۸ و قفى ناينى « ۱۵۰۳ »

۳۱۷ جواهر التفسير لتحفة الامير

فارسی. مکرر شماره ۷۵ مفسر: کمال الدين حسين بن على واعظ کاشفى بهقى سبزوارى. متوفای ۹۰۶ یا ۹۱۰ درهرات (۱) ازاعلام جامع وادباء بارع دوره خود بوده و باعبدالرحمن جامى مصاهرت داشته. کتاب از تفاسیر کتب تفسیر و شامل لطایف نکات ادبى و اخلاقى و عرفانى است که بدستور وزیر امير على شیر نوائى تألیف فرموده. مفسر به تنصيص در دیباچه تفسیر موسوم بمواهب عليه مى خواسته این تفسیر را در ۳ جلد تمام کند لیکن موفق نشده. جلد اول تا آخر سورة آل عمران است که زیاده بر ۵۰۰۰ بیت شده است. تاریخ فراغت ازین جلد سال ۸۹۰ است - مفسر کتاب را مصدر نموده بچهار اصل که حاوی ۲۲ عنوان است در فوائد و مطالب متنوعه مقدماتی تفسیر. این نسخه تا آخر سورة مبارکه فاتحه الکتاب را دارد.

آغاز (... والله علیم حکیم زینت فائحه هر خطاب) انجام (و مطاوب برین قدر اقتصار افتاده والله ولی الرشاد والموفق للصواب والسداد) پس ازین ضمن دو صفحه فائده ایست در بیان عدد کلمه مبارکه جلاله و عدد نقطه ها و حروف و کلمات و اجزاء و سور قرآن مجید و محل نزول آنها و بیان سور مشتمله بر آیات ناسخه و منسوخه و غیرها. کاتب محمد شفیع بن حاج مؤمن عطار لاهیجانی. تاریخ تحریر ربیع الثانی ۱۱۱۸ - خط نستعلیق ۲۱ سطرى - آیات و عناوين بشنجرف نوشته شده. داراى ۲۳۰ برك و مجدول بلاجورد و شنجرف اندازه ۲۳ در ۱۲ خریدارى آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۱۵۲۰ »

۳۱۸ جواهر التفسير

فارسی - مکرر پیش - اول نسخه افتاده - آغاز موجود (باسماع ارباب رسالت رسانیده) انجام (و مطاوب برین تقدیر اختصار افتاد والله ولی الرشاد والموفق للسداد والصواب) ۳۳ برك. از اول و ۲۳ برك آخر نسخه بخط نستعلیق تازه نوشته شده. بقیه بخط نسخ و ۱۸ سطرى - داراى ۳۳۸ برك. اندازه ۲۶ در ۱۴ و قفى حاج قائم مقام « ۱۵۰۳ »

(حرف ح)

حاشیه

۳۱۹

عربى - کتاب حاشیه ایست بر کتابی در تفسیر و مینماید که آن تفسیر بیضاوی باشد.

تفسیر خطی

ازاول و میانه و آخر نسخه زیاد افتاده .

آغاز موجود (العاصیه او من الاولی لان النفس) انجام موجود (اللزم ثم وصل
بالباء کما وصل فی) خط نسخ و نستعلیق ۲۱ - معاری - اقوال بشنجر ف نوشته شده . دارای ۱۲۳
برک . نسخه موربانه خورده - اندازه ۲۰ در ۱۱ واقف شناخته نشد . » ۱۵۱۲ «

۳۲۰ حاشیه بر انوار التنزیل

عربی - مکرر شماره ۱۰۴ معشی : عصام الدین اسقرانی - این نسخه شامل حواشی
تا آخر سوره انعام است و می نماید که این حاشیه را بدینجا تمام نموده و حاشیه دومش بر بخش
مربوط بجزو ۳۰ است و بخش مربوط بسوره مبارکه اعراف تا آخر سوره مبارکه مرسلات
را تحشیه نکرده . در کشف الظنون (ج ۱ ص ۱۶۵) آمده که معشی نخست تا آخر تفسیر سوره
مبارکه اعراف را حاشیه نموده پس از آن بحاشیه تفسیر سوره براء و سوره های بعد از آن
پرداخته است - بالجمله این حاشیه از حواشی مفصل است و معشی آنرا با سلطان سلیمان اول
اهد آ نموده - نسخه می نماید که چند برکی از آخرش افتاده .

آغاز « الحمد لله الذی عم بارفاد ارشاد الفرغان » انجام « واسلم منی الی ابی البشر
آدم صلوات الله و علی جمیع انبیائه » تاریخ کتابت شعبان ۹۹۷ « ۵۴ سال پس از فوت معشی
نوشته شده » حاشیه بر بخش جزو ۳۰ را بشماره ۱۰۶ به بینید خط نسخ و نستعلیق مختلف الخطوط .
دارای ۳۲۱ برک . نسخه رطوبت رسیده و موربانه خورده - اندازه ۲۶ در ۱۵ و قی نائینی « ۱۵۰۸ »

۳۲۱ حاشیه بر انوار التنزیل

عربی - معشی : بهاء الدین محمد بن شیخ حسین بن عبدالصمد بن شمس الدین محمد
بن علی بن حسین بن صالح جیمی عاملی حارثی همدانی معروف بشیخ بهائی - متولد چهار
شنبه ۱۷ ذیحجه ۹۵۳ در بمبک یا پنجشنبه ۱۳ روزمانده از محرم ۹۵۳ متوفای سه شنبه ۱۷ شوال
۱۰۳۰ در اسفهان . مدفون در مشهد جنب سجن جدید واقع در طبقه تحناتی کتابخانه آستان قدس
(۱) برخی از علوم عقلی را نزد ملا عبدالله یزدی تلمذ کرده . فنون ریاضی را از ملا علی مذهب
و ملا افضل قاینی و دیگران آموخته . و علم پزشکی را نزد عماد الدین محمود شیرازی دیده - علوم
عربیت و فقه و تفسیر و حدیث را در خدمت پدرش تکمیل کرده و خود از اعلام جامع و اسناد بارع
روزگار خود بوده . شاه عباس صفوی باس احترام حضرتش را میداشته و منصب شیخ الاسلامی را
پس از شیخ علی منشار بدو تفویض فرمود - کتاب حاشیه ایست بر تفسیر بیضاوی از اول تا قدری
از تفسیر آیه ۲۳ سوره مبارکه بقره .

آغاز « الحمد لله الذی جعل نسخه عالم الامکان شرحا لایات قدرته » انجام -

تفسیر خطی

« وقد سبق لنا كلام في هذا المقام عند تفسير الفاتحة فتذكره » كاتب اسمعيل بن محمد مهدي
كلبايكاني . تاريخ كتابت ۱۲ جمادی الاول ۱۰۷۲ خط شکسته ونستعلیق ۱۷ سطری - برك
اول يك سراوح زمينه طلا دارد - اقوال بشنجرف نوشته شده . دارای ۱۱۹ برك و جدول
به تحرير و طلا - اندازه ۱۸ در ۱۰ وقعی ثانی « ۱۵۱۱ »

حاشیه بر انوار التنزیل ۳۲۲

عربی . مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذي جعل نسخة عالم الامكان) انجام « فی
هذا المقام عند اول تفسير الفاتحة فتذكره » تاريخ تحرير صفر ۱۲۱۰ خط نستعلیق مختلف السطره
اندازه ۲۱ در ۱۶ وقعی تاج ماه بيكم بسال ۱۲۶۲ « ۱۵۰۹ »

حاشیه بر انوار التنزیل ۳۲۳

عربی . مکرر پیش - آغاز « الحمد لله الذي جعل نسخة عالم الامكان » انجام
« عند تفسير الفاتحة فتذكره » تاريخ كتابت صفر ۱۰۵۲ خط نسخ مختلف السطر - اقوال
بشنجرف نوشته شده . دارای ۸۳ برك . اندازه ۱۹ در ۱۳ وقعی دكتر حسن شهیدی در مهر
۱۳۲۳ (۶۶۱۲)

حاشیه بر انوار التنزیل ۳۲۴

عربی . مکرر پیش . آغاز (الحمد لله الذي جعل نسخة عالم الامكان) انجام (عند
اول تفسير الفاتحة فتذكره) نسخه تصحيح شده و دارای حواشی است . كاتب محمد كاظم بن
محمد جعفر - تاريخ تحرير ۱۹ جمادی الثاني ۱۰۹۳ خط نسخ ۱۸ سطری - دارای ۱۱۷ برك .
اندازه ۱۹ در ۱۲ وقعی دكتر شهیدی در مهر ۱۳۲۳ « ۶۶۱۳ »

حاشیه بر انوار التنزیل ۳۲۵

عربی . مکرر پیش . آغاز (الحمد لله الذي جعل نسخة الامكان) انجام (عند
اول تفسير الفاتحة فتذكره) كاتب احمد بن كربلائي ابوالحسن بن ملا رجعلي بن كربلائي
ابوالحسن بن محمد حسين هزارجریبی استرآبادی . تاريخ كتابت رجب ۱۲۴۴ - صدر نسخه
مقاله است ضمن ۶ صفحه در بيان استخراج وجه اعراب اول سورة بقره . گمان ميرود اثر
خامه شيخ بهائي باشد .

آغاز مقاله پس از تسميه (اعلم ان بعض الافاضل قد اغرب ههنا غایت الاغراب
حيث استخرج اربعة عشر الفا وتسعمائة وسبعين وجها من وجوه الاعراب) انجام (يحصل عشرون
مائة الف وتسمة واربعون الفا وستمائة هذا ما يسرني في هذا الباب بعون الملك الوهاب الحمد لله
عليهم الصواب واليه المرجع والمآب) تاريخ تحرير ۱۲۳۰ كاتب مينمايد همان احمد بن ابوالحسن

تفسیر خطی

است . خط نسخ - ۱۶ سطری . اوراق طوبت رسیده دارای ۱۴۱ برگ . اندازه ۱۷ در ۱۱
وقفی فهرستی - « ۶۰۲۷ »

حاشیه بر انوار التنزیل ۳۲۶

عربی . مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذی جعل نسخه عالم الامکان) انجام (فی
هذا المقام عند اول تفسیر الفاتحة) تاریخ تحریر ذی قعدة ۱۲۶۳ خط نستعلیق و شکسته ۱۴
و ۱۵ سطری - کاغذ نسخه آبی رنگ - دارای ۱۳۸ برگ . اندازه ۲۱ در ۱۷ خریداری آستان قدس
در اسفند ۱۳۱۸ « ۱۵۱۹ »

حاشیه بر انوار التنزیل ۳۲۷

عربی . محشی : عبدالحکیم بن شمس الدین سیالکوتی هندی متوفای ۱۰۶۷ یا ۱۰۶۰ واندی یا
۱۰۶۸ « ۱ » شاگرد کمال الدین کشمیری . از شیخ طریقتش شیخ احمد مجدد سرهندی ملقب
به « آفتاب پنجاب » گشته از فضلاء عصر خود بشمار و در دربار هند مقرب بوده بحکم جلالنگیر
شاهجهان در شهر لاهور تدریس مینمود . کتب حاشیه است تعلیمی بعنوان . قوله . گشته بنام
شاهجهان معنون داشته . نسخه تاقدری از تفسیر آیه ۲۲۹ - از سوره بقره را دارد . ظاهراً
مؤلف موفق باتمام این کتاب نشده .

آغاز (الحمد لله الذی اتزل القرآن شفاء لما فی صدور) انجام (وانه یصح اه عطف
علی) کاتب محمد حسن مشهدی . تاریخ تحریر غره ربیع الثانی ۱۱۲۵ خط نسخ ۴۳ سطری -
دارای ۲۷۳ برگ . اندازه ۲۵ در ۱۷ وقفی دکتر حسن شهیدی در مهر ۱۳۲۳ « ۶۶۱۱ »

حاشیه بر انوار التنزیل ۳۲۸

عربی . حاشیه است بعنوان « قوله » بر تفسیر بیضاوی - ترتیبش چنین است که
نام هر سوره را با آیه بسم الله آورده سپس بحاشیه مورد منظور خود پرداخته - نسخه از اول سوره
مبارکه انعام تا آخر قرآن را دارد - محشی مفصلاً و بتحقیق شناخته نشد - در آخر نسخه
مرقوم است : « لقد انفق الفراغ عن تألیف هذه النسخة لعبد الضعیف الراجی الی رحمة الله ربه
محمد الشیروانی ابن جمال الدین المسبکی غفر الله لوالدیه والمسلمین والمسلمات » قاموس
الاعلام (ج ۴ ص ۴۸۵) در عنوان شیروانی محمد بن جمال الدین بن رمضان را محشی بر
انوار التنزیل ذکر نموده بی اندک اشاره ترجمه احوالش . کشف الظنون (ج ۱ ص ۱۶۳)
از حواشی بر انوار التنزیل حاشیه از عالم فاضل محمد بن جمال الدین ابن رمضان شیروانی یاد

تفسیر خطی

کرده و هم آورده که این حاشیه در دو جلد صورت گرفته و جمله آغاز آنرا نیز آورده لکن چیزی از تاریخ وفات و دوره محشی یاد نکرده - بنداشته میشود که این نسخه جلد ۲ این حاشیه باشد. آغاز (سورة الانعام بسم الله الرحمن الرحيم قوله اخبر بانه تعالى حقيق بالحمد و به على انه المستحق له على هذه النعم الجسم حمدا ولم يحمل فيكون حجة على الذين يربكم بعدلون يعنى ان المراد منه احمده الله ولكن جاء على صيغة الخبر) انجام (يعسب كل مرتبة من مراتب الانسانية بما يليق تلك المرتبة) خط نسخ ۲۹ سطری . اقوال و اسامی سور بشنجر ف نوشته شده - دارای ۵۷۴ برگ. و مجدول بشنجر ف - نسخه موریانه خورده - اندازه ۲۸ در ۱۶ و قفی فاضلخان « ۱۵۰۷ »

۳۳۹ حاشیه بر انوار التنزیل و حاشیه آن

عربی . محشی : مولانا ابوالفیض ظهیر الدین تقریشی . ترجمه محشی را شیخ علی حزین در کلیاتش چنین آورده : که مولانا فرزند ملا مراد تقریشی (صاحب حاشیه و تملیقه بر من لایحضره الفقیه) و از اعلام جامع دوره خود بوده . در علوم حساب و هندسه و هیئت متبحر بوده در شعر دارای قریحه عالی و در انشاء سخن و سخن سنجی یکنانه بوده ایکن بجهت کمال علوهمت و فضائل نفسانی و لطافت طبعی بمعاشرت بامردم راضی نشد و بافاده علوم پرداخت و اعتکاف در زاویه خمول و گمنامی را پسندیده بود و از نیرو شهرتی میانه مردم نداشت و هم آورده : « انس والنتی که با والدین خاکسار داشت پیوسته بمنزل ایشان رسیده ایام ولیالی بصحبت گذرانیدی و فقیر از مستفیدان آن مجلس عالی بودی » شیخ علی حزین متولد ۱۱۰۳ است و پدرش در ۱۱۲۷ در گذشته - از نیرو میتوان حدس زد که محشی در حدود ۱۱۲۷ در اصفهان میزیسته و از تعبیرات و الفایده در ثناء گوئی بر آقا حسین خوانساری ذکر کرده برمیاید که محشی شاگرد آقا بوده و این حاشیه را در دوره زندگانی او تألیف کرده - کتاب افادات و تعایقاتی است بر انوار التنزیل و حاشیه شیخ بهائی بر آن که بنقد و تمیز و محاکمه میان آنها پرداخته است . عناوین مطالب بقال المؤلف و قال المحشی است - در دیباچه بر اعتماد الدوله شیخ فلیخان زنکنه « در گذشته ۱۱۰۱ » وزیر شاه سلیمان صفوی ثناء گفته است . نسخه در زمان محشی نوشته شده .

آغاز (الحمد لله الذی منه الابتداء و به البقاء و الیه الانتهاء فهو الحقیقی بالحمد و الثناء) انجام (ولا یقدر علی مثل ما یفعله لیس العلم به عاماً فتبصر و الحمد لله اولاً و آخراً و باطناً و ظاهراً » پس از این مرقوم است : « تمت الحاشیه بتاريخ یوم الاربعاء غرة شعبان المعظم ۱۰۹۶ » خط نستعلیق و شکسته ۲۰ سطری - جای عناوین را نویسنده توشنه و سفید گذارده - دارای ۷۳ برگ . اندازه ۱۹ در ۱۳ و قفی محمد تقی مواوی در سال ۱۱۱۹ « ۵۶۷۳ »

تفسیر خطی

حاشیه بر غرر الفراء

۳۳۰

عربی. محشی: ملا مظفر علی بن حاج حسن. ترجمه محشی بن خنار رسید. احتمال می‌رود که محشی همان مظفر الدین علی شاگرد شیخ بهائی باشد که رساله در شرح احوال شیخ بهائی تألیف کرده « ۱ » کتاب افادات است بر تأویل آیه ۶۳ از سوره بقره: « واذ قال موسی لقومه ان الله یامرکم ان تدبحوا بقره » مذکور در مجلس ۵۲ غرر الفراء. نسخه بخط دستنویس محشی است. خط نسخ ۱۰ سطری. دارای ۲۵ برگ. و موریا نه خورده اندازه ۲۰ در ۱۳ وقفی ابن خاتون « ۱۵۰۵ »

حاشیه بر کشف

۳۳۱

عربی. مکرر شماره ۸۶ محشی: ملا سعد تفتازانی - ابن حاشیه بهترین حواشی بر کشف است. در کشف الظنون (ج ۲ ص ۳۱۲) آمده که این حاشیه ملخص از حاشیه موسوم بفتح النیب فی الکشف عن قناع الريب تألیفی شرف الدین حسن بن محمد طیبی است و نیز آورده که ابن حاشیه آخرین آثار قلمی محشی است که در پایان عمر بتألیف آن پرداخته و موفق بانجام آن نشده است و هم آورده که مأنور خامه محشی در تحشیه کشف از اول آن کتاب تا اوائل سوره مبارکه یونس است و قطعه از اول سوره ص تا سوره قمر را نیز شرح کرده و در ۷۸۹ از تألیف آن فراغت یافته - این نسخه شامل حاشیه از اول تا آخر سوره مبارکه هود و از سوره مبارکه زمر تا قدری از سوره فتح است و کاتب بقیه را ننوشته.

آغاز (الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب ولم یجعل له عوجا) انجام موجود (والعظمه والرحمة وعدم الخفاء والغلظة) خط نستعلیق ۲۵ و ۲۸ سطری. اقوال و اسامی سور به شرح نوشته شده - نسخه رطوبت رسیده و بخط دو کاتب است. دارای ۳۲۹ برگ. اندازه ۲۴ در ۱۶ وقفی نائینی « ۱۵۱۳ »

حاشیه بر کشف

۳۳۲

عربی. مکرر شماره ۱۰۰ محشی: میر سید شریف علی کرکالی - نسخه تا واسطه تفسیر آیه ۲۶ از سوره بقره: « و بشر الذین آمنو و عملوا الصالحات ان لهم » را دارد. آغاز (قال جارا لله العلامه احسن الله اکرامه فی دار المقامة الحمد لله الذی انزل القرآن کلاماً مؤلفاً منظمادل بلام الجنس) انجام (علی انتزاع الرزق من الثمرة بلهی فی نفس هارزق) کتاب چاپ شده. کاتب احمد بن علی. تاریخ کتابت ۱۲ ربیع الاول ۱۰۱۲ خط نستعلیق ۲۳ سطری. دارای ۱۳۳ برگ. نسخه موریا نه خورده - اندازه ۲۵ در ۱۶ وقفی امیر جبرئیل در سال ۱۰۳۷ (۱۵۱۴)

تفسیر خطی

حاشیه بر کشف

۳۳۳

عربی . کتاب تعلیقاتی است بر حاشیه تفتازانی بر کشف و بر حاشیه میر سید شریف بر حاشیه تفتازانی بعنوان قال و اقول . حاشیه تفتازانی را غالباً بقال الشیخ و از میر سید شریف را بقال الفاضل عنوان کرده . محشی بر مقدم در پشت برگ اول نسخه . ولی علی طوسی است . کشف الظنون (ج ۲ ص ۳۱۲) از حواشی بر حاشیه میر سید شریف حاشیه علاء الدین علی طوسی را یاد کرده . کتاب نسخه را تمام نکرده و دیباچه را نوشته . موجودی ازین حاشیه تا اوائل تفسیر سوره مبارکه فاتحه است .

آغاز (قال شیخنا المحقق العلامة روح الله روحه القرآن فی اللغة المجمع نقل الخ اقول قال فی التلویح القرآن مصدر بمعنى القراءة غلب فی عرف العام علی المجموع المبین) انجام موجود (بل ترتیب المجموع کما یقول به ابو) خط نستعلیق ۲۰ سطری - اقوال باشند جرف نوشته شده . دارای ۹۹ برگ . اندازه ۱۸ در ۱۲ وقفی شیخ محمد باقر - سال ۱۱۷۶ (۱۵۱۵)

حاشیه بر کشف

۳۳۴

عربی - محشی : ملا مظفر علی بن حاج حسن مذکور . کتاب افادانی است بر تفسیر آیه ۶۳ از سوره بقره : « واذ قال موسی لقومه ان الله یامرکم ان تذبحوا بقرة » نسخه بخط محشی است . خط نسخ ۱۰ سطری - دارای ۲۰ برگ . اندازه ۲۰ در ۱۳ وقفی ابن خاتون . « ۱۵۰۶ »

۳۳۵ حدائق الحقائق فی کشف اسرار الدقائق

فارسی . مؤلف : معین الدین بن حاج محمد فراهی هروی معروف بملا مسکین متوفای در سال ۹۰۷ در هرات مدفون در بقعه خواجه عبدالله انصاری (۱) شیخ زاهد و در بسیاری از فضائل و کمالات اظهار وقوف مینموده . اکثر خطوط را در نهایت جودت مینگاشته با مرسلطان حسین میرزا با یقرا متصدی مقام قضاوت هرات گشته پس از یکسال ترک قضاوت نموده و هر چند پادشاه مذکور مبالغه در تکلیف اینکار نمود پذیرفت . در روزهای جمعه بعد از اداء نماز در مقصوده مسجد جامع هرات موعظه مینموده و وعظی در کمال تأثیر میگفته و باعظم امر آء که در مجلس وعظ او می نشستند ملتفت نمی گشت و در وقت نصیحت آنان سخنان درشت بر زبان میگذشت . این کتاب تفسیر سوره یوسف است و تقریرات منبری مؤلف است که طبق مجلس تذکیریه اش بیش از کتاب حدائق الحقائق تدوین

(۱) جیب البیّن جزو ۳ از جلد ۳ ص ۳۰۲ = صحیح گلشن ص ۴۳۴ - قاموس الاعلام ج ۶ ص ۴۳۶

تفسیر خطی

و تسوید نموده بوده و تفسیر حدائق الحقائق را تا آخر سوره بقره تألیف کرده بوده و میخواست به بقیه سوره ها را مرتباً تفسیر کند و تفسیر سوره یوسف را بیضه و مندرج در کتاب نمایندلیک بخواهدش جمعی از دوستان تفسیر این سوره را بحر و میبینه و مقدم بر سوره های دیگر داشته . اسلوب این تفسیر ترجمه آیات و ذکر نکات اخلاقی و عرفانی است و در آن تمایل باشمار نموده . کتاب تا آیه ۱۰۰ از سوره مذکور ختم شده . این کتاب در تهران بنام احسن القصص و در هندوستان بنام تفسیر نقره کار چاپ شده .

آغاز پس از تسبیح (و به نستین ربنا آتنا من لدنک رحمة و هیئی لنا من امرنا رشدا) انجام (و علی جمیع عباد الله الصالحین من اهل السموات و الارضین و الحمد لله رب العالمین) تاریخ تحریر ۱۴ ذیحجه ۹۸۶ خط نستعلیق ۴۳ سطری - برك اول دارای سراج مذهب و نفیس - آیات و عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای ۲۰۵ برك . و مجدول بلاجورد و شنجر ف . اندازه ۳۲ در ۲۳ و قی نائینی (۱۵۱۶)

حدائق الحقائق ۳۳۶

فارسی . مکرریش - این نسخه تا آخر سوره یوسف را دارد .
آغاز (ربنا آتنا من لدنک رحمة) انجام (فایعمل العالمون تمت) خط نستعلیق ۴۴ سطری . عناوین بشنجر ف نوشته شده . دارای ۱۷۷ برك . اندازه ۴۴ در ۱۵ و قی نائینی (۱۴۸۴)

(حرف خ)

خلاصه المنهج ۳۳۷

فارسی - مکرر شماره ۱۱۹ مفسر : ملافتح الله کاشانی - نسخه قطعه ایست از تفسیر سوره مبارکه فائحه .

آغاز موجود (از ابن عباس : وایت است که هر چیز را اصلی است) انجام موجود - (جنات ایشان افزون شد پیغمبران ایشان گویند) خط نستعلیق ۱۷ سطری . عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای ۳ برك . اندازه ۲۱ در ۱۵ و قی شیخ حسن بسال ۱۳۱۴ « ۱۵۱۷ »

(حرف د)

درالنظیم خاقانی ج ۱ ۳۳۸

فارسی . مفسر : ملا محمد رضا گوثر همدانی . مبنای این تفسیر که بدستور فتحعلیشاه تألیف شده چنین بوده که آیات قرآن از حیث موضوع تبویب شود و شتات آیات نازله در هر بابی (از اصول و احکام و قصص و مواظ و غیرها) افراد در جمع و ترتیب گردد و پس از آن هر بابی تفسیر شود . مؤثر ختمه مفسر تنها آیات نازله در باب توحید است که به بارتی روان و

تفسیر خطی

روشن دریکمقدمه و پنج اصل و خاتمه تحریر و مرتب گشته و در دو جلد صورت گرفته .
 آغاز (جامعترین کلامی که از رشحات اقلام اغلام عوالم قدس الواح ارواح مفسران)
 انجام (نمود بالله من العقاید الفاسده والاراء الباطله) نسخه در زمان مفسر نوشته شده . فهرست
 کتاب در اول نسخه ضمیمه است - کاتب محمد محسن بن محمد کاظم اشرفی مازندرانی .
 تاریخ کتابت ذیقمده ۱۲۲۳ - خط نستعلیق خوب ۲۱ سطری - صفحه اول دارای یک سر لوح
 مذهب نفیس و زیبا - بین سطور دو برك اول طلا اندازی - آیات و عناوین بشنجرف نوشته شده .
 دارای ۲۵۴ برك . و مجدول بلاجورد و تحریر و طلا بدو جدول - اندازه ۳۰ در ۲۱ -
 وقفی نائینی (۱۵۱۸)

(حرف ر) رساله آیات احکام فقهیه

به بینید شماره ۲۲۰ فقه خطی را .

رساله تهلیلیه

بنکرید بشماره ۶۲۳ حکمت خطی .

رساله در رد فخر رازی ۳۳۹

عربی - مفسره مولانا رفیع الدین محمد بن فرج کیلانی مشهدی متوفای د ر ۱۱۵۰
 و اندی (۱) یا ۱۱۶۱ (۲) در شهر مشهد فنون عقلی و علوم نقای را نزد میرزا رفیعا نائینی و
 آقا جمال خوانساری و شیخ جعفر قاضی تکمیل نموده . اجازه روایت و شرف مصاهرت با
 علامه مجلسی را داشته . موجهیت و احترامات صوری را با مقامات و مراتب منوی واجد بوده .
 طول عمر بارفاهیت در عیش را مرزوق گشته . رساله مختصریست استدلالی در رد امام فخر
 رازی در استدلال بایه ۱۷ از سوره مبارکه لیل : « و سبجنهها الاتقی » برافضیت ابوبکر .
 رساله در زمان حیات مفسر نوشته شده .

آغاز (الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی) انجام (ونسب فی الکشاف نزولها
 فی ابی بکرالی قول فثبت والحمد ثانیاً وثالثاً و رابعاً) تاریخ تحریر او اسط محرم . ۱۱۲۳ خط نستعلیق
 ۲۱ سطری - دارای ۴ برك . اندازه ۲۱ در ۱۹ خریداری آستان قدس در آذرماه ۱۳۲۲ « ۶۵۲۷ »

رساله فردوسیه ۳۴۰

فارسی . مؤلف : عماد محمد طارمی . ترجمه اش بنظر نرسید . بمنستفاد از کتاب
 مؤلف از اهل سنت و جماعت و مردمان شده ۱۰ می باشد . کتاب در تفسیر و تاویل آیه ۱۵۹ / از

تفسیر خطی

سورة انعام : يوم ياتي بعض آيات ربك « است ودر آن بتحقيق حقيقت ايمان ونوبه پرداخته . مؤلف در ديپاچه آورده كه اين رساله را بفرمان شمس الدين ابوالنصر مظفر شاه بن محمود شاه بن محمد شاه بن احمد شاه بن محمد شاه بن مظفر شاه (۱) تأليف نموده - نسخه از آخر ناقص است .

آغاز (الحمد لله الذي ائتمل على عبده الكتاب وفضله على العالمين بعظم الخلق وفصل الخطاب) ! انجام موجود (يا بخيانت يا از قلت فطانت وبران حمل باطل) خط نسخ ۱۲ سطری - نسخه رطوبت رسیده . دارای ۶۵ بركه اندازه ۲۲ در ۱۲ وقفي آقازين العابدین در سال ۱۱۶۶ « ۱۴۷۲ »

رسالة نيروزيه

۳۴۱

عربی . مصنف : شيخ الرئيس - مختصر است در كشف اسرار وحل غواض حروف هجائية واقع در فواتح سور قرآن و مرتب است بر سه فصل : ۱ - في ترتيب الموجودات والدلائل على خاصية كل مرتبة من مراتبها ۲ - في الدلالة على كيفية دلالة الحروف عليها ۳ - في الفرض - شيخ اين رساله را بعنوان تحفة عيد نوروز بامير شيخ ابوبكر محمد بن عبدالله يا « عبدالرحيم » اهداء فرموده - رساله در ضمن تسع رسائل چاپ شده .

آغاز (رب وقوى للاتمام يا ذا الجلال والاكرام كل تنزع به همته الى خدمة نيروز مولانا الشيخ الامير السيد ابى بكر) انجام (واجعلنى ممن يوفق لقضاء اباديه بمنه وسعة رحمته) تاريخ تحرير صفر ۱۰۹۷ - خط نستعلیق و شكسته كه بطور جلیبا نوشته شده - دارای ۴ بركه . اندازه ۲۲ در ۱۲ وقفي نائینی « به بيند رساله مزاج شماره ۶۹۵ حكمت خطی ص ۲۵ » (۵۹۳۵)

(حرف ز)

زبدة البيان في براهين احكام القرآن

بيند آيات الاحكام شماره ۲۳۶ را

(حرف س)

سئوالات

بيند شماره ۷۵۱ حكمت خطی را

(حرف ص)

صافی

۳۴۲

عربی . مكرر شماره ۱۴۲ مفسر : فيض كاشاني - كتاب تفسيرى است باخباره اتوره

(۱) گمان ميرود هتم يادهاه کشور كجرات باشد كه در ۹۱۷ يادشاهى رسیده . بيند كتاب طبقات سلاطين اسلام ص ۲۸۲ .

تفسیر خطی

از خاندان عصمت علیهم السلام و شامل نکات عرفانی و مصدر است به ۱۲۹ مقدمه در مخاطب مقدماتی مربوط بتفسیر - تاریخ ختم تألیف بمرقوم در آخر نسخه سال ۱۰۸۵ است. مفسر این کتاب را تلخیص نموده و ماخص را باصفی نامیده (بهینید شماره ۲۳۶ را) کتاب چاپ شده.

آغاز «نحمدك يا من تجلى لعباده في كتابه بل في كل شئ» انجام (من غير ان يصفهم شيئا من الاجر والثواب انه بالاجابة جدير وهو على كل شي قدير) نسخه رونویس شده است از نسخه صحیحی که بخط مولانا محمد هادی (ظاهراً فرزند مؤلف باشد) بوده. کاتب احمد بن ابوالحسن اردکانی - تاریخ تحریر رجب ۱۲۱۳ خط نسخه ۲۵ سطر - اسامی سور بشنجر ف نوشته شده. دارای ۵۱۳ برك. اندازه ۳۰ در ۲۱ و قفای ثانی « ۱۵۲۲ »

صافی

۳۴۳

عربی: مکرریش - این نسخه از اول تا واسطه تفسیر آیه ۹۳ از سوره مبارکه اسری: « قل سبحان ربی هل كنت الا بشرا رسولا » را دارد -

آغاز (نحمدك يا من تجلى لعباده) انجام موجود (عن ان یقتم جهل الجاهلین) خط نسخه ۲۵ سطر - اسامی سور بشنجر ف نوشته شده - دارای ۳۴۶ برك. نسخه موربانه خورده و رطوبت رسیده - اندازه ۲۵ در ۱۹ و قفای محمد مقیم در ربيع الثاني ۱۱۸۲ هـ ۹۵۴۳

صافی

۳۴۴

عربی. مکرریش این نسخه از اول تا آخر تفسیر سوره مبارکه مائده را دارد. آغاز (نحمدك يا من تجلى لعباده) انجام (ولم یشرک به ابدا) کاتب زین العابدین بن محمد رضا - تاریخ تحریر ۱۲۳۹ در کربلاء در مدرسه قرب روضه مطهر حسینی - ۲۵ برك اول نسخه بخط نستعلیق و ۲۳ سطر - بقیه بخط نسخ ۲۱ سطر - اسامی سور و جزو در متن و حاشیه باشنجر ف نوشته شده - دارای ۲۳۵ برك. اندازه ۲۱ در ۱۵ و قفای ثانی « ۱۵۲۳ »

صافی

۳۴۵

عربی. مکرریش نسخه مصحح و مقابله شده با نسخه اصل است و تا آخر سوره مبارکه مائده را دارد.

آغاز «نحمدك يا من تجلى لعباده» انجام (ويتلوه في الرابع الثاني سورة الانعام انشا الله والحمد لله اولا و آخر) کاتب و مصحح محمد المدعو باسمیل. تاریخ تحریر ماه صفر بی. تمین سال. خط نستعلیق ۲۳ سطر - دارای ۱۷۱ برك. اندازه ۲۳ در ۱۹ و قفای حاج سیدرضه قوچانی بوسیله جواد قوچانی در مرداد ۱۳۲۴ هـ ۶۶۷۷

تفسیر خطی

(حرف ع)

عروة المتقين

۳۴۶

فارسی - مفسر: محمد بن ملاحیدر علی معروف با شرف ورنو سفادرائی از افاضل امامیه است. ترجمه اش بنظر نرسید - کتاب تفسیر آیه الکرسی است و مرتب است بر یک مقدمه و ۳ باب و خاتمه: مقدمه در ذکر اخبار و احادیثی که در فصل و ثواب آن مأثور است. باب ۱ در بیان کریمه الله لا اله الا هو الحق القیوم الخ در سه فصل: فصل ۱ - در حلالیات آیه اول ۲ - در تراکیب نحویه و نکات عربیه آیه اول - ۳ در ترجمه و خلاصه معنی آیه اول - باب ۲ - در بیان عظیمة لا اکراه فی الدین الخ در فصل: ۱ - در حلالیات آیه دوم ۲ در تراکیب نحویه ۳ در جهت نزول ۴ در بیان ترجمه و خلاصه معنی باب ۳ در بیان آیه وافی هدایه الله ولی الدین آمنو الخ در سه فصل: ۱ - در حلالیات ۲ در بیان تراکیب نحویه ۳ در بیان ترجمه و خلاصه معنی خاتمه در بیان فضیلت قرآن و ثواب قاری آن. نسخه چند سطر از دیباچه را ندارد. آغاز موجود (مقرب فکان قاب قوسین او ادنی اعنی حضرت) انجام (و ما یم بزرگتر الحمد لله علی نعماته والصلوة علی اشرف انبیائه محمد واله) خط نسخ ۱۷ سطری. دارای ۵۹ برگ و مجدول بتحریر و طلاء. اندازه ۱۸ در ۱۲ و قفای فهرستی « ۱۵۲۵ »

عروة الوثقی

۳۴۷

عربی - مکرر شماره ۱۴۷ مفسر: شیخ بهائی - کتاب تفسیری است جامع - در امل الامل آمده که از خاتمه مفسر پیش از تفسیر سورة مبارکه فاتحه الکتاب تراوش نکرده است لکن نسخه شماره ۳۴۸ شامل قدری از تفسیر سورة مبارکه بقره است. آغاز (الحمد لله الذی انزل علی عبده کتابا الهیا) انجام (انک انت السميع العليم فانما نتوسل الیک بنبیك نبی الرحمة) خط نسخ ۲۲ سطری. آیات و عناوین بشنجرف نوشته شده. دارای ۱۷ برگ. اندازه ۲۰ در ۱۴ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۳۸ »

عروة الوثقی

۳۴۸

عربی - مکرر پیش - در این نسخه پس از تمامیه سورة مبارکه فاتحه تفسیر سورة بقره است. کتاب تا قدری از مطالب مربوطه بایه دوم از آن سوره را نوشته. آغاز (الحمد لله الذی انزل علی عبده کتابا الهیا) انجام موجود (والخبر لکلمتین او محذوف کما لآخر) خط شکسته و نستعلیق مختلف السطر که بطور کلی نوشته شده. عناوین بشنجرف دارای ۳۶ برگ و مجدول بتحریر و طلاء. اندازه ۲۲ در ۱۲ و قفای نائینی « ۱۵۲۶ »

تفسیر خطی

(حرف غ)

غایة الامکان

شماره ۹۰۵ حکمت خطی را ببینید .

غرائب القرآن

شماره ۷ لغت را ببینید .

غرائب القرآن و رغائب الفرقان

ببینید تفسیر نیشابوری شماره ۳۰۱ را

غور الفو آند و درر القلائد ۳۴۹

عربی . املاء شریف مرتضی . کتاب حاوی برمحاسن فنون تفسیری و ادبی و کلامی و غیرها است که در سفر مکه در هشتاد مجلس برتلامیذی که شرف حضور داشتند املاء فرموده و بعداً تکمله بر آن افزوده و بنام « امالی » نیز موسوم است . موقعیت این کتاب چنین است که یکی از شیوخ ادب مصری درباره آن گفته : « استفدت من کتاب الغر مسائل لم اجد فی کتاب سیویه و غیره من کتب النحو » و دیگری از علماء اهل سنت گفته : « لو حلف انسان ان السید المرتضی کان اعلم بالعربیة من العرب لم یکن عندی آثما » (۱) این نسخه دارای ۷۹۹ مجلس است و مجلس اول را ندارد .

آغاز موجود پس از دیباچه و نام شریف (فی تأویل آیه قول الله تعالی و یستلونک عن الروح) انجام (واهمال حق البعید) تاریخ تحریر دوشنبه یکم ربیع الثانی ۷۸۶ - خط نسخ ۳۵ سطر - آیات و عناوین بشنجرف نوشته شده . کاغذ نسخه نباتی و حنائی رنگ و موریانه خورده - دارای ۷۱ برگ . اندازه ۳۵ در ۲۵ و قفی نائینی « ۱۵۲۸ »

غور الفو آند ۳۵۰

عربی . مکرریش - این مجلد شامل ۷۸ مجلس است . کاتب برخی از مطالب مندرجه در عنوان مجلسی را جداگانه بنام مجلس عنوان داشته و برخی از مجالس را هم بی عنوان مجلس و مندرج و متداخل در عنوان مجلسی دیگر نوشته - بالجمله با نسخه اول تطابق در ترتیب دارد و هم مینماید که عباراتش مصحح باشد و مصدر است بفرست مطالب .

آغاز (قال السید الاجلی المرتضی علم الهدی کتب الله عدده « کذا ») انجام - (ثم تشاغل بامور الحج) تاریخ تحریر ۲۱ ربیع الاول ۱۰۴۱ خط نسخ ۱۹ سطر - عناوین و مجالس بشنجرف نوشته شده . دارای ۴۳۹ برگ . اندازه ۲۵ در ۱۷ و قفی نائینی « ۱۵۳۰ »

غور الفو آند ۳۵۱

عربی . مکرریش - این نسخه شامل ۷۳ مجلس است و متخالف است با نسخه چاپی

(۱) روایات الجنات این کتاب را بنام غرر الفرائد ضبط کرده

تفسیر خطی

و مصدر است بمختاراتی که شریف مرتضی بر این مجالس افزوده است .
 آغاز پس از نام شریف مرتضی (انه لا يزال المتكلمون يخالفون النحويين في ان
 للفعل ثلاثه احوال) انجام (فتشغل بامور الحج) نسخه رو نویس شده است از نسخه مفلوطی .
 کاتب ظهیر بن معصوم - تاریخ کتابت ۲ ربیع الثانی ۱۰۹۶ خط نسخ ۲۷ سطری - عناوین
 و مجالس بشجرف نوشته شده - اندازه ۳۲ در ۲۰ دارای ۲۱۸ بركه و قفای قائم مقام « ۱۵۲۷ »

غرر الفو آئد ۳۵۲

عربی - مکرریش - این نسخه شامل ۷۸ مجالس است . با ترتیب نسخه چاپی
 تخالف دارد . نسخه مصدر است بفهرست مطالب .
 آغاز (المجلس الاول من غرر الفوائد و درر القلائد في تأويل آيه قال الله تعالى واذا
 لحدنا) انجام (واهمال حق البعید) تاریخ تحریر ۱۲۳۰ خط نسخ ۲۵ سطری - آیات و
 مجالس در متن و حاشیه بشجرف نوشته شده - دارای ۲۱۲ بركه اندازه ۲۷ در ۱۸ و قفای حاج
 میرزا موسی خان بسال ۱۲۶۲ « ۱۵۳۱ »

غرر الفو آئد ۳۵۳

عربی - مکرریش - این نسخه شامل ۸۰ مجالس است و اندک اختلافی با نسخه چاپی دارد .
 آغاز (قال سيدنا الشريف الاجل المرتضى ذو المجدين اطال الله بقاءه) انجام (ثم
 فتشغل بامر الحج) خط نسخ ۳۰ و ۲۱ سطری - اقوال و عناوین بشجرف نوشته شده - دارای
 ۲۴۱ بركه اندازه ۳۱ در ۲۱ و قفای نائینی « ۱۵۲۹ »

غرر الفو آئد ۳۵۴

عربی - مکرریش - این نسخه قریب ۱۵ مجالس را دارد و تخالف دارد با نسخه اول
 آغاز (قال السيد الاجل الشريف المرتضى ذو المجدين) انجام « وجود » و ملازمه
 لی فیجمل « خط نسخ ۱۸ سطری - دارای ۱۰۳ بركه اندازه ۲۵ در ۱۸ و اقب شناخته نشد
 « ۱۵۳۲ »

غریب القرآن

در باب لغت پیچید

حرف ف (

فر آئد منتخبه و فو آئد مله قطه ۳۵۵

عربی - مؤلف شناخته نشد . کتاب منتخبات و انتقادات و باب کتاب فر آئد التفسیر صبح

تفسیر خطی

الدین محمد بن عمر خوانی ماثونابادی است - دانسته نشد که تلخیص و انتخاب از کج بود -
مطالب کتاب بجملة قال الکشاف وقلت عنوان شده - کشف الظنون * ج ۲ ص ۱۷۸ در توصیف
فرآید التفسیر آورده است که خلاصة تفسیر کشاف است باضافات ادبی و کلامی .
- آغاز (الحمد لله الذی کفی وسلام علی عباده الذین اصطفی خصوصا علی محمد وعلی
وهم فیه فراید منتخبه وفوائد ملقطه من التفسیر المسمی بفراید التفسیر للامام الهمام) انجام
(بلهم غافلون عن هذا المعنی واللہ اعلم) کاتب ابراهیم بن حسن - تاریخ تحریر ذیحجة
۱۰۲۹ خط نسخ ۲۱ سطری - اقوال واسامی سور بشنجر ف نوشته شده - دارای ۱۲۷ برگ
اندازه ۲۱ در ۱۵ و قی نائینی « ۱۵۳۴ »

(حرف ق)

قصه موسی و فرعون

۳۵۶

عربی . مؤلف شناخته نشد . در پشت برگ اول نسخه مرقوم است : « هذه قصة موسى الکلیم
علیه الصلاه والتسلیم مع فرعون الذیم غفر الله تعالی لهما الکفایا وکتابها وفاریها ومستمعها ولجميع المسلمين »
کتاب در بیان داستان حضرت موسی و فرعون و بما تشد تفسیر قسمتی از سورة مبارکه قصص و آیات
نازله در بیان داستان مذکور است .

آغاز پس از تسمیه (الحمد لله رب العالمین روی عن ابن عباس رضی الله عنه انه قال
عن سورة القصص ان فیها اربعون آیه الى قوله وما کنت تاویا فی اهل مدین تتلوا علیهم آیاتنا
فلیس فیها غیر قصه موسی و فرعون وذلك لما اراد الله تعالی ان یطرح نعمر فرعون ویضح جسده
حتى ظن فی نفسه انه مخلد لا یموت ابدا فادعی الربوبیه من دون الله تعالی) انجام (فقال
موسی یا رب انت الرحیم ومنتك الرحمة وانت ارحم الراحمین) در آخر نسخه مرقوم است :
واقف الفراغ من هذه النسخة نهار الخميس المبارك تاسع شهر رجب الفرد من سهور سنة سبع و سبعین
و ثمانمائة علی ید العبد الفقیر الی الله تعالی ابو الوفاء ساج علی (۱) البدری ترسم الفقیر الی الله تعالی
بدر (۲) الدین احمد بن المرحوم الفقیر شمس الدین محمد السهر باین مخلوف (۳) اما وردی
بعد سه الرمله « خط نسخ ۱۵ سطری - دارای ۱۵۰ برگ . اندازه ۱۷ در ۱۲ و قی ابن خاتون
« ۱۵۳۵ »

(۱) این کلمه : « علی » قرائت و تصحیح محرر این سطور است لیکن در نسخه طوری نوشته شده که مردد

بین « عل » و « عد » خوانده می شود (۲) کلمه : « بدر » بامر کبی غیر از مرکب کتاب روی

کلمه نوشته شده که آن کلمه زیر : « عل » یا « عد » بنظر می رسد (۳) کلمه : « مخلوف »

غیر از بامر کبی غیر از مرکب کتاب بر روی کلمه نوشته شده که آن کلمه خوانده نشد

تفسیر خطی

(حرف ك)

کشاف عن حقائق التنزیل ۳۵۷

عربی. مکرر شماره ۱۵۲ مفسر: فخر خوارزم جارالله ابوالقاسم محمود بن عزین محمد بن عمر خوارزمی زمخشری معتزلی حنفی - متولد در چهارشنبه ۲۷ رجب ۴۹۷ در زمخشر - متوفای شب ۹ ذیحجه ۵۳۸ در جرجانیة خوارزم (۱) استاد مسلم و پیشوای بزرگ در علوم ادب و حدیث و از مشایخ ابن شهر آشوب است. برای تحصیل دانش بغداد رفته و علم ادب را از ابوالحسن علی بن مظفر نیشابوری و ابو نصر (مضر) اصفهانی فرا گرفت و اجتماع حدیث از ابوسعید شغالی (شفانی) و شیخ الاسلام ابو منصور حارثی نمود گفته اند در یکی از سفرهایش در راه تحصیل علم از شدت سرما و برف یا به جهت افتادن از مرکب يك پایش سقط شد و پای چوبی بجایش بکار میبرد و مدتی مجاور مکه بوده. برخی را گمان بتشیع اوست. کتاب تفسیری است ادبی شارح نکات بلاغتی و وجه اعجاز قرآن. مؤلف این کتاب را بخوانش جمعی بخصوص شریف امیر ابوالحسن علی بن حمزة بن وهاس در مکه تألیف نموده - تاریخ و محل تألیف را چنین یاد کرده: « فرغت منها ید المصنف تجاه الکعبة فی جناح داره السليمانية التي علی باب احياد الموسومة بمدرسة العلامة ضحوة يوم الاثنين الثالث والعشرين من ربيع الاخر فی عام ثمان وعشرين وخمس مائة » کتاب چاپ شده. شروح و حواشی بر این کتاب را بشمازهای ۸۳۰ و ۸۶ و ۹۱ و ۱۵۹ و ۳۳۲ و ۳۳۳ و ۳۳۴ خطی و در باب تفسیر چاپی بنام « انتصاف » و در باب نحو بنام « تنزیل الایات » به بینید.

آغاز (الحمد لله الذي انزل القرآن كلاما مؤلفا منظما) انجام (انه هو الجواد الكريم الرؤف الرحيم) کاتب محمد بن عزالدین بن محمود کاتب - تاریخ تحریر ربيع الاول ۸۵۸ در بلدة جرون - خط نسخ ۳۷ سطری - برگ اول دارای يك سرلوح مذهب نفیس - آیات در متن بشعجرف و جزو ونصف الجزو در حاشیه بالا جورد و اسامی سور در متن بر مرکب و خط درشت نوشته شده - دارای ۵۵۱ برگ. و مجدول بالا جورد و تحریر و طلا - نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۲۶ در ۱۷ و قفسی نائینی - « ۱۵۲۷ »

کشاف ۳۵۸

عربی. مکرر پیش - آغاز (الحمد لله الذي انزل القرآن كلاما مؤلفا منظما) انجام « انه هو الجواد الكريم الرؤف الرحيم » خط نسخ ۳۱ سطری - برگ آخر بخط نستعلیق و تازمه

تفسیر خطی

نوشته شده - برك اول نسخه وهم برك اول سورة مریم دارای سزلوح مذهب ونفیس است . اسامی
سور و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۲۸ بركه . ومجدول بلاجورد وشنجرف و تحرییر
وطلا - نسخه موریا نه خورده - اندازه ۳۸ در ۲۳ وقفی نائینی « ۱۵۳۶ »

كشف الايات

۳۵۹

عربی - مكرر شماره ۱۷۸ - مؤلف: منشی الممالك محمد رضا بن عبد الحسين نصیری .
طوسی - در امل الامل از مؤلف بهامیر کبیر سید محمد رضا حسینی منشی الممالك تعبیر شده
واورا بجملة عالم فاضل معاصر محدث جلیل القدر ستوده وهم آورده که در اصفهان ساکن است .
ازبهره مؤلف در جمادی الثاني ۱۰۹۷ که تاریخ ختم امل الامل است یا در این حدود زنده بوده .
این کتاب در امل الامل بکلمه : « عجیب » توصیف شده . در دیباچه شرح و طرز کتاب و چگونگی
وراء یافتن آیات ومفتاح پیدا کردن کلمات را چنین ذکر نموده : « وطریق پیدا کردن آیات
از این کتاب آنستکه نظر کنند باصل کلمه مقصوده که مأخذ اشتقاق است و اول آنرا از کتاب
وآخر آنرا از باب در میان کلماتیکه جلی نوشته شده بملاحظه ترتیب حروف از اول تا آخر
تفحص نمایند و اگر آن کلمه مکرر باشد تمیز آنرا که کاهه یا حرف ما بعد است در میان کلمات
وحروف که خفی نوشته شده بملاحظه ترتیب مذکور تفحص کنند چون پیدا شد سرخی را
ملاحظه نمایند که بعد از اسم سوره عدد پیش از کلمه من دال است بر عدد آیات و عدد بعد از
آن بر عدد عشرها یعنی آیه چندم از عشر چندم از فلان سوره وجهت عدم اشتباه در هنگام تفحص
فرق نهادیم میانه هر دو نوع از کلام باینکه اول هر نوع را بطلاء جلی نوشتیم و در هر کتاب
آنچه ناقص وادی و یائی بود در باب واد وباء آوردیم وتمیز بقدر احتیاج نوشته شد تا آنکه
باسم و فعل دیگر رسد آنکه آنرا در موضع خود پیدا باید کرد و آنچه باول کلمه مقصوده در
کتاب متصل بود مثل فوالف ولام آنرا جدا بگرفته در ترتیب منظور داشتیم و در آیات طریق میجاوندی
و روایت حفص از قرأت عاصم اعتبار کرده اعراب را اعتبار نمودیم چنانچه آخر بفتح خاوبیکسر
آن در بک مقام نوشته شده و حروف مشدده دو حروف اعتبار شد و آنچه برخلاف رسم الخط بالف خوانده
میشد الف اعتبار کرده شده مثل لکن که الف بعد از لام و انی که الف بعد از تا منظور داشته شد و الف بر همزه
که بر بالای واد باشد و آن بر همزه یا الفی که بر بالای یا باشد مقدم داشته شد و هر دو کلمه که بکثرت
استعمال يك کلمه شده یکی اعتبار کرده شد مثل احد عشر و اسرائیل و مد طلا بر سر کلمه که
اولا از هر نوع در قرآن مذکور شده کشیده شد » - مؤلف این کتاب را بشاه سلیمان صفوی
اهد آ نموده . تاریخ ختم تالیف سال ۱۰۹۷ است . کتاب دارای يك دیباچه فارسی و يك دیباچه
عربی است و ترسیم آن از مواضعیکه باید بطلا و جوهر سرخ نوشته شود بهمان نحوی است که
مؤلف مقرر داشته .

تفسیری خطی

آغاز دیباچه فارسی : (سپس سپاس دادار جهاندار و نکارش نیایش داور آفریدگار) آغاز دیباچه عربی (کشف نقاب عذار عذراء المقال باسم الله الكبير المتعال) انجام (آل عمران ۱۰ من ۵ صف ۶ من ۱) کاتب محمد رضا بن درویش محمد شهرزادی - تاریخ تحریر ۲۳ شوال ۱۰۹۹ - خط نستعلیق ۱۵ سطری . باطال و مرکب و شنجرف و لاجورد نوشته شده - برگ اول دارای یک سرلوح زمینه طلای ساده و برگ سوم دارای یک سرلوح مذهب و مرصع نفیس - دارای ۴۲۶ برگ . و مجدول بتحریر و طلا - اندازه ۱۵ در ۲۴ و قفایابی « ۵۳۸ »

۳۶۰ کشف الایات

عربی . مکرریش - این نسخه دیباچه فارسی را ندارد .
آغاز « کشف قناع عذار عذراء » انجام « آل عمران ۱۰ من ۵ صف ۶ من ۱ »
این نسخه را کاتب مطابق دستور مؤلف نوشته و فقط کلمات را با شنجرف و بقیه را با مرکب نوشته است - خط نستعلیق ۱۸ سطری - دارای ۴۱۳ برگ . نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۱۹ در ۲۳ و قفای حاج علی اصغر قزوینی سال ۱۰۹۲ « ۱۵۳۹ »

۳۶۱ کنز الدقایق و بحرا لغر آئب

عربی - مکرر شماره ۱۵۰ خطی . مفسر : مولانا میرزا محمد مهدی طوسی فرزند مولانا محمد رضا بن مولانا اسمعیل بن جمال الدین قمی از اعلام نیمه یکم سده ۱۲ در املالامی (ص ۶۴) از مولانا بفاضل معاصر تعبیر شده لیک ازین کتاب نامی نبرده - روضات الجنات ص ۶۳۸ آورده که دور نیست مولانا از شاگردان فیض کاشانی باشد - الذریعه « ج ۱ ص ۱۵۳ » از جمله اجازاتی که از علامه مجلسی یاد کرده تقریظش را بر این تفسیر آورده که تاریخ آن روز غدیر ۱۱۰۲ بوده . ازینرو شاید بتوان حدس زد که تاریخ فراغت مفسر از تألیف این کتاب درین حدود بوده - در منتخب التواریخ آمده که مفسر از شاگردان مجلسی و آرا مکتاهش در اصفهان است . کتاب تفسیریست باخبار . آثار از خاندان عصمت و بیان ربط آیات و وجوه اعراب و قرات و حل مشکلات الفاظ را هم نموده و بر هر جلد مرتب شده است . بروایت روضات الجنات این تفسیر حاوی ۱۲۰۰ بیت است که بر چهار جلد ترتیب داده شده . این نسخه جلد چهارم است . از سوره مبارکه یس تا آخر قرآن را دارد . نسخه که بشماره ۱۵۰ است شامل تفسیر سوره بنی اسرائیل است .

آغاز پس از دیباچه مختصر (سوره یس و تدعی المعصمه تم صاحبها خیر الدارین والدائمہ تدفع عنه کل سوء) انجام « قال هذه الامة جمع القرآن الاوصی محمد صلی الله علیه وآله و اهل بيته الطاهرين المعصومين » این نسخه در همدان برای شاهزاده خانم میرزا احتشام الدوله

تفسیر خطی

نوشته شده - تاریخ تحریر دوشنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۲۹۳ است . خط نسخ ۲۴ سطری - اسامی
سور بشنجراف نوشته شده - دارای ۳۶۵ برك . اندازه ۲۹ در ۱۹ وقفی تائینی « ۱۵۴۱ »

کنز العرفان فی فقه القرآن

به بینید آیات الاحکام شماره ۲۳۱ را

کشف المعاد

در باب حکمت خطی شماره ۹۴۴ را به بینید .

۳۶۲ کنز الفو آند و دامخ المعاند

عربی . مؤلف این کتاب بمنصو ص در صورت بخط مؤلف که در پشت صفحه آخر
کتاب نوشته شده : علم بن سیف بن منصور است و آورده است که این کتاب مامخص است از کتابی
در تأویل آیات وارد در شان خاندان عصمت و تاریخ ختم تألیف این کتاب بسال ۹۳۷ در نجف
بوده . این کتاب با کتاب تأویل الایات الظاهره شماره ۲۵۹ تا اندازه که مقابله شد فرقی میان این
دو دیده نشد - توضیح بیشتر راجع باین کتاب را ضمن گفتار در اطراف کتاب تأویل الایات به بینید .
آغاز (ان احسن ما توج به همام الفاظ الکلمات) انجام (وسلم تسلیما کثیرا کثیرا برحمتک
یا ارحم الراحمین) کاتب محمد زمان حسین صراف رامهر مزی - تاریخ تحریر آدینه ۱۲
شوال ۱۰۷۴ - خط نسخ ۴۳ سطری - نسخه رطوبت رسیده . دارای ۲۴۲ برك . اندازه
۲۴ در ۱۴ وقفی تائینی « ۱۵۴۴ »

۳۶۳ کنز الفو آند

عربی . مکرر پیش . اول نسخه افتاده - در حاشیه برك آخر نسخه مرقوم است :
« علم بن سیف بن منصور غفر الله له ولكافة المؤمنين والمؤمنات انه ارحم الراحمین وعلی کاشی
قدیر وبالاجابة جدید »

آغاز موجود (مادجالیل مار واضاء صبح وانار) انجام (اقروا بفضل المصطفی ثم اله)
کاتب عبد الواحد بن حاجی ربان حوینزروی . تاریخ تحریر ۱۰۵۳ در اصفهان . خط نسخ
۱۲ سطری - دارای ۴۵۸ برك . اندازه ۱۸ در ۱۲ خریداری آستان قدس در آذر ۱۳۲۲ « ۶۵۰۵ »

(حرف م)

۳۶۴ مجمع البحار

فارسی - مفسر: مظفر عايشاه ميرزا محمد تقی کرمانی . این کتاب مشهور بحر الاسرار
مفسر است که در تأویل و تفسیر عرفانی سوره مبارکه فاتحه الکتاب است . و مرتب بریکه مقدمه

تفسیر خطی

دوم مقصد و خاتمه: مقدمه در شرح امهات بحار وجود. مقصد ۱ در بیان کیفیت انشعاب بحور ده گانه ۲ در تقسیم بحرا لا کوان گره اخری بسوی بحر کون تفسیاهی و کون اجمالی و بیان کیفیت انشعاب بحور شش گانه ۱ کوانی الخ - خاتمه در شرح حدیث انا النقطة تحت الباء آغاز (الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک يوم الدين والصلوة على من اتاه الله سبعا من المثانی والقران العظیم) انجام « غیر المغضوب علیهم ولا الضالین والحمد لله رب العالمین و به نستعین » تاریخ تحریر ۱۵ شعبان ۱۲۶۸ در تهران - خط شکسته و نستعلیق ۱۶۵ سطری . کاتب عناوین مطالب را نوشته - دارای ۸۰ برگ . اندازه ۲۲ در ۱۳ و قفسه نائینی « ۸۷۴ »

۳۶۵ مجمع البیان لهلوم القرآن ج ۱

عربی . مکرر شماره ۱۹۱ مفسر: شیخ ابوعلی طبرسی - کتاب تفسیری است جامع و ممتاز و حاوی فنون و جهات لغوی و اعراب و قرآنت و اسباب نزول و معانی و تأویلات و احتجاجات و قصص و غیرها است و مصدر است بمقدمه حاوی ۷ فن در مطالب مقدماتی تفسیر و مرتب است بر ده جزء . مؤلف در سن زیاده بر ۶۰ بهنایت و توجه امیر ابی منصور محمد بن یحیی بن هبة الله حسینی بتألیف این تفسیر شروع نموده و در پنجشنبه نیمه ذی قعدة ۵۳۶ از تألیف آن فارغ شده - (مختصر این کتاب را بشماره ۱۹۸ ببینید) کتاب چاپ شده . این مجلد حاوی پنج جزء اول است . از اول قرآن تا آخر سوره مبارکه یوسف را دارد .

آغاز (الحمد لله الذی ارتفعت عن مطارح الفکر جلالتہ) انجام (لانهم المنتفعون دون غیرهم) کاتب علی بن حسن گرمانی . تاریخ تحریر سلخ ربیع الاول ۹۵۳ - خط نستعلیق ۳۰ سطری - آیات بخط نسخ و با شنجرف و عناوین و اقوال باطلا و لاجورد و سیاه نوشته شده . در اول هر جزوی يك سر لوح مذهب و مرصع است و دو برگ اول هر جزء حاشیه آن گل و بوته و بین سطور آن طلا اندازی و نام جزو و کتاب در زمینه طلا با سفیداب نوشته شده و مجموعاً پنج سر لوح دارد و از حیث خط و تذهیب ممتاز و نفیس است . دارای ۶۱۰ برگ و مجلد و بتحریر و لاجورد و طلا بدو جدول و نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۲۷ در ۱۶ و قفسه نائینی « ۱۵۴۷ »

۳۶۶ مجمع البیان ج ۲

عربی - مکرر پیش - این جلد مشتمل بر پنج جزء دوم و از سوره رعد است تا آخر قرآن . آغاز بعد از بسمله: (سورة الرعد مکیه کاه عن ابن عباس) انجام (نیک صلواتک علیه وآله يوم الزلزال انک ولی الانام) کاتب طالعی یزدی . تاریخ کتابت ۹۶۷ در احمد نگر خط نستعلیق ۳۱ سطری . دارای پنج سر لوح . مشخصات دیگر از سر لوح و جدول و عناوین مانند شماره پیش دارای ۶۱ برگ . نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۲۷ در ۱۶ و قفسه نائینی « ۱۵۴۸ »

تفسیری خطی

۳۶۷ مجمع البیان ج ۲

عربی. مکرریش: این نسخه از اول سورة مبارکه رعد تا اوائل سورة مبارکه سبارا دارد.
آغاز (سورة الرعد مکیه کلها عن ابن عباس وعطا) انجام موجود (و کمال قدرته
فقال) خط نسخ ۲۱ و ۲۲ سطری. آیات بشنجر ف ونه برك اول بخط تازه نوشته شده - نسخه
رطوبت رسیده دارای ۳۵۰ برك. اندازه ۲۵ در ۱۶ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۶۱۵۰)

۳۶۸ مجمع البیان ج ۲

عربی. مکرریش - این جلد از اول سورة مبارکه سبا تا آخر قرآن را دارد.
آغاز بعد از بسمله (الحمد لله الذی له ما فی السموات) (صلواتك علیه و آله يوم
الزلزلی انك ولی الانعام) خط نسخ ۲۲ سطری. آیات و عناوین بشنجر ف نوشته شده - نسخه
رطوبت رسیده - دارای ۴۴۷ برك. اندازه ۲۶ در ۱۷ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۵۱ »

۳۶۹ مجمع البیان

عربی. مکرریش. این جلد شامل ۶ جزء از کتاب است و از اول تا آخر تفسیر
سورة مبارکه مریم را دارد. از اوائل تفسیر آیه ۲۳: « و بشر الذین آمنوا » تا قدری از
تفسیر آیه ۸۰ از سورة بقره از نسخه سقط شده است.

آغاز (الحمد لله الذی ارتفعت من مطارح الفکر جلالاته) انجام (لایقی منهم عین
ولا اثر) کاتب رضوان - خط نسخ ۲۹ سطری. اقوال و عناوین بشنجر ف نوشته. نسخه
رطوبت رسیده و بعضی از برگها بصحافی رفته - دارای ۶۳۰ برك. اندازه ۳۹ در ۲۷ وقفی
خواجگی ابوالقاسم بسال ۱۰۵۷ « ۱۵۴۵ »

۳۷۰ مجمع البیان ج ۲

عربی. مکرریش. این نسخه از اول سورة مبارکه مریم تا آخر سورة مبارکه
والصافات را دارد.

آغاز (سورة مریم علیها السلام هی مکیه بالاجماع) انجام (و سلام علی المرسلین
والحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۲۲ سطری. اقوال و عناوین بشنجر ف نوشته شده - دارای
۳۶۰ برك. اندازه ۲۵ در ۱۹ وقفی نائینی « ۱۵۴۹ »

۳۷۱ مجمع البیان - ج ۱ و ۲

عربی. مکرریش - این مجلد دوره کامل است

آغاز (الحمد لله الذی ارتفعت عن مطارح الفکر جلالاته) انجام (صلواتك علیه
و آله يوم الزلزال انك ولی الانعام) تاریخ تحریر که در آخر جزو ۳ و ۵ تصویح شده سال ۱۰۷۹ است

تفسیر خطی

است . خط نستعلیق ۴۱ سطری - آیات بخط نسخ نوشته شده و مشتمل بر پنج سر لوح مذهب و مرصع نفیس و دارای ۶۷۲ برگه و مجدول بتحریر و طلا به جدول - اندازه ۳۰ در ۱۹ - وقفی نائینی « ۱۵۴۶ »

۳۷۲ مرآت الانوار و مشکوة الاسرار

عربی - مفسر : شیخ ابوالحسن بن مولانا محمد طاهر بن عبدالحمید بن موسی بن علی بن متوق بن عبدالحمید قزوینی نباطی عاملی اصفهانی نجفی متولد در اصفهان متوفای حدود ۱۱۳۵ یا ۱۱۳۸ (۲) در نجف . مفسر خواهر زاده امیر محمد صالح خاتون آبادی - « داماد مجلسی دوم » وجد مادری صاحب جواهر الکلام است . در جواهر الکلام در مسئله جواز استنابه در استخراج و هم در مسئله اول از مسائل احکام رضاع از مؤلف این کتاب بعنوان « قال جدی ملا ابوالحسن - وجدی الفاضل المتبحر الاخوند ملا ابوالحسن الشریف فی رساله الرضا علیه » نقل قول فرموده . مفسر از شاگردان مجلسی است . روایت میکنند از حال خود و هم از فیض کاشانی و محقق خوانساری و سید جزایری و شیخ حر عاملی و خود از مشایخ حدیث است (۳) - اسلوب این تفسیر بر بیان بطون و تفسیر و تأویل آیات نازله در مناقب خاندان عصمت علیهم السلام و مطالب دشمنانشان است باخبار وارده بطرق امامیه . آیاتیکه نص خاصی در تفسیر و شأن تزلزل آن وارد نشده از اخبار مطلقه استنباط تفسیر آنها را کرده . قراآت وارده از ائمه علیهم السلام را ذکر نموده . لیکن تمام عبارات اخبار و هم اسانید آنها را ذکر نکرده . مأثور خامه مفسر تا اواسط سوره بقره است - این تفسیر در تهران چاپ شده . محدث نوری در مستدرک الوسائل (ج ۳ ص ۳۸۵) آورده : که نسخه اصلی این تفسیر در کتابخانه صاحب جواهر الکلام بوده و من از آن نسخه برداشتم و نسخه من برای چاپ کتاب گرفته شد . بانی طبع این کتاب (۴) پیش از ختم طبع کتاب فوت کرد و دیگری اتمام طبع این کتاب را نمود . بانی دوم مؤلف این کتاب را غلطاً بنام شیخ عبدالعظیم کازرونی نجفی ضبط و باین سرقه کتابی نشر داد . این نسخه قسمت مقدمه کتاب و در حدود ۴۰۰ بیت است و مرتب است بر سه مقدمه و هر مقدمه در عناوین مقالات و هر مقاله شامل فصولی است -

آغاز (الحمد لله الذی کشف لنا استار اسرار النبوه و الرساله بمعجزات القرآن و لو کره المشرکون) انجام (و الحدیث طویل یکفی ههنا ما ذکرناه ولیکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی مقدمات تفسیرنا و نشرع بعد هذا فی اصل التفسیر) خط نسخ ۱۹ سطری - عناوین بشنجراف نوشته شده - دارای ۳۸۱ برگه . اندازه ۲۷ در ۱۵ وقفی نائینی « ۱۵۵۵ »

(۱) فیض الندی (۲) الذریعه ج ۱ ص ۱۴۹ (۳) روایات الجنات ص ۶۵۸ لؤلؤة البحرين (۴) شاهزاده معز الدوله بهرام میرزا

تفسیر خطی

۳۷۳ مرآت العارفين فی ملتئم زین العابدین

عربی، مختصری است عرفانی در تفسیر و تأویل سوره مبارکه فاتحه الکتاب که چاپ هم شده. در دیباچه آمده: «فانی اجبت سؤالتک ایها الولد الصالح لما سالتنی ان اثبت وارقم لك فی هذا المختصر شیئا مما قدر الله لی فی تحقیق فاتحة الكتاب التي هی ام الكتاب بلسان خاصة و سمیته بمرآت العارفين فی ملتئم زین العابدین» چنین برمیاید که پرسنده قرین العابدین نام داشته. در نسخه چاپی بغلط به حضرت امام حسین ۴ نسبت داده شده.

آغاز (الحمد لله الذی اخرج من النون ما ادرج فی القلم) انجام (وهو حسنا ونعم الوکیل) تاریخ تحریر رمضان ۱۲۵۵ خط نسخ ۲۴ سطری که بطور چلیبا نوشته شده. دارای ۶ برگ. اندازه ۲۱ در ۱۰ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۶۱۵۲ »

۳۷۴ مرآت العارفين

عربی. مکرر پیش آغاز (الحمد لله الذی اخرج من النون) انجام (وهو یهدی السبیل والحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۲۱ سطری - دارای دواوری که با شنجرف رسم شده. دارای ۶ برگ. اندازه ۲۹ در ۴۰ وقفی نادرشاه « ۱۴۵۲ »

۳۷۵ مصباح المفسرین

عربی - مفسر: سید ابوالحسن محمد بن محمد حسینی شیروانی در ۱۳۰۱ از شیروان بمشهد آمده - کتاب تفسیر آیه مبارکه نور است باخبار و مشرب عرفانی و آنرا بفرمانفرمای خراسان آصف الدوله شیرازی اهدا کرده - کتاب را در دیباچه بنام مصباح المفسرین و در پایان بمناسبت و مطابقت باماده تاریخ فراغ از تالیف قره عین المفسرین نامیده است.

آغاز « الحمد لله الذی جعل آیه النور مشکوة لهدایته و مصباحا لمعرفته سره و آیه » انجام (راجیا ان تكون هی مصباحی و قره عینی فی يوم الدين والحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۱۲ سطری - آیات با خط درشت و مرکب و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۳۱ برگ. کاغذ نسخه برنگهای آبی و سفید و سبز و قرمز و کبود است. اندازه ۲۱ در ۱۳ وقفی نائینی « ۱۵۵۱ »

۳۷۶ مظهر التبیان فی ترجمة الاتقان - ج ۱

فارسی - مترجم: سید علی اکبر بن مرتضی طباطبائی یزدی مدرس مدرسه منصوریه - شیراز. در تاریخ تحریر کتاب در قید حیات بوده و در فارسنامه « ج ۱ ص ۹۷ » ستایش شده - کتاب ترجمه کتاب اتقان سیوطی است که بخواش فرما نقرمای فارس شاهزاده حاج معتمد الدوله فرهاد میرزا تالیف نموده.

تفسیر خطی

آغاز « الحمد لله العنان المنان الذي خلق الانسان علمه البيان والبيان » انجام -
 « ووصول نسیمی از جهت تملطف و تعطف و مرحمتش عما قریب جلد ثانی این کتاب هم با تمام
 خواهد رسید و علی التوکل و منه التأيید و الحمد لله اولاً و آخراً » تاریخ تحریر محرم ۱۲۹۸
 خط نسخ ۳۳ سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده - روی سطور آیات خط شنجرفی کشیده شده .
 دارای ۱۸۷ برگ . اندازه ۳۵ در ۲۲ وقفی حاج قائم مقام « ۱۵۵۲ »

۳۷۷ معارج السئول و مدارج المأمول

عربی . مکرر شماره ۲۱۵ مفسر: کمال الدین حسن بن محمد بن حسن استرآبادی
 نجفی . کتاب فقه القرآن و در تفسیر آیات وارد در احکام و فروع است که در آن اخبار و اقوال را
 هم ذکر نموده و از عیون التفسیر تألیفش استخراج کرده - در مستدرک الوسائل (ج ۳ ص ۴۰۵)
 آمده که این کتاب علی الظاهر بهترین تالیفی است در زمینه خودش . تاریخ ختم تألیف ۸۹۱
 است . در آخر نسخه ۴۱۵ تاریخ فراغت از تألیف در عصر شنبه ۱۸ جمادی الثانی ۸۹۱ تعیین
 گردیده . واقف آن نسخه بخط خودش نوشته که مفسر مدفون در تون است . از کتاب برمی آید
 که مفسر شاگرد فاضل مقدار بوده . بالعمله بیش ازین ترجمه مفسر بنظر نرسیده . کتاب مرتب
 است بر یکمقدمه در بیان فوائد مقدمانی اصولی و منطقی و ابواب فقه (از باب تمهید بکتاب نموده)
 و خاتمه - اندکی از آخر نسخه افتاده .

آغاز (الحمد لله الذي ادار رحي نظام العالم بهبوب رياح احكام الشريعة المصطفوية)
 انجام موجود (فمن اعطى من جهة اخيه القاتل او ابدل دم) خط نستعلیق ۳۲ سطری - آیات
 و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۱۷ برگ . نسخه رطوبت رسیده - اندازه ۳۳ در ۲۰
 وقفی نایبی « ۱۵۵۳ »

مفاتیح الغیب

بشماره ۱۰۱۹ حکمت خطی بنکرید .

۳۷۸ مفردات القرآن

عربی . مکرر شماره ۲۱۹ - مؤلف: ابوالقاسم حسین بن محمد بن مفضل اصفهانی متوفای
 ۵۰۲ کتاب فرهنگ کلمات مفرد قرآن است با استدلال با شمار فصحاء و مرتب است به ترتیب
 حروف تهجی و چاپ شده . نسخه تا آخر حرف (ص) را دارد .
 آغاز (الحمد لله رب العالمین و صلوة « کذا » علی نبیه محمد و آله اجمعین قال الشیخ
 العالم) انجام موجود (و للشوكة التي يقابل بها الديك صبيحة) خط نسخ ۲۰ سطری - عناوین
 بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۶۲ برگ . اندازه ۲۴ در ۱۴ وقفی نایبی « ۱۵۵۴ »

مقاله در تفسیر آیه نور

منسوب به ملا میرزا جان باغزوی . این مقاله ضمیمه شماره ۳۰۰ حکمت خطی است .

تفسیر خطی

۳۷۹ مناظر الانوار و مظاهر الاسرار - ج ۱

عربی. مفسر: سید محمد تقی بن امیر مؤمن حسینی - نداشته میشود که مفسر همان صاحب کتاب نهایت التجرید باشد که ترجمه اش در باب حکمت گذشت. کتاب تفسیر وجیز و روانی است بمشرب عرفانی و اخلاقی - این جلد تا آیه ۲۹ از سوره بقره: «هو الذی خلق لکم مافی الارض جمیعاً ثم امنوی الخ» را دارد نسخه در روزگار مفسر نوشته شده - آغاز «الله احمد بمنه علی بسط قنون فواضله و ایاه اشکر بمونه علی نشر نواهی نوائله حمداً یجمع جمیع المحامد» انجام (وذلك ذریمة الی تعلیل خلق العالم الاصلح والالبق) تاریخ تحریر صفر ۱۲۴۱ خط نسخ ۱۹ سطری - دارای ۱۳۹ برگ. اندازه ۲۱ در ۱۵ و قفی میر سید علیخان طبیب بسال ۱۲۷۳ « ۱۵۵۶ »

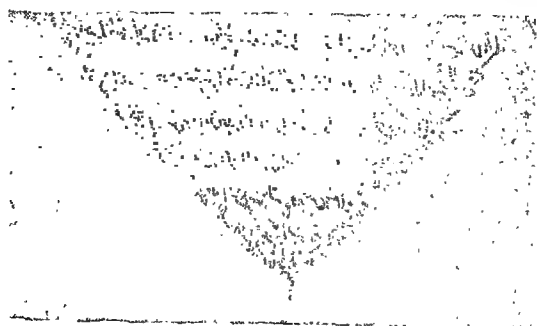
۳۸۰ منهج الصادقین فی الزام المخالفین

فارسی. مفسر: ملا فتح الله بن مولانا شکر الله کاشانی شریف متوفای ۹۸۸ شاگرد مفسر زواری معروف. از اعلام جامع روزگار خود است. کتاب تفسیری است روان و در آن هیچ هر طایفه از آیات و نکات عربیه آنرا متعرض شده و آرا بر پنج جلد مرتب داشته و زیاده بر ۱۷۰۰۰ بیت است (خلاصه این تفسیر را شماره ۱۱۹ ببینید) این نسخه جلد ۴ و از تفسیر سوره حضرت مریم تا اواخر سوره قرقانرا دارد. تاریخ ختم تألیف این جلد ۲۸ محرم ۹۸۲ است. نسخه که شماره ۲۱۳ است از سوره نساء تا آخر سوره انفال را حاوی است. آغاز (سوره مریم علیها السلام مکی است باجماع است و نود و هشت آیت است بمحمد عرافی) آخر نسخه افتاده. انجام موجود (و اصاب بالاوله صیبت حق تعالی) خط نه تعلق ۱۸ سطر. برگ اول دارای سراج مذهب نفس - آیات بخط نسخ و شجر ف نوشته شده. دارای ۳۲۲ برگ و مجدول بلاجورد و شجر ف و تحریر و طلا اندازه ۲۴ در ۱۸ بوسیله منتجب الدین در خرداد ۱۳۰۹ بکتابخانه تسلیم شد. « ۱۵۵۷ »

۳۸۱ منهج الصادقین

فارسی. مکرر پیش. این نسخه از اواخر سوره فرقان تا آخر سوره قاطر را دارد. اول نسخه افتاده - آغاز موجود «کشف آن نمیکرد از شما» انجام «و هر برگ را فراخور و باداش دهد والله اعلم بالصواب» نسخه مصحح و مقابله شده است - تاریخ تحریر محرم ۹۸۳ خط نستعلیق ۱۸ سطری. آیات بخط نسخ و شجر ف نوشته شد و دارای ۳۰۸ برگ و مجدول بلاجورد و شجر ف و تحریر و طلا در شماره پیش تاریخ تحریر نوشته نشده ولی بطور قطع نویسنده هر دو جلد یک نفر است و آن جلد هم در حد و تاریخ مذکور نوشته شده است. اندازه ۲۴ در ۱۸ بوسیله منتجب الدین در خرداد ۱۳۰۹ تسلیم کتابخانه شد. « ۱۵۵۸ »

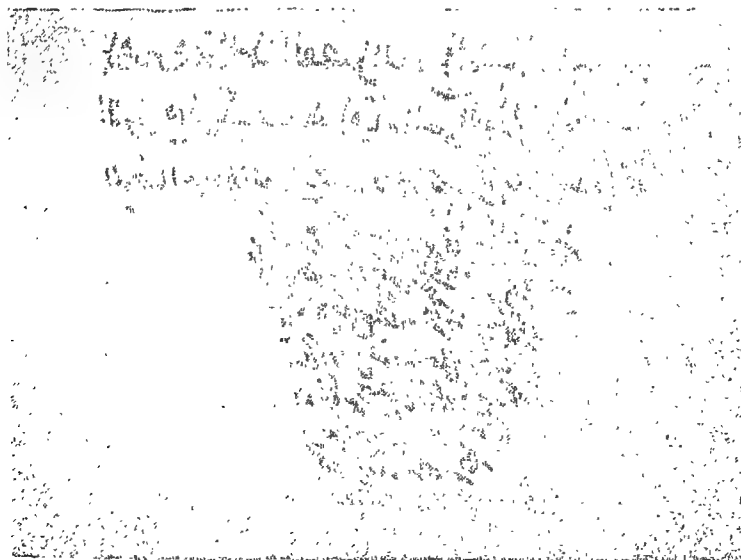
نشان مشی و اهتدایان و شایان (مینی، ۳۵۲ قطعه) از شاه معویه (۱۷۱ تا ۱۷۵) از آثار مملوکی است.
 در این نقشه ۴۲۷

(۱۷۱) بانچه مشی و اهتدایان (مینی، ۳۵۲ قطعه) از شاه معویه (۱۷۱ تا ۱۷۵) از آثار مملوکی است.
 در این نقشه ۴۲۷

نشان مشی و اهتدایان و شایان (مینی، ۳۵۲ قطعه) از شاه معویه (۱۷۱ تا ۱۷۵) از آثار مملوکی است.
 در این نقشه ۴۲۷

تفسیر خطی

مواهب علیّه

۳۸۲

فارسی - مکرر شماره ۱۸۳ مفسر: گمال الدین حسین کاشفی. مؤلف این تفسیر را پس از کتاب جواهر التفسیر تألیف کرده و بنام وزیر علیشیر نوائی معنون داشته. آغاز تألیف این کتاب در غره محرم ۸۹۷ بوده و در دوم شوال ۸۹۹ اختتام یافته. اسلوب این تفسیر چنین است که در دیباچه کتاب ذکر شده: «عجالتا الوقت را ترجمه میرا از تسکلیف و مهرا از اظهار فضیلت و خودنوائی رقمزده کاک بیان گردد» تا آنجا که میگوید: «و درین ترجمه بعد از ملاحظه حذف واضمار و تخصیص و تعمیم و حقیقت و مجاز واضح و آیت بر وجهی که شامل بعضی از وجوه تفسیری باشد مذکور خواهد شد و از اسباب نزول و قصص انبیاء علیهم الصلوٰه والسلام آنچه اصح و اشهر است بطریق خیر سمعت ذکر خواهد یافت و برخی از سخنان ارباب تحقیق در محاش صورت تلقین خواهد پذیرفت و چون قرائت جائز التلاوت بسیار است و اختلاف قرآء در حروف و الفاظ بیشمار در این اوراق کلمات قرآنی بروایت بکر از امام عاصم که قرائت او در بلاد خراسان صفت اشتهار و رتبه اعتبار دارد ثبت میگردد و بهر کلمه که حذف را با او مخالفت است و معنی آن سخن بسبب آن خلاف تغییر می یابد اشارتی میرود (ترجمه ترکی این کتاب را در باب تفسیر چاپی بنام مواکب بینید). این نسخه از اول تا آخر سورة کهر را دارد. آغاز (بعد از تعهید قواعد محمد الهی و تأسیس میانی تاخوانی) انجام (و بعد از کل حروف الفاء وصل علی جمیع الانبیاء والمرسلین والحمد لله رب العالمین) خط نستعلیق ۴۵ سطری - آیات بخط نسخ. اسامی سور و عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۷۰ برگ و مجدول بشنجرف - اندازه ۳۱ در ۲۰ و قفایابی « ۱۵۵۹ »

(حرف ن)

ناسخ التفاسیر

۳۸۳

فارسی - مفسر: سید محمد عصار - رویه مفسر چنین است که نخست خلاصه ترجمه آیات را بیان نموده پس از آن بذکر تناسب سور و آیات و نکات مستفاده از آیات پرداخته و بفوائد تفسیری و قرآنی کمتر متعرض شده است. موجودی ازین تفسیر از سورة فاتحه تا آیه ۶ از سورة مبارکه زمر: « ان الله لایهدی من هو کاذب کفار » است. ظاهراً مأثور خامه مفسر پیش از این نباشد. مؤلف در غره رجب ۱۳۵۱ شروع بتألیف این کتاب نموده و در اواخر ۱۳۵۵ از تألیف این جلد فراغت یافته. نسخه مسوده بخط دستی مفسر است. آغاز (الحمد لله الذی لاشیه له ولا نظیر) و صلی الله علی نبیه البشیر الذیر و علی اهل ینیه (انجام) برای آنکه برهان حسی مسئله را ثابت نماید پس فرمود ان الله لایهدی من هو

تفسیر خطی

کاذب کفار (خط نستعلیق مختلف السطر - کاغذ نسخه قرمز و آبی وزرد - دارای ۴۸۱ برگه .

اندازه ۲۷ در ۱۹ و قفسی مفسر در ۱۳۱۵ خورشیدی (۱۵۶۰)

۳۸۴ ناسخ و منسوخ

عربی . مکرر شماره ۲۲۴ . مؤلف: ابوالقاسم هبة الله بن سلامة بن نصر بن علی مقری مفسر نحوی بغدادی متوفای رجب ۴۱۰ شاگرد ابوبکر بن مالک قطیعی . از اعلام مفسرین و ادباء و از دیده نایبنا بوده (۱) کتاب در بیان آیات ناسخ و منسوخ است که مستخرج از ۹۵ تفسیر است .

آغاز پس از ذکر اسناد و سلسله رواة کتاب (الحمد لله الذی هدانا لاینه و جعلنا من اهلہ و فضلائہ بما علمنا من تنزیله) انجام (نسئل السلامة من الزیادة والنقصان والمنفعة من عنده . والحمد لله کما هو اهلہ و صلی الله علی رسولہ و آلہ و سلم تسلیماً کثیراً) کاتب محمد صالح یزدی - تاریخ تحریر ۵ ذی قعدة ۱۰۴۹ خط نسخ ۱۰ سطر - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۳۹ برگه . اندازه ۱۹ در ۱۲ و قفسی فهرستی « ۱۵۶۳ »

۳۸۵ ناسخ و منسوخ

عربی . مؤلف از اعلام امامیه است که شناخته نشد . از دیباچه بر می آید که مؤلف را تألیفی دیگر در تفسیر است که مطالب این کتاب را در آن مندرج داشته و متعرض شده است - عناوین کتاب پس از دیباچه بشرح زیر است : « باب من مقدمة ذلك العلم اعلم ان النسخ هو زوال مثل الحكم الثابت الخ - فصل النسخ فی کلام العرب هو الرفع للشیئی و جاء الشرع بما یفرق العرب الخ - فصل اعلم ان النسخ یصح دخوله فی الاخبار الخ - فصل واعلم ان السور التي یدخلها النسخ والمنسوخ خمس وعشرون سورة الخ - فصل وقد رد الله علی من انی ذلك الخ . » سپس شروع به بیان آیات ناسخه و منسوخه ترتیب سور نموده .

آغاز (الحمد لله الذی لم ینسخ من آية الا وقد اتی بخیر منها او مثلها والصلوة علی محمد و عترته المصومین فی قولها و فعلها) انجام (و کذا العمودین واختلاف فی نزولها) کاتب زین العابدین بن حاج محمد رضا ارومی - تاریخ تحریر ۱۲۳۹ در کربلا . خط نسخ ۲۱ سطر - عناوین بشنجرف نوشته شده - دارای ۱۶ برگه . اندازه ۲۱ در ۱۵ و قفسی نائینی . « ۱۵۶۲ »

۳۸۶ ناسخ و منسوخ

عربی - اول و آخر نسخه افتاده است . بهمن جهت مؤلف شناخته نشد - مینماید که مؤلف از اهل سنت و جماعت است . کتاب در بیان آیات ناسخه و منسوخه است طبق ترتیب سور قرآنی . در پشت برگ اول نسخه بخط مایر نوشته شده : « رسالة ناسخ و منسوخ خط شیخ بهائی علیه الرحمة »

(۱) معجم الادباء ج ۷ ص ۲۴۳

تفسیر خطی

لیکن اسلوب خط میرساند کہ کتاب بیش از روزگار شیخ بهائی نوشته شده - نسخه پرہ و تلف عرضه داشته و تصحیح شده است .

آغاز موجود (حتی یعلموا الجزیة عن یدہم صاغرون ومنها ما کان اهل العقود علیہ)
انجام موجود (سورة الطارق فیہا من المنسوخ آیة واحدة وہی قوله تعالی) بخط نسخ ۹
سطری - عناوین بشنجرف نوشته شده دارای ۷۰ برگ . اندازہ ۲۳ در ۱۷ و قفی ناہینی « ۱۵۶۱ »

۳۸۷ نور الانوار و مصباح الاسرار

عربی - مفسر : رضی الدین محمد بن محمد تقی حسینی نجفی الاصل شیرازی منشأ
اسفہانی مسکن (۱) از افاضل محدثین در نیمہ ۱ سدہ ۱۲ ہجری قمری . در تراجم موجودہ
شرح احوال مفسر دہدہ نشد . لیکن در اجازہ کہ مفسر برای ملا یحیی بن ملا نبی بچستانی
در پشت کتاب جامع الاحکام (۴) نوشته عصر مفسر شناختہ شد بمرقوم در آن اجازہ اسانید
و مشایخ مفسر شیخ عبد علی حویزی صاحب تفسیر نور الثقلین و شیخ حر عاملی (۳) و شیخ قاسم
بن محمد کاظمی نجفی (۴) و شیخ صالح بن عبد الکرم بحرینی (۵) است . تاریخ اجازہ مذکور
او آخر رمضان ۱۱۰۷ است کہ اشتباہا ۱۰۱۷ نوشته شدہ . کتاب تفسیری است باخبار بحذف
اسانید و شامل جہات قراآت و ترکیبی است و آثار چنین توصیف کردہ : « فالتمس منی جماعۃ
من الاخوان ان افسر لهم القرآن بطریق الموعظہ والبيان و رایت ان ذلک لا یجوز بدون النص من
الائمة الاعلام » تا آنجا کہ گفتہ : « فاردت ان اجمع کتابا یشتمل علی القراآت و التراکیب
و اکثر الاقوال و التفسیر و فوائد لم یطلع علیہا الا النحاریر و ما وصل الینا من کلام الائمة الا طہارہ
تاریخ تالیف کتاب دانستہ نشد لیک از نامبردن مفسر این کتابرا در اجازہ مذکور دانستہ می
شود کہ تالیف این کتاب بیش از ۱۱۰۷ است - این جلد تا آخر سورہ بقرہ را دارد . گمان
میرود نسخہ در عصر مفسر نوشته شدہ باشد .

آغاز (الحمد لله الذی خلق الانسان فی احسن تقویم و ارسل الیہ الرسل لیبہدیه الی الصراط
المستقیم) انجام (کان الرجل اذا تعلم سورة البقرة جدد فینا ای عظم) خط نسخ ۳۱ سطری .
آیات بشنجرف نوشته شدہ . نسخہ رطوبت رسیدہ - دارای ۲۲۹ برگ - اندازہ ۳۷ در ۲۵
بوسیلة منتجب الدین در اسفند ۱۳۰۹ بکتابخانہ تسلیم شد . (۱۵۶۷)

۳۸۸ نور الانوار

عربی . مکرر بیش - این جلد از سورہ کہف تا آخر سورہ فاطر را دارد . ظاہر این نسخہ

(۱) مرحوم حاج عماد مؤلف را بنام (رضی الدین محمد بن محمد تقی حسینی اقلسی
تفریسی) ضبط کردہ است . (۲) تالیف مؤلف این کتاب کہ بشمارہ ۱۹۸۱ ہومی کتاب اخبار خطی
است . تاریخ ختم تالیف ان ۱۱۰۵ است (۳) متوفای ۱۱۰۴ (۴) متوفای ۱۱۰۰ الذریعہ ج ۱ ص ۲۲۶
(۵) متوفای ۲۷ رجب ۱۰۹۵ یا ۹۸۱ نجوم الدماء ص ۸۴

تفسیر خطی

نیز در روزگار مفسر نوشته شده است.

آغاز «سورة الكهف مكية - وقال ابن عباس الا قوله واصبر نفسك الآية» انجام
«وما رضيت لنفسي منك ما رضيت به لنفسك مني ثم قال عز وجل ولكن يؤخرهم الى اجل
مسمى الآية تمت» خط نسخ ۳۱ سطری - آیات بشنجرف نوشته شده - دارای ۲۲۹ برگ -
اندازه ۳۷ در ۲۵ بوسیله منتجب الدین در اسفند ۱۳۰۹ بکتابخانه تسلیم شد (۱۵۶۶)

۳۸۹ نور الثقلین ج ۲ و ۱

عربی - مکرر شماره ۲۲۲ مفسر : شیخ عبد علی بن جمعه عروسی حویزی شیرازی.
روایت میکند از مولانا قاضی علینقی بن شیخ ابوالعلاء محمد هاشم طغانی گهری فراهانی
شیرازی اصفهانی یکی از استادان محدث جزائری است - کتاب تفسیر است باخبار و مائورات
از خاندان عصمت و مرتب بر ۴ جلد است : جلد ۱ از اول قرآن تا آخر سورة انعام است
تاریخ فراغت از تالیف روز آدینه ۲۷ شعبان ۱۰۶۵ در شیراز در مدرسه خواجه محمد مقیم
بن محمد امین شهر بکاتبی است - جلد ۲ مشتمل بر سورة اعراف تا آخر سورة کهف -
تاریخ فراغت از آن عصر دو شنبه ۲۴ رمضان ۱۰۶۶ در شیراز بوده است - پنداشته میشود
که این مجلد در روزگار مفسر نوشته شده است .

آغاز (الحمد لله الذي نزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيرا) انجام «لا يشرك
معه في الخلافة من ليس ذلك له ولا هو من اهله» کاتب محمد طاهر بن حسن - تاریخ
کتابت پنجشنبه ۸ جمادی الاول ۱۰۷۸ خط نسخ ۲۵ سطری. ابواب و عناوین در متن و حاشیه
بشنجرف نوشته شده - دارای دو سرلوح زمینه طلا و مجدول بلاجورد و بشنجرف و تحریر و طلا
دارای ۴۷۸ برگ - اندازه ۳۰ در ۱۷ وقفی نائینی «۱۵۶۳»

۳۹۰ نور الثقلین ج ۳ و ۲

عربی - مکرر پیش جلد ۳ از سورة مریم ۴ تا آخر سورة فاطر را دارد - تاریخ
ختم تالیف آن بامداد ۲۵ ماه مبارک ۱۰۷۱ بوده - جلد ۴ مشتمل است بر سورة مبارکه یس
تا آخر قرآن - تاریخ ختم تالیف آن ۱۶ ذیحجه ۱۰۷۲ است

آغاز «فی کتاب نواب الاعمال باسناده عن ابي عبد الله قال من ادى من ادمن» انجام (جمع القرآن
الاوصی محمد صلوات الله علیهما» کاتب محمد بن نعمت طبسی - تاریخ تحریر ۱۷ ربیع الثانی
۱۱۶۲ خط نسخ ۲۵ سطری - عناوین در متن و حاشیه بشنجرف نوشته شده - دارای ۴۸۳
برگ - اندازه ۳۴ در ۲۰ وقفی نائینی «۱۵۶۵»

عربی . مفسر : سید هاشم بن سید سلیمان بن سید اسماعیل بن سید عبد الجواد کتکانی توبلی معروف بعلامه بحرینی . متوفای ۱۱۰۷ « یا ۱۱۰۹ » در دین نعی . مدفون در دینه توبل در مقبره ماتنی از اعلام جامع و از محدثین متبحر و از مشایخ شیخ حر عاملی است . روایت میکند از سید عبد العظیم بن سید عباس استرآبادی و شیخ فخر الدین طریحی « ۱ » تفسیری است حدیثی که پیش از تفسیر هدایة القرآنیه « ۲ » تألیف نموده . بنای مفسر در این کتاب تفسیر آیات است با حدیث مرویه از مشایخ معتمد و علماء معتبر امامیه . در تفسیر آیه که حدیث صحیحی نیافته است . مرویات علی بن ابراهیم قعی را ذکر نموده و آن احادیثی که بروایت ابن عباس آورده بنقل و طریق امامیه است . کتاب را مصدر داشته بدیباچه و ۱۲ باب در مطالب مقدماتی تفسیر بشرح ذیل : باب ۱ فی فضل العالم والمتمم ۲ فی فضل القرآن وحاملیه ۳ معنی الثقلین ۴ ان القرآن فیہ تیان کمال شیئی ۵ ان القرآن له ظهور و بطن و عام و خاص و محکم و متشابه و ناسخ و منسوخ الخ ۶ ان الائمة عندهم القرآن الذی انزل علی رسول ص ۴ و يعلمونه ۷ فی النهی عن تفسیر القرآن بالرأی ۸ فیما نزل علیه من القرآن من الاقسام ۹ نزل القرآن بایک لغتی و اسمی یا جاره ۱۰ العلة لم اتی القرآن باللسان العربی وان المعجز فی نظمہ ولم یار جدیداً علی ممر الازمان ۱۱ فی ذکر الكتب الماخوذ منها الكتاب ۱۲ فی اول سورة نزلت و آخر سورة . و روایات الجنات این کتاب را بنام « الهادی و ضیاء النادی » در دو جلد یاد کرده . نسخه صدری و ذیلاً ناتمام است . موجودی فسمتی از دیباچه است . تاقسمتی از تفسیر آیه آخر از سورة نساء : « یستفتونک قل الله یتفیکم » است . در دیباچه سید ابوالحسن علی بن محمد بن عبد الجواد حسینی نامی را بمدح و تمجید یاد کرده .

آغاز موجود (زید رفعة و مقام السید السند و الکشف المعتمد) انجام و وجود (و ذلک کله اذالم یکن للعبت واد) خط نسخ ۲۱ سطری . دارای ۱۹۴ برگ انداؤه ۲۵ در ۱۹ وقفی حاج سید رضا قوجانی بوسیله فرزندش جواد قوجانی ۱۰ مرداد ۱۳۲۴ تسلیم کتابخانه شده ۶۶۸۵

تفسیر چایی

- تفسیر چایی -

(حرف الف)

۵۲ آلاء الرحمن فی تفسیر القرآن ج ۱

عربی. مؤلف شیخ محمد الجواد بلاغی - کتاب تفسیری است جامع و نقاوه تفاسیر فریقین امامیه و اهل سنت و جماعت « بخامه روان و اسلوب تحقیقی نگاشته شده . و مصدر است بمقدمه مفصل در مطالب مقدمانی و مذیل است بفرست مطالب . بطوریکه گفته شده این کتاب آخرین اثر خامه مؤلف است . این جزء تا آخر سوره آل عمران را دارد و پیش از اتمام جزء ۲ در گذشته - چاپ سربیی صیدا : چاپخانه عرفان . سال ۱۳۵۱ و قفیی شیخ جواد در فروردین ۱۳۱۳ « ۶۸۶ »

۵۳ آیات الاحکام

عربی - مکرر شماره ۲۳۱ خطی - مفسر: فاضل مقداد - کتاب معلق است ببارانی از کتب مختلفه چاپ سنگی تهران - خط نسخ سال ۱۳۱۳ و قفیی فهرستی « ۸۱۴ »

۵۴ - ۵۵ آیات الاحکام

عربی . مکرر شماره ۲۳۶ خطی . مفسر: مقدس اردبیلی - چاپ سنگی تهران . خط نسخ سال ۱۳۰۵ و قفیی فهرستی - و قفیی قائم مقام « ۶۸۷ » و « ۶۸۸ »

۵۶ آیات ذوالقرنین

فارسی . مؤلف معاصره: عطاء الله شهاب پور . این رساله که از سلسله نشرات انجمن تبلیغات اسلامی تهران است تفسیر آیات شریفه و آمده در شان ذوالقرنین است . چاپ سربیی تهران چاپخانه تابان . چاپ دوم شهر پور ۱۳۴۳ خریداری آستان قدس در شهر پور ۱۳۴۴ « ۱۰۰۵۱ »

۵۷ آیات الرجعه

فارسی - مؤلف . حاج میرزا محسن عماد مدرس اردبیلی منخلص به عالی . کتاب در ترجمه و تفسیر آیات داله بر مسئله رجعت است . تاریخ ختم تألیف ۱۴ ربیع الاول ۱۳۵۷ است . کتاب مصدر است بمقدمه از احمد مدرس خوشنویس - چاپ سربیی تهران . چاپخانه مرغزی در تیر ۱۳۱۸ و قفیی کتاب فروشی مرغزی تهران در شهر پور ۱۳۱۸ « ۶۷۶۷ »

۵۸ آیات الولاية ج ۱

فارسی . مفسر: میرزا ابوالقاسم ذهبی شیرازی - کتاب ترجمه و تفسیر ۱۰۰۱ آیه نازل در شان خاندان عصمت و علیهم السلام است که فریب ۳۰۰ آیه نزولش در باره آنان اتفاق فریقین است و بقیه بطریق امامیه است - چاپ سنگی تهران - خط نسخ - و قفیی فهرستی (۶۸۹) - ۴۶۲ -

تفسیر چاپی

۵۹ آیات الولاية ج ۱ و ۲

فارسی - مکرر پیش. از صفحه ۳۵۲ از جلد یکم تا صفحه ۳۳ از جلد دوم افتاده است. چاپ سنگی تهران: چاپخانه میرزا علی اصغر - بسال ۱۳۲۳ و قفای محمد تهرانی در مهر ۱۳۱۶ (۶۹۰)

۶۰ الاتقان ج ۱ و ۲

عربی - مکرر شماره ۲۴۲ خطی - مفسر: جلال الدین سیوطی - کتاب اعجاز القرآن در حاشیه این کتاب مدون است. چاپ سری مصر: چاپخانه ازهریه بسال ۱۳۱۸ و قفای نائینی (۶۹۱)

۶۱ الاتقان

عربی. مکرر پیش. چاپ سنگی هندوستان - خط نسخ. بسال ۱۲۸۰ و قفای حاج قائم مقام (۶۹۲)

اجوبة المسائل

فارسی. مفسر: حاج زین العابدین خان کرمانی. تفسیر برخی از آیات مبارکه قرآن است که در پاسخ از پرسش حاج میرزا علی اکبر آقای ج- و رابچی تبریزی تألیف نموده تاریخ ختم تألیف ۶ ذی قعدة ۱۲۳۹ است. چاپ سنگی تبریز خط نسخ ۱۳۴۴ این کتاب ضمیمه کتاب شماره ۱۶۳ تفسیر است.

۶۲ احسن القصص

فارسی. مکرر شماره ۳۳۵ خطی. مفسر: معین الدین فراهی. چاپ سنگی خط نستعلیق تهران ۱۲۷۸ خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ (۸۲۴۹)

ارشاد العقل السليم الى مزايا الكتاب الكريم

بینید تفسیر ابوالسعود را

۶۳ اسباب النزول

عربی - مکرر شماره ۲۴۳ خطی. مفسر: ابوالحسن علی بن احمد واحدی - کتاب التامخ والمنسوخ در حاشیه این کتاب تدوین شده - چاپ سری مصر چاپخانه هندیه بسال ۱۳۱۵ و قفای نائینی (۶۹۳)

۶۴ اسرار الايات

عربی - مکرر شماره ۲۴۴ مفسر: ملا صدرا. کتاب محشی بحواشی آخوند ملا علی نوری است - این کتاب در صفحه ۹۲ پایان می رسد. پس از آن بقیه شرح مشاعر آخوند ملا اسمعیل اصفهانی است - چاپ سنگی تهران بخط نسخ سال ۱۳۱۹ - و قفای فهرستی (۶۹۴)

تفسیر چایی

۶۵

اسرار العشق

فارسی - مفسر: شیخ اسدالله کلایکانی متخصص شمس - ترجمه اش بنظر نرسید
از کتاب نمایان است که مفسر هنگام چاپ کتاب میزیسته. کتاب مثنوی است عرفانی در تفسیر و
تاویل سوره مبارکه یوسف ۴ و مذیل است بنظم داستان ملاقات حضرت موسی و خضر و برخی از
غزلیات مفسر و مصدر است بدیباچه عرفانی - چاپ سنگی بخط نستعلیق اصفهان ۱۳۴۳ چاپخانه
فوهنگ - خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ (۸۲۸۴)

۶۶-۶۷-۶۸ اصفی

عربی - مکرر شماره ۲۴۶ خطی - مفسر: فیض کاشانی - کتاب مذیل است بوصیت
نامه حضرت امیرالمؤمنین ۴ بکمال بن زیاد که در نسخه متعارفه نهج البلاغه نیست و هم ترجمه
فیض بخامنه ناشر کتاب آقای عیسی مستوفی علی آبادی. چاپ سنگی تهران - خط نسخ بسال
۱۳۵۴ - خریداری آستان قدس در فروردین ۱۳۱۵ وقفی میرزا عبسی علی آبادی در خرداد
۱۳۱۵ وقفی محمد باقر علی آبادی در اردیبهشت ۱۳۱۶ (۶۹۵) و (۶۹۶) (۶۹۷)

۶۹-۷۰ اعجاز البیان فی تفسیر ام القرآن

عربی - مفسر: صدرالدین محمد قنوی - کتاب تاویل عرفانی سوره مبارکه فاتحه
الکتاب است. کشف الظنون (ج ۱ ص ۱۲۰) اینکنا برا بنام اعجاز البیان فی کشف بعضی
اسرار ام القرآن ضبط نموده. کتاب مصدر است به ترجمه مفسر از احمد حسنی حسینی جیلی -
چاپ سربی حیدرآباد: چاپخانه دائرة المعارف نظامیه بسال ۱۳۱۰ قمری وقفی نائینی - وقفی فهرستی
(۷۲۷) و (۷۲۸)

اعجاز القرآن

عربی. مؤلف: قاضی ابوبکر محمد بن طیب بن محمد بن جعفر بن قاسم بصری اشمری
معروف بباقلائی متوفای شنبه ۸ روزمانده از ذیقعده ۴۰۳ مدفون در باب الحرب بغداد «ا»
از اعلام متکلمین است. در انساب سمعانی آمده که مؤلف مقیم بغداد و در آن شهرستان
از ابوبکر احمد بن جعفر بن مالک قطیعی و هم از ابو محمد عبدالله بن ابراهیم بن ماسی و نیز از
ابو احمد حسین بن علی تعمیمی نیشابوری سمع حدیث نموده. در رد رافضیه و معتزله کتابهای
زیاد پرداخته. داستان رسالتش از جانب عضدالدوله بویهی به نزد پادشاه روم و مباحثاتش
در انساب سمعانی و مجالس المؤمنین مذکور است - کتاب در اثبات اعجاز قرآن وقفی
شهرت و دیگر از شبهات متداوله در آله دوره است نسبت بقرآن اینکتاب در حاشیه الاتقان
شماره ۶۰ تفسیر چایی مدون است

(۱) وفيات الامیان ج ۲ ص ۵۶

تفسیر چایی

۷۱ اعجاز القرآن و البلاغة النبویه

عربی - مؤلف: مصطفی صادق بن عبدالرزاق رافعی متولد ۱۸۸۰ متوفای ۱۹۳۷م - از فضلالی نامی مصر و اصلاً از اهل طرابلس شام است. کتاب در بیان اعجاز قرآن است از جهات تاریخی و کیفیت جمع و تدوین و ترتیب و حکمت نزول و جهات لغوی و بلاغت و قرآنت و تأثیر آن در فرهنگ و نهضت اسلامی و کیفیت تحدی و معجزه بودن آن و مذیل است بمبحثی در بلاغت حضرت رسول اکرم ص ۳۴ چاپ سری مصر: چاپخانه الاستقامه. چاپ چهارم ۱۳۵۹ خریداری آستان قدس در شهر بور ۱۳۲۴ « ۱۰۰۰۵ »

۷۲ اعجاز قرآن و بلاغت محمد ص ۴

فارسی . مؤلف: مصطفی صادق رافعی . مترجم معاصر: عبدالحسین ابن الدین . این کتاب ترجمه کتاب شماره ۱۱۳۸ است . چاپ سری تهران چاپخانه شرکت تضامنی علمی در ۱۳۲۰ خورشیدی . خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ « ۸۳۰۰ »

اتصاف

عربی - مؤلف: ابن منیر ناصرالدین احمد بن محمد بن منصور (یامینر) جذامی اسکندری مالکی. قاضی اسکندریه متولد ۶۲۰ متوفای غره ربیع الاول ۶۸۳ (۱) کتاب حاشیه بر تفسیر کشاف است. مطالب کتاب بعنوان: « قال محمود - قال احمد » است . کتاب رداست بر آن قسمت از مطالبی که در تفسیر کشاف بررد مذهب معتزله ذکر شده و نیز متعرض جهات اعرابی گشته . اینکتاب را در حاشیه ج ۱ و ۲ کشاف بشمارهای ۲۳۴ و ۲۳۵ ببینید .

۷۳ انس النفوس فی ذکر منح الملك القدوس ج ۱

عربی . مؤلف: سید ابکر بن علی مصلح - کتاب مجموعه ایست شامل نکات و مطالب مربوطه به برخی از آیات و فوآئد متفرقه و آنرا چنین توصیف کرده: « ان یجمل نبذة مستحسنة فی بعض ذکر آیات من القرآن لطرق الحق مبینة و آداب و حکایات غیر معینه و مسائل و جوابات متقنه » تاریخ فراغت از تالیف شب ۱۴ محرم ۱۲۸۱ است . کتاب مصدر است بفهرستی منظوم موسوم بمقدالمروس و مذیل است بتقاریظی از فضلاء آن عصر . چاپ سنگی بمبئی خط نسخ بسال ۱۲۸۲ نسخه موریا نه خورده است . وقفی حاج سید محمد شوستری « ۶۹۸ »

۷۴-۷۵ انوار التنزیل

عربی - مکرر شماره ۲۳۸ خطی . مفسر: قاضی بیضاوی - حاشیه اول شیخ بهائی و عباراتی متفرقه از کتب تفسیر بر کتاب تعلیق شده - چاپ سنگی تهران خط نسخ . بسال ۱۲۸۲ - وقفی نائینی - وقفی رکن الدوله بسال ۱۲۹۹ « ۶۹۹ » و « ۷۰۰ »

تفسیر چاپی

انوار التنزیل

۷۶

عربی - مکرر پیش - چاپ سنگی تهران. خط نسخ سال ۱۲۷۲ وقفی فهرستی «۷۰۱»

ایقان در اوامر و نواهی قرآن

۷۷

فارسی - مؤلف: سید حسین عرب باغی - کتاب ترجمه آیات امری و نهی است

و بمقتدای آیات الاحکام است. کتاب در دو فصل ترتیب یافته: ۱) در اوامر و ۲) در نواهی قرآنیه تاریخ ختم

تالیف سلخ جمادی الثانی ۱۳۴۵ است. چاپ سنگی ارومیه چاپخانه تمدن بخط نستعلیق -

سال ۱۳۴۶ - وقفی مؤلف - در سال ۱۳۱۶ خورشیدی «۸۰۷»

(حرف ب)

بحر الاسرار

۷۸

فارسی - مکرر ۲۵۶ مفسر: مظفرعلیشاه چاپ سنگی نستعلیق گرمان سال ۱۳۲۹ خریداری

آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ (۸۳۸۸)

۷۹ - ۸۰ بحر المحبه فی اسرار الموده

عربی - مفسر: شیخ احمد غزالی. کتاب تفسیر سوره حضرت یوسف است بمشرب

اخلاقی و حاوی اباب مطالب عرفانی است - چاپ سربى بمبئی: چاپخانه ناصری وقفی فهرستی -

وقفی نائینی «۷۰۲» و «۷۰۳»

۸۱ بدایع البیان فی جامع القرآن

فارسی - مؤلف: سید مهدی بدایع نکار تفریسی متخلص بلاهوتی. مختصر است و جیز

در کیفیت قرآن از بیان جمع و قرات و ناسخ و منسوخ و مورد نزول و نواب سور که در هشت باب

ترتیب یافته. تاریخ تألیف صفر ۱۲۴۶ است. چاپ سربى تهران: چاپخانه عالی - ۱۳۱۹

خورشیدی خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ «۸۳۹۵»

برهان البیان

۸۲

عربی. مفسر: حاج سید ابوالقاسم وضوی قمی کشمیری لاهوری - رساله تفسیر آیه ۵۲

از سوره نور آیه استخلاف: «وعد الله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفنکم فی الارض»

است و مربوط بمسئله امامت است. تاریخ ختم تألیف ۲۰ صفر ۱۳۱۷ است. چاپ سنگی لاهور

خط نستعلیق. سال ۱۳۱۷ وقفی شجعی در فروردین ۱۳۱۵ «۷۱۰»

۸۳ البرهان فی تفسیر القرآن ج ۱ و ۲

۸۳

عربی - مفسر: سید هاشم بحرینی. کتاب تفسیر مفصلی است باخبار مأثوره از خاندان عصمت

بی آنکه اندک شرح و توضیحی از خود آورده باشد و مصدر و مذیل نموده است بابوایی در مطالب

تفسیر چاپی

مقدمائی مربوط به تفسیر . مفسر کتاب را بشاه سلیمان صفوی اهداء نموده . تاریخ ختم تألیف ۳ ذیحجه ۱۰۹۵ است . کتاب مرتب بر ۶ جلد بوده و در چاپ مرتب بر ۴ جلد و ضمن دو جلد صورت گرفته . این مجلد از اول قرآن تا آخر سوره کاف است . چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۰۲ وقعی فهرستی « ۷۰۴ »

۸۴ البرهان فی تفسیر القرآن ج ۳ و ۴

عربی . مکرر شماره پیش . این مجلد از اول سوره مبارکه مریم تا آخر قرآن است . چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۳۰۲ وقعی فهرستی « ۷۰۵ »

۸۵-۸۶ البرهان فی تفسیر القرآن ج ۱ و ۲ و ۳ و ۴

عربی . مکرر پیش . وقعی نائینی « ۷۰۶ » و « ۷۰۷ »

۸۷-۸۸ البرهان فی تفسیر القرآن ج ۱ و ۲ و ۳ و ۴

عربی . مانند پیش . خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ « ۷۰۸ » و « ۷۰۹ »

۸۹-۹۰-۹۱ بیان السعاده فی مقامات العباد

عربی . مفسر : حاج ملا سلطان علی گنابادی . تفسیر است نسبت جامع نکات ادبی و مضامین اخبار و رموز و تاویلات عرفانی و مصدر است به ۱۴ فصل در مطالب مقدماتی . تاریخ ختم تألیف ۱۴ صفر ۱۳۱۱ است . چاپ سنگی تهران . خط نسخ . چاپخانه سید مرتضی . سال ۱۳۱۴ وقعی فهرستی . خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ . وقعی نائینی « ۷۱۱ » و « ۷۱۲ » و « ۷۱۳ »

(ح ر ف ت)

۹۲ تاریخ قرآن

فارسی . مترجم معاصر : ابوالقاسم سحاب . ترجمه کتاب « تاریخ قرآن » تألیفی حاجی میرزا ابوعبدالله زنجان (۱) است . کتاب در بیان تاریخ و محل نزول آیات و ترتیب سوره ها و کیفیت جمع آوری و کتابت قرآن و غیرها است و مصدر است . ترجمه مختصری در شرح احوال حضرت پیغمبر خاتم ص ۴ و مذیل است . ترجمه منتخبی از کتاب « محمد و قرآن » (۲) چاپ سری

(۱) استاد دانشگاه تهران و عضو مجمع علمی عربی دمشق . متولد در ۱۳۰۹ هـ - ق متوفای او اخرتیر ۱۳۲۰ از خاندان علمی قدیمی زنجان فرزند شیخ الاسلام میرزا نصرالله بن حاج میرزا عبد الرحیم بن نصرالله بن محمد بن علی است . مقدمات و مبادی فقه و اصول را در زنجان خوانده . علوم عقلی و ریاضی را در تهران نزد میرزا ابراهیم فلکی (متوفای ۱۳۵۱) شاگرد میرزا ابوالحسن جلوه و میرزا محمد حسن آشتیانی (فرا گرفت علوم نقلی را در نجف خدمت سید محمد کاظم طباطبائی یزدی و شریعت اصفهانی تحصیل نموده . مشایخ حدیثش از امامیه سید حسن صدرالدین کاظمینی است و از اهل سنت و جماعت سید محمد و دشکری آوسی و سید محمد بدرالدین بن یوسف دمشقی است . (شهید آقا فضله ص ۲۵۲)

(۲) تألیف خطیب کاظمی . این کتاب حاوی گفتار و کواهی دانشمندان اروپا و بزرگان علماء نصاری درباره وجود مقدس حضرت ختمی مرتبت صائم و قرآن مجید است .

تفسیر چاپی

تهران: چاپخانه شرکت مطبوعات در ۱۳۱۷ خورشیدی. وقفی مترجم در اسفند ۱۳۱۷ « ۶۹۱۸ »

تاویلات

۹۳-۹۴

عربی. مکرر شماره ۲۵۸ خطی - مفسر: ملا عبدالرزاق کاشانی است و اشتباهاً باسم محبی الدین عربی چاپ شده است. چاپ سنگی - خط نسخ محل چاپ گمان میرود بمبئی باشد. تابخ چاپ سال ۱۲۹۱ وقفی فهرستی - وقفی نائینی « ۷۱۴ » و « ۷۱۵ »

تبیان ج ۲۱

۹۵

ترکی. مفسر: عیتابی محمد افندی. کتاب تفسیر ساده ایست باخبار و ترجمه بیشتر مینماید - تاریخ فراغت از تألیف ۱۱۱۰ است. این مجلد از اول قرآن تا آخر سوره نحل را دارد. تفسیر مواکب در حاشیه این کتاب تدوین شده است. چاپ سربی اسلامبول چاپخانه شرکت صحافیه عثمانیه بسال ۱۳۲۰ وقفی مهرمنیر دردی ماه ۱۳۱۳ « ۷۲۳ »

تبیان ج ۴۳

۹۶

ترکی. مکرر شماره بیش - این مجلد از سوره اسراء تا آخر قرآن را دارا است. مشخصات کتاب و واقف مانند شماره پیش - سال چاپ ۱۳۲۴ « ۷۲۴ »

تحفة الخواص فی تفسیر سورة الاخلاص

۹۷

عربی. مفسر: حاج شیخ محمد جعفر شیرازی معروف به حاج شیخ آقا - مخزنه رست در تفسیر سوره مبارکه توحید که بر یک مقدمه و یک مقصد و خانمه ترتیب یافته. تاریخ ختم تألیف شنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۵۲ است. چاپ سنگی بخط نستعلیق محل چاپ شیراز چاپخانه سعادت بسال ۱۳۵۲ - وقفی حاج شیخ آقا در شهر یور ۱۳۱۳ « ۷۱۶ »

تفسیر

۹۸

فارسی. - مفسر: معاصر: سید کاظم (بن سید محمد) عصار استاد دانشگاه تهران کتاب تقریرات درسی دوساله « ۱۳۱۵ و ۱۳۱۷ خورشیدی » است که در مؤسسه وعظ و خطابه گفته. این تفسیر بمشرب عرفانی است و از آیه: « مالک يوم الدين » تجاوز نکرده - چاپ سربی تهران سال ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۷ نسخه از برك ۲۴ تا ۴۰ را ندارد. اهدائی وزارت فرهنگ از ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۷ « ۷۶۳۰ »

تفسیر

۹۹

فارسی. - مکرر پیش - چاپ سربی تهران - این نسخه نیز از برك ۲۴ تا ۴۰ را ندارد سال چاپ از ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۷ است. اهدائی وزارت فرهنگ از ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۷ « ۷۶۳۱ »

تفسیر آیة دخان و سوره های توحید و فلق و ناس

عربی. مفسر: شیخ الرئيس - چهار مقاله است در تفسیر آیه: « ثم استوی الى السماء »

تفسیری چایی

وهی دخان « (آیه ۱۱ ثانیه آیه ۱۲ سورة دخان) وهم تفسیر سه سورة آخر قرآن - ابن مقالاتی دربی را در حاشیه شرح هداية الحكمه شماره ۳۸۹ حکمت چایی از صفحه ۲۹۶ تا صفحه ۳۲۰ ببینید .

تفسیر آیه نور ۱۰۰

عربی . مکرر شماره ۲۷۷ خطی . مفسر : ملا صدرا - چاپ سنگی بخط نسخ چاپخانه آقا مرتضی در تهران بسال ۱۳۱۲ وقفی فهرستی « ۷۱۷ »

تفسیر آیه نور ۱۰۱

عربی . مفسر : شیخ محمد هادی بن محمد امین تهرانی . متوفای ۱۳۲۱ در نجف مدفون در یکی از غرفه های شمالی صحن روضه مقدسه علوی ۴ (۱) از شاگردان شیخ انصاری و شیخ العراقرین شیخ عبدالحسین تهرانی (۲) است . ازین کتاب برمی آید که مفسر از احفاد مجلسی است . مفسر از اعلام جامع و از اساتید فن فقه و اصول و مقیم در نجف و در علم اصول فقه دارای مسائل مخصوصی بوده و ازینرو ارزشی برای آراء اعلام متقدمین آن عالم فائل نبوده و همین غرور علمی تا اندازه باعث وهنش در انظار شد . چاپ سنگی تهران خط نسخ بسال ۱۳۱۹ وقفی فهرستی « ۷۱۸ »

تفسیر ابو السعود

عربی . مفسر : احمد اقتدی بن شیخ محمد محیی الدین مصطفی معروف بابو السعود عمادی متوفای جمادی الاول ۹۸۲ - مدفون در ساحت مکتب واقع در جوار حضرت ایوب (۳) مفسر گردد نزاد است . گویا در ۸۹۶ در توابع استانبول متولد شده . نزد پدر و دیگران از اعلام ترکیه تلمذ نموده و سلطان بایزید دوم برایش وظیفه برقرار داشت . شروع کار سلطان سلیمان قانونی و سلطان سلیم دوم از اعظم علماء بشمار آمد و مدت ۳۰ سال متوالی مقام شیخ الاسلامی دولت آل عثمان را حائز بود . کتاب خلاصه تفسیر کشاف و تفسیر بیضاوی است با افادات و تحقیقاتی هم از مفسر . کتاب موسوم است بارشاد العقل السلیم الی مزایا الکتاب الکرم . مفسر کتب را بسلطان سلیم خان بن سلطان بایزید اهداء نموده . لیکن کشف الظنون (ج ۱ ص ۸۴) آورده که مفسر این تفسیر را مصحح فرزندش نزد سلطان سلیمان خان فرستاد و سلطان تادم در آن استقبال کرد و بروظیفه و تشریفات مفسر بیفزود . ماده تاریخ فراغت از پاکت نویس این تفسیر : « تفسیر انجبر » ۹۷۳ است . این تفسیر را در حاشیه کتاب مفاتیح الغیب از شماره ۴۵۱ - ۲۶۶ ببینید .

تفسیر ابو الفتوح

ببینید شماره ۲۰۸ روض الجنان و روح الجنان فی تفسیر القرآن را

(۱) احسن الودیه ج ۱ ص ۱۶۶ (۲) متوفای رمضان ۱۲۸۶ (۳) قاموس الاعلام ج ۱ ص ۷۲۲
- عثمانی مؤلفی ج ۱ ص ۱۹۸ و ص ۲۲۵

تفسیر چایی

۱.۲-۱.۳ تفسیر اصفهانی

عربی - مفسر: شیخ محمد حسین بن شیخ محمد باقر بن شیخ محمد تقی اصفهانی متولد ۲ محرم ۱۲۶۶ در اصفهان متوفای ۱ محرم ۱۳۰۸ در نجف از خاندان مسجد شاهی اصفهان ونوه صاحب هدایة المسترشدين است. پس از بهره‌مندی در جملة از فنون بعثت رفت و نزد میرزا حبیب‌الله رشتی و شیخ راضی و میرزا محمد حسن شیرازی تلمذ کرد - بعد از مراجعت باصفهان در رشته ترك و تجرید وارد شد - كتاب تفسیری است باخبار و حاوی نکات عرفانی و اخلاقی و مصدر است به ۱۲ مقدمه - مأثور خامة مفسر تا آیه ۴۳ از سورة مباركة بقره: «الذی جعل لكم الارض فراشا الخ» است. ترجمه مفسر به‌خامه برادرش حاج آقا نورالله (۱) در آخر کتاب تدوین شده . چاپ سنگی خط نسخ سال ۱۳۱۷ - گمان می‌رود چاپ تهران باشد - وقفی قائم مقام - وقفی قهرستانی (۷۱۹) و (۷۲۰)

۱.۴-۱.۵ تفسیر امام عسکری

عربی - مکرر شماره ۲۸۱ خطی - تفصیل سند و اعتبار این کتاب در باب خطی گذشت. کتاب آیات الاحکام فاضل مقداد در حاشیه این کتاب تدوین شده - چاپ سنگی تبریز خط نسخ سال ۱۳۱۵ وقفی نائینی - وقفی فهرستی (۷۲۱) و (۷۲۲)

۱.۶ تفسیر جزو عم

عربی - مفسر: شیخ محمد عبده متولد ۱۲۵۸ متوفای ۱۳۴۲ از شاگردان سید جمال‌الدین اسدآبادی است . پس از تحصیل و تکمیل وارد مراحل سیاسی گشت. با تحمل مشقات از تبعید شدنش باروبا و مسافرت بیاریس و ملاقات مجدد با اسنادش سید جمال‌الدین بخشوده و باز گشت بمصر نمود و متصدی مقام افتاء شد و از اعلام دینی و مردان اصلاحی کشور مصر می‌بود . در تدریس و نشر علم و سعی در توفیق میان دین و علم و تطبیق اسلام با تمدن کوشا بود (۲) کتاب تفسیر جزو عم (جزء ۳۰ قران حاوی ۳۷ سوره) است که به‌خواهش برخی از انجمن خبریه - اسلامیة مصر تالیف نموده. تاریخ و محل ختم تالیف یکشنبه ۲۳ اغسطس ۱۹۰۳ در ژنو است . سبک این تفسیر چنانیکه در دیباچه آورده در بیان دلایل توحید و مواعظ و عبرت‌مستفاده از سوره های مبارکه این جزواست بالانشائی روان و حالی از ذکر وجوه اعراب و قرآت. چاپ سریبی چاپخانه مصر . چاپ سوم ۱۳۴۱ خریداری آستان قدس در آذر ۱۳۲۲ (۸۰۷۲)

(۱) متوفای غرة رجب ۱۳۴۶ در قم مدفون در نجف در مقبرة خاندان کاظم النطاء از معینین و معارف علماء معاصر بود .
(۲) تاریخ آداب اللغة العربیة ج ۴

تفسیر چاپی

۱۰۸-۱۰۷ تفسیر جلالین

عربی - مکر شماره ۸۱ خطی - مفسر آن: جلال الدین ابو عبدالله محمد بن احمد بن محمد بن ابراهیم بن احمد محلی شافعی متولد ۷۹۱ در قاهره. متوفای ۸۶۳ «۱» و جلال الدین عبدالرحمن سیوطی - کتاب تفسیر و جیز ادبی است که در آن وجوه قراآت مشهوره و ارجح اقوال و اعراب یاد شده. «۲» تأثر خامه جلال الدین محلی از تفسیر سوره کهن تا آخر قرآن است. سپس جلال الدین سیوطی بهمان روش کتاب را از سوره فاتحه تا آخر سوره بنی اسرائیل تفسیر و تکمیل نموده (۲) و چون هیچ کدام از مفسران بسمله را تفسیر ننموده یکی از علماء یمن مخضری در تفسیر بسمله نبشته و بر حاشیه کتاب تعلیق نموده. این چاپ تفسیر بسمله را ندارد. کتاب التبیان فی اعراب القرآن در حاشیه این کتاب تدوین شده (۳) کتاب کشف الایات محمدشاهی نیز ضمیمه کتاب چاپ شده است - چاپ سنگی تهران خط نسخ - سال ۱۲۷۶ و قفای نائینی - وقفی فهرستی «۷۷۳» و (۷۷۴)

۱۰۹ تفسیر جلالین

عربی - مکرر پیش - تفسیر سوره فاتحه درین چاپ در آخر کتاب تدوین شده و کتابهای اباب النقول و معرفة الناسخ و المنسوخ در حاشیه مدون است چاپ سربی مصر چاپخانه شرقیه سال ۱۳۲۶ و قفای فهرستی (۷۷۵)

تفسیر خازن

بینید اباب التاویل شماره ۲۴۲ را

تفسیر سوره اخلاص

عربی - مفسر: شیخ حبیب الله بن علی محمد کاشانی - تفسیر مختصر است حاوی برخی از نکات تاویلی و تنزیلی سوره مبارکه توحید - این رساله ضمیمه کتاب دره الدرر شماره ۱۹۵ است.

تفسیر سوره اعلی

۱۱۰

عربی - مفسر: ملا صدرا - رساله اجوبة لمسائل حکیم نوری در حاشیه این کتاب تدوین شده است و هم ضمیمه کتاب است منتخبی از معانی الاخبار صدوق و تمام کتاب کشف الریه شهید ثانی - چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۳۰۵ و قفای نائینی (۷۷۵)

تفسیر سوره الانبیاء

۱۱۱

عربی - مفسر: سید احمد ضاهندی نجفی متولد ۱۳۲۰ از نویسندگان و سرایندگان

(۱) من المعاضره ج ۱ ص ۱۸۸ (۲) جلال الدین سیوطی در چهار شنبه غره رمضان ۸۷۰ شروع بتالیف و تنویر این تفسیر نموده و در یکشنبه دهم شوال همان سال الزین تالیف فارغ شده و در چهار شنبه ۶ صفر ۸۷۱ آنرا پاک نویسد نموده (۳) در باب کتاب التبیان دو اشتباه درین چاپ شده: ۱ در صدر کتاب نام مولف ابوالقاء نجوی رازی ضبط است ۲ در صفحه اول کتاب ترجمه موفق الدین ابوالقاء پیش بن علی از نوینات الاعیانت نقل و الودود شده که این شخص اخیر مؤلف کتاب التبیان است.

تفسیر چایی

بارع معاصر عرب است . مفسر اصلا هندی است لکن اکنون خاندان هندی از خانواد های عرب بین النهرین بشمارند - کتاب تفسیر سورة انبياء است و حاوی جهات اعرابی و مطالب تاریخی و احتجاجات کلامی و مصدر بمقدمه مفصلی است - چاپ سربی نجف چاپخانه الراعی وقفی مفسر در شهر بور ۱۳۱۷ (۷۲۶)

۱۱۲ تفسیر سورة حمد و اخلاص

فارسی - مفسر : شیخ محمد (بن حاج شیخ حسن) سنگلجی تهرانی از معارف معاصر در تهران . مختصریست حاوی ترجمه و جهات اعرابی و اشتقاقی و نکات معنوی دو سورة مذکوره . تاریخ ختم تالیف شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۳۶۱ است . چاپ سربی تهران چاپخانه تابان خریداری آستان قدس در خرداد - ۱۳۲۳ (۸۵۵۹)

۱۱۳ تفسیر سورة حمد

فارسی . مفسر : شیخ محمد سنگلجی سابق الذکر . این کتاب تنها تفسیر سورة مبارکه حمد است که آنرا از کتاب سابق الذکر انفراد در تدوین و فصل نموده و مصدر داشته است آن را بمطالع مقدماتی تفسیر . مینماید عزم مفسر بر تفسیر دوره قرآن است که متدرجاً تالیف و طبع نماید . چاپ سربی تهران : چاپخانه مجلس در ۱۳۲۵ خورشیدی . خریداری آستان قدس در مهر ۱۳۲۵ (۱۰۳۶۸)

تفسیر سورة فاتحة الكتاب

بینید اعجاز الایان شماره ۶۹ را

۱۱۴ تفسیر سورة فتح

عربی . مؤلف : شیخ حمید الله شریف کاشانی فرزند ملا علیمدد ساوجی متولد ۱۲۶۲ در کاشان متوفای ۲۳ جمادی الثانی ۱۳۳۰ از اعلام جامع و دارای تالیفات در علوم متنوعه است . علوم مقدماتی را در کاشان نزد حاج سید محمد حسین تحصیل کرده علوم نقلی را در تهران نزد حاج میر محمد علی کاشانی و حاج ملا محمد ادرمانی و حاج میرزا ابوالقاسم کلاتری و حاج ملاهادی مدرس تهرانی و شیخ محمد (خواهرزاده صاحب فصول) و در گاپایگان خدمت ملازمین العابدین و در کربلاء در محضر فاضل اردکانی فرا گرفته و تکمیل نمود . علوم عقلی را نزد بعضی از شاگردان حکیم سبزواری دیده . پس از تکمیل مقیم در کاشان گشته و بامر جمعیت تامه و مقبولیت عامه روزگاری را بزهده و پرهیز و تدریس و تالیف گذرانده (۱) طرز این تفسیر بیان نکات ادبی و عرفانی است . چاپ سنگی تهران بخط نسخ در سال ۱۳۲۲ وقفی فهرستی (۷۲۹)

(۱) این ترجمه خلاصه افادات کتبی فاضل نسابه معاصر سید شهاب الدین مرعشی تبریزی در مقدمه کتاب عقائد الایمان (تالیفی مؤلف این تفسیر) و تقریرات شفا فاضل بارع شیخ محمد غروی کاشانی (شاگرد مؤلف) است . تاریخ فوت مؤلف از کتاب الذریعه ج ۴ ص ۳۳۵ نقل شده .

تفسیر چایی

۱۱۵ و ۱۱۶ تفسیر سورة نور

فارسی - مفسر: میرزا خلیل بن ابوطالب کمره متولد در ۱۳۱۷ قمری، علوم ادبی و مقدمات را در جابلق و خوانسار نزد سید علی اکبر بید هندی و ملا محمد بید هندی خوانساری و غیر هما خوانده در سال ۱۳۳۷ بحوزه علمی اراک (سلطان - آباد) رفته نزد حاج شیخ عبدالکریم یزدی حائری (۱) و دیگر از اساتید فقه و اصول را خوانده. علوم عقلی و ریاضی را از میرزا علی اکبر یزدی حکیم فرا گرفته. معارف و اخلاق را در خدمت حاج میرزا جواد آقا تبریزی (۲) آموخته. مشایخ حدیثش ابوالمجد آقا رضا اصفهانی مسجد شاهی و حاج شیخ عباس (۳) محدث مشهور است. از سال ۱۳۴۰ تا ۱۳۵۴ در شهرستان قم باقاده و استفاده مشغول بوده. از سال ۱۳۱۴ خورشیدی مقیم در تهران گشته و از معارف معاصر است. سبک این تفسیر چنین است که نکات مستفاده از آیات را بقدر میسر از اسلوب عبارتی و بقرائن و شواهد آیات دیگر و احادیث وارد از خاندان عصمت علیهم السلام تفسیر و ترجمه نموده و بفوآند و جهات ادبی و اعرابی و غیر هما نبرداخته. این جلد تقریر مفسر و تحریر یکی از دوشیزکان معاصر است که نامش پنهان و برمز: «ر-ی» ضبط گشته این جلد تا اواخر تفسیر آیه ۳۰: «لیس علیکم جناح ان تدخلو ایوتا غیر مسکونه فیها» الخ را دارد. چاپ سربی تهران: چاپخانه اقبال در ۱۳۲۴ خورشیدی وقفی مفسر در شهریور ۱۳۲۴ و در ابان ۱۳۲۴ «۱۰۰۵۰» و «۱۰۰۸۱»

۱۱۷ تفسیر سورة نور ج ۲

فارسی، مکرر پیش. این مجلد تمه تفسیر آیه مذکور و تا آیه مبارکه ۳۹: «الله نور السموات» و اشاره پیرخی از آیات دیگر را دارد. تاریخ ختم تالیف ۶ جادی الاول ۱۳۶۵ است. چاپ سربی تهران چاپخانه اقبال ۱۳۲۵ خورشیدی، وقفی مفسر در مرداد ۱۳۲۵ «۱۰۳۱۴»

۱۱۸ تفسیر سورة واقعه

عربی - مفسر: ملاصدرا - چاپ سنگی تهران. خط نسخ. وقفی نائینی «۷۳۰»

۱۱۹ و ۱۲۰ تفسیر سورة یوسف

عربی - مکرر شماره ۲۹۱ خطی. مفسر: ابوحامد غزالی - چاپ سنگی

(۱) مؤسس حوزه علمی قم متولد ۱۲۷۶ قمری در قرية مهرجرد یزد متوفای ۱۲ دیقمده ۱۳۵۵ در قم (۲) متوفای ۱۳۴۳ مدقون در شیخون قم (۳) متوفای ذیحجه ۱۳۵۹ در نجف

تفسیری چایی

تهران - خط نسخ . سال ۱۳۱۲ وقعی نائینی - وقعی فهرستی . « ۷۳۱ » و « ۷۳۲ »

تفسیر شبر ۱۲۱ و ۱۲۲ و ۱۲۳

عربی - مفسر : سید عبدالله بن سید محمد رضا حسینی نجفی کاظمی شهرشبر
متولد ۱۱۸۸ در نجف . متوفای رجب ۱۲۴۲ . مدفون در رواق روضه مطهره کاظمین
(۱) اسانید و مشایخ اجازه اش بدرش و سید محسن اعرجی و سید بحر العلوم و صاحب
ریاض و شیخ احسانی و کاشف الغطاء و میرزا محمد مهدی شهرستانی (۲) و شیخ اسدالله
کاظمی و صاحب قوانین می باشند - کتاب تفسیریت و چیز و روان شامل نکات عربیت و
مضامین اخبار و خلاصه دو تفسیر دیگرش است و حاوی ۱۸۰۰۰ بیت است - کتاب
مصحح است بتصحیح آقای حاج سید نصرالله تقوی و مصدر است بمقدمه در ترجمه
مؤلف از حقیقش سید ابراهیم بن سید محمد . چاپ سریبی تهران . چاپخانه مجلس ۱۳۱۴
خریداری آستان قدس در فروردین ۱۳۱۵ - وقعی محمد باقر علی آبادی در ۱۳۱۶
وقعی میرزا عبسی علی آبادی در خرداد ۱۳۱۵ « ۷۵۱ » و « ۷۵۲ » و « ۷۵۳ »

تفسیر القرآن الکریم

به اینید شماره ۱۱۳ را

تفسیر صدرا ۱۲۴ و ۱۲۵

عربی - مفسر : ملا صدرا - کتاب در تفسیر چند سوره و آیه و بیان معارف
الهیة و نکات عرفانیة مستفاده از آنها و جامع میانه حقائق تنزیلی و تاویلی است - موجودی
ازین تفسیر بدین تفصیل است : تفسیر تمام سوره فاتحه - سوره بقره تا آخر آیه ۵۴
(واذ قال موسی لقومه یا قوم انکم ظلمتم) آیه الکرسی - آیه نور - الم سجده -
یس - واقعه - جمعه - طارق - اعلی - زلزال - آیه و تری الجبال .
چاپ سنگی تهران خط نسخ . سال ۱۳۲۰ - خریداری آستانه قدس در آذر
۱۳۰۸ - وقعی فهرستی « ۷۵۶ » و « ۷۵۷ »

تفسیر صفی ۱۲۶

فارسی - مفسر : صفی علیشاه حاج میرزا حسن بن محمد باقر اصفهانی متخلص
بصفی . متولد ۳ شعبان ۱۲۵۱ متوفای چهارشنبه ۲۴ ذیقعدة ۱۳۱۶ مدفون در کوی شاه
آباد تهران (۳) مفسر بازرگان زاده است که بخدمت شیخ طریقتش رحمت‌الیشاه (۴)

(۱) روضات الجنات ص ۲۷۴ و نجوم السماء ص ۳۶۳ (۲) متوفای ۱۲۱۶

(۳) طرائق الحقائق ج ۳ ص ۲۰۴ (۴) حاج زین‌الدین بن حاج معصوم قزوینی شیرازی ۱۲۰۸-۱۲۷۸

تفسیر چایی

و منور علیه‌السلام (۱) رسیده است و از اقطاب سلسله صوفیه نعمت الهی و از سرایندگان دانای روزگار خود بوده. کتاب تفسیر منظوم تمام قرآن است که به بحر مثنوی سروده و شاید تفسیر منظوم تمام قرآن بفارسی منحصر باین تفسیر باشد و در زمینه خودش ممتاز است - اسلوب این تفسیر چنین است که پس از ذکر هر چند آیه و هم ترجمه تحت‌اللفظی آن به ترجمه و تفسیر عرفانی آن منظوماً پرداخته. مفسر در ۱۳۰۶ قمری شروع بتالیف این تفسیر نموده و در ۱۳۰۸ از آن فارغ شده. سرایب میرزا ابوترابخان نایب نظمیه بر آن دیباچه نگاشته و به چاپ رسانیده. چاپ سنگی تهران - خط نسخ. ۱۳۰۸. آیات بخط درشت و نسخ و ترجمه آن بخط نستعلیق نوشته شده. وقفی نائینی « ۷۳۳ »

۱۲۷ تفسیر طبری ج ۱

عربی. مفسر: ابو جعفر محمد بن جریر بن زید (بن خالد - کثیر بن غالب) طبری متولد ۲۲۴ در آمل مازندران. متوفای در شنبه ۲۵ شوال ۳۱۰ در خانه‌اش در بغداد یا در رحبه یعقوب (۲) علامه روزگار خود در فن حدیث و تاریخ و علوم تفسیر و فقه بوده. برای تحصیل به بغداد و شام و مصر و حجاز شتافت و از مشایخ حدیث آندوره مانند محمد بن حمید رازی و ابی جریج و ابی کریب و غیرهم استماع حدیث کرده. فقه حنفی را در ری نزد ابی مقاتل و فقه شافعی را در در مصر نزد ربیع بن سلیمان و در بغداد نزد حسن بن محمد زعفرانی خوانده. فقه مالکی را از یونس بن عبد الاعلی و دیگران آموخته - گفته اند در آغاز بر مذهب شافعی بوده لیکن در انجام پیروی از هیچ یک از مذاهب چهارگانه اهل سنت ننموده و خود در فقه اعمال فکر و اجتهاد نموده و گروهی از اعلام پیرویش را کردند و در مذهب او کتاب نوشتند - خصایص خلقیش باریکی اندام و بلندی قامت و گندم گونی رخسار بوده. امتیاز خلقیش سراحت در گفتار و آزادی در فکر و جرات در رأی. و همین جهت بود که فرقه حنابله بزندقه اش متهم داشتند و دفنش را در روز مانع شدند. لیکن نبوغ علمی و زندگانی پارسائی و قناعتش باندوخته پدری خود در مازندران و قبی باین تکفیرها نمیداد - صاحب روضات (ص ۷۰۲) تشیع مفسر را بقرآنی "امان داده - کتاب تفسیری است حاوی جهات ادبی و تاریخی و اقوال صحابه و تابعین و تاویل باحادیث و غیرها برای بهتر بدست آوردن مطالب این تفسیر بهرست آن که بشماره ۲۳۱ است بنگرید. بالجملة این تفسیر را اجل از تفاسیر متقدمین شمرده اند - ابو حامد اسفرآئی در شأن این تفسیر چنین گفته: « لوسافر رجل الى الصين حتى يحصل له تفسير ابن جرير لم يكن ذلك كثيرا »

(۱) حاج آقا محمد بن حاج محمد حسن قزوینی شیرازی ۱۲۲۴ - ۱۳۰۱

(۲) فهرست ابن ندیم ص ۳۲۶ و فیات الاعیان ج ۲ ص ۲۹

تفسیر چاپی

و بجهت اعمال نقد و ترجیح میانه اقوال ممتاز گشته - آورده اند که مفسر این کتاب را پیش از کتاب تاریخش تألیف کرده و در آغاز در ۳۰۰۰ ورق بوده سپس آنرا مختصر و بدین قطر کنونی در آورده و بجامع البیان فی تفسیر القرآن نامیده شده. عنوان ورود در تفسیر آیات جمله : القول فی تاویل قوله تعالی است. کتاب بفارسی و فرانسه و لاتین ترجمه شده (ترجمه فارسی این کتاب را بشماره ۱۹ تفسیر خطی ببینید) کتاب درین چاپ در ۳۰ جزء و ضمن ده مجلد صورت گرفته. این مجلد از اول قرآن تا تفسیر آیه ۱۲۸ سوره بقره : « تلك امة قد خلت لهما ما كسبت » را دارد . تفسیر نیشابوری در حاشیه مجلدات این کتاب مدون است . چاپ سریعی مصر چاپخانه میمنیه. تاریخ چاپ که تهاد در مجلد دهم ذکر شده سال ۱۳۲۱ است وقفی نائینی « ۷۳۳ »

۱۲۸ تفسیر طبری ج ۲

عربی - مکرر پیش . این مجلد از تفسیر آیه ۱۳۶ سوره بقره : « سيقول السفهاء من الناس » تا آیه ۲۵۳ سوره بقره : « تلك آيات الله نتالوها عليك بالحق » را دارد . مشخصات کتاب مانند پیش . « ۷۳۵ »

۱۲۹ تفسیر طبری ج ۳-۴

عربی - مکرر پیش . این مجلد حاوی جزء سوم و چهارم است. جزء سوم از تفسیر آیه ۲۵۳ از سوره بقره : « تلك الرسل فضلنا بعضهم على بعض » تا آیه ۸۶ از سوره آل عمران : « لن تتوالوا البر حتى تتفقا » را دارد . جزء چهارم از تفسیر آیه ۸۷ از سوره مذکور تا آیه ۲۷ از سوره نساء : « حرمت عليكم امهاتكم » را دارد . مشخصات کتاب مانند پیش « ۷۳۶ »

۱۳۰ تفسیر طبری ج ۵-۶-۷

عربی - مکرر پیش . این مجلد شامل جزء پنجم و ششم و هفتم است . جزء پنجم از تفسیر آیه ۲۸ از سوره نساء : « والمحصنات من النساء » تا آیه ۱۳۶ از آن سوره : « ما يفعل الله بعذابكم » را دارد . جزء ششم از تفسیر آیه ۱۳۷ سوره مذکور : « لا يحب الله الجهر بالسوء من القول » تا آیه ۸۴ از سوره مائده : « واولو كانوا يؤمنون بالله وبالنبي و ما اتزل اليه » را دارد . جزء هفتم از تفسیر آیه ۸۵ از سوره تا آیه ۱۱۰ سوره انعام : « وقلب افئدتهم و ابصارهم » را دارد . مشخصات کتاب مانند پیش « ۷۳۷ »

تفسیری چایی

۱۳۱ تفسیر طبری ج ۸-۹-۱۰-۱۱

عربی - مکرر پیش . این مجلد حاوی جزء هشتم و نهم و دهم و یازدهم است . جز ۸ از آیه ۱۱۱ سوره انعام : « ولو اتنازلنا الیهم » تا آیه ۸۵ از سوره اعراف : « و ان کان طاغفة منکم آمنوا » را دارد . جزء ۹ از آیه ۸۶ آن سوره : « قال الملاء الذین » تا آیه ۴۹ از سوره انفال : « وان تزلوا فاعلموا » را دارد . جزء ۱۰ از آیه ۴۴ آن سوره : « واعلموا انما غنمتم » تا آیه ۹۳ از سوره توبه : « ولا علی الذین اذا ما اتواک » را دارد . جز ۱۱ از آیه ۹۴ سوره مذکور « انما السبیل علی الذین یتنادونک » تا آیه ۷ سوره هود : « انه علیهم بذات الصدور » را دارد . مشخصات کتاب مانند پیش « ۷۳۸ »

۱۳۲ تفسیر طبری ج ۱۲-۱۳-۱۴-۱۵

عربی - مکرر پیش . این مجلد جزء ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ است . جزء ۱۲ از آیه ۸ سوره هود : « وما من دابة فی الارض » تا آیه ۵۲ از سوره یوسف : « ذلک لعلکم اتی لم اخنه » را دارد . جزء ۱۳ آیه ۵۳ آن سوره : « و ما ابری نفسی » تا آخر سوره مبارکه ابراهیم را دارد . جزء ۱۴ از سوره مبارکه حجرات تا آخر سوره نحل را دارد . جزء ۱۵ از سوره بنی اسرائیل تا آیه ۷۷ سوره کهف : « قال هدا فراق یمنی و بینک » را دارد . مشخصات کتاب مانند پیش (۷۳۹)

۱۳۳ تفسیر طبری ج ۱۶-۱۷-۱۸-۱۹

عربی - مکرر پیش . این مجلد حاوی جزء ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ است . جزء ۱۶ از آیه ۷۸ از سوره کهف : « اما السفینة فكانت لهما کین : تا آخر سوره مبارکه طه را دارد . جزء ۱۷ از سوره مبارکه انبیاء تا آخر سوره حج را دارد . جزء ۱۸ از سوره مؤمنون تا آیه ۲۲ سوره مبارکه فرقان : « و ما ارسلنا قبلك من المرسلین الا انهم لیاکون الطعام » است . جزء ۱۹ حاوی تفسیر آیه ۲۳ آن سوره : « و قال الذین لا یرجون » تا تفسیر آیه ۵۹ سوره نمل : « اتنکم لتاتون الرجال » است . مشخصات کتاب مانند پیش « ۷۴۰ »

۱۳۴ تفسیر طبری ج ۲۰-۲۱-۲۲-۲۳

عربی - مانند پیش . این مجلد حاوی جزء ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ است . جزء ۲۰ از تفسیر آیه ۵۷ سوره نمل : (فما کان جواب قومه) تا آیه ۴۳ سوره

تفسیر چایی

عنکبوت : (انل ما اوحی الیک) را دارد . جزء ۲۱ مشتمل است بر تفسیر آیه ۴۵ آن سوره : (ولا تعجلوا اهل الکتاب الا بالنی هی احسن) تا آیه ۳۰ سوره احزاب (یا نساء النبی من یات) جزء ۲۲ مشتمل است بر تفسیر آیه ۳۱ سوره مذکور؛ (ومن یقتل منکمن) تا آیه ۲۶ سوره مبارکه بس : (بما غفر لی ربی و جماعی من المکرمین) جزء ۲۳ مشتمل است بر تفسیر آیه ۲۷ سوره سابق الذکر : « و ما انزلنا علی قومہ » تا آیه ۳۰ سوره زمر : (ضرب الله مثلا رجلا) مشخصات کتاب مانند پیش (۷۴۱)

۱۳۵ تفسیر طبری ج ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷

عربی مانند پیش . این مجلد شامل جزء ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ است . جزء ۲۴ مشتمل است بر تفسیر آیه ۳۱ سوره مبارکه زمر : (انک میت و انهم میتون) تا آیه ۳۶ سوره فصات : (من عمل صالحا فلنفسه) جزء ۲۵ مشتمل است بر تفسیر آیه ۳۷ سوره مذکور : (الیه یرد علم الساعه) تا آخر سوره جاثیه . جزء ۲۶ مشتمل است بر تفسیر سوره احقاف تا آیه ۲۹ سوره ذاریات : (فاقبلت امراته) جزء ۲۷ مشتمل است بر تفسیر آیه ۳۰ از آن سوره : (قالوا کذالک) تا آخر سوره حدید . مشخصات کتاب مانند پیش (۷۴۲)

۱۳۶ تفسیر طبری ج ۲۸ و ۲۹ و ۳۰

عربی - بماتند پیش . این مجلد شامل جزء ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ است . جزء ۲۸ مشتمل است بر تفسیر سوره مجادله تا آخر سوره تحریم . جزء ۲۹ مشتمل است بر تفسیر سوره ملک تا آخر سوره مرسلات جزء ۳۰ مشتمل بر تفسیر سوره مبارکه نبا تا آخر قرآن است (۷۴۳)

۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱ تفسیر طبری

جزء (۳ و ۴) و (۱۱ و ۱۲ و ۱۳) و (۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷) و (۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳) و (۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸) و (۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۸ و ۳۹ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ و ۵۴ و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ و ۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰)

تفسیر طنطاوی

الجواهر فی تفسیر القرآن الکریم شماره ۱۶۵ را به بینید .

۱۴۲ تفسیر القرآن العظیم

عربی مفسر : ابو محمد سهل بن عبدالله بن یونس بن عیسی بن عبدالله بن رفیع شوشتری متولد ۲۰۰ یا ۲۰۱ متوفای محرم ۲۸۳ در شوشتر (۱) از اکابر مشایخ صوفیه

(۱) وفيات الاعیان ج ۱ ص ۲۳۵ - تذکرة الاولیاء - کشمریه

تفسیر چاپی

است و او را جامع میان شریعت و طریقت گفته‌اند - نزد دائش محمد بن سوار تربیت یافته . در مکه ذوالنون مصری را ملاقات کرده . کتاب تفسیر مختصری است تاویلی - این کتاب را ابویوسف احمد بن محمد بن قیس سنجرى در ۲۷۵ از مفسر شنیده . کتاب تصحیح شده جمعیت مصححین کتب چاپخانه دارالکتب العربیه مصر است . چاپ سربى مصر چاپخانه دارالکتب العربیه الکبرى سال ۳۲۹ هجری قمری (۷۵۴)

۱۴۳ تفسیر القرآن ج ۱

فارسی - مفسر: سرسید احمد خان بن محمد تقی دهلوی - متولد ۱۸۱۷ میلادی . در دهلوی - متوفای مارس ۱۸۹۸ در علیگره (۱) اصلاهرانی است و پدر پسر پدر دربار پادشاهان مغولی هند ذیجاء و مصدر خدمات بزرگ بوده اند و خود نیز از مردان سیاسى و دلمى و مؤسس دانشگاه علیگره و از ناموران معاصر بشمار است - مترجم معاصر: سید محمد تقى فخر دلى گیلانى . روش تفسیر و رویه مفسر بطورى که در دیباچه مذکور است روشن داشتن مقاصد قرآن از قرآن است . و مفسر در ص ۱۹ از مقدمه کتاب رویه اش را چنین بیان نموده : « و اینک اصولی را که جزء مذهب ما است و در تالیف این تفسیر همان اصول را ما اختیار نموده ایم » سپس ۱۳ اصل از مطالب راجع بمقائد و اعجاز و مطالب مربوط بترجمه قرآن را ذکر نموده این جلد تا تفسیر آیه ۸۰ از سوره بقره : « اولئك الذين اشتروا الحياة الدنيا بالآخرة فلا يخفف عنهم العذاب ولا هم ينعصون » را دارد و مصدر است بمقدمه از مترجم . چاپ سربى تهران . چاپخانه آفتاب . وقفى کتابفروشى شرکت تضامنى علمى و شرکاء در مرداد ۱۳۱۸ « ۶۷۶۸ »

۱۴۴ تفسیر قرآن

فارسی . مفسر معاصر: شیخ محمد خالصى زاده . کتاب بخش مقدمه و در اثبات حجت قرآن و رد شبهات منکرین است . چاپ سربى تهران در دی ۱۳۲۳ خریداری آستان قدس در فروردین ۱۳۲۴ « ۹۶۴۲ »

۱۴۵ - ۱۴۶ تفسیر قمى

عربى . مکر شماره ۲۹۳ خطى مفسر: على بن ابراهيم قمى . چاپ سنگى تهران خط نسخ سال ۱۲۱۳ وقفى حاج قائم مقام - وقفى فهرستى (۷۴۹) و (۷۵۰)

(۱) مشاهیر الشرق چاپ ۱ ج ۲ ص ۶۷

تفسیر چایی

تفسیر کبیر

مفاتیح الغیب شماره ۲۵۹ را ببینید .

۱۴۷ تفسیر کیوان ج ۱ و ۲ و ۳

فارسی مفسر: حاج ملا عباسعلی کیوان قزوینی - مفسر نخست آیات را ترجمه نموده سپس بتفسیر پرداخته . این تفسیر حاوی مطالب متنوعه است - مفسر تنهیه نموده که رویه اش برخلاف مفسرین است و مطالب مذکور در این تفسیر را استمداد از خارج نموده و بقرائن لفظیه قرآن دریافته و قرآن را بقرآن تفسیر کرده - این مجلد مشتمل است بر تفسیر استعاذه تا آخر آیه ۱۰۹ سوره نساء : « ها اتم هؤلاء جادتم » مصدر و مذیل است بمقدمه و خاتمه هر جلدی دارای فهرست مطالب است . چاپ سربی تهران - سال ۱۳۵۰ و قی مفسر در خرداد ۱۳۱۵ « ۷۵۵ »

۱۴۸ تفسیر المنار ج ۱ و ۲

عربی . مفسر : سید محمد رشید رضا طرابلسی شامی مصری مدیر مجله المنار که در قاهره نشر می یافته - مفسر را تصریح است که رویه اش بر توضیح و تفسیر قرآن از جنبه دعوت به تهذیب و ارشاد و اصلاح و بیان تعلیمات عالیّه قرآن در هدایت فردی و اجتماعی بشر در هر جا و هر دوره است و این جنبه را مراعات نموده و بجنبه های دیگر از اعراب و اسباب نزول و غیرها گم پرداخته است . این تفسیر از تول قرآن تا آیه ۱۲۵ از سوره نساء : « و کان الله بکل شیئی محیطا » تقریر درس استاد مفسر شیخ محمد عبده مفتی مصر است که از غره محرم ۱۳۱۷ تا نیمه محرم ۱۳۱۳ در جامع ازهر گفته و بقیه را خود بدان رویه تألیف کرده - این تفسیر در ۹ جزء و در ۵ مجلد صورت گرفته و هر جزئی مصدر است بفرست هجائی مطالب این مجلد تا تفسیر آیه ۲۵۳ از سوره بقره : « و اولادفع الله الناس » را دارد - چاپ سربی مصر چاپخانه المنار سال ۱۳۴۶ خریداری استانقدس در تیر ۱۳۱۱ (۷۵۸)

۱۴۹ تفسیر المنار ج ۳ و ۴

عربی . مانند پیش - این مجلد مشتمل است بر تفسیر آیه ۲۵۴ سوره بقره : « تلك الرسل فضلنا بعضهم » تا آیه ۲۷ از سوره نساء : (حرمت علیکم امهاتکم) مشحصات و واقف مانند پیش سال چاپ ۱۳۲۴ - ۱۳۲۵ « ۷۵۹ »

۱۵۰ تفسیر المنار ج ۵ و ۶

عربی . مانند پیش . این مجلد مشتمل است بر تفسیر آیه ۲۸ سوره نساء : « و المحصنات »

تفسیر چایی

من النساء الا ما ملکت « تا آیه ۸۲ سوره مائده : (ولو كانوا يؤمنون بالله والنبی) مشخصات وواقف مائده پیش . سال چاپ ۱۳۲۸-۱۳۳۰ (۷۶۰)

۱۵۱ تفسیر المنار ج ۷ و ۸

عربی . بمائده پیش . این مجلد مشتمل است بر تفسیر آیه ۸۵ سوره مائده : (لنجدن اشد الناس عداوة للذين آمنو) تا آیه ۸۶ سوره اعراف : (وان كان طائفة منكم آمنو بالذى) مشخصات وواقف مائده پیش . سال چاپ ۱۳۳۸ - ۱۳۴۶ - (۷۶۱)

۱۵۲ تفسیر المنار ج ۹

عربی . بمائده پیش - این جزء مشتمل است بر تفسیر آیه ۸۷ سوره اعراف : (قال ملاءالذين استكبروا من قومك) تا آیه ۴۰ سوره انفال : « وان تولوا فعلموا ان الله مولىكم » تاریخ ختم تألیف سابع شعبان ۱۳۴۶ مشخصات وواقف مائده پیش . سال چاپ ۱۳۴۷ (۷۶۲)

۱۵۳ - ۱۵۴ - ۱۵۵ - ۱۵۶ - ۱۵۷

تفسیر المنار

عربی . - جزء ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ - مشخصات از همه حث مطابق دوره قبل است . وقفی نائینی « ۷۶۳ » و « ۷۶۴ » و « ۷۶۵ » و « ۷۶۶ » و « ۷۶۷ »

۱۵۸ تفسیر نقره کار

فارسی - مکرر شماره ۴۳۵ خطی . مفسر معین الدین مسکین کتاب تفسیر سوره مبارکه یوسف است و عیناً همان تفسیری است که بنام احسن القصص بشماره ۶۲ گذشت بابت اختلافی در برخی از کلمات آن که درین چاپ بنام تفسیر نقره کار ضبط و نشر شده . شرح و تفصیل این دو کتاب چایی در تفسیر خطی گذشت . چاپ سنگی نستعلیق لکهنو چاپخانه منشی نواکشو ۱۳۰۹ خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ « ۸۵۶۰ »

۱۵۹ تفسیر نیشابوری ج ۱

عربی . مکرر شماره ۳۰۹ خطی مفسر : نظام نیشابوری - کتاب درسه جلد صورت گرفته این جلد از اول قرآن تا آخر سوره نساء است . چاپ سنگی تهران . خط نسخ . تاریخ چاپ که در جلد سوم ذکر شده سال ۱۲۸۰ است . وقفی فهرستی « ۷۶۸ »

۱۶۰ تفسیر نیشابوری ج ۲

عربی - بمائده پیش . این جلد از سوره مائده تا آخر سوره طه است . برك اول این

تفسیر چایی

این نسخه افتاده و بخشی از برك آخر نیز بصحافی رفته . مشخصات و واقف مانند شماره پیش (۷۶۹)

تفسیر نیشابوری ج ۳

۱۶۱

عربی - بماتند پیش - این جلد از سورة انبیاء تا آخر قرآن است . مشخصات و

واقف مانند پیش « ۷۷۰ »

تفصیل آیات القرآن الحکیم

۱۶۲

عربی - مؤلف : جول لایوم (۱) فرانسوی . مترجم : محمد فؤاد عبدالباقی عضو

انجمن شورای جامعه علمی مستشرقین - کتاب تجزیه آیات شریفه قرآن و تبویب و ترتیب

آیات مبارکه است از حیت عناوین و مطالب و مرتب است بر ۱۸ باب و هر بابی

حاوی فروع و عناوین و مطالبی است . ابواب کتاب بشرح زیر است : باب الاول التاریخ

۲ محمد ص ۳-۴ التبلیغ ۴ بنو اسرائیل ۵ التوراة ۶ النصاری ۷ - ماوراء الطبیعه ۸ التوحید

۹ القرآن ۱۰ الدین ۱۱ العقائد ۱۲ العبادات ۱۳ الشریعه ۱۴ النظام الاجتماعی ۱۵ العلوم

والفنون ۱۶ التجاره ۱۷ علم تهذیب الاخلاق ۱۸ النجاح . تاریخ فراغ از ترجمه شب شنبه

۱۲ شعبان ۱۳۴۲ است . چاپ سرربی مصر چاپخانه عیسی بابی حلبی و شرکاء . خریداری

(۱۰۰۰۸)

آستان قدس شهر یور ۱۳۲۴

تمییز الاوصیاء

فارسی - مفسر : حاج زین العابدین خان کرمانی - رساله در اثبات لزوم بودن

ولی عصر از ذریه پیغمبر ص ۴ بایات شریفه قرآنی است . تاریخ ختم تالیف عرفه ۱۳۴۱ است .

چاپ سنگی تبریز بخط نسخ سال ۱۳۴۴ - این رساله ضمیمه کتاب تنزیه الانبیاء شماره

۹۶۳ تفسیر است .

تنزیل الایات علی الشواهد من الایات

شرح شواهد تفسیر کشف است . در باب علم نجوم به بینید

تنزیه الانبیاء

۱۶۳

فارسی - مفسر : حاج زین العابدین خان کرمانی - کتاب در اثبات عصمت پیغمبران

است باستدلال از آیات قرآنی که ضمن یک مقدمه و دو باب و هر بابی ضمن فصولی صورت

گرفته : باب ۱ در اثبات عصمت انبیاء باب ۲ در بیان بعض آیات متشابه که موهم خلاف

است . تاریخ ختم تالیف ۷۷ ذیحجه ۱۳۴۵ است - رساله تمییز الاوصیاء و اجوبة المسائل ضمیمه

تفسیر چایی

این کتاب است. چاپ سنگی نسخ تبریز سال ۱۳۴۲ تقدیمی ابوالقاسم خان ابراهیمی دی ۱۳۲۱ (۷۹۷۲)

۱۶۴ تنویرالمقباس من تفسیر ابن عباس

عربی - مفسر: مجدالدین ابوطاهر محمد بن یعقوب بن ابراهیم بن عمر بن ابی بکر شیرازی فیروز آبادی متولد ۷۲۹ هـ در کازرون متوفای شب ۲۰ شوال ۸۱۰ هـ در زبید از شهرستان های یمن (۱) مفسر کاهی نسبش را بشیخ ابواسحق شافعی شیرازی منتهی می داشته و مرتبه خود را از ذریه ابوبکر صدیق خلیفه اول معرفی مینموده. بالجملة از مشاهیر علماء ائمت واز اعلام دوره خود بوده در کازرون از محمد بن یوسف زرنندی و در شام از ابن خباز و ابن قیم و تقی سبکی و فرضی و ابن نباته و شیخ خلیل مالکی تلمذ و سماع حدیث نموده. پس از سیر و سیاحت کشور های مصر و سوریا و کشور عثمانی و هند و نیل به جواز و بخشش از بایزید خان عثمانی و امیر تیمور بیمن رفت. شهریار وقت اشرف اسماعیل اول مقدمه اشرا گرامی داشت و منصب قضاء زید را بر او ارزانی داشت. کتاب تفسیری است توضیحی و ساده سلسله رواة مطالب آن منتهی میشود باین عباس و مروی از او است. کتاب لباب النقول و کتاب معرفة الناسخ والمنسوخ در حاشیه این کتاب تدوین شده. چاپ سریبی مصر چاپخانه ازهریه بسال ۱۳۱۶ وقفی نائینی (۷۷۲)

(حرف ج)

جامع البیان فی تفسیر القرآن

تفسیر طبری شماره ۱۲۷ را به بینید.

۱۶۵ الجواهر فی تفسیر القرآن الکریم ج ۱

عربی - مفسر معاصر: شیخ طنطاوی جوهری متولد ۱۲۸۷ استاد پیشین دارالعلوم مصر (۲) طرز و اسلوب این تفسیر استفاده علوم اخلاق و اجتماع و طبیعیات از قرآن مجید است و تمام غایت مفسر مبذول بر تطبیق و توضیح قرآن است بر فلسفه و علوم مادی جدید الاکتشاف و آورده است که زیاده بر ۷۵۰ آیه از قرآن مربوط بعلوم متنوعه است - کتاب در ۲۵ جزء صورت گرفته هر جزئی دارای فهرست مطالب است این جزء سوره فاتحه و بقره است. تاریخ فراغت از این جزء ۲۹ شعبان ۱۳۴۱ در خانه اش واقع در خیابان زین العابدین قاهره است - چاپ سریبی مصر - سال ۱۳۵۰ وقفی سروان شکرالله در شهر یور ۱۳۱۹ (۷۵۳۹)

تفسیر چایی

الجواهر ج ۲ ۱۶۶

عربی - مکرر پیش - این جزء تفسیر سورة آل عمران است - چاپ سریبی مصر
بسال ۱۲۴۳ واقف مانند پیش « ۷۵۳۲ »

الجواهر ج ۳ ۱۶۷

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورة نساء و مائده است - مشخصات
کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۳۳ »

الجواهر ج ۴ ۱۶۸

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورة انعام و اعراف است - چاپ سریبی
مصر بسال ۱۳۴۴ واقف مانند پیش « ۷۵۳۴ »

الجواهر ج ۵ ۱۶۹

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورة انفال و سورة توبه است - مشخصات
کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۳۵ »

الجواهر ج ۶ ۱۷۰

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورة یونس و سورة هود است - چاپ سریبی
مصر بسال ۱۳۴۶ واقف مانند پیش « ۷۵۳۶ »

الجواهر ج ۷ ۱۷۱

عربی بماتند پیش - این جزء تفسیر سورة یوسف و سورة رعد و سورة ابراهیم
است . مشخصات کتاب و واقف مانند پیش (۷۵۳۷)

الجواهر ج ۸ ۱۷۲

عربی بماتند پیش - این جزء تفسیر سورة حجر و سورة نحل است - مشخصات
کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۳۸ »

الجواهر ج ۹ ۱۷۳

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورة اسری (بنی اسرائیل) و سورة
کهف است . مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۳۹ »

الجواهر ج ۱۰ ۱۷۴

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورة مریم و سورة طه و سورة انبیاء است
تاریخ چاپ ۱۳۴۷ واقف مانند پیش « ۷۵۴۰ »

تفسیر چابی

الجواهر ج ۱۱

۱۷۵

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره حج و سوره مؤمنون است - مشخصات

کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۴۱ »

الجواهر ج ۱۲

۱۷۶

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره نور و سوره فرقان است - مشخصات کتاب و

واقف مانند پیش (۷۵۴۲)

الجواهر ج ۱۳

۱۷۷

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره شعراء و سوره نمل است - مشخصات کتاب و

واقف مانند پیش (۷۵۴۳)

الجواهر ج ۱۴

۱۷۸

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره قصص و سوره عنکبوت است - تاریخ چاپ ۱۳۴۸

واقف مانند پیش (۷۵۴۴)

الجواهر ج ۱۵

۱۷۹

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره روم و سوره لقمان و سوره سجده

است - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۴۵ »

الجواهر ج ۱۶

۱۸۰

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره احزاب و سوره سبا است - مشخصات

کتاب و واقف مانند پیش (۷۵۴۶)

الجواهر ج ۱۷

۱۸۱

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره فاطر و سوره یس است - مشخصات

کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۴۷ »

الجواهر ج ۱۸

۱۸۲

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره صافات و سوره ص و سوره زمر

است تاریخ چاپ ۱۳۴۹ واقف مانند پیش « ۷۵۴۸ »

الجواهر ج ۱۹

۱۸۳

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سوره غافر و سوره مؤمن و سوره حم

سجده (نصبت) است مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۴۹ »

تفسیر چایی

۱۶۶ الجواهر ج ۲

عربی - مکرر پیش - این جزء تفسیر سورة آل عمران است - چاپ سریبی مصر
سال ۱۳۳۳ واقف مانند پیش « ۷۵۳۲ »

۱۶۷ الجواهر ج ۳

عربی - بمآند پیش - این جزء تفسیر سورة نساء و مانند است - مشخصات
کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۳۳ »

۱۶۸ الجواهر ج ۴

عربی - بمآند پیش - این جزء تفسیر سورة انعام و اعراف است - چاپ سریبی
مصر سال ۱۳۴۴ واقف مانند پیش « ۷۵۳۴ »

۱۶۹ الجواهر ج ۵

عربی - بمآند پیش - این جزء تفسیر سورة انفال و سورة توبه است - مشخصات
کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۳۵ »

۱۷۰ الجواهر ج ۶

عربی - بمآند پیش - این جزء تفسیر سورة یونس و سورة هود است - چاپ سریبی
مصر سال ۱۳۴۶ واقف مانند پیش « ۷۵۳۶ »

۱۷۱ الجواهر ج ۷

عربی بمآند پیش - این جزء تفسیر سورة یوسف و سورة رعد و سورة ابراهیم
است . مشخصات کتاب و واقف مانند پیش (۷۵۳۷)

۱۷۲ الجواهر ج ۸

عربی بمآند پیش - این جزء تفسیر سورة حجر و سورة نحل است - مشخصات
کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۳۸ »

۱۷۳ الجواهر ج ۹

عربی - بمآند پیش - این جزء تفسیر سورة اسری (بنی اسرائیل) و سورة
کهف است . مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۷۵۳۹ »

۱۷۴ الجواهر ج ۱۰

عربی - بمآند پیش - این جزء تفسیر سورة مریم و سورة طه و سورة انبیاء است .
تاریخ چاپ ۱۳۴۷ واقف مانند پیش « ۷۵۴۰ »

تفسیر چایی

الجواهر ج ۱۱

۱۷۵

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ حج و سورۃ مؤمنون است - مشخصات کتاب و واقف ماتند پیش « ۷۵۴۱ »

الجواهر - ج ۱۲

۱۷۶

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ نور و سورۃ فرقان است - مشخصات کتاب و واقف ماتند پیش (۷۵۴۲)

الجواهر ج ۱۳

۱۷۷

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ شعراء و سورۃ نمل است - مشخصات کتاب و واقف ماتند پیش (۷۵۴۳)

الجواهر ج ۱۴

۱۷۸

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ قصص و سورۃ عنکبوت است - تاریخ چاپ ۱۳۴۸ واقف ماتند پیش (۷۵۴۴)

الجواهر ج ۱۵

۱۷۹

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ روم و سورۃ لقمان و سورۃ سجده است - مشخصات کتاب و واقف ماتند پیش « ۷۵۴۵ »

الجواهر ج ۱۶

۱۸۰

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ احزاب و سورۃ سبا است - مشخصات کتاب و واقف ماتند پیش (۷۵۴۶)

الجواهر ج ۱۷

۱۸۱

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ فاطر و سورۃ یس است - مشخصات کتاب و واقف ماتند پیش « ۷۵۴۷ »

الجواهر ج ۱۸

۱۸۲

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ صافات و سورۃ ص و سورۃ زمر است - تاریخ چاپ ۱۳۴۹ واقف ماتند پیش « ۷۵۴۸ »

الجواهر ج ۱۹

۱۸۳

عربی - بماتند پیش - این جزء تفسیر سورۃ غافر و سورۃ مؤمن و سورۃ حم سجده (فصلت) است - مشخصات کتاب و واقف ماتند پیش « ۷۵۴۹ »

تفسیری چایی

الجواهر ج ۲۰

۱۸۴

عربی بمائند پیش۔ این جزء تفسیر سورة شوری و سورة زخرف است۔ مشخصات

کتاب و واقف مائند پیش « ۷۵۵۰ »

الجواهر ج ۲۱

۱۸۵

عربی بمائند پیش۔ این جزء تفسیر سورة دخان و سورة جائیه و سورة احقاف

و سورة محمد ص ۴ است۔ مشخصات کتاب و واقف مائند پیش « ۷۵۵۱ »

الجواهر ج ۲۲

۱۸۶

عربی۔ بمائند پیش این جزء تفسیر سورة فتح و سورة حجرات است۔ تاریخ چاپ سال ۱۳۵۱

واقف مائند پیش (۷۵۵۲)

الجواهر ج ۲۳

۱۸۷

عربی۔ بمائند پیش۔ این جلد تفسیر سورة ق و سورة الذاریات و سورة طور و سورة نجم و سورة

قمر است۔ تاریخ ختم تالیف این جزء ۱۰ جمادی الاولی ۱۳۵۱ است۔ مشخصات کتاب و واقف

مائند پیش (۷۵۵۳)

الجواهر ج ۲۴

۱۸۸

عربی۔ بمائند پیش۔ این جلد تفسیر سورة الرحمن تا آخر سورة مرسلات است۔ مشخصات

کتاب و واقف مائند پیش (۷۵۵۴)

الجواهر ج ۲۵

۱۸۹

عربی۔ بمائند پیش۔ این جلد تفسیر سورة نبا تا آخر قرآن است۔ مشخصات کتاب

و واقف مائند پیش « ۷۵۵۵ »

۱۹۰ - ۱۹۱ - ۱۹۲ جواهر القرآن

عربی مکرر شماره ۱۸ اخلاق - مؤلف : ابو حامد غزالی - کتاب اخلاق القرآن

است۔ آیات مربوط باخلاق را بعنوان نمط جواهر قرآن و نمط در قرآن گرد آورده و

مصدر داشته بفصولی در تقسیم علوم و اعمال و مطالب مربوط بمعارف و اخلاق - کتاب اربعین

مؤلف ضمیمه این کتاب است جاب سنکی تهران - خط نسخ بسال ۱۳۲۵ وقفی فهرستی

خریداری آستان قدس در سال ۱۳۱۱ وقفی دکتر حسن شهیدی در مهر ۱۳۲۳ « ۷۷۱۵ » و

« ۷۷۷ » و « ۸۱۹۹ »

(حرف ح)

الحکمة فی مخلوقات الله

۱۹۳

عربی - مؤلف : ابو حامد محمد غزالی طوسی مختصریست فلسفی در تفسیر

تفسیر چایی

آیات داله بر اثبات مبده و خدا شناسی بدلائل آفاقی و شواهد صنعی و بیان وجوه حکم و نعم متضمنه در آن آیات . کتاب در ۱۵ باب صورت گرفته . چاپ سربی مصر . چاپ دوم چاپخانه السعاده . در ۱۳۲۶ قمری . خریداری آستان قدس در آبان ۱۳۲۲ « ۸۰۴۹ »

(حرف خ)

خلاصة المنهج

۱۹۴

فارسی - مکرر ۱۱۹ خطی . مفسر: ملا فتح الله کاشانی . چاپ سنگی تهران . خط نسخ سال ۱۲۸۱ خریداری آستان قدس خرداد ۱۳۲۳ (۸۷۹۹)

خوارق البوارق

در باب حکمت چایی صفحه ۳۰۷ به پیشید .

(حرف د)

درة الدرر

۱۹۵

عربی - مفسر: شیخ حبیب الله کاشانی . مختصری است حاوی جهات تنزیلی و تاویلی سورة مبارکه کوثر . تفسیر سورة مبارکه اخلاص ضمیمه این کتاب است . چاپ سنگی تهران . خط نسخ سال ۱۳۲۶ وقفی فهرستی « ۷۷۸ »

۱۹۶ در النظیم فی فضائل القرآن والذکر الحکیم

عربی - منسوب: به تزیل الحرمین شیخ ابو السعادات عقیف الدین عبدالله بن اسعد یمنی یافعی متوفای ۷۶۸ (۱) از اقطاب صوفیه است . شاه نعمت الله ولی از تربیت یافسکان او است و از بیشتر مشایخ مجاز بوده . تعلم سلاسل صوفیه باو منتهی میشود - کتاب در بیان فضائل و آداب تلاوت و ختم قرآن و خواص سور است . در دیباچه آورده : « فرایت ان اسمع فی هذا الكتاب بین کتاب البرق اللاح و النبیث الهامع تألیف الامام الفقیه القاضی ابوبکر الفسانی و بین کتاب فیه خواص من القرآن وفوائده السور للامام ابی حامد حجة الاسلام و بغية المرام الغزالی » در کتب تراجم برای یافعی کتابی بنام در النظیم فی فضائل قرآن العظیم ضبط شده - کشف الظنون کتابی بنام در النظیم فی خواص القرآن العظیم از شیخ ابو عبدالله محمد بن احمد بن عبدالله بن سهل جوزی معروف بابن خشاب یمنی یاد کرده که از حیث موضوع و هم جمله آغاز با این کتاب

تفسیر چایی

یکی است و هم آورده که مختصر این کتاب منسوب است به افعی و نسخه مختصر از حیث قطر با اندازه نیمی از اصل کتاب است. چاپ سنگی به خط نسخ نام چاپخانه و محل چاپ ذکر نشده. وقفی حاج سید محمد شوشتری « ۷۸۰ »

۱۹۷ درالنظیم خاقانی ج ۱ و ۲

فارسی - مکرر شماره ۳۳۸ خطی - مفسر: ملا محمد رضا همدانی. چاپ سنگی تهران. خط نسخ بسال ۱۲۷۶ یا ۱۲۷۹ وقفی فهرستی (۷۷۹)

دلایل قرآنی

در باب حکمت چایی صفحه ۳۰۸ به پیشد

(حرف ر)

۱۹۸ رجاء الغفوان فی مهمات القرآن

فارسی: مؤلف شیخ محمد رضا بن اسدالله یزدی - کتاب در بیان اسامی و فضیلت و اعجاز و معنی کلام الله و حدوث و قدم و آیات ناسخ و منسوخ و محکم و متشابه و غیرها است و مرتب است بر یکمقدمه و پنج مقصد و هر مقصدی دارای عناوین و فصولی است. تاریخ ختم تالیف ۲۹ جمادی الاول ۱۳۳۱ چاپ سنگی شیراز. به خط نستعلیق چاپخانه سپهر سال ۱۳۳۱. وقفی فهرستی « ۷۸۱ »

۱۹۹ رسالات

فارسی - جامع ناشر بهمن کریمی - سه رساله از رسائل فیض کاشانی است: ۱ ترجمه الصلوة مانند شماره ۲۹۵ تفسیر خطی ۲ الفتنامه ۳ آئینه شاهی - کتاب مصدر است بمقدمه در ترجمه مؤلف از ناشر چاپ سری شیراز چاپخانه موسوی آبان ۱۳۲۰ خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ (۸۹۷۹)

۲۰۰ رساله نوریه

فارسی - مفسر: حاج محمد رحیمخان کرمانی. کتاب تفسیر آیه مبارکه نور است و مرتب است بر ۸ مقدمه و ۱۹ فصل. چاپ سنگی نسخ. تاریخ و محل چاپ ذکر نشده. خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ « ۸۹۸۷ »

۲۰۱ روائع القرآن فی فضائل امناء الرحمان

عربی - مؤلف: مفتی سید محمد عباس بن علی اکبر بن جعفر بن طاب نورالدین بن سید نعمت الله جزائری شوشتری لکهنوی متوفای رجب ۱۳۰۶ مدفون در لکهنو در حسینیه غفران

تفسیر چایی

مأب. درهند مر جمیت تمامی داشته (۱) کتاب تفسیر و توضیح ۱۲۰ آیه نازل در شأن حضرت امیرالمومنین و خاندان عصمت علیهم السلام است باخیار مرویه از طرق اهل سنت و جماعت و امامیه و نقاوة ۱۳۹ کتابست که بیشتر آن ها از مؤلفات اهل سنت است که بالواسطه و بلاواسطه از آنها نقل کرده. خلاصه توصیفیکه مؤلف از کتاب نموده این است: «ولعلم ان کتابنا هذا مشتمل علی خمس فوائد کل منها اعز و ابعی من قلائد الفرائد: ۱ التدریب فی علم الادب و معرفة اسالیب کلام العرب ۲ الاحتیاج علی الخصام بالتبکیات و الاقدام ۳ نشر فضائل علی علیه السلام ۴ الوقوف علی تفسیر الایات المسرودة فیه و العلم بشأن نزولها علی الوجه الوجیه ۵ تقریح الخاطر و تشیط الناظر لدافیه من الطرائف و النوادر» تاریخ فراغت از تالیف شب عید غدیر ۱۲۷۱ است - در صدر کتاب اجازة مفصل سید الطماعة سید حسین بن علی به مؤلف تدوین شده (۲) چاپ سنکی هندوستان پخغانسیخ در سال ۱۲۷۷ نسخه موربانه خورده است . وقفی حاج سید محمد شوشتری بسال ۱۳۰۹ « ۷۸۲ »

۲.۲ روح البیان ج ۱

عربی- مکرر شماره ۱۴ چاپی مفسر؛ اسماعیل حقی جلوتی متولد در ایدوس- متوفای ۱۱۳۷ یا ۱۱۴۷ در شهرستان بروسه (۳) از اعلام و مشایخ صوفیه جلوتیه عثمانی بوده. در آخر عمر در جامع سلطانی بروسه اشتغال بوعظ و ارشاد داشته و زیاده بر ۱۰۰ تالیف در رشته های مختلف پرداخته است - کتاب تفسیری است مفصل بمسالك عرفانی و مشرب اخلاقی که در شهرستان بروسه تألیف کرده - این جلد تا سوره توبه است تاریخ ختم تألیف این جلد را در این رباعی بیان نموده: (محمد لله روزیگشبه وهم «کذا» ماه سفر (۲) - چون نخستین دفتر از روح البیان فارغ شدم) (حقیقا تاریخ وی کردم بحرف جوهری) (۵) (حالیا از جلد اول فارغ البال آمدم) - (۱۱۰۲) چاپ سربلی اسلامبول چاپخانه عثمانیه بسال ۱۳۰۶ وقفی فهرستی (۷۸۳)

۲.۳ روح البیان ج ۲

عربی- مکرر پیش. این جلد از سوره مبارکه یونس تا آخر سوره مبارکه عنکبوت است. تاریخ ختم تألیف جمادی الاول ۱۱۰۹ - مشخصات کتاب و واقف مانند شماره پیش « ۷۸۴ »

۲.۴ روح البیان ج ۳

عربی- مکرر پیش - این جلد از سوره روم تا آخر سوره قنال است . تاریخ ختم

(۱) ابن الودیه ج ۱ ص ۲۰۴ (۲) تاریخ اجازة چهار روزمانده از ربیع الثانی ۱۲۷۲ است (۳) عثمانی مؤلفی ج ۱ ص ۲۸ . قاموس الاعلام ج ۲ ص ۹۵۰ (۴) ظاهرا کلمه « وهم » غلط چاپی است و صحیح آن « دهم » باشد (۵) ظاهرا ماده تاریخ در مصرع چهارم است و مقصود از حروف جوهری حروف منقطه در مصرع چهارم است

تفسیر چایی

تألیف ۳ شنبه ۲۵ ذیحجه ۱۱۱۳ - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۷۸۵ »

روح البیان ج ۴

۲۰۵

عربی - مکرر پیش - این جلد از سورة مبارکه فتح تا آخر قرآن است . تاریخ ختم تألیف پنجشنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۱۱۷ - مشخصات کتاب و واقف مانند شماره پیش

« ۷۸۶ »

روضة الامثال

۲۰۶-۲۰۷

عربی - مفسر: حاج ملا احمد بن عبد الله کوزه کنانی تبریزی متوفای ۵ ربيع الاول ۱۳۴۷ (۱) یا در حدود ۱۳۴۶ (۲) در کاظمین . مدفون در مقبره استادش شیخ حسن مامقانی . از شاگردان سید حسین کوهکمری (۳) و فاضل ابروانی و شیخ مامقانی مذکور است . کتاب تفسیر امثال وارده در قرآن و توضیح آیات مشتمله بر کلمات: « مثل » و ذکر لطائف و نکات آنهاست که در آن بشرح و تفصیل و نقل اقوال و تحقیق پرداخته و در زمینه خودش از کتب نفیسه است . چاپ سنگی تهران - خط نسخ . سال ۱۳۴۵ - وقفی فهرستی . خریداری آستان قدس در ۱۳۱۸ (۷۸۷) و (۷۶۱۱) .

روض الجنان و روح الجنان

۲۰۸

فی تفسیر القرآن ج ۱

فارسی - مکرر شماره ۱۲۹ خطی . مفسر: شیخ ابوالقنوج رازی - کتاب تفسیری است جامع شامل ترجمه آیات و وجوه اعراب و قراءات و اسباب نزول و نکات کلامی و فقهی و بیان تأویل و نسخ و منسوخ و غیرها و مصدر است به ۷ فصل در مطالب مقدمانی - طرز و توصیف کتاب چنان است که مفسر در دیباچه آورده : « پس جاره نباشد آنرا که تعاطی این علوم کند و خواهد که در تفسیر تصنیفی کند از آنکه از همه علوم که این کتاب متضمن است آنرا و مشتمل است بر آن بآبهره باشد خصوصاً عام ادب و اطلاع بر ترکیبات کلام عرب و علومیکه منسوب باشد به علم ادب از لغت و نحو و صرف و علم نظر و بلاغت صنعت و شعر چه مدار این لغت بر این علوم است و نیز باید تا متقن بود علم اصول را تا اقوالی که قاذح بود در اصول بشناسند و اجتناب کند و تأویل آیات متشابه بر وفق اصول کند چنانکه ادله عقل اقتضاء کند و مطابق بود آیات محکم را و باید تافیه باشد تا آیاتی که متضمن احکام شرعی باشد معانی و وجه استدلال آنرا بر مذهب صحیح بداند و این معنی تمام نشود تا عالم نباشد با اصول فقه که بناء فقه بر آنست و

(۱) الذریعة ج ۲ ص ۵۰۴ (۲) دانشمندان آذربایجان ص ۳۶ - اعیان الشیعة جزء ۷ (۳) متوفای ۱۲۹۹

تفسیر چایی

ادله فقه مستخرج از او بود و نیز چاره نباشد از طرفی اخبار که لایق باشد به آیه و معنی او و آیاتی که «وارد» باشد بر سبب ترول آن بیاید گفتن و قصه که متعلق باشد به آیه بیاید گفتن» تا آنجا که گفته: « پس چون جماعتی از دوستان و بزرگان امانت و اهل تدین اقتراح کردند که در این باب جمعی باید کردن » تا آنجا که: « و این کذب انشاء الله از میان اطباء و اختصار بود اطباءیکه ممل نباشد و اختصاریکه مخل نباشد و شرط آنست که هر آیه که بدور سبب یا هر لفظی و قصه آنچه شرط است در او گفته شود و چون آن آیه یا آن لفظ در قرآن مکرر شود حواله بر گفته کرده شود » مفسر کتاب را در ۲۰ جزو مدون داشته - کتاب چاپ شده است از نسخه کتابخانه سلطنتی ایران که آن نسخه از نسخه کتابخانه آستان قدس رونویس شده بوده - جمعیتی از اعلام بریاست سید محمد کاظم بن محمد یوسف بن محمد باقر طباطبائی تبریزی « امام جمعه تبریز » جلد اول و دوم این تفسیر را تصحیح نمودند و در ۱۳۲۳ هجری قمری بچاپ رسید - چاپ بقیه مجلدات بمطابق افتاد تا در سال ۱۳۱۳ خورشیدی وزارت فرهنگ ایران اقدام بچاپ بقیه مجلدات نمود و جمعیتی بریاست جناب آقای حاج سید نصرالله تقوی سه جلد دیگر را تصحیح کردند کتاب مذیل است بمقاله مفصل و مجتمع بعنوان خاتمه الطبع از علامه شیخ محمد قزوینی در ترجمه مفسر و شرح کتاب این جلد از اول قرآن تا تفسیر آیه ۶۱ سوره نساء: « و اذا قیل لهم تعالوا الی ما اتزل الله والی الرسول » است - چاپ سربى تهران چاپخانه شاهنشاهی - سال ۱۳۲۳ ه - ق اهدائی وزارت فرهنگ - در مهر ۱۳۱۳ « ۷۸۸ »

۲۰۹ روض الجنان ج ۲

فارسی - مکرر پیش - این جلد تفسیر آیه ۶۲ سوره نساء: « فکذب اذاصابتم مصیبه بما قدمت » تا آخر سوره توبه است - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۷۸۹ »

۲۱۰ روض الجنان ج ۳

فارسی بماتند پیش - این جلد از تفسیر سوره یونس تا آخر سوره مؤمنون است - چاپ سربى تهران ۱۳۱۳ خورشیدی واقف مانند پیش « ۷۹۰ »

۲۱۱ روض الجنان ج ۴

فارسی - مکرر پیش - این جلد تفسیر سوره نور تا آخر سوره شوری است - چاپ سربى تهران - سال ۱۳۱۴ ه - ق ۰ واقف مانند شماره پیش « ۷۹۱ »

۲۱۲ روض الجنان ج ۵

فارسی - بماتند پیش - این جلد از تفسیر سوره زخرف تا آخر قرآن است - چاپ سربى تهران - سال ۱۳۱۵ واقف مانند پیش « ۷۹۲ »

تفسیر چایی

۲۱۳-۲۱۴ روض الجنان ج ۱ و ۲

فارسی - مانند پیش - مشخصات کتاب مانند دوره پیش است. خریداری آستان قدس

در ۱۳۱۳ « ۷۹۳ » و « ۷۹۴ »

۲۱۵-۲۱۶ روض الجنان ج ۱ و ۲

فارسی - مانند پیش - مشخصات کتاب مانند دوره پیش - وقفی نائینی « ۷۹۵ » و « ۷۹۶ »

۲۱۷-۲۱۸ روض الجنان ج ۱ و ۲

فارسی - مشخصات کتاب مانند دوره پیش - وقفی فهرستی « ۷۹۷ » و « ۷۹۸ »

(حرف می)

۲۱۹ سراج کبر

فارسی - مفسر : سید رجیبعلیخان بهادر حسینی حسینی تقوی بهگری دهلوی لاهوری.
رساله تفسیر سوره مبارکه فجر و بیان نکات و اشارات وارده درین سوره بر فجمه شهادت
حضرت سید الشهداء علیه السلام است - تاریخ ختم تالیف ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۹۷ است -
چاپ سنگی لاهور خط نستعلیق - چاپخانه گوه نور سال ۱۲۹۷ خریداری آستان قدس در اسفند
۱۳۱۸ « ۹۷۷۰ »

۲۲۰ سیداست الاسلام

عربی - مؤلف : سید حسین عرب باغی رضائیه - رساله حاوی برخی از دستورهای
وارد در قرآن مربوط باصول و فروع است که تنها آنها را ترجمه نموده و بماتند آیات الاحکام
است. چاپ سنگی تبریز - خط نسخ وقفی حاج مختار مبینی در مهر ۱۳۱۴ « ۵۸۶۳ »

(حرف ش)

۲۲۱ شرح آیه الكرسي

عربی - مؤلف سید کاظم رشتی - تفسیر و تاویل آیه الكرسي است . رساله شرح
حدیث عمران صابی و لواحق الحسینیه تالیفی مؤلف نیز ضمیمه این کتاب است - چاپ سنگی
تبریز خط نسخ سال ۲۷۱ او ققی نائینی « ۸۰۰ »

(حرف ص)

۲۲۲ صافی

عربی - مکرر شماره ۲۴۲ خطی - مفسر : فیض کاشانی - چاپ سنگی تبریز خط نسخ سال
۱۲۷۲ وقفی نائینی « ۸۰۱ »

تفسیر چایی

صافی

۲۲۳

عربی - مانند پیش - چاپ سنگی تهران - خط نسخ - خریداری آستان قدس در ۱۳۱۱ « ۸۰۴ »

صافی

۲۲۴

عربی - مانند پیش - چاپ سنگی تهران چاپخانه میرزا علی اصغر بسال ۱۳۳۳ -

وقفی فهرستی « ۸۰۳ »

صافی

۲۲۵

عربی - مانند پیش چاپ سنگی - بخط نسخ تاریخ و محل چاپ نامبرده نشده است وقفی مرحوم شیخ غلامرضا مجنی بوسیله حاج محمد در آذر ۱۳۲۳ « ۸۵۹۰ »

۲۲۶ صفوة العرفان فی تفسیر القرآن

عربی - مؤلف معاصر : محمد فرید وجدی مصری - کتاب بخش مقدمه تفسیر - در بیان تأثیرات علمی و اجتماعی قرآن است که در ۵۰ عنوان مطالب صورت گرفته. چاپ سربس مصر چاپخانه الشعب در شوال ۱۳۲۱ خریداری آستان قدس در شهریور ۱۳۲۳ « ۱۰۰۴۵ »

(حرف ع)

عنايات الرضويه ج ۱ و ۲

۲۲۷

عربی - مؤلف : شیخ محمد تقی معروف به حاج آقا نجفی اصفهانی مسجده شاهی - کتاب مجموعه ایست اعتقادی و تفسیری در اثبات نبوت و امامت و اعجاز قرآن و تفسیر برخی از آیات از سوره فاتحه و سوره بقره و شامل نکات نظری و دقائق علمی است - مطالب جزء یکم غالباً در عنوان « عنایة » و مطالب جزء دوم در عنوان « درس » صورت گرفته - مؤلف دیباچه برای کتاب نوشته - ناشر کتاب آورده که این کتاب را مؤلف هنگام تشریف بزیارت مشهد مقدس رضوی تالیف کرده - چاپ سنگی تهران بخط نسخ چاپخانه سید مرتضی بسال ۱۳۱۹ وقفی فهرستی « ۸۰۴ »

(حرف غ)

غرائب القرآن

شماره ۷ لغت را ببینید

۲۲۸ غرر الفوائد و درر القلائد ج ۱ تا ۴

عربی مانند ۳۴۹ خطی املاء شریف مرتضی - کتاب در این چاپ در ۴ جزء صورت گرفته - و هر جزئی مصدر است به فهرست عناوین مجالس و مصحح تصحیح و محشی به حواشی سید محمد بدرالدین نسانی حلبی است - چاپ سربس مصر چاپخانه السامه - سال ۱۳۲۵ وقفی

نائبینی « ۸۰۵ »

تفسیری چایی

۲۲۹

غورالفر آند

عربی - مانند پیش کتاب رونویس شده است از نسخه مصحح مرحوم شاهزاده فرهاد میرزا و مختاراتی را که شریف مرتضی بر مجالس افزوده نیز دارد و ملحق است بحواشی توضیحی و مذیل است بفهرست مطالب - چاپ سنگی تهران خط نسخ چاپخانه حاج عبدالمحمد بسال ۱۲۷۲ و قفای فهرستی « ۵۸۶۳ »

(حرف ف)

۲۳۰

فاتحه و معنای آن

فارسی - مترجم معاصر: عباس راسخی . این کتاب ترجمه کتاب « تفسیر الفاتحه ومشکلات القرآن » است . اصل کتاب از افادات شیخ محمد عبده مصری و تحریر و تالیف شاگردش سید محمد رشید رضا مدیر مجله المنار است . پس از تفسیر سوره مبارکه فاتحه مقالات تفسیری است ۱ تفسیر آیات وارده در مسئله افعال بندکان - ۲ تفسیر آیات مربوطه یغرائق - ۳ تفسیر آیات و رفع شبهه درباره طلاق دادن زید بن حارثه زوجه خود زینب دختر جحش و گرفتن یزید ص ۴ زینب را . چاپ سربلی رشت . چاپخانه فردوس و قفای مترجم در تیرماه ۱۳۲۵ « ۱۰۲۶۱ »

۲۳۱

فهرست تفسیر طبری و نیشابوری

عربی - کتاب فهرست اصول مطالب تفسیر طبری و هم تفسیر نیشابوری است . این فهرست را علماء جامع ازهر مصر که مصحح اصل تفسیر بوده اند بریاست شیخ محمد زهری غمراوی تألیف کرده اند - چاپ سربلی مصر - و قفای نائینی « ۸۰۶ »

(حرف ق)

۲۳۲

القرآن والعلوم العصریه

عربی - مؤلف: شیخ طنطاوی جوهری . رساله ساده مختصری است در بیان رموزات و اشارات برخی از آیات با علوم طبیعی . چاپ سربلی مصر . چاپخانه داراحیاء الکتب العربیه در ۱۳۴۹ خریداری آستان قدس در ابان ۱۳۲۲ « ۸۰۴۰ »

(حرف ك)

۲۳۳

کانون حکمت قرآن

فارسی - تقریر: حاج شیخ محمد باقر گهره و تحریر: ابوالقاسم گریبی و حسن موسی خادم و عاصی و حسین آقا از مردمان شهر ری . کتاب تفسیر سوره مبارکه لقمان و بیان مواظف شافیه مندرجه در این سوره شریف است که بطور درس گفته شده و در ضمن - ۴۹۴ -

تفسیری چاپی

۱۲ فصل ترتیب یافته و مصدر است بمقدمه مفصلی اثر خامه مفسر مذکور . تاریخ ختم
تحریر و تألیف ۲۰ آذر ماه ۱۳۲۳ چاپ سری تهران چاپخانه سروش اسفند ۱۳۲۳
خریداری آستان قدس در فروردین ۱۳۲۴ « ۹۶۵۷ »

کشف ج ۱ ۲۳۴

عربی . مکرر شماره ۳۵۷ خطی . مفسر: جلاله زهخشی - کتاب در ۲ جلد چاپ شده و تمام
قرآن در حاشیه هر دو جلد مندون است . هر جلدی دارای فهرست سوری است که برآنهاست
است - این جلد آخر سورة کهف را دارد در متن کتاب نیز حاشیه میر سید شریف بهمان خط
جدولی تدوین شده . چاپ سری مصر سال ۱۳۰۸ وقفی نائینی (۸۰۸)

کشف ج ۲ ۲۳۵

عربی - مکرر پیش - این جلد از سورة مریم تا آخر قرآنرا دارد . کتاب انتصاف در حاشیه
این جلد تدوین شده . کتاب تنزیل الایات علی الشواهد من الایات در آخر ضمیمه است . چاپ
سری مصر سال ۱۳۰۸ وقفی نائینی (۸۰۹)

کشف ج ۱ و ۲ ۲۳۶ - ۲۳۷

عربی - مکرر پیش این چاپ حاشیه میر سید شریف را ندارد . چاپ سری مصر
چاپخانه شریفه سال ۱۳۰۷ خریداری آستان قدس سال ۱۳۱۱ خورشیدی (۸۱۰) و (۸۱۱)

کشف ج ۱ و ۲ ۲۳۸ - ۲۳۹

عربی - مکرر پیش . وقفی فهرستی (۸۱۲) و (۸۱۳)

کشف الایات محمد شاهی

فارسی - مؤلف: سید محمد بن مهدی حسینی از علماء عام تجوید - این کتاب را
بنام مرحوم محمد شاه قاجار تألیف کرده و نام کتاب ماده تاریخ تألیف است . کتاب مرتب
است بر یک مقدمه و جدول و ۲۸ باب و خاتمه . کتاب را ضمیمه تفسیر جلالین شماره ۱۰۷ ببینید

کشف الغطاء عن وجوه آیات هل اتی ۲۴۰

فارسی - مفسر: سید رجبعلیخان بهادره رساله در تفسیر و توضیح انطباق سورة مبارکه
هل اتی برواقعه شهادت کربلاء است تاریخ ختم تألیف ۱۲ ذی قعدة ۱۲۶۶ چاپ سنگی لاهور
خط نستعلیق چاپخانه گروه نور سال ۱۲۶۶ خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ (۶۷۷۱)

کلید فهم قرآن ۲۴۱

فارسی . مؤلف: حاج شیخ شریعت (بن حاج شیخ حسن بن میرزا رضا قلی)
سنگلجی متوفای پنجشنبه ۹ محرم ۱۳۶۳ بسن ۵۴ سالگی در تهران مدفون و در ارتبلیغ
تأسیسش در خیابان فرهنگ از معارف معاصر بود . در تهران نزد پدر و شیخ عبدالنبی نوری

تفسیر چایی

عام فقه را خواند و عام کلام را در خدمت حاج شیخ علی نوری آموخته و حکمت را از میرزا حسن گرمانشاهی و عرفان را از میرزا هاشم اشکوری فرا گرفته. برای تحصیل و تکمیل رهسپار نجف گشته و مدت چهار سال نیز نزد اعلام آن شهرستان تلمذ کرده (۱) کتاب برخی مطالب مقدماتی تفسیر است. چاپ سریبی تهر ان چاپخانه علمی در ۱۳۶۱ خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ «۹۳۱۹»

(حرف ل)

۲۴۲ باب التاویل فی معانی التنزیل ج ۱

عربی - مفسر : علاء الدین علی بن محمد بن ابراهیم بن عمر بن خلیل بندگان صوفی معروف. بخازن متولد در ۶۷۸ متوفای در ۱۵۷۴ کتاب تفسیری است با احادیث وارده در صحاح اهل سنت که برای تسهیل حذف اسانید روایات را نموده و بشرح آنها پرداخته و خلاصه معالم التنزیل بشوی و برخی از تفاسیر دیگر است که در ۴ جزء صورت گرفته و هر جزئی دارای فهرست مطالب است تاریخ فراغت از تالیف کتاب بروایت کشف الظنون (ج ۲ ص ۳۵۰) چهار شنبه ۱۰ رمضان ۷۲۵ است. این جلد تا آخر سورة مائده را دارد مدارك التنزیل در حاشیه کتاب تدوین شده چاپ سریبی مصر چاپخانه شریفه سال ۱۳۲۸ و فقه قائم مقام « ۸۱۵ »

۲۴۳ باب التاویل ج - ۲

عربی - این جزء تفسیر سورة انعام تا آخر سورة هود است - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۸۱۶ »

۲۴۴ باب التاویل ج ۳ - ۴

عربی - این مجلد شامل تفسیر سورة یوسف تا آخر قرآن است مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۸۱۷ »

باب النقول فی اسباب النزول

عربی - مؤلف : جلال الدین سیوطی - کتاب در بیان شأن نزول آیات قرآن است که از کتب جوامع و اصول احادیث اهل سنت تلخیص و گرد آورده - این کتاب را در حاشیه تنویر المعباس شماره ۱۶۳ از صفحه ۲ تا صفحه ۳۰۷ ببینید .

(حرف م)

۲۴۵ مجمع البحار

فارسی - مکرر ۳۶۳ خطی - مفسر : مظفر عایشاه کرمانی - نام کتاب در اول

۱ علی المصنوع کتاب اسلام و رجعت که بشماره ۱۳۹ حکمت چایی است از مؤلف این کتاب است و نام عبدالوهاب فرید مستعار است
۲ مجمع المطبوعات العربیه ص ۸۰۹

تفسیر چایی

کتاب اشتباهات جامع البحار ضبط شده. چاپ سنگی بخط نسخ ۱۳۲۳ قمری محل چاپ ایران است. از چاپخانه ونهری که چاپ شده نامی برده نشده. خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ (۸۶۱۴)

۲۴۶ مجمع البیان ج ۱

عربی - مکرر شماره ۱۹۱ مفسر: ابو علی طبرسی - این جلد از اول قرآن تا سوره مبارکه یوسف است - چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۲۶۷ و قفای فهرستی « ۸۱۸ »

۲۴۷ مجمع البیان ج ۲

عربی - مکرر پیش این جلد از سوره رعد تا آخر قرآن است چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۲۶۷ و قفای فهرستی « ۸۱۹ »

۲۴۸ مجمع البیان ج ۱

عربی - مکرر پیش. چاپ سنگی تهران خط نسخ چاپخانه علیقلی خان - سال ۱۳۰۳ و قفای نائینی « ۸۲۰ »

۲۴۹ مجمع البیان ج ۲

عربی - مکرر پیش چاپ سنگی تهران - خط نسخ چاپخانه الله قلی خان سال ۱۳۰۲ و قفای نائینی « ۸۲۱ »

۲۵۰ مجمع البیان ج ۲

عربی - مکرر پیش - چاپ سنگی تهران خط نسخ سال ۱۲۶۷ و قفای میر سید علیخان طیب سال ۱۲۷۳ « ۸۲۲ »

۲۵۱ مجمع البیان ج ۲

عربی - مکرر پیش - چاپ سنگی تهران - خط نسخ. سال ۱۲۶۷ - خریداری آستان قدس در اسفند ۱۳۱۸ « ۹۷۷۲ »

۲۵۲ محکم و متشابه

عربی. مؤلف: شریف مرتضی - کتاب در بیان آیات ناسخ و منسوخ و محکم و متشابه و آیاتیکه افظاً عام و اذ حیث معنی خاص و آیات وارده در رخصت و عزیمت و آیات احتیاجیه و ردیه و آیات مینه سبب بقاء و هایش خلق و هم وضع اسماء حسنی برای خدا و آیات وارده در بیان ایمان و کفر و هم فرائض و قصص و غیرها است. و در زمینه خودش از تفاسیر است. مطالب کتاب به تصویف در دیباچه مأخوذ و منقول از تفسیر نعمانی است. چاپ سنگی تهران بخط نسخ سال ۱۳۱۲ و قفای فهرستی « ۸۲۳ »

تفسیری چایی

۲۵۳ مدارك التنزيل وحقائق التأويل ج ۱

عربی. مکرر شماره ۲۰۹ مفسر: حافظ الدین عبدالله بن احمد بن محمود نسفی حنفی
منوفای، ۷۰۱ یا ۷۱ (۱) از فقهاء و مفسرین و از مردمان اینج اصفهان است که در آنجا هم در گذشته - طرز
این تفسیر بطوریکه در دیباچه آمده از متوسطات در تاویل و جامع وجوه اعراب و قراآت و متضمن
دقائق علم بدیع و اشارات و شامل گفتار و عقائد مختصة اهل سنت و جماعت است. . این جلد از
اول قرآن تا آخر سورة بنی اسرائیل است چاپ سریب مصر چاپخانه حسینیہ سال ۱۳۴۴ -
وقفی نائینی « ۸۲۳ »

۲۵۴ مدارك التنزيل ج ۲

عربی - مکرر پیش - این جلد از سورة کهف تا آخر قرآن است . چاپ سریب مصر
چاپخانه حسینیہ - سال ۱۳۴۴ وقفی نائینی « ۸۲۵ »

۲۵۵ مرآت الانوار و مشکوة الاسرار

عربی مکرر شماره ۳۷۳ خطی . مفسر: ابوالحسن شریف عاملی . چاپ سنگی
تهران . بخط نسخ سال ۱۳۰۳ - وقفی فهرستی (۸۵۳)

۲۵۶ مرآت العارفين

عربی - مکرر شماره ۳۷۳ خطی . شرح و تفصیل این کتاب در شماره خطی گذشت
بخشی از کلمات قصار علوی ۴ که به ترتیب تهجی مرتب شده ضمیمه است - چاپ سنگی بمبئی
خط نسخ سال ۱۳۰۷ - وقفی فهرستی « ۸۲۶ »

۲۵۷ مشکات الحیات فی تفسیر الایات

ترکی - مفسر: حاج میرزا نجفعلیخان بن میرزا حسینعلی تبریزی متخلص به دانش
رساله در بیان و تفسیر آیات مبارکه و آمده در قصه ذوالقرنین است - تاریخ ختم تألیف یا زدهم
ذیحجه ۱۲۸۹ در قسطنطنیه چاپ سریب اسلامبول ۱۲۸۹ . خریداری آستان قدس در آذرماه ۱۳۲۲ « ۸۰۸۵ »

۲۵۸ مصباح الایات الجلیلة الفرقانیة و مفتاح التفسیر الجمیلة القرآنیة

عربی - مؤلف: سید حافظ محمد شریف بن حاج حافظ عبدالله حقی بن عبدالباقی
مصرف بیالی زاده مقتی شهرستان کوتاهیہ از مردمان ترکیه معاصر باسلطان عبدالعزیزخان
عثمانی اول و در ۱۲۸۶ زنده بوده - کتاب رهنما نیست برای پید کردن آیات از تفسیر بیضاوی
و حاشیة شیخ زاده بر آن منطبعة در چاپخانه مصریه ۱۲۶۳ و تفسیر روح البیان چایی چاپخانه
مصریه در ۱۲۶۳ و تفسیر گبیر چایی چاپخانه مذکور در ۱۲۷۸ و تفسیر ابوالسعود منطبعة در
چاپخانه در ۱۲۷۵ و تفسیر ترکی موسوم به بیان چایی چاپخانه مصریه در ۱۲۶۷ و تفسیر ترکی

تفسیری چایی

موسوم به مواکب منطبعة چاپخانه عامره استانبول در ۱۲۸۲ و هم حاشیه های ابن تیمیة و ابن قنوی چاپی چاپخانه عامره در ۱۲۸۶ - ترتیب کتاب چنین است که آیات را مرتب به ترتیب تهجی نموده و برطبق ارقام موضوعه هر آیه را از سوره و جزو و هم صفحه از هر يك از تفاسیر مذکور را تعیین و مشخص نموده - کتاب مصدر است بدیاجه عربی و ترکی و مذیل است به تقریظ هائیکه بر کتاب نوشته شده - چاپ سنگی بمبئی بخط نسخ سال ۱۲۹۹ و قفای نائینی « ۸۵۴ »

معرفه الناسخ و المنسوخ

ع. بی. - مؤلف ابو عبد الله محمد بن حزم متوفای (۱۱۳۵۶) کتاب در بیان آیات ناسخ و منسوخ است - کتاب را در حاشیه تدویر المقیاس شماره ۱۶۳ از صفحه ۳۰۸ ببینید

مفاتیح الغیب ج ۱

۲۵۹

عربی - مکرر شماره ۱۹۹ مؤلف: امام فخر رازی - کتاب معروف به تفسیر کبیر (در مقابل تفسیر وسیط و وحیزش) و شامل بر فروع مختلفه است. در هر مبحثی مفصلاً به تحقیق و نقل و نقد اقوال پرداخته و از نیرو در شأن آن گفته شد که غیر از تفسیر همه چیز ادا را است. این کتاب بزرگترین تألیف مفسر و بگورده تفسیر کامل و از تالیفات مشهوره او است لکن در وفیات الاعیان (ج ۱ ص ۱۴۸) آمده : « منها تفسیر القرآن الکرم جمع فیه کل غریب و غریبه و هو کبیر جد الکنه لم یکماه » کشف الظنون (ج ۲ ص ۴۷۷) در پایان شرح کتاب مفاتیح الغیب پس از نقل عبارت وفیات الاعیان آورده : « و صنف الشیخ نجم الدین احمد بن محمد القمولى تکملة له و توفى فی سنة ۷۷۷ و قاضی الفقهاء شهاب الدین بن خلیل الحونى الدمشقی کمل ما نقص منه ایضا توفى فی سنة ۶۴۹ » کتاب در ۸ مجلد صورت گرفته جلد اول از تفسیر سوره مبارکه حمد تا تفسیر آیه ۱۳۱ از سوره بقره : (تلك امة قد خلت ایا ما کسبت) است تفسیر ابوالسعود در حاشیه کتاب تدوین شده - چاپ سری مدر چاپخانه خیریه بسال ۱۳۰۷ و قفای نائینی « ۸۲۷ »

مفاتیح الغیب ج ۲

۲۶۰

عربی - مکرر پیش - این جلد از تفسیر آیه ۱۴۲ سوره بقره : (سيقول السفهاء من الناس) تا تفسیر آیه ۹۴ از سوره آل عمران (ان تناولوا البرحتى تتفقوا) است - چاپ عربی مصر چاپخانه خیریه بسال ۱۳۰۸ و قفای نائینی « ۸۲۸ »

مفاتیح الغیب ج ۳

۲۶۱

عربی - مکرر پیش - این جلد تفسیر آیه ۹۳ سوره آل عمران : « کل الطامام کان حلا » تا اول سوره انعام است - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۸۲۹ »

دفسی چایی

مفاتیح الغیب ج ۴

۲۶۲

عربی۔ مکرر پیش این جلد تفسیر سورۃ انعام تا آیہ ۵۴ از سورۃ یونس ۴ : « ثم قيل للذين ظلموا ذوقوا عذاب الخلد » است . مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۸۳۰ »

مفاتیح الغیب ج ۵

۲۶۳

عربی۔ مکرر پیش - این جلد تفسیر آیہ ۵۳ - سورۃ یونس : « ويستنبذك احق هو » تا آخر سورۃ مریم است - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۸۳۱ »

مفاتیح الغیب ج ۶

۲۶۴

عربی۔ مکرر پیش - این جلد تفسیر سورۃ طه تا آخر سورۃ احزاب است - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۸۳۲ »

مفاتیح الغیب ج ۷

۲۶۵

عربی۔ مکرر پیش - این جلد تفسیر سورۃ سبا تا سورۃ قمر است مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۸۳۳ »

مفاتیح الغیب ج ۸

۲۶۶

عربی۔ مکرر پیش - این جلد از سورۃ الرحمن تا آخر قرآن است - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش (۸۳۴)

۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴

مفاتیح الغیب

جلد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸

عربی - مکرر پیش - چاپ سری اسلامبول چاپخانه عامره بسال ۱۳۰۷ - وقفی

نایبی (۸۳۵) و (۸۳۶) و (۸۳۷) و (۸۳۸) و (۸۳۹) و (۸۴۰) و (۸۴۱) و (۸۴۲)

۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳

مفاتیح الغیب

جلد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و جلد ۲

عربی . مانند پیش . چاپ سری چاپخانه اسلامبول بسال ۱۳۰۷ وقفی فہرستی

« ۸۴۳ » و « ۸۴۴ » و « ۸۴۵ » و « ۸۴۶ » و « ۸۴۷ » و « ۸۴۸ » و « ۸۴۹ » و « ۸۵۰ » و « ۸۵۱ »

مفتاح كنوز القرآن

۲۸۴

فارسی . مؤلف: محمد علی بن حاج محمد کاظم دربندی شیر به کاظم بک. کتاب مفتاح

کشف آیات و کلمات قرآن است که به ترتیب حروف تهجی در ۲۸ باب و هریابی ضمن فصولی صورت گرفته. طرز و ترتیب آن چنین است: ۱. ترتیب کلمات به ترتیب حروف هجاء ۲. در تعیین مواضع کلمات محتاج الیها بعد از ذکر سور و احوال آیات اشاره شده است نه بعد از آیات ۳. پیدا کردن آیه محتاج الیه از هر کلمه آن آیه ۴. تقشیر کلمات محتاج الیه به ترتیب حروف همان کلمات است نه اصول کلمات ۵. در تفحص کلماتی که حروف تعریف و عطف و جاره دارد باید باصل کلمه نظر کرد ۶. در ترتیب کلمات آیات بحروف و ظرووف و ضمائر و ادات اشاره مستقلا اشاره نشده است ۷. کلمه مبارکه (الله) مع مزیداته بقدر مقدور در ضمن جملات استثناییه به یکجا ترتیب داده شده و این کلمه مبارکه در مواضعیکه تلو فعل است در باب همان فعل ذکر شده است. تاریخ ختم تألیف سال ۱۳۶۲ است. تاریخ کتابت ۱۳۷۳ است. مؤلف کتابرا بنام ناصرالدین شاه معنون نموده و این رباعیرا در تاریخ فراغ از تألیف و کتابت آورده است: حمد لله ختم شد فهرست در او ان سعید - نهم ماه حمل سال جدید و روز عید - از بی تاریخ اتمامش چو گشتم غیب گفت - کشف کن از ابجد فهرست فرقان المعجید. چاپ سنگی نسخ - از تاریخ و محل چاپ نام برده نشده - خریداری آستان قدس خرداد - ۱۳۲۳ « ۹۴۴۰ »

مفردات القرآن ۲۸۵

عربی. مکرر شماره ۳۷۸ خطی - مؤلف: راغب اصفهانی. چاپ سریعی مصر چاپخانه مبینیه بسال ۱۳۲۴ و قفای نائینی « ۸۵۳ »

مقاله رد بر مسیحی

بنگرید بشماره ۶۲ حکمت چاپی.

مناهج المؤمنین

فارسی. مؤلف: سید حسین بن نصرالله بن صادق موسوی عرب باغی. کتاب در بیان تأویل آیات وارده در شان و فضیلت خاندان عصمت و طهارت است با حدیث وارده از طرق اهل سنت و جماعت و امامیه. کتاب مرتب است بر ۱۸ منهج و خانمه. تاریخ ختم تألیف سه شنبه چهارم ربیع الثانی ۱۳۵۸ است. این کتاب را در باب اخبار ضمیمه کتاب مناهج العارفین به بیننده

مناهل التحقيق ۲۸۶

فارسی. مؤلف: آقامحمد هاشم بن میرزا اسمعیل شیرازی ذهبی. متوفای ۱۱۹۹ بسن ۹۰ سالگی مدفون در حافظیه شیراز (۱) در اواسط حال از کار نویسندگی و استیفاء ترد خوانین زندیه

مستعفی گشت و بترک و تجرید برداخت و قطب الدین محمد تبریزی اورا تربیت نمود. خلیفه وهم داماد اوشد. فارس نامه (ج ۲ ص ۱۵۲) ترجمه مؤلف را از ریاض العارفین نقل کرده (۱) و تاریخ فوتش را در ۱۲۰۰ واندی ضبط کرده (۲) کتاب در تفسیر آیه مبارکه: «الا الهی الله» تصیر الامور و حاوی لطائف عرفانی مربوط بمسئله مبدأ و معاد است - پس از این رساله ایست در ساوک از میرزا ابوالقاسم معروف بمیرزا بابا ذهبی شیرازی - چاپ سنگی تهران - خط نسخ - سال ۱۲۲۳ - وقفی ثانی (۸۵۵)

منظومه نورانیه ۲۸۷

فارسی - سرآینده: صدر العلماء میرزا عبدالمحمد بن شمس العلماء حاج میرزا فتحعلی لاهیجانی. منظومه در بیان اسامی و تعداد سور مبارکه قرآن و تعیین تبویب مضامین و تعداد آیات مبارکه از احکام و قصص و غیره است. تاریخ ختم نظم سلخ ربیع الاول ۱۳۴۱ است. چاپ سنگی تهران بخط نستعلیق چاپخانه حقیقت ۱۳۴۱ خریداری آستان قدس خرداد ۹۴۸۶۰۱۳۳۳

منهج الصادقین ج ۱ - ۲۸۸

فارسی. مکرر ۳۸۰ خطی. مؤلف ملا فتح الله کاشانی. پنج جلد در سه مجلد چاپ شده. مجلد اول حاوی جلد اول و دوم است و از اول قرآن تا آخر سورة انفال را دارد. چاپ سنگی تبریز بخط نسخ سال ۱۳۱۴ - خریداری آستان قدس خرداد ۱۳۲۳ (۹۴۸۹)

منهج الصادقین ج ۲ ۲۸۹

فارسی. مکرر پیش. این مجلد حاوی جلد سوم و چهارم است. از سورة برآئت تا آخر سورة فاطر را دارد - مشخصات کتاب و واقف مانند پیش « ۹۴۹۰ »

منهج الصادقین ج ۳ ۲۹۰

فارسی. مکرر پیش. این مجلد جلد پنجم است. از سورة مبارکه یس تا آخر قرآن را دارد. مشخصات کتاب و واقف مانند پیش (۹۴۹۱)

هو آند الرحمن فی ترجمه القرآن ۲۹۱

فارسی - نام مترجم در دیباچه ذکر نشده و عصر مترجم هم معلوم نشده. کتاب ترجمه ساده قرآن شریف است که در اصفهان بامر پادشاه وقت تالیف نموده. حروف مقطعه واقع در اوائل سور را عینا آورده. مترجم در دیباچه آورده است که پیش ازین کتاب

(۱) مؤلف غیر از آقا هاشم درویش ذهبی متوفای ۱۲۸۶ است که ترجمه اش در فارس نامه (ج ۱ ص ۴۱) مذکور است (۲) در ریاض العارفین تاریخ فوت ذکر نشده.

تفسیری چایی

حسب فرمان شاهنشاه ایران کتب نورا و زبور وانجیل را نیز دراصفهان نقل پیاری داده است. در حاشیه کتاب تمامی قرآن مندرج است. محل و تاریخ چاپ ذکر نشده این کتاب را میرزا محمد ملک الکتاب نشر داده گمان میرود در بمبئی چاپ شده. خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ (۹۶۱۹)

مواکب

ترکی - مترجم: فرخ اسمعیل افندی قریبی متوفای ۱۲۵۶ در اسلامبول مدفون در قبرستان اورتکوی سرای (۱) از علماء و شعراء و ثروتمندان بوده. کتاب ترجمه تفسیر مواهب العلیه کاشفی است. تاریخ ختم ترجمه ۱۲۴۶ است. این کتاب در حاشیه تبیان شماره ۹۶ و ۹۵ ببینید

۲۹۲ مواهب علییه ج ۱

فارسی. مکرر شماره ۳۸۲ مفسر: کمال الدین حسین کاشفی - کتاب مصدر بمقدمه مستح و منذیل بتصحیح فاضل معاصر سید محمد رضا جلالی نائینی است. این جلد تا آخر تفسیر سورة مبارکه اعراف را دارد. چاپ سربى تهران چاپخانه اقبال در مرداد ۱۳۱۷ و قی مدیر چاپخانه و کتابفروشی اقبال تهران در ۲۰ مرداد ۱۳۲۲ «۸۰۱۹»

۲۹۳ مواهب علییه ج ۲

فارسی. مکرر پیش. این جلد از تفسیر سورة مبارکه انفال تا آخر سورة کهم است. مشخصات کتاب و واقف مانند شماره پیش «۸۰۲۰»

۲۹۴-۲۹۵ مواهب علییه ج ۱ و ۲

فارسی - مشخصات از هر جهت مانند دوره پیش. خریداری آستان قدس در ۱۳۲۲ - «۸۱۵۶» و «۸۱۵۷»

(حرف ن)

الناسخ والمنسوخ

عربی - مکرر ۳۸۴ مؤلف: ابوالقاسم هبة الله بن سلامة بن نصر بن علی بغدادی متوفای رجب ۴۱۰ از ابوبکر بن مالک قطیعی سمع حدیث نموده و با نایبانی در علم نحو و عربیت و تفسیر استاد مسلم روزگار خود است. در جامع المنصور بغداد دارای حلقه و حوزة تدریس بوده (۲) کتاب در بیان معرفت آیات ناسخه و منسوخه است. این کتاب در حاشیه اسباب النزول شماره ۶۳ تفسیر چایی تدوین شده

۲۹۶ نجوم الفرقان

عربی - صفحه اول نسخه افتاده. باین جهت مؤلف کتاب شناخته نشد. کتاب کشف

(۱) این قبرستان از بین رفته و جزء باقیه بیلدز سرای شده عثمانی مؤلفی ج ۱ ص ۳۹۴ قاموس الاعلام ج ۵ ص ۲۳۸۰ (۲) معجم الادباء ج ۷ ص ۲۴۳

تفسیر چایی

الایات است . طرز و ترتیب کتاب چنین است که بترتیب حروف تهجی مبداء اشتقاق هر کلمه و کلمات مجرده از متعلقات را عنوان قرار داده و ذیل آن اشتقاق آن کلمه یا آنکلمه که مصدر یا مذیل بحرف یا مضاف الیه است ذکر نموده . بعد از هر کلمه دو عدد آورده : عدد اول که درشت نوشته شده اشاره بشماره سوره و عدد ریز اشاره به آیه ایست که مشتمل بر آن کلمه است . چاپ سربی اورنבורک . چاپخانه غلامان ابراهیم اوغلی کریموف در ۱۹۰۲ خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ « ۹۶۲۰ »

۲۹۷ نص الجلی فی امامة علی ۴

عربی - مؤلف: ملا محمد حسین بن آقا باقر بروجردی متوفای ۱۳۰۰ و اندی (۱) کتاب تفسیر ۳۰ آیه داله بر امامت حضرت امیر المؤمنین ۴ است باخبار مروی از فریقین و مصدر است بمقدمه در امامت - تاریخ ختم تألیف دهه آخر ربیع الثانی ۱۲۷۳ چاپ سنگی تهران بخط نسخ چاپخانه مهد مرتضی - سال ۱۳۲۰ وقفی فهرستی (۵۶۳)

۲۹۸-۲۹۹ نفحات الرحمن فی تفسیر القرآن ج ۱

عربی ، مفسر معاصر : شیخ محمد بن مولانا میرزا عبدالرحیم ناهندی متولد ۲۳ رجب ۱۲۹۱ از معارف مشهور است . نزد صاحب کفایة الاصول وسید محمد کاظم یزدی و حاج میرزا حسین خلیلی و شیخ عبدالله مازندرانی تلمذ نموده . در شعر دارای قریحه است و (نجلی) تخلص مینماید . این تفسیر لباب و خلاصه چندین تفسیر معتبر امامیه و اهل سنت و حاوی فوائد و لطائف از افادات مفسر است . رویه این تفسیر نخست ترجمه و تلخیص معانی آیات است بفارسی سپس بذکر جهات تفسیری از ذکر اسباب نزول و نکات و اسرار و بیان وجه نظم و ترتیب سوره و آیات و بیان قرائات مانوره از خاندان عصمت پرداخته شده و مصدر است به ۴۰ طرفه در فوائد متنوعه مقدمانی . این جلد تا آخر تفسیر سوره انعام است . چاپ سنگی تهران بخط نسخ ۱۳۵۷ هر دو شماره جلد اول و وقفی شیخ حسینعلی راشد تربتی در تیر ۱۳۲۱ (۷۳۹۲) و (۷۴۹۳)

(حوف و)

وسيلة النجاة

۳۰۰

فارسی - مفسر: آخوند ملا حسین بن علی سجاسی زنجانى . کتاب تفسیر سوره مبارکه والشمس است که مذیل ساخته تفسیر هر آیه را بمصائب حضرت خامس آل عبا ۴ و در ضمن عنوان ۳۹ مجلس صورت گرفته . تاریخ شروع به تألیف دوم ذیحجه ۱۳۲۱ چاپ سنگی تبریز بخط نسخ ربیع الاول ۱۳۲۳ خریداری آستان قدس در خرداد ۱۳۲۳ « ۹۵۶۰ »

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
(الف)			
آئینه حکمت	۱	اثبات واجب	۳
آئینه گمالات اسلام	۲۷۳	اثبات واجب	۳
آئین رستگاری	۲۷۳	اثبات واجب	۴
آئین هوشنگ	۲۷۳	اثبات واجب	۵
آثار الاخیار	۳۰۱	اثبات واجب	۵
آداب البحث	۳۶۶	اثبات واجب	۶
آداب البحث	۳۶۶	اثبات واجب	۶
آداب المناظره	۳۶۶	اثبات واجب	۶
آداب المناظره	۳۶۶	اثبات واجب قدیم	۶
آراء اهل المدينة الفاضله	۲۷۴	اثبات واجب جدید	۷
آلاء الرحمن	۳۶۲	اثولوجیا	۸
آیات الاحکام	۳۰۱-۳۶۲	اجوبه المسائل	۹
آیات الاحکام	۳۰۲-۳۶۲	اجوبه المسائل	۹
آیات الاحکام	۳۰۳	اجوبه المسائل	۱۰
آیات الاحکام	۳۰۳	اجوبه المسائل	۱۰
آیات الاحکام	۳۰۳	اجوبه المسائل	۱۱
آیات الاحکام	۳۰۳	اجوبه المسائل	۱۱
آیات ذوالقرنین	۳۶۲	اجوبه المسائل	۲۷۴
آیات الرحمن	۲۷۴-۳۶۲	اجوبه المسائل	۲۷۵
آیات الولایه	۳۶۲	اجوبه المسائل	۲۷۵
ابرار	۲۷۴	اجوبه المسائل	۳۶۳
ابصار المستبصرین	۱	اجوبه المسائل البجنوردیه	۱۲
ابطال الاستدلال	۲۷۴	اجوبه المسائل البجنوردیه	۱۲
اتقان	۳۰۳-۳۶۳	اجوبه مسائل حارالله	۲۷۵
اثبات صانع	۲	اجوبه المسائل الخلیفیه	۱۲
اثبات واجب	۲	اجوبه المسائل النصیریّه	۲۷۵

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
احسن القصص	۳۶۳	اسلام	۲۷۹
احقاق الحق	۱۲-۲۷۵	اسلام افکار و اندیشه ها	۴۷۹
اخبار الاسرار	۲۷۶	اسلام در عصر دینش	۲۸۰
اخوان الصفاء	۱۳	اسلام و رجعت	۲۸۰
ارجوزه	۱۴	اشراف هياكل النور	۲۲
ارجوزه	۱۴	اشرافات الارضويه	۲۲
ارشاد الطالبيين	۲۷۶	الاشراق في مطلع الاحتقاق	۲۳
ارشاد العقل السليم	۳۶۳	اشراف التيرين	۲۳
ارشاد العوام	۲۷۶	اشعة اللغات	۲۸۰
ارشاد الكافرين	۲۷۶	اصطلاحات الصوفيه	۲۸۰
ارشاد المسلمين	۲۷۶	اصفي	۳۶۳-۳۰۶
ارشاد المسلمين	۲۷۷	اصل الانواع	۲۸۱
ازالة الوسوس والاورهام	۲۷۷	اصول دين	۲۳
اساس الوجدانيه	۱۳	اصول دين	۲۴
اسباب النزول	۴۰۵-۴۶۳	اصول دين	۲۵
استقصاء الافحام	۲۷۷	اصول دين	۲۸۱
استقصاء النظر	۱۵	اصول دين	۲۸۱
استوار	۲۷۷	اصول عقائد	۲۵
اسرار الايات	۳۰۵-۳۶۳	اصول فلسفه	۲۸۱
اسرار الانوار الالهيه	۳۰۶-۱۶	اصول المنطق	۳۹۳
اسرار التنزيل	۲۷۸	اضحويه	۲۵
اسرار حج	۲۷۸	اعتقادات	۲۶
اسرار المحکم	۲۷۹	اعتقادات	۲۷
اسرار الصنائع	۱۷	اعتقادات	۲۷
اسرار المشق	۳۶۳	اعتقادات	۲۸
اصفار	۱۹-۲۷۹	اعجاز البيان	۳۶۳
اسکندريه	۲۱	اعجاز القرآن	۲۸۱-۳۶۴

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
اعجاز القرآن والبلاغة النبويه	۴۶۵	ایضاح الاشتباه	۲۸۳
اعجاز قرآن و بلاغت محمد ص ۴۶۵	۴۶۵	ایقظ النائمین	۲۸۴
اعلام النبوه	۲۸۱	ایقان	۲۸۴
اقامة الشهود	۲۸۱	ایقان	۴۶۶
اقوال الاربعه	۳۹۳	(ب)	
اکسیر العارفين	۲۸	باب حادیمشر	۳۳
اکفاء المكائد	۲۸۲	باب الفتوح	۲۸۴
الجام العوام	۲۸۲	باکورة السليمانية	۳۵
الزام النواصب	۲۸	بت پرستی و مسیحیت کنونی	۲۸۴
الف الانسانيه	۳۰	بحر الاسرار	۴۶۶-۴۰۹
الفه الفرقة	۳۹	بحر الافکار	۳۵
الفین	۲۸۲-۳۱	بحر الجواهر خاقانی	۳۵
المالی	۴۰۶	بحر العرفان	۲۸۵
انتصار الاسلام	۲۸۲	بحر الفوائد	۳۶۸
انتصاف	۴۶۵	بحر المحبه	۳۶۶
انسان الکامل	۲۸۲-۳۱	بدایع الاسرار	۲۸۵
انس النفوس	۴۶۵	بدایع البیان	۳۶۶
انشاء الدوائر	۳۱	بدایع الحکم	۲۸۵
الانصاف فی الانتصاف	۳۲	براهین الجلیه	۲۸۵
انوار الابصار	۲۸۳	برهان البیان	۴۶۶
الانوار والاسرار	۳۲	برهان فی تفسیر القرآن	۴۶۶
انوار التنزیل	۴۶۵-۳۰۶	برهان الشیعه	۲۸۶
انوار الجلالیه	۳۳	برهان المتقین	۲۸۶
انوار القدسیه	۲۸۳	برهان عای وجود صاحب الزمان	۲۸۵
انیس الاعلام	۲۸۳	بستان القلوب	۳۶
انیس المریدین	۳۰۸	بستان المعرفه	۳۶
ایساغوجی	۳۶۷	بشارات	۲۸۶

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
بشازات احمدیه	۲۸۶	تحریر القواعد المنطقیه	۳۶۸
بشاره الشیعه	۲۸۷	تحصیل الحق	۳۹
بغیة المرتاد	۲۸۷	تحفة الخواص	۳۹
بنیاد انواع	۲۸۷	تحفة الخواص	۳۶۸
بوار الغالین	۲۸۷	تحفة الذهب	۳۰
بهجة لطا لیین	۳۶۸-۲۹۴	تحفة شاهی	۳۰
بیان الادیان	۲۸۸	تحفة شاهی	۳۱
بیان الحق	۲۸۸	تحفة عباسی	۲۹۰
بیان السعاده	۴۶۷	تحفة الفحول	۴۱
(پ)		تحفة المراد	۴۳
		تحفة النجفیة	۴۱
		تحقیق الانسان	۴۲
		تحقیق التفرید	۴۲
باسیخ نامه	۳۷	تحقیق المبین	۳۳
باسیخ نامه از مکی	۲۸۸	تذکرات دیانتی	۲۹۱
پس از مرگ	۲۸۹	تذکرة الاخوان	۲۹۱
پنجه آفتاب عالمتاب	۳۷	تذکرة الغافلین	۲۹۱
(ت)		تراجم الاعاجم	۴۱۲
		ترجمان قرآن	۴۱۲
		ترجمة اشارات	۲۹۱
		ترجمة افاضة روحیه	۲۹۱
تاج الرسائل	۲۸۹	ترجمة انجیل	۲۹۲ = ۲۹۳
تاج المجامیع	۲۸۹	ترجمة انجیل برنابا	۲۹۴
تاریخ قرآن	۴۶۷	ترجمة انجیل برنابا	۲۹۴
تاویلات	۴۰۹ - ۴۶۸	ترجمة بنج باسیخ و برمش	۴۴۳
تاویل الایات الظاهره	۴۱۰	ترجمة تحفة الاریب	۲۹۴
تبصرة الموم	۲۸۹	ترجمة تفسیر امام حسن عسکری	۴۱۲
تبیان	۴۱۲ = ۴۶۸		
تجرید	۳۸		
تجرید العقائد	۳۹ - ۲۹۰		
تحریری در انفساخ صور	۳۹		
تحریر العقلاء	۲۹۰		

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
ترجمه تورا	۲۹۵	تعلیقات	۵۱
ترجمه تورا وانجیل	۲۹۶	تعلیقات بر شرح قصص	۵۲
ترجمه جوك باشت	۴۴	تعلیقه بر اسفار	۵۲
ترجمه الخواص	۴۱۲	تعلیقه بر درة الفاخره	۵۳
ترجمه داستان حی بن یقظان	۲۹۶	تعلیقه بر شرح شمسیه	۳۶۹
ترجمه رساله نفس	۲۹۶ - ۴۶	تعلیقه بر شرح شمسیه	۳۶۹
ترجمه رساله مناظره	۴۶	تعلیقه بر شرح مطالع	۳۶۹
ترجمه رفع اللثم	۴۱۳	تعلیقه بر شفاء	۲۹۸
ترجمه زبور	۲۹۶	تعلیقه بر قصص	۲۹۸
ترجمه السلطانی	۴۱۳	تعویذ المطالع	۳۶۹
ترجمه سیف البتار	۲۹۷	تفسیر	۴۱۵
ترجمه شفاء	۲۹۷	تفسیر	۴۱۶
ترجمه شواهد الربوبیه	۴۷	تفسیر	۴۱۶
ترجمه الصلوة	۴۱۳	تفسیر آیه توحید و عدل	۴۱۷
ترجمه المقائد	۴۷	تفسیر آیه دخان و سورہ های توحید و فاق و ناس	۴۶۸
ترجمه القرآن	۴۱۴	تفسیر آیه سرف	۴۱۷
ترجمه مدارج الکمال	۴۷	تفسیر آیه شهد الله	۴۱۸
ترجمه مفردات قرآن	۴۱۵	تفسیر آیه الكرسي	۴۱۸
ترکیب القرآن	۴۱۵	تفسیر آیه نور	۴۶۹ - ۴۱۸
تسخ و رسائل	۲۹۷	تفسیر آیه نور	۴۱۹
تشید فلك الانبياء	۲۹۷	تفسیر آیه نور	۴۶۹
تشید القواعد	۴۹	تفسیر آیه وادعوا شهدائکم	۴۱۹
تطهير الجنان	۲۹۷	تفسیر ابو السمود	۴۶۹
تعديل الميزان	۳۶۸	تفسیر ابو الفتوح	۴۶۹
تعريف علم کلام	۴۹	تفسیر اعفانی	۴۷۰
تعلیقات	۵۰	تفسیر امام عسکری	۴۷۰ - ۴۱۹
تعلیقات	۵۰	تفسیر جزو عم	۴۷۰

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
تفسیر جلالین	۴۷۱	تفسیر طنطاوی	۴۷۸
تفسیر حسینی	۴۱۹	تفسیر عیاشی	۴۲۳
تفسیر خازن	۴۷۱	تفسیر فرات	۴۲۴
تفسیر سورة اخلاص	۴۲۰	تفسیر قرآن	۴۷۹
تفسیر سورة اخلاص	۴۷۱	تفسیر القرآن	۴۷۹
تفسیر سورة اعلی	۴۷۱	تفسیر القرآن العظیم	۴۷۸
تفسیر سورة الانبیاء	۴۷۱	تفسیر القرآن الکریم	۴۷۴
تفسیر سورة توحید	۴۲۱	تفسیر قمی	۴۲۴ - ۴۷۹
تفسیر سورة توحید و غیره	۴۲۱	تفسیر کبیر	۴۸۰
تفسیر سورة حدید و اعلی	۴۲۱	تفسیر کلمة توحید	۴۲۵
تفسیر سورة حمد	۴۷۲	تفسیر کیوان	۴۸۰
تفسیر سورة حمد و اخلاص	۴۷۲	تفسیر المعوذتین	۴۲۵
تفسیر سورة زلزله	۴۲۱	تفسیر مبین	۴۲۶
تفسیر سورة زلزله و واقعه	۴۲۱	تفسیر المنار	۴۸۰
تفسیر سورة فاتحه	۴۲۲	تفسیر نسفی	۴۲۶
تفسیر سورة فاتحه	۴۲۲	تفسیر نقره کار	۴۸۱
تفسیر سورة فاتحة الكتاب	۴۷۲	تفسیر نیشابوری	۴۲۶ - ۴۸۱
تفسیر سورة فتح	۴۷۲	تفصیل آیات القرآن الحکیم	۴۸۲
تفسیر سورة فلق	۴۷۲	تألیف الشافی	۵۳
تفسیر سورة نور	۴۷۳	تمدن الاسلام	۲۹۸
تفسیر سورة وانه	۴۷۳	تمهید القواعد	۲۹۸
تفسیر سورة يوسف	۴۷۳ - ۴۷۲	تمییز الاوصیاء	۲۹۹ - ۴۸۲
تفسیر سورة يوسف	۴۷۳	تنبیہ الامه	۴۹۸
تفسیر شبر	۴۷۴	تنبیہ النافلین	۲۹۹
تفسیر صدرا	۴۷۴	تنبیہ النائمین	۵۳
تفسیر صفی	۴۷۴	تنبیہ النائمین	۲۹۹
تفسیر طبری	۴۷۵	تزیل الایات علی الشواهد من الایات	۴۸۲

فہرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
تذیه الانبیاء	۵۵	جامع الحجج الراهنه	۳۰۱
تذیه الانبیاء	۲۹۹-۵۴	جامع الفوائد	۶۰
تذیه الانبیاء و الائمه	۵۵	جام کینی نما	۶۰
تنقیح الادله و العمل	۲۹۹	جاودان نامه	۳۰۲ - ۶۱
تنقیح الکلام	۲۹۹	جواب شبهات	۶۲
تویر الاذهان	۲۹۹	جواب مسائل	۶۲
تویر المقباس	۴۸۳	جوامع الکلم	۳۰۲
توحید اهل توحید	۲۹۹	جواهر	۴۸۳
التوحید والتثلیث	۳۰۰	جواهر الاسرار	۶۳
توضیحات	۵۶	جوامع الجامع	۴۳۱
توضیح الانور	۵۶	جواهر التفسیر	۴۳۲
تهافت اتهافت	۳۰۰	جواهر القرآن	۴۸۶
تهافت الفلاسفه	۵۷	جوهر التضید	۳۷۰
تهافت الفلاسفه	۵۸	جوهر النفس	۳۰۲
تهافت الفلاسفه	۳۰۰		
تهذیب الکلام	۳۶۹		
تیسیر	۴۲۹		
تیسیر البیان	۴۳۰		
		(چ)	
		چهارشب جمعه	۳۰۲
		چهار فائده و مقاله	۳۷۰
		چهار فصل	۶۴
		(ح)	
		حاشیه	۶۴
		حاشیه	۴۲۴
		حاشیه بر اثبات واجب قدیم	۶۵
		حاشیه بر اثبات واجب قدیم	۶۶
		حاشیه بر اثبات واجب قدیم	۶۶
		حاشیه بر اسفار	۶۷
		(ث)	
		ثلاث رسائل	۳۰۱
		تغریه البیاحات	۳۰۱
		(ج)	
		جام جهان نما	۵۸
		جامع الاسرار	۵۹
		جامع الاصول	۶۰
		جامع البیان	۴۸۳
		جامع در ترجمه نافع	۳۰۲

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
حاشیه بر انوار التنزیل	۴۳۳	حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه	۳۷۳
حاشیه بر انوار التنزیل	۴۳۳	حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه	۳۷۳
حاشیه بر انوار التنزیل	۴۳۵	حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه	۳۷۳
حاشیه بر انوار التنزیل	۴۳۵	حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه	۳۷۴
حاشیه بر انوار التنزیل و حاشیه آن	۴۳۶	حاشیه بر حاشیه شرح عقائد نسفی	۳۰۳
حاشیه بر تجرید و شرح جدید	۶۷	حاشیه بر حاشیه شرح مطالع	۳۷۴
حاشیه بر تهذیب	۳۷۰	حاشیه بر حاشیه شرح مطالع	۳۷۴
حاشیه بر تهذیب	۳۷۱-۳۹۴	حاشیه بر حاشیه شرح مطالع	۳۷۵
حاشیه بر تهذیب	۳۷۱	حاشیه بر حاشیه شرح مطالع	۳۷۵
حاشیه بر تهذیب	۳۷۱	حاشیه بر حاشیه شرح مطالع	۳۷۵
حاشیه بر جام جهان نما	۶۸	حاشیه بر حاشیه عقائد نسفی	۷۱
حاشیه بر حاشیه اثبات واجب قدیم	۶۸	حاشیه بر حاشیه عقائد نسفی	۷۲
حاشیه بر حاشیه اثبات واجب قدیم	۶۸	حاشیه بر حاشیه قدیمه	۷۲
حاشیه بر حاشیه تهذیب	۳۷۲	حاشیه بر حاشیه قدیمه	۷۲
حاشیه بر حاشیه تهذیب	۳۷۲	حاشیه بر حاشیه قدیم شرح جدید تجرید	۷۳
حاشیه بر حاشیه تهذیب	۳۷۲	حاشیه بر حکمت صادقیه	۷۳
حاشیه بر حاشیه تهذیب	۳۹۵	حاشیه بر خلاصه	۷۴
حاشیه بر حاشیه بر حاشیه تهذیب	۳۹۵	حاشیه بر زور آء	۷۴
حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید	۶۹	حاشیه بر زور آء	۷۵
حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید	۶۹	حاشیه بر شرح اشارات	۷۶
حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید	۷۰	حاشیه بر شرح ایساغوجی	۳۷۶
حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید	۷۰	حاشیه بر شرح جدید تجرید	۷۶
حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید	۷۱	حاشیه بر شرح جدید تجرید	۷۶
حاشیه بر حاشیه شرح جدید تجرید	۷۱	حاشیه بر شرح جدید تجرید	۷۷
حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه	۳۷۳	حاشیه بر شرح جدید تجرید	۷۸
حاشیه بر حاشیه شرح شمسیه	۳۷۳	حاشیه بر شرح جدید تجرید	۷۸

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
حاشیه بر شرح جدید تجرید	۷۹	حاشیه بر شرح مواقف	۳۰۴
حاشیه بر شرح جدید تجرید	۸۰	حاشیه بر شرح هداية الحكمه	۸۶
حاشیه قدیم شرح جدید تجرید	۸۰	حاشیه بر شرح هداية الحكمه	۸۶
حاشیه بر شرح جدید و بر حاشیه قدیم تجرید	۸۱	حاشیه بر شرح هداية الحكمه	۸۷-۳۰۴
حاشیه بر شرح قدیم تجرید	۸۲	حاشیه بر شفاء	۸۷
حاشیه بر شرح جدید تجرید و حاشیه خفزی	۸۳	حاشیه بر شواهد الربوبیه	۸۸
حاشیه بر شرح جدید تجرید و حاشیه قدیم	۸۳	حاشیه بر غرر القرائد (الفوائد)	۳۳۷
حاشیه بر شرح جدید تجرید و حاشیه قدیم	۸۳	حاشیه بر فتوحات المکیه	۸۹
حاشیه بر شرح حکمت المین	۸۳	حاشیه بر کشاف	۳۳۷
حاشیه بر شرح رشیدیه	۳۷۶	حاشیه بر کشاف	۳۳۷
حاشیه بر شرح شمسیه	۳۷۶	حاشیه بر کشاف	۳۳۸
حاشیه بر شرح شمسیه	۳۷۷	حاشیه بر کشاف	۳۳۸
حاشیه بر شرح شمسیه	۳۷۷	حاشیه بر مبدأ و معاد	۸۹
حاشیه بر شرح شمسیه	۳۷۷	حاشیه بر محاکمات	۸۹
حاشیه بر شرح شمسیه	۳۹۵	حاشیه بر محاکمات	۸۹
حاشیه بر شرح عقائد عضدی	۸۴	حاشیه بر محاکمات	۹۰
حاشیه بر شرح عقائد نسفی	۸۴	حاشیه بر مفاتیح الغیب	۹۰
حاشیه بر شرح عقائد نسفی	۸۵	حاشیه بر مواقف	۹۱
حاشیه بر شرح عقائد نسفی	۳۰۳	حجة الاسلام	۹۱
حاشیه بر شرح مطالع	۳۷۸	حجة البالغہ	۹۱
حاشیه بر شرح مطالع	۳۷۸	حجة البالغة	۳۰۴
حاشیه بر شرح مطالع	۳۷۸	حجة الدامنه	۹۱
حاشیه بر شرح مطالع	۳۷۹	حجة الکلام	۹۲
حاشیه بر شرح منظومه	۳۰۳	حجج الرضویه	۹۳
حاشیه بر شرح مواقف	۸۵	حجج نامه	۳۰۴
حاشیه بر شرح مواقف	۸۶	حدائق الحقائق	۴۳۸
حاشیه بر شرح مواقف	۳۰۳	حدیقه الجعفریه	۹۳

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
حدیقه الشیعه	۹۳	(د)	
حسنیه	۹۳		
حصون النیمة و المنار	۳۰۴	داستان کرشنا	۳۰۷
حقائق الایمان	۳۰۵	داعی الرشاد	۳۰۷
حق العبین	۳۰۵	دانش نامه	۹۸
حق الیقین	۹۴	دانش نامه جهان	۳۰۷-۹۸
حق الیقین	۹۴	دانش نامه شاهى	۹۹
حکمت سقراط	۳۰۵	دبستان المذاهب	۳۰۷
حکمت صادقیه	۹۴	درر بهیه	۳۹۵
حکمت العارفین	۹۵	دره الدرر	۴۸۷
حکمت عرشیه	۹۵	دره الفاخره	۹۹
حکمت علائى	۳۰۵-۹۶	دره التجفیه	۳۰۸
الحکمة فى مخلوقات الله	۴۸۶-۳۰۶	در الثمین	۳۰۸
حل جام جهان نما	۹۶	در التنظيم	۴۸۷
حل ما لا ینحل	۳۰۶	در التنظيم خاقانى	۴۸۸-۴۳۹
حل مشکلات الاشارات	۹۷	در یتیم	۱۰۱
حل العفاق	۳۹۵	دزد بکبر	۳۰۸
حلیة التجیب	۳۰۶	دلایل قرآنى	۴۸۸-۳۰۸
حی علی الحق	۳۰۶	دلیل الصواب	۳۰۸
حیات النفس	۹۷	دوازده مقاله	۱۰۱
(خ)		دوفائده	۱۰۱
خدا در طبیعت	۳۰۶	دوفلسوف شرق و غرب	۳۰۹
خلاصه	۹۷	الدين والاسلام	۳۰۹
خلاصه المنهج	۴۳۹-۴۸۷	الدين فى طور الاجتماع	۳۰۹
خفاة الملكوت	۳۰۶	(ذ)	
خوارق البوارق	۴۸۷-۳۰۷	ذخر	۱۰۳
		ذخيرة المعاد	۳۱۰

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
الذخيرة الى الامام	۳۰۹	رساله در اصول دين	۳۱۱
ذوقيه	۱۰۲	رساله اصول عقائد	۱۱۰
(ر)		رساله اصول وفروع	۱۱۰
		رسالة البلبكيه	۳۱۱
رجاء الغفران	۴۸۸-۳۱۰	رساله بقاء النفس بعد فناء الجسد	۳۱۲
رجم الشيطان	۳۱۰	رساله در اقسام علوم و حكمت	۱۱۰
رجوم الشياطين	۳۱۰-۱۰۲	رساله در امامت	۱۱۱
رد بر ايقان	۳۱۰	رساله در امامت	۱۱۱
رد السخيفه	۳۱۰	رساله در بدآء	۱۱۲
ردود ونقود	۱۰۳	رساله در بدآء	۱۱۲
رسائل	۳۱۰-۱۰۳	رساله در بدآء	۱۱۲
رسائل	۳۱۱	رساله در بطلان تناهي ابعاد	۳۱۱-۱۱۳
رسائل	۳۱۱	رساله در بيان اسباب رعد وبرق	۱۱۳
رسائل اخوان الصفاء	۳۱۱-۱۰۵	رساله در بيان حقيقت سيمرغ وكوه قاف	۱۱۳
رسائل ومقالات	۱۰۶	رساله در بيان سنه سرمدى وايام ربوبى	۱۱۴
رسائل ومقالات در حل مغلطه مشهور بجزء راصم	۳۷۹	رساله در بيان ماهيت روح وحيات ونفس وعقل	۱۱۵
رسالات	۴۸۸	رساله در بيان مفارقات	۱۱۵
رساله آغاز وانجام	۱۰۷	رساله در تحقيق تخلف از جيش اسامه	۱۱۶
رساله آيات احكام فقيهيه	۴۴۰	رساله در تحقيق جمل	۱۱۷
رساله در ابطال زمان موهوم	۱۰۷	رساله در تحقيق عالم مثال	۱۱۷
رساله در ابطال زمان موهوم	۱۰۸	رساله در تحقيق كليات	۳۸۰
رساله در اتصاف ماهيت بوجود	۱۰۸	رساله در تصحيح كلام امير صدرا الدين	۱۱۷
رساله در اثبات حدوث عالم	۱۰۸	رساله در تصور وتصديق	۳۹۶
رساله در اثبات نبوت	۱۰۹	رساله در تصوف	۱۱۸
رساله احديث	۱۰۹	رساله در تصوف	۳۱۲
رساله ارزاق	۱۰۹	رساله در توحيد	۱۱۹
رساله اصطلاحات	۱۰۹	رساله در توحيد	۱۱۹

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
رساله در توحید و اصطلاحات صوفیه	۱۱۹	رساله در رد باب	۳۱۳
رساله تمایلیه	۱۲۰ - ۴۴۰	رساله رد بر تناسخ	۳۱۳
رساله در جبر و اختیار	۱۲۰	رساله در رد فخر رازی	۴۴۰
رساله جبر و اختیار	۳۱۲	رساله در رد فرقه وهابی	۱۲۸
رساله جبر و تفویض	۳۱۲	رساله در رد قادیانی	۱۲۸
رساله در جبر و قدر	۱۲۱	رساله رکن رابع	۳۱۳
رساله در جبر و قدر	۱۲۱	رساله در روانشناسی	۳۱۳
رساله جمع بین رأین	۳۱۲	رساله در سر قدر	۱۲۸
رساله در حدوث عالم	۱۲۲	رساله در سریان نور وجود حق در موجودات	۱۲۹
رساله در حدوث عالم	۱۲۲	رساله سعدیه	۱۲۹
رساله در حدوث عالم	۱۲۲	رساله سوانح العشاق	۱۳۰
رساله در حدوث و قدم اجسام	۱۲۳	رساله در شبهه استلزام	۳۹۶
رساله در حدوث و قدم و علم و قدرت واجب	۱۲۳	رساله در شبهه استلزام	۳۹۶
رساله حدود	۱۲۳	رساله در شبهه استلزام	۳۹۶
رساله حدود و فروق	۱۲۵	رساله شرح الحجب والاستار	۱۳۱
رساله حشریه	۳۱۲	رساله در شرح نفس رحمانی	۱۳۱
رساله در حقیقت و کیفیت سلسله موجودات		رساله طواسبین	۱۳۲
و تسلسل اسباب و مسببات	۱۲۵	رساله الطیر	۱۳۲
رساله در حکمت	۱۲۵	رساله الطیر	۱۳۲
رساله در حل مغلطه مشهور بر جذراصم	۳۸۰	رساله العروس	۱۳۳
رساله در حواس خمس	۱۲۶	رساله در عشق	۱۳۳
رساله حیی بن یقظان	۱۲۶	رساله در عشق	۱۳۴
رساله خلق اعمال	۱۲۷	رساله عشقیه	۱۳۴
رساله خلق اعمال و عقایه	۱۲۷	رساله در عصمت و رجعت	۱۳۵
رساله خلوت	۱۲۷	رساله عقائد	۱۳۵
رساله الدائر	۱۲۸	رساله عقلیه	۱۳۵
رساله در رأی افلاطون و ارسطو	۳۱۳	رساله عقلیه	۱۳۶
		رساله عقول	۱۳۶

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
رسالة عقول	۱۳۶	رساله درمعاد	۴۴
رساله درعلم امام	۱۳۷	رساله در مغالطه	۳۸۱
رساله درعلم امام	۳۱۳	رساله منامیه	۱۴۴
رساله درعلم باری تعالی	۱۳۷	رساله درموضوع علم	۱۴۴
رساله درعلم واجب تعالی	۱۳۷	رساله درموضوع خلافت وموضوع علم	۳۱۴
رساله درعلم واجب تعالی	۱۳۸	رساله درنبوت	۱۴۵
رساله فی علوم الحقائق	۳۱۳	رساله نبوت خاصه	۳۱۴
رساله عینیة الوجود	۱۳۸	رساله درنبوت وولایت	۱۴۵
رساله فردوسیة	۴۴۰	رساله نصیریة	۱۴۵
رساله اقدس	۳۱۴	رساله درنفس	۳۱۵
رساله القدسیة	۳۱۴	رساله در نفس ناطقة انسان	۱۴۵
رساله قضا و قدر	۱۳۹	رساله درنفس ناطقة انسان	۱۴۷
رساله قضاء و قدر	۱۳۹	رساله درنفس ناطقه	۱۴۷ = ۳۱۵
رساله قضاء و قدر	۱۴۰	رساله در نفی جبر و تفویض	۱۴۸
رساله قضاء و قدر	۱۴۰	رساله نور	۳۱۵
رساله رضا و قدر	۱۴۱	رساله نوریة	۴۸۸
رساله درقوس و قزح	۳۱۴	رساله نور بخش	۳۱۵
رساله در کلام نوروث	۱۴۱	رساله نور علی نور	۳۱۶
رساله در سحلی	۳۸۰	رساله نور وحدت	۳۱۶
رساله در کیفیت صدور موجودات از مبدء	۱۴۱	رساله نیرویه	۴۴۱
رساله اللدنیة	۳۱۴	رساله وجدانیات وذوقیات	۱۴۸
رساله در مبادی تکوین اشیاء	۱۴۲	رساله در وجود واجب تعالی	۱۴۸
رساله مبادی الوجودات	۱۴۲	رساله وجودیه	۱۴۸
رساله در مبدء زمان ماضی	۱۴۲	رساله وجودیه	۱۴۹
رساله المزاج	۱۴۳	رساله وجودیه	۱۵۰
رساله در مشارکت حد و برهان	۳۸۱	رساله وجودیه	۱۵۰
رساله درمعاد	۱۴۳	رساله وجودیه	۱۵۱

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
رسالة وجودیه	۱۵۱	زبدة الیان	۴۴۱
رسالة وجودیه	۱۵۱	زبدة الحقائق	۳۱۷
رسالة وحدت ناطق	۱۵۲	زواهر الحکم	۱۵۹
رساله دروحدت وجود	۱۵۲	زور آء	۱۵۹
رساله دروحدت وجود	۱۵۲	زينة العباد	۳۱۷
رسالة دروحدت وجود	۳۱۶	(س)	
رساله دروحدت وجود واجب	۱۵۳	سؤالات	۴۴۱-۱۶۱
رسالة وعائیه	۱۵۳	سؤالات احمدی	۳۱۷
رسالة هفت اشکال	۱۵۳	سبیل الرشاد	۳۱۷
رسالة یوحنا	۱۵۴	سبیل النجاة	۳۱۸
رشف الالفاظ	۱۵۵	مدرة المتهی	۱۶۱
رقائق الحقائق	۱۵۵	سر اکبر	۴۹۲
روائح القرآن	۴۸۸	سر الروح	۳۱۸
روح البیان	۴۸۹	سرماة ایمان	۳۱۸-۱۶۲
روحیه	۱۵۵	سعادت نامه	۳۱۸-۲۶۲
روحیه	۱۵۶	سفینه نجات	۱۶۲
روضه الامثال	۴۹۰	سلسبیل	۳۱۸
روض الجنان	۱۵۶	سلطانیه	۳۱۹
روض الجنان	۴۹۰	سلم السموات	۱۶۳
ره انجام نامه	۱۵۷	سلم المرونی	۳۹۶
رهبر خرد	۳۹۶	سنة الهدایه	۱۶۴
ریاض العرفان	۳۱۶	سوانح الزمن	۳۹۷
ریشته شعبه	۳۱۶	سهام المارقه	۱۶۴
(ز)		سه مقالة نوقانی	۳۱۹
زاد المسافرین	۳۱۷-۱۵۸	سیاست الاسلام	۴۹۲
زبدة البیان	۳۱۷	سیاسات المدینه	۱۶۵

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
سیر حکمت در اروپا	۳۱۹	شرح حکمت الاشراق	۱۷۴ - ۳۲۲
سیف الامه	۳۲۰	شرح حکمت العین	۱۷۵
سیف الصقیل	۳۲۰	شرح خطبه زورآء	۱۷۶
سیف الفرقان	۳۲۱	شرح دیباجة طوالمع الانوار	۱۷۷
سی فصل	۳۲۰	شرح رباعیات	۱۷۷
سیف المؤمنین	۱۶۵	شرح رساله توحید	۱۷۸
(ش)		شرح رساله زیتون کبیر	۱۷۸
		شرح رساله الطیر	۱۷۹
شارستان	۳۲۱	شرح رساله علم	۱۸۰
شافی	۱۶۶ - ۳۲۱	شرح رساله نصیریہ	۱۸۰
شرح آداب البحث	۳۸۱	شرح رساله نصیریہ	۱۸۲
شرح آداب المناظره	۳۸۲	شرح رشیدیہ	۳۸۴
شرح آداب المناظره	۳۸۲	شرح زورآء	۱۸۲
شرح آیه الکرسی	۴۹۴	شرح سلم العلوم	۳۹۷
شرح اثبات واجب جدید	۱۶۶	شرح شفاء و مثنوی	۲۲۲
شرح اساس الکیمیا	۱۶۷	شرح شمسیہ	۲۹۷ - ۳۸۴
شرح اشارات	۱۶۸ - ۲۲۱	شرح شمسیہ	۳۸۵
شرح اشارات	۱۶۹	شرح شمسیہ	۳۹۸
شرح انجیل برنابا	۳۲۱	شرح طوالمع الانوار	۱۸۲
شرح ایساغوجی	۳۸۳	شرح عرشیه	۱۸۳
شرح ایساغوجی	۳۸۴	شرح عقائد عضدی	۱۸۳
شرح ایساغوجی	۳۸۳	شرح عقائد نسفی	۱۸۴ - ۳۲۲
شرح تجرید الاعتقاد	۱۷۰	شرح عیون الحکمه	۱۸۴
شرح التمرغ	۱۷۰	شرح غرر الفرائد	۱۸۵
شرح تلویحات	۱۷۰	شرح فصوص الحکم	۱۸۵ - ۳۲۳
شرح تہذیب	۳۲۴	شرح فصوص الحکم	۱۸۶
شرح تہذیب	۳۹۷	شرح فصوص الحکم	۱۸۶
شرح جدید تجرید الاعتقاد	۱۷۲ - ۳۲۲		

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
شرح فصوص الحکمه	۱۸۷ = ۳۲۳	شرح مواقف	۱۹۴
شرح فصوص الحکمه	۱۸۸	شرح نجات العباد	۱۹۴
شرح فصوص الحکمه	۱۸۹	شرح هداية الحکمه	۱۹۵
شرح فصول	۱۸۹	شرح هداية الحکمه	۱۹۶
شرح فقه الاکبر	۳۲۳	شرح هداية الحکمه	۱۹۶ - ۳۲۴
شرح فوآئد	۱۸۹ = ۳۲۳	شرح هداية الحکمه	۱۹۷
شرح کاشف الاسرار	۱۹۰	شرح هداية الحکمه	۱۹۷ = ۳۲۵
شرح کبری	۳۸۵	شرح هياكل النور	۱۹۷
شرح کبری	۳۸۶	شرح هياكل النور	۱۹۹
شرح کلمات باباطاهر	۱۹۱	شطحیات	۱۹۹
شرح کلشن راز	۱۹۱	شفاء	۱۹۹ - ۳۲۵
شرح کلشن راز	۳۲۳	شفاء العلیل	۳۲۵
شرح کلشن راز	۳۲۳	شمس الهدایه	۲۰۱
شرح لئالی المنتظمه	۳۹۸	شمع الیقین	۳۲۶
شرح مننوی	۱۹۱	شوارق الانام	۲۰۲ = ۳۲۶
شرح مننوی	۱۹۲	شواکل الحور	۲۰۲
شرح مننوی	۳۲۳	شواهد الربوبیه	۲۰۲ - ۳۲۶
شرح مشاعر	۱۹۲		
شرح مشاعر	۳۲۳		
شرح مطالع الانوار	۳۸۶ = ۳۹۸		
شرح مقاصد	۳۲۴	صافی	۴۴۱ = ۴۹۲
شرح مقامات المارفین	۱۹۲	صراط الجنه	۳۲۶
شرح منطق اشارات	۳۸۷	صراط المستقیم	۲۰۴
شرح منطق العین	۳۸۷	صراط المستقیم	۳۲۷
شرح منظومه	۱۹۲ = ۳۲۴	صغری	۳۹۸
شرح منظومه	۱۹۳	صفوة المران	۴۹۳
شرح مواقف	۱۹۳ = ۳۲۴	صناعیه	۲۰۴ = ۳۲۷
		صواعق البرهان	۳۲۷

(ص)

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
صواعق المحرقة	۳۲۷	عقلاء مغرب	۲۰۸
(ض)		عين الحق	۳۳۰
ضياء العين	۲۰۵	عين الحكمة	۲۰۸
(ط)		عين الفردوس	۲۰۸
طرائف	۲۰۵	عين البقین	۲۰۹
طرب المجالس	۳۲۸	عيون الاسرار المكنونه	۲۱۰
(ع)		عيون المسائل	۲۱۰
عبرات الانوار	۳۲۸	(غ)	
عجائب النصوص	۳۲۸	غاية الامكان	۲۱۱ - ۴۴۴
عذاب النواصب	۲۰۵	غاية المرام	۳۳۰
عرجة الاحمديه	۳۲۹	غرائب القرآن	۴۹۳ - ۴۴۴
عرض نامه	۲۰۶	غرائب القرآن و رغائب الفرقان	۴۴۴
عرفان نامه	۳۲۹	غروالفوائد (الفرائد)	۴۹۳ - ۴۴۴
عروة المتقين	۴۴۳	غنجة باز	۲۱۲
عروة الوثقى	۴۴۳	غريب القرآن	۴۴۴
عقائد دينيه	۲۰۶	(ف)	
عقائد المؤمنين	۳۲۹	فائحه و معنای آن	۴۹۴
عقائد نسفی	۳۲۹	فتوحات المكيه	۲۰۲ - ۳۳۱
عقل الباطن	۳۲۹	فرائد	۳۳۱
عقلة المستوفيه	۲۰۷	فرائد	۳۳۱
عقود الدريه	۳۲۹	فرائد البرهانيه	۳۸۸
عقیده	۳۳۰	فرائد فی حل شرح العقائد	۲۱۳
عقیده	۳۳۰	فرائد منتخبه	۴۴۵
علم اليقين	۳۳۰	فرائد الرضويه	۳۲۲
عمدة العقائد	۲۰۷	فروغ مزدیسني	۳۲۲
عنایات الرضويه	۴۹۳	فصل الکلام	۲۱۳

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
فصل المقال	۲۲۳	(ق)	
فصل فی المال والاهواء والنحل	۲۲۲	قبسات	۳۲۷
فصوص الحکم	۲۱۳	قرآن والمعلوم المصریه	۴۹۳
فصوص الحکمه	۲۱۴	قرة العیون	۲۱۶
فصول	۲۱۴	قسطاس المستقیم	۳۲۷
فصول	۲۱۴	قصد السیل	۳۲۷
فصول المهمه	۳۲۳	قصه موسى وفرعون	۴۳۶
فطرة السالمه	۲۱۵ - ۲۲۳	قصیده المزدوجه	۳۹۸
فقه الاکبر	۳۲۴	قواعد التوحید	۲۱۶
فکوک	۳۳۴	قواعد العقائد	۲۱۷ - ۳۳۸
فلسفه ابن رشد	۳۳۴	قواعد عقائد آل محمد ص ۳۵	۲۱۷
فلسفه الاعتماد	۳۳۴	قول الاسلام	۳۹۹
فلسفه الانسان	۳۳۴	قول الوسيط	۳۳۸
فلسفه اولی	۳۳۵	قهوه خانه سوررات	۳۳۸
فلسفه حسیه	۳۳۵	قوی وادراکات انسان	۲۱۷
فلسفه الحیات	۳۳۵	(ک)	
فلسفه روحی	۳۳۵	کائنات جو	۲۱۸
فلسفه عشق	۳۳۵	کاشف الحق	۲۱۸
فلسفه نیکو	۳۳۶	کاشف الحقائق	۳۸۹
فلک النجات	۳۳۶	کامل السقیفه	۳۳۸
فوائد	۳۸۸	کانون حکمت قرآن	۴۹۳
فوائد	۳۸۸	کبری	۳۸۹ - ۳۹۹
فوز الاصغر	۳۳۶	کبریت الاحمر	۳۳۸
فهرست تفسیر طبری ونیشابوری	۴۹۳	کتاب الابرار	۳۳۹
فیض الالهی	۲۱۵	کتاب الاعتماد	۳۳۹
فیض الباری	۳۳۶	کتاب الایمان	۳۳۹
فی طریق الی الاسلام	۳۳۷	کتاب التعجب	۳۳۹

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
کتاب در حکمت	۲۱۹	کتاب دقایق	۲۲۰
کتاب در منطق	۳۹۰	کتاب در منطق	۳۹۰
کشف	۴۹۵-۴۴۷	کشف الایات	۳۴۸
کشف الایات	۳۴۸	کشف الایات محمد شاهی	۳۹۵
کشف الارباب	۳۳۹	کشف الاسرار	۲۲۰
کشف الاسرار	۲۲۰	کشف الاسرار	۲۲۰
کشف الاسرار	۲۲۱	کشف الاسرار	۲۲۱
کشف و اشراق	۲۲۱	کشف الحقائق	۲۲۲
کشف الحقائق	۲۲۳	کشف الحقائق	۲۲۳
کشف ۱ الحقائق	۲۲۳	کشف الحقائق المحمدیه	۲۲۴
کشف الحقائق المحمدیه	۲۲۴	کشف الحیل	۳۳۹
کشف الغطاء	۴۹۵	کشف الغموض	۲۲۵
کشف الغموض	۲۲۵	کشف الغوایه	۳۴۰
کشف الفوائد	۳۳۰	کشف المراد	۳۳۰
کشف المراد	۳۳۰	کشف المعاد	۴۵۰-۲۲۵
کشف المعاد	۴۵۰-۲۲۵	الكشف عن مناهج الادله	۳۳۰
کشف النقاب	۳۴۱	کشف التنازل	۲۲۵
کشف التنازل	۲۲۵	کشف التنازل	۳۴۱
کشف التنازل	۳۴۱	کشف التنازل	۳۴۱

(گ)

(ل)

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
لسان الحق	۳۴۵	محکم و متشابه	۳۹۷
لسان الصدق	۳۴۵	محک النظیر	۳۹۹
لسان العبد المذنب	۳۴۵	مدارک التزیر	۳۹۸
اطراف غیائی	۳۴۵	مدافعہ بر مقابلہ خصم	۳۴۸
الطیفۃ غیبیہ	۳۴۶ - ۲۳۰	مدرسة سيار	۳۴۸
لمعه	۲۳۱	مدنیۃ الاسلام روح النعمان	۳۴۸
لو آتج	۲۳۲	مرآت الاخره	۳۴۹
لوازم الدین	۲۳۲	مرآت الازمان	۲۳۹
لوامع الاسرار	۳۹۱	مرآت الانوار	۴۹۸ = ۴۵۳
(م)		مرآت العارفين	۴۹۸ = ۴۵۴
ما بعد الطبیعہ	۳۴۶	مرآت المحققین	۳۴۹ - ۲۳۹
مبادئ موجودات نفسانی	۲۳۲	مرآت المحققین	۲۳۰
مبدأ و معاد	۲۳۳	مراجعات	۳۴۹
مبدأ و معاد	۳۴۶ - ۲۳۵	مرصاد العباد	۳۵۰ - ۲۴۰
مبدأ و معاد	۲۳۶	مسائل	۲۳۱
متون	۳۴۶	مسائل	۲۳۲
مجتبی	۳۴۷ - ۲۳۷	مسائل الاسکندرانیہ	۳۵۰
مجمع البحار	۴۹۹ - ۴۵۰	المسائل الخمسون	۳۵۰
مجمع البیان	۴۹۷ - ۳۵۱	مشاعر	۳۵۰ - ۲۴۲
مجمع السماعات	۳۴۷	مشاعر	۲۴۳
مجموعۃ الرسائل	۳۴۷	مشاهد الاسرار القدسیہ	۲۴۳
مجموعۃ الرسائل	۳۴۷	مشکوۃ الاسرار	۳۵۰
مجموعۃ سنۃ ضروریہ	۳۹۹	مشکوۃ الانوار	۲۴۳
مجموعۃ فلسفۃ ابونصر	۳۴۸	مشکوۃ النجیات	۴۹۸
محاکمات	۲۳۷	مشکوۃ العباد	۳۵۰
محاکمات و مقاومات	۲۳۸	مشکوۃ المسالمین	۳۵۱
محصول افکار المتقدمین	۳۴۸	مشهد الکائنات	۳۵۱
محضر الشهود	۲۳۸	مصائب النواصب	۲۴۳

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
مصباح الانوار	۳۵۱	معرفة النفس	۳۵۴
مصباح الايات العجيلة الفرقانية		معیار العلم	۴۹۹
و مفتاح التفاسیر الجميلة القرآنیة	۳۹۸	مفاتیح الاعجاز	۳۵۴ - ۲۴۹
مصباح الانس	۳۵۱	مفاتیح الغیب	۴۵۵ - ۲۵۰
مصباح الظلام	۳۵۲	مفاتیح الغیب	۲۵۰
مصباح المفسرین	۴۵۴	مفاتیح الغیب	۴۹۹
مصباح المیزان	۳۹۹	مفاوضات	۲۵۰
المضنون الصغیر	۳۵۲	مفتاح اسرار الحسینی	۲۵۰
المضنون الکبیر	۳۵۲	مفتاح دار السعادة	۳۵۴
مطارح الافکار	۳۹۹	مفتاح القرر	۲۵۱
مطالب المهمة	۲۴۵	مفتاح كنوز القرآن	۵۰۰
مطالع الانظار	۲۴۵	مفتاح النبوة	۳۵۴
مطالع الانوار	۳۹۹	مفردات القرآن	۵۰۱ - ۳۵۵
مطالع خصوص الکام	۲۴۶	مفصل	۲۵۲
مظاهر الالهیه	۳۵۲	مقابسات	۲۵۵
مظهر التبیان	۴۴۴	مقاصد الفلاسفة	۳۵۵
معارض السؤل	۴۵۵	مقالات	۲۵۲
معارض القدس	۲۵۳ - ۲۴۶	مقالات	۲۵۳
معارف السامانی	۳۵۳	مقاله در رد بقاء	۲۵۳
معارف الغالیة	۳۵۳	مقاله رد بر مسیحی	۵۰۱ - ۳۵۵
معارف العوارف	۳۵۳	مقاله در بقاء	۲۵۵
معارف المحمدیه	۳۵۳	مقاله در تفسیر آیه نور	۴۵۵
معالم اصول الدین	۳۵۳	مقاله در سبب اجابت دعا و کیفیت زیارت	۲۵۳
معتبر	۲۴۶	مقاله فی الاسلام	۳۵۵
معراج التوحید	۲۴۷	مقاله در مبادئ كل بر رأي ارسطو	۲۵۴
معراج نامه	۳۵۳ - ۲۴۸	مقدمة فزارستان	۲۵۵
معرفة الناسخ والمنسوخ	۴۹۹	مقصد الاقصی	۲۵۵

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
مکاتیب	۲۵۶	منهاج الشریعہ	۳۵۷
مکتوبات احمدیہ	۲۵۷	منهاج الطالبین	۳۵۷
ملفوظات	۲۵۷	منهاج الکرامہ	۲۵۷ - ۲۶۱
ملل ونحل	۲۵۵ = ۲۵۷	منهاج النجات	۳۵۷
ملل ونحل	۳۵۵	منہج الرشاد	۳۵۷
منار الہدی	۳۵۶	منہج الصادقین	۵۰۲ - ۳۵۶
مناظر الانوار	۴۵۶	منہج الیقین	۳۵۸
مناظرہ	۲۵۸	موائد الرحمن	۵۰۲
مناظرہ	۲۵۸	مواکب	۵۰۳
مناہج المؤمنین	۶۰۱	مواہب الرضویہ	۲۶۱ - ۳۵۸
مناہل التحقیق	۵۰۱	مواہب علیہ	۴۵۷ = ۵۰۳
منتخب الخاقان	۲۵۹	مہمجة البيضاء	۳۵۸
منتخب مرصاد العباد	۳۵۶	میزان	۳۵۸
منتقم حقیقی	۵۶	میزان الاعمال	۳۵۸
منہی السؤل	۲۶۰	میزان التميز	۲۶۲
منصص	۲۶۰	میزان الموازين	۳۵۹
منطق شفاء	۳۹۲		
منطق الفہوائی	۳۵۶		
منطق المشرقین	۴۰۰	ناسخ التفاسیر	۴۵۷
منظومہ	۲۶۰	ناسخ ومنسوخ	۴۵۸ - ۵۰۳
منظومہ	۳۹۲	ناسخ ومنسوخ	۴۵۸
منظومہ	۳۹۳ - ۴۰۰	ناسخ ومنسوخ	۴۵۸
منظومہ	۴۰۰	نافع يوم الحشر	۲۶۲ - ۳۵۹
منظومۃ نورانیہ	۵۰۲	نجات	۲۶۳
المنقذ عن الضلال	۳۵۶	نجوم الفرقان	۵۰۳
منقول رضائی	۳۵۶	نص العجلی	۳۵۹ = ۵۰۴
		نصرة الدين	۳۵۹

(ن)

فهرست اسامی کتب

نام کتاب	صفحه	نام کتاب	صفحه
نصوص	۳۵۹	ولايت نامه	۲۷۰
نصوص الکلم	۳۶۰	(ه)	
نصيحة المسلمين	۳۶۰	الهادي	۳۶۲
نفايس الارقام	۳۶۳	الهادي ومصباح النادي	۳۶۱
نفحات	۳۶۰	هداية الانام	۳۶۳
نفحات الرحمن	۵۰۴	هداية العاجدين	۳۶۳
نفحات اللاهوت	۲۶۵	هداية الحكمه	۲۷۰
نقد النصوص	۲۶۱ = ۲۶۵	هداية الطالبين	۳۶۳
نقد الفرائد	۳۶۰	هداية المسترشد	۳۶۳
نقد فلسفه دارون	۳۶۰	هداية المسترشدين	۳۶۳
النهج الاعتقادي	۳۶۱	الهدى الى دين المصطفى	۳۶۴
النواقض	۲۶۵	هدى المنصفين	۳۶۴
نور الانوار	۴۵۹	هدية التهذيب	۳۶۳
نور ايمان	۳۶۱	هدية المهدي	۳۶۴
نور الثقلين	۳۶۰	هدية النمل	۳۶۵
نور على نور	۳۶۱	هفتاد و دوهات	۳۶۵ = ۲۷۱
نور الهداية	۲۶۶	هياكل النور	۳۶۵
نهاية التحرير	۲۶۷	(ي)	
نهج الحق	۲۶۷	اليافوت	۲۷۱
نهج المسترشدين	۲۶۸	يزدان شناخت	۲۷۲
نيجريه	۳۶۱	ينابيع الاسلام	۳۶۵
(و)		اليواقيت والجواهر	۳۶۵
واردات قلبيه	۲۶۹		
وجه دين	۳۶۲		
وحي محمدی ص ۳	۳۶۴		
وسيلة النجاة	۵۰۴		

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
(الف)			
آذر پژوه اسپهانی	۲۷۴	ابن سینا (شیخ الرئيس)	
آقای نجفی مسجد شاهی اصفهانی ۳۵۸ = ۴۹۳		ابن صلاح حلبی	۲۴۲
آهوشکوی	۲۷۴	ابن طاوس	۲۸
ا. س. . راپو پورت (دکتر)	۲۸۱	ابن قیم جوزیه	۳۵۴-۳۲۵
ابراهیم استرآبادی	۹۳	ابن کمونه	۲۴۵-۲۳۱-۱۷۱
ابراهیم باجوری	۳۴۶	ابن مسکویه	۳۳۶
ابراهیم بقاعی (برهان الدین، ابوالحسن)	۳۱۸	ابن منیر جندابی	۴۶۵
ابراهیم راوی رفاعی	۳۰۷	ابو احمد مهرجانی	۱۰۵
ابراهیم قطیفی (شیخ)	۲۹	ابو البرکات بغدادی	۴۶
ابراهیم کتابچیان	۲۷۳	ابو البرکات نسفی (عبدالله بن احمد نسفی)	
ابراهیم لقانی	۳۴۶	ابو البقاء عسکری	۴۱۲
ابراهیم همسانی (میرزا)	۱۸۰	ابو البقاء بن عبدالله حسینی	۳۸۶
ابراهیم بن عرب آل عرفات	۱۰۳	ابوبکر باقلانی (قاضی)	۴۶۴
ابراهیم بن نوبخت (ابو اسحق)	۲۷۱	ابوحاتم (مظفر اسفرازی)	۲۱۸
ابکر بن علی مصاح (سید)	۴۶۵	ابوالحسن بن احمد کاشانی ۱۵۶ = ۳۷۳ - ۳۷۴	
ابن ایچمه‌هور احسائی ۲۳۷ = ۲۵۸ - ۴۶		ابوالحسن اصفهانی	۳۱۸
ابن تومرت (محمد مغربی)	۳۳۰	ابوالحسن شعرائی تهرانی	۳۳۵
ابن تیمیه ۲۸۷ - ۳۱۱ - ۳۲۹		ابوالحسن قنونی نباطی عاملی	۴۵۳
ابن حجر هیشمی ۲۹۷-۳۲۷		ابوالحسن (محمد) شیروانی (سید)	۴۵۴
ابن حزم اندلسی (ابو محمد علی بن احمد)	۳۲۲	ابوحنیفه (نعمان بن ثابت) کوفی	۳۳۴
ابن حزم (محمد)	۴۹۹	ابو حیان توحیدی	۳۵۴
ابن خطیب رومی (محبی الدین محمد)		ابو السعود	۴۶۹
ابن دایه (نجم الدین رازی)		ابو سلیمان سجزی	۲۵۲
ابن رشد اندلسی ۳۰۰ - ۳۲۳ - ۳۴۰ = ۳۴۶		ابو سلیمان مقدسی	۱۰۵
		ابو عبدالله زنجانی (شیخ)	۴۶۷ = ۳۱۲
		ابو عبدالله جوزجانی	۲۶۴
		ابوعلی (محمد بن اسماعیل، رجالی معروف)	

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
ابوعلی طبهرسی	۴۳۱ - ۴۵۱	احمد نسیم سوسه (دکتر)	۲۲۷
ابوالفتح رازی (شیخ)	۹۳ - ۱۵۴ - ۴۹۰	احمد بن موسی خیالی ایزنیقی	۷۲ = ۸۴
ابو الفضل گلبایگانی (میرزا)	۳۳۱	احمد رضا هندی نجفی (سید)	۴۷۱
ابو القاسم احمد یزدی	۴۷	ادهم قریش خلخالی (ملا)	۲۶ = ۲۳۲
ابو القاسم بن ابی حامد کازرونی	۱۶۳	ارسطوطاليس	۸ - ۴۶
ابو القاسم سحاب	۲۷۸ - ۴۶۷	استانلی جیفوس انکلیسی	۳۹۳
ابوالقاسم شریفی شیرازی (میرزا)	۳۱۳ - ۱۱۶ - ۴۶۲	استحاق بن حنین	۴۶
ابوالقاسم قهی لاهوری (سید)	۳۱۵ - ۴۶۶	اسدالله گلبایگانی	۴۶۴
ابونصر (فارابی)		اسدالله میر سلامی خارقانی (سید)	۳۱۴ - ۳۴۰
ابننندن (پندت کشمیری)		اسکندر افریدوسی	۲۵۲ = ۲۵۴
اثیر الدین (مفضل بن عمر) ابهری	۲۷۰ = ۳۶۷	اسکندر امریکائی	۳۰۸
احمد	۱۷۰	اسماعیل حقی	۴۸۹
احمد آشتیانی (میرزا)	۳۳۷	اسماعیل خواجوئی	۱۰۷
احمد احسانی (شیخ)	۱۰ = ۹۷ = ۱۳۵	اسماعیل شام غازانی (امیر سید)	۱۸۷
	۱۵۳ - ۱۸۹ - ۳۰۲ - ۳۲۳ - ۴۱۹	اسماعیل عقلی نوری (حاج سید)	۳۴۱
احمد اردبیلی (ملا مقدس اردبیلی)	۲۴ - ۴۰۲	اسماعیل قرا باغی (حاج ملا)	۲۷۶ = ۳۵۱
احمد تبریزی (نایب الولاية)	۳۴۱	اسماعیل قره مانی (قره کمال)	۷۱
احمد جزایری شوشتری (سید)	۳۵۸	اسیری لاهیجانی (محمد لاهیجانی)	
احمد دردیر	۳۴۶	اشرف ورنوسفادرانی « محمد »	۴۴۳
احمد زاده	۱۹۶	افشار « مبلغ بهائیان »	۲۸۵
احمد خان دهاوی (سر سید)	۳۷۹	افضل بن صدر ترکیه انقذهانی	۵۵
احمد شاهرودی (شیخ)	۲۸۴ = ۲۹۹ -	افضل الدین «محمد» کاشانی « بابا افضل »	
	۳۰۵ = ۳۴۸ = ۳۴۹	افلاطون	۳۰۵
احمد فاروقی	۲۵۷	اقلیمیس یوسف بن داود بن بهنام	۳۰۱
احمد کوزه کنانی (حاج ملا)	۴۹۰	امام فخر رازی « فخر رازی »	
احمد مغنیساوی (ابو المتهی)	۳۲۳	امیر ابو المعالی « محمد بن عبیدالله عاوی »	
احمد نراقی (ملا)	۳۲۹	امیر الدین محمد « محمد امیر الدین »	۲۷۴ - ۳۳۶

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
اوحد الدین بلیانی	۱۳۸	(ج)	
(ب)		جاحظ بصری	۳۰۱
بابا افضل کاشانی	۴۶-۴۷-۶۱	جرجس سال انگلیسی	۳۵۵
۱۰۱-۱۳۸-۱۵۷-۲۰۶-۲۳۲		جعفر کاشف الغطاء (شیخ)	۳۵۷
بالی زاده (سید حافظ محمد شریف)		جلال الدین دادگری	۳۳۵
بدری خوشی	۲۷۳	جلال الدین دوانی (ملا)	۶-۷-۳۶-
برهان الدین نسفی	۱۶۷	۴۹-۷۴-۸۰-۸۹-۱۲۰-۱۲۷-۱۵۹-۱۷۶-	
برهان الدین لارمحمد پتی	۳۲۲	۱۷۷-۱۸۰-۱۸۳-۱۹۷-۲۶۶-۳۷۰-۳۷۳-	
برهان الدین بن کمال الدین	۲۸۸	۳۷۵-۳۷۹-۳۸۰-۳۸۸-۴۱۷-۴۲۰	
بکر بن سید عمر تمیمی داری	۳۲۰	جلال الدین سیوطی	۳۰۳-۴۷۱-۴۹۶
بهائی عاملی (شیخ بهائی)	۲۶-۲۷-۱۰۹	جلال الدین محلی	۴۷۱
۳۱۶-۴۳۳-۴۳۳-۴۴۳		جلال دری	۳۰۲
بهاء الدین (محمد) لاهجانی	۴۱۳	جلال الدین (محمد بن محمد) کاشانی	۴۶
بهرام بن فرهاد اصفهانی	۳۲۱	جمال الدین اسد آبادی (سید)	۳۶۱
بیشیتاب	۲۷۳	جمال الدین اصفهانی (سید)	۱۳۰
بیضاوی (قاضی)	۳۰۶	جمال الدین خوانساری (آقا)	۷۰
(پ)		جمال الدین (محمود) نیریزی	۱۲۳-۱۶۶
پانی پتی	۴۴	جول لایوم فرانسوی	۴۸۲
بلوطن	۹	(ح)	
بندت کشمیری	۴۴	حسن عسکری ۳ (امام)	۴۱۹
(ت)		ح . عبهر	۳۲۱
تاج الدین استوی	۴۴	حائری	۲۹۶
تاج الدین اشهنی (محمود بن خداداد)		حاجی بابا قزوینی یزدی	۲۳۸
تاج السعیدی (میر ابوالفتح محمدی)	۳۷۲	حاجی پاشا آیدینلی	۳۷۸
تولستوی	۳۳۵	حافظ عامریک	۴۷۸
تیزدال	۳۶۵	حافظ علی محمد (مولوی)	۳۳۶

فہرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
حافظ محمد شریف (سیدہ بالی زادہ)	۴۹۸	حسین بن عبد الصمد عاملی	۲۵۸
حالی (محسن مدرس اردبیلی)		حسین بن محمد « کمال الدین » لاری	۴۲
حامد حسین (سید)	۲۷۷-۳۲۸	حسین بن سید محمد رضا	۲۱۲
حبیب الله آموزگار	۳۳۵	حسینعلی بهاء	۲۸۴
حبیب الله باغوی « ملا میرزا جان »		حسینعلی راشد « شیخ »	۳۰۹
حبیب الله کاشانی (شیخ)	۴۷۱-۴۷۲-۴۸۷	حسینعلی جدید الاسلام	۳۵۷
حسام الدین (حسن) کانی	۳۸۳	حق الیقینی « سید »	۳۲۲
حسام الدین « یحیی لاهیجانی »		حکیم کوچک « قاضی محمد سید قمی »	
حسن چلبی	۳۰۳	حلاج « حسین بن منصور »	۳۶-۱۳۲
حسن بزدی « حاج سید »	۲۸۶-۳۱۰	حمزہ گیلانی « ملا »	۹۵
حسن بن حسین بن محمد	۳۵	حنین بن اسحاق عبادی	۴۶
حسن بن عبدالرزاق لاهیجانی	۱۵۹-۲۹۱-۳۲۶	حیدر بن علی عبدلی آملی	۵۹-۲۲۵
حسن شیخ الاسلام « شیخ »	۲۷۴	حیدرعلی بن شیخ جمال الدین	۶-۱۱۱
حسن انکروی « ملا »	۳۹۷	حیدرقلیخان کابلی « سردار »	۲۹۴
حسن بن علی طبرسی « عماد الدین »	۳۳۸		
حسن بن محمد بن حسن استرآبادی نجفی -			
« کمال الدین »	۴۵۵		
حسین تبریزی توتونچی « شیخ »	۲۷۷-۳۶۳		
حسین تنکابنی	۱۰۸-۱۵۲		
حسین حسینی خلخالی	۸۴-۳۷۲		
حسین خوارزمی « کمال الدین »	۶۳		
حسین خوانساری « آقا »	۷۳-۸۷-۳۸۸-۳۸۹-۳۹۶		
حسین سجاسی زنجانی « آخوند ملا »	۵۰۴		
حسین شاه بقال	۳۶۶		
حسین عرب باغی	۳۰۸-۳۱۷		
	۳۵۵-۴۶۶-۴۹۲-۵۰۱		
حسین میبدی « قاضی میر »	۶۰-۱۹۶-۳۶۶		
حسین بن احمد تبریزی	۱۵۵		

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
خواجہ زادہ برسوی «مصلح الدین مصطفیٰ»	۵۸	زمخشری «جارالله»	۴۴۷
خواجہ نصیر الدین طوسی	۹-۲	زندہ آزر	۲۷۴
۳۳ = ۳۹ = ۱۰۷ - ۱۱۱ - ۱۲۱ - ۱۴۱ - ۱۴۵		زیتون «زیتون» کبیر «اکبر»	۱۷۹
۱۶۸ - ۱۸۰ = ۲۱۴ = ۲۱۷ - ۳۱۲ = ۳۸۷		زید بن رفاعہ	۱۰۵
خیام	۱۴۸	زین العابدین خان کرمانی	۳۱۷ = ۲۸۳
خیرات احمد «سید»	۳۶۱	۳۲۷ = ۴۶۳ = ۴۸۲	
خیر الدین بن عبدالرزاق بن مکی عاملی	۶۸	(ژ)	
(د)		ژاک هنری برناردن دوسن پیر	۳۳۸
دادبویہ	۲۷۴	(س)	
داود قیصری	۱۸۵ = ۱۴	سعد بن منصور «ابن کمونہ»	
(ر)		سعد بن ہبۃ الدین حسین «یا سعیدہ»	۱۲۵
راز «ابوالقاسم شریفی شیرازی»		سعد الدین تقی زانی «ملا سعد»	۱۸۴
راغب اصفہانی «ابوالقاسم حسین»	۴۵۵	۳۶۹ = ۳۹۸ = ۴۳۷	
رجبعلی «ملا»	۱۵۱ = ۵۱	سعد الدین «محمد بن مؤید» حموی	۳۱۳
رجبعلیخان بہادر «سید»	۴۹۵ = ۴۹۲	سعید بن یعقوب دمشقی	۲۵۴
رشید یاسعی	۳۵۵	سلامہ موسیٰ	۳۲۹
رضا شریعتمدار دامغانی «حاج میرزا»	۲۸۴	سلطان العلماء «حسین»	۳۸۹ - ۳۸۸
رفیعا «ملا»	۴۸۹	سلطانمشاہ گنابادی «حاج ملا»	۱۶۲ =
رفیع الدین محمد گیلانی مشہدی	۴۴۰	۲۷۰ = ۲۹۹ = ۳۴۷ = ۴۶۷	
رکن الدین فارسی گرکانی «محمد بن علی»		سلیمان آل ظاہر عاملی	۳۰۹
رمضان ویزوی	۳۰۳	سلیمان اذنی	۳۵
روز بہان بن ابی نصر بقلی فسانی «شیخ شطاح»		سلیمان ماحوذی «شیخ»	۲۸
۱۳۱ - ۱۹۹ = ۲۲۰ = ۳۱۴		سلیمان میرزای قاجار	۲۹۱
رواق علیشاہ کرمانی «میرزا محمد حسین»	۱۳۴	سلیم عبد الاحد و گنان کردنر	۳۲۱
(ز)		منوسی «محمد بن یوسف»	۳۴۶
زردشت	۲۷۴	سہرودی مقتول «شہاب الدین»	
		سہل شوشتری	۴۷۸

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
سید الله ایسی « شیخ »	۲۵۴	۲۵ - ۲۹ - ۴۲ - ۵۱ - ۶۶ - ۱۰۷ - ۱۰۹ =	
سیوطی « جلال الدین سیوطی »		۱۱۰ - ۱۱۳ - ۱۱۵ - ۱۲۳ - ۱۲۵ - ۱۲۸ =	
(ش)		۱۲۳ - ۱۳۹ - ۱۴۲ - ۱۴۵ - ۱۴۷ - ۱۷۹ =	
		۱۹۹ - ۲۱۵ - ۲۱۷ - ۲۳۳ - ۲۴۸ - ۲۵۳ =	
شاه فتح الله شیرازی	۶۷	۲۶۳ - ۳۰۲ - ۳۱۵ - ۳۹۲ - ۳۹۸ - ۴۰۰ =	
شاه نعمت الله ولی	۲۸۰ - ۱۰۳	۴۲۱ - ۴۲۲ - ۴۲۵ - ۴۴۱ - ۴۶۸ =	
شرف الدین علی استرآبادی	۳۱۰ - ۳۷۷	شیخ الرئيس فاجار « ابوالحسن میرزا »	۳۳۹
شریف مرتضی « عالم الهدی علی »	۵۴ -	شیخ شطاح « روز بهان »	
۱۶۶ - ۴۴۴ - ۴۹۷		شیخ طوسی	۵۳
شریعت سنگلجی	۱۵۹۵	شیخ مغربی (محمد بن شیرین)	
شمسا (ملا شمس الدین محمد) گیلانی	۸۳	(ص)	
۱۵۰ - ۱۳۷		صائن الدین « علی » ترکیه	۲۹۸
شمس الدین « محمد » خفزی	۴ - ۵ -	صادق نشأت	۲۹۹
۷۶ - ۷۰ - ۶۹		صبغة الله « سید »	۳۵۰
شمس الدین	۱۹۳	صدرا « ملا » صدرالین - صدر المتالین	
شمس الدین استرآبادی	۴۲۱	شیرازی ۱۰ - ۱۹ - ۲۸ - ۹۵ - ۱۰۸ - ۱۰۹ =	
شمس الدین اصفهانی « محمود »	۲۴۵	۱۲۲ - ۱۲۹ - ۱۴۳ - ۱۶۷ - ۲۰۱ - ۲۰۲ =	
شمس الدین لاهیجانی « محمد لاهیجانی »		۲۳۵ - ۲۴۲ - ۲۶۹ - ۲۷۵ - ۲۹۸ - ۳۱۱ =	
شمس الدین « محمد مبارکشاه » بخارائی	-	۳۱۲ - ۳۱۴ - ۳۵۲ - ۳۹۶ - ۴۰۵ - ۴۱۵ =	
۱۷۵ - ۱۹۵		۴۱۸ - ۴۲۱ - ۴۲۲ - ۴۷۱ - ۴۷۳ - ۴۷۴ =	
شمس الدین بن سید عبد الرحیم هروی	۴۰۱	صدر الدین ترکیه	۲۱۶
شمس الدین « محمد » فاری	۳۸۳ - ۳۵۱	صدر الدین « محمد » دشتکی ۳ - ۷۶ -	
شو بهاور آلمانی	۳۳۵	۳۷۷ - ۳۷۹	
شهاب الدین « بحیی - شیخ اشراق » سهروردی		صدر الدین « محمد » بن غیاث الدین دشتکی	۶۱
مقتول ۳۶ - ۱۱۸ - ۱۳۲ - ۲۷۲ - ۳۶۵		صدر الدین قونوی ۲۴۱ - ۳۳۴ - ۳۵۹ - ۳۶۰ =	
شهید ثانی	۳۰۵	صدر العلماء لاهیجانی	۵۰۳
شیخ الرئيس « شرف المالك . ابوعلی . ابن سینا »		صفی علیشاه	۴۷۴

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
(ض)			
ضیاء الدین دری	۲۳۴	عبد الخالق (علاء الدین) گره رودی	۴۰
ضیاء الدین بن سدید جرجانی	۲۰۶	۳۹ - ۶۶	
(ط)			
طبری « ابو جعفر محمد بن جریر »	۴۷۵	عبد الرحمن اختری	۳۹۶
طنطاوی	۴۸۳-۴۹۳	عبد الرحمن جامی	۹۹-۱۵۰-
(ظ)			
ظہیر الدین تقریشی « ابو الفیض »	۴۳۶	۱۷۷-۱۸۶-۲۳۲-۲۶۵-۲۸۰	
(ع)			
ع . دشتستانی	۲۸۱	عبد الرحیم (حاج شیخ)	۳۱۰
عباس راسخی	۴۹۳	عبد الرحیم اقطاعی تبریزی	۲۲۰
عباس شاهرودی « حاج سید »	۵۲-۳۸۰	عبد الرحیم دماوندی	۲۵۰
عباس شوشتری « پرفسور »	۳۰۷	عبد الرحیم قندهاری هروی	۳۷۶
عباسعلی شاهرودی « شیخ »	۲۸۶	عبد الرزاق کاشانی (کمال الدین)	۱۱۳-
عباسعلی کیوان قزوینی (حاج ملا)	۲۷۷-۳۰۱	۱۲۹-۱۸۶-۳۰۹	
۳۸۰-۳۲۹-۳۰۳		عبد الرزاق لاهیجانی	۶۹-۷۶-۷۸-۱۶۲-
عبدالحسین (سید)	۳۱۳	۲۰۲ - ۲۳۰	
عبدالحسین (ابن الدین)	۴۶۵	عبد السلام (آخوندزاده)	۳۱۰-۳۴۸
عبدالحسین شرع الاسلام	۳۴۵	عبد علی خویشی شیرازی	۴۹۰
عبدالحسین شرف الدین عاملی	۲۷۵-	عبد العلی بیرجندی	۳۸۲
۳۳۳ - ۳۴۹		عبد العلی مرجانی طالقانی	۹۳
عبدالحکیم سیالکوتی	۳۰۳-۳۳۵	عبد العلی بن نظام الدین محمد انصاری	۱۵۲
عبد الحمید رمزی قبطان	۳۴۲	عبد الکریم گیلانی	۳۱
عبد الحی اشرفی گرگانی (امیر نظام الدین)	۴۹۸	عبد الله ترجمان میورقه	۲۹۳
۳۷۳		عبد الله خوراسکانی	۳۲۹
		عبد الله مامقانی (حاج شیخ)	۲۹۷
		عبد الله فنوزی (ملا)	۲۵۹
		عبد الله شبر (سید)	۴۷۳
		عبد الله یزدی (ملا)	۷۲-۳۷۱-۳۷۲
		عبد الله بن احمد نسفی (ابوالبرکات)	۲۰۷-
			۴۹۸
		عبد الله بن ضیاء الدین مسعود (اوحید الدین بلیانی)	

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
عبدالمجید حکیم (دکتر)	۲۸۹	علی تهرانی	۳۵۶
عبدالمحمد بن بدرالدین	۲۸۱	علی رضوی قمی حائری لاهوری	۲۸۶ -
عبدالمسیح بن عبد الله بن ناعمه حمصی	۸	۳۰۶ - ۳۰۷ - ۳۲۱ - ۳۵۸	
عبد الوهاب بن عبد الرحمن شیرازی دیلی	۱	علی زنوزی مدرس (آقا)	۵۲ -
عبد الوهاب شعرانی	۳۳۸ - ۳۶۵	۲۸۵ - ۳۱۷	
عبد الوهاب بن علی حسینی	۵۵ - ۱۸۹	علی شریعتمدار استرآبادی (شیخ)	۳۳۰
عبد الوهاب فرید	۲۸۰	علی شهرستانی (حاج میرزا)	۳۰۱
عبد الهادی نجا ایاری	۲۸۳	علی طوسی (علاء الدین)	۵۷ - ۸۶ - ۴۳۸
عبدالله بن محمد بیدلی شریف فرغانی	۱۸۲	علی قوشچی (علاء الدین)	۱۷۲
عثمان مغربی	۶۸	علی لاهیجانی (شیخ)	۲۷۶
عزالدوله (ابن کمونه)		علی نوری (ملا)	۹۰ - ۹۱ - ۲۷۴ - ۴۶۳
عزالدین (محمد بن احمد)		علی همدانی (امیر سید)	۱۳۶ - ۱۴۴
عزلی (ملا ادهم قریش خلیفالی)		علی بن ابراهیم قمی	۴۲۳
عزیز نسفی	۲۲۲ - ۲۵۵ - ۳۱۷	علی بن احمد بن متویه (واحدی نیشابوری)	
عصام الدین (ابراهیم) اسفرائی	۳۸۵ - ۴۳۳	علی بن اسماعیل تبریزی (علاء الدین شام غازی)	۱۷۰
عضد الدین ایچی (عبد الرحمن)	۳۶۶		
عطاء الله بن محمود حسینی	۹۱	علی بن حسن زواری	۴۰۱ - ۴۱۲
عطاء الله شهاب پور	۴۶۲	علی بن حسین حسینی تهرانی	۳۵۶
علاء الدین (یحیی) واعظ شیرازی	۱۹۲	علی بن حسین زنجانلی (ملا)	۳۶۲
علامه حلی ۱۵ = ۳۱ = ۳۳ - ۱۲۹ - ۲۶۱ -		علی بن عبد المال کرگی	۲۶۵
۲۶۷ = ۲۶۸ = ۳۴۰ = ۳۷۰		علی بن علی امیران اصفهانی	۹۱
علامه وحیدی	۳۴۸	علی بن شیخ محمد بن شیخ حسن بن زین الدین	
علم بن سیف بن منصور	۴۱۱ - ۴۵۰	عاملی	۱۶۳
علم الهدی (شریف مرتضی)		علی بن محمد بن حبیب بصری	۲۸۱
علاریخان (امام الحکماء)	۳۴۴	علی بن هارون زنجانلی (ابوالحسن)	۱۰۵
علی ایوردی شیرازی (شیخ)	۳۰۸	علی بن یوسف (ملا)	۲۶۰
علی بحرینی (شیخ)	۳۴۵ - ۳۵۶	علی بن یوسف بن منصور	۴۱۱

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
غلامحسین یزدی اردکانی	۳۶۴	غلامحسین عبدخدائی تبریزی (شیخ)	۲۹۱
علی اکبر حائری زاده هزارجریبی	۳۳۴	غلامحسین کنتوری (سید)	۲۸۲
علی اکبر یزدی (سید)	۳۵۴	غیاث الدین اصفهانی (علی بن علی امیران)	۱۹۷
علی اکبر خداپنده	۳۳۵	غیاث الدین (ملا)	۱۹۷
علی اکبر نوغانی (شیخ)	۳۱۹	غیاث الدین (نصو) دشتکی	۹۲ - ۷۵ = ۳۸
علیرضا شریف (ملا)	۱۴	۱۱۷ - ۱۹۹ = ۲۰۵ = ۲۲۴ = ۲۵۳ = ۳۶۸	
علیرضا اردکانی	۳۹۵ - ۱۶۲	(ف)	
علیرضا خسروانی	۳۱۶		
علیقلی جدید الاسلام	۱۶۵	فارابی (ابو نصر محمد)	۱۰۶ - ۵۰
علینقی احسانی	۱۷۸ - ۱۳۷	۱۰۷ - ۱۱۵ = ۱۲۷ - ۱۳۵ = ۱۴۲ - ۱۷۸	
علینقی فیض (سید)	۲۸۸	۲۱۰ - ۲۱۴ = ۲۷۴ - ۳۴۸	
علینقی گنابادی (شیخ)	۳۲۶	فاضل تونی (محمد حسین)	۲۹۸
علینقی لکهنوی (سید)	۳۶۰ - ۳۴۱	فاضل مقداد (مقداد بن عبدالله)	
عماد طارمی	۴۳۰	فاضلخان همدانی	۲۹۵
عماد بن عبدالله	۳۷	فاضل هندی (بهاء الدین محمد اصفهانی)	۱۳
عمر نسفی (ابو حفص)	۴۲۹ - ۳۲۹	فانی (حسن یزدی)	
عوفی	۱۰۵	فتح الله شوشتری (ملا)	۱۲۰
عیاشی	۴۲۳	فتح الله کاشانی (ملا)	۴۵۶ - ۴۳۱
عینتائی (محمد افندی)	۴۶۸	فخر الدین (المحققین) حای	۶۰ = ۲۴
عین القضاة همدانی	۱۹۱	فخر الدین رازی (امام فخر رازی)	۲۵ -
(غ)		۱۵۵ - ۱۶۹ - ۱۸۴ - ۲۲۷ - ۲۷۸ - ۳۴۵ =	
		۳۴۸ - ۳۵۰ - ۳۵۳ = ۴۲۰ - ۴۹۹	
غزالی (ابو حامد - حجة الاسلام محمد)		۸۷ - ۷۸ - ۷۷	فخر الدین سماکی
۱۶ - ۲۴۶ - ۲۸۲ - ۳۰۰ - ۳۱۴ - ۳۳۷ =		۳۶۶ - ۳۷۹ =	
۳۵۲ = ۳۵۵ = ۳۵۶ = ۳۹۹ = ۴۲۲ = ۴۸۶ -		فرات	۴۴۱۵
غزالی (ابو الفتوح محمد الدین احمد)	۱۳۰	فرح بن انطون بن الیاس انطون	۳۳۴
۴۶۶		فرخ اسماعیل قریمی	۵۰۳
غلام احمد قادیانی	۲۷۳	فروریوس صوری	۸

فہرست اسامی مؤلفین

نام	صفحہ	نام	صفحہ
فروغی (محمد علی ذکاء الملک)	۲۶۷ - ۳۰۵	کاشفی سبزواری (کمال الدین حسین)	۲۵۲ = ۲۶۰ = ۳۹۰
۳۱۶		۴۳۲ = ۴۵۷	
فضل اللہ استرآبادی	۱۶۱	کاظم بک (حاج محمد کاظم دربندی)	۵۰۰
فیاض لاهیجانی (عبد الرزاق لاهیجانی)		کاظم رشتی (سید)	۱۰ - ۲۷۵ - ۳۱۱
فیروز آبادی (لغوی معروف)	۴۸۳	۳۴۷ - ۳۹۲	
فیض کاشانی - ۴۷ - ۱۲۲ - ۱۲۹ - ۱۴۸ - ۱۵۲		کاظم عصار (سید)	۳۶۸
۲۰۹ - ۲۱۶ = ۲۱۹ = ۲۲۶ = ۲۸۷		کاظم علی بریلوی (سید)	۳۶۱
۳۴۹ - ۳۵۷ = ۴۰۶ = ۴۱۳ - ۴۱۶ - ۴۴۱		کامیل فلاماریون	۳۰۹
(ق)		کراچکی (ابوالفتح محمد)	۳۳۹ - ۳۴۳
قاسم غنی (دکنر)	۳۵۴	کرشنا	۳۰۷
قاسم واعظ مہاجر خونی (شیخ)	۲۹۸	کمال الدین خوارزمی (حسین خوارزمی)	
قاضی برہان عبری (عبید اللہ بن محمد بن بیدلی شریف قزغانی)		کمال الدین شیروانی (مسعود شیروانی)	
قاضی زادہ کرہرودی (عبد الخالق کرہرودی)		کمال الدین لاری (حسین بن محمد)	
قاضی محمد سعید قمی	۱۷ - ۴۴۴	کمال الدین (حسین) الہی اردبیلی	۲۲۰
قاضی نور اللہ مرعشی	۱۲ - ۴۴۳ - ۴۱۸	گنت هنری دوکاستری	۲۷۹
قرہ کمال (اسماعیل قرہ مانی)		گوسج (یوسف بن محمد جان)	
قطب الدین رازی ۲۳۷ = ۳۸۰ = ۳۸۴ = ۳۸۶		(ل)	
قطب الدین کازرونی (علامہ شیرازی محمود)		لئون دنی فرانسوی	۲۸۹
۹ - ۱۷۴		(م)	
قطب معوی (محمد کوشکناری)	۲۵۶	ماسٹر خدا بخش بہرام خدا داد رئیس نرسو آبادی	
قطب الدین تبریزی	۲۹۱	۳۳۳	
قوام الدین تهرانی (میر)	۲۰۸	مانکیچی لیمچی	۲۵۵ = ۲۷۳
قول احمد	۷۲	ماوردی (علی بن محمد بن حبیب بصری)	
(ک)		مجد الاشراف شریفی ذہبی	۱۱۳
کاتبی (نجم الدین علی قزوینی)	۳ =	مجدوب علیشاہ (محمد جعفر کہودر آہنگی)	۱۳۵

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
محمد نوربخش « سید »	۳۱۵	محسن امین عاملی (حاج سید)	۲۸۵ -
محمد نهاوندی	۵۰۴	۳۳۹-۳۲۹-۳۰۸-۳۰۴	
محمد هیدجی « حاج ملا »	۳۰۳	محسن مدرس اردبیلی (حاج میرزا)	۲۹۲
محمد یزدی « سید »	۳۶۸	۴۶۲ = ۳۱۲	
محمد بن احمد خواجکی « شیخ شیراز »	۴۹	محمد آمای (حاج ملا)	۲۷۶
محمد بن احمد عقیله	۳۵۶	محمد اخباری (میرزا)	۲۶۲ - ۲۴۷
محمد بن احمد بن احمد بن حسن داملمی (گدا)		محمد تنکابنی « میرزا »	۳۳۲ - ۳۳۱ - ۳۱۸
« عز الدین » ۲۱۲		محمد خان گرمانی « حاج »	۳۶۴ = ۱۵۲
محمد بن اسماعیل قدشکوئی فسانی	۵	محمد حنفی تبریزی	۳۷۳-۱۸۲-۶۵
محمد بن اسماعیل « ابو علی . رجالی معروف »	۲۰۵	محمد خالصی زاده « شیخ »	۴۷۹ = ۳۵۳
محمد بن ابی شریف قدسی	۲۱۳	محمد داری	۲۳۰
محمد بن تاج الدین « ابن خلیب » رومی	۱۴۱	محمد دمدار	۲۳ - ۳۰ = ۱۰۱ = ۱۰۲ -
محمد بن جمال الدین شیروانی	۴۳۵	۱۱۹ = ۱۴۸ = ۱۵۵ = ۲۲۸ = ۲۶۴	
محمد بن عبد الکریم شهرستانی	۲۵۷	محمد رضوی مشهدی « میرزا »	۱۴۰
محمد بن عبد الملك بن طفیل	۱۲۶	محمد سنگلجی « شیخ »	۴۷۲ = ۳۹۹
محمد بن عبید الله بن علی « ابوالمعالی »	۲۸۸	محمد شیبانی	۳۴۶
محمد بن علی فارسی گرگانی « رکن الدین »		محمد شیرین مغربی « شیخ مغربی »	۵۸
گرگانی ۲۱۴ = ۳۳		محمد عصار « سید »	۹۲ = ۳۷ = ۲۲
محمد بن علی بن ابراهیم استرآبادی « میرزا »	۴۰۳	۱۲۸ = ۱۹۳ = ۲۶۱ = ۴۵۷	
محمد بن فتح الله موسوی	۷۱	محمد قمی « میرسید »	۲۹۴
محمد بن مبارک شاه بخارائی (شمس الدین بخارائی)		محمد قمی فاطمی « سید »	۲۷۹
محمد بن معشر بنسلی (ابوسلیمان مقدسی)		محمد لاهیجانی	۲۴۹
محمد بن محمد تقی حسینی نجفی شیرازی		محمد محلاتی « شیخ »	۳۴۴
اصفهانی « رضی الدین » ۴۵۹		محمد مرودشتی « شیخ جلال الدین »	۳۹۵
		محمد مشهدی طوسی « میرزا »	۴۴۹
		محمد ملك الكتاب « میرزا »	۳۱۶
		محمد نجمی زنجان	۲۸۰

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
محمد بن مهدی حسینی	۴۹۵	محمد حسن سبزواری	۴۶۲
محمد ابراهیم لاریجانی «حاج میرزا»	۲۲۱	محمد حسن قزوینی حائری (سید)	۲۸۵
محمد ابراهیم سبزواری (حاج میرزا)	۳۲۳	محمد حسن سنبلی دهلوی	۳۹۷ - ۳۳۸
محمد اسماعیل اصفهانی «ملا»	۱۸۳	محمد حسین شریعتمدار سیستانی	۲۷۷
محمد الکزندرسال دب امریکائی	۲۷۹	محمد الحسین آل کاشف الغطاء	۳۱۶ - ۳۰۹
محمد امین استرآبادی	۹۹	محمد حسین اصفهانی مسجد شاهی (شیخ)	۴۷۰
محمد امین حنفی «محمد حنفی تبریزی»		محمد حسین بن آقا باقر بروجرودی	۵۰۴
محمد باقر مجلسی (ملا)	۱۱۲ - ۲۷	محمد رحیمخان گرمائی	۴۸۸
محمد باقر شیرازی (حاج سید)	۳۵	محمد رشید رضا (سید)	۴۸۰ - ۳۶۲
محمد باقر سبزواری (ملا)	۳۹۶ - ۳۸۹ - ۹۰	محمد رضا	۷۳
محمد باقر خمینی (حاج میرزا)	۴۹۴ - ۳۰۹	محمد رضا (میرزا)	۳۵۶
محمد باقر بیرجندی (شیخ)	۲۸۲	محمد رضا مسجد شاهی اصفهانی (ابوالعجله شیخ)	۳۶۰
محمد باقر بن محمد جعفر همدانی (میرزا باقر)		محمد رضا طبسی (حاج شیخ)	۳۵۲ - ۲۹۸
همدانی ۴۱ = ۶۲ - ۱۳۱ = ۱۴۴ - ۲۲۷ =			۳۶۰
۲۴۳ = ۲۸۶ = ۳۰۸ = ۳۵۸		محمد رضا قمشه	۳۱۳
محمد بدرالدین حلبی (سید)	۳۶۰	محمد رضا کوثر همدانی (حاج ملا)	۳۵۳ -
محمد تقی استرآبادی	۱۸۸		۴۳۹
محمد تقی نوری (شیخ)	۲۲۳	محمد رضا همدانی (حاج میرزا)	۲۸۳ -
محمد تقی بنی مهد (شریف العلماء لنگرودی)			۳۶۵
۳۱۲ - ۳۱۳		محمد رضا سبزواری	۴۱۳
محمد تقی کاشانی (آخوند ملا)	۳۶۴ - ۳۶۳	محمد رضا شریعتمدار (شیخ)	۲۸۴ - ۲۸۱
محمد تقی نصیری طوسی	۲۳۶	محمد رضا یزدی (شیخ)	۳۸۸
محمد تقی بن امیر مؤمن قزوینی	۴۵۶ - ۲۶۷	م - م رضا هزار شیرازی	۳۴۴
محمد جعفر بن محمد صادق لاهجانی	۱۹۲	محمد زاهد هروی	۳۰۴
محمد جعفر کججوری (ضیاء الدین شیخ)	۳۲۹	محمد زکی الدین	۲۹۹
محمد جعفر شیرازی (حاج شیخ آقا)	۴۶۸		
محمد جواد قمی (شیخ)	۳۲۷		
محمد الجواد بلاغی (شیخ)	۳۶۴ - ۳۰۰		

فهرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
محمد سید الله هندی	۳۱۳-۳۹۷	موسوی	۱۱۷
محمد صادق اردستانی (ملا)	۹۳-۱۱۷	محمد هادی تهرانی (شیخ)	۳۶۹
محمد صادق فخر الاسلام	۲۸۳-۲۸۸	محمد هاشم ذهبی شیرازی	۵۰۱
محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی نجفی قمی	۹۳-۹۵	محمد یوسف دهخوارقانی	۲۲۵
محمد طاهر تیر بیروتی	۲۸۳	محمود ارموی (شیخ سراج الدین)	۳۹۱
محمد ظهیر الله لکنوی	۳۹۵	محمود شبستری (شیخ)	۹۴-۲۲۹-۲۳۹
محمد عباس شوشتری (مفتی سید)	۴۸۸	محمود شهابی	۳۹۶
محمد عبد الحسین عاملی (سید)	۱۶۱	محمود بن خدا داد (تاج الدین اشتهر)	۲۱۱
محمد عبده (شیخ)	۴۷۰ = ۴۸۰ = ۴۹۴	محمود بن نعمت الله بخارائی (کمال الدین)	۱۰۱ = ۳۸۱
محمد عبدالحلیم انصاری لکنوی	۳۹۳ = ۳۹۹	محبی الدین (محمد) بن عربی	۳۱-۱۰۹-
محمد عبد الحی لکنوی (ابو الحسنات)	۳۹۵		۲۰۷ = ۲۰۸ = ۲۱۲ = ۲۱۳ = ۲۸۹
محمد علی بن آقا باقر بهبهانی (آقا)	۱۶۴	محبی الدین	۲۴۰
محمد علی خاخالی	۲۱۰	مرتضی داعی (سید)	۲۸۹
محمد علی خراسانی طبسی (شیخ)	۲۸۳	مسمود شیروانی (کمال الدین)	۸۵-۳۸۲
محمد علی مؤذن خراسانی	۲۹۰	مشفق همدانی	۳۳۵
محمد علی خشکبه جاری رشتی (شیخ)	۳۱۱	مشکوة بیرجندی (سید محمد)	۳۴۲-۳۵۰
محمد علی خلیلی	۳۹۲	مصطفی صادق رافعی	۴۶۵
محمد علی جمال زاده (سید)	۳۳۸	مصلح الدین (محمد) لاری	۸۶
محمد فرید وجدی	۲۸۰-۳۹۳	مصلح الدین (مصطفی) گسلی	۱۵۳
محمد فؤاد	۴۸۲	مصلح الدین برسوی (خواجه زاده برسوی)	
محمد قاسم اصفهانی	۷۱	مظفر علی بن حاج حسن (ملا)	۴۳۷ = ۴۳۸
محمد کریمخان کرمانی (حاج)	۱۴-	مظفر علیشاه کرمانی (میرزا محمد تقی)	-
	۱۰۲ = ۱۵۲ = ۲۱۵ = ۲۷۵ = ۲۷۶ = ۳۱۳		۳۰۹-۴۵۰
محمد محسن فانی کشمیری	۳۰۷	معز الدین (محمد اردستانی. میرمیران)	-
محمد مرتضی (سید)	۲۷۹		۲۱۸
محمد مهدی بن هدایت الله بن محمد طاهر		معین الدین تونی	۳۷۵

فہرست اسامی مؤلفین

نام	صفحہ	نام	صفحہ
معین الدین فراہی (ملا مسکین)	۴۳۸	میر سید شریف (محمد بن علی) کرکائی	۳۸۹ - ۳۹۸ - ۴۲۲
مفسر استر آبادی (محمد بن قاسم)	۴۱۹	میر فندر سکی	۴۳ - ۴۵ - ۲۰۴
مفلح بن حسن صیمری	۲۸	میرک موسی	۶۹
مفید (شیخ)	۳۶۱	(ن)	
مقداد بن عبد اللہ سیوری حلی اسدی (فاضل مقداد)			
۳۳ - ۲۶۲ - ۲۷۶ - ۳۳۹ - ۴۰۱		ناصر خسرو قبادیانی	۱۵۸ - ۳۶۲
ملا میرزا جان باغنوی شیرازی	۶۶ - ۸۱	ناصر الدین نجف آبادی (سید)	۳۰۴
۸۳ - ۸۹ - ۴۵۵		نجم علی تبریزی (دانش)	۳۵۹ - ۴۹۸
ملا میرزای شیروانی	۷۰ - ۷۹ - ۶۸ - ۲	نجم الدین رازی (ابن دایہ)	۲۴۰
۱۱۲ - ۱۱۶		نجم الدین رازی حبارودی (خضر بن شمس الدین)	
منشی الممالک (محمد رضا) نصیری طوسی		نظام الدین علی بن صدر الدین محمد موسوی	
۴۴۸		رضوی	۲۲۳
مہدی تقریشی رجالی (سید)	۲۸۵ - ۴۶۶	نظام الدین نیشابوری	۴۲۶
مہدی قزوینی کاظمینی (سید محمد مہدی)		نظام العلماء (حاج میرزا محمد رفیع تبریزی)	
۲۸۷ - ۳۰۶ - ۳۱۷ - ۳۴۵ - ۳۵۷ - ۳۶۴		۳۵۱	
مؤید افراسیاب	۳۰۸	نظر علی زنگنه (ملا)	۷۴ - ۱۴۳
مؤید ہوش	۲۷۴	نعیمی	۴۰
میخائیل شبانی مارونی لبنانی	۳۵۱	نور الدین اخباری کاشانی	۴۱۶
میر داماد (محمد باقر)	۱۲۲ - ۱۲۳ - ۵۱	نور علی شاہ	۱۱۰ - ۳۹۳
۱۲۷ - ۱۴۸ - ۲۰۴ - ۳۰۶ - ۳۱۳ - ۳۳۷		(و)	
۳۸۹			
میرزا آقاخان گرمانی	۲۷۱	واحدی نیشابوری	۳۰۵
میرزا بابا (ابوالقاسم شریفی شیرازی)		وحید بہبہانی	۳۱۲
میرزای جلوہ	۵۲ - ۵۳ - ۱۵۱ - ۳۸۱	ولیم کان	۲۹۵
میر ذوالفقار علی	۳۰۸	(ہ)	
میرزا معتمد شریفی	۲۶۵		
میر سید شریف (علی) کرکائی	۲۱ - ۸۲	ہادی سبزواری (حاج ملا)	۱۲ - ۱۷
۸۶ - ۱۴۹ - ۱۹۳ - ۳۷۶ - ۳۷۸ - ۳۸۳			

فہرست اسامی مؤلفین

نام	صفحه	نام	صفحه
هیری مارتین	۲۹۲	۶۷ - ۸۸ - ۸۹ - ۹۰ - ۱۱۷ - ۱۹۲ - ۲۳۸	
هیریدشهریار چی دادا بهائی بهروچارا	۳۴۴	۲۷۹ - ۳۲۳ - ۳۸۱ - ۳۹۸	
(ی)		هادی نجم آبادی (حاج شیخ)	۲۹۰
یافعی	۳۸۷	هادی نوری (میرزا)	۳۶۷
یحیی لاهجانی (حسام الدین)	۵۶	هارون مرجانی قازانی (شهاب الدین)	۳۳۰
یحیی ارومیه	۲۹۷	هاشم بحرانی (سید)	۴۶۱ - ۴۶۶
یحیی (شهاب الدین سهروردی - شیخ اشراق)		هاشم لاهجانی (سید)	۶۴ - ۹۱
یعقوب بن اسحق گندی	۸ - ۲۵۲	هبة الدین شهرستانی	۲۹۹ - ۳۳۶ - ۳۵۳
یوحنا ورتبات (دکتر)	۳۰۸	هبة الله بن سلامة بغدادی	۴۵۸
یوسف بن محمد جان قراباغی	۱۲۷	هبة الله بن یعلی (ابوالبرکات بغدادی)	
یوسف اسکندر جریس	۳۹۳	هدایت الله آشتیانی (وزیردقتر)	۲۲۱

(غلط نامہ)

کلمات : « عقائد . حقائق . قرآن » -
اشتهاها (عقاید . حقایق . قرآن) چاپ شده
تصحیح فرمایند .
جملاتی که سهواً ذکر نشده و هم جملاتی که
ذکرش بی محل بوده بترتیب ذیل تصحیح و
اضافه و حذف نمایند :
صفحه ۸ سطر ۶ پیش از جمله : « خط نسخ »
این جمله اضافه شود : « شرح این کتاب را
بشماره ۷۶۳ ببینید »
صفحه ۱۴۱ سطر ۲ از کلمه : « این رساله » تا
کلمه « نشده » از سطر ۳ حذف و بجای آن نوشته
شود : « مترجم ارکن الدین محمد بن علی جرجانی
استرآبادی » - صفحه ۱۴۱ سطر ۱۶ از کلمه
« مطالب » تا آخر سطر ۱۹ حذف و بجای آن
نوشته شود : « ترجمه این رساله را بشماره ۶۲۶
بینید » - صفحه ۱۶۵ اول سطر ۲۰ کلمه
« نمود » زائد است

غلط نامه

جمله : « ۱۵۴ سال عمر کرده باشد » این جمله اضافه شود : « تاریخ صحیح ولادت سال ۹۰۹ است که در معجم المطبوعات العربیه نقل شده »
صفحه ۳۰۰ سطر ۵ پس از کلمه « عربی »

این جمله نوشته شود : « مکرر شماره ۸ حکمت خطی »
صفحه ۴۴۴ سطر ۱۴ پیش از جمله : « این نسخه » نوشته شود : « حاشیه بر این کتاب را بشماره ۳۳۰ تفسیر خطی به بینید »

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۲	۱۰	است	آنست	۱۰۳	۱۲	تالیف نموده	تالیف نموده ام
۲	۲۷	۱۳۶۲	۲۶۵	۱۰۵	۱۱	اسماعیلیه	اسماعیلیه
۳	۲۳	صفحه	صفه	۱۱۰	۲	۸۶۰	۹۳۰
۵	۱۷	راضی	رازی	۱۱۳	۱۶	رساله	رساله
۳۱۵۶-۲۶	۲۶	محمی	محمی	۱۱۷	۱۸	نشانه	نشانه
	۲۳			۱۲۹	۲۲	نسخه	رساله
۱۹	۱۶	بهره	بهره بسال	۱۳۳	۲۳	اهدأ	اهدآء
۲۲۰	۸	رب العالمین	رب العالمین	۱۴۰	۱۲	محمد قیصر	محمد قیصر
۳۷۰	۹	مسائل	سائل	۱۴۳	۲۳	به آیات	با آیات
۳۹	۱۸	منسوب	منسوب	۱۴۵	۱۶	۸۱۰	۸۰۹
۴۵	۱۸	حسن	قس	۱۶۳	۱۷	مجامع	مجامع
۵۰	۱۲	ودر	در	۱۶۵	۱۹	و تنقید سفر	ورد سفر
۷۰	۱۷	که محشی این نسخه	که مؤلف این حاشیه	۱۶۰	۱۱	الی الفضائل	ابی الفضائل
۷۸۰	۳	و آنرا بنام	و محشی آنرا بنام	۱۷۳	۲۲	موجز	موجز
۸۰	۲۲	حواشی محشی	حواشی از محشی	۱۷۴	۲۷	اهدأ	اهدآء
۸۵۰	۱۸	دوم امور	دوم	۱۸۰	۱۰	فن	متن
۸۹۰	۲	الملکيه	المکیه	۲۰۸	۹	سال ۹۳۲	سال ۶۳۲
۹۱	۷	شرح	حاشیه	۲۱۱	۵	اشتهی	اشتهی
۹۲	۷	انتساب	انتساب	۲۲۰	۳	نیریزی	نیریزی
۹۶۰	۲۲	در آن	در تالیف آن	۲۲۹	۳	نسخه مکرر	کتاب مکرر
۹۹۰	۲۰	درة الفاخره	درة الفاخره	۲۳۱	۲۴	یعنی	بعی
۱۰۰۰-۲۰-۲۵	۲۵-۲۰	درة الفاخره	درة الفاخره	۲۳۶	۲۴	بطلی	بطلی

غلط نامہ

صفحہ شمار	غلط	صحیح	صفحہ شمار	غلط	صحیح
۲۶	بنور الہ	بنور اللہ	۲۳	۳۴۸	مدینۃ الاسلام
۱	۲۵۶	اہل تصوف	۲۳	۳۵۳	اصول الدین
۱	۲۶۶	منقول از	۴۵	۳۶۲	از
۱	۲۷۵	شمارہ ۷۲۵	۳	۳۶۶	میدی
۴	۲۸۱	مواقف	۱۰	۳۶۷	بمعنی شایع
۲۷	۳۱۲	ترجمہ اش درجہ اول	۱۶	۳۸۵	قواعد الجلیہ
		پنجم فہرست ذکر	۵ = ۴	۳۴۹	کتاب تا آیہ ۱۰۰
		خواہد شد			۱۰۳
۱۳	۳۱۵	۵۸۷	۱۷	۴۵۴	آصف الدولہ
۹	۳۲۱	عقائد آداب	۲۳	۴۵۵	اصفہانی متوفای
۹	۳۲۳	مغنیای			برای متوفای
۲۴	۳۲۴	نسخہ	۲۰	۴۶۷	حاجی
۷	۳۲۷	نسخہ	۱۲	۴۷۵	درخانہ اش
۵	۳۳۳	طاہریہ	۲۱	۴۸۲	نجوم
۱۱	۳۳۴	۱۴۱۵	۹	۴۹۶	(۱)
۲۶	۳۳۵	آلمانی	۲۶	۴۹۶	مجمع البحار
۲۵	۵۱۶	رسالۃ خلاوت	۴۷	۵۲۲	فی طریق الی الاسلام
۲۴	۵۲۱	قرائد الرضویہ	۴۶	۵۲۳	کشکول فی ماجری
۳	۵۲۸	آقای نجفی			لال الرسول
۲۲	۵۳۱	تیزی	۲	۵۲۶	مکتوبات احمدی

مشہد چانچہ طوس

